การศึกษาวิธีอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สารนิพนธ์

ของ

กมลนันท์ รังสยาธร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
มีนาคม 2543

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาวิธีอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

21 มิ.ย. 2543

บทคัดย่อ

ของ

กมลนันท์ รังสยาธร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
มีนาคม 2543

137742

กมลนันท์ รังสยาธร. (2543). การศึกษาวิธีอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงรูปแบบและวิธีอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดี และนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำเป็นคู่มือแนะแนวการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยการศึกษานี้ได้ศึกษาจากหนังสือ ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีและบิดามารดา จำนวน 6 ครอบครัว

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วย การยอมรับในความสามารถของบุตรตามพัฒนาการ ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นและความคิดสร้างสรรค์แก่บุตร ให้บุตรรู้จักทำอะไรด้วยตนเอง ยอมให้บุตรแสดงความคิดเห็น โต้แย้งได้และรับฟังบุตร เปิดโอกาสให้บุตรได้คิดและตัดสินใจด้วยตนเอง ให้บุตรมีภาระรับผิดชอบและมอบหมายงานให้ทำ ฝึกความมีวินัยแก่บุตร ให้บุตรได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น บิดามารดาเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตร ให้ความรักความอบอุ่นความใกล้ชิด ให้ความเอาใจใส่สนใจและสนับสนุนบุตรทั้งในเรื่องการเรียนและความสามารถพิเศษ ส่งเสริมความเป็นคนที่มีสุขภาพจิตที่ดีแก่บุตร ใช้วิธีการลงโทษที่เหมาะสม และไม่ตามใจหรือเข้มงวดมากเกินไป

A STUDY OF CHILD REARING PRACTICES TO ACADEMIC ACHIEVEMENT SUPPORT

AN ABSTRACT

BY

KAMOLNUN RUNGSAYATORN

Present in Partial Fulfillment of requirements for the
Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
At Srinakharinwirot University
March 2000

Kamolnun Rungsayatorn. [2000]. A Study of Child Rearing Practices to Academic Achievement Support. Master Project , M.Ed. [Guidance and Counseling Psychology] . Bangkok : Srinakarinwirot University. Advisor Committee : Assist. Prof. Dr.Tossaporn Prasertsuk , Assist. Prof. Promtida Sankamkrue.

The objective of this study was to investigate model and child rearing practices of parents which made students had high academic achievement. And these data was built the guidance handbook of child rearing practices to academic achievement support. This study came from book , text - book , research and interviewing students who had high academic achievement and their parents. The subject were 6 families.

The results were as follows :

A child rearing practices model to academic achievement support was Democracy child rearing practices model which were composed of Accept talent of child in each ages. Curious and Creativity support. Accept their opinion , listen to them , argument and rational decision – making. Did anything by themselves. Responsibilities. Disciplined to them. Tought them relation with others. Given to children with the good example of their parents. Spent time with them. Parents were very supportive both their education and individual talents of their children. Made them had good mental health. Appropriated punishment and not too stict but care for them.

สารนิพนธ์
เรื่อง
การศึกษาวิธีอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของ
นางสาวกมลนันท์ รังสยาธร

ได้รับอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล)
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร จิตวิทยาการแนะแนว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล)
หัวหน้าภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

วันที่ 16 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2543

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ)

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณา และเอื้อเฟื้อจากคณาจารย์และบุคลากรหลากหลาย ผู้วิจัยรู้สึกสำนึกและซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างสูง จึงขอกราบขอบพระคุณโดยการกล่าวนามไว้ ณ ที่นี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข ประธานคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ ผู้ที่ได้เมตตาช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำในงานวิจัยมาโดยตลอด ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ ผู้ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอื้ออาทรเสมอมา

คณาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ผู้ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ประสบการณ์ และเป็นแบบอย่างที่ดีตลอดมา ทำให้ผู้วิจัยมีความมานะพยายามในการทำงานวิจัยให้สำเร็จลุล่วง

อาจารย์แนะแนวและนักเรียนโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในงานวิจัยเป็นอย่างดี

พ.ต.กมล รังสยาธร บิดาผู้ที่อบรมเลี้ยงดูมา โดยให้การส่งเสริมและสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะโอกาสทางการศึกษา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณทุก ๆ ท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยตลอดการศึกษาค้นคว้า

กมลนันท์ รังสยาธร

สารบัญ

บทที่ **หน้า**

1. บทนำ

ภูมิหลัง.....1

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....2

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....2

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....2

นิยามศัพท์เฉพาะ.....3

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู.....5

รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู.....6

ผลงานวิจัยการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....15

แนวทางและวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่ส่งเสริม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....20

3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูล.....42

การสร้างเครื่องมือ.....42

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล.....43

วิธีการเก็บข้อมูล.....45

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....46

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

กรณีศึกษาการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียนและการอบรม

เลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี.....47

ผลการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียน ซึ่งมีผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียนดี.....60

ผลการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน ซึ่ง

มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี.....61

แนวทางการอบรมเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....63

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....89

บทที่ หน้า

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....89
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....89
สรุปผลการศึกษา..... 89
ข้อเสนอแนะ.....93
คู่มือแนะแนวการอบรมเลี้ยงดูบุตร " เลี้ยงลูกอย่างไร....ให้เรียนดี ".....94

บรรณานุกรม.....95
ภาคผนวก.....101
ภาคผนวก ก. กรณีศึกษา.....102
ภาคผนวก ข. แบบสัมภาษณ์ แนวทางการสัมภาษณ์.....210
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....215

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 ตารางแสดงผลการเรียนของนักเรียนในการทดลองเครื่องมือ.....44
2 ตารางแสดงผลการเรียนของนักเรียนในการศึกษาข้อมูล.....45

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการเรียนของนักเรียน (ประกายศรี แคนทอง. 2534 : 2) ซึ่งองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนได้แก่ ครอบครัว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 91) มีผลงานวิจัยที่ยืนยันข้อสรุปในเรื่องนี้ ได้แก่ ผลงานวิจัยของดวงกมล คงเมือง (2533 : 74) ที่พบว่า ตัวแปรด้านกระบวนการในครอบครัว โดยเฉพาะในด้านที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับบุตร มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และงานวิจัยของบุญช่วย โชคอำนวยชัย (2537 : 91) ยังพบว่า แนวทางการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เกิดมาจากครอบครัวคือบิดามารดาจะต้องเป็นผู้สร้างขึ้น

ครอบครัวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการที่จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันไป วิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดานับตั้งแต่วัยทารกมีความสำคัญต่อการปลูกฝังลักษณะทางบุคลิกภาพให้แก่บุตร ทั้งที่เป็นไปโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม เพราะบิดามารดาเป็นบุคคลแรก และเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากบิดามารดาเป็นผู้ให้การอบรมเลี้ยงดู ชี้แนะ และมีเวลาใกล้ชิดกับบุตรมาก (อร่าม บุญยทาน. 2536 : 2) ออปเปอร์ (Opper 1971 : 325) ได้กล่าวว่า "ในตอนต้นของชีวิต ความรักความเอาใจใส่จากบิดามารดาเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับเด็ก แต่เมื่อโตขึ้นบิดามารดาจำเป็นต้องสร้างทัศนคติตลอดจนความมีเหตุมีผลให้เกิดแก่เด็ก ความรักความเอาใจใส่เพียงอย่างเดียว ย่อมไม่เพียงพอต่อการพัฒนาเด็กอย่างสมบูรณ์" ด้วยเหตุนี้เองแบบแผนหรือวิธีการอบรมเลี้ยงดูจึงมีบทบาทสำคัญ นั่นคือสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศภายในบ้านมีความสำคัญต่อเด็กอย่างยิ่ง กล่าวได้ว่ารากฐานสำคัญของความรู้สึกนึกคิด สติปัญญา ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ล้วนขึ้นอยู่กับการเริ่มต้นชีวิตที่บ้าน ซึ่งย่อมส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย คำกล่าวนี้สอดคล้องกับ จริยาวัฒน์ คมพยัคฆ์และอุดม คมพยัคฆ์ (2525 : 36) ที่กล่าวว่า ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากครอบครัว เป็นสิ่งสำคัญในการที่จะช่วยส่งผลในด้านการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม จึงจัดได้ว่าบ้านเป็นสถานที่จูงใจที่สำคัญในการศึกษาของเด็ก ตลอดจนสร้างความสามารถด้านต่าง ๆ ให้เด็ก

กรรณิการ์ วิจิตรสุคนธ์ (2529 : 51) กล่าวว่า ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กมีมาตั้งแต่เกิด ถ้าเด็กถูกทอดทิ้ง ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่หรือกระตุ้น ใยประสาทของสมองจะเกิดน้อยทำให้โง่เรียนได้ช้า ทำอะไรไม่ค่อยเป็น เฉื่อยชา ขาดเหตุผล แต่เด็กที่ได้รับการกระตุ้นทางตา หู จมูก ลิ้น และกาย ให้ได้เห็น ได้กลิ่น ให้ได้ยิน ได้รส ได้สัมผัส ตั้งแต่เกิดมาใหม่ ๆ โดยเฉพาะด้วยความรักจากพ่อแม่ จะช่วยให้ใยประสาทของสมองเจริญงอกงามเกิดความฉลาด เรียนรู้ได้ง่าย มีชีวิตชีวา รู้เหตุรู้ผล และประมวญ ติคคินสัน (2532 : 131) ได้กล่าวว่า เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นมาตั้งแต่ยังเป็นทารก เป็นวิสัยของทารกเป็นธรรมชาติของเด็ก อันเป็นจุดเริ่มต้นของความรักเรียน เด็กโชคดีที่มาจากบ้านที่ส่งเสริมความรักเรียนย่อมเรียนเร็วและก้าวไปไกลในโรงเรียน บ้านเช่นนี้คือครอบครัวที่พ่อแม่รักลูกถูกต้อง พ่อแม่ให้กำลังใจ สอนให้ลูกขยันหมั่นเพียร รู้จักสร้างสรรค์ รักษาความอยากรู้อยากเห็นให้รุ่งโรจน์และที่เหนือสิ่งอื่นใดให้รู้จักความสนุกในการแสวงหาความรู้ นอกจากนี้ ฟูจิโมโต ทาคายูกิ (2537 : 6) ยังได้กล่าวว่า ถ้าผู้ปกครอง พ่อแม่สนองสภาพแวดล้อมที่ค่อนข้างดีแก่บุตรหลาน สร้างบรรยากาศที่ช่วยให้บุตรหลานสามารถเรียนหนังสือได้อย่างสงบใจ ลด

ความเหนื่อยยาก ความอึดอัดกลัดกลุ้มและแรงกดดันให้น้อยลง ก็จะศึกษาเล่าเรียนอย่างกระตือรือร้นมากขึ้น เมื่อลูกหลานพบว่าผู้ปกครองเอาใจใส่ชีวิตการเรียนของตนด้วยท่าทีที่สร้างสรรค์ ก็จะยิ่งมีกำลังใจและยินดีทุ่มเทสติปัญญาให้กับการศึกษาเล่าเรียนมากขึ้น ดังที่ ชนิตา รักษ์พลเมือง (2525 : 15) ที่ได้กล่าวว่า อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางบ้านมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรม ทัศนคติและความพร้อมทางด้านจิตใจของเด็กอย่างมาก หากเด็กจะเรียนได้อย่างเต็มที่และมีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับในสังคมโรงเรียน จะต้องอาศัยครอบครัวเป็นแหล่งอิทธิพลสำคัญในการที่จะช่วยให้การเรียนการสอนได้ผลตามต้องการและช่วยให้เด็กเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและสังคมโรงเรียน ดังนั้น การเลี้ยงดูและการสร้างสภาพแวดล้อมอย่างไรที่จะช่วยเสริมความเก่งให้แก่ลูกได้ เป็นสิ่งจำเป็นที่พ่อแม่สมัยใหม่ควรรับรู้ (*การพัฒนาและส่งเสริมความเก่งของลูกรัก*. 2532 : คำนำ)

ผู้ทำการศึกษาจึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องเหมาะสม อันจะส่งผลไปถึงพฤติกรรม ความคิด ทัศนคติและลักษณะนิสัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก ดังที่ อารีย์ พันธ์มณี (ม.ป.ป.: 21-22) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับครอบครัวและการอบรมสั่งสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ประการหนึ่งคือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับจิตลักษณะหรือจิตนิสัยในการเรียนรู้ ซึ่งหมายถึงจิตใจหรือความสำนึกในเรื่องความตั้งใจจริง ความเอาใจใส่ ความมุ่งอนาคต มีสมาธิดี มีความรับผิดชอบ ความมานะพยายาม ความอดทนอดกลั้น ความไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคง่ายเกินไป เป็นต้น จิตลักษณะหรือจิตนิสัยนี้มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของเด็ก และเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้และในการทำงานทุกอย่าง เพราะถ้าเด็กมีคุณสมบัติส่วนตัวดีหรือจิตลักษณะดี ก็จะทำให้เด็กเรียนได้ดีหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดี จากคำกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูสามารถสร้างคุณสมบัติหลายประการที่เอื้อและเป็นประโยชน์ต่อการเรียน จะทำให้เด็กมีผลการเรียนที่ดี สามารถพัฒนาความสามารถและความถนัดเฉพาะตนได้เต็มศักยภาพ อันจะเป็นผลดีและเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษารูปแบบและผลที่เกิดจากการอบรมเลี้ยงดู
2. เพื่อศึกษาวิธีอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี
3. เพื่อศึกษาพ่อแม่หรือผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดี ถึงวิธีอบรมเลี้ยงดูและผลที่เกิดจากการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีของนักเรียน
4. เพื่อสร้างสื่อแนะแนววิธีอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลของการศึกษานี้ยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับนักเรียน สามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษา รวบรวม และสังเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งได้ศึกษาจาก 5 สถาบัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร และมหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. การสัมภาษณ์นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมของการศึกษาระดับมัธยมปลาย 3.50-4.00 ของโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย และบิดามารดา หรือผู้ปกครอง จำนวน 6 ครอบครัว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเรียนซึ่งวัดได้จากระดับคะแนนเฉลี่ย (GPA)

2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดี หมายถึง ความสามารถในการเรียนของนักเรียน ซึ่งวัดจากระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมของการศึกษาระดับมัธยมปลาย มีคะแนนอยู่ในระดับ 3.50-4.00

3. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปลูกฝังให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อาทิ มีความรับผิดชอบ พึ่งตนเองได้ มีระเบียบวินัย และการให้ความเอาใจใส่ดูแลเด็กในด้านต่าง ๆ ในการศึกษานี้ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 5 รูปแบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง พฤติกรรมของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อเด็กด้วยความยุติธรรม ให้ความรักความเอาใจใส่ ให้ความอบอุ่น ให้การสนับสนุน มีเหตุผล ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก มีความสม่ำเสมอและเหมาะสมในการให้รางวัลและการลงโทษ

5. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง พฤติกรรมของบิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กโดยที่เด็กไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ต้องอยู่ในระเบียบวินัยที่ผู้ปกครองกำหนดหรือถูกควบคุมไม่ให้ได้รับความสะดวกในการกระทำที่ตนเองต้องการ และเรียกร้องเอาจากบุตร เช่น ในด้านความสำเร็จ มีความรู้สึกไม่พอใจเมื่อบุตรทำไม่สำเร็จตามเป้าหมายของพ่อแม่

6. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง พฤติกรรมของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อเด็กโดยที่เด็กไม่ได้รับการเอาใจใส่ การสนับสนุน หรือคำแนะนำจากผู้ปกครอง มักถูกปล่อยให้ทำอะไรตามใจชอบ ผู้ปกครองไม่ให้ความอบอุ่นเท่าที่ควร

7. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไป หมายถึง พฤติกรรมของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อเด็กโดยที่พ่อแม่จะให้การช่วยเหลือ ปกป้องคุ้มครองบุตรเกินความจำเป็น จนบุตรไม่เคยได้ทำหรือช่วยเหลืออะไรตนเองเลย

8. การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป หมายถึง พฤติกรรมของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อเด็ก โดยที่พ่อแม่จะยอมให้บุตรทุกอย่างในสิ่งที่บุตรต้องการ บุตรจะเป็นบุคคลที่มีอำนาจและเป็นใหญ่ในบ้าน

9. วิธีอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การปฏิบัติของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ที่กระทำต่อเด็กเพื่อปลูกฝังลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งการให้ความเอาใจใส่และการดูแลเด็กในด้านต่าง ๆ ที่สนับสนุน ช่วยเหลือ ให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี

10. บิดามารดา ผู้ปกครอง หมายถึง บุคคลที่ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กมาเป็นระยะเวลานานที่สุดตลอดจนให้การศึกษาแก่เด็ก

11. การสร้างสื่อแนะแนว หมายถึง การศึกษา รวบรวม และสังเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ ตำรา ผลงานวิจัย นักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลให้เด็กนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี

และนำข้อมูลนั้น มาจัดทำเป็นหนังสือคู่มือแนะแนวสำหรับผู้ปกครองและผู้ที่มีความสนใจเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่บุตรหลาน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้จะเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูตามลำดับดังนี้

1. ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู
2. รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู
3. ผลงานวิจัยการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. แนวทางและวิธีอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

พูนสุข ช่วยทอง (2540 : 33) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูไว้ดังนี้

การเลี้ยงดู หมายถึง การให้การดูแลเอาใจใส่และจัดสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างเหมาะสมกับวัย

การฝึกวินัยหรือการอบรม (Discipline) หมายถึง การสอน แนะนำ หรือฝึกอบรมเพื่อให้เด็กสามารถควบคุมตนเองได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2529 : 1) การอบรม หมายถึง การแนะนำฝึกฝนให้เด็กมีวินัย มุ่งให้เด็กประพฤติดี รู้จักควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ รู้ผิดรู้ชอบ รู้ชั่วรู้ดี รู้ควรรู้ไม่ควร มีใจหนักแน่น เป็นต้น การเลี้ยงดู หมายถึง การดูแลเพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นของเด็กทั้งทางกาย ทางใจ มุ่งให้เด็กมีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง ไม่มีโรค ไม่เกิดความพิการ อารมณ์แจ่มใส อุปนิสัยดี สติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น เป็นต้น

ยุวดี เทียรฆประสิทธิ์ (ม.ป.ป. : 72) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การกระทำของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ทั้งด้วยกาย วาจา ท่าทีที่มีต่อเด็ก อันเป็นผลให้เด็กมีร่างกาย พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามแนวทางพัฒนาการของชีวิตและเป็นที่เข้าใจยอมรับของผู้แวดล้อม ผู้อบรมเลี้ยงดูตั้งใจอบรมสั่งสอนให้เด็กยอมรับการปฏิบัติตามเกณฑ์หรือแนวทางที่สังคมยอมรับ เพื่อจะได้เติบโตขึ้นในแนวทางที่ผู้อบรมนั้นต้องการ

จตุพร เพ็งชัย (2534 : 99) ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวซึ่งประกอบด้วยบิดามารดาและบุคคลอื่น ๆ ปฏิบัติต่อเด็ก เพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นของเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และยังให้การแนะนำสิ่งรอบตัว ฝึกอบรมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม

ยาใจ จุลพงษ์ (2524 : 20) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็ก หมายถึง การบำรุงรักษาเด็กให้มีชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัย อันหมายถึงความต้องการทางกาย เช่น การให้อาหารและยังหมายถึงการฝึกหัดเด็กในสิ่งที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ความประพฤติและมารยาททางสังคม เช่น ฝึกให้เด็กรู้จักรักษาความสะอาด ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบ หรือการที่พ่อแม่ได้อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก คอยให้การดูแลรักษาคุ้มครอง ให้ความรัก ความอบอุ่น ให้คำแนะนำสั่งสอน และให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ เพื่อให้เด็กได้มีชีวิตอยู่และเจริญเติบโตขึ้นเป็นสมาชิกของสังคมตามลักษณะที่ผู้อบรมเลี้ยงดูให้ความมุ่งหวัง

เครก (สมคิด อิสระวัฒน์. 2541 : 20 อ้างอิงมาจาก Craig, Grace J. 1979 : 91) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู คือ กระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้ในการพัฒนา ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และความหวังของสังคมตลอดจนการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทของคนในสังคมนั้น ๆ ด้วย

บลูม (Broom. 1971 : 86-87) ได้นิยามการอบรมเลี้ยงดูไว้ 2 ลักษณะคือ ทางสังคม หมายถึง การถ่ายทอดวัฒนธรรมและการทำให้บุคคลมีวิถีชีวิตที่เป็นระเบียบ และในแง่ของแต่ละบุคคล หมายถึง กระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนจากชีวอินทรีย์เป็นมนุษย์ สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้และปฏิบัติตามค่านิยม อุดมคติ และระดับความทะเยอทะยาน

ดังนั้น สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็ก โดยการให้คำแนะนำสั่งสอน ดูแลให้ความช่วยเหลือ คุ้มครอง ให้ความรักความอบอุ่น และตอบสนองความต้องการทางกายและใจ เพื่อให้เด็กได้มีชีวิตอยู่และเจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตามความมุ่งหวัง นอกจากนี้ การอบรมเลี้ยงดูยังเป็นกระบวนการในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล เป็นเรื่องของการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อและวิธีการปฏิบัติของแต่ละครอบครัว

2. รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู

ณรงค์ เทียนส่ง ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 ลักษณะคือ

1. ลักษณะเผด็จการ เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พยายามจะอบรมดัดนิสัย ควบคุมความประพฤติรวมทั้งมีอำนาจเป็นผู้กำหนดสิ่งที่ตนคิดว่าถูกต้อง ชอบให้เด็กทำตามคำสั่ง ถกเถียงหรือแสดงเหตุผลไม่ได้

2. ลักษณะเผด็จการ แต่กระทำบนพื้นฐานแห่งเหตุผล เด็กจะสามารถแสดงความคิดเห็นได้แต่ต้องอยู่ในระเบียบวินัย พ่อแม่จะใช้เหตุผลและความเป็นผู้ใหญ่ให้บรรลุเป้าหมายในการอบรมเลี้ยงดูลูก

3. ลักษณะพ่อแม่ที่ใจดี จะไม่นิยมการลงโทษ รับฟังคำขอหรือเหตุผลของลูก ทำหน้าที่เสมือนเป็นแหล่งข้อมูลแก่ลูก ลูกจะได้รับเสรีภาพอย่างเต็มที่ที่จะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดได้

4. ลักษณะพ่อแม่ที่มักทำตามใจตนเอง อันเนื่องมาจากความไม่รู้หลายประการ เช่น ขาดการศึกษา หลงผิดเป็นชอบ มีทิฐิ (กรรณิการ์ วิจิตรสุคนธ์. 2529 : 11-12)

รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ (2531 : 57-60) ได้แบ่งรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 แบบคือ

1. ลักษณะการเลี้ยงดูแบบไม่ยอมรับ (The Pattern of Rejection) เนื่องจากบางครอบครัวยังไม่พร้อมที่จะมีบุตร จึงไม่ต้องการลูก พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความไม่ต้องการลูกของพ่อแม่คือ ทิ้งลูกให้อดอยาก กักขังในห้อง หรือ พ่อแม่บางคู่อาจทิ้งลูกให้อยู่กับคนเลี้ยงนาน ๆ โดยไม่ห่วงหรือสนใจ บางรายนำลูกไปฝากไว้โรงเรียนประจำหรือฝากเลี้ยงตามสถานเลี้ยงเด็ก เป็นต้น

2. ลักษณะการเลี้ยงดูแบบรักลูกเกินไป (The Pattern of Over-Protection) สาเหตุของการเลี้ยงลูกแบบนี้อาจเป็นเพราะตัวพ่อแม่เองเคยได้รับการเลี้ยงดูมาแบบนี้ หรืออาจเป็นเพราะต้องการชดเชยความรักที่ตนเองขาดไป จึงพยายามชดเชยความรักให้ลูก

3. ลักษณะการเลี้ยงดูแบบควบคุมเกินไป (The Pattern of Domination) พ่อแม่จะตั้งข้อกำหนดวางกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้ลูกต้องทำ เพื่อจะให้ประสบผลสำเร็จในชีวิตอย่างที่พ่อแม่คิด ซึ่งบางครั้งความหวังเหล่านั้นก็เกินความสามารถที่เด็กจะกระทำได้ พ่อแม่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะเป็นบุคคลที่มีความหวังสูงและต้องการความสมบูรณ์แบบของชีวิต

4. ลักษณะการเลี้ยงดูแบบปล่อย (The Pattern of Over-indulgence) พ่อแม่จะให้อิสระแก่ลูกมากเกินไป

สุวดี ศรีเลณวัติ (2530 : 31-35) แบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 8 ลักษณะ ได้แก่

1. การเลี้ยงดูแบบให้ความรักและการยอมรับ ครอบครัวจะมีบรรยากาศที่แสดงถึงทัศนคติและการกระทำที่เต็มไปด้วยความรักและการยอมรับ จะส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก

2. การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นการเลี้ยงดูแบบให้ความรักมาก การเลี้ยงดูแบบควบคุมปานกลางถึงค่อนข้างน้อย และการใช้เหตุผลในการฝึกระเบียบวินัย มักใช้วิธีการชมเชยมากกว่าการลงโทษ และเมื่อจำเป็นต้องลงโทษก็มักใช้วิธีการลงโทษทางจิตมากกว่าการลงโทษทางกาย ไม่มีอารมณ์ผูกพันกับเด็กจนเกินไป

3. การเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การใช้เหตุผลประกอบด้วยการอธิบายให้เห็นผลตามมาที่ไม่พึงปรารถนาของพฤติกรรมที่ผิดพลาดของเด็ก มีการอธิบายตัวอย่างพฤติกรรมที่พึงปรารถนา แนะนำรายละเอียดของการปฏิบัติตนในสภาพการณ์ต่าง ๆ มีการอธิบายเหตุผลของการจำกัดหรือควบคุมพฤติกรรมให้เด็กทราบ

4. การเลี้ยงดูแบบฝึกให้พึ่งตนเอง เป็นการฝึกให้เด็กสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ให้ตนเอง เช่น ตักอาหารรับประทานเอง ถอดเสื้อเอง ผูกมิตรกับเพื่อนรุ่นเดียวกันด้วยตนเอง ตลอดจนช่วยงานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ ในบ้านตั้งแต่อายุ 2-4 ขวบ จะให้ผลดีที่สุดเพราะจะทำให้เด็กมีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์

5. การเลี้ยงดูแบบลงโทษ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

การลงโทษทางกาย เป็นการลงโทษโดยใช้วาจาว่ากล่าวสั่งสอนน้อยหรือไม่ใช้เลย เด็กจะทราบแต่เพียงว่า ขณะนี้ตนได้ทำในสิ่งที่ผู้เลี้ยงดูไม่พอใจ แต่ไม่ทราบเหตุผลว่าทำไมการกระทำของตนจึงก่อให้เกิดความไม่พอใจ

การลงโทษทางจิต ประกอบด้วยการว่ากล่าวอบรมสั่งสอน มีการอธิบายให้เด็กเห็นถึงความเหมาะสมของพฤติกรรม จึงทำให้เด็กได้รับรู้เกี่ยวกับลักษณะจริยธรรมมากกว่าการลงโทษทางร่างกาย นอกจากนี้จะทำให้เด็กได้หลักในการประพฤติปฏิบัติตนด้วย

6. การเลี้ยงดูแบบประคบประหงม เป็นการเลี้ยงดูที่ไม่ยอมรับและไม่เข้าใจธรรมชาติของเด็ก บิดามารดารักและห่วงใยบุตรมากเกินไป คอยปกป้องคุ้มครองเด็กทุกฝีก้าว

7. การเลี้ยงดูแบบควบคุมมาก บิดามารดาจะกำหนดกฎเกณฑ์และมาตรฐานที่เข้มงวดกวดขันและควบคุมอย่างเต็มที่ เด็กมีโอกาสเป็นตัวของตัวเองน้อยมาก มีการลงโทษเมื่อเด็กไม่ปฏิบัติตามกฎ

8. การเลี้ยงดูแบบตามใจมาก บิดามารดาจะให้เวลากับเด็กอย่างมาก ให้ความสนใจ ให้ความสนุกสนานกับเด็กในทุกขณะ แต่ไม่ได้สอนหรือเสริมแรงพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ให้เด็กมีโอกาสแสดงพฤติกรรมได้ตามอำเภอใจ

โสมรัสมี์ จันทรประภา (2515 : 82-84) กล่าวถึงลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. เลี้ยงให้เป็นผู้ใหญ่มาตั้งแต่เด็ก คือ จะถูกอบรมกวดขันให้ประพฤติตนอย่างผู้ใหญ่โดยเคร่งครัดมาตั้งแต่วัยยังไม่สมควร ไม่มีโอกาสได้คิดหรือทำอย่างเด็กตามธรรมชาติ

2. เลี้ยงอย่างเทวดา คือ จะคอยเอาใจ ตามใจเด็ก อยากทำอะไรก็ทำได้ไม่มีการห้ามปราม

3. เลี้ยงอย่างผู้ร้าย คือ ผู้ปกครองจะเข้มงวดกวดขัน คอยจับผิด ทำอะไรก็ไม่ถูกไม่ควรไปเสียหมด ต้องคอยป้องกันตัวเองอยู่ตลอดเวลา เด็กที่ถูกเลี้ยงแบบนี้มักจะเป็นเด็กบ้านแตก พ่อแม่แยกกันอยู่ หย่าหรือตายจากกันแล้วอาจมีพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยง เด็กเป็นกำพร้า

4. เลี้ยงอย่างเป็นของเล่น คือ เลี้ยงไว้เชยชม เช่น ชอบให้แต่งตัวสวย ๆ เวลาไปงานในโอกาสต่าง ๆ ชอบให้แสดง เช่น แสดงละคร เพื่อเป็นหน้าเป็นตาแก่ผู้เลี้ยงเอาไปคุยอวดได้ว่า "ลูกหลานของฉันเอง"

5. เลี้ยงอย่างเป็นสัตว์เลี้ยง คือ ผู้เลี้ยงจะเป็นคนเจ้าอารมณ์ เมื่อชอบใจก็เอาใจใส่เป็นอย่างดี เฝ้าเชยชมเมื่อไม่ชอบใจก็ทอดทิ้งเกรี้ยวกราด

6. เลี้ยงอย่างเป็นคน คือ เลี้ยงให้เติบโตตามพัฒนาการของคน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมโดยการอบรมให้เป็นไปในสิ่งที่ถูกที่ควร เมื่อโตขึ้นจะเป็นคนที่สมบูรณ์ตามฐานะของตน

พูนสุข ช่วยทอง (2540 : 53-54) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 5 แบบคือ

1. แบบรักมากและปกป้องจนเกินควร หมายถึง พ่อแม่ที่รักลูกมากจนกระทั่งไปสร้างบรรยากาศที่ขัดขวางการตัดสินใจด้วยตนเองของเด็ก โดยการบริการ ปฏิบัติ หรือทำทุกอย่างให้แก่ลูกแม้กระทั่งการเสียสละความสุขส่วนตัวทุกอย่างเพื่อลูก ปฏิบัติต่อลูกไม่เหมาะสมกับวัยของเด็กไม่ให้โอกาสเด็กได้ฝึกหัดช่วยเหลือตัวเองแม้แต่เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็คอยระแวดระวังให้ตลอดเวลา การรักลูกมากแบบนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1.1 รักและปกป้องอย่างบริสุทธิ์ใจ พ่อแม่จะให้ความรักโดยการแสดงออกช่วยเหลือเด็กอย่างมากมายตลอดเวลา ชอบปรนนิบัติลูก

1.2 รักและปกป้องเพื่อเป็นการชดเชย หรือกลบเกลื่อนความรู้สึกผิดที่มีอยู่ในใจ พ่อแม่จะให้การเลี้ยงดูแบบไม่เสมอต้นเสมอปลาย บางครั้งก็ปรนนิบัติหรือให้มากมาย บางครั้งก็ทอดทิ้งไม่เหลียวแลหรือเอาใจใส่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอารมณ์หรือความรู้สึกของพ่อแม่ในขณะนั้น

2. แบบตามใจมากจนไม่มีขอบเขต ลูกจะได้ทุกอย่างตามต้องการภายใต้การสนับสนุนจากพ่อแม่โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ โดยพ่อแม่ไม่เคยให้การอบรมสั่งสอนเลยว่ากฎ กติกา ระเบียบปฏิบัติของสังคมทำเช่นไร ทุกอย่างเป็นไปตามความต้องการของลูก

3. แบบวิตกกังวลหวาดกลัวมากเกินกว่าเหตุ พ่อแม่เลี้ยงลูกด้วยความวิตกกังวลเป็นห่วงลูกเกินกว่าเหตุ ทำเรื่องเล็กให้กลายเป็นเรื่องใหญ่ พ่อแม่มักจะหวาดระแวง กลัวเหตุร้าย หรือภัยอันตรายต่าง ๆ ที่จะมาถึงลูกมากเกินไป

4. แบบไม่ต้องการลูก พ่อแม่มีปัญหาจากการมีลูก อาจเป็นลูกที่เกิดมาในระยะที่ยังไม่มีความพร้อมในสภาพจำยอม การเลี้ยงลูกโดยใช้อารมณ์นอกเหนือเหตุผล ซึ่งส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นอารมณ์ในทางไม่ดีอันก่อให้เกิดความรุนแรงในการเลี้ยงดู ไม่ว่าจะเป็นสีหน้าท่าทาง รวมถึงการกระทำทุกอย่างต่อเด็กจะเต็มไปด้วยความรุนแรง แข็งกร้าว หงุดหงิด ขุ่นมัว

5. แบบเจ้าระเบียบ พ่อแม่ระเบียบจัด บรรยากาศของการอบรมเลี้ยงดูลูกเต็มไปด้วยระเบียบวินัยจัด ไม่มีการยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ เด็กจะได้รับฟังแต่คำบ่น จู้จี้ คำตำหนิติเตียน ว่ากล่าวให้แก้ไขซ้ำซากอยู่ตลอดเวลา

วราภรณ์ รักวิจัย (2527 : 11-16) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 4 แบบดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักความอบอุ่นแบบประชาธิปไตย เป็นการอบรมเลี้ยงดูโดยให้ความรัก ความเอาใจใส่ และความเข้าใจ และใช้เหตุผลกับลูก ให้ความสำคัญแก่ลูกโดยถือว่าลูกคือส่วนที่มีความสำคัญต่อครอบครัว พ่อแม่จะให้ในสิ่งที่ลูกต้องการจริง ๆ จัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ตรงกับพัฒนาการของลูกตามความเหมาะสมกับความสามารถทางกาย อารมณ์ สังคม และทักษะของลูก ไม่บังคับให้ลูกทำในสิ่งที่ไม่อยากทำหรือไม่สามารถจะทำได้ ให้การยอมรับและยกย่องซึ่งจะสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้ลูก ให้อิสระแก่ลูกในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เอาใจใส่และช่วยเหลือ แนะนำลูกตามความเหมาะสม ยอมรับความสามารถและให้สิทธิลูกในการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง พ่อแม่จะคอยให้กำลังใจ คำปรึกษา ความมั่นคงปลอดภัยแก่ลูก ตลอดจนแนะแนวทางการดำเนินชีวิตในแต่ละวัยแก่ลูก เพื่อลูกจะได้เกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอากับเด็ก เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่เรียกร้องเอาจากลูก โดยพ่อแม่มีความต้องการเคี่ยวเข็ญให้ทำตามที่พ่อแม่หวังไว้ พ่อแม่จะกำหนดวิถีชีวิตให้กับลูก ลูกต้องทำตามจุดประสงค์หรือความต้องการของพ่อแม่ ลูกมีหน้าที่ทำตามทุกอย่างแม้ว่าจะไม่ชอบก็ตาม

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ไม่สนใจที่จะอบรมสั่งสอนลูก ปล่อยให้ลูกทำตามอำเภอใจ ไม่มีใครคอยชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมให้ ไม่สนใจความเป็นอยู่ ไม่ดูแลยามเจ็บป่วย ให้ความรักแบบลำเอียงหรือดุด่าลงโทษแรงเกินกว่าเหตุ บางครั้งก็ปล่อยหน้าที่เลี้ยงดูให้เป็นของคนอื่น เลี้ยงดูแบบตามมีตามเกิด ซึ่งอาจจะเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวหรือเป็นลูกที่เกิดมาโดยพ่อแม่ไม่ได้ตั้งใจให้เกิดหรือเป็นครอบครัวที่แตกแยก

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไป เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่คอยปกป้องดูแลลูกมากเกินไป ไม่ให้ลูกได้รับความลำบากหรืออันตราย คอยให้ความช่วยเหลือลูกทุกอย่าง จนลูกไม่รู้จักวิธีช่วยเหลือตนเอง ไม่รู้จักแก้ปัญหาด้วยตัวเอง มีเรื่องอะไรขัดข้อง พ่อแม่จะเป็นคนช่วยเหลือให้หมดโดยลูกไม่ต้องทำอะไร หรือเรียกว่าเป็นการถนอมไข่ไว้ในหิน เอาใจใส่ลูกอย่างไม่ให้คลาดสายตา คอยให้ความช่วยเหลือลูกทุกฝีก้าว

จตุพร เพ็งชัย (2534 : 99-100) แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 ลักษณะ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก หมายถึง พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อลูกของตนเองในลักษณะต่าง ๆ เช่น ให้ความดูแลเอาใจใส่ ให้ความรักความห่วงใย ให้คำแนะนำ สนับสนุนและช่วยเหลือ มีความยินดีที่จะอยู่กับลูก ให้การยกย่องให้การคุ้มครองตลอดจนใกล้ชิดสนิทสนม

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อลูกแบบทอดทิ้งปล่อยให้บุตรจัดการกับตนเอง ขาดการแนะนำ ขาดการดูแลเอาใจใส่ ไม่มีกฎเกณฑ์ให้ปฏิบัติ เมื่อเด็กซักถามในเรื่องต่าง ๆ พ่อแม่จะไม่สนใจอธิบายให้เด็กหายข้องใจ

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด หมายถึง พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อลูก คอยบังคับใจลูกให้ทำตามความต้องการของตนเอง ชอบใช้คำพูดที่ทำให้ลูกรู้สึกอาย ชอบก้าวก่ายในเรื่องส่วนตัวของลูก ลงโทษลูกโดยที่ลูกยังไม่รู้เหตุผลที่ต้องถูกลงโทษ

บาวน์ราวด์ (สมคิด อิสระวัฒน์. 2541 : 43; อ้างอิงมาจาก Baumrind. 1967) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบคือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และใช้เหตุผลกับเด็ก ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นของเด็ก

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการเข้มงวดกวดขันและไม่ฟังความคิดเห็นของเด็ก ใช้เหตุผลของพ่อแม่ฝ่ายเดียว

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยตามสบาย พ่อแม่ไม่กวดขันเด็ก ปล่อยให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ได้ตามใจชอบ ไม่ให้ความสนใจ ไม่มีการให้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดู

เฮอร์ลอค (Hurlock. 1956 : 504-512) ได้ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาผู้ปกครอง พบว่ามี 6 ประเภทคือ

1. ประเภทประคบประหงมลูกเกินไป (Over-Protectiveness) หมายถึง พ่อแม่ผู้ปกครองที่ให้ความรักความเอาใจใส่ต่อเด็กมากเป็นพิเศษ ยอมตามใจ ให้สิทธิพิเศษแก่เด็กคอยปกป้องภัยอันตราย ทำทุกสิ่งทุกอย่างให้แม้ว่าเด็กจะโตพอที่จะทำสิ่งนั้น ๆ ได้เองแล้วก็ตาม

2. ประเภทตามใจ (Permissiveness) หมายถึง พ่อแม่ที่เลี้ยงดูแบบฝึกให้เด็กได้รู้จักคิด รู้จักหัดทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง มุ่งให้เด็กมีความอดทนและมีความพยายาม

3. ประเภทละทิ้งปฏิเสธ (Rejection) หมายถึง พ่อแม่ปล่อยปละละเลย เฉื่อยชาไม่สนใจ ไม่เอาใจใส่ในสวัสดิภาพของเด็ก หรือทำตนเป็นศัตรูกับเด็กโดยแสดงความโกรธ เกลียดเด็กออกมาในรูปของการบังคับ ควบคุม และลงโทษ

4. ประเภทที่ยอมรับเด็ก (Acceptance) หมายถึง พ่อแม่ที่แสดงความรัก ให้ความสนใจ ให้ความอบอุ่นแก่ลูก รวมทั้งยกย่องชมเชยเด็ก

5. ประเภทที่มีอำนาจเหนือลูก (Domination) หมายถึง พ่อแม่ที่มีความต้องการและคาดหวังให้เด็กเชื่อฟังตนอย่างเคร่งครัด โดยมุ่งให้เด็กประสบผลสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ ถ้าเด็กทำผิดกฎเกณฑ์ที่พ่อแม่วางไว้เด็กจะถูกลงโทษทันที พ่อแม่จะบอกให้เด็กรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของตน โดยจะไม่คำนึงถึงความคิดหรือความต้องการของเด็ก

6. ประเภทที่ยอมจำนนต่อลูก (Submission to Child) หมายถึง พ่อแม่ที่อยู่ใต้อำนาจของลูก ยอมให้เด็กเป็นศูนย์กลางความสำคัญ เด็กได้รับความรักและการตามใจเกินสมควร

พุมรอย (Pumroy. 1966 : 73-74) เสนอความคิดว่าการอบรมเลี้ยงดูแบ่งได้ตามลักษณะของพ่อแม่ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. พ่อแม่ประเภทรักจนเหลิง เด็กจะเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของผู้เลี้ยงดู ให้ความรักและตามใจมากจนเกินควร เมื่อผู้เลี้ยงดูพยายามจะบังคับเด็ก เด็กก็จะหาวิธีหลีกเลี่ยงหรือชนะจนได้ทุกครั้ง เด็กไม่ได้ถูกฝึกให้อยากคิดอยากทำในสิ่งที่แปลกใหม่ เด็กไม่มีหน้าที่รับผิดชอบและไม่ได้รับมอบหมายหน้าที่ที่ตนจะต้องปฏิบัติภายในบ้าน พ่อแม่มักจะให้ของแก่เด็กหรือพาไปสนุกสนานบ่อย ๆ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

2. พ่อแม่ประเภทเข้มงวด ผู้เลี้ยงดูต้องการและคาดหวังให้เด็กเชื่อฟังตนเองอย่างเคร่งครัดถ้าไม่ทำตามคำสั่งจะถูกลงโทษ มีกฎเกณฑ์อย่างแน่ชัดและลงโทษอย่างยุติธรรมและสมเหตุสมผลพอสมควร พ่อแม่จะผลักดันให้เด็กมีความสามารถเกินธรรมชาติของเด็กและทำให้เด็กพัฒนาไปเร็วกว่าอายุ

3. พ่อแม่ประเภทละทิ้งและปฏิเสธ ผู้เลี้ยงจะทำตนเป็นศัตรูกับเด็ก แสดงความโกรธเกลียดเด็กออกมาในรูปของการควบคุม บังคับและลงโทษ ซึ่งเป็นการกระทำเพราะความรู้สึกทางลบของพ่อแม่ที่มีต่อเด็กมากกว่าที่จะเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็ก และพ่อแม่พวกนี้ยังคิดว่าลูกของตนเป็นผู้ที่แก้ให้ดีไม่ได้แล้ว

4. พ่อแม่ประเภททนุถนอมแบบไข่ในหิน การเลี้ยงดูจะคอยสอดส่องดูแลลูกไม่ให้ต้องเสี่ยงและอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ อันอาจเกิดอันตรายขึ้นได้ พ่อแม่เป็นผู้ทำทุกสิ่งทุกอย่างแก่ลูก แม้ว่าลูกจะโตและทำสิ่งนั้นได้เองนานแล้ว เด็กจะไม่ได้รับอนุญาตให้เจริญเติบโตและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น กินอาหารเอง อาบน้ำเอง ไปโรงเรียนเอง เป็นต้น

โดโรธี (รัตนวดี รอดภิรมย์. 2533 : 29 ; อ้างอิงมาจาก Dorothy.1972 : 117) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบ ได้แก่

1. แบบประชาธิปไตย (Democracy) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กมีความรู้สึกว่าตนเองได้รับความยุติธรรม พ่อแม่จะมีความอดทน ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป พ่อแม่ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก และยังให้ความร่วมมือในโอกาสอันควรอีกด้วย

2. แบบปล่อยปละละเลย (Rejection) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ปล่อยให้เด็กทำอะไร ๆ ตามใจตนเองโดยพ่อแม่ไม่เอาใจใส่แนะนำช่วยเหลือ และเด็กมีความรู้สึกว่าตนถูกเกลียดชัง

3. แบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป (Over-Protection) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่คอยคุ้มครองป้องกันภัยและให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา ทำให้บุตรมีความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับความสะดวกให้กระทำในสิ่งที่ตนต้องการ

โรและซีเกลแมน (Roe and Siegelman. 1963 : 357) แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 6 แบบ ได้แก่

1. แบบทนุถนอม เป็นการเลี้ยงดูแบบพ่อแม่เอาใจใส่ต่อเด็กเป็นพิเศษ ยอมตามใจ ให้สิทธิพิเศษและคอยทำทุกอย่างให้

2. แบบเข้มงวดกวดขัน เป็นการเลี้ยงดูแบบให้เด็กทำตามคำสั่งของตนเองอย่างเคร่งครัดถ้าหากเด็กทำในสิ่งที่นอกเหนือจากคำสั่งก็จะลงโทษทันที ไม่เปิดโอกาสให้เด็กคิดด้วยตนเอง

3. แบบปล่อยปละละเลย พ่อแม่จะเลี้ยงดูแบบไม่เอาใจใส่ต่อสวัสดิภาพของเด็ก ทำตนเป็นศัตรูกับเด็กอย่างเปิดเผย แสดงความโกรธและเกลียดเด็กออกมาอย่างชัดเจน

4. แบบเพิกเฉย เป็นการเลี้ยงดูแบบที่พ่อแม่ไม่ยินดียินร้ายต่อพฤติกรรมของเด็ก ไม่ดุ ไม่ว่ากล่าวหรือไม่ตักเตือนใด ๆ ทั้งนั้นเมื่อทำผิด หรือไม่แสดงความยินดีเมื่อเด็กประพฤติดี

5. แบบตามสบาย เป็นการเลี้ยงดูที่ให้เสรีภาพแก่เด็กในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้ตามสบาย ไม่คอยระแวดระวังให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของตน แต่เมื่อพบว่าลูกทำไม่ถูกต้องก็ให้คำแนะนำอบรมตักเตือนตามแต่โอกาส

6. แบบให้ความรัก การเลี้ยงดูแบบนี้พ่อแม่จะให้การอบรมตักเตือนสั่งสอนบนพื้นฐานของความรัก การเลี้ยงดูจะเป็นลักษณะของการชี้แจงเหตุผลและอธิบายให้เด็กเข้าใจถึงเหตุผลของการทำโทษหรือการยกย่องชมเชย

เฟาและเบลคิน (Faw and Belkin. 1989 : 346-349) ได้สรุปรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จากงานวิจัยที่ศึกษาเด็กอายุ 2 ถึง 6 ขวบ ได้ 3 รูปแบบคือ

1. การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แบบใช้อำนาจแบบมีเหตุผล (Authoritative Pattern of Parenting) บิดามารดาจะดูแลอบรมให้ความรักแก่ลูก โดยกำหนดมาตรฐานของพฤติกรรมต่าง ๆ ให้ลูกทำตาม โดยจะพิจารณาความต้องการของลูก ความต้องการของพ่อแม่ และความต้องการของสังคมไปพร้อม ๆ กัน พ่อแม่จะอธิบายเหตุผลควบคู่ไปกับการอบรมสั่งสอน การลงโทษจะไม่ใช้การลงโทษทางกาย เมื่อเด็กทำดีก็จะให้คำชมเชย การอบรมสั่งสอนจะให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเอง และปฏิบัติตามแนวทางของสังคม

2. การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แบบเผด็จการ (Authoritarian Pattern of Parenting) บิดามารดาจะควบคุมลูกโดยกำหนดกฎที่เข้มงวดและไม่คำนึงถึงความต้องการของเด็กและขาดเหตุผล การลงโทษมักใช้การลงโทษทางกายและไม่มีคำอธิบายใด ๆ ทั้งสิ้น บิดามารดาให้ความรัก การอบรมและคำชมเชยกับเด็กน้อย

3. การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แบบปล่อยตามใจ (Permissive Pattern of Parenting) บิดามารดาจะดูแลลูก แต่ไม่รู้ว่าควรจะทำอย่างไรลูกจึงจะเชื่อฟังและประพฤติดี มักตามใจลูกไม่บังคับควบคุมและไม่ตั้งกฎเกณฑ์ในบ้าน ไม่ใช้อำนาจของการเป็นพ่อแม่ พ่อแม่จะอบรมสั่งสอนลูกมากกว่าพ่อและแม่แบบเผด็จการ แต่เมื่อลูกขัดขืนพ่อแม่ก็จะตามใจ

จากรายละเอียดที่กล่าวมาเกี่ยวกับการจัดแบ่งประเภทของการอบรมเลี้ยงดูนั้น จะเห็นได้ว่าจะจัดแบ่งเป็นกี่ประเภทหรือกี่แบบก็ตาม ลักษณะโดยทั่ว ๆ ไปจะคล้ายคลึงกัน สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ได้แบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาเป็น 5 แบบคือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไป
5. การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป

1.การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย พฤติกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองแสดงออกให้เห็นว่ามีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้คือ (อัจฉรา สุขารมณ์. 2530 : 22-23 ;วราภรณ์ รักวิจัย. 2527 : 12-14 ; ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2526 : 105 ;เจเนอีฟ เพนเตอร์และเรย์มอนด์ คอร์สินี. 2535 : 22-23)

1.1 แสดงความรักใคร่ห่วงใย ให้ความสนใจ รักเด็กอย่างจริงใจและรักเด็กในทางที่ถูกที่ควร แต่ไม่มากจนเกินไป

1.2 ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ และเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก

1.3 ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง และมีความยุติธรรมแก่ลูกเท่าเทียมกัน

1.4 เน้นวิธีการใช้เหตุผล ไม่ใช้อารมณ์

1.5 ให้เด็กมีอิสระภาพในขีดความสามารถและความรับผิดชอบของเด็กเอง ซึ่งไม่ถึงกับปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวดมากเกินไป

1.6 ยอมรับฟังปัญหาของเด็ก

1.7 เข้าใจความต้องการของเด็ก

1.8 ให้เด็กรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของตนเอง เช่น การเลือกใช้สิ่งของ เป็นต้น

1.9 ถ้ามีการลงโทษก็จะลงโทษโดยใช้เหตุผล ไม่ใช้อารมณ์เพียงอย่างเดียว ก่อนการลงโทษจะอธิบายให้ลูกทราบและพยายามให้ลูกสำนึกในความผิดเสียก่อน

1.10 ถ้าลูกไม่ทำตามคำกล่าวก็จะแนะนำ อธิบายถึงเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงต้องทำอย่างนั้นหรือไม่ทำอย่างนี้

เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีลักษณะดังนี้ คือ (สมคิด อิสระวัฒน์. 2541 : 40 ;มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2537 : 363 ;อัจฉรา สุขารมย์. 2530 : 20 ;กรรณิการ์ วิจิตรสุคนธ์. 2529 : 21 ;วราภรณ์ รักวิจัย. 2527 : 14 ;ชัยนาถ นาคบุปผา. 2515 : 43)

จะมีนิสัยกล้าไม่กลัวคน สนใจซักถามในสิ่งที่ตนไม่รู้ มักจะเป็นผู้นำในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม เป็นคนเปิดเผย เป็นตัวของตัวเอง มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ มีอารมณ์ขัน ร่าเริงแจ่มใส มองโลกในแง่ดี เรียนรู้อะไร ๆ ได้อย่างรวดเร็ว สามารถปรับตัวได้ดี กล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ สามารถช่วยเหลือตัวเองและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่นได้ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความเข้าใจตนเองสูงและรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น มีความกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ บุคลิกลักษณะคล่องแคล่ว มีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม มีการตัดสินใจดี

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน พฤติกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองแสดงออกให้เห็นว่ามีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ คือ (อัจฉรา สุขารมณ์. 2530 : 23 ;วราภรณ์ รักวิจัย. 2527 : 15 ;ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2526 : 105-106)

2.1 บังคับ เคี่ยวเข็ญ ให้ลูกทำตามกฎเกณฑ์ หรือคำสั่งที่เห็นว่าดีอย่างเคร่งครัด

2.2 ชอบตั้งกฎเกณฑ์ให้ลูกปฏิบัติตาม โดยที่ลูกไม่รู้เหตุผลว่าทำไมต้องทำอย่างนั้น

2.3 ไม่ยอมให้เด็กแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง เมื่อเวลาที่ลูกอธิบายหรือแสดงเหตุผลคัดค้านพ่อแม่ก็มักจะดุด่าว่ากล่าว ลูกต้องทำตามความพอใจของพ่อแม่ทุกครั้ง

2.4 ลงโทษลูกตามอารมณ์ ลงโทษลูกโดยที่ลูกยังไม่ทราบสาเหตุของการลงโทษ

2.5 ไม่เปิดโอกาสให้ลูกได้ทำอะไรได้ด้วยตนเอง พ่อแม่จะเป็นผู้กำหนดวิถีการดำรงชีวิตตั้งแต่เกิด ไม่ว่าจะเป็นการกิน การเล่น การเที่ยว ทุกประการขึ้นอยู่กับความประสงค์ของพ่อแม่

2.6 ใช้สิทธิ์ของความเป็นพ่อแม่ก้าวก่ายในเรื่องส่วนตัวของลูก พ่อแม่จะจัดการสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเอง

เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะมีลักษณะดังนี้ คือ (สมคิด อิสระวัฒน์. 2541 : 34 ;พูนสุข ช่วยทอง. 2540 : 54 ;มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2537 : 360 ;ผกา สัตยธรรม. 2535 : 23-25 ;อัจฉรา สุขารมณ์. 2530 : 20 ;กรรณิการ์ วิจิตรสุคนธ์. 2529 : 21 ;วราภรณ์ รักวิจัย. 2527 : 15 ;ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2526 : 105-106 ;ชัยนาถ นาคบุปผา. 2515 : 43)

พูดจาสุภาพ เรียบร้อย เจ้าระเบียบ สงบเสงี่ยม สามารถปรับตัวเข้ากับผู้ใหญ่ได้ดี มีความก้าวร้าวต่ำ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มักพึ่งพาผู้ใหญ่อยู่เสมอ ยอมคนอยู่ตลอดเวลาและมักจะโทษตัวเอง ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตัวเอง ไม่ชอบแสดงความคิดเห็น เป็นเด็กที่เต็มไปด้วยความผิดหวังและมีปมด้อยเนื่องจากไม่เคยได้รับการยอมรับว่าทำอะไรได้ดีเลย มีลักษณะถอยหนี ท้อถอยง่าย ขี้ขลาดหวาดหวั่น ไม่ค่อยคิดต่อสู้ ไม่มีความสุข กลัวความล้มเหลว เกิดความล้มเหลวในการเรียน ไม่สามารถค้นพบความสามารถของตนเอง เด็กบางคนไม่ประสบผลสำเร็จในชีวิต ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีบุคลิกภาพอ่อนแอ ประสาทอ่อน สุจริต ซื่อสัตย์ ปกครองง่าย ขี้อาย มีความรู้สึกไวต่อสิ่งที่มากระทบกระเทือนเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือเป็นบุคคลที่เข้ากับผู้อื่นลำบาก ชอบทะเลาะวิวาทกับเพื่อน ๆ เป็นคนเจ้าอารมณ์ ปรับตัวกับสังคมภายนอกได้ยาก ดื้อไม่ฟังใคร กระด้าง ก่อกวนผู้อื่น และ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์. (2531 : 59) ได้กล่าวว่า ถ้าเด็กมีความสามารถใกล้เคียงกับความมุ่งหวังของพ่อแม่ เด็กจะเป็นบุคคลที่มีแรงขับ (Drive) สูงและมักจะประสบความสำเร็จในชีวิต แต่จะเป็นบุคคลที่ไม่ค่อยมีความสุขในชีวิต มีความกังวลเคร่งเครียด ดูเหมือนคนไม่ค่อยมีเวลาพักผ่อน หรือถ้าเด็กมีความสามารถต่ำกว่าความมุ่งหวังของพ่อแม่ เด็กจะหนีจากสถานการณ์นั้น ๆ พูดปดเพื่อให้พ่อแม่พอใจ มีอาการกังวลใจ สงสัย รู้สึกเป็นปมด้อย ในบางครั้งจะหันเข้าพึ่งศาสนา และบางครั้งมีอาการโรคประสาท เช่น ต่อต้านการกระทำของพ่อแม่และเป็นคนกลัวง่าย ฯลฯ

3. **การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย** พฤติกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองแสดงออกให้เห็นว่ามีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้คือ (อัจฉรา สุขารมณ์. 2530 : 26 ;วราภรณ์ รักวิจัย. 2527 : 16 ;ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2526 : 105)

3.1 พ่อแม่จะไม่เอาใจใส่ ไม่สนใจดูแลเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของลูก ไม่คำนึงถึงสวัสดิภาพของลูก

3.2 ไม่สนใจในการเรียนของลูก เวลาลูกซักถามพ่อแม่มักจะพูดว่า "อย่ามากวนใจ ไปให้พ้น"

3.3 พ่อแม่มักลืมหรือไม่สนใจกับคำสัญญาหรือข้อเรียกร้องของลูก

3.4 ปล่อยเด็กให้ทำอะไรตามใจชอบ ไม่สนใจช่วยเหลือ ไม่ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมให้

3.5 เมื่อพ่อแม่อารมณ์ไม่ดี มักจะระบายออกด้วยการทำโทษเด็กเสมอ
3.6 ไม่มีเหตุผล เมื่อต้องการให้เด็กกระทำหรือไม่กระทำอะไร
3.7 พ่อแม่มักจะรักลูกไม่เท่ากัน

เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีลักษณะดังนี้คือ (สมคิด อิสระวัฒน์. 2541 : 34 ;พูนสุข ช่วยทอง. 2540 : 54;มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2537 : 360 ;ผกา สัตยธรรม. 2535 : 18-19 ;รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์. 2531 : 58,60 ;กรรณิการ์ วิจิตรสุคนธ์. 2529 : 22 ;วราภรณ์ รักวิจัย. 2527 : 16 ; ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2526 : 83,105 ;ชัยนาถ นาคบุปผา. 2515 : 43)

เก็บกด เงียบขรึม ขี้อาย หนีสังคม ก้าวร้าวในสังคม มีความกระตือรือร้นสูง ขี้อิจฉาผู้อื่น ยึดตัวเองเป็นใหญ่ (Egocentric) ไม่มีระเบียบวินัย ต่อต้านผู้อื่น ทำตนเหมือนเด็ก ชอบทะเลาะเบาะแว้งกับผู้อื่นบ่อย ๆ มีทัศนคติไม่ดีต่อพ่อแม่ ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ ปรับตัวยาก เชื่องซึม มีความตึงเครียดทางอารมณ์ กระวนกระวายใจอยู่เสมอ ไม่มีเหตุผล ชอบเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นเสมอ มักจะมีปัญหาทางสุขภาพจิต เจ้าคิดเจ้าแค้น ชอบพูดปด ลักเล็กขโมยน้อย หนีโรงเรียน เป็นเด็กที่ยอมแพ้ผู้อื่น มีความไวต่อความรู้สึกต่าง ๆ ขลาดกลัว เรียนหนังสือไม่ค่อยดี มีอารมณ์ไม่มั่นคง หยาบคาย มองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้ใจผู้อื่น ขาดความริเริ่มสร้างสรรค์ ก่อปัญหาอาชญากรรมได้ง่าย ไม่มีความพยายามที่จะทำอะไรแข่งกับใคร ไม่สนใจการเรียน

4. **การอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไป** พฤติกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองแสดงออกให้เห็นว่ามีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้คือ (รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์. 2531 : 58 ;วราภรณ์ รักวิจัย. 2527 : 17 ;ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2526 : 104)

4.1 เห็นลูกเป็นเด็กและเลี้ยงลูกแบบเด็ก ๆ ตลอดเวลา แม้ว่าลูกจะโตแล้วก็ตาม เช่น อาบน้ำป้อนข้าว ขัดรองเท้าให้ นอนกับลูก เป็นต้น
4.2 ป้องกันและขัดขวางวุฒิภาวะทางสังคม เช่น แนะนำสั่งสอนตลอดเวลาและมากเกินควรจนกระทั่งเด็กไม่ต้องแก้ปัญหาด้วยตนเอง เตรียมบทเรียนและแบบฝึกหัดให้ เลือกวิชาเรียนให้ ต่อสู้อุปสรรคให้ทุกอย่าง ไม่ยอมให้ลูกเข้าใกล้สิ่งที่คิดว่าเป็นอันตรายกับลูก ไม่ยอมให้สกปรก ไม่ยอมให้ไปไหนคนเดียว เลือกเพื่อนให้คบด้วย เป็นต้น พ่อแม่จะช่วยเหลือลูกอยู่ตลอดเวลา
4.3 เมื่อลูกเจ็บป่วยเพียงเล็กน้อย พ่อแม่จะวิตกกังวลมากและให้การรักษาเกินความจำเป็น

เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไปจะมีลักษณะดังนี้คือ (สมคิด อิสระวัฒน์. 2541 : 34 ;พูนสุข ช่วยทอง. 2540 : 54 ;มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2537 : 361 ;ผกา สัตยธรรม. 2535 : 22-23 ;รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์. 2531 : 59 ;อัจฉรา สุขารมณ์. 2530 : 18,20 ;วราภรณ์ รักวิจัย. 2527 : 17 ;ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2526 : 83,104)

ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดอัดอั้นวิตกกังวลใจ ต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา ขี้อาย เข้าสมาคมกับผู้อื่นไม่ได้ ไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความสุข มองโลกในแง่ร้าย เปล่าเปลี่ยวเดียวดาย ไม่ทำผิดวินัย สนใจตำราเรียนและสนใจกิจกรรมที่ทำเพียงคนเดียว เอาแต่ใจตนเอง ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ไม่สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีแนวโน้มสุขภาพจิตเสียและมีอาการทางประสาท ไม่ค่อยอยากโต ไม่ยอมช่วยตัวเอง รอคอยโชคชะตา ขาดความอดทน เปราะบาง จิตใจเสียดุลย์ง่าย ไม่กล้าทำอะไรด้วยตนเอง เมื่อเข้าโรงเรียนก็จะประสบความยุ่งยากต่าง ๆ เพราะไม่สามารถช่วยตัวเองได้ ต้องการให้ครูสนใจเป็นพิเศษ หรือเป็นเด็กที่เห็นแก่ตัว ชอบระรานผู้อื่น ไม่ยอมรับผิดชอบต่องาน ดูถูกผู้อื่น เกียจคร้าน

5. **การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป** พฤติกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองแสดงออกให้เห็นว่ามีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้คือ (สมคิด อิสระวัฒน์. 2541 : 34 ;พูนสุข ช่วยทอง. 2540 : 54 ;มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2537 : 361 ;ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2526 : 104-106)

5.1 ยอมให้ลูกเป็นใหญ่ มีอำนาจสิทธิขาดภายในบ้าน

5.2 พ่อแม่จะตามใจลูกมาก ยอมลูกทุกอย่าง ลูกจะทำอะไรก็ได้ ไม่มีการห้ามปรามหรือชี้แนะพฤติกรรมที่พึงปรารถนา

5.3 ลูกต้องการอะไร พ่อแม่ต้องพยายามหามาให้ แม้พ่อแม่จะไม่เห็นด้วยก็ตาม

เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไปจะมีลักษณะดังนี้คือ

เอาแต่ใจตนเอง ยึดถือความคิดของตนเป็นใหญ่ ดื้อรั้นและไม่ยอมเชื่อฟังผู้ใหญ่ ขาดความรับผิดชอบ เห็นแก่ตัว เข้าสังคมหรืออยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมยาก

3. ผลงานวิจัยการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ดวงกมล คงเมือง (2533) ได้ทำการศึกษาผลกระทบทางครอบครัวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ทำการศึกษาจากนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนในสังกัดของกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 311 คน พบว่า การเลี้ยงดูของครอบครัว เด็กที่ถูกเลี้ยงดูด้วยความเข้าใจและให้อิสระจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด รองลงมาคือเด็กที่ถูกเลี้ยงแบบเข้มงวดกวดขัน ส่วนเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบละเลยจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำสุด

รอยพิมพ์ อิสระพงศ์พันธ์ (2535) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำการศึกษาจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2534 จำนวน 364 คน พบว่า การอบรมเลี้ยงดู 3 รูปแบบคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล แบบการฝึกฝนระเบียบวินัยในตนเอง และแบบให้ความรักความอบอุ่น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มประสบการณ์ ได้แก่ 1. กลุ่มทักษะ (ภาษาไทย,คณิตศาสตร์) 2. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สปช.) 3. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (สลน.) 4. กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ (กพอ.) 5. กลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ)

มณฑาทิพย์ พัวพาณิชย์ (2516) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมสั่งสอนของผู้ปกครองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก โดยศึกษาจากนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ จำนวน 360 คน พบว่า การอบรมสั่งสอนในลักษณะของการฝึกความเป็นอิสระจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับสัมฤทธิผลทางการเรียนของเด็กทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย และถ้าได้มีการฝึกความเป็นอิสระและมีการฝึกความสัมฤทธิผลแก่เด็กเพิ่มมากขึ้นแล้ว ก็จะทำให้สัมฤทธิผลทางการเรียนของเด็กสูงตามด้วย ส่วนความเข้ม

งวด การให้รางวัลและการลงโทษมีความสัมพันธ์ในทางลบทั้งเด็กชายและเด็กหญิง คือ ถ้ามีความเข้มงวดมากไปจะทำให้สัมฤทธิผลทางการเรียนของเด็กต่ำหรือถ้ามีการให้รางวัลและการลงโทษมากก็จะทำให้สัมฤทธิผลทางการเรียนของเด็กต่ำเช่นกัน

อรุณี บุญบุตร (2520) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิธีอบรมเลี้ยงดูบุตรกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดบวรมงคล จำนวน 460 คน พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนของนักเรียนคือ องค์ประกอบทางความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอากับเด็กมากกว่าการได้รับการเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก บิดามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมักจะแสดงอารมณ์ดีกับบุตร แสดงการยอมรับบุตรอย่างเปิดเผย สร้างสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้บุตรใช้ความสามารถของตนเอง สร้างความคาดหวังให้บุตร และช่วยให้บุตรได้บรรลุเป้าหมายด้วยการแสดงความสนใจให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาและแนะนำบุตรเมื่อจำเป็น ชมเชยผลงานที่บุตรทำและส่งเสริมให้บุตรรักษาระดับความสามารถของตนไว้

ประยุทธ์ วัชระดิษฐ์ (2513) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ศึกษาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2513 จำนวน 199 คน พบว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีแนวโน้มที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากผู้ปกครองในแบบการให้ความรัก ส่วนการลงโทษและการคาดหวังเอากับเด็กน้อยแต่ไม่น้อยมากนัก ส่วนเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบการให้ความรักและการลงโทษต่ำอย่างมาก แต่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการคาดหวังเอากับเด็กสูงอย่างมาก

เพ็ญศรี คมสาคร (2524) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักและแบบควบคุมกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน โดยศึกษาจากนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ปีการศึกษา 2523 ของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลางจำนวน 250 คน พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักมักจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมักจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ประกายศรี แคนทอง (2534) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2533 จำนวน 644 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูง ไม่ว่านักเรียนจะมีภูมิหลังทางด้านการศึกษาของผู้ปกครองระดับสูง ระดับปานกลางหรือระดับต่ำ และนักเรียนที่มีภูมิหลังด้านการศึกษาของผู้ปกครองระดับปานกลางและระดับต่ำที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป

อุทัยวรรณ บัวผัน (2530) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบปล่อยปละละเลย จำนวน 168 คน พบว่า กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีคะแนนความสามารถทางศิลปะสูงที่สุด สูงกว่าการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบอื่นๆ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

นิภาพรรณ แก่นคง (2532) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2529 จำนวน

928 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีเจตคติทางวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

สมศักดิ์ ศรีประสิทธิ์ (2532) ได้ศึกษาถึงผลกระทบของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นผสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2531 จำนวน 903 คน พบว่า ในทุกระดับของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมีผลสัมฤทธิ์ทางทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นผสมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ซึ่งทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นผสมสูง หมายถึง ความรู้ความสามารถในทักษะต่าง ๆ 4 ทักษะ คือ ทักษะการตั้งสมมติฐาน ทักษะการกำหนดและควบคุมตัวแปร ทักษะการทดลองและทักษะการตีความหมายข้อมูลและลงข้อสรุป

พรทิพย์ อินทนู (2530) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2528 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 481 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเสมอภาคในครอบครัวและแบบใช้เหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามใจบุตร แบบเข้มงวดกวดขัน แบบปล่อยปละละเลย และแบบละทิ้งปฏิเสธ

วิลาสลักษณ์ ชัววัลลี , ผจงจิต อินทสุวรรณ และลัดดาวัลย์ เกษมเนตร (2530) ได้รายงานผลการวิจัยการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยทำการศึกษาจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2525 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ จำนวน 380 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกให้พึ่งตนเองมากมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกให้พึ่งตนเองน้อย

อัจฉรา สุขารมณ์ และ อรพินทร์ ชูชม (2530) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2529 จำนวน 1,415 คน พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถ และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบเข้มงวกกวดขันมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ

จินตนา ซึ้งจิตติวิสุทธิ์ (2529) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและสูงกว่าระดับความสามารถ ตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 342 คน แยกเป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและสูงกว่าระดับความสามารถจำนวน 172 คน และ 170 คน ตามลำดับ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและแบบประชาธิปไตย

ฟินลีสัน (Finleyson. 1973 : unpaged) ได้ศึกษาวิจัยในระยะยาวกับเด็กชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นเวลา 4 ปี เริ่มจากชั้นมัธยมปีที่ 1 ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา-บุตรและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลจากการศึกษาคือ ครอบครัวที่บิดามารดาเป็นกันเองกับบุตร มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด มีความภาคภูมิใจในบุตร จะทำให้เด็กประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเด็กที่ครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์ในลักษณะนี้

ชอว์ (Shaw. 1964 : 371-374) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของบิดามารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบฝึกให้เด็กมีอิสระและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตัวอย่างประชากรคือ บิดามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ชั้นปีที่ 10 และชั้นปีที่ 11 จำนวน 168 คน บิดามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจำนวน 99 คน บิดามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจำนวน 69 คน พบว่า บิดามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงต้องการให้บุตรมีความรับผิดชอบ สามารถตัดสินใจเองได้ และฝึกให้บุตรมีความเป็นอิสระแบบที่สามารถเข้ากับคนอื่นได้เป็นอย่างดี ส่วนบิดามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำต้องการให้บุตรสามารถรักษาสิทธิของตนเองได้และฝึกให้บุตรมีความเป็นอิสระแบบที่ไม่คำนึงถึงสิทธิของคนอื่น นอกจากนี้บิดามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แสดงความต้องการที่จะอบรมเลี้ยงดูบุตรของตนแบบใดได้อย่างชี้เฉพาะและชัดเจนมากกว่าบิดามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ฮิลเลียดและรอธ (Hilliard and Roth. 1969 : 424) ได้ศึกษาเจตคติของมารดาและลักษณะของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ตัวอย่างประชากรจำนวน 90 คน เป็นมารดาจำนวน 45 คน และนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ จำนวน 45 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความสัมพันธ์กับเจตคติของมารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู มารดาของนักเรียนชายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบยอมรับมากกว่ามารดาของนักเรียนชายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มารดาของนักเรียนชายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบทอดทิ้งมากกว่ามารดาของนักเรียนชายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นักเรียนชายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีความรู้สึกว่าตนถูกมารดาทอดทิ้งมากกว่านักเรียนชายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

มาร์โรและวิลสัน (Marrow and Wilson. 1961 : 196) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาที่เกี่ยวกับผลสำเร็จและล้มเหลวทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในด้านการรับรู้และการยอมรับที่มีต่อบิดามารดาโดยมุ่งดูลักษณะความสัมพันธ์เป็นประเด็นหลัก พบว่า บิดามารดาที่ส่งเสริมบุตร กระทำกิจกรรมร่วมกันกับบุตร มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ให้ความรักความเข้าใจ ให้การสนับสนุนบุตร มีความคาดหวังในความสำเร็จของบุตร ความสัมพันธ์ที่ดีดังกล่าว จะทำให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อครอบครัว ทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน และต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กด้วย

นอกจากนี้ ผลงานวิจัยของ สุวัลยา วงษ์กระจ่าง (2524) ก็ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบระดับการควบคุมตนเองของนักศึกษาที่มีการรับรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน โดยทำการศึกษาจากนักศึกษาประโยคประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 จำนวน 200 คน ในวิทยาเขตพณิชยการพระนคร พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักจะมีระดับการควบคุมตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษและแบบเรียกร้องเอาจากเด็ก ซึ่งการควบคุมตนเอง (Self-control) จะทำให้บุคคลเป็นผู้ที่รู้จักคิดรู้จักหาวิธีการที่เหมาะสม ที่จะนำมาใช้ในการควบคุมตนเองโดยบุคคลนั้นจะเป็นผู้กำหนดตนเอง รับผิดชอบต่อตนเองทั้งในด้านความสำเร็จและความล้มเหลว ไม่จำเป็นต้องอาศัยสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้บุคคลประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลว และนักศึกษาที่มีระดับการควบคุมตนเองสูงนั้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย และผลงานวิจัยของ นฤมล สิริพันธุ์ (2533) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ศึกษาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 1,535 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองควรจะอบรมเลี้ยงดูบุตรของตนตามวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ไม่เข้มงวดจนเกินไปและไม่ปล่อยปละละเลยจนเกินไป จะทำให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น กล้าคิด

กล้าแสดงออก ส่งเสริมให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ในทางที่ดี มีผลการเรียนดีขึ้น เป็นผลให้เด็กสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากผลงานวิจัยที่กล่าวอ้างมาทั้งหมดนี้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยการให้ความรักความเข้าใจ ใช้เหตุผลและให้อิสระ มีความเสมอภาคกันในครอบครัว มีการกระทำกิจกรรมร่วมกัน แสดงความคิดเห็นร่วมกัน บิดามารดาให้การยอมรับให้การส่งเสริมสนับสนุนแก่บุตร ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่บุตร มีการฝึกระเบียบวินัยให้แก่เด็ก ให้เด็กได้รู้จักการพึ่งตนเอง และสร้างสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้บุตรได้ใช้ความสามารถของตนเอง องค์ประกอบเหล่านี้จะมีผลทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีได้ ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูทั้งหมดที่กล่าวมานี้สามารถเรียกโดยรวมได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และจากผลงานวิจัยดังกล่าวยังสามารถวิเคราะห์ได้อีกว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยนี้สามารถส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กได้ดีกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามใจบุตร

คอร์นแบค (Cronback. 1963 : 243) ได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยว่า บิดามารดาที่ใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะส่งเสริมให้บุตรมีความอยากรู้อยากเห็นและชอบการแข่งขันมากกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ เพราะบิดามารดาที่อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะเร่งให้บุตรของตนมีความเป็นอิสระแห่งตนคือ สามารถช่วยตนเองได้และมีความเป็นตัวของตัวเอง มีอารมณ์ผ่องใส ทำให้เรียนรู้สิ่งต่างๆได้ง่ายและรวดเร็ว และวรรณงาม รุ่งพิสุทธิพงศ์ (2522 : 54) ก็ได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยว่า เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่จะช่วยฝึกให้เด็กรู้จักคิดและตัดสินใจด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล เป็นการส่งเสริมความสามารถทางการคิดและสติปัญญาให้ดีขึ้นด้วย นอกจากนี้ วีรยุทธ วิเชียรโชติ (อรุณี บุญบุตร. 2520 : 58 อ้างอิงมาจาก วีรยุทธ วิเชียรโชติ. 2512 – 2515) ยังได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยว่า เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมให้ผู้เยาว์แสวงหาความรู้จากสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 และชอบให้ผู้เยาว์ถาม เพราะเป็นการสนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางซึ่งทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีได้

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันหรือแบบควบคุมนั้น เพ็ญศรี คมสาคร (2533 : 49) ได้กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบนี้เด็กจะไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ต้องอยู่ในระเบียบวินัยของบิดามารดา บิดามารดาจะชอบก้าวก่ายเรื่องส่วนตัวของลูก ควบคุมดูแลลูกทุกอย่าง ทำให้เด็กหมดอิสระภาพในการที่จะคิดต่างๆ มักจะทำให้เด็กมีการพัฒนาการทางสติปัญญาช้า ผลที่ตามมาก็คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็จะต่ำตามไปด้วย แต่ผลงานวิจัยบางเล่มก็ได้ศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันสามารถทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีได้เช่นกัน และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันนั้นจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องถนอมมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามใจบุตร ซึ่งประกายศรี แคนทอง (2534 : 82) ได้ให้ความเห็นว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ผู้ปกครองมักกวดขันดูแลเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มุ่งหวังให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ทำให้นักเรียนต้องสนใจเอาใจใส่การเรียนตลอดเวลา และพุมรอย (Pumroy. 1966 : 75) ยังได้กล่าวว่า บิดามารดาประเภทเข้มงวดกวดขัน มักกระตุ้นให้บุตรมีความสามารถเกินธรรมชาติของเด็กและยังชอบเร่งรัดให้บุตรพัฒนาไปเร็วกว่าอายุ ซึ่งอุทัย วรรณ บัวผัน (2530 : 52-53) ได้กล่าวเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิบไตยและการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันว่า การอบรมเลี้ยงดูทั้ง 2 แบบต่างก็เป็นการอบรมเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่ มีการบังคับและควบคุมพฤติกรรมต่างๆมากกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ ผลที่เกิดจากการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 2 แบบนี้ทำ

ให้เด็กมีระเบียบวินัย มีแนวทางในการดำเนินชีวิต พัฒนาการทางกายและสติปัญญาสมวัย จะแตกต่างกันบ้างในพัฒนาการทางอารมณ์และสังคม ซึ่งเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพมากกว่าแบบประชาธิปไตย ผลการศึกษาของ อัลเฟรด แอล บอลด์วิน (Baldwin. 1948 : 285-290) พบว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะเป็นคนที่อยู่ในระเบียบแบบแผน หัวอ่อน ขาดความคิดริเริ่ม ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ อี เจ ชอแบน (Shoban. 1950 : 148) ที่กล่าวว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะเป็นคนที่ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าตัดสินใจหรือออกความคิดเห็นและไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไปนั้น กองวิจัยการศึกษา (2531 : 43) ได้ศึกษาพบว่า เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่ทำให้เด็กไม่มีอิสระในการคิดและการกระทำ นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองอยู่ตลอดเวลา ทำให้เป็นคนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งชมนาด สืบศรี (2537 :72) ได้แสดงความคิดเห็นว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไปและแบบปล่อยปละละเลยนั้น เด็กจะขาดโอกาสในการฝึกคิด การใช้เหตุผล สภาพการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 2 แบบนี้ ไม่เอื้อต่อการพัฒนาทางการคิดและการใช้เหตุผลตลอดจนบุคลิกภาพ ความอยากรู้อยากเห็นและความคิดสร้างสรรค์ อันจะส่งผลไปยังความสามารถทางการเรียน ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามใจบุตรนั้น ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าและได้กล่าวแล้วในตอนต้นว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจนั้นจะเป็นคนที่เอาแต่ใจตนเอง ยึดถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่ดื้อรั้นและไม่ยอมเชื่อฟังผู้ใหญ่ ขาดความรับผิดชอบและเห็นแก่ตัว เข้าสังคมหรืออยู่ร่วมกับคนอื่นๆในสังคมยาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กูดวิน วัตสัน (Goodwin Watson. 1967 : 237) ที่พบว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจนั้นจะเป็นคนที่มีลักษณะเห็นแก่ตัว ไม่มีความเกรงใจและเรียกร้องจากผู้อื่นอย่างมาก จากลักษณะดังกล่าวเหล่านี้ย่อมส่งผลต่อการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีของเด็กเช่นเดียวกัน

4. แนวทางและวิธีอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. พ่อแม่ให้สิทธิแก่ลูกในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ให้ลูกได้เป็นตัวของตัวเองมากที่สุด พ่อแม่จะไม่คิดแทนลูก ฝึกให้ลูกคิดด้วยตนเอง รับผิดชอบต่อตัวเอง

พิริยา ธราธรพิสุทธิกุล (ม.ป.ป. : 37,39) กล่าวว่า การยอมรับเด็กในฐานะที่เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งในครอบครัว ให้สิทธิให้เสียงในการแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นของเด็กด้วย ไม่เห็นว่าความคิดของเด็กเป็นความคิดที่ไร้ความหมาย การกระทำเช่นนี้จะทำให้เด็กรู้ว่าตนเองเป็นที่รัก เป็นที่ต้องการของครอบครัว เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ และมีความมั่นคงทางอารมณ์ นอกจากนี้เด็กยังมีความต้องการเป็นตัวของตัวเองเริ่มตั้งแต่แรกเกิดแล้ว เด็กจะไขว่คว้าจับขวดนมเอง เมื่อเริ่มเดินได้ก็ไม่ยอมให้พ่อแม่อุ้ม อยากกินอาหารด้วยตนเอง เป็นต้น ถ้าพ่อแม่อาสาจะช่วยเหลือ เด็กจะขัดขืนทันที เพราะฉะนั้น ถ้าเด็กไม่ทำความเสียหายอะไรมากหากทำด้วยตนเอง ก็ควรปล่อยให้เด็กทำเองดีกว่าจะทำให้หมดทุกอย่าง ถ้าพ่อแม่ไม่เคยฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองเลย โตขึ้นเด็กจะทำอะไรด้วยตัวเองไม่เป็น คิดเองไม่เป็น ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตการงานและมีปัญหาในการเข้าสังคมกับบุคคลอื่น แต่ในเด็กที่พ่อแม่เคยฝึกให้ช่วยเหลือตนเองมาตั้งแต่เด็ก เด็กจะช่วยเหลือตนเองได้ดี มีความเชื่อมั่นสูง ดังนั้น เมื่อเด็กแสดงความพร้อมที่จะทำอะไรด้วยตนเอง พ่อแม่ต้องเปิดโอกาสให้เด็กทำด้วยตนเองทันที และชนิกา ตู้จินดา (2535 : 55) ก็ได้กล่าวคล้ายคลึง

กันว่าต้องปล่อยให้เด็กฝึกหัดทำอะไรเพื่อตนเอง ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อที่ต่อไปภายภาคหน้า เด็กจะสามารถช่วยตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งคนอื่น โดยพยายามให้ลูกได้เป็นตัวของตัวเอง เช่น ฝึกให้ลูกรู้จักช่วยตนเองตั้งแต่ยังเล็ก ๆ โดยที่พ่อแม่จะต้องคอยดูแลตลอด ไม่ดุถ้าลูกทำผิด แต่จะแนะให้เหตุผลซึ่ง อัลวิน เอช. ไพรซ์และเจย์ เอ. แพร์รี่. (ม.ป.ป. : 259) ได้แนะนำว่า อย่าให้คำแนะนำกับลูกตลอดเวลา เพราะจะทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถที่จะแก้ปัญหาของตนได้ ตัวหูฮุย (2536 : 57) กล่าวว่า ความรู้ประสบการณ์ ตลอดจนเทคนิคที่ได้จากการคิดใคร่ครวญด้วยตนเอง มักจะใช้ได้ผลดีกว่าการได้รับถ่ายทอดมาจากผู้อื่น ตอนที่เด็กเริ่มเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ นั้น แม้ว่าช่วงเริ่มต้นจะทำผิดบ้าง แต่เด็กก็จะสามารถเรียนรู้วิธีการที่ถูกต้องที่ได้จากการฝึกหัด อีกทั้งสามารถฝึกการปรับตัว ฝึกสมองให้รู้จักมีไหวพริบพลิกแพลงอีกด้วย ดวงมณี ยะอัมพันธุ์ (2539 : 63) ได้ทำการศึกษาพบว่า การส่งเสริมความเป็นตัวของตัวเองของพ่อแม่นั้น มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

นอกจากนี้แล้ว เด็กจะสามารถเรียนหนังสือได้ดี จะต้องมีความรับผิดชอบเป็นพื้นฐานสำคัญ พ่อแม่สามารถฝึกความรับผิดชอบให้ลูกตั้งแต่ยังเล็กได้ โดยเริ่มจากงานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ให้ ถือเป็นความรับผิดชอบและหน้าที่ของลูก เช่น รดน้ำต้นไม้ กรอกน้ำใส่ขวด จัดโต๊ะอาหาร รวมทั้งความรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวและการเรียน เช่น ต้องเก็บที่นอนเอง ซักถุงเท้ารองเท้าเอง จัดตารางสอนเองและเตรียมอุปกรณ์การเรียนของตัวเอง ทั้งนี้เพื่อฝึกความรับผิดชอบต่อตัวเอง ซึ่งจะมีมากขึ้นเป็นลำดับ แต่พ่อแม่ไม่ควรคาดหวังสูงนักว่าลูกจะทำได้ดี ทำได้ทันทีหรือในเร็ววันเพราะลูกยังเล็ก และมีธรรมชาติที่ยังซุกซน อยากเล่น อยากสนุกอยู่เสมอ (*กลวิธีช่วยลูกเรียนดี*. 2538 : 48)

2. พ่อแม่มีหน้าที่ให้สิ่งต่าง ๆ ตรงกับพัฒนาการของลูกตามความเหมาะสมและความสามารถของร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและทักษะของลูก ไม่บังคับให้เด็กต้องทำในสิ่งที่เด็กยังไม่พร้อมที่จะทำได้

พัฒนาการของเด็ก หมายถึง ความสามารถในการทำหน้าที่ได้มากขึ้นตามอายุ คือ อายุมากขึ้นสามารถทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้มากขึ้น เช่น ความพร้อมของตาในการมอง ความสัมพันธ์ของสายตากับมือ ความสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อต่าง ๆ หรืออายุมากขึ้น สามารถคลานได้ เดินได้ วิ่งได้ มีความคิดเพิ่มขึ้นกว้างขวางขึ้นตามอายุ เป็นต้น พัฒนาการมีทั้งทางกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2529 : 4) ซึ่ง อัลวิน เอช. ไพรซ์และเจย์ เอ. แพร์รี่ (ม.ป.ป. : 149-150) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า ควรปล่อยให้ลูกเติบโตตามพัฒนาการของเด็กเอง เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการของตนเอง พ่อแม่สามารถช่วยเหลือแนะแนวในพัฒนาการเหล่านั้นได้ แต่ควรปล่อยให้เขาพัฒนาโดยตัวเขาเองดีกว่า ซึ่งจะช่วยรักษาความภาคภูมิใจของลูกไว้ได้ พัฒนาการของเด็กเป็นไปอย่างมีขั้นตอน เมื่อเด็กยังพัฒนาได้ไม่สมบูรณ์ในแต่ละขั้น ก็ย่อมจะชะงักงันเล็กน้อย ควรจะยอมรับในพัฒนาการการเจริญเติบโตของลูก หากพ่อแม่สามารถยอมรับได้แล้ว จะช่วยให้ลูกยอมรับในตัวเขาเองด้วย

เฮอร์เบิร์ต ดับบลิว อาร์มสตรอง (2532 : 66) ได้กล่าวไว้ว่า พื้นฐานความสำเร็จทางการศึกษาของลูกได้สร้างขึ้นในวัยเด็กประถมศึกษาและก่อนหน้านั้น ถ้าในวัยเด็กได้รับการเอาใจใส่และการแนะนำอย่างเหมาะสมแล้ว ระยะต่อมาย่อมมีผลผลิตและกำไรมากขึ้น คำกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าในวัยเด็กเล็กเป็นระยะที่สำคัญสำหรับการวางรากฐานทางการศึกษาในอนาคตต่อไปของลูก ถ้าหากได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างถูกต้อง เหมาะสม

สุชา จันทน์เอม (2536 : 20-30) ได้กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กวัยทารก ดังนี้

วัยทารกแรกเกิด 0-2 สัปดาห์

ทารกในระยะแรกเกิดนี้จะมีการพัฒนาอย่างช้าๆ อาจมีผลกระทบต่อตัวทารกได้ เช่น น้ำหนักของทารกอาจจะลด อาจจะมีการเจ็บไข้เกิดขึ้นได้ ทารกจะมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่คือ

1. การปรับตัวให้เข้ากับอุณหภูมิภายนอก ไม่ว่าจะเป็นฤดูไหนก็ตามทารกก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับอุณหภูมินั้นได้ พ่อแม่ไม่ควรจะวิตกกังวลมากเกินไป

2. การปรับตัวในการหายใจ ในระยะแรกการหายใจของทารกจะยังไม่สม่ำเสมอ แต่จะเข้าสู่ภาวะปกติมีการหายใจอย่างสม่ำเสมอภายในเวลาไม่นานนัก

3. การปรับตัวในด้านการดูดกลืนและการย่อยอาหาร ทารกต้องหัดดูดและกลืนอาหารทางปาก ระบบย่อยอาหารจะเริ่มทำงาน

4. การปรับตัวในด้านการขับถ่าย ทารกจะเริ่มขับถ่ายของเสียออกทางอวัยวะขับถ่ายของทารกเอง ในครั้งแรกๆของการขับถ่ายจะมีสีดำๆปนเทา เรียกว่า ขี้เทา มีลักษณะเหนียว เมื่อได้รับนมแม่แล้วจึงจะถ่ายออกมาเป็นสีเหลือง

พัฒนาการทางร่างกาย

ในระหว่าง 2-3 วันแรกหลังคลอด น้ำหนักตัวจะลดลงและจะเพิ่มขึ้นในปลายสัปดาห์ที่สอง กล้ามเนื้อยังอ่อน เล็กและควบคุมไม่ได้ แรกเกิด กล้ามเนื้อที่แขนและมือเจริญเติบโตมากกว่าที่คอและขา กระดูกก็ยังอ่อนและดัดง่าย ดังนั้นจึงอาจจะเสียรูปได้ง่าย ผิวหนังอ่อนนุ่มเป็นสีชมพู เนื้อหนังแน่นและยืดหยุ่น

สัดส่วนทางด้านร่างกาย ศรีษะโตประมาณ 1 ใน 4 ของความยาวทั้งหมดของลำตัว ลำคอสั้นจนแทบมองไม่เห็น แขนขาไม่ได้สัดส่วน มือและเท้ามีขนาดเล็กมาก

ทารกจะเริ่มได้ยินเสียงต่างๆก่อนการเห็นสิ่งต่างๆ

สายตาของทารกแรกเกิดยังไม่ประสานกันและควบคุมยังไม่ได้ การมองของทารกแรกเกิดจะเป็นการมองอย่างไม่มีจุดหมาย การใช้งานได้ของสายตาโดยสังเกตจากการที่เด็กหันไปตามแสงหรือการหลับตาเมื่อมีแสงจ้า

ทารกจะนอนมากประมาณ 80 % และตื่นเพียง 5-6 ชั่วโมง ทารกในระยะนี้มักหลับง่ายและสะดุ้งตื่นง่ายเมื่อมีเสียงรบกวน

การร้องไห้ของทารกจะยังไม่มีน้ำตาออกมา เนื่องจากต่อมน้ำตายังไม่ทำงาน เมื่อต่อมน้ำตาทำงานแล้วจึงจะมีน้ำตาออกมาเวลาทารกร้องไห้

ทารกแรกเกิดจะยังไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมต่างๆได้เมื่อมีสิ่งเร้ามารบกวนส่วนใดของร่างกายทารกจะเคลื่อนไหวไปทั้งตัว

พฤติกรรมที่ติดตัวมาแต่กำเนิด หรือเรียกว่าปฏิกิริยาสะท้อน ทารกจะสามารถทำได้ทันทีภายหลังการคลอด ได้แก่ การหลับตา การหันศรีษะ การหาวนอน การจาม อาการที่เด็กยืดนิ้วหัวแม่เท้าและนิ้วเท้าออกคล้ายๆพัดเมื่อปลายเท้าถูกลูบเบาๆและการแสดงอาการตอบสนองต่อเสียงที่ดังขึ้นข้างๆตัวที่เด็กนอนอยู่ เด็กจะสะดุ้งและเอาแขนทั้งสองไขว่คว้าคล้ายจะกอด อาการ 2 ประการสุดท้ายนี้มักจะปรากฏเสมอในระหว่างวัยทารกและจะหายไปเมื่อทารกอายุได้ประมาณ 4 เดือน

ลักษณะพฤติกรรมอีกอย่างหนึ่งของทารกคือ การออกกำลังแขน ขา จัดเป็นการออกกำลังของกล้ามเนื้อ เมื่อทารกอายุได้ประมาณ 4 เดือน มักชอบนอนหงายศรีษะ ตะแคงศรีษะ และยืดแขน ขา

พัฒนาการทางอารมณ์

นักจิตวิทยาพบว่าเด็กเกิดใหม่ๆมีอารมณ์เพียงอย่างเดียวคือ อารมณ์ตื่นเต้น (Excitement) และหลังจากการเกิดใหม่ๆไม่นานจะมีอารมณ์สบายและอารมณ์ไม่สบายเกิดขึ้นมาอีก

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ของทารกแรกเกิด มีอิทธิพลมาจากทัศนคติของแม่ที่มีต่อทารก การที่แม่ยอมรับและชื่นชมในตัวทารกมักช่วยให้ทารกมีอารมณ์ที่แจ่มใส ความอบอุ่นที่ทารกได้รับจากแม่เป็นรากฐานในการพัฒนาอารมณ์ที่สมบูรณ์ในระยะต่อไปอีกด้วย

การพัฒนาด้านบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพของทารกมีพัฒนาการมาแล้วตั้งแต่พัฒนาการในระยะวัยก่อนเกิด ซึ่งจะเห็นได้จากเด็กที่เกิดออกมาจะมีความแตกต่างกัน เช่น ทารกบางคนเลี้ยงยาก จู้จี้ กวนใจ หรือทารกบางคนเลี้ยงง่าย และประสบการณ์การเลี้ยงดูในช่วงแรกของชีวิตมีอิทธิพลอย่างสูงต่อบุคลิกภาพของทารก เมื่อทารกอายุได้ 2 สัปดาห์ จะเริ่มเรียนรู้สิ่งต่างๆ ทารกจะรู้ว่าการร้องไห้จะเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ทารกต้องการ

วัยทารก 2 สัปดาห์ - 2 ขวบ

พัฒนาการทางร่างกาย

ในช่วง 2 สัปดาห์หลังคลอดทารกจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว อายุ 4-5 เดือนน้ำหนักจะเป็น 2 เท่าของเมื่อแรกเกิดและจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆจนถึงอายุ 6 เดือน อายุ 1 ขวบ น้ำหนักเพิ่มถึง 3 เท่าของเมื่อแรกเกิด หลังจากนั้นการเจริญเติบโตทางร่างกายจะช้าลงเป็นลำดับ เนื่องจากทารกใช้พลังงานส่วนหนึ่งในการหัดคลาน หัดเดิน หัดยืน ระยะนี้พ่อแม่ควรเลี้ยงดูลูกด้วยความเอาใจใส่และระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะว่าในช่วงนี้ทารกมักจะไม่ค่อยอยู่นิ่ง ชอบสำรวจสิ่งแวดล้อม จึงมักประสบอุบัติเหตุได้ง่าย

ในระยะ 6 เดือนแรก สัดส่วนของร่างกายไม่เปลี่ยนแปลงมาก แต่ต่อจากนั้นการเปลี่ยนแปลงต่างๆจะปรากฏเห็นเด่น ศีรษะที่โตค่อยๆดูเล็กลง ลำตัวและขายาวและใหญ่ขึ้นเมื่อใกล้จะพ้น 2 ขวบ ช่วงคอเริ่มเห็นชัดขึ้นบ้างแต่ยังคงสั้นอยู่

ในระยะ 6 เดือนแรก ทารกจะมีความต้านทานโรคได้ดี หลังจากนี้อาจทำให้ทารกเจ็บป่วยได้บ้าง

ในระหว่างสัปดาห์ที่ 3 ทารกจะหลับประมาณวันละ 15 ชั่วโมง และพบว่าใน 3 เดือนแรกทารกจะนอนกลางวันน้อยลง ส่วนในเวลากลางคืนนอนมากขึ้น

ในระยะที่ทารกยังพลิกตัวไม่ได้ มารดาควรจะช่วยเปลี่ยนท่านอนให้บ้างเพื่อไม่ให้กระดูกเสียรูป เมื่อทารกอายุได้ 4-6 เดือน จะพลิกคว่ำหรือตะแคงได้เอง

พัฒนาการทางอารมณ์

พัฒนาการด้านนี้นับว่าเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาด้านอารมณ์ของบุคคลต่อไปเป็นอย่างยิ่ง นับเป็นการแสดงการโต้ตอบต่อสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล

ในระยะนี้อารมณ์ของทารกจะค่อยๆพัฒนาขึ้นตามวุฒิภาวะและการเรียนรู้ อารมณ์ที่พัฒนาขึ้นมาในระยะนี้มีดังนี้คือ

1. **อารมณ์โกรธ** เด็กจะมีอารมณ์โกรธขึ้นเมื่ออายุได้ 6 เดือน พอหลังจาก 6 เดือนไปแล้วทารกจะมีอารมณ์โกรธบ่อยครั้ง สาเหตุที่ทารกมีอารมณ์โกรธมากกว่าอารมณ์อื่นๆเพราะเป็นระยะที่ทารกพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง เด็กจึงพยายามฝึกตนเองเพื่อให้สามารถช่วยตัวเองได้ในการยืน เดิน การหยิบฉวยวัตถุ การพูด แต่เด็กก็ไม่สามารถทำตามใจตนเองได้ เด็กอาจถูกขัดขวางจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ซึ่งทำให้เด็กมีอารมณ์เกิดขึ้นได้

2. **อารมณ์กลัว** ความกลัวส่วนใหญ่มักเกิดจากการเรียนรู้ ความไม่เข้าใจสิ่งแวดล้อม การหลอกหรือขู่ของผู้ใหญ่ เพื่อให้เด็กหายซุกซนหรือให้เด็กเลี้ยงง่าย นักจิตวิทยาบางคนกล่าวว่า การที่เด็กกลัวสิ่งต่างๆในตอนหลังนั้นเป็นผลของการอบรมหรือประสบการณ์ทั้งสิ้น แต่ความกลัวบางครั้งอาจเป็นสิ่งกระตุ้นให้ทารกเกิดความอยากรู้อยากเห็นได้ ดังนั้น พ่อแม่ควรฝึกให้เด็กเรียนรู้อย่างถูกต้องเพื่อเอาชนะความกลัวในเรื่องไร้สาระ พ่อแม่ควรสนับสนุนพัฒนาการทางความคิดของเด็กในทางที่ถูกที่ควร ไม่ควรหลอกเด็กหรือขู่ให้เด็กกลัวในเรื่องไร้สาระ แต่ควรหาทางให้เด็กเลิกกลัวในเรื่องที่ไม่มีเหตุผลให้หมด

3. **อารมณ์อิจฉาริษยา** เป็นอารมณ์กลัวกับอารมณ์โกรธรวมกัน อารมณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อเด็กมีความรู้สึกต่อต้านหรือไม่พอใจเมื่อเห็นว่าพ่อแม่เอาใจใส่น้องมากกว่าตน หรือ เกิดความรู้สึกว่าน้องแย่งความรักของเขาไป แม่ควรเอาใจใส่เด็กโดยสม่ำเสมอ ทำให้เด็กรู้สึกว่าได้รับความสนใจจากแม่และน้องก็เป็นของเขาด้วยเหมือนกัน เมื่อเด็กมีความรู้สึกเป็นเจ้าของอารมณ์ริษยาก็ลดน้อยลง

4. **อารมณ์อยากรู้อยากเห็น** จะเกิดกับเด็กวัยนี้มาก หากเด็กได้รับสิ่งเร้าที่รุนแรงเด็กก็จะเกิดความสนใจขึ้นมา ทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งอารมณ์อยากรู้อยากเห็นนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการด้านสติปัญญามากถ้าผู้ปกครองส่งเสริมให้ถูกวิธี

5. **อารมณ์รัก** ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นเนื่องจากเด็กได้รับประสบการณ์ที่พอใจ ความรักจะเกิดขึ้นกับตนเองก่อน เช่น รักตนเองก่อนต่อมาจึงพร้อมที่จะรักผู้อื่น

พัฒนาการทางสังคม

เมื่อทารกอายุได้ประมาณ 2-3 สัปดาห์ ทารกจะเริ่มมีปฏิกิริยาตอบต่อเสียง โดยเฉพาะเสียงที่คุ้นเคยหูคือ เสียงของแม่หรือคนเลี้ยง เสียงของพ่อก็เช่นกัน

เมื่อทารกอายุประมาณ 6 เดือน ทารกจะเห็นความแตกต่างระหว่างคนแปลกหน้าและผู้ที่คุ้นเคยได้ดี และมักจะมีปฏิกิริยาหวาดกลัวคนแปลกหน้า

เมื่อใกล้จะถึง 1 ขวบ ทารกจะรู้จักเล่นกับคนอื่น และเมื่อเด็กพ้นวัย 1 ขวบไปแล้วเด็กจะเริ่มเข้าไปอยู่ใกล้เด็กอื่นและพยายามทำให้ผู้นั้นสนใจด้วยการเอามือถูกตัวหรือจับของเล่น หรือพูดกันด้วยภาษาทารกซึ่งผู้ใหญ่ไม่อาจจะเข้าใจได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะพฤติกรรมของเด็กอื่น เด็กจะมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับเด็กอื่นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะความสัมพันธ์กับแม่และสมาชิกอื่นในครอบครัวว่าใกล้ชิดสนิทสนมกันมากน้อยเพียงไร

ส่วนการส่งเสริมให้เด็กอยู่ร่วมกับเด็กอื่น จะช่วยให้เด็กรู้จักปรับตัวเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ดีขึ้น

พัฒนาการทางภาษา

เมื่อทารกอายุได้ประมาณ 18 เดือน จะเริ่มพูดได้ประมาณ 10 คำ และเมื่ออายุได้ประมาณ 2 ขวบ จะรู้คำประมาณ 30 คำ การพัฒนาด้านภาษาของทารกขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญามากกล่าวคือ ทารกพูดได้เร็วเท่าใด จัดว่าเป็นเด็กที่เฉลียวฉลาดกว่าเด็กที่เริ่มพูดช้า

ในระหว่างนี้ ทารกจะเรียนการพูดด้วยวิธีเลียนแบบ ฉะนั้นแม่หรือพี่เลี้ยงควรจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ทารก โดยการฝึกหัดให้พูดช้าๆและถูกต้อง

พัฒนาการทางสติปัญญา

พัฒนาการทางสติปัญญานี้ขึ้นอยู่กับพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมอย่างมาก แต่ก็มีสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กวัยทารกที่สำคัญอีกดังนี้ คือ

1. โอกาสที่เด็กจะได้เล่น เพราะการเล่นช่วยส่งเสริมความเข้าใจสิ่งแวดล้อม ดังคำกล่าวที่ว่า การเล่นคือการเรียน (Playing is Learning)

2. ความสามารถที่จะเข้าใจภาษาและใช้ภาษาให้ผู้อื่นเข้าใจ

3. พัฒนาการของกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัส เพราะระยะนี้เด็กเรียนสิ่งต่าง ๆโดยอาศัยกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสเป็นสื่ออย่างมาก ถ้าเด็กได้มีโอกาสแตะต้อง เห็น ได้ยิน จะช่วยพัฒนาสติปัญญาอย่างมาก

กลวิธีช่วยลูกเรียนดี. (2538 : 6-14) กล่าวถึงพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กวัย 2-6 ขวบ ดังนี้

พัฒนาการของเด็กวัย 2 ขวบครึ่ง-3 ขวบ

กล้ามเนื้อ เคลื่อนไหวตลอดเวลา ชอบวิ่งปรู๊ดปร๊าด แต่ยังเลี้ยวตามมุมและหยุดไม่ได้ทันใจ กระโดดสลับเท้าขึ้นบันไดได้ กระโดดสองขาลงจากบันไดขั้นล่างสุดได้ เห็นได้ชัดว่าลูกถนัดมือใด ยังชอบปีนป่าย รื้อค้น และอยากจะทำอะไรที่ตัวเองยังมีข้อจำกัดอยู่ เช่น กระโดดข้ามร่องน้ำ หรือปีนให้สูงขึ้น ๆ พ่อแม่ควรจะอธิบายให้ลูกเข้าใจข้อจำกัดนี้และช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้

ภาษา ลูกมักไม่พูดโดยใช้คำ ๆ เดียวอีกแล้ว แต่จะรู้จักแต่งประโยคให้ดีขึ้น เช่น นั่งลง น้องเจ็บ บอกชื่อและนามสกุลตัวเองได้ บอกชื่ออวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้ มักจะพูดไปด้วยเวลาเล่นและชอบให้คนอื่นฟังเขาพูดมากกว่าที่จะฟังคนอื่น ชอบบทกลอนและทำนองการอ่านการร้องที่สนุก ๆ ชอบดูหนังสือภาพ

จิตใจ การเรียนรู้ และสังคม อยากรู้อยากเห็น สนใจสำรวจค้นคว้าสิ่งต่าง ๆ เข้าใจความหมายของจำนวนหนึ่งวัน หลาย ๆ วัน เริ่มมีสมาธิ เข้าใจเรื่องสถานที่ เช่น ที่นี่ ที่นั่น รู้จักสีหลายสี ยังมีอารมณ์ขึ้น ๆ ลง ๆ แต่ควบคุมตนเองได้ดีกว่าเดิม รู้ถึงเพศของตน เริ่มสนใจความแตกต่างทางร่างกายระหว่างเพศหญิงชาย แยกระหว่างแม่กับพ่อได้ ชอบช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน

ส่งเสริมพัฒนาการ ฝึกกล้ามเนื้อโดยถีบรถจักรยานสามล้อ หัดให้ใช้ดินสอวาดเส้นตรง เส้นโค้ง เล่นของเล่นแบบที่หยอดลงตามรูปร่าง เล่นใส่กระดุม ต่อตัวต่อรูปภาพต่าง ๆ เพื่อฝึกความจำและการสังเกต เริ่มเล่นร่วมกับเด็กอื่น ๆ แต่ควรมีผู้ใหญ่คอยดูอยู่ใกล้ ๆ เพราะบางครั้งเด็ก ๆ ก็ต้องการให้ผู้ใหญ่ช่วยจัดการกับปัญหาข้อขัดแย้ง

พัฒนาการของเด็กวัย 3-3 ขวบครึ่ง

กล้ามเนื้อ ยืนบนขาข้างเดียวได้ชั่วครู่ ชอบปีนเครื่องเล่น วิ่งกระโดดได้คล่อง เวลาหกล้มจะลุกขึ้นได้เอง รับลูกบอลใหญ่โดยใช้แขนกางออกไปโอบรับลูกบอลได้ ควบคุมกล้ามเนื้อมือดีขึ้น ถือกรรไกรตัดเองเป็นมุม ลากวงกลมตามแบบได้ จับดินสอได้ถนัดมือขึ้น

ภาษา ชอบเล่นคำพูด และสร้างศัพท์ใหม่ ๆ ซึ่งบางคำอาจไม่มีความหมายเลย เรียกชื่อของคนในบ้านได้ หัดแต่งประโยคสั้น ๆ ด้วยคำ 2-3 คำ เช่น พ่อไปไหน ปลาอะไร ชอบฟังเวลาผู้ใหญ่คุยกัน ชอบฟังนิทาน เพลง บอกชื่อสิ่งที่เห็นในภาพ

จิตใจ การเรียนรู้ และสังคม ความจำดีมาก เล่าเรื่องในอดีตที่ผ่านมาได้ เข้าใจเรื่องขนาด รูปทรงต่าง ๆ เช่น วงกลม สี่เหลี่ยม เส้นตรง เส้นโค้ง กำลังเรียนรู้วิธีการจัดการกับปัญหาของความโกรธ กลัวฝันร้ายและการดูดนิ้วมือ มีความรู้สึกอิจฉาพี่หรือน้อง แสดงความต้องการการสนใจจากพ่อแม่ มีความรู้สึกรักใคร่ชอบพอเพื่อนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ มักแสดงความรักต่อเด็กอื่นและผู้ใหญ่ เริ่มคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง กำลังพัฒนาการควบคุมตนเองอยู่

ส่งเสริมพัฒนาการ ลูกจะเล่นได้นานขึ้น ให้เล่นไม้บล็อกต่อรูปทรง เล่นดิน น้ำ ทราย ปั้นดินน้ำมัน ต่อภาพจิ๊กซอว์ เล่นสมมติกับตุ๊กตา เช่น ตุ๊กตาพยาบาล ให้วาดรูป ระบายสีด้วยสีน้ำมันหรือสีเทียน

พัฒนาการของเด็กวัย 3 ขวบครึ่ง-4 ขวบ

กล้ามเนื้อ วิ่งได้คล่องแคล่วกระฉับกระเฉง กระโดดสองขาอยู่กับที่ได้ ปีนป่ายเครื่องเล่นสนามด้วยความมั่นใจ บางครั้งก็สะดุดหกล้มบ้างเพราะการประสานงานของกล้ามเนื้อยังไม่ดีพอ พยายามโยนรับลูกบอล ขี่จักรยานสามล้อได้ดี วาดรูปหรือลากเส้นเป็นเส้นบางๆ ได้ ใช้กรรไกรตัดได้ แต่กล้ามเนื้อตายังทำงานได้ไม่ดีนัก ลูกจึงอาจกะพริบตาบ่อย ๆ

ภาษา ลูกจะช่างซักช่างถาม พ่อแม่ไม่ควรละเลยคำถามของลูก พยายามตอบด้วยภาษาง่าย ๆ ลูกจะผสมผสานการพูดเข้ากับการเล่น คิดค้นคำพูด สร้างเสียงแปลก ๆ รู้จักใช้คำปฏิเสธ พูดได้ยาวขึ้น ตั้งใจฟังเรื่องราวหรือนิทานได้นานถึง 20 นาที ชอบดูภาพประกอบด้วย พ่อแม่ใช้คำพูดเพื่อสอนลูกได้ ลูกอาจจะพูดคำหยาบโดยไม่เข้าใจความหมาย พ่อแม่ไม่ควรลงโทษแต่ควรสอนให้ใช้คำอื่นแทน เขาจะเข้าใจและยอมรับคำพูดที่มีเหตุผล

จิตใจ การเรียนรู้ และสังคม การเรียนรู้ทุกเรื่องเป็นไปอย่างรวดเร็ว รู้ว่าสิ่งต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ต่อแท่งบล็อกได้ ปั้นดินเหนียว จับคู่ภาพต่างๆ และแบ่งกลุ่มได้ เริ่มสนใจร่างกายของตัวเอง แต่ยังแยกไม่ได้ว่าข้างไหนซ้ายขวา มีคำถามมากมาย พ่อแม่อาจต้องตอบคำถาม "ทำไม" ของลูกวัยนี้มาก เพราะนั่นเป็นสิ่งแปลกใหม่และน่าตื่นเต้นสำหรับลูก

ส่งเสริมพัฒนาการ เล่นกับลูกด้วยการพูดคุย เล่าเรื่อง อ่านนิทาน ร้องเพลง แนะนำลูกในการเล่นกับเพื่อน ๆ ให้ต่อรูปจิ๊กซอว์ที่ใหญ่และง่าย ให้ลูกช่วยทำอาหารง่าย ๆ ลูกจะชอบเล่นสมมติ อาจจะให้สมมติทำอาหาร เล่นปั้นดินน้ำมัน เล่นน้ำโดยมีของเล่นลอยน้ำได้ เช่น ถ้วยพลาสติก เล่นรวมกลุ่มได้และมักจะเปลี่ยนเพื่อนเล่นไปเรื่อย ๆ

พัฒนาการของเด็กวัย 4-5 ขวบ

กล้ามเนื้อ วิ่งได้เร็ว เลี้ยวหักมุม กระโดดข้ามได้ดี เดินขึ้นลงบันไดคล่อง การวางตัวดีขึ้นสามารถเดินบนไม้กระดานแผ่นเดียวได้ กระโดดจากที่สูง 2 ฟุตได้โดยไม่ต้องมีคนช่วย ทำงานละเอียดด้วยมือได้ดีขึ้น เช่น ติดกระดุมเสื้อ ผูกเชือกรองเท้า สนใจวาดรูปเฉพาะส่วน เช่น วาดรูปคนเฉพาะหัว ใช้กรรไกรตัดกระดาษได้ดี ขี่จักรยานเด็กได้คล่อง เลี้ยวกลับได้

ภาษา พูดด้วยประโยคที่ยาวขึ้น ชอบตั้งคำถาม และคำถามจะซับซ้อนขึ้น ร้องเพลงทำนองสูง ๆ ต่ำๆ ได้ พูดคำว่า "สวัสดีค่ะ (ครับ)" "ขอบคุณ" "ขอโทษ" ได้ บอกชื่อนามสกุลจริงของตัวเองได้ แสดงอารมณ์ต่างๆ ด้วยน้ำเสียง เวลาเล่าเรื่องสนุกกับการฟังเรื่องตลก ภาพการ์ตูน หรือคำพูดที่ตลก

จิตใจ การเรียนรู้ และสังคม ลูกไม่ใช่เด็กเล็กอีกต่อไป เขาจะมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น อยากรู้อยากเห็น สนใจเรื่องทุกอย่างที่แปลกใหม่ มีสมาธินานขึ้น เข้าใจความแตกต่างระหว่างดีกับไม่ดี เรียนรู้จากการลงมือกระทำด้วยตัวเอง นับของได้ถูก เรียงลำดับความใหญ่โตของสิ่งของได้ดี มีความเข้าใจเรื่องเวลามากขึ้น มีความรู้สึกผูกพันกับครอบครัวมาก ถ้ามีน้องเล็ก ๆอาจวิตกและอิจฉาน้อง

ส่งเสริมพัฒนาการ ให้ลูกช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน เช่น แปรงฟัน ล้างหน้า อาบน้ำ และช่วยลูกบ้างเพื่อให้สะอาด ระยะนี้ลูกมักจะสนุกกับการเล่นนอกบ้านหรือในสนาม ชอบเล่นน้ำเล่นทราย ให้เล่นของเล่นประเภทต่อสร้าง เช่น เลโก้ ไม้บล็อก จิ๊กซอว์ เล่นบ้าน ตุ๊กตา วาดรูประบายสี ปั้นดินน้ำมัน ละเลงสีด้วยนิ้วมือ

พัฒนาการของเด็กวัย 5-6 ขวบ

กล้ามเนื้อ สามารถควบคุมกล้ามเนื้อในการเคลื่อนไหว วิ่งเล่นได้กระฉับกระเฉง ควบคุมร่างกายให้ปีนไถลจากกระดานลื่น เล่นชิงช้า โค้งตัวแตะปลายเท้าโดยไม่ต้องย่อเข่า รู้จักขว้าง เตะรับลูกบอล ขี่จักรยานสามล้อได้ดี ชอบเล่นโลดโผน ตีลังกาหกคะเมน ทั้งเด็กหญิงเด็กชาย ใช้มือได้คล่องแคล่วและแยกมือซ้ายขวาของตนเองได้ วาดรูปคนโดยมีหัว แขน ขา ลำตัว ร้อยด้ายใส่รูเข็มใหญ่ ๆ ได้

ภาษา พูดคำศัพท์ต่าง ๆ ได้มาก บอกชื่อ นามสกุล ที่อยู่ของตัวเองได้ ชอบให้อ่านหนังสือให้ฟัง จำเรื่องนิทานที่ชอบได้ ร้องเพลงโฆษณาทีวีที่ชอบได้ สนใจคำใหม่ ๆ และพยายามถามความหมายของคำนั้น

จิตใจ การเรียนรู้ และสังคม ต้องการอิสระ และจะต่อต้านถ้าถูกผู้ใหญ่ควบคุม ยอมรับการลงโทษที่มีความยุติธรรม บางครั้งเมื่ออยากได้ของคนอื่นก็เอาไปซ่อน หรือทำลาย ลูกวัยนี้มักจะทำอะไร ๆ เพื่อเอาใจพ่อแม่หรือคนในครอบครัว เชื่อฟังพ่อมากกว่าแม่ ชอบให้ความคุ้มครองน้องเล็กกว่า รู้จักการให้ เป็นมิตรกับเพื่อน ๆ ที่เล่นด้วยกัน ชอบโชว์ความสามารถของตนเอง เช่น เขียนหนังสือ เขียนตัวเลขได้ นับนิ้วมือและบอกจำนวนได้ถูกต้อง จำแนกประเภทหรือรวมสิ่งของได้โดยการสัมผัส ดม ชิมรส

ส่งเสริมพัฒนาการ ลูกจะมีจินตนาการสูงมาก ควรส่งเสริมให้ลูกได้เล่นของเล่นที่เสริมความคิดสร้างสรรค์ เช่น ไม้บล็อก สร้างบ้านตุ๊กตา (สำหรับเด็กหญิง) และสร้างเครื่องบิน ยานอวกาศ โรงรถ (สำหรับเด็กชาย) ต่อจิ๊กซอว์ 26 ชิ้น เล่านิทาน ร้องเพลงที่เกี่ยวกับปัจจุบันและใกล้ตัว ให้ลูกเต้นหรือแสดงท่าให้เข้ากับเสียงเพลง

3. พ่อแม่ควรเอาใจใส่ในความคิดเห็นของลูก สนใจกิจกรรมต่าง ๆ ของลูก ให้คำแนะนำ ส่งเสริมและเฝ้าดูผลสำเร็จในงานของลูกด้วยความตั้งใจและอดทน เมื่อลูกประสบความสำเร็จ พ่อแม่ควรแสดงความดีใจอย่างชัดแจ้ง และการให้แรงเสริมด้วยการชมเชยหรือการให้รางวัล (อาจจะเป็นการกอด จูบ ลูบศีรษะ) เพื่อให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจและเชื่อมั่นในตนเองและมีกำลังใจในการทำงานอย่างอื่นต่อไป

เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว (2523 : 174-175) ได้แสดงทัศนะว่า การไม่ใส่ใจต่อความคิดเห็นของเด็กนั้นจะก่อให้เกิดผลเสียอย่างยิ่งคือ

1. เป็นการขัดขวางพัฒนาการเกี่ยวกับอิสระภาพและการสร้างสรรค์ความคิดของเด็ก เพราะความคิดต้องถูกกำหนดโดยพ่อแม่เพียงฝ่ายเดียว เพราะถ้าเด็กเสนอความคิดเห็นจะถูกพ่อแม่หาว่าเถียงและจะทำโทษ จะทำให้เด็กไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อโตขึ้นก็จะกลายเป็นคนที่ต้องพึ่งผู้อื่นช่วยคิดช่วยตัดสินใจให้ตลอดเวลา

2. เป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพแบบเผด็จการ คือ ลักษณะที่ต้องยอมผู้อาวุโสตลอดเวลา ไม่กล้าโต้แย้งไม่กล้าแสดงความคิดเห็น แต่ขณะเดียวกันก็จะใช้อำนาจที่ตนมีอยู่ไปบังคับผู้ที่อยู่ในตำแหน่งที่ต่ำกว่า เช่น เมื่อต้องยอมต่ออำนาจของคุณพ่อคุณแม่ ก็จะมาใช้อำนาจกับน้องหรือเพื่อน

3. เนื่องจากขาดการกระตุ้นให้เด็กได้มีการสร้างสรรค์ความคิด จะทำให้เด็กไม่เข้าใจถึงลักษณะของการเสนอความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ฉะนั้นเมื่อผู้อื่นที่มีความคิดเห็นต่างจากตนเองหรือไม่ยอมรับความคิดเห็นของตนเองก็จะทำให้โกรธ ซึ่งจะนำมาสู่ความขัดแย้งและทะเลาะวิวาท

การที่พ่อแม่ให้โอกาสลูกหรือช่วยให้ลูกได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับครอบครัวและเรื่องของเด็กเอง เช่น กฎระเบียบในบ้าน หรือ การตกลงเวลาทำการบ้านและดูโทรทัศน์จะฝึกให้ลูกเป็นคนมีความมั่นใจ ฉาดฉาน กล้าพูดกล้าแสดงออก อันเป็นบุคลิกพื้นฐานของผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง (*กลวิธีช่วยลูกเรียน*

ดี. 2538 : 23) และ สุรณี ทศิธร (2538 : 83) ได้ทำการศึกษาพบว่า นักเรียนที่สามารถแสดงความคิดเห็นกับผู้ปกครองได้นั้นเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักเรียน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (อร่าม บุญยทาน. 2536 : 64 ;อ้างอิงมาจาก ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2527 : 30-37) ได้กล่าวว่า ถ้ามารดาเอาใจใส่ในผลงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของบุตร ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ เป็นเพื่อนเล่นเพื่อนคุย คอยเฝ้าดูความสำเร็จในงานของลูกด้วยความตั้งใจ เมื่อบุตรประสบความสำเร็จ มารดาควรแสดงความดีใจอย่างชัดแจ้ง ความรู้สึกอบอุ่นเช่นนี้เป็นกำลังใจที่จะช่วยให้บุตรประสบความสำเร็จและเจริญเติบโตอย่างเต็มที่และจะเป็นการปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่บุตรด้วย นอกจากนี้ อร่าม บุญยทาน ได้ศึกษาบทบาทของแม่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ การอนุญาตให้บุตรทำงานอดิเรกตามที่สนใจ การให้อภัยและพูดให้กำลังใจเมื่อผลการเรียนของบุตรไม่ดี การให้คำปรึกษาเมื่อบุตรมีปัญหาด้านการเรียน การไปพบปะกับครูเมื่อบุตรมีปัญหา การให้บุตรมีโอกาสคบเพื่อนต่างเพศ การให้คำแนะนำกับบุตรในการคบเพื่อน การให้อนุญาตบุตรไปร่วมงานกับครอบครัวของเพื่อนตามโอกาส รวมทั้งการให้คำแนะนำมารยาทต่าง ๆ ในการเข้าสังคมและการปฏิบัติต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และให้บุตรมีส่วนร่วมในกิจกรรมพิเศษของโรงเรียนตามที่บุตรสนใจ นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรยังเกี่ยวข้องกับบทบาทของมารดาในการสนับสนุนให้บุตรหาความรู้เพิ่มเติม ได้แก่ การซื้อหนังสือเกี่ยวกับความรู้ต่าง ๆ ให้บุตร การจัดหาหนังสือให้บุตรอ่านระหว่างปิดเทอม การพาบุตรไปชมนิทรรศการทางวิชาการตามโอกาส และจัดครูสอนพิเศษในวิชาที่บุตรต้องการ (อร่าม บุญยทาน. 2536 : 63-66) เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ ดวงมณี ยะอัมพันธุ์ (2539 : 64) ที่พบว่า องค์ประกอบด้านบิดามารดาที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนประการหนึ่ง ได้แก่ การส่งเสริมและช่วยเหลือด้านการเรียนของบิดามารดานั่นเอง และ สุรณี ทศิธร (2538 : 83) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักเรียน พบว่า การที่ผู้ปกครองส่งเสริมในด้านการศึกษาค้นคว้าและทบทวนบทเรียน ซึ่งปัจจัยนี้มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (*การพัฒนาและส่งเสริมความเก่งของลูกรัก*. ม.ป.ป. : 22,27) ได้พบหลักฐานว่า มารดาไทยมักนิยมการลงโทษเมื่อลูกทำไม่ดี แต่เมื่อลูกทำความดีมารดากลับเฉยเมยซึ่งจะไม่เป็นการกระตุ้นให้ลูกทำความดี มารดาไทยจึงควรสร้างนิสัยชมเชยและให้รางวัลเมื่อลูกทำดีให้มากยิ่งขึ้น เพื่อผลดีต่อบุตรของตนในปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งการกระทำเหล่านี้จะเป็นการปลูกลักษณะที่ใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่เด็ก มีผู้พบในประเทศไทยว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเป็นผู้ที่มีความถนัดทางการเรียนสูงด้วย และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีด้วย

การหมั่นแสดงความชื่นชอบและให้คำชมเชย จะช่วยสร้างความภาคภูมิใจในตนเองแก่เด็ก จะช่วยให้เด็กเชื่อมั่นในสิ่งที่ทำลงไป และแสดงให้เห็นว่าเด็กเป็นคนสำคัญ มีความรู้สึกว่าตนสามารถทำสิ่งที่มีค่าได้ มีความสามารถที่จะทำสิ่งใด ๆ ได้ รู้สึกเป็นคนที่มีค่ามีประโยชน์ (อัลวิน เอช. ไพรซ์และเจย์ เอ. แพร์รี่. ม.ป.ป. : 80-81)

วัชรี ธุวธรรม (2528 : 22-27, 34-39) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการชมเชยและการให้รางวัลดังนี้

การชมเชย

1. จงใช้คำพูดยกย่องที่แปลกและต่างไปจากที่เคยใช้อยู่ประจำเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเบื่อหน่าย

2. จงทำตนเรียบง่าย คงที่ ในการพิจารณาหยิบยกพฤติกรรมที่ควรยกย่อง ถ้าท่านไม่เคยชินต่อการยกย่องชมเชยผู้อื่น ก็ค่อย ๆ ฝึกใช้คำพูดยกย่องทีละน้อย ๆ ขึ้นไปเรื่อย ๆ ถ้าลุกขึ้นมายกย่องมากเป็นการใหญ่ จะทำให้เด็กแปลกหูไป

3. คำยกย่องชมเชยจะมีประสิทธิภาพ เมื่อคำพูดนั้นชัดเจนตรงไปตรงมาและจริงใจ

4. จงพยายามประสานสายตากับเด็กเมื่อยกย่องเด็ก และใช้เสียงและคำพูดที่ไพเราะและดีงาม

5. คำยกย่องชมเชยควรจะใช้ทันที โดยเฉพาะขณะที่เด็กกำลังทำพฤติกรรมนั้นอยู่และจะมีประโยชน์ด้วย ถ้าพ่อแม่บอกกับลูกว่าท่านนิยมการกระทำของเด็กในเรื่องนี้อยู่นานพอสมควรแล้วและใช้คำพูดยกย่องตามมา

6. สิ่งที่ควรได้รับการยกย่องมีดังต่อไปนี้คือ การเล่นที่เหมาะสมกับวัยและผลงานที่เหมาะสมกับวัย ความนบนอบเชื่อฟัง ความร่วมมือ ความสุขุมรอบคอบและแสดงน้ำใจกับเพื่อน ๆ และญาติพี่น้อง การไม่ลืมทำงานบ้าน และการลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

7. จงยกย่องอย่างเสรีเมื่อถึงเวลาเหมาะสม ในสิ่งที่เป็นความพยายามและความสำเร็จ แต่จงอย่ายกย่องพร่ำเพรื่อในสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เด็กกระทำอยู่เป็นกิจวัตร

8. เท้าพ่อแม่จำไม่ได้และมักจะลืมที่จะใช้วิธีการยกย่องชมเชย จงพยายามเลือกการกระทำที่เด็กและตัวท่านชอบ แม้จะเป็นการกระทำเล็ก ๆ น้อย ๆ 5 อย่าง และพยายามยกย่อง 5 ครั้งในสัปดาห์ต่อไป สิ่งนี้จะช่วยเปลี่ยนทัศนคติของพ่อแม่ จากการที่พ่อแม่ไม่แสดงการใส่ใจต่อพฤติกรรรมต่าง ๆ ของเด็กมาก่อน

9. จงอย่าทำให้การยกย่องชมเชยเสียไปด้วยการวิจารณ์เพิ่มเติม ซึ่งย่อมทำให้เกิดผลทางลบ เช่น การเปรียบเทียบ หรือการวิจารณ์นิสัยที่ทำอยู่ประจำ

10. แรงจูงใจประการแรกที่บันดาลให้มีการยกย่องผู้อื่นนั้น ควรจะเป็นความยินดีที่ผู้ยกย่องรู้สึกอยากจะให้ความสำคัญแก่ผู้อื่น แต่ถ้าหากครั้งแรกที่พ่อแม่ใช้เทคนิคการยกย่อง พ่อแม่พยายามใช้ด้วยเป้าหมายเพื่อให้เด็กเปลี่ยนพฤติกรรมแล้วเด็กจะรู้สึกว่าเป็นการบีบบังคับและจะแสดงปฏิกิริยาต่อต้านการเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นทันที การแสดงความยินดี ย่อมต่างจากการเยินยอตรงที่ว่าการแสดงความยินดีนั้นมีเป้าหมายแน่นอนและให้โดยมิได้หวังผลตอบแทน แต่การพูดเยินยอเป็นเพียงการพูดหวาน ๆ คือเป็นการแจกยาหอมหรือเป็นการยกย่องมากเกินกว่าที่ผู้รับสมควรได้รับ

การให้รางวัล

1. **รางวัลที่เป็นวัตถุ** จะต้องให้โดยมีแรงเสริมทางสังคมร่วมด้วย เช่น มีการยกย่อง มีความรัก มีความภาคภูมิใจ และความสนใจส่วนตัว ถ้าใช้วิธีนี้ไม่กี่ครั้งก็สามารถทดแทนวิธีนี้ได้ด้วยการยกย่องทางสังคมอย่างเดียวได้

2. **สภาพการณ์ที่ควรให้รางวัลมีอยู่ 3 กรณี กรณีแรก** พ่อแม่จะต้องบอกเด็กเสียก่อนว่าเด็กจะได้รับรางวัลถ้าเขาทำอะไรที่ดีตามที่ท่านต้องการ **กรณีที่สอง** พ่อแม่อาจไม่ต้องพูดอะไรเลย แต่ให้รางวัลทันทีหลังจากที่เห็นเด็กประพฤติในสิ่งที่ดีงาม **กรณีที่สาม** ให้รางวัลโดยไม่เกี่ยวกับการประพฤติพิเศษใด ๆ เพียงแต่พ่อแม่เห็นว่าเด็กเป็นคนดีอยู่เสมอ และพ่อแม่ชอบเด็กในลักษณะเช่นนี้ก็ให้ได้ ในกรณีแรก พ่อแม่จะทำเมื่อเห็นว่าเด็กไม่ค่อยจะได้ทำตนดีนัก และการที่ไม่ได้ทำตนดีนั้นมีสาเหตุมาจากการที่ตนขาดแรงเสริมขาดแรงใจ มีแต่ความกังวลและความกลัวเป็นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมักประสบแต่ชีวิตที่ยากลำบากและมีปัญหา ส่วนในกรณีที่สองจะใช้ได้ผลดีมากถ้าพ่อแม่ปรารถนาที่จะเห็นเด็กประพฤติเช่นนั้นมากขึ้น เพราะมีการปฏิบัติอยู่บ้างแล้ว กรณีที่สาม จะใช้ได้ดีที่สุด เมื่อพ่อแม่ต้องการแสดงการเห็นชอบและชาบซึ้งในการกระทำใด ๆ

3. **จะใช้อะไรก็ได้เป็นรางวัล แต่ต้องเป็นสิ่งที่เด็กชอบ** ถ้าพ่อแม่รู้ว่าเด็กสนใจอะไร ชอบอะไร ทำกิจกรรมอะไรเสมอ พ่อแม่จะสามารถตั้งรางวัลให้กับการกระทำนั้นๆ การรับรู้พัฒนาการของเด็กก็มี

ประโยชน์ต่อการคิดหารางวัลให้เด็ก เช่น ทุกคนย่อมรู้ว่าขนม จะเป็นรางวัลที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก 4-5 ขวบ แทนการกล่าวชมเชย เด็กที่มีอายุมากกว่านี้ จะยอมทำทุกอย่างถ้าเราให้อาหารพิเศษ ให้สิทธิพิเศษ หรือเงินพิเศษ เป็นต้น

4. **จงให้รางวัลอย่างมีระบบ** ให้ด้วยความเสมอต้นเสมอปลายและให้ในสิ่งที่เห็นเด่นจริงๆ ดังต่อไปนี้

ก. เป็นสิ่งชี้เด่นชัด จงเลือกให้รางวัลเฉพาะพฤติกรรมที่เห็น เด่นชัด แน่นอน และเป็นพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ จงอย่าให้รางวัลแก่เด็กในสิ่งที่มองไม่เห็นชัด หรือ ในพฤติกรรมที่มองเห็นอยู่ทั่ว ๆ ไป และไม่ชี้เฉพาะเจาะจง เช่น เป็นคนดี พฤติกรรมที่ชี้เด่นชัดและสมควรแก่การได้รับรางวัล เช่น การแบ่งของเล่นของตนให้เพื่อนได้มีส่วนเล่นด้วย หรือการนั่งเงียบ ๆ ไม่พูดเลยในห้องอาหารซึ่งต้องการความเงียบ

ข. เก็บระเบียน เมื่อให้รางวัลแก่เด็กแล้วต้องจดบันทึกความจำเข้าไว้ในระเบียนเพื่อจะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กทำอีกบ่อย ๆ จะได้ทราบความเจริญก้าวหน้า หรือความไม่พัฒนาของเด็กด้วย

ค. ทันต่อเหตุการณ์ ควรให้รางวัลทันทีเมื่อแสดงพฤติกรรมนั้นเสร็จใหม่ ๆ และถ้าพฤติกรรมนั้นๆ ทำอีกในวันรุ่งขึ้น ก็จำเป็นต้องให้รางวัลด้วยอย่างสม่ำเสมอ มิใช่ให้แต่ในระยะแรกเท่านั้น

ง. จงทำอยู่เสมอ อย่าหมดกำลังใจ แม้จะเป็นพฤติกรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ ถ้าเข้าอยู่ในข่ายว่าเคยตกรางวัลไว้ก็ต้องให้อยู่เสมอ และยิ่งเป็นพฤติกรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่เป็นพฤติกรรมที่ผู้แสดงได้ต่อสู้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นครั้งแรก ยิ่งจำเป็นที่สุดที่จะต้องให้รางวัล

5. **สิ่งที่เป็นข้อบกพร่องที่พ่อแม่ชอบปฏิบัติอยู่ก็คือ** ชอบเรียกร้องจากเด็กหลายๆ อย่างโดยตั้งรางวัลไว้นิดเดียว เมื่อต้องการจะสอนอะไรใหม่ให้กับเด็ก ที่จริงแล้วการสอนอะไรให้ปฏิบัติในสิ่งใหม่ และเป็นสิ่งแรกสำหรับเด็กเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น จำเป็นต้องตกรางวัลไว้มาก ๆ

4. พ่อแม่ควรมีเวลาใกล้ชิดลูก และทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีของลูก ให้คำแนะนำมากกว่าการออกคำสั่งให้ทำ

พ่อแม่ต้องให้ความสนใจลูกเป็นพิเศษ สนใจในเรื่องที่ลูกสนใจ เล่นกับลูก พูดคุยเล่น หัวหยอกเย้า เพราะการเล่นกับลูกแสดงให้ลูกเห็นว่าท่านรักลูกและยอมรับโลกของลูก ลูกควรจะได้เล่นอยู่ใกล้กับพ่อแม่ในขณะที่พ่อแม่ทำงาน แม้ว่าบางครั้งอาจขัดจังหวะการทำงานของพ่อแม่ก็ตาม และถ้าลูกเข้ามาในช่วงที่พ่อแม่กำลังมีงาน อย่าปฏิเสธลูกอย่างตัดรอน แต่ควรหันมาให้ความสนใจกับลูกสักนิด ให้ลูกได้อยู่ร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ประจำวันตามปกติ ไม่ว่าจะเป็นงานบ้าน การออกไปซื้อของ กิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประสบการณ์โดยตรงที่มีประโยชน์สำหรับลูกอย่างยิ่ง และถ้าลูกมีคำถามมาในขณะที่พ่อแม่ตอบไม่ได้ ควรจะให้ลูกรอ การทำเช่นนี้เป็นการฝึกอบรมที่มีค่าสำหรับโรงเรียนและชีวิตในภายหน้า เป็นการพัฒนาความอดทนและการควบคุมตนเอง เป็นคุณลักษณะที่ดี เพราะเด็กจะต้องจำคำถามได้ ซึ่งเป็นการเตรียมตัวที่ดีสำหรับโรงเรียน ถ้าคำถามเหล่านี้ไม่ได้รับคำตอบ แสดงว่าพ่อแม่ปล่อยให้ประสบการณ์ในการเรียนที่มีค่าของลูกหลุดลอยไปอย่างน่าเสียดาย เด็กทุก ๆ ช่วงอายุจะได้ประโยชน์จากการได้ร่วมอยู่ในกิจกรรมประจำวันตามปกติกับพ่อแม่ ไม่ว่าจะเป็นการไปซื้อของ การทาสีรั้ว การไปเยี่ยมเพื่อนฝูงและการปลูกต้นไม้ในสวนก็ตาม สิ่งเหล่านี้จะเป็นประสบการณ์ทางการเรียนที่มีประโยชน์สำหรับลูกอย่างมาก (เฮอร์เบิร์ต ดับบลิว อาร์มสตรอง. 2532 : 51-52 ; *กลวิธีช่วยลูกเรียนดี*. 2538 : 37) และผลงานวิจัยของ สุรณี ทศิธร (2538 : 83-84) พบว่า ผู้ปกครองที่ให้ความรัก ความใกล้ชิด มีความสัมพันธ์กับนักเรียนดีนั้น จะทำให้นักเรียนมีผลการเรียนดี และอร่าม บุญยทาน (2536 : 65-66) ได้ทำการศึกษาบทบาทของมารดาเกี่ยวกับการให้เวลาแก่บุตรที่มีความ

สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรว่ามี 3 ประการคือ การสนใจไต่ถามเกี่ยวกับการเรียนของลูกอยู่เสมอ การช่วยอธิบายการบ้านที่ลูกไม่เข้าใจ และการรับ-ส่งลูกไปโรงเรียนเมื่อมีโอกาส และเมื่อศึกษาถึงการปฏิบัติของแม่ในการให้เวลาแก่บุตร พบว่ามารดาส่วนใหญ่ให้เวลาแก่บุตรในเรื่องการดูแลบุตรที่เจ็บป่วยด้วยตนเอง มีเวลาในการพูดคุยกับบุตร และการพาบุตรไปเที่ยวพักผ่อนในโอกาสต่าง ๆ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการทำการบ้านของบุตร นอกจากนี้ ผลงานวิจัยของดวงกมล คงเมือง (2533 : 97-98) ยังพบว่านักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับบิดามารดาในระดับสูง จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการประเมินตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับพ่อแม่ในระดับต่ำ และความรักใคร่เอาใจใส่ของพ่อแม่ยิ่งมากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ก็จะยิ่งสูง รวมทั้งอัตมโนทัศน์ในด้านการประเมินตนเองเชิงการศึกษาของลูกด้วย ซึ่ง *การพัฒนาและส่งเสริมความเก่งของลูกรัก* (ม.ป.ป. : 27) ก็ได้กล่าวว่า บิดาที่อยู่ใกล้ชิดกับบุตรนั้นมีบทบาทในการปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ในบุตร ถ้าบิดากระทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีของลูก ให้คำแนะนำแก่ลูกมากกว่าออกคำสั่งบังคับลูก เลี้ยงดูลูกแบบประชาธิปไตยมากกว่าเป็นบิดาแบบเผด็จการ จะให้ผลดีที่สุดในการปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ในบุตร

5. พ่อแม่จะต้องเป็นแบบอย่างโดยแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมให้ลูกเห็นอย่างเด่นชัด เช่น การแสดงถึงความเป็นคนอดทนในการทำงาน ความมีระเบียบวินัย มีเหตุผลและมีอารมณ์มั่นคง เพื่อลูกจะได้ยึดเป็นแบบอย่างต่อไป และพ่อแม่ควรใช้แรงเสริมเป็นตัวสร้างบุคลิกภาพของลูกตามที่ตนต้องการจะให้เด็กเป็น

เด็กจะเรียนรู้จากการสังเกตการกระทำของผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผู้ปกครองบิดามารดา ครูบาอาจารย์ การแสดงออกในชีวิตประจำวันของผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่มีอิทธิพลต่อเด็กมาก เด็กจะเลียนแบบทุกอย่างที่เขาได้พบและดูดซึมทุกอย่างที่ได้ยิน บิดามารดาเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด แบบอย่างการกระทำของพ่อแม่มีอิทธิพลสูงเหนือจิตใจลูก และมีอิทธิพลสูงในทางชักจูงจิตใจของเด็กให้เป็นอะไรไปก็ได้ พ่อแม่เป็นตัวอย่างที่มีอิทธิพล มีความหนักแน่น มีพลัง มีอำนาจในการโน้มน้าวจิตใจเด็กให้ประพฤติปฏิบัติตามได้ (วัชรี ธุวธรรม. 2528 : 17 ;ประเทิน มหาขันธ์. 2531 : 57 ;ภิกขุปัญญานันทะ. ม.ป.ป. : 67-68)

แบบอย่างของพ่อแม่จะกำหนดอุปนิสัยของลูกและอุปนิสัยนี้จะเป็นกุญแจที่นำไปสู่ความสำเร็จในโรงเรียนและชีวิตของลูกในภายภาคหน้า อุปนิสัยและนิสัยในการเรียนที่ดีของลูกคือสิ่งแรกที่พ่อแม่จะต้องสอนลูกที่บ้าน (*การพัฒนาและส่งเสริมความเก่งของลูกรัก*. 2532 : 65) พ่อแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำสั่งสอนและเป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ การรักษาและควบคุมสติอารมณ์ของตนได้เสมอ สามารถตัดสินปัญหาประจำวันที่ตนเผชิญอยู่ได้อย่างดี การแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา ความขยันหมั่นเพียร การมีเหตุผล มองชีวิตในแง่ที่ดีงาม การแบ่งปัน ความอดทน การรู้จักรอคอย การเสียสละ ความสะอาด ความมีระเบียบวินัย ความอ่อนโยน การไม่โป้ปด การตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ การยอมรับคำวิจารณ์ เป็นต้น (จตุพร เพ็งชัย. 2534 : 95-96 ;*กลวิธีช่วยลูกเรียนดี*. 2538 : 20 ;วัชรี ธุวธรรม. 2528 : 18) เด็กมักจะเลียนแบบและพยายามที่จะลอกแบบความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ และพฤติกรรมของพ่อหรือแม่ให้เป็นแบบฉบับของเด็กเอง (ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2533 : 90 ;จันทมาศ ชื่นบุญ. 2515 : 86)

เพราะฉะนั้น ถ้าพ่อแม่คิดจะทำอะไรก็ต้องคิดถึงเด็กให้มากกว่าคิดถึงตัวพ่อแม่เอง เนื่องจากการแสดงตัวอย่างด้วยการกระทำ มีผลรุนแรงหนักแน่นกว่าการพูดด้วยวาจา ถ้าพ่อแม่ต้องการให้เด็กเป็นคนขยัน พ่อแม่ก็จะต้องขยันให้เด็กเห็น และถ้าลูกเห็นพ่อนั่งเขียนหนังสือ แม่นั่งอ่านหนังสือ ภาพเช่นนี้จะทำให้ลูกจำติดตาและทำตาม หรือ ถ้าอยากให้ลูกมีความกระตือรือร้น พ่อแม่ก็ต้องแสดงความกระตือรือร้นให้เด็กเห็นก่อน ดังนั้น ถ้าอยากให้ลูกหรือต้องการให้ลูกประพฤติอย่างไร พ่อแม่ก็ต้องประพฤติเช่นนั้นเป็นแบบอย่าง

(ประเทิน มหาขันธ์. 2531 : 60-61 ; พิภพ จิรภิญโญ. 2541 : 166 ;มาศสวรรค์ พัฒนานุพงษ์. 2531 : 13 ;นิดา หงษ์วิวัฒน์. 2532 : 268 ;เจตน์ เจริญโท. 2539 : 82)

นอกจากนี้แล้ว ประเทิน มหาขันธ์ (2531 : 85-86) และมาร์ติน เฮอร์เบิร์ต (ม.ป.ป. : 69-70) ยังได้กล่าวว่า พ่อแม่และญาติพี่น้องก็ต้องกระทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก ต้องให้เด็กเรียนรู้จากตัวอย่างต่าง ๆ โดยการลงมือปฏิบัติจริงและปฏิบัติโดยสม่ำเสมอเป็นประจำ ในระหว่างที่มีการปฏิบัติที่ถูกต้องจำเป็นต้องมีการให้รางวัล ให้คำชมเชย ให้กำลังใจ หรือด้วยการกอด จูบ หอม เป็นต้น เมื่อเด็กได้รับคำชมเชย เด็กก็จะทำสิ่งนั้นบ่อยเข้า ถ้าหากเด็กปฏิบัติไม่ถูกต้องก็มีการยุติการให้คำชมเชย และให้มีการแก้ไขการกระทำนั้น ๆ เมื่อพ่อแม่ไม่ชมเชย แต่ใช้วิธีเฉยเมยหรือการแสดงท่าทีเย็นชากับสิ่งที่เด็กทำ จะส่งผลให้เด็กทำพฤติกรรมนั้นๆ น้อยลงหรือค่อย ๆ หยุดทำพฤติกรรมนั้นในที่สุด

กรรณิการ์ วิจิตรสุคนธ์ (2529 : 25) ยังได้แนะนำว่า นอกจากพ่อแม่หรือผู้อบรมเด็กจะต้องทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กแล้ว ในการสอนไม่ให้เด็กทำสิ่งใด พ่อแม่หรือผู้อบรมจะต้องไม่ทำด้วย เพราะจะทำให้เด็กไม่เชื่อถือ เนื่องจากสิ่งที่เด็กเห็นอยู่นั้นจะมีอิทธิพลต่อเด็กมากกว่าคำบอกเล่าหรือการสั่งสอน ดังนั้น พ่อแม่หรือผู้อบรมเด็กจึงควรพิจารณาตนเองด้วยว่าสิ่งใดบกพร่องและควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กก่อนจึงค่อยอบรมสั่งสอนเด็ก

6. พ่อแม่ควรต้องส่งเสริมความเป็นคนมีสุขภาพจิตที่ดีให้แก่ลูก โดยให้อิสระแก่ลูกควบคู่ไปกับการมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ทำให้สองสิ่งนี้มีความสมดุลย์กันขึ้นในตัวลูก เช่น ยอมให้ลูกมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ในขณะเดียวกันก็ฝึกให้ลูกรู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบ เช่น การให้รู้จักช่วยตัวเองในปัญหาพื้นฐานทั่วไป เช่น การกิน การเล่น เป็นต้น

เด็กที่มีสุขภาพจิตดีจะมีจิตใจที่สบาย เจริญเติบโตและพัฒนาการได้อย่างปกติตามขั้นตอนของแต่ละวัย ปราศจากความวิตกกังวลจนเกินควร จะส่งผลให้สมองปลอดโปร่งแจ่มใส มีผลการเรียนใกล้เคียงระดับความสามารถและสติปัญญาอันแท้จริงของตน มีจิตใจสงบสุข อารมณ์แจ่มใส สามารถเรียนรู้ ปฏิบัติงาน พิจารณาเหตุผล ตัดสินใจ แก้ปัญหาและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมรวมทั้งสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี และเด็กที่มีสุขภาพจิตดีก็ย่อมเป็นเด็กที่เห็นคุณค่าของทั้งตนเองและผู้อื่น นำไปสู่การกระทำที่ส่งเสริมสุขภาพกายให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป เช่น มีความรู้สึกอยากจะรับประทานอาหาร สนุกในการออกกำลังกาย เล่นกีฬา ช่วยทำงานบ้าน ชอบอาสาทำงานช่วยเหลือสังคมและชุมชนด้วยความสมัครใจ ซึ่งส่งผลสะท้อนที่ดีต่อจิตใจและสังคม เช่น เกิดความภาคภูมิใจในผลสำเร็จต่าง ๆ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความกระตือรือร้นในการขวนขวายที่จะทำสิ่งดียิ่งๆ ขึ้น (รณรุทธ์ บุตรแสนคม. 2535 : 70)

การเสริมสร้างสุขภาพจิตที่ดีให้แก่เด็ก มีดังนี้

1. ภายในครอบครัวต้องมีบรรยากาศแห่งความรักและความเข้าใจอันดี จะทำให้เด็กเติบโตพร้อมด้วยความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย และมีความมั่นคงในจิตใจ

2. บิดามารดาควรให้สิทธิแก่เด็กภายในขอบเขตที่เหมาะสม และรู้จักเคารพในสิทธิส่วนบุคคลของเด็ก การที่บิดามารดาไม่ก้าวก่ายสิทธิส่วนบุคคลของเด็กจะเป็นการสอนให้เด็กได้เรียนรู้ที่จะเคารพในสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งรู้จักเคารพตนเองด้วย ซึ่งจะนำไปสู่คุณลักษณะที่ดีอีกหลายอย่าง เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ในครอบครัวมีความสามัคคีกลมเกลียว มีความปรองดองกันทั้งในด้านความคิดเห็น ความต้องการหรือแบบแผนความเป็นอยู่ด้านต่าง ๆ

4. มีบรรยากาศภายในครอบครัวที่มีความเป็นมิตรสนิทสนม สนุกสนาน เป็นกันเองจะทำให้บ้านมีลักษณะอบอุ่นน่าอยู่ และบิดามารดาก็สามารถเข้าใจเด็กได้ดีขึ้น และเด็กก็มีความสุขและสนุกสนานในการทำสิ่งต่าง ๆ ร่วมกันกับบิดามารดาในบ้าน นับเป็นการได้เรียนรู้แบบแผนการกระทำของผู้ใหญ่ด้วย

5. บิดามารดามีลักษณะของการปรับตัวที่ดี และจะเป็นแบบอย่างในการปรับตัวสำหรับเด็ก

6. บิดามารดาควรเป็นผู้ที่มีความคิดที่ถูกต้องและดีงาม ซึ่งเด็กสามารถรับได้โดยปราศจากข้อขัดแย้งความรู้สึกสงสัย หรือความรู้สึกไม่พอใจซ่อนเร้นอยู่ภายในใจ จะก่อให้เกิดบรรยากาศที่สบายใจทั้งสองฝ่าย

7. บิดามารดาต้องมีความสนใจในตัวเด็ก จะทำให้เด็กมีความรู้สึกอบอุ่นใจและมีความสุข บิดามารดาจะให้ความเอาใจใส่ สนใจการกระทำและความคิดในลักษณะคล้ายเป็นผู้ช่วยเหลือและเพื่อนที่ดีของเด็ก

8. ในครอบครัวจะมีระเบียบวินัยที่มั่นคงและสม่ำเสมอและมีจุดมุ่งหมาย ถ้าเด็กทำผิดควรชี้ให้เด็กเห็นความผิดด้วยการอธิบายเหตุผลให้เข้าใจ แม้เด็กจะถูกลงโทษก็จะไม่รู้สึกเคียดแค้นบิดามารดา แต่จะรู้สำนึกในความผิด

9. การฝึกความรับผิดชอบทีละน้อยตั้งแต่วัยเด็ก ตั้งแต่ตอนที่เด็กเริ่มเรียนรู้ได้ โดยเริ่มจากการมอบหมายงานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้เด็กทำ และปล่อยให้เด็กรับผิดชอบด้วยตนเอง บิดามารดาที่เข้าใจจะฝึกให้เด็กรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง โดยคอยช่วยแนะแนวทางให้บ้าง โดยที่สุดไฉน มีริยะเกิด (2530 : 38) ได้กล่าวถึงสิ่งที่ควรฝึกให้เด็กรับผิดชอบ ได้แก่

ก. ฝึกให้รู้จักแบ่งความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว

ข. ฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับสุขภาพของตนเอง

ค. ฝึกให้มีความรับผิดชอบดูแลผู้ที่อ่อนวัยกว่า

ง. ฝึกให้รู้จักปฏิบัติให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน

จ. ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบเกี่ยวกับงบประมาณการใช้จ่ายภายในครอบครัวและการใช้จ่ายส่วนตัว

ฉ. ฝึกให้ดำรงอยู่ในศีลธรรม มีความประพฤติและมารยาทอันดีงาม โดยมีศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและกฎหมายอันเป็นสิ่งยึดเหนี่ยว

10. การเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ในจังหวะเวลาอันสมควรนับเป็นข้อที่สำคัญยิ่งของครอบครัว และทำได้ไม่ง่ายนัก เนื่องจากบิดามารดาจะเคยชินกับการให้คำแนะนำ การใช้อำนาจหรือการปกป้องดูแลเด็ก หรือบิดามารดาบางรายหวงแหนและอาลัยความสัมพันธ์อันสนิทแน่นจนเกินกว่าจะมอบความเป็นตัวของตัวเองให้แก่เด็กได้ บิดามารดาควรฝึกความเป็นผู้ใหญ่ให้เด็กทีละเล็กละน้อยโดยให้รู้จักตัดสินใจเอง เช่น ในการเลือกคบเพื่อน เลือกเสื้อผ้า เลือกวิชาที่เรียน โดยคอยดูแลช่วยเหลือแนะแนวทางในทางที่ถูกต้องให้และเหมาะสม บิดามารดาพึงระลึกอยู่เสมอว่าเด็กทุกคนแม้จะต้องการเป็นอิสระ แต่ก็ยังคงต้องการความรักและความช่วยเหลือ แต่ไม่ใช่ความหวงแหน การปกป้องแบบทารก หรือการใช้อำนาจควบคุมเด็ดขาดจากบิดามารดา (อัจฉรา สุขารมณ์. 2527 : 153-155 ;รณรุทธ์ บุตรแสนคม. 2535 : 130-132 ;มานี ชูไทย. 2525 : 100-101 ;สุดไฉน มีริยะเกิด. 2530 : 37-38 ; วีระ ไชยศรีสุข. 2533 : 55-56)

7. พ่อแม่ควรใช้วิธีการลงโทษให้เหมาะสม การลงโทษทางกายเป็นการลงโทษเพื่อสั่งสอน ไม่ใช่ลงโทษเพราะความโกรธหรือสาเหตุอื่น ต้องอธิบายว่าเหตุใดจึงถูกทำโทษ ทำโทษเพราะให้รู้ว่าไม่ดี ไม่ควรทำ

วราภรณ์ รักวิจัย (2527 : 61) ได้แบ่งการลงโทษเป็น 2 แบบคือ

1. การลงโทษทางกาย คือ การลงโทษที่ผู้ใช้วิธีการลงโทษทำให้เด็กเจ็บตัว เช่น การหยิก ทุบตี เตะ ต่อย ซึ่ง มาร์ติน เฮอร์เบิร์ต (ม.ป.ป. : 116-117) ได้อ้างอิงผลจากการศึกษาเรื่องการลงโทษโดยการเฆี่ยนตีเด็กว่า การลงโทษทางร่างกายนั้นพบว่า ได้ผลน้อยมากในการลดพฤติกรรมที่ไม่ดีของเด็ก การลงโทษเฆี่ยนตีอาจหยุดพฤติกรรมที่ไม่ดีในขณะนั้นได้ แต่ไม่ได้เป็นเครื่องยืนยันว่าในอนาคตพฤติกรรมนั้นจะไม่เกิดขึ้นอีก การลงโทษทางกายจะให้ผลดีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมถ้ามีการเสนอแนะพฤติกรรมอื่นที่เป็นผลดีให้กับเด็ก วราภรณ์ รักวิจัย (2527 : 61) กล่าวถึงการลงโทษเด็กว่า วิธีการลงโทษ ผู้ใหญ่ควรจะหลีกเลี่ยงวิธีการลงโทษอย่างรุนแรงหรือไร้เหตุผล การลงโทษต้องลงโทษทันทีที่เด็กมีพฤติกรรมที่ผู้ใหญ่มองเห็นว่าไม่ดีและไม่ต้องการให้เด็กกระทำต่อไป ไม่ใช่เป็นการบังคับเด็กให้กระทำในสิ่งที่เราต้องการให้เด็กกระทำ เยาวมาลย์ วีระกิตติ (2530 : 113-114) ได้แนะนำว่า การลงโทษทางร่างกายกับเด็กวัย 17 ปีขึ้นไปนั้นไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะเด็กที่โตแล้วจะชอบการใช้เหตุผลมากกว่า ดังที่ ทิศนา แขมมณี (2535 : 192-193) ได้กล่าวถึงผลงานวิจัยของ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวินและของผู้อื่นอีกจำนวนมากที่แสดงให้เห็นว่า การลงโทษทางกายมีผลส่งเสริมให้เด็กแสดงความก้าวร้าวยิ่งขึ้น และการลงโทษด้วยอารมณ์ไม่ได้ช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมลดความก้าวร้าวลง เมื่อเด็กทำผิดหรือแสดงความก้าวร้าว ไม่ควรดุด่าเด็กทันที ให้โอกาสเด็กได้ชี้แจงและควรใช้ท่าทีอบอุ่นเป็นมิตรกับเด็ก และใช้เหตุผลเป็นหลักในการตัดสินปัญหา หากมีการลงโทษก็ต้องชี้แจงเหตุผลให้เด็กรู้

2. การลงโทษทางใจ คือ การใช้วาจาว่ากล่าว แสดงความไม่พอใจ ผิดหวังหรือเสียใจที่เด็กทำผิด หรือทำสีหน้าท่าทางเพิกเฉยไม่สนใจใยดีกับเด็ก การลงโทษทางใจนั้นเป็นวิธีการปลูกฝังจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการลงโทษทางกาย

กรวลี วรัญกร (2525 : 27) ได้แสดงทัศนะในลงโทษเด็กว่า การลงโทษก็เป็นสิ่งจำเป็นในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก แต่ควรใช้ให้น้อยที่สุด เพราะการลงโทษก่อให้เกิดความเจ็บปวด สลดหดหู่และไม่พอใจ ถ้ามีการลงโทษบ่อย ๆ เด็กอาจคิดว่าผู้ใหญ่ไม่รัก และการลงโทษไม่ควรกระทำแบบรุนแรง แต่ควรทำในลักษณะของการชี้แจงว่ากล่าวตักเตือน หากยังไม่เชื่อ ขั้นต่อไปอาจทำการตัดสิทธิ์บางอย่าง เช่น ไม่ให้ดูโทรทัศน์ 2 วัน โดยชี้แจงให้เด็กทราบด้วยว่าการลงโทษนี้เพื่อไม่ให้เด็กประพฤติเช่นนั้นอีก การลงโทษโดยการตีควรใช้ต่อเมื่อมีความจำเป็นจริง ๆ และเป็นวิธีสุดท้าย เช่นเดียวกับ เยาวมาลย์ วีระกิตติ (2530 : 115) ที่ได้แสดงความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันว่า ตีลูกได้ถ้าจำเป็น แต่อย่าตีมากเกินไป และให้เป็นวิธีสุดท้ายที่จะเลือก สิ่งสำคัญคือให้ลูกรู้ว่าการตีนี้ตีเพราะห่วงใยในตัวเขา

การลงโทษไม่ควรทำนานเกินไปโดยไม่มีกำหนดจะทำให้เด็กกังวลและโกรธแค้น จึงควรกำหนดเวลาการลงโทษให้แน่นอน เช่น อาทิตย์นี้ไม่พาไปดูหนัง นอกจากนี้ การลงโทษไม่ควรใช้วิธีทรมานเด็กทั้งกายและใจ เช่น วิธีให้อดข้าว อดน้ำ อดนอน ยืนนาน แก้ผ้า ขังอยู่ในห้องมืดคนเดียว หรือบอกว่าไม่รักเด็กแล้วรักน้องมากกว่า หรือขู่ว่าจะเอาไปขาย เอาไปทิ้ง สิ่งเหล่านี้ไม่ควรนำมาใช้โดยเด็ดขาด และ รักษิณา (2530 : 184) ได้กล่าวว่า การลงโทษควรคำนึงถึงความรู้สึกของเด็กให้มาก จะต้องไม่ทำให้เด็กรู้สึกต่ำต้อย และต้องทำความเข้าใจให้เด็กยอมรับด้วยว่าเขาสมควรได้รับการลงโทษ เพราะกระทำผิด เด็กจะได้รู้สึกว่าตัวเองยังมีคุณค่าอยู่

8. ควรเริ่มฝึกวินัยให้ลูกเมื่อลูกโตพอที่จะเข้าใจเหตุผลแล้ว (ประมาณ 2-3 ปี) ไม่ยัดเยียดให้เด็กมีระเบียบวินัยที่มากเกินไป เมื่อเด็กยังไม่มีความพร้อม เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็กมากกว่าผลดี จะทำให้เด็กเก็บกดต่อต้านและเอาแต่ใจตัวเอง ไม่คำนึงถึงผู้อื่น

มาร์ติน เฮอร์เบิร์ต (2539 : 29) ได้ให้ความหมายของคำว่า วินัย หมายถึง การส่งเสริมให้เด็กมีทิศทางมากขึ้นในการประพฤติปฏิบัติเพื่อชีวิตในปัจจุบันและอนาคตของเด็ก การสร้างวินัยเด็กนั้นจะต้องเริ่มสร้างตั้งแต่เมื่อเด็กเริ่มลืมตามองดูโลกเลยทีเดียว เช่นเดียวกับพระเทพวิสุทธิเมธี (ม.ป.ป. : 224) ได้กล่าวถึงการฝึกวินัยแก่เด็กว่า นับตั้งแต่เด็กออกมาจากท้องของมารดา ต้องเริ่มฝึกระเบียบใหม่ให้แก่ชีวิตเด็กทันที และแพทย์หญิง สุภาว์ มาลากุล ณ อยุธยา ก็ได้กล่าวถึงการฝึกวินัยให้กับเด็กว่า ควรฝึกเด็กให้รับรู้เรื่องระเบียบวินัยตั้งแต่วัยทารก (ทิศนา แขมมณี. 2535 : 51)

เด็กจะเรียนรู้ได้ดีอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆ ในห้องได้อย่างมีความสุขจะต้องมีวินัยเป็นพื้นฐาน เนื่องจากเด็กจะสามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของห้องเรียนของโรงเรียนได้ ทำให้เรียนรู้รับรู้เวลาอยู่ในห้องเรียนได้อย่างเต็มที่ ระเบียบวินัยพื้นฐานเหล่านี้ เช่น การอดทนรอคอย การเข้าคิว การฟังขณะผู้อื่นพูด การฟังคำสั่ง การเคารพในสิทธิของผู้อื่น การเล่น การกิน การนอนที่เป็นเวลา พ่อแม่จะสามารถช่วยฝึกวินัยช่วยวางพื้นฐานให้ลูกได้ที่บ้าน ในทุกโอกาสและในชีวิตประจำวัน

การจัดระเบียบวินัยในบ้านเป็นเรื่องสำคัญ ไม่ใช่ทุกสิ่งทุกอย่างต้องมีระเบียบไปหมดแต่ต้องให้ความสำคัญกับการกินอยู่หลับนอน รู้ว่าสิ่งของนี้เป็นของใคร เวลาใดที่เป็นเวลารับประทาน ทุกอย่างต้องมีวินัย วินัยจากข้างนอกนั้นในที่สุดก็จะเป็นวินัยในตนเอง จะทำให้ควบคุมตนเองได้ดีตอนโต อดทนเป็น รอคอยเป็น พยายามเป็น มุ่งมั่นบากบั่นที่จะทำงานหรือเรียนหนังสือ (*กลวิธีช่วยลูกเรียนดี*. 2538 : 52) แรมสมร อยู่สถาพร ได้กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมหรือการบังคับให้ตนเองทำในสิ่งที่ควรทำด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยการบังคับหรือแรงจูงใจจากภายนอก ในกรณีของนักเรียนพบว่าความมีวินัยในตนเองในด้านการเรียนและการทำงานเป็นสิ่งที่สำคัญมาก นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเรียนสูงหรือมีความประพฤติดีเป็นที่ยกย่องของครูและเพื่อน ๆ มักจะเป็นผู้ที่สามารถควบคุมตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ควรประพฤติทั้งสิ้น แต่ในทางตรงกันข้าม นักเรียนที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ก็อาจจะไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ทิศนา แขมมณี. 2535 : 47)

การฝึกวินัยเด็กนับตั้งแต่วัยทารกทำได้ดังนี้คือ ดูแลให้เด็กดื่มนม รับประทานอาหาร และขับถ่ายเป็นเวลา เมื่อเด็กโตขึ้นต้องฝึกให้เด็กเป็นคนมีระเบียบของการนอน สอนให้นอนเป็นเวลา การพาไปเดินเล่นเที่ยวเตร่นอกบ้านก็ต้องทำให้เป็นเวลา แต่งตัวเด็กให้สะอาดและเหมาะสม ส่วนเด็กที่นั่งได้แล้วควรสอนให้เด็กนั่งตัวตรงโดยที่ผู้ปกครองต้องนั่งตัวตรงให้เด็กดูเป็นตัวอย่างเสมอ เวลาป้อนอาหารก็ควรมีผ้ากันเปื้อนผูกคอ มีผ้าเช็ดปาก ป้อนอาหารอย่าให้เลอะเทอะมูมมาม ถ้าเปื้อนก็ต้องสอนให้เด็กใช้ผ้าเช็ดปากเป็น ถ้าเด็กรับประทานได้เองแล้วต้องสอนเด็กให้ใช้ช้อนส้อมเป็น ให้กินอย่างมีระเบียบเรียบร้อย ถ้ากินร่วมกันหลายคนต้องฝึกให้เด็กมีช้อนกลาง ใช้ช้อนกลางเป็น ให้เด็กเข้าใจว่าช้อนที่เข้าปากแล้วเอาไปตักแกงเป็นสิ่งสกปรก ถ้าเด็กไปโรงเรียนได้แล้ว ควรเอาใจใส่ให้มากเป็นพิเศษ สอนให้เด็กเก็บเสื้อผ้าเครื่องเขียน ของเล่น ให้เป็นระเบียบ ให้อ่านเขียนตามเวลา กวดขันให้ทำการบ้านให้เรียบร้อย สมุด หนังสือ ดินสอ ปากกา ของใช้ต้องให้อยู่ในภาวะที่สะอาดและเรียบร้อยเสมอ การไปโรงเรียนก็ต้องไปตามเวลา กลับบ้านตามเวลา เล่นกีฬาเป็นเวลา กลับถึงบ้านต้องพบกับพ่อแม่ก่อนและตรวจดูความเรียบร้อยของสิ่งของและเสื้อผ้า บอกให้เด็กจัดเก็บเป็นที่เป็นทางจึงให้อาบน้ำ รับประทานของว่างเล็กน้อยก่อนอาหาร และแพทย์หญิง สุภาว์ มาลากุล ได้กล่าวถึงผู้ปกครองในการปลูกฝังระเบียบวินัยแก่เด็กเมื่อโตขึ้น โดยการทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ผู้ปกครองควรแสดงตนเป็นผู้เคารพกฎและระเบียบอย่างเคร่งครัด การกระทำเช่นนี้จะเป็นการสร้างศรัทธาในตัวผู้ปกครองของเด็ก และเมื่อเด็กมีความศรัทธาแล้วก็มักจะประพฤติปฏิบัติตาม และเมื่อเด็กประพฤติดี ประพฤติถูกต้อง ก็ให้การยกย่องชมเชยจะทำให้เด็กเกิดกำลังใจและเกิดความแน่ใจว่าสิ่งที่ตนทำไปนั้นถูกต้อง จะได้

ประพฤติปฏิบัติต่อไป และเมื่อทำไปนาน ๆ ก็จะกลายเป็นนิสัยที่ดีได้ ความมีระเบียบของเด็ก ๆ จะสร้างระเบียบในผู้ใหญ่ต่อไป (พระเทพวิสุทธิเมธี. ม.ป.ป. : 224-225 ; ทิศนา แขมมณี. 2535 : 51)

มาร์ติน เฮอร์เบิร์ต (2539 : 29-52) ได้วางแนวทางในการสร้างวินัยแก่เด็กดังนี้คือ

1. จะต้องเริ่มสร้างวินัยตั้งแต่เมื่อเด็กแรกเกิด

วินัยในขั้นเด็กเล็กแรกเกิดควรทำด้วยความรู้สึกของการให้แนวทาง โดยการที่บิดามารดา ผู้ปกครองเป็นผู้นำทาง และเด็กจะเป็นผู้ทำตามตัวอย่าง ไม่ใช้การลงโทษ การสร้างวินัยจำเป็นต้องสร้างให้เกิดขึ้นในช่วงนี้ เพราะจะเป็นรากฐานของการกระทำตามกฎระเบียบที่จะตามมาในอนาคต

2. ตกลงว่าจะใช้เกณฑ์อะไรในการสร้างวินัย

กฎเกณฑ์ ระเบียบ รวมทั้งมาตรฐานการอบรมทุกอย่าง จะต้องมีการพูดกันอย่างชัดเจนว่าทั้งคู่ต้องการอะไร สามีภรรยารวมทั้งสมาชิกคนอื่น ๆ ในบ้าน จะต้องมีมาตรฐานในเรื่องของกฎเกณฑ์ระเบียบที่เหมือนกันเพื่อการฝึกฝนเด็ก

3. จัดกลุ่มความประพฤติที่เด็กทำ

3.1 กลุ่มพฤติกรรมที่อยากส่งเสริมให้เด็กทำบ่อย ๆ เป็นสิ่งที่เห็นว่าดีงาม เมื่อเห็นลูกทำครั้งใดก็มักจะชมเด็กอยู่เสมอ พ่อแม่ควรมีความคงเส้นคงวากับพฤติกรรมเหล่านี้ทุกครั้งที่เด็กทำ เด็กจะค่อย ๆ เรียนรู้และฝังรากสิ่งเหล่านี้ในจิตใจของเด็กอย่างมั่นคง

3.2 กลุ่มพฤติกรรมที่ไม่ส่งเสริม แต่เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ของเด็ก บิดามารดามีความเข้าใจและอดทนได้ถ้าเด็กทำสิ่งเหล่านั้น โดยไม่ลงโทษด้วยอารมณ์วู่วาม เช่น การทำของแตกโดยไม่เจตนา เป็นต้น

3.3 กลุ่มพฤติกรรมที่บิดามารดาไม่ต้องการให้เด็กทำเลย และจะต้องถูกห้ามปรามทุกครั้งที่เด็กทำสิ่งเหล่านี้ เช่น การกัดหรือการทำร้ายร่างกายน้องที่อ่อนแอกว่า เป็นต้น

เพราะฉะนั้น การสอนในเรื่องกฎเกณฑ์ต้องมีหลัก 3 ประเด็นคือ

ก. ให้เด็กรู้ว่า เขาต้องทำหรือควรทำอะไร (หรือไม่ควรทำอะไร)

ข. ให้เด็กรู้ว่าเขาควรทำอย่างไร

ค. ให้เด็กรู้ว่าเขาควรทำเมื่อไร

4. พิจารณาถึงกฎที่จะใช้ในบ้าน

อย่าสร้างกฎเกณฑ์มากมายหยุมหยิมจนเกินไป พิจารณาตามความจำเป็น กฎทุกกฎจะต้องมีเหตุผลของการใช้ และควรจะตั้งขึ้นเพื่อให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในสังคมเท่านั้น

5. พึงระลึกเสมอว่ากฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับนั้นควรจะสมเหตุสมผล ยุติธรรมกับเด็กและเหมาะสมกับอายุและความสามารถของเด็ก

6. ความสุขและความรักไม่เพียงพอที่จะทำให้ลูกเป็นบุคคลที่มีคุณภาพได้ การฝึกอบรมทางวินัยจำเป็นอย่างยิ่งแก่เด็ก

ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูกก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ในการทำสิ่งที่ถูกที่ควร มีความประพฤติดี อดกลั้นเป็น ถ้าเด็กรับรู้ถึงความรักของพ่อแม่ในการอบรมสั่งสอนเขา เด็กก็จะเรียนรู้ด้วยความเต็มใจและทำได้เร็ว

7. แสดงความรักของพ่อแม่ที่มีต่อเด็กให้เด็กได้รับรู้ เพื่อที่เด็กจะได้เรียนรู้ที่จะรักและเคารพต่อท่าน

การฝึกวินัยจะเกิดผลได้ก็ต่อเมื่อกระทำผ่านความรักและเคารพระหว่างพ่อแม่ลูก ถ้าพ่อแม่ลูกที่รักกันมาก ๆ คำพูดของพ่อแม่จะศักดิ์สิทธิ์เสมอ เด็กอยากจะทำตามคำพูดของพ่อแม่เพียงใด ขึ้นอยู่ที่สายใยแห่งความรักระหว่างเด็กกับพ่อแม่ว่ามีมากแค่ไหน

การฝึกวินัยพื้นฐานขั้นต้นจึงต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีเสมอระหว่างพ่อแม่กับลูก และการที่เด็กเข้าใจในความปรารถนาของพ่อแม่ เรียนรู้ที่จะทำตามคำสั่งสอนหรือเคารพกฎระเบียบของบ้าน จะเป็นจุดเริ่มต้นของการเคารพกติกาทางสังคมของเด็กในอนาคต

8. สร้างอิสระภาพที่มีขอบเขตแก่เด็ก

ขอบเขตของความประพฤติจะต้องมีความสมเหตุสมผลและทันสมัย

9. พยายามส่งเสริมให้ลูกเรียนรู้ที่จะเข้าใจชีวิตและสภาพแวดล้อม

โดยเฉพาะการฝึกให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นไปในทางที่ดีงามและสร้างสรรค์ช่วยเหลือสังคม พฤติกรรมที่ดีงามช่วยเหลือสังคมก็คือ พฤติกรรมประเภทให้ความช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปัน ปกป้อง เอื้ออาทร เป็นต้น เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ดีงามออกมา การได้รับคำชมหรือการกอดจูบจากพ่อแม่ เด็กจะทำพฤติกรรมเหล่านี้บ่อยขึ้น

9. พ่อแม่ควรสร้างสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้ลูกเกิดความอยากรู้อยากเห็นและเกิดความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ ให้ลูกได้เรียนรู้ทุกอย่างด้วยตัวของเขาเองเป็นหลัก พ่อแม่จะเป็นเพียงผู้ให้ความช่วยเหลือและคอยแนะนำเท่านั้น

ความอยากเรียนอยากรู้เป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ ทำให้เกิดสติปัญญาต่าง ๆ สนใจศึกษาเล่าเรียนเพราะถ้ามีนิสัยอยากเรียนอยากรู้แล้วก็จะขวนขวายในการเรียน ธรรมชาติของเด็กอยากเรียนอยากรู้ซึ่งสังเกตได้จากเด็กมักจะถามโน่นถามนี่เสมอ (ประเวศ วะสี. 2531 : 23-24) ซึ่งมีความคิดที่คล้ายกันกับสายฤดี วรกิจโภคาทร (2531 : 125) ที่กล่าวว่าเด็กเล็ก ๆ มีลักษณะอยากสำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ถ้าพ่อแม่ไม่เข้าใจ ไปขัดขวาง ยับยั้ง หรือดุว่าห้ามปราม เมื่อเด็กตั้งคำถามซึ่งมาจากความช่างสังเกตของเด็ก จะเป็นการทำลายความอยากเรียนอยากรู้ของเด็ก และการกระทำเช่นนี้จะเป็นการสกัดกั้นไม่ให้เด็กใฝ่เรียนรู้ หากเด็กมีนิสัยอยากเรียนอยากรู้ตลอดไปจนเป็นผู้ใหญ่ จะเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้เด็กมีสติปัญญาที่ดีต่อไปข้างหน้า พ่อแม่ที่รักลูกอย่างถูกทาง สามารถสร้างเสริมให้ลูกสนใจใฝ่รู้ในสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ เมื่อเด็กได้รับการตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นย่อมรู้สึกว่าการอยากรู้อยากเห็นเป็นเรื่องที่ดี เด็กที่มีความคิดริเริ่ม มีความคิดหาเหตุผลเปรียบเทียบหรือเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับรู้มาเข้าด้วยกัน การนำเอาสิ่งที่มองเห็น ได้ยิน และสร้างมโนภาพขึ้นมารวมกันเพื่อหาความหมายสิ่งเหล่านี้เป็นการสร้างสมประสบการณ์ที่จะทำให้เด็กมีความสนใจใฝ่เรียนรู้มากขึ้น และ ชุมพฤนท์ หุตานนท์ (2531 : 77,80) ก็ได้กล่าวในลักษณะเดียวกันว่า เมื่อเด็กมีโอกาสเก็บประสบการณ์และความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ไว้ในสมองแล้ว การเรียนรู้ขั้นต่อไปของเด็กจะเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและถ้าเด็กยิ่งได้รู้ได้เห็นอะไรมาก ๆ เด็กก็จะยิ่งอยากรู้อยากมีประสบการณ์มากขึ้นเรื่อย ๆ

เฮอร์เบิร์ต ดับบลิว อาร์มสตรอง (2532 : 48) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นของเด็กไว้ดังนี้

1. อย่าขังลูกไว้แต่ในเปล เพราะจะเป็นการบั่นทอนความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก ความอยากรู้อยากเห็นมีความสำคัญต่อการเรียนรู้

2. เมื่อลูกเริ่มคลาน ลูกจะเรียนรู้สิ่งรอบตัวด้วยการจับต้องและความรู้สึก กล้ามเนื้อและการทรงตัวกำลังพัฒนา การเคลื่อนไหวที่สมดุลย์ตั้งแต่ช่วงแรกของชีวิตมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการด้านสมอง

3. สิ่งที่เป็นอันตรายทั้งหลายควรเก็บให้มิดชิดในที่ที่ลูกจะหยิบไม่ถึง แต่ให้ลูกมีอุบัติเหตุเล็กน้อยได้บ้าง อย่าประคบประหงมจนเกินไป

4. อย่าใช้คำว่า "อย่า" อยู่ตลอดเวลา

พะยอม อิงคตานุวัฒน์ (2530 : 57-59) กล่าวว่า ควรใช้คำว่า "อย่า" ในจังหวะที่จำเป็นเท่านั้น เช่น การเคาะขวดนมขวดจะแตก หรือเป็นการกระทำที่อาจทำให้เกิดอันตรายได้ นอกจากนี้การห้ามเด็กทุกครั้งจะก่อให้เกิดผลเสียต่อการพัฒนาของเด็ก เนื่องจาก

เด็กขาดประสบการณ์ในการเรียนรู้ เพราะถูกขัดขวางโดยการเรียกไว้ อุ้มไว้ เป็นต้น ทำให้ไม่มีโอกาสได้เรียนรู้จักของใหม่สำหรับชีวิตเด็กหรือได้เรียนไม่เต็มที่ เป็นการบั่นทอนพัฒนาการด้านสติปัญญาและด้านการปรับตัวของเด็กอย่างมาก

เด็กขาดการริเริ่ม เพราะทุกครั้งที่เห็นของที่เพิ่งเคยเห็นครั้งแรกในชีวิต อยากแตะต้อง อยากศึกษา แต่ถูกขัดขวาง ทั้งๆ ที่ไม่ใช่สิ่งของหรือวัตถุที่จะก่อให้เกิดอันตรายแก่เด็ก เมื่อถูกขัดขวางบ่อย ๆ ความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติอันพึงมีตามวัยก็หมดไป จึงพัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ที่ขาดความคิดริเริ่ม

เด็กจะขาดความมั่นใจในตนเอง เพราะทุกครั้งที่อยากแสดงออกจะถูกขัดขวางทำให้เข้าใจเอาเองว่าสิ่งที่ตนคิดหรือทำคงจะไม่ถูก ตามมาด้วยความลังเลทุกครั้งที่ต้องตัดสินใจคิดไม่ตกว่าควรทำหรือไม่ควรทำ เนื่องจากขาดความมั่นใจในตัวเอง

นอกจากนี้ ทอม แคลปทรี (2529 : 58-60) ยังได้แนะนำการพัฒนาความอยากรู้อยากเห็นของเด็กเพิ่มเติมดังนี้

1. บิดามารดาควรพูดคุยถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบได้เห็นเสมอและตอบคำถามของลูกทุกข้อเท่าที่จะทำได้

2. บิดามารดาควรเป็นบุคคลที่มีความเข้าใจเด็กและมีศรัทธาแรงกล้า สนใจในเรื่องราวรอบ ๆตัวทุกประเภท กระตือรือร้นใฝ่หาความรู้ ลูกก็จะมีลักษณะเช่นเดียวกับบิดามารดา

3. เด็กที่อยู่ในวัยก่อนเรียน (ก่อน 5 ขวบ) สอนให้ร้องเพลงสำหรับเด็ก ฟังดนตรี หรือจังหวะต่าง ๆ อ่านนิทานให้ฟัง ชี้ชวนลูกให้ดูโลกภายนอก สนุกกับลูก กระตุ้นให้ลูกเล่น พูดคุยกับลูกได้ตลอดเวลา แม้เด็กจะยังไม่เข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างที่บิดามารดาพูดก็ตาม การพูดคุยกับลูกนี้คือกุญแจดอกสำคัญที่จะนำไปสู่การเรียนรู้และความฉลาดของเด็ก

ส่วนสภาพภายในบ้านที่จะส่งเสริมให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์นั้น สายฤดี วรกิจโภคาทร (2533 : 53) กล่าวว่า บ้านจะต้องมีบรรยากาศที่เป็นอิสระ ประชาธิปไตย มีความเข้าใจและรักเด็ก มีการจัดบ้านในลักษณะที่อำนวยต่อความคิดสร้างสรรค์ จะทำให้เด็กเติบโตขึ้นมาด้วยความคิดสร้างสรรค์ สภาพแวดล้อมภายในบ้านเพื่อสมาชิกโดยตรง ไม่จัดเพื่อคนภายนอกหรือแขกอย่างเดียว สิ่งของในบ้านควรจะหลากหลายมากมาย ช่วยเอื้ออำนวยต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เช่น เก้าอี้มีทั้งแบบ 2 ขา 3 ขา และ 4 ขา เป็นต้น ของใช้มีหลายรูปแบบ หลายสีสันที่กลมกลืนกันดี จะเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่เริ่มต้นที่บ้านให้มั่นคงก่อนที่จะไปหาประสบการณ์อื่น ๆ จากโรงเรียนและที่อื่นนอกบ้านอีกต่อไปในอนาคต และ อุดม ลักษณ์ กุลพิจิตร ได้กล่าวถึงการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กไว้ดังนี้คือให้คำนึงถึงบรรยากาศที่เป็นอิสระ ไม่เคร่งครัด และรวมถึงการจัดหาของเล่น อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมเพื่อช่วยสนองตอบความต้องการของเด็กในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

ก. หาอุปกรณ์ เครื่องเล่นที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก เป็นต้นว่าไม้บล๊อก เพื่อที่เด็กจะได้จินตนาการด้วยการต่อไม้บล๊อก หรือกระดาษวาดภาพและอุปกรณ์ระบายสี เพื่อเด็กจะได้วาดภาพตามจินตนาการและความต้องการของตนเอง

ข. หาหนังสือภาพ หนังสือนิทาน และหนังสือชนิดต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัยเด็ก

ค. สนับสนุนให้เด็กได้ใช้ข้าวของเครื่องใช้ภายในบ้านอย่างเหมาะสมในการสำรวจทดลอง

ง. จัดบริเวณบ้านให้ปลอดภัยสำหรับการที่เด็กจะสำรวจ ทดลอง หรือค้นคว้า

นอกจากนี้ ควรจะคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ควรหลีกเลี่ยงคือ

ก. การช่วยเหลือเด็กโดยที่เด็กไม่ได้ขอร้อง

ข. การเน้นเรื่องผลงานเด็ก มากกว่าวิธีทำหรือกระบวนการ

ค. การแทรกแซงความคิดเด็กโดยทันทีทันใด

ง. การใช้มาตรฐานของผู้ใหญ่เป็นเครื่องมือตัดสินการกระทำของเด็ก

จ. การวิพากษ์วิจารณ์ ตำหนิเด็กโดยตรง

การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กทำได้ดังนี้

1.**ให้รางวัลคำชมเชย** เมื่อเด็ก ๆ ได้แสดงออกทางความคิด การกระทำหรือผลงานที่เด็กริเริ่มด้วยตนเอง การแสดงความรับรู้ด้วยการพูดหรือคำชมเชยและด้วยท่าทีที่จริงจัง อย่างชื่นชม เพื่อเด็ก ๆ จะได้รู้สึกภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนทำ

2.**การฝึกการสังเกต** ควรฝึกให้เด็กเป็นคนช่างสังเกต โดยธรรมชาติแล้วเด็กเล็กชอบการสังเกตและการสำรวจอยู่แล้ว การได้เปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกตโดยจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมให้เด็ก ก็จะมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้น

3. **การซักถาม** การฝึกฝนให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามอย่างเสรี โดยการตั้งคำถามให้เด็กได้คิดหาคำตอบหลายๆ แบบ และเป็นลักษณะปัญหาที่สามารถหาคำตอบได้หลายๆ อย่าง จะสนับสนุนให้เด็กได้มองปัญหาหลายๆ มุม มีความคิดยืดหยุ่นและเปิดกว้างในการคิดค้นหาคำตอบหลายๆ แบบ

4. **การแก้ปัญหาด้วยตนเอง** โดยส่งเสริมให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเอง เด็กที่ได้มีโอกาสช่วยตนเองจะมีการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะส่งเสริมให้เด็กสามารถทำงานต่าง ๆ ให้สำเร็จลงไปและเป็นลักษณะที่ดีของการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็ก

5. **ให้เลือกและตัดสินใจเอง** เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกและตัดสินใจด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีการตัดสินใจของผู้ใหญ่ เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักการตัดสินใจเองบ้าง เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง

6. **การแสดงความคิดเห็น** เปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระภาพในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะเหตุผลของตนเอง เพื่อฝึกให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออก และสามารถตัดสินใจเองได้ (ทิศนา แขมมณี. 2535 : 137-138)

10. พ่อแม่ควรช่วยให้ลูกได้เรียนรู้ที่จะอยู่กับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กวัยเดียวกัน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้อย่างปกติสุข

ระยะที่มีความสำคัญมากของการพัฒนาการทางสังคมของมนุษย์คือ ระยะ 6 เดือนภายหลังการคลอด ครอบครัวมีบทบาทสำคัญที่สุดในการวางรากฐานและส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมให้แก่เด็ก เด็กจะมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับเด็กอื่นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะความสัมพันธ์กับมารดาและกับสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัวว่าใกล้ชิดสนิทสนมกันมากน้อยเพียงใด การเลียนแบบทางสังคมของเด็กมีบทบาทสำคัญต่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคม เด็กจะจดจำและตั้งใจเลียนแบบทุกอย่าง ทั้งที่เป็นที่น่าพอใจและไม่น่าพอใจจากบิดามารดาและบุคคลที่แวดล้อมตัวเด็กไว้ทั้งสิ้น ท่าที ความรู้สึก อารมณ์ และพฤติกรรมที่แสดงออกของมารดาที่มีต่อเด็กหรือสมาชิกในครอบครัว จะเป็นแบบฉบับแบบอย่างสำหรับเด็กต่อไป

การเลียนแบบในทางที่พึงปรารถนา เช่น อารมณ์ร่าเริง สนุกสนาน แจ่มใส ฯลฯ จะช่วยให้เด็กดัดแปลงตนเองให้คุ้นเคยกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมให้ดีได้ในเวลาต่อมา แต่การเลียนแบบในทางที่ไม่พึงปรารถนา เช่น อารมณ์เครียด โมโหโทโส ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กขาดความสุข จิตใจหดหู่ มีความกระวนกระวายไม่หยุดหย่อน มีปัญหาต่อการปรับตัวกับสังคมในระยะเวลาต่อมา ดังนั้น เด็กในวัย 6-25 เดือน จึงเป็นเวลาที่เหมาะสมสำหรับสร้างรากฐานทางบุคลิกภาพ เด็กจะมีบุคลิกภาพที่น่านิยมต่อไปหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่ว่าบิดามารดาหรือผู้ใหญ่เป็นแบบฉบับต่อเด็กอย่างไร (จันทมาศ ชื่นบุญ. ๒515 : 99-100)

เมื่อเด็กอายุได้ 2-3 ขวบ จะเริ่มเบื่อหน่ายการมีแต่เพื่อนผู้ใหญ่ เด็กจะเลิกเล่นคนเดียว มีความสนใจและอยากเล่นกับเด็กอื่นในวัยเดียวกัน พ่อแม่ไม่ควรจะกีดกัน แต่ควรจะหาโอกาสชักนำเด็กให้เข้ากลุ่มเพื่อหัดเล่นกับเพื่อน ๆ ตั้งแต่อายุ 3 ขวบขึ้นไป ไม่ควรปล่อยปละละเลยไว้จนถึงอายุ 5 ขวบ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ในการที่จะเข้าไปร่วมเล่นกับเพื่อน ๆ เด็กจะเรียนรู้การใช้ชีวิตรวมหมู่จากการเล่นกับเพื่อน การทะเลาะกับเพื่อน โดยเฉพาะการทะเลาะกับเพื่อนนั้นจะช่วยทำให้เด็กรู้จักการเข้าสังคม และส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิดในทางสร้างสรรค์ด้วย และเพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กรู้จักปรับตัวเมื่อเข้าสังคม ไม่มีปัญหาในการคบเพื่อนเมื่อถึงวัยเข้าเรียน เด็กย่อมทะเลาะกันบ้าง รอมชอมกันบ้าง หรือเด็กอาจจะได้รับผลสำเร็จเป็นที่พอใจหรือผิดหวังกลับมาจากการเข้าไปร่วมเล่นกับเพื่อน เด็กจะต้องผ่านและหัดแก้ปัญหาเหล่านี้ด้วยตนเอง ผู้ใหญ่ไม่ควรเข้าไปยุ่มย่าม ถ้าผู้ใหญ่ใช้เหตุผลของผู้ใหญ่ตัดสินปัญหาการทะเลาะกันของเด็ก และดุว่าเด็กที่ทะเลาะกันว่าทำอะไรไม่สมควร กลับจะเป็นการสร้างนิสัยดื้อรั้นขึ้นในตัวเด็ก แต่ควรจะคิดว่าการทะเลาะกันของเด็กเป็นการทดสอบเด็กถึงวิธีเรียนรู้การใช้ชีวิตรวมหมู่ นอกจากนี้ เด็กที่มีโอกาสได้เล่นกับเพื่อนภายนอกจะรู้จักการสร้างมิตรภาพ การให้การรับและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทั้งยังมีโอกาสพัฒนาในด้านภาษาด้วย ตรงกันข้าม เด็กที่ถูกกักขังอยู่แต่ภายในบ้าน ไม่มีโอกาสไปเล่นกับเพื่อนภายนอก จะทำให้เด็กไม่รู้จักการสร้างสัมพันธ์กับคนอื่น เอาแต่ใจตัว ไม่รู้จักยับยั้งใจตนเอง ชอบเอาเปรียบคนอื่น ไม่คำนึงถึงส่วนรวมและความรู้สึกของคนอื่น มีความเห็นแก่ตัว ดื้อรั้น มุ่งจะเอาแต่ชัยชนะ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการคบเพื่อน สังคมอาจไม่ยอมรับ และการที่เด็กจะช่วยตนเองได้เมื่อโตขึ้นนั้น พ่อแม่ควรให้เด็กได้รับความพ่ายแพ้ผิดหวังและเรียนรู้ถึงความสำเร็จจากการเข้าไปร่วมเล่นกับเพื่อนของตนเองเสียตั้งแต่เนิ่น ๆ หน้าที่ของผู้ปกครองคือการคอยรับฟัง คอยให้ความเห็นอกเห็นใจและสนับสนุน ข้อพึงระวังคือ อย่าด่วนตัดสินใจลงไปว่าอะไรถูกอะไรผิด เพราะสิ่งนี้ควรจะให้เด็กหัดคิดและเรียนรู้ด้วยตนเอง

การพาเด็กออกไปเที่ยวนอกบ้าน อาจจะเป็น สมาคม ชมรม สนามเด็กเล่น หรือสวนสัตว์ ให้มีโอกาสสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะนอกจากจะช่วยพัฒนาเด็กทางด้านสติปัญญาแล้วยังสร้างความเป็นผู้นำด้วย (มาซารุ อิมุกะ. ม.ป.ป. : 86-87 ;กรวลี วรัญกร. 2525 : 40 ;อารีย์ ศรีบูรธรรม. 2530 : 61-62 ;ทอม แคลปทรี. 2529 : 20)

และ ทอม แคลปทรี (2529 : 22) ได้แนะถึงการแก้ไขเด็กที่ขี้อาย เด็กเก็บตัว ให้มีความกล้าแสดงออกว่า หาทางกระตุ้นให้เด็กเล่นกับเพื่อนที่อายุน้อยกว่า การที่ต้องเล่นกับน้องที่อายุน้อยกว่านั้น เด็กจะต้องหาวิธีการมาสื่อสาร จึงเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้สอนน้องให้เล่น ช่วยเหลือ หรือแนะนำให้น้องเล่น ซึ่งจะทำให้เด็กกล้าแสดงออกเวลาที่อยู่กับเพื่อนรุ่นเดียวกันมากขึ้น เด็กขี้อายสามารถชวนน้องให้เล่นสนุกด้วยการเป็นแบบอย่าง อ่านหนังสือ สอนให้น้องเล่นจักรยาน กิจกรรมเหล่านี้จะทำให้เด็กขี้อายสามารถร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ ได้ด้วยเช่นกันเพียงแต่เปิดโอกาสและให้เวลาเด็กขี้อายในการเปลี่ยนเอกลักษณ์ของตนเองให้ปกติและสมบูรณ์ขึ้น

ส่วนเด็กที่มีแววฉลาด จะต้องให้เล่นกับเพื่อนที่อายุมากกว่า เพื่อกระตุ้นการพัฒนาสมองให้ดียิ่งขึ้นไปอีกและได้เรียนรู้การเป็นผู้ตามบ้าง ไม่ควรสนับสนุนให้เด็กเป็น "ผู้นำ" เพียงอย่างเดียว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. การศึกษา รวบรวมข้อมูล จากหนังสือ ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งได้ศึกษาจาก 5 สถาบันคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. การสัมภาษณ์นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมของการศึกษาระดับมัธยมปลาย 3.50-4.00 ของโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย และบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จำนวน 6 ครอบครัว

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสัมภาษณ์

1. ในการศึกษา ได้ใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นรายบุคคล และเป็นการสัมภาษณ์แบบมีคำถามที่แน่นอน (Structured interviews) ในการพูดคุยและซักถาม แบบสัมภาษณ์นี้สร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบของลักษณะการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 5 แบบคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป ซึ่งได้มาจากการศึกษา รวบรวม ข้อมูล จากหนังสือ ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. แบบสัมภาษณ์สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ แบบสัมภาษณ์นักเรียน และแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ซึ่งแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด จะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปและการอบรมเลี้ยงดู

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์นักเรียน

<u>ส่วนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไป

1. โรงเรียน .....
2. ชื่อ – สกุล.....
3. เพศ.....
4. กำลังศึกษาชั้น.....
5. อายุ ..... ปี

ส่วนที่ 2 การอบรมเลี้ยงดู

1. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ไหม นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่รู้สึกอย่างไรกับการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

2. นักเรียนช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านบ้างไหม

คุณพ่อคุณแม่ให้นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของนักเรียนเองไหม ทำอะไรบ้าง ให้ทำตั้งแต่อายุเท่าใด

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

บิดา..... อายุ ..... ปี อาชีพ .....

มารดา..... อายุ ..... ปี อาชีพ .....

ผู้ปกครอง..... อายุ ..... ปี อาชีพ .....

2. เป็นบิดา มารดา ผู้ปกครอง ของ .....
3. ศึกษาอยู่ที่โรงเรียน .....
4. ถ้าเป็นบิดามารดา ท่านมีบุตร ..... คน ชาย ..... คน หญิง ..... คน

ส่วนที่ 2 การอบรมเลี้ยงดู

1. คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระกับคุณพ่อคุณแม่ไหม ถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับความคิดเห็นของคุณพ่อคุณแม่ จะทำอย่างไร
2. ตั้งแต่เป็นเด็กเล็กๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองบ้างไหม อย่างไร
3. คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลืองานบ้านไหม ให้ลูกทำตั้งแต่อายุเท่าไร

3. แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนี้ได้ให้ ผศ.ดร.ทศพร ประเสริฐสุข และ ผศ.พรหมธิดา แสนคำเครือ ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนการนำไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อทดสอบความชัดเจน ความครอบคลุมและความต่อเนื่องของเนื้อหา ตลอดจนความเข้าใจของผู้ตอบและปฏิกิริยาของผู้ตอบแล้วจึงนำไปแก้ไขข้อบกพร่อง และปรับปรุงให้สมบูรณ์ที่สุดก่อนนำไปใช้จริง

ผู้ทำการศึกษาเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง ในขณะสัมภาษณ์ ได้ทำการบันทึกเสียงหลังจากที่ชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดต่างๆ และได้รับอนุญาตจากผู้ให้สัมภาษณ์แล้ว เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล และเพื่อใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ผู้ศึกษาได้ถอดคำพูดอย่างละเอียดที่บันทึกไว้ขณะทำการสัมภาษณ์ด้วย

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล

การเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นนักเรียน ผู้ศึกษาได้ขอความร่วมมือจากอาจารย์ สุกัญญา เจียมประชา หัวหน้างานแนะแนวโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย ว่าผู้ศึกษามีความประสงค์จะขอทำการสัมภาษณ์

นักเรียนสายวิทยาศาสตร์และศิลป์ภาษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.50 – 4.00 ของการศึกระดับมัธยมปลาย ซึ่งได้รับความร่วมมือในการคัดเลือกนักเรียนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ให้ได้ทำการสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาข้อมูล เป็นนักเรียนสายวิทยาศาสตร์ทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 6 คน ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการทดลองแบบสัมภาษณ์ก่อนการนำไปใช้จริงกับเด็กนักเรียน 4 คน แบ่งเป็นนักเรียนสายวิทยาศาสตร์ 2 คน และนักเรียนสายศิลป์ภาษา 2 คน โดยมีเกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.20-3.50

การเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้ปกครอง โดยที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียนถึงความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและบิดามารดา ผู้ลงนามรับทราบในสมุดรายงานผลการเรียนของนักเรียน อีกทั้งความสะดวกในเรื่องเวลาและการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง

รายชื่อของนักเรียนและผู้ปกครองผู้ให้สัมภาษณ์ มีดังต่อไปนี้คือ

1. การทดลองแบบสัมภาษณ์ก่อนนำไปใช้จริง ได้แก่

1.1 นางสาวศุภรัตน์ ทองเรืองรองและบิดา นายศุภชัย ทองเรืองรอง

1.2 นางสาวพัชรา มามงคลและมารดา นางเรวดี ศิลป์สาคร

1.3 นางสาวศิรินันท์ ตั้งรติโรจน์และมารดา นางสุรางค์ ตั้งรติโรจน์

1.4 นางสาวจุติมา ระหว่างงานและมารดา นางรัตนา ระหว่างงาน

ตาราง 1 ตารางแสดงผลการเรียนของนักเรียนในการทดลองเครื่องมือ

ชื่อ – สกุล	ม.4		ม.5		ม.6		ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม
	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	
ศุภรัตน์ ทองเรืองรอง	3.09	3.19	3.54	3.48	3.54		3.37
พัชรา มามงคล	3.45	3.66	3.25	3.42	3.00		3.37
ศิรินันท์ ตั้งรติโรจน์	3.41	3.57	3.19	3.11	3.10		3.28
จุติมา ระหว่างงาน	3.32	3.22	3.24	3.21	3.10		3.23

2. การสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาข้อมูล ได้แก่

2.1 นายพนา ตันจรารักษ์และมารดา นางเกตน์นิภา ตันจรารักษ์

2.2 นายเกษม ลิ้มสถิตย์และมารดา นางนิศากร ลิ้มสถิตย์

2.3 นายธนัญชัย จิระวิวิทย์ปัญญาและมารดา นางสิริวรรณ จิระวิวิทย์ปัญญา

2.4 นางสาววิศา อเนกมุจลินท์และบิดา นายประสิทธิ์ อเนกมุจลินท์

2.5 นายพีระศักดิ์ กลั่นหอมและมารดา นางพิมพ์พรรณ กลั่นหอม

2.6 นายชวลิต จินตามฤทธิ์และบิดา นายประพัฒน์ จินตามฤทธิ์

ตาราง 2 ตารางแสดงผลการเรียนของนักเรียนในการศึกษาข้อมูล

ชื่อ-สกุล	ม.4		ม.5		ม.6		ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม
	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	
พนา ตันจรารักษ์	3.94	4.00	3.75	3.96	3.93		3.91
เกษม ลิ้มสถิตย์	3.74	4.00	3.48	3.82	3.93		3.79
ธนัญชัย จิระวิวิทย์ปัญญา	3.74	3.93	3.48	3.91	3.75		3.77
วิศา อเนกมุจลินท์	3.67	3.81	3.74	3.82	3.68		3.75
พีระศักดิ์ กลั่นหอม	3.87	3.90	3.48	3.74	3.34		3.67
ชวลิต จินตามฤทธิ์	3.48	3.84	3.48	3.91	3.51		3.66

วิธีการเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูล เริ่มต้นด้วยการสัมภาษณ์นักเรียนสายวิทยาศาสตร์ โดยใช้ห้องโสตทัศน์ของโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัยเป็นสถานที่ทำการสัมภาษณ์ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนชั่วโมงแนะแนว อาจารย์ผู้สอนชั่วโมงคณิตศาสตร์ ในการใช้เวลาเพื่อการสัมภาษณ์นักเรียนจำนวน 6 คน นักเรียนมีความยินดีและแสดงความกระตือรือร้นอย่างเห็นได้ชัดที่จะให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ เนื่องจากก่อนหน้าที่จะทำการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการมาเก็บข้อมูลในครั้งนี้ให้นักเรียนได้รับทราบแล้ว

การเก็บข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนจะประกอบด้วย

1. การพิจารณาผลการเรียนจากสมุดรายงานผลการเรียนของนักเรียน ซึ่งได้รับมาจากอาจารย์สุกัญญา เจียมประชา หัวหน้างานแนะแนว
2. ให้นักเรียนกรอกข้อมูลทั่วไปของตัวนักเรียนเอง และบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
3. ทำการสัมภาษณ์นักเรียนจากข้อคำถามที่เตรียมมา พร้อมทั้งบันทึกเทป

เมื่อเก็บข้อมูลจากนักเรียนเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาพิจารณาถึงบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ที่ผู้ศึกษาควรขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลต่อไป โดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวนักเรียนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองจากการสัมภาษณ์นักเรียน พิจารณาจากอาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษา ที่อยู่ และผู้ลงนามรับทราบผลการเรียนของนักเรียน หลังจากนั้นจึงได้ทำการติดต่อบิดามารดา ผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูล ซึ่งบิดา มารดา ของนักเรียนทุกคนต่างมีความยินดีและให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลอย่างดียิ่ง เพราะได้รับทราบจากผู้ทำการศึกษาว่าข้อมูลที่ได้จะนำไปสร้างเป็นคู่มือแนะแนวในการอบรมเลี้ยงดูบุตรให้มีผลการเรียนที่ดีสำหรับผู้ปกครองท่านอื่นๆ ต่อไป

การประมวลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากนักเรียนและบิดา มารดา ของนักเรียนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไป ผู้ทำการศึกษาได้ทำการประมวลผลข้อมูลเบื้องต้น โดยการตีความปรากฏการณ์ต่างๆ ของการอบรมเลี้ยงดูที่บิดา มารดา มีต่อนักเรียน เพื่อที่จะทำความเข้าใจกับรูปแบบและทราบวิธีการอบรมเลี้ยงดู โดยอาศัยหลักการซึ่งเป็นผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลอ้างอิง หลังจากนั้นจึงทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ทั้งจากหลักการที่ได้จากเอกสารและงานวิจัย และข้อมูลจากการสัมภาษณ์จริง นำมาจัดสร้างเป็นแนวทางและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ผู้ปกครอง ที่จะส่งเสริมให้บุตรหลานของตนมีผลการเรียนที่ดีได้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอและการสังเคราะห์เป็นข้อมูล ซึ่งผลการศึกษาได้มาจากการถ่ายทอดประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูของตัวนักเรียนเองและบิดามารดา รวมทั้งการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดในการนำเสนอดังนี้ คือ

1. กรณีศึกษาการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียน และการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี
    - 1.1 นายพนา ตันจรารักษ์ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.91
    - 1.2 นายเกษม ลิ้มสถิตย์ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.79
    - 1.3 นายธนัญชัย จิระวิวิทย์ปัญญา ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.77
    - 1.4 นางสาววิศา อเนกมุจลินท์ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.75
    - 1.5 นายพีระศักดิ์ กลั่นหอม ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.67
    - 1.6 นายชวลิต จินตามฤทธิ์ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.66
2. ผลการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี
3. ผลการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ที่มีต่อนักเรียน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี
4. แนวทางการอบรมเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. กรณีศึกษาการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียน และการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี

1.1 นายพนา ตันจรารักษ์ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.91

อายุ 17 ปี

ประวัติครอบครัว

บิดา นายวีระศักดิ์ ตันจรารักษ์ อาชีพค้าขาย จบการศึกษาปริญญาตรี

มารดา นางเกตน์นิภา ตันจรารักษ์ แม่บ้าน จบการศึกษาปริญญาตรี

มีพี่ชาย 2 คน คนที่หนึ่งกำลังศึกษาปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ ปี 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คนที่สองกำลังศึกษาปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ ปี 1 โรงพยาบาลรามาธิบดี และมีน้องสาว 1 คน กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนโยเซฟ บางนา

ครอบครัวมีฐานะดี

การอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียน

1.นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ ถ้าท่านเห็นด้วยก็จะไม่ว่าอะไร ถ้าไม่เห็นด้วยก็จะถามถึงเหตุผลของความคิดนั้น

2.บ้านของนักเรียนมีคนงานจึงไม่ค่อยได้ช่วยทำงานบ้าน แต่ได้ทำในเรื่องที่เป็นของตนเอง เช่น การเก็บที่นอน เก็บจาน ล้างจานบางครั้ง

3.นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้ในทุกเรื่องที่ไม่ใช่เรื่องสำคัญ เช่น สามารถเลือกเรียนได้ตามที่ตนเองอยากจะเรียน

4.คุณพ่อคุณแม่เอาใจใส่นักเรียนทุกเรื่องเท่าๆกัน

5.นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนได้เรียนพิเศษเพิ่มเติมพอสมควร และมีการเล่นเปียโน ฟังเพลง เล่นคอมพิวเตอร์ เล่นซอด้วง

6.เมื่อนักเรียนทำความดี ทำอะไรได้ดีรวมทั้งเรื่องการเรียนด้วย คุณพ่อคุณแม่จะไม่ค่อยชมหรือให้รางวัลอะไร นักเรียนรับรู้ได้ว่าคุณพ่อคุณแม่มีความพอใจจากสีหน้าและสายตา

7.นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน คุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนด้วยการให้เงินไปเรียนพิเศษ ให้เงินมาโรงเรียน ช่วยให้คำปรึกษา ให้คำปลอบใจในสิ่งที่นักเรียนยังทำได้ไม่ดี

8.นักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่พอสมควร กิจกรรมที่ทำร่วมกันระหว่างพ่อแม่ลูกคือ ทานข้าว ดูโทรทัศน์ ดูวีดิโอ และนั่งคุยกันในครอบครัว

9.คุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในเรื่องของการตัดสินใจ เรื่องศาสนา

10.ครอบครัวของนักเรียนมีความอบอุ่น

11.นักเรียนถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษน้อยมาก ไม่เคยโดนตี ความผิดเล็กๆน้อยๆจะใช้วิธีการว่า ถ้าเป็นเรื่องใหญ่จะไม่ลงโทษแต่จะเป็นการปลอบ

12.ระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนไม่มีกฎเกณฑ์อะไรตายตัว หลักของศาสนาเป็นตัวกำหนดทุกอย่าง

13.แรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนดี เพราะได้รับการสั่งสอนจากอาจารย์ท่านหนึ่งว่าคนเรามีความสามารถที่จะทำได้ แม้ว่าคนเราจะไม่เหมือนกันก็ขอให้มีความพยายามไว้ก่อน

การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน

1.คุณพ่อคุณแม่ให้ลูกแสดงความคิดเห็นได้ตามวัย ถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับคุณพ่อคุณแม่ก็จะดูว่าความคิดเห็นนั้นตั้งอยู่บนหลักของอะไร เช่น ถ้าเป็นหลักของสังคม ถ้าขัดต่อคุณธรรมจริยธรรมก็จะไม่ยอมรับ

2.คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองมาโดยตลอด ตอนเป็นเด็กจะให้ลูกอาบน้ำแต่งตัวเอง ทานข้าวเอง ให้ขึ้นรถโรงเรียนไม่ได้ไปรับไปส่ง เมื่อโตขึ้นงานการบ้าน งานฝีมือต้องทำเอง แต่ถ้าลูกมีความสงสัยมาถามก็จะช่วย ลูกจะได้แสดงความสามารถตามที่ตนเองต้องการตลอด ปัจจุบันนี้ลูกก็ไปโรงเรียนเองขี้นรถเมล์เอง จะไม่ตามพะเน้าพะนอเพราะลูกเป็นผู้ชายต้องเลี้ยงให้แกร่ง

3.คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลืองานบ้านในกรณีที่ไม่มีพี่เลี้ยง คือตอนเย็นเมื่อทานอาหารเสร็จเรียบร้อยลูกจะต้องเก็บล้างกับพวกพี่ๆถือเป็นหน้าที่ของเด็ก และวันหยุดก็ต้องเช็ดถูบ้าน ซักผ้า ตากผ้า เก็บผ้า พับผ้า ให้ลูกทำมาตลอดทำตามกำลัง เมื่อตอนยังเด็กจะไม่สนใจว่างานของลูกจะดีแค่ไหน

จะดูว่ากำลังของลูกทำได้แค่ไหนและมีวิวัฒนาการแค่ไหน จะใช้วิธีการสอนลูก ในวัยเด็กอาจยังทำได้ไม่ปราณีต เมื่อโตขึ้นต้องทำได้ปราณีตตามอายุ

4.ตั้งแต่ลูกยังเด็ก คุณพ่อคุณแม่ได้ส่งเสริมความสามารถของลูกด้วยการดูตามวัย คือในวัยประถมจะดูว่าเมื่อลูกเรียนเรื่องนี้ เรื่องสำคัญๆที่ลูกควรรู้ เรื่อง บวก ลบ คูณ หาร ต้องทำให้เป็น ไม่สนใจผลสอบว่าจะออกมาดีหรือไม่ แต่ลูกต้องมีความเข้าใจ พอจะจบประถมก็จะทวนดูว่าลูกเข้าใจเรื่องร้อยละไหม จะให้ความสำคัญกับสิ่งที่ลูกควรจะรู้ในวัยนั้นๆมากกว่า ถ้าเรื่องที่ลูกควรจะรู้แต่ไม่รู้ก็จะส่งเสริมโดยอาจจะให้ลูกไปเรียนพิเศษหรือคุณแม่สอนเอง ในวัยประถมคุณแม่จะสอนเองเพราะรู้จุดบกพร่องของลูกว่าไม่รู้อะไรเป็นส่วนใหญ่ ลูกจะรักเรียนเพราะในวัยประถมเขารู้เรื่อง มัธยมก็รู้เรื่อง จะทำให้ลูกรักเรียนไปจนกระทั่งโต

5.การชมเชยของคุณพ่อคุณแม่จะชมเชยลูกต่อหน้าญาติพี่น้อง พูดคุยถึงผลงานของลูกต่อหน้าญาติพี่น้อง จะให้ความสนใจกับสิ่งที่ลูกทำได้จะทำให้ลูกมีความรู้สึกว่าเขาทำได้แล้วมันมีความหมาย เมื่อลูกเรียนได้ดีหรือมีผลการเรียนที่ดีนั้น ก็ไม่ได้แสดงออกอะไรเนื่องจากสอนลูกมาตั้งแต่เด็กว่าชีวิตของลูกอยู่ในกำมือลูกเอง ถ้าลูกต้องการชีวิตที่ดีลูกต้องสร้างอนาคตของลูกเอง ดังนั้นลูกจะรู้ว่าถ้าเขาเรียนได้ดีเขาก็มีอนาคตที่ดีอยู่ในมือ

6.คุณพ่อคุณแม่ได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูกโดยการสังเกตลูกตั้งแต่วัยเด็กว่าลูกไม่เข้าใจอะไรก็พยายามให้ลูกเข้าใจในเรื่องนั้น เพราะเป็นพื้นฐาน ถ้าพื้นฐานชั้นประถมหรือม.ต้นแน่น ม.ปลายก็จะแน่นด้วย ถ้าลูกไม่แน่นก็จะขวนขวายหาเรียนพิเศษและมาขอเงินไปสมัครเรียน ถ้าสอนลูกดีตั้งแต่วัยเด็กก็ไม่ต้องทำอะไร

7.ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบหรือสนใจอยากจะทำ ประการแรกจะดูว่าขัดกับวัฒนธรรมหรือไม่ จะเอาศีลธรรมทางพุทธศาสนาเป็นตัววัดเป็นพื้นฐาน อันดับแรกจะต้องไม่ผิดศีล 5 ไม่ทำให้ตนเองเดือดร้อนและไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน เป็นที่ยอมรับของสังคม สิ่งนั้นก็น่าจะทำได้

8.คุณพ่อคุณแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ลูกในทุกๆเรื่อง ทั้งเรื่องเรียน ความประพฤติ การคบเพื่อน การคบกับผู้หญิง การมีความสัมพันธ์สื่อกับครูบาอาจารย์หรือบุคคลอื่นที่อาวุโสกว่า ใช้หลักพระพุทธศาสนาเป็นตัววัดทั้งหมด

9.คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกมาก แม้ลูกจะโตแล้วก็ยังนอนกับลูก พอลูกหลับแล้วจึงค่อยไป และเมื่อสภาวะจิตของลูกผิดปกติหรือไม่ถูกต้องก็จะเรียกลูกมานอนด้วยเพื่อที่จะคุยและสั่งสอนลูก กิจกรรมที่ทำร่วมกันระหว่างพ่อแม่ลูกคือ ทานข้าวร่วมกัน ดูภาพยนตร์ ดูข่าว ดูการ์ตูน และวิจารณ์ถึงข้อดี ข้อไม่ดี สิ่งที่ถูกสิ่งที่ไม่ควร

10.คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องการดำรงชีวิต ความคิด ความอ่าน มีความคิดที่ถูกต้องคือสัมมาทิฐิในพระพุทธศาสนา เมื่อมีความคิดที่ถูกต้องผลที่ออกมาก็จะถูกต้อง ดังนั้นการสอนลูกจะไม่สอนแบบวันนี้พูดอย่าง พรุ่งนี้พูดอย่าง ต้องมีหลักยึดคือต้องไม่ผิดศีล 5 ตัวเองไม่เดือดร้อน คนอื่นไม่เดือดร้อน ไม่ผิดกับสังคม ผู้ใหญ่ต้องทำตามหลักนี้ให้ได้ก่อน

11.คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองอันดับแรกในวัยเด็กคือวิถีชีวิตในการเรียน ลูกอยากเรียนอะไร มีความสามารถหรือไม่ ก็ให้การส่งเสริมลูก ความตั้งใจและการกระทำอยู่ที่ตัวลูกเอง ประการที่สองคือ ความคิด ความคิดในเรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การทำงานอดิเรก บางทีก็ต้องยอมให้ลูกคล้อยตามกระแสสังคม เช่น การเล่นเกมคอมพิวเตอร์ และคุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่ลูกเป็นพิเศษ

ในเรื่อง ความคิด การประพฤติตนเอง ให้ลูกยึดมั่นในศีล 5 เพราะจะเป็นตัววัดและประคับประคองพฤติกรรมของลูก

12.ตอนที่ลูกยังเล็กคุณพ่อคุณแม่เคยลงโทษลูกด้วยการตี วัยเด็กต้องเลี้ยงลูกให้รู้สึกกลัวพ่อแม่ พอประถมปลายไปถึงม.ต้นต้องเลี้ยงให้ลูกเกรงพ่อแม่ และพอม.ปลายไปจนเข้ามหาวิทยาลัยต้องเลี้ยงให้ลูกรักพ่อแม่ เพราะจะดีกว่าการบังคับ และปัจจุบันนี้ ถ้าลูกทำผิด เพียงแค่มองลูกก็จะรู้ตัวเอง คือผิดไปจากหลัก ลูกก็จะแก้ไขตัวเอง ถ้าลูกยังหลงไปจากหลักอยู่ก็จะชวนลูกมานอนด้วยและคุยตรงประเด็นที่ต้องการจะคุยกับลูก

13.คุณพ่อคุณแม่ได้ฝึกความมีระเบียบวินัยแก่ลูกคือระเบียบของสังคม ได้แก่ การอยู่กับผู้ใหญ่ต้องอ่อนน้อม กับผู้ใหญ่ห้ามพูดคำหยาบคาย เป็นต้น

14.เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็กๆถ้าถามคำถามก็จะตอบทุกคำ ลูกเรียกก็รับ จะทำแบบนี้กับลูกทุกคน พูดด้วยไม่มีความหมายก็พูดเพราะลูกยังเล็ก และเมื่อลูกซอบรื้อค้น หยิบจับสิ่งของก็ให้ลูกรื้อแต่เป็นเวลา เวลาคุณแม่ทำกับข้าวก็ให้ลูกรื้อไปพอถึงเวลาทานข้าวก็เก็บ ไม่ได้รื้อพร่ำเพรื่อ

15.ในเรื่องของการวางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ เพื่อให้ลูกปฏิบัติตามนั้น ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับส่วนตัวของลูกก็ไม่ได้วางกฎเกณฑ์อะไร ให้ลูกคิดและทำเองได้ แต่จะมีการวางกฎเกณฑ์ในเรื่องที่จะต้องมีการเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นๆ เช่น การกลับบ้าน

1.2 นายเกษม ลิ้มสถิตย์ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.79

อายุ 18 ปี

ประวัติครอบครัว

บิดา นายรักษ์ ลิ้มสถิตย์ อาชีพรับจ้าง จบการศึกษาป.4

มารดา นางนิศากร ลิ้มสถิตย์ แม่บ้าน จบการศึกษาปวช.

มีพี่สาว 2 คน คนที่หนึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คนที่สองจบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบัญชี จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ครอบครัวฐานะปานกลาง

การอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียน

1.นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ และท่านให้การยอมรับและให้ความสำคัญพอสมควร

2.นักเรียนได้ช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านบ้าง เช่น ตอนเย็นก็ช่วยถูบ้านบ้าง เวลาส่วนใหญ่จะหมดไปกับการเรียน นักเรียนต้องรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของนักเรียนเองคือ รีดผ้าบ้างเป็นบางครั้ง และเก็บกวาดห้องของตนเอง

3.นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้ในเรื่องของการคบเพื่อน การเรียน

4.คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษในเรื่องของการเที่ยวเตร่ จะไม่ปล่อยมากเท่าที่ควร

5.นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนได้เรียนพิเศษเพิ่มเติม

6.เมื่อนักเรียนเรียนได้ดีมีผลการเรียนที่ดี บางครั้งก็จะได้รับของขวัญและได้เงินพิเศษ

7.นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน คุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนคือให้เงินไปเรียนพิเศษ ขอหนังสือก็จะหามาให้

8.นักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่ เมื่ออยู่ร่วมกันพ่อแม่ลูกจะทานข้าวร่วมกัน ดูโทรทัศน์ด้วยกัน

9.คุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนคือ ความอดทน ขยันทำงาน รักลูก การดูแลเอาใจใส่

10.ครอบครัวของนักเรียนมีความอบอุ่น

11.นักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษในวัยเด็กเพราะซน แต่ในปัจจุบันไม่มีการลงโทษแล้ว

12.ระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนคือการบอกกล่าวว่าจะไปไหน กลับเมื่อไหร่ มีการจำกัดการใช้จ่ายบ้างบางครั้งต้องมีเหตุผลที่สมควร

13.แรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนดีคือ ความอยากประสบความสำเร็จ มีอนาคตที่ดีและอยากให้พ่อแม่ดีใจ

การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน

1.คุณพ่อคุณแม่ให้อิสระแก่ลูกในการแสดงความคิดเห็น ถ้าความคิดเห็นไม่ตรงกันกับลูกก็จะใช้เหตุผลคุยกับลูก

2.คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเอง เมื่อลูกโตพอที่จะทำอะไรได้ด้วยตนเองก็จะให้ทำ เช่น ให้ไปข้างนอกเอง ไปโรงเรียนเอง ซื้อของเกี่ยวกับการเรียนก็ให้ไปเอง โดยจะค่อยๆปล่อยลูก

3.คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลืองานบ้าน เป็นต้นว่าทำความสะอาดมุ้งลวด จัดห้อง เป็นต้น

4.ตั้งแต่เด็ก คุณพ่อคุณแม่ส่งเสริมความสามารถในด้านต่างๆของลูกโดยส่งเสริมให้ลูกได้ดื่มนม เกี่ยวกับกีฬาก็พยายามหาสิ่งที่ลูกชอบมาให้ลูกเล่น และเกี่ยวกับทักษะมีอยู่ช่วงหนึ่งที่การต่อเลโก้กำลังเป็นที่นิยม ในวันเกิดก็พยายามซื้อมาให้ลูกเพื่อเป็นการฝึกสมองไปในตัว

5.เมื่อลูกได้รับรางวัลอะไรมา ในบางครั้งก็จะมีอะไรพิเศษให้ลูก บางครั้งก็ให้ในวันเกิด

6.การช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูกคือ ถ้าทางโรงเรียนมีโครงการพิเศษอะไรก็จะให้การส่งเสริม เช่น การเข้าร่วมประกวดภาษาไทย

7.สิ่งที่ลูกชอบและอยากจะทำถ้าไม่เหลือบ่ากว่าแรง คุณพ่อคุณแม่ก็จะพยายามส่งเสริมให้ถึงที่สุด

8.คุณพ่อคุณแม่ไม่ได้ให้คำแนะนำอะไรกับลูกมากนัก เพราะส่วนมากลูกจะตัดสินใจเองได้ถูกต้อง อีกทั้งมีพี่ๆช่วยตัดสินใจและช่วยวิเคราะห์ให้อีกด้วย

9.คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูก มีความคิดว่าต้องใกล้ชิดกับลูกมากหน่อย กิจกรรมที่ทำร่วมกันพ่อแม่ลูก เช่น ดูภาพยนตร์หรือสารคดีกันในห้องนั่งเล่น พร้อมทั้งช่วยแนะนำลูกด้วย

10.คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องความซื่อสัตย์และความมีมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่น

11.คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองได้ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนและการเข้ากิจกรรมต่างๆ และจะเอาใจใส่ลูกเป็นพิเศษในเรื่องการคบเพื่อนฝูง

12.คุณพ่อคุณแม่ไม่เคยลงโทษลูก ส่วนมากจะใช้วิธีการพูดกับลูกด้วยเหตุผล

13.คุณพ่อคุณแม่ได้มีการฝึกวินัยแก่ลูก โดยในวัยเด็กได้พยายามหากล่องหาลังมาให้ลูกใส่ของเล่น และปัจจุบันนี้ลูกก็จะจัดกระเป๋านักเรียนของตัวเองทุกวัน เสื้อผ้าก็จะเก็บเข้าตู้ของตนเองด้วย

14.การตอบคำถามของลูกเมื่อตอนเป็นเด็ก ถ้าสามารถจะตอบลูกในทันทีได้ก็จะตอบ แต่ถ้ายังไม่สามารถที่จะตอบได้ก็ขอผลัดเวลาไปสัก 2-3 วัน บางครั้งก็ไปค้นตามหนังสือหรือไม่ก็ถามจากผู้ใหญ่เพื่อมาให้ความรู้แก่ลูก สำหรับการรื้อค้นนั้น เกษมจะเป็นคนเจ้าระเบียบ เพราะสอนลูกตั้งแต่เล็กว่าเล่นเสร็จจะต้องเก็บเข้าใส่กล่อง พยายามจะมีกล่องพลาสติกใหญ่ๆไว้ให้ลูก เช่น การต่อเลโก้เมื่อตอนเป็นเด็ก ได้สอนลูกว่าเล่นเสร็จแล้วต้องพยายามเก็บเข้ากล่อง เพราะถ้าชิ้นหนึ่งหายไปแล้วมันจะต่อไม่ได้ จุดนี้คือการเริ่มต้น พอต่อมาอะไรที่มันยังไม่เป็นระเบียบลูกก็จะพยายามเก็บ แม้กระทั่งบ้านที่มันรกเมื่อลูกบ่นมากๆแล้วคุณแม่ไม่ได้เก็บ ลูกก็จะมาช่วยเก็บเอง

15.คุณพ่อคุณแม่ไม่ได้มีการวางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับไว้ตายตัวเพื่อให้ลูกปฏิบัติตามในเรื่องใดๆ จะฟังเหตุผลของลูกเป็นข้อๆไป

1.3 นายธนัญชัย จิระวิวิทย์ปัญญา ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.77

อายุ 17 ปี

ประวัติครอบครัว

บิดา นายธรรมนูญ จิระวิวิทย์ปัญญา อาชีพรับจ้าง จบการศึกษามศ. 5

มารดา นางสิริวรรณ จิระวิวิทย์ปัญญา แม่บ้าน จบการศึกษามศ. 5

มีน้องชาย 1 คน กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ครอบครัวฐานะปานกลาง

การอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียน

1.นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ แต่ก็ต้องมีขอบเขต คุณพ่อคุณแม่เป็นคนค่อนข้างมีเหตุผล เมื่อนักเรียนแสดงความคิดเห็นคุณพ่อคุณแม่ก็จะรับฟัง

2.นักเรียนไม่ค่อยได้ช่วยทำงานบ้าน แต่จะต้องรับผิดชอบในเรื่องของตนเอง เช่น งานที่โรงเรียน

3.นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้เงินในชีวิตประจำวัน ในเรื่องการสอบถ้ากลุ้มใจจะเล่าให้คุณพ่อคุณแม่ฟังหมด คุณพ่อคุณแม่ก็รับฟัง

4.คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษในเรื่องการเรียน โดยจะให้เวลากับการอ่านหนังสือของลูกมาก คุณพ่อคุณแม่จะไม่เข้ามายุ่งปล่อยให้อ่านหนังสือไป

5.นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนไม่ได้ทำกิจกรรมอื่นๆอีก

6.เมื่อนักเรียนเรียนได้ดี มีผลการเรียนที่ดี คุณพ่อคุณแม่จะเฉยๆ เพียงแต่พูดว่าให้รักษาตรงจุดนี้เอาไว้

7.นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน คุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนเกี่ยวกับการเรียนโดยให้ลูกได้เป็นตัวของตัวเอง

8.นักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่ กิจกรรมที่ทำร่วมกันระหว่างพ่อแม่ลูก คือ การรับประทานอาหารต้องรอให้พร้อมกันและมากินพร้อมกันทุกวัน เข้านอนก็ค่อนข้างพร้อมกัน

9.นักเรียนคิดว่าคุณพ่อเป็นแบบอย่างที่ดีคือเป็นคนค่อนข้างสุภาพเรียบร้อย ไม่ติดยาเสพติด ไม่สูบบุหรี่ คุณแม่เป็นคนขยันทำงาน อดทนมาก บากบั่น

10.ครอบครัวของนักเรียนมีความอบอุ่น

11.ตอนเด็กๆนักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่เอาเข็มขัดตีเพราะดื้อมาก แต่ในปัจจุบันถ้านักเรียนทำความผิดจะใช้การพูด การเตือน ไม่มีการลงโทษ

12.ระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนมีความเป็นกันเอง ไม่ตายตัวและไม่รุนแรง

13.แรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนดี ส่วนหนึ่งมาจากคุณพ่อคุณแม่ที่บอกกับลูกเสมอว่าให้ตั้งใจเรียนดีๆ และอีกส่วนหนึ่งมาจากความจำเป็นในอนาคตที่จะต้องเรียนให้ดี

การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน

1.คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ และถ้าความคิดเห็นของคุณพ่อคุณแม่ไม่ตรงกันกับลูกก็จะปล่อยให้ลูกตัดสินใจเอง ทุกๆเรื่องส่วนมากถ้าลูกมีอะไรก็จะมาปรึกษา ก็จะให้ความเห็นกับลูกนิดหน่อยและจะให้ลูกตัดสินใจเอง

2.ตั้งแต่เด็กคุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองด้วย แต่เนื่องจากธนัญชัยเป็นลูกคนแรก ก็จะดูแลใกล้ชิดมากเป็นพิเศษ ถ้าตอนเด็กที่ยังเล็กมากๆก็จะทำสิ่งต่างๆให้ลูกหมด

3.คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกช่วยเหลืองานบ้านน้อยมาก จะปล่อยให้ลูกเรียนเต็มที่

4.ตั้งแต่ลูกยังเล็กๆคุณพ่อคุณแม่ได้ส่งเสริมความสามารถของลูกคือ ถ้าลูกต้องการซื้อหนังสือเพิ่มเติมหรืออะไรก็ตามจะอนุญาตตลอด ลูกต้องการหนังสือแบบเรียนอะไรที่นอกเหนือจากตำราเรียนก็จะสนับสนุน

5.เมื่อลูกเรียนได้ดีส่วนมากจะไม่ค่อยให้รางวัล ช่วงไหนถ้าลูกเรียนสอบได้ที่ดีส่วนมากจะพาลูกไปทานอาหารนอกบ้านเท่านั้น เรื่องซื้อของไม่มี

6.การช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูก คุณพ่อคุณแม่จะเคี่ยวเข็ญและดูแลเรื่องการบ้าน เรื่องการเรียนของลูกมาตั้งแต่เด็ก จนกระทั่งขึ้นชั้นมัธยมรู้ว่าลูกตัดสินใจเองหรือช่วยเหลือตนเองได้ก็จะปล่อย เพราะความรู้ไม่พอที่จะสอนลูกแล้ว

7.ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบและสนใจอยากจะทำก็จะให้ลูกทำ เพราะลูกเป็นเด็กที่มีความคิดการตัดสินใจหรือทำอะไรส่วนมากก็อยู่ในกรอบ

8.คุณพ่อคุณแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ลูกในทุกๆเรื่อง เรื่องอะไรก็ตามถ้าลูกมาคุยด้วยจะรับฟังหมดไม่บ่ายเบี่ยงหรือทำไม่สนใจ จะให้ความสนใจทุกเรื่องที่ลูกคุยให้ฟัง

9.คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกมีอะไรจะปรึกษากันตลอด กิจกรรมที่ทำร่วมกันระหว่างพ่อแม่ลูกคือทุกอย่าง ทานอาหารก็ต้องทานพร้อมกัน วันอาทิตย์เวลาว่างก็จะไปเที่ยวห้าง ไปไหนก็ต้องไปด้วยกันหมดทั้งครอบครัว

10.คุณพ่อคุณแม่ไม่สามารถตอบได้ว่าตนเองเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องใด

11.คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองในทุกๆเรื่อง เรื่องการเรียนต่อ เรื่องต่างๆ ส่วนมากจะให้ลูกตัดสินใจเองว่าลูกต้องการอย่างไร จะไม่ไปก้าวก่ายจะเป็นเพียงที่ปรึกษาแก่ลูกเท่านั้น

12.คุณพ่อคุณแม่ไม่เคยลงโทษลูกรุนแรง เลี้ยงลูกแบบไม่ค่อยได้ลงโทษ เพราะลูกดูมีความคิด ระบบการตีจะไม่เคย ส่วนมากก็ได้แต่อธิบายหรือบ่นว่าแล้วลูกก็จะเข้าใจเอง

13.คุณพ่อคุณแม่ได้มีการฝึกความมีระเบียบวินัยแก่ลูก และธนัญชัยจะเป็นคนมีวินัย ไม่เกเร จะอยู่ในกรอบ คุณพ่อคุณแม่จะไม่ห่วงในเรื่องเหล่านี้เลย

14.เมื่อตอนเป็นเด็กเล็กๆ ถ้าลูกถามคำถามคุณพ่อคุณแม่ก็จะตอบเท่าที่จะตอบได้ จะไม่บ่ายเบี่ยง ส่วนการรื้อของค้นของก็มีบ้าง ก็จะปล่อยให้ลูกทำไป เพราะมีความคิดว่าลูกอยากจะดูจะศึกษาอะไรก็ให้ลูกทำไป และลูกจะไม่เล่นอะไรที่มันโลดโผนจนเกินไป

15.คุณพ่อคุณแม่ไม่มีการวางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับอะไรตายตัวเพื่อที่จะให้ลูกปฏิบัติตาม

1.4 นางสาววิศา อเนกมุจลินท์ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.75

อายุ 17 ปี

ประวัติครอบครัว

บิดา นายประสิทธิ์ อเนกมุจลินท์ อาชีพค้าขาย จบการศึกษาม.ต้น

มารดา นางเล็ก อเนกมุจลินท์ แม่บ้าน

มีพี่สาว 3 คน คนที่หนึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจบการศึกษาระดับปริญญาโทจากประเทศสหรัฐอเมริกา คนที่สองจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคนที่สามจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครอบครัวฐานะดี

การอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียน

1.นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ การแสดงความคิดเห็นของนักเรียนนั้นทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนเองจะได้รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นเพิ่มขึ้น ไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองฝ่ายเดียว

2.นักเรียนได้ช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้าน กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างจาน จัดที่นอน โดยคุณพ่อคุณแม่ให้ทำตั้งแต่อายุ 8-9 ขวบ

3.นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้ในเรื่องการเรียน

4.คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่ลูกเป็นพิเศษในเรื่องการเรียนและสุขภาพ

5.นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนได้ทำกิจกรรมอื่นๆคือ การเล่นกีฬา เล่นคอร์สเวิร์ด คำคม

6.คุณพ่อคุณแม่จะชมหรือให้รางวัลเกี่ยวกับการเรียน ถ้าทำคะแนนได้ดีก็จะมีชม และถ้าสอบได้ที่ 1 ก็จะมีของขวัญให้

7.นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน คุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนมากในด้านการเงินในการเรียนพิเศษ และให้เวลาในการอ่านหนังสือเมื่อใกล้สอบ โดยคุณพ่อคุณแม่จะช่วยแบ่งเบาภาระเรื่องงานบ้าน

8.นักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่มาก กิจกรรมที่ทำร่วมกันระหว่างพ่อแม่ลูกได้แก่ ทานข้าวด้วยกัน ดูโทรทัศน์ด้วยกัน

9.คุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในเรื่องความอดทน

10.ครอบครัวของนักเรียนมีความอบอุ่น

11.นักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษเพราะกลับบ้านผิดเวลา ปัจจุบันถ้านักเรียนทำความผิดคุณพ่อคุณแม่จะใช้วิธีว่าก่อน ถ้ายังดื้อและเถียงก็จะตีด้วย

12.ระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนคือต้องกลับบ้านตรงเวลา ให้ฟังพ่อแม่พูด พ่อแม่พูดอะไรให้เชื่อฟัง ไม่ออกนอกลู่นอกทาง

13.แรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนดี ส่วนหนึ่งมาจากการส่งเสริมของคุณพ่อคุณแม่ที่ให้นักเรียนตั้งใจเรียนไว้ก่อน อย่าให้ความสนใจกับสิ่งอื่นมากนัก

การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน

1.คุณพ่อคุณแม่ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองได้ ถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับความคิดของพ่อแม่ก็จะใช้วิธีการสั่งสอน ให้การปรึกษาไม่ใช้การบังคับ

2.ตั้งแต่เด็ก คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเอง ให้ลูกทำทุกอย่างต้องช่วยตัวเองหมด

3.นักเรียนได้ช่วยเหลืองานบ้านทุกอย่าง โดยเรียนรู้จากพี่สาวและทำสืบต่อกันมา

4.ตั้งแต่ลูกยังเล็กๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ส่งเสริมเรื่องการศึกษาของลูกมาก เนื่องจากเพื่อนที่มีความรู้ได้แนะแนวว่าถ้าคนมีความรู้จะดีอย่างนั้นอย่างนี้ ตั้งแต่นั้นก็เลยสนใจเรื่องการศึกษาของลูก

5.คุณพ่อคุณแม่จะไม่ค่อยเน้นเรื่องการชมหรือให้รางวัลต่อหน้าลูก เมื่อลูกเรียนได้ดีก็รู้สึกดีใจแต่ไม่แสดงออกนอกหน้า เนื่องจากพี่สาวของวิศาก็เรียนดีอยู่แล้ว

6.การช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูก เริ่มจากการที่เพื่อนได้ให้คำแนะนำแก่คุณพ่อมาว่าถ้าเด็กมีการศึกษาจะมีผลดีหลายอย่าง จึงให้การส่งเสริมตั้งแต่ลูกคนแรกโดยให้เรียนเสริมเพิ่มเติมและเพื่อนผู้นี้ก็เป็นอาจารย์สอนลูก ได้ให้การสั่งสอนลูกถึงความสำคัญของการเรียนด้วย หลังจากนั้นน้องๆก็ได้ตามอย่างพี่สาวคนโตกันทุกคน อาจเป็นเพราะมีตัวอย่างจากพวกพี่ๆวิศาจึงเรียนได้ดี

7.ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบหรือสนใจอยากจะทำคุณพ่อคุณแม่ก็จะส่งเสริมเพราะตัวลูกเองก็มีความคิดที่ดี ในบรรดาพี่น้องถ้าอายุเท่าๆกันวิศาจะฉลาดกว่าพี่ด้วย

8.คุณพ่อคุณแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ลูกในเรื่องประสบการณ์ที่สามารถให้ได้และสิ่งที่ลูกไม่เคยเห็นไม่เคยพบ ส่วนเรื่องการศึกษา ความรู้ยังต้องถามลูก

9.คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกมาก เป็นครอบครัวที่อบอุ่นมาก จะกินด้วยกันตลอดถ้าขาดใครไปจะนั่งคอยกัน และก็มีไปเที่ยว ดูโทรทัศน์ด้วยกัน

10.คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลู..ในเรื่องของการเป็นครอบครัวที่อบอุ่น ไม่เดินนอกลู่นอกทาง คุณพ่อไม่สูบบุหรี่ ไม่กินเหล้า ไม่เที่ยวเตร่ ก่อนจะสั่งสอนลูกต้องทำตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีก่อนจึงจะสอนลูกได้

11.คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองในทุกเรื่อง แล้วลูกก็จะมาปรึกษาและจะเป็นตัวแก้ให้กับลูก ถ้าตกลงกันได้ก็จะเอาส่วนที่ดีที่สุดไปทำ จะไม่ยื่นข้อเสนอให้ลูกต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้ และคุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่ลูกเป็นพิเศษในทุกเรื่องเช่นกัน จะสนิทกับลูกมากเหมือนเป็นเพื่อนกัน

12.ตอนลูกยังเด็กลงโทษลูกด้วยการพูดและการด่ารุนแรงเท่านั้น ถ้าเป็นรุ่นสมัยคุณตาก็ต้องลงไม้ลงมือ ใช้ไม้เรียว แต่เดี๋ยวนี้ไม่มีวิธีการตีแล้วมาถึงรุ่นคุณพ่อก็ไม่มีการตีแล้ว ใช้พูดอย่างเดียว และในปัจจุบันถ้าลูกทำผิดก็จะใช้การพูดจากันเท่านั้นอาจจะว่ารุนแรงหน่อย

13.คุณพ่อคุณแม่ได้ฝึกความมีระเบียบวินัยแก่ลูกในแบบพื้นฐานง่ายๆทั่วๆไป เลี้ยงลูกแบบปกติธรรมดาทั่วไป

14.เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็กๆจะถามคำถามคุณพ่อคุณแม่ ก็จะอธิบายให้ลูกฟัง ส่วนการรื้อค้น หยิบจับสิ่งของนั้น คุณพ่อได้กล่าวว่า เด็กฉลาดจะมีแววซนมากกว่าคนอื่น เวลาให้อะไรเขาเล่นเขาจะเล่นได้เกือบทุกอย่างและวิศาก็เป็นอย่างนั้น ไม่ว่าอะไรก็ตามถ้าให้ลูกเล่นวิศาจะเล่นและดัดแปลงได้หมด เล่นเองได้ ถ้าเด็กที่ไม่ค่อยฉลาดจะเล่นแต่ในสิ่งที่เขาต้องการเล่น ถ้าไม่ชอบจะไม่เล่น แต่วิศาเขาเล่นเกือบทุกอย่าง พี่ๆกลับไม่ค่อยเล่นเหมือนอย่างวิศา

15.คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองได้วางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ เพื่อให้ลูกปฏิบัติตามนั้น จะเป็นในเรื่องการเรียน อยากให้ลูกเรียนเก่งโดยจะไม่ค่อยให้ลูกทำงานให้เรียนอย่างเดียว คุณแม่จะทำเองเมื่อก่อนก็มีให้ลูกล้างจานทำอะไรบ้าง แต่ 3 ปีหลังไม่ได้ให้ลูกทำอะไรเลย ให้ลูกได้ทำการบ้านดูหนังสือให้เต็มที่ ส่วนเรื่องการวางกฎเกณฑ์บังคับในเรื่องอื่นก็ไม่มีอะไร

1.5 นายพีระศักดิ์ กลั่นหอม ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.67

อายุ 18 ปี

ประวัติครอบครัว

บิดา นายทนงศักดิ์ กลั่นหอม อาชีพรับราชการ จบการศึกษาอนุปริญญา
มารดา นางพิมพ์พรรณ กลั่นหอม พนักงานบริษัท จบการศึกษาปริญญาตรี
มีน้องชาย 1 คน กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบุรารักษ์
ครอบครัวฐานะดี

การอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียน

1.นักเรียนมีความสนิทสนมกับคุณแม่สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้ กับคุณพ่อแม้จะไม่ค่อยสนิทกันก็ยังสามารถแสดงความคิดเห็นได้ และคุณพ่อคุณแม่ก็จะรับฟังทุกเรื่อง

2.นักเรียนได้ช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านบ้างเวลาว่าง เรื่องส่วนตัวที่นักเรียนต้องรับผิดชอบเองคือ ซักผ้า ดูแลห้อง ทุกอย่างที่เป็นของส่วนตัวต้องทำเอง

3.นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้ในทุกเรื่อง เพียงแต่ให้บอกก่อน ทำอะไรก็ได้ถ้าไม่ผิด

4.คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่นักเรียนในทุกๆเรื่องเท่าๆกัน

5.นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว ในปีนี้นักเรียนไม่ได้ทำกิจกรรมอื่นๆอีก

6.เมื่อนักเรียนเรียนได้ดีหรือทำอะไรได้ดี คุณพ่อคุณแม่จะไม่ค่อยชม แต่ก็รู้ว่าคุณพ่อคุณแม่รู้สึกดี เช่น การยิ้มให้

7.นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน คุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนตั้งแต่เด็กๆที่สอนให้ตั้งใจเรียนและรู้ว่าการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ

8.นักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่ กิจกรรมที่ทำร่วมกันคือ การดูภาพยนตร์ ฟังเพลง คุณพ่อคุณแม่ทำตัวเหมือนวัยรุ่นจะทำอะไรที่เด็กทำ บางครั้งก็ทำกับข้าวด้วยกัน กินสุกี้ก็ช่วยกันทำ

9.นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในทุกๆเรื่อง จะทำอะไรจะดูจากคุณแม่ก่อน ถ้าคุณแม่ทำแล้วดีก็จะทำ

10.นักเรียนมีความรู้สึกว่าครอบครัวของนักเรียนเป็นครอบครัวที่ดีครอบครัวหนึ่ง

11.ตอนเด็กๆนักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษเพราะดื้อซน ถูกลงโทษโดยการกักบริเวณและตัดเงิน

12.ระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนไม่มีอะไรตายตัวว่าต้องทำหรือไม่ทำ ทุกคนจะรู้ว่าต้องทำอะไร ไม่ต้องทำอะไร อะไรควรอะไรไม่ควร ไม่มีกฎเกณฑ์

13.แรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนดี เพราะนักเรียนมีความคิดว่านักเรียนมีอนาคตของตนเองและรู้ว่าตนเองควรจะทำอย่างไร

การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน

1.คุณพ่อคุณแม่ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองได้ ตามใจลูก แต่ส่วนใหญ่พีระศักดิ์อยู่บ้านจะไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นอะไร ถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับพ่อแม่ ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนก็จะตามใจลูก อยากเรียนอะไรก็ตามใจ แต่แนะนำลูกว่าจบออกมาให้มีงานทำ

2.คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองตั้งแต่เป็นเด็ก เช่น ให้ลูกทำการบ้านเอง แต่ก็ช่วยดูแลลูกด้วยอีกที

3.คุณพ่อคุณแม่ไม่ค่อยให้ลูกได้ทำงานบ้าน จะมีเพียงให้ล้างจานของตนเอง ซักเสื้อผ้าของตนเองบ้าง

4.คุณพ่อคุณแม่ได้ส่งเสริมความสามารถของลูกคือ ถ้าลูกอยากจะทำอะไรก็ตามใจลูก ถ้าดูแล้วว่าในสิ่งที่ลูกทำมันไม่ผิดก็จะตามใจเขา

5.คุณพ่อคุณแม่จะชมลูกหรือให้รางวัลแก่ลูก เช่น ในเรื่องของการสอบ ถ้าลูกสอบได้ดีก็จะบอกว่าดีใช้ได้ เมื่อตอนเด็กๆก็มีรางวัลให้ เมื่อโตขึ้นไม่ค่อยให้อะไร ตอนเด็กๆจะให้ช่วงวันเกิดมากกว่า จะให้รวมทีเดียวหรือให้ปีใหม่ ให้พวกของเล่น และเมื่อลูกเรียนได้ดีก็จะชม ส่วนเรื่องรางวัลยังไม่ได้ให้อะไรช่วงนี้เพราะยังไม่พร้อม ลูกขอคอมพิวเตอร์ก็ยังไม่พร้อมที่จะให้

6.คุณพ่อคุณแม่ได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูกมาตั้งแต่ลูกยังเป็นเด็ก จะค่อนข้างเคี่ยวกับลูกมากจะเอาใจใส่ดูแลการเรียนของลูกตลอด เมื่อลูกโตขึ้นช่วยเหลือตนเองได้บ้างก็พยายามจะปล่อยลูก แต่ก็ดูแลบ้าง

7.ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบหรือสนใจอยากจะทำ คุณพ่อคุณแม่จะดูว่าที่ลูกทำไปมันมีผลดีหรือไม่ดีอย่างไรก่อน

8.ลูกจะไม่ค่อยมีเรื่องมาปรึกษาคุณพ่อคุณแม่เพราะเป็นคนไม่ค่อยพูด แต่คุณแม่จะถาม ส่วนมากจะตามใจลูกแต่จะดูด้วยว่าสิ่งที่ลูกทำดีหรือไม่ดี ถ้าไม่ดีก็ต้องเตือน ส่วนมากลูกจะเป็นเด็กดีไม่ค่อยเกเร ตั้งใจเรียนดี

9.คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูก กิจกรรมที่ทำร่วมกันพ่อแม่ลูกคือ ทานข้าวพร้อมกัน ดูโทรทัศน์ด้วยกันและคุยกันถึงการเรียนของลูก

10.คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องความเป็นระเบียบและการรู้จักเก็บหอมรอมริบ

11.คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองในเกือบทุกเรื่อง ส่วนมากจะเน้นเรื่องการเรียน ให้ลูกเรียนในสิ่งที่เขาอยากจะเรียน จะเอาใจใส่เรื่องการเรียนของลูกมากกว่าและดูแลเรื่องชีวิตประจำวันส่วนตัวของลูกรวมทั้งเรื่องการเที่ยวเตร่ด้วย

12.ตอนเด็กๆคุณพ่อคุณแม่ลงโทษลูกด้วยการตีบ้าง แต่เมื่อโตขึ้นจะใช้วิธีการว่าการเตือน ลูกจะไม่ค่อยทำผิดอะไร

13.การฝึกความมีระเบียบวินัยของลูกคือ การปลุกให้ลูกหัดตื่นเช้า ไปโรงเรียนแต่เช้า ความมีระเบียบทุกอย่างจะสอนลูกหมด

14.เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็กๆจะชอบถามคำถามคุณพ่อคุณแม่ก็จะตอบลูกและอธิบายว่าเป็นอย่างไร ส่วนมากลูกจะเรียนรู้ด้วยตนเองตั้งแต่ยังเด็ก ลูกจะคุยเก่ง ช่างอ่านหนังสือ ลูกจะขวนขวายหาความรู้ด้วยตนเอง เรื่องซนลูกจะไม่ค่อยซน จะชอบอ่านพวกการ์ตูน อ่านหนังสือที่ได้ความรู้เรื่องความรู้รอบตัวลูกจะเก่งเป็นเด็กใฝ่รู้ชอบอ่านหนังสือ

15.คุณพ่อคุณแม่ไม่มีการวางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับเพื่อให้ลูกปฏิบัติตาม จะอยู่ที่ตัวลูกมากกว่า เรื่องการเรียนก็แล้วแต่ลูก แต่คุณแม่ก็ช่วยดูด้วยอีกที

1.6 นายชวลิต จินตามฤทธิ์ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.66

อายุ 17 ปี

ประวัติครอบครัว

บิดา นายประพัฒน์ จินตามฤทธิ์ อาชีพค้าขาย จบการศึกษาปริญญาตรี

มารดา นางมาริษา จินตามฤทธิ์ อาชีพค้าขาย จบการศึกษามศ. 5

มีพี่ชาย 1 คน กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียน

1.นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้และท่านก็รับฟัง

2.นักเรียนได้ช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านหลายอย่าง ซักผ้า กวาดบ้าน ถูบ้าน เทขยะ ล้างจาน และเรื่องที่เป็นส่วนตัวของนักเรียนก็ทำเอง ทำมาตั้งแต่อายุ 12 ปี

3.นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้ในทุกเรื่อง เช่น การซื้อของ การไปเที่ยว

4.คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษเรื่องงานภายในบ้าน

5.นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนไม่ได้ทำกิจกรรมอื่นๆอีก

6.คุณพ่อคุณแม่จะชมหรือให้รางวัลแก่นักเรียนในเรื่องการเรียนบ้าง ถ้าสอบได้ที่ 1 หรือสอบได้เกรดดี จะพาไปดูหนัง พาไปทานข้าว

7.นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน คุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนโดยการบอกให้อ่านหนังสือ

8.นักเรียนไม่ค่อยใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่เพราะไม่ค่อยได้เจอกัน ทานข้าวก็ต่างคนต่างกิน มีออกไปทานข้าวข้างนอกอาทิตย์ละครั้ง

9.คุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในเรื่องความคิด ลักษณะการคิด การรับฟังเหตุผลคนอื่น

10. –

11.ในวัยเด็กนักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษเพราะดื้อซน เมื่อโตขึ้นจะมีแต่ถูกว่า ไม่ถูกตี

12.ระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียน ถ้าแบ่งงานอะไรให้ก็ต้องรับผิดชอบงานนั้น ถ้าไม่ทำก็จะถูกว่า

13.การที่นักเรียนเรียนได้ดีเพราะมีความคิดว่า ถ้าทำได้ก็ได้ ถ้าทำไม่ได้ก็ทำไม่ได้ ไม่มีอะไรผลักดันว่าต้องพยายามอ่านหนังสือ ต้องสอบให้ได้ที่ 1

การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน

1.คุณพ่อคุณแม่ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ ถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับความคิดของพ่อแม่ ถ้าไม่มีเหตุผลที่ดีพอก็ไม่อนุญาต

2.คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองมาตั้งแต่เด็ก ลูกได้ช่วยเหลือตนเองมาโดยตลอด ลูกเคยเรียนโรงเรียนประจำก็เป็นส่วนที่ทำให้ลูกได้ช่วยเหลือตนเองด้วย

3.การช่วยเหลืองานบ้าน ตอนเด็กๆลูกก็ทำบ้าง แต่ปัจจุบันนี้ไม่ได้ทำ เพราะไม่มีเวลาว่าง

4.การส่งเสริมความสามารถในด้านต่างๆแก่ลูกคือ ถ้าลูกสนใจอะไรก็จะส่งเสริม แต่ไม่ได้มีการปูทาง

5.เมื่อลูกทำดีคุณพ่อคุณแม่ก็จะมีชม ลูกเรียนดีก็มีรางวัลให้บ้าง เช่น พาไปดูภาพยนตร์ พาไปเลี้ยงข้าว

6.คุณพ่อคุณแม่ไม่ได้ส่งเสริม ช่วยเหลือ สนับสนุนการเรียนของลูกมากนัก

7.ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบหรือสนใจอยากจะทำ คุณพ่อคุณแม่ก็จะให้อิสระให้ลูกทำไปโดยอิสระ

8.ถ้าลูกมีเรื่องมาปรึกษาก็จะให้คำแนะนำไปทุกเรื่อง

9.คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกบ้าง กิจกรรมร่วมกันไม่ค่อยมีเพราะลูกจะติดเพื่อนมากกว่า

10.คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องทั่วๆไป ไม่มีอะไรชัดเจน

11.คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองในเรื่องใด จะดูในแต่ละสถานการณ์ที่ลูกจะตัดสินใจ และคุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่ลูกเป็นพิเศษในเรื่องสุขภาพเพราะลูกไม่ชอบทานผัก

12.ตอนลูกยังเด็กได้ลงโทษลูกด้วยการตีบ้าง ในปัจจุบันจะมีเพียงการดุว่าไม่มีการตี

13.คุณพ่อคุณแม่ได้ฝึกความมีระเบียบวินัยแก่ลูก แต่ลูกค่อนข้างซนดื้อจะออกนอกลู่นอกทางเรื่องระเบียบวินัย พยายามปรามถ้าปรามไม่ได้ก็ผ่อน จะเอาแต่ใจพ่อแม่ฝ่ายเดียวก็ไม่ได้

14.เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็กๆ เมื่อถามคำถามพ่อแม่ คุณพ่อคุณแม่ก็จะตอบชี้แจงไป ส่วนเรื่องการรื้อค้น หยิบจับสิ่งของชวลิตจะไม่ค่อยเป็น แต่จะเป็นคนช่างถาม

15.เรื่องการวางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับเพื่อให้ลูกปฏิบัติตามนั้น ส่วนใหญ่แล้วชวลิตจะจัดการเรื่องต่างๆด้วยตัวเอง คุณพ่อคุณแม่ไม่เคยไปดูแล บางครั้งอาจารย์ส่งไปสอบแข่งขันอะไร ชวลิตก็ไปเองหมด จัดการด้วยตัวเองหมดทุกอย่าง

2. ผลการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี

2.1 นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับบิดามารดาได้ บิดามารดาเปิดโอกาสให้เด็กพูดในสิ่งที่ตนเองคิด และเมื่อบุตรแสดงความคิดเห็นของตนเองออกไปแล้ว บิดามารดาก็จะรับฟังและยอมรับ ถ้าการแสดงความคิดเห็นนั้นสมเหตุสมผลและมีความเหมาะสม บิดามารดาจะใช้วิธีการชี้แจงอธิบายเหตุผลของตนเอง ถ้าหากไม่เห็นด้วยกับความคิดของบุตร

2.2 นักเรียนหญิงส่วนมากจะมีส่วนรับผิดชอบในเรื่องการช่วยเหลืองานบ้าน ได้แก่ การกวาดบ้านถูบ้าน ซักผ้า เลี้ยงน้อง เป็นต้น และต้องรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของตนเอง ได้แก่ การดูแลห้องของตนเอง ถุงเท้า รองเท้า เป็นต้น สำหรับนักเรียนชายจะมีส่วนรับผิดชอบในเรื่องการช่วยงานบ้านน้อย แต่จะต้องรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของตนเองเป็นส่วนใหญ่

2.3 นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจด้วยตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว ได้แก่ การเลือกคบเพื่อน การซื้อของ ฯลฯ และโดยเฉพาะในเรื่องการเรียน บิดามารดาให้บุตรสามารถเลือกสายการเรียนที่ตนเองต้องการได้เอง การเลือกเรียนพิเศษ และนักเรียนก็จะบอกกล่าวให้ผู้ปกครองทราบว่าตนกำลังจะทำอะไร หรือกำลังทำอะไรอยู่

2.4 นักเรียนรับรู้ว่าบิดามารดาเอาใจใส่ตนเองในทุกๆ เรื่อง แต่จะให้ความสำคัญกับเรื่องการเรียน สุขภาพ การกลับบ้าน การคบเพื่อนต่างเพศ และความรับผิดชอบภายในบ้าน

2.5 กิจกรรมอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการเรียนในโรงเรียนของนักเรียน ก็คือ การเรียนพิเศษ ดูภาพยนตร์ ฟังเพลง เล่นกีฬา เล่นดนตรี เล่นเกมคอมพิวเตอร์และวาดภาพ

2.6 เมื่อนักเรียนทำอะไรได้ดี หรือเมื่อมีผลการเรียนดีก็ตาม บิดามารดาจะใช้วิธีชมเชยบุตร พูดให้กำลังใจบุตรมากกว่าการให้รางวัล แต่จะสังเกตได้ว่าแม้จะเป็นการชมเชยก็มีการแสดงออกให้รับรู้เพียงเล็กน้อย

2.7 นักเรียนคิดว่าบิดามารดาได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุน ซึ่งทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน ด้วยการดูแลให้นักเรียนอ่านหนังสือ ให้อิสระในการเรียน สอนให้ตั้งใจเรียนและเห็นการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ช่วยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจ อีกทั้งให้ความสนับสนุนในเรื่องการเงิน เช่น การให้เงินไปสมัครเรียนพิเศษ เป็นต้น

2.8 นักเรียนมีความใกล้ชิดกับบิดามารดาค่อนข้างมาก กิจกรรมที่มักจะทำร่วมกันเมื่อมีเวลาอยู่ด้วยกัน ได้แก่ ทำอาหารและรับประทานอาหารร่วมกัน ดูโทรทัศน์ ฟังเพลง พูดคุยกัน ไปเที่ยวในวันหยุด ไปห้างสรรพสินค้า

2.9 นักเรียนมีความคิดว่าบิดามารดาของตนเองเป็นแบบอย่างที่ดีแตกต่างกันไป ได้แก่ ความอดทน ความขยัน การช่วยเหลือตนเอง เป็นคนเก่ง การให้การดูแลเอาใจใส่และรักลูก มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นผู้ที่ปกครองคนได้ การตัดสินใจ เรื่องของศาสนา ความคิด การฟังเหตุผลคนอื่น และบิดาเป็นผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ ไม่ติดยาเสพติด

2.10 นักเรียนมีความรู้สึกต่อครอบครัวในด้านดี มีความอบอุ่น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมร่วมกัน และมีความสนุกสนานภายในครอบครัว

2.11 ในวัยเด็ก นักเรียนมักจะถูกบิดามารดาทำโทษด้วยการดุและตี แต่เมื่อลูกเริ่มเป็นวัยรุ่นและถ้าทำความผิด บิดามารดาจะใช้วิธีการว่ากล่าวตักเตือน พูดกันด้วยเหตุผล หรือใช้วิธีการไม่คุยด้วย

2.12 ระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนเป็นไปในลักษณะที่ไม่เคร่งครัดนัก จะให้ความสำคัญในเรื่องเวลากลับบ้าน

2.13 แรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนได้ดี ได้แก่
การได้รับการปลูกฝังให้เห็นความสำคัญของการเรียน และความพยายามในการเรียนจากผู้ใหญ่และบิดามารดา อยากให้บิดามารดาภูมิใจและดีใจ การได้พบได้เห็นแบบอย่างในการเรียนที่ดี ความจำเป็นเพื่ออนาคตของตนเอง ความรักในการเรียนและการได้เรียนในสาขาที่ตนเองชอบ

3. ผลการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ที่มีต่อนักเรียนซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี

3.1 บิดามารดาจะให้บุตรแสดงความคิดเห็นของตนเองกับบิดามารดาได้ และถ้าความคิดของบุตรไม่ตรงกับความคิดของบิดามารดา ก็จะใช้วิธีพูดคุยอธิบายเหตุผล ซึ่งเป็นไปในทางให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา พร้อมทั้งฟังเหตุผลของบุตรด้วย ความคิดเห็นของบุตรต้องตั้งอยู่บนความถูกต้องและเหมาะสม

3.2 บิดามารดาจะให้บุตรช่วยเหลือตนเองตั้งแต่อยู่ในวัยเด็ก เช่น การอาบน้ำแต่งตัว ทานข้าวเอง ทำการบ้าน ล้างชามเอง เก็บกวาดทำความสะอาดห้องของตนเอง

3.3 บิดามารดามักจะให้บุตรที่เป็นผู้หญิงมีส่วนรับผิดชอบและช่วยเหลืองานบ้าน โดยจะให้บุตรเริ่มช่วยเหลืองานบ้านตั้งแต่อยู่ประมาณชั้นประถม และเมื่อเรียนชั้นสูงขึ้น ถ้ามีการบ้านมากก็จะให้เวลาในการทำการบ้านมากกว่า บุตรที่เป็นผู้ชายจะช่วยเหลืองานบ้านน้อย เนื่องจากทางบ้านมีคนดูแลเรื่องเหล่านี้อยู่แล้ว จะรับผิดชอบก็เพียงเรื่องที่เป็นส่วนตัวของนักเรียนเอง

3.4 บิดามารดาได้ส่งเสริมความสามารถด้านต่างๆ ของบุตรตั้งแต่เล็ก ด้วยการให้ในสิ่งที่บุตรต้องการ ให้ในสิ่งที่บุตรชอบ บุตรสนใจอะไร อยากจะทำอะไรก็ให้บุตรทำ และการเอาใจใส่กับการเรียนของบุตรมาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา

3.5 บิดามารดา จะใช้วิธีการพูดชมเชยบุตรมากกว่าการให้รางวัล เมื่อบุตรทำอะไรต่างๆ ได้ดี แต่การพูดชมเชยบุตรเมื่อบุตรทำดี ยังเป็นการแสดงออกที่ไม่เด่นชัดนัก และเมื่อบุตรเรียนได้ดี บิดามารดาก็จะพูดชมเชยบุตร แต่ก็เพียงเล็กน้อยเท่านั้น วิธีการให้รางวัลของบิดามารดา ได้แก่ พาไปทานอาหาร พาไปดูหนัง ให้เงิน เป็นต้น

3.6 บิดามารดามีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของบุตรด้วยการดูแลเอาใจใส่การเรียนของบุตรมาตั้งแต่เล็ก สอนในสิ่งที่บุตรยังไม่เข้าใจ บุตรอยากทำกิจกรรมพิเศษอะไรก็ให้ทำ เช่น การเรียนพิเศษ บุตรอยากจะได้อะไรที่เกี่ยวกับการเรียนก็อนุญาต ให้อิสระในการคิดและตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียน นอกจากนั้นก็เป็นการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่บุตร และให้กำลังใจในการเรียนแก่บุตรด้วย

3.7 ถ้าบุตรมีสิ่งที่ชอบและสนใจอยากจะทำ บิดามารดาจะพิจารณาในสิ่งนั้นว่ามีผลดีผลเสียอย่างไร เป็นไปในทางที่ดีที่ถูกที่ควรก็จะให้การส่งเสริม ให้อิสระและอนุญาตในการทำสิ่งที่ตนเองสนใจ

3.8 บิดามารดามีความยินดีที่จะให้คำปรึกษาแนะนำแก่บุตร ถ้าบุตรมีสิ่งใดสงสัย หรือมีความคับข้องใจใดๆ ในทุกๆ เรื่อง

3.9 บิดามารดาและบุตรมีความใกล้ชิดกันค่อนข้างมาก เมื่อมีเวลาอยู่ร่วมกันมักจะมีกิจกรรมร่วมกัน ได้แก่ การทำอาหารและทานอาหารร่วมกัน ดูโทรทัศน์พูดคุยกัน ฟังเพลง ไปทานอาหารนอกบ้าน ไปเที่ยวห้างสรรพสินค้า

3.10 บิดามารดาคิดว่าตนเองเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรในเรื่องดังต่อไปนี้ ได้แก่ ความมีระเบียบ การรู้จักเก็บหอมรอมริบ การดำรงชีวิต ความคิดความอ่าน การปฏิบัติตนตามพุทธศาสนา ความอบอุ่นในครอบครัว การปฏิบัติตนที่ดีของบิดา เช่น การไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่เที่ยวเตร่ เป็นต้น ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีคุณธรรม และการพึ่งตนเอง

3.11 บิดามารดาจะให้ลูกคิดและตัดสินใจได้เองในทุกๆ เรื่อง แต่ขอให้มีการบอกกล่าวให้ทราบ ถ้าสิ่งนั้นดีงามก็พร้อมจะส่งเสริม บิดามารดาจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำแก่บุตร โดยเฉพาะในเรื่องการเรียน บุตรสามารถเลือกการเรียนตามที่ตนเองสนใจได้ บิดามารดาจะเอาใจใส่บุตรในทุกๆ เรื่อง แต่จะเน้นหนักด้านการเรียน การคบเพื่อนฝูง และเรื่องของสุขภาพ

3.12 บิดามารดาจะใช้วิธีการลงโทษบุตร เมื่อบุตรทำความผิดโดยการ ว่ากล่าว ตักเตือน พูดกันด้วยเหตุผล และเมื่อบุตรยังเป็นเด็กเล็กๆ นอกจากจะใช้วิธีการดุ ว่ากล่าว ก็ยังใช้วิธีการตีบ้างเพื่อเป็นการสั่งสอน

3.13 บิดามารดาส่วนหนึ่งไม่ได้ฝึกวินัยแก่บุตรอย่างจริงจัง แต่จะเป็นการพูดสั่งสอนในสิ่งที่คิดว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม แต่บิดามารดาอีกส่วนหนึ่งได้ฝึกความมีระเบียบแก่บุตรในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ ระเบียบทางสังคม ได้แก่ การวางตัวเมื่ออยู่กับผู้ใหญ่ การพูดกับบุคคลต่างๆ ความตรงต่อเวลา การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การรักษาความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย และการรู้จักหน้าที่ของตนเอง

3.14 เมื่อบุตรยังเป็นเด็กเล็กๆ นั้น ถ้าถามสิ่งต่างๆ กับบิดามารดา บิดามารดาก็จะพยายามตอบคำถามบุตรเท่าที่จะสามารถตอบได้ และเมื่อบุตรรื้อค้น หยิบจับสิ่งของต่างๆ บิดามารดาก็จะปล่อยให้บุตรเล่นชนได้ตามชอบใจ ถ้าสิ่งนั้นไม่เป็นอันตราย และสามารถทำได้

3.15 คุณพ่อคุณแม่ไม่มีการวางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ เพื่อให้ลูกปฏิบัติตามไว้อย่างตายตัว จะขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกมากกว่า แต่อาจมีการเข้มงวดกับลูกในบางเรื่อง เช่น เรื่องการเรียน เรื่องของการที่ต้องมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น

ผลการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีและการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียน สรุปได้ว่า นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับบิดามารดาได้ และถ้าบิดามารดามีความคิดที่ขัดแย้งกับบุตรก็จะพูดอธิบายเหตุผลและความคิดของตนกับบุตร บิดามารดาจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่บุตร ให้บุตรสามารถคิดและตัดสินใจได้เองในเรื่องต่างๆ บิดามารดาจะเอาใจใส่ดูแลบุตรในเรื่องต่างๆและจะเอาใจใส่บุตรเป็นพิเศษในบางเรื่อง เช่น เรื่องการเรียนของบุตรและเรื่องของสุขภาพ เป็นต้น ไม่มีการวางกฎเกณฑ์ข้อบังคับอะไรที่เข้มงวดเพื่อให้บุตรปฏิบัติตามตามความต้องการของบิดามารดา จะขึ้นอยู่กับความต้องการของบุตรมากกว่า ยอมให้บุตรทำในสิ่งที่ตนเองชอบและสนใจอยากจะทำถ้าเป็นเรื่องที่ดี บิดามารดามีความใกล้ชิดกับบุตรค่อนข้างมาก ให้บุตรได้รู้จักการช่วยเหลือตนเองมาตั้งแต่เด็ก การลงโทษบุตรก็จะไม่ใช้อารมณ์จะลงโทษบุตรด้วยเหตุผล ใช้การพูดว่ากล่าวตักเตือนสั่งสอน

จากลักษณะดังกล่าวทำให้วิเคราะห์ได้ว่า บิดามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ได้อบรมเลี้ยงดูบุตรในแนวทางของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เนื่องจากบิดามารดาไม่ได้เข้มงวดกวดขันกับบุตรมากจนเกินไป จะมีการเข้มงวดกับบุตรบ้างในบางเรื่อง เช่น เรื่องการกลับบ้าน การคบเพื่อน การปฏิบัติตนเมื่อต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น เป็นต้น แต่ให้อิสระแก่บุตรทั้งในเรื่องความคิดและการกระทำตามความเหมาะสม นอกจากนี้ บิดามารดาได้ให้การดูแลเอาใจใส่บุตรในทุกๆเรื่อง ให้คำปรึกษาให้นำแนะนำแก่บุตร ไม่ได้ปล่อยปละละเลยจนบุตรเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับการเหลียวแลจากบิดามารดาเลย และบิดามารดาก็ไม่ได้ทนุถนอมบุตรมากจนเกินไปจนบุตรไม่ต้องทำอะไรด้วยตนเองเลย ซึ่งสังเกตได้จากการที่บิดามารดาได้ให้บุตรรู้จักการช่วยเหลือตนเอง ให้บุตรได้ทำอะไรด้วยตนเองมาตั้งแต่เด็ก ให้บุตรคิดและตัดสินใจเองในเรื่องของตนเองได้ และไม่ตามใจบุตรมากจนเกินไปถ้าเห็นว่าบุตรจะทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม

4. แนวทางการอบรมเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในบทที่ 2 ได้กล่าวถึงการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งก็ได้มีผู้ทำวิจัยในเรื่องดังกล่าวนี้หลายท่านด้วยกัน และสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตย ช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่บุตร อีกทั้งยังได้ข้อมูลอีกส่วนหนึ่งมาจากการสัมภาษณ์นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี และบิดามารดาถึงการอบรมเลี้ยงดู ผลการวิเคราะห์ข้อมูลก็สรุปได้เช่นเดียวกันคือ บิดา มารดา ได้เลี้ยงดูบุตรของตนในแนวทางของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ผู้ทำการศึกษายังได้ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากตำรา หนังสือต่างๆ ถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยเพื่อการส่งเสริมการเรียนของบุตรอีกด้วย ข้อมูลดังกล่าวทั้งหมดนี้ ผู้ทำการศึกษาได้ทำการสังเคราะห์เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา และผู้ปกครอง เพื่อการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่บุตร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นและให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของเด็ก

สุรณี ทศิธร นิสิตปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำการศึกษาพบว่า นักเรียนที่สามารถแสดงความคิดเห็นกับผู้ปกครองได้นั้นมีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักเรียน และบิดามารดาของนักเรียนที่มีผลการเรียนดี ก็ให้บุตรแสดงความคิดเห็นของตนเองกับบิดามารดาได้เช่นเดียวกัน ถ้าความคิดเห็นของบิดามารดาและบุตรไม่ตรงกัน ก็จะใช้การพูดชี้แจงเหตุผลของกันและกัน ร่วมกันหาข้อสรุปที่ดี

การให้เด็กได้แสดงความคิดของตนเองนั้น จะทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองเป็นที่รัก เป็นที่ต้องการของครอบครัว เป็นที่ยอมรับ เด็กจะเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ เป็นบุคคลที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ เป็นการฝึกให้เด็กเป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเอง กล้าพูดกล้าแสดงออก

บิดามารดาสามารถฝึกให้บุตรเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติดังกล่าวได้ โดยให้โอกาสแก่บุตร และช่วยให้บุตรได้แสดงความคิดเห็นต่างๆ อาจเป็นเรื่องทั่วๆ ไปในชีวิตประจำวัน เรื่องเกี่ยวกับครอบครัว และเรื่องของเด็กเอง

การไม่ใส่ใจต่อความคิดเห็นของเด็ก จะก่อให้เกิดผลเสียแก่เด็ก คือ

1. จะเป็นการขัดขวางพัฒนาการเกี่ยวกับอิสระภาพ และการสร้างสรรค์ทางความคิดของเด็ก เพราะบิดามารดาจะเป็นผู้กำหนดความคิดของเด็กเพียงฝ่ายเดียว จะทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อโตขึ้นจะเป็นบุคคลที่ต้องพึ่งผู้อื่นให้ช่วยคิดช่วยตัดสินใจให้ตลอดเวลา

2. จะเป็นการสร้างบุคลิกภาพแบบเผด็จการให้แก่เด็ก จะยอมให้กับผู้มีอาวุโสกว่าตลอดเวลา ไม่กล้าโต้แย้ง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และจะมีการใช้อำนาจที่ตนมีอยู่ไปบังคับผู้ที่อยู่ในตำแหน่งที่ต้อยกว่า

3. เด็กจะไม่มีความเข้าใจลักษณะของการเสนอความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น เพราะเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ในครอบครัวของตนเอง และขาดการกระตุ้นให้เด็กได้มีการสร้างสรรค์ทางความคิด ดังนั้น เมื่อผู้อื่นที่มีความคิดเห็นต่างจากตนเองหรือไม่ยอมรับความคิดเห็นของตนเองก็จะรู้สึกโกรธและนำมาสู่ความขัดแย้งทะเลาะวิวาท

2. ให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเอง โดยพยายามให้เด็กได้เป็นตัวของตัวเอง

ดวงมณี ยะอัมพันธุ์ นักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ศึกษาพบว่า การส่งเสริมความเป็นตัวของตัวเองของบิดามารดานั้น มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และบิดามารดาที่บุตรมีผลการเรียนดีนั้น ก็ได้ให้บุตรของตนรู้จักการช่วยเหลือตนเองมาตั้งแต่เด็กเช่นกัน จากคำบอกเล่าของบิดามารดา ที่กล่าวว่า

" ก็รู้สึกจะให้เขาช่วยเหลือตนเองมาตลอด อย่างตั้งแต่เล็กก็จะให้เขาเรียนประจำ ก็เป็นส่วนที่ทำให้เขาได้ช่วยตัวเอง"

"เขาช่วยเหลือตนเองตลอดนะ จะเพียงแค่เราเตรียมอาหารหรือว่าสิ่งที่เขาทำไม่ได้เท่านั้นเอง ตั้งแต่เล็กๆ ก็อาบน้ำ แต่งตัว ทานข้าวเอง ไปโรงเรียนก็ขึ้นรถโรงเรียนไปเพื่อความปลอดภัย เพราะเราอยู่ในกรุงเทพฯ ไม่ได้ไปรับไปส่ง ก็ให้เขากลับมาเอง ให้เขาผจญภัยเองในรถ พอโตขึ้นหน่อยงานการบ้าน งานฝีมือทั้งหลาย เขาก็ต้องทำเอง เราไม่ช่วย แต่ว่าเขาสงสัยก็มาถามเรา เราก็จะช่วยเขา เพราะฉะนั้นเขาก็จะได้แสดงความสามารถตามที่เขาต้องการตลอด"

"เริ่มต้นที่เขาเข้าโรงเรียน เขาจะต้องช่วยตัวเองทุกอย่าง การแต่งตัว การอะไรๆ เช้าขึ้นมาคุณแม่ก็จะหาอะไรให้เขาทาน เพราะว่าเขาจะต้องทานข้าวก่อนไปโรงเรียนทุกวัน แล้วเขาก็จะต้องเตรียมตัวเองทุกเรื่อง"

"ส่วนใหญ่แล้วจะให้เขาช่วยเหลือตนเองมากกว่าที่จะไปช่วยอะไรเขา เช่น ทานข้าว ปกติก็จะให้ทานเอง ให้ทานตามเวลา ให้ตรงเวลาด้วย และทำอะไรแล้วปกติจะให้เขาช่วยตัวเอง คือ เก็บกวาดทำความสะอาดบ้าง"

" ก็ช่วยเหลือตนเอง พอลูกโตพอที่จะทำอะไรได้เองก็จะให้ทำ ไปข้างนอกก็ให้เขาเริ่มไปของเขาเอง บ้านกับโรงเรียนห่างกัน 1 กิโลเมตร ก็ให้ลูกไปโรงเรียนเอง แล้วก็ค่อยๆปล่อย จะซื้อของเกี่ยวกับการเรียนก็ให้ไปเอง "

เด็กมีความต้องการเป็นตัวของตัวเองมาตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งจะสังเกตได้จากการไขว่คว้าจับขวดนมเอง เมื่อเริ่มเดินได้ก็ไม่ยอมให้พ่อแม่อุ้ม อยากกินอาหารด้วยตนเอง เป็นต้น ถ้าบิดามารดาจะเข้าไปช่วยเหลือ เด็กจะขัดขืนทันที

เด็กที่บิดามารดาได้ฝึกให้รู้จักช่วยเหลือตนเองมาตั้งแต่เด็ก จะเป็นบุคคลที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ตรงกันข้ามกับเด็กที่บิดามารดาไม่เคยฝึกให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเองมาตั้งแต่เด็ก เมื่อโตขึ้นเด็กก็จะทำอะไรด้วยตัวเองไม่เป็น คิดเองไม่เป็น ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตการงาน และมีปัญหาในการเข้าสังคมกับบุคคลอื่น เพราะฉะนั้น ต้องปล่อยให้เด็กได้ฝึกหัดทำอะไรเพื่อตนเอง ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เพื่อที่ว่าอนาคตต่อไปในภายภาคหน้า เด็กจะสามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งคนอื่น ถ้าเด็กไม่ได้ทำความเสียหายอะไรมากหากทำด้วยตนเองแล้ว ควรปล่อยให้เด็กได้ทำเองจะดีกว่า การทำอะไรให้เด็กหมดทุกอย่าง บิดามารดาเพียงแต่ต้องคอยดูแลไม่ดุถ้าลูกทำผิด แต่ชี้แนะให้เหตุผลแก่เด็ก ไม่ควรให้คำแนะนำกับเด็กตลอดเวลา เพราะเด็กจะมีความรู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถที่จะแก้ปัญหาของตนเองได้ ความรู้ประสบการณ์ ตลอดจนเทคนิคที่เด็กได้จากการคิดใคร่ครวญด้วยตนเอง จะมีผลดีกว่าการได้รับถ่ายทอดมาจากผู้อื่น เมื่อเด็กเริ่มเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ ในระยะแรกเด็กอาจจะทำผิดบ้าง แต่เด็กก็จะสามารถเรียนรู้วิธีการที่ถูกต้องที่ได้จากการฝึกหัด อีกทั้งยังสามารถฝึกการปรับตัว ฝึกสมองให้รู้จักมีไหวพริบพลิกแพลงอีกด้วย

3. ฝึกให้เด็กรู้จักความรับผิดชอบ

เด็กจะสามารถเรียนหนังสือได้ดี จะต้องมีความรับผิดชอบเป็นพื้นฐานสำคัญ

บิดามารดาสามารถฝึกความรับผิดชอบให้แก่เด็กได้ตั้งแต่ยังเล็ก ตั้งแต่ตอนที่เด็กเริ่มเรียนรู้ได้ โดยเริ่มจากการที่มอบหมายงานบ้านเล็กๆ น้อยๆ ให้เด็กทำ และปล่อยให้เด็กรับผิดชอบด้วยตนเอง ถือเป็นหน้าที่ของลูก เช่น ให้รดน้ำต้นไม้ กรอกน้ำใส่ขวด เป็นต้น รวมทั้งให้เด็กรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวและการเรียนของตนเอง เช่น เด็กต้องเก็บที่นอนเอง ซักถุงเท้ารองเท้าเอง จัดตารางสอนและเตรียมอุปกรณ์การเรียนของตนเอง การจัดงบประมาณการใช้จ่ายส่วนตัว เป็นต้น

และบิดามารดาของนักเรียนที่เรียนดี ก็ได้ให้บุตรมีส่วนรับผิดชอบงานภายในบ้านด้วย

"ให้ทำเป็นต้นว่าช่วยเกี่ยวกับทำความสะอาดมุ้งลวด บางทีก็จัดห้องจัดอะไร ให้จัดห้องตั้งแต่ประถมปลายก็เริ่มแล้ว "

"ก็ให้เขารับผิดชอบเท่าที่เขาทำได้ กลับมาก็มีเก็บกวาดบ้านถูบ้านอะไรแบบนี้ ถูห้อง ให้ทำตั้งแต่เรียนอยู่ประถมแล้ว ก็พยายามเอาหน้าที่ให้เขาอย่าง 2 อย่าง เท่าที่ไม่รบกวนเวลาเรียน"

"ในกรณีที่ไม่มีพี่เลี้ยง ตอนเช้าเขาก็จะรีบไปแต่ตอนเย็นกลับมาถ้าพอทานอะไรเสร็จเรียบร้อยแล้ว เขาจะต้องเก็บล้างกับพวกพี่ๆ เขา ต้องช่วยกันเก็บล้าง เราจะไม่ทำ หน้าที่เด็กคือต้องทำหมด แล้วก็วันหยุดก็ต้องเช็ดบ้าน ถูบ้าน ถ้าไม่มีพี่เลี้ยง ต้องซักผ้า ตากผ้า เก็บผ้า พับผ้า ให้ทำตลอดมา ทำตามกำลังของเขา ถ้าเล็กหน่อยก็หยิบเสื้อเล็กๆ เสื้อเบาๆ ตากก็บางทีเป็นกองรวมๆ เราก็ค่อยๆ สอนเขา คือเราไม่ได้สนใจว่างานเขาจะดีเลิศแค่ไหน เราดูว่ากำลังเขาทำได้แค่ไหน แล้วเขามีวิวัฒนาการแค่ไหน ก็สอนเขาตั้งแต่เล็กๆ คือ เยาว์วัยก็ต้องทำได้ไม่ประณีต พอโตขึ้นมาก็ต้องประณีตตามอายุ"

ในกรณีที่เด็กยังเล็ก การฝึกความรับผิดชอบแก่เด็ก บิดามารดาไม่ควรคาดหวังสูงนักว่าลูกจะทำได้ดี ทำได้ทันทีหรือทำได้ในเร็ววัน เพราะลูกยังเล็กและมีธรรมชาติที่ยังซุกซน อยากเล่น อยากสนุกอยู่เสมอ บิดามารดาจะต้องปล่อยให้เด็กรับผิดชอบด้วยตนเอง ฝึกให้เด็กรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง โดยบิดามารดาจะเป็นผู้คอยช่วยแนะแนวทางให้บ้างเท่านั้น

4. ให้สิ่งต่างๆ ตรงกับพัฒนาการของลูกตามความเหมาะสม และความสามารถทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและทักษะของลูก ไม่บังคับให้เด็กต้องทำในสิ่งที่เด็กยังไม่พร้อมที่จะทำได้

ในวัยเด็กเล็กเป็นระยะที่สำคัญสำหรับการวางรากฐานทางการศึกษาในอนาคตต่อไปของเด็ก ถ้าได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างถูกต้อง เหมาะสม ดังคำกล่าวที่ว่า **"พื้นฐานความสำเร็จทางการศึกษาของลูกได้สร้างขึ้นในวัยเด็กประถมศึกษาและก่อนหน้านั้น ถ้าในวัยเด็กได้รับการเอาใจใส่และการแนะนำอย่างเหมาะสมแล้ว ระยะต่อมาย่อมมีผลผลิตและกำไรมากขึ้น"**

พัฒนาการของเด็ก หมายถึง ความสามารถในการทำหน้าที่ได้มากขึ้นตามอายุ อายุมากขึ้นสามารถทำหน้าที่ต่างๆ ได้มากขึ้น เช่น เมื่อเด็กคลานได้ ต่อไปก็จะเดินได้ และวิ่งได้ เป็นต้น เด็กแต่ละคนจะมีพัฒนาการของตนเอง ควรปล่อยให้เด็กได้เติบโตตามพัฒนาการของเด็กเอง บิดามารดาสามารถช่วยเหลือแนะแนวในพัฒนาการเหล่านั้นได้ แต่ควรปล่อยให้เด็กพัฒนาโดยตัวของเด็กเองดีกว่า พัฒนาการของเด็กเป็นไปอย่างมีขั้นตอน เมื่อเด็กยังพัฒนาได้ไม่สมบูรณ์ในแต่ละขั้น ก็ย่อมจะชะงักงันเล็กน้อย บิดามารดาควรจะยอมรับในพัฒนาการการเจริญเติบโตของลูก หากบิดามารดาสามารถยอมรับได้แล้วจะช่วยให้ลูกยอมรับในตัวเขาเองด้วย และยังช่วยรักษาความภาคภูมิใจในตนเองของลูกไว้ด้วย

พัฒนาการของวัยทารกแรกเกิด 0-2 สัปดาห์

ทารกในระยะแรกเกิดนี้จะมีการพัฒนาอย่างช้าๆ อาจมีผลกระทบต่อตัวทารกได้ เช่น น้ำหนักของทารกอาจจะลด อาจจะมีการเจ็บไข้เกิดขึ้นได้ ทารกจะมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่คือ

1. การปรับตัวให้เข้ากับอุณหภูมิภายนอก ไม่ว่าจะเป็นฤดูไหนก็ตามทารกก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับอุณหภูมินั้นได้ พ่อแม่ไม่ควรจะวิตกกังวลมากเกินไป

2. การปรับตัวในการหายใจ ในระยะแรกการหายใจของทารกจะยังไม่สม่ำเสมอ แต่จะเข้าสู่ภาวะปกติมีการหายใจอย่างสม่ำเสมอภายในเวลาไม่นานนัก

3. การปรับตัวในด้านการดูดกลืนและการย่อยอาหาร ทารกต้องหัดดูดและกลืนอาหารทางปาก ระบบย่อยอาหารจะเริ่มทำงาน

4. การปรับตัวในด้านการขับถ่าย ทารกจะเริ่มขับถ่ายของเสียออกทางอวัยวะขับถ่ายของทารกเอง ในครั้งแรกๆของการขับถ่ายจะมีสีดำๆปนเทา เรียกว่า ขี้เทา มีลักษณะเหนียว เมื่อได้รับนมแม่แล้วจึงจะถ่ายออกมาเป็นสีเหลือง

พัฒนาการทางร่างกาย

ในระหว่าง 2-3 วันแรกหลังคลอด น้ำหนักตัวจะลดลงและจะเพิ่มขึ้นในปลายสัปดาห์ที่สอง กล้ามเนื้อยังอ่อน เล็กและควบคุมไม่ได้ แรกเกิด กล้ามเนื้อที่แขนและมือเจริญเติบโตมากกว่าที่คอและขา กระดูกก็ยังอ่อนและดัดง่าย ดังนั้นจึงอาจจะเสียรูปได้ง่าย ผิวหนังอ่อนนุ่มเป็นสีชมพู เนื้อหนังแน่นและยืดหยุ่น

สัดส่วนทางด้านร่างกาย ศรีษะโตประมาณ 1 ใน 4 ของความยาวทั้งหมดของลำตัว ลำคอสั้นจนแทบมองไม่เห็น แขนขาไม่ได้สัดส่วน มือและเท้ามีขนาดเล็กมาก

ทารกจะเริ่มได้ยินเสียงต่างๆก่อนการเห็นสิ่งต่างๆ

สายตาของทารกแรกเกิดยังไม่ประสานกันและควบคุมยังไม่ได้ การมองของทารกแรกเกิดจะเป็นการมองอย่างไม่มีจุดหมาย การใช้งานได้ของสายตาโดยสังเกตจากการที่เด็กหันไปตามแสงหรือการหลับตาเมื่อมีแสงจ้า

ทารกจะนอนมากประมาณ 80 % และตื่นเพียง 5-6 ชั่วโมง ทารกในระยะนี้มักหลับง่ายและสะดุ้งตื่นง่ายเมื่อมีเสียงรบกวน

การร้องไห้ของทารกจะยังไม่มีน้ำตาออกมา เนื่องจากต่อมน้ำตายังไม่ทำงาน เมื่อต่อมน้ำตาทำงานแล้วจึงจะมีน้ำตาออกมาเวลาทารกร้องไห้

ทารกแรกเกิดจะยังไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมต่างๆได้เมื่อมีสิ่งเร้ามารบกวนส่วนใดของร่างกาย ทารกจะเคลื่อนไหวไปทั้งตัว

พฤติกรรมที่ติดตัวมาแต่กำเนิดหรือเรียกว่าปฏิกิริยาสะท้อน ทารกจะสามารถทำได้ทันทีภายหลังการคลอด ได้แก่ การหลับตา การหันศรีษะ การหาวนอน การจาม อาการที่เด็กยืดนิ้วหัวแม่เท้าและนิ้วเท้าออกคล้ายๆพัดเมื่อปลายเท้าถูกลูบเบาๆและการแสดงอาการตอบสนองต่อเสียงที่ดังขึ้นข้างๆตัวที่เด็กนอนอยู่ เด็กจะสะดุ้งและเอาแขนทั้งสองไขว่คว้าคล้ายจะกอด อาการ 2 ประการสุดท้ายนี้มักจะปรากฏเสมอในระหว่างวัยทารกและจะหายไปเมื่อทารกอายุได้ประมาณ 4 เดือน

ลักษณะพฤติกรรมอีกอย่างหนึ่งของทารกคือ การออกกำลังแขน ขา จัดเป็นการออกกำลังของกล้ามเนื้อ เมื่อทารกอายุได้ประมาณ 4 เดือน มักชอบนอนหงายศรีษะ ตะแคงศรีษะ และยืดแขน ขา

พัฒนาการทางอารมณ์

นักจิตวิทยาพบว่าเด็กเกิดใหม่ๆมีอารมณ์เพียงอย่างเดียวคือ อารมณ์ตื่นเต้น (Excitement) และหลังจากการเกิดใหม่ๆไม่นานจะมีอารมณ์สบายและอารมณ์ไม่สบายเกิดขึ้นมาอีก

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ของทารกแรกเกิด มีอิทธิพลมาจากทัศนคติของแม่ที่มีต่อทารก การที่แม่ยอมรับและชื่นชมในตัวทารกมักช่วยให้ทารกมีอารมณ์ที่แจ่มใส ความอบอุ่นที่ทารกได้รับจากแม่เป็นรากฐานในการพัฒนาอารมณ์ที่สมบูรณ์ในระยะต่อไปอีกด้วย

การพัฒนาด้านบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพของทารกมีพัฒนาการมาแล้วตั้งแต่พัฒนาการในระยะวัยก่อนเกิด ซึ่งจะเห็นได้จากเด็กที่เกิดออกมาจะมีความแตกต่างกัน เช่น ทารกบางคนเลี้ยงยาก จู้จี้ กวนใจ หรือทารกบางคนเลี้ยงง่าย และประสบการณ์การเลี้ยงดูในช่วงแรกของชีวิตมีอิทธิพลอย่างสูงต่อบุคลิกภาพของทารก เมื่อทารกอายุได้

2 สัปดาห์ จะเริ่มเรียนรู้สิ่งต่างๆ ทารกจะรู้ว่าการร้องไห้จะเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ทารกต้องการ

พัฒนาการของวัยทารก 2 สัปดาห์ - 2 ขวบ

พัฒนาการทางร่างกาย

ในช่วง 2 สัปดาห์หลังคลอดทารกจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว อายุ 4-5 เดือนน้ำหนักจะเป็น 2 เท่าของเมื่อแรกเกิดและจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆจนถึงอายุ 6 เดือน อายุ 1 ขวบ น้ำหนักเพิ่มถึง 3 เท่าของเมื่อแรกเกิด หลังจากนั้นการเจริญเติบโตทางร่างกายจะช้าลงเป็นลำดับ เนื่องจากทารกใช้พลังงานส่วนหนึ่งในการหัดคลาน หัดเดิน หัดยืน ระยะนี้พ่อแม่ควรเลี้ยงดูลูกด้วยความเอาใจใส่และระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะ**ว่าในช่วงนี้ทารกมักจะไม่ค่อยอยู่นิ่ง ชอบสำรวจสิ่งแวดล้อม จึงมักประสบอุบัติเหตุได้ง่าย**

ในระยะ 6 เดือนแรก สัดส่วนของร่างกายไม่เปลี่ยนแปลงมาก แต่ต่อจากนั้นการเปลี่ยนแปลงต่างๆจะปรากฏเห็นเด่น ศีรษะที่โตค่อยๆดูเล็กลง ลำตัวและขายาวและใหญ่ขึ้นเมื่อใกล้จะพ้น 2 ขวบ ช่วงคอเริ่มเห็นชัดขึ้นบ้างแต่ยังคงสั้นอยู่

ในระยะ 6 เดือนแรก ทารกจะมีความต้านทานโรคได้ดี หลังจากนี้อาจทำให้ทารกเจ็บป่วยได้บ้าง

ในระหว่างสัปดาห์ที่ 3 ทารกจะหลับประมาณวันละ 15 ชั่วโมง และพบว่าใน 3 เดือนแรกทารกจะนอนกลางวันน้อยลง ส่วนในเวลากลางคืนนอนมากขึ้น

ในระยะที่ทารกยังพลิกตัวไม่ได้ มารดาควรจะช่วยเปลี่ยนท่านอนให้บ้างเพื่อไม่ให้กระดูกเสียรูป เมื่อทารกอายุได้ 4-6 เดือน จะพลิกคว่ำหรือตะแคงได้เอง

พัฒนาการทางอารมณ์

พัฒนาการด้านนี้นับว่าเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาด้านอารมณ์ของบุคคลต่อไปเป็นอย่างยิ่ง นับเป็นการแสดงการโต้ตอบต่อสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล

ในระยะนี้อารมณ์ของทารกจะค่อยๆพัฒนาขึ้นตามวุฒิภาวะและการเรียนรู้ อารมณ์ที่พัฒนาขึ้นมาในระยะนี้มีดังนี้คือ

1. **อารมณ์โกรธ** เด็กจะมีอารมณ์โกรธขึ้นเมื่ออายุได้ 6 เดือน พอหลังจาก 6 เดือนไปแล้ว ทารกจะมีอารมณ์โกรธบ่อยครั้ง สาเหตุที่ทารกมีอารมณ์โกรธมากกว่าอารมณ์อื่นๆเพราะเป็นระยะที่ทารกพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง เด็กจึงพยายามฝึกตนเองเพื่อให้สามารถช่วยตัวเองได้ในการยืน เดิน การหยิบฉวยวัตถุ การพูด แต่เด็กก็ไม่สามารถทำตามใจตนเองได้ เด็กอาจถูกขัดขวางจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ซึ่งทำให้เด็กมีอารมณ์เกิดขึ้นได้

2. **อารมณ์กลัว** ความกลัวส่วนใหญ่มักเกิดจากการเรียนรู้ ความไม่เข้าใจสิ่งแวดล้อม การหลอกหรือขู่ของผู้ใหญ่ เพื่อให้เด็กหายซุกซนหรือให้เด็กเลี้ยงง่าย นักจิตวิทยาบางคนกล่าวว่า การที่เด็กกลัวสิ่งต่างๆในตอนหลังนั้นเป็นผลของการอบรมหรือประสบการณ์ทั้งสิ้น แต่ความกลัวบางครั้งอาจเป็นสิ่งกระตุ้นให้ทารกเกิดความอยากรู้อยากเห็นได้ ดังนั้น พ่อแม่ควรฝึกให้เด็กเรียนรู้อย่างถูกต้องเพื่อเอาชนะความกลัวในเรื่องไร้สาระ พ่อแม่ควรสนับสนุนพัฒนาการทางความคิดของเด็กในทางที่ถูกที่ควร ไม่ควรหลอกเด็กหรือขู่ให้เด็กกลัวในเรื่องไร้สาระ แต่ควรหาทางให้เด็กเลิกกลัวในเรื่องที่ไม่มีเหตุผลให้หมด

3. **อารมณ์อิจฉาริษยา** เป็นอารมณ์กลัวกับอารมณ์โกรธรวมกัน อารมณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อเด็กมีความรู้สึกต่อต้านหรือไม่พอใจเมื่อเห็นว่าพ่อแม่เอาใจใส่น้องมากกว่าตน หรือ เกิดความรู้สึกว่าน้องแย่งความรักของเขาไป แม่ควรเอาใจใส่เด็กโดยสม่ำเสมอ ทำให้เด็กรู้สึกว่าได้รับความสนใจจากแม่และน้องก็เป็นของเขาด้วยเหมือนกัน เมื่อเด็กมีความรู้สึกเป็นเจ้าของอารมณ์ริษยาก็ลดน้อยลง

4. **อารมณ์อยากรู้อยากเห็น** จะเกิดกับเด็กวัยนี้มาก หากเด็กได้รับสิ่งเร้าที่รุนแรงเด็กก็จะเกิดความสนใจขึ้นมา ทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งอารมณ์อยากรู้อยากเห็นนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการด้านสติปัญญามากถ้าผู้ปกครองส่งเสริมให้ถูกวิธี

5. **อารมณ์รัก** ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นเนื่องจากเด็กได้รับประสบการณ์ที่พอใจ ความรักจะเกิดขึ้นกับตนเองก่อน เช่น รักตนเองก่อนต่อมาจึงพร้อมที่จะรักผู้อื่น

พัฒนาการทางสังคม

เมื่อทารกอายุได้ประมาณ 2-3 สัปดาห์ ทารกจะเริ่มมีปฏิกิริยาตอบต่อเสียง โดยเฉพาะเสียงที่คุ้นเคยหูคือ เสียงของแม่หรือคนเลี้ยง เสียงของพ่อก็เช่นกัน

เมื่อทารกอายุประมาณ 6 เดือน ทารกจะเห็นความแตกต่างระหว่างคนแปลกหน้าและผู้ที่คุ้นเคยได้ดี และมักจะมีปฏิกิริยาหวาดกลัวคนแปลกหน้า

เมื่อใกล้จะถึง 1 ขวบ ทารกจะรู้จักเล่นกับคนอื่น และเมื่อเด็กพ้นวัย 1 ขวบไปแล้วเด็กจะเริ่มเข้าไปอยู่ใกล้เด็กอื่นและพยายามทำให้ผู้นั้นสนใจด้วยการเอามือถูกตัวหรือจับของเล่น หรือพูดกันด้วยภาษาทารกซึ่งผู้ใหญ่ไม่อาจจะเข้าใจได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะพฤติกรรมของเด็กอื่น เด็กจะมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับเด็กอื่นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะความสัมพันธ์กับแม่และสมาชิกอื่นในครอบครัวว่าใกล้ชิดสนิทสนมกันมากน้อยเพียงไร

ส่วนการส่งเสริมให้เด็กอยู่ร่วมกับเด็กอื่น จะช่วยให้เด็กรู้จักปรับตัวเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ดีขึ้น

พัฒนาการทางภาษา

เมื่อทารกอายุได้ประมาณ 18 เดือน จะเริ่มพูดได้ประมาณ 10 คำ และเมื่ออายุได้ประมาณ 2 ขวบ จะรู้คำประมาณ 30 คำ การพัฒนาด้านภาษาของทารกขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญามากกล่าวคือ ทารกพูดได้เร็วเท่าใด จัดว่าเป็นเด็กที่เฉลียวฉลาดกว่าเด็กที่เริ่มพูดช้า

ในระหว่างนี้ ทารกจะเรียนการพูดด้วยวิธีเลียนแบบ ฉะนั้นแม่หรือพี่เลี้ยงควรจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ทารก โดยการฝึกหัดให้พูดช้าๆและถูกต้อง

พัฒนาการทางสติปัญญา

พัฒนาการทางสติปัญญานี้ขึ้นอยู่กับพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมอย่างมาก แต่ก็มีสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กวัยทารกที่สำคัญอีกดังนี้ คือ

1. โอกาสที่เด็กจะได้เล่น เพราะการเล่นช่วยส่งเสริมความเข้าใจสิ่งแวดล้อม ดังคำกล่าวที่ว่า การเล่นคือการเรียน (Playing is Learning)

2. ความสามารถที่จะเข้าใจภาษาและใช้ภาษาให้ผู้อื่นเข้าใจ

3. พัฒนาการของกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัส เพราะระยะนี้เด็กเรียนสิ่งต่างๆโดยอาศัยกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสเป็นสื่ออย่างมาก ถ้าเด็กได้มีโอกาสแตะต้อง เห็น ได้ยิน จะช่วยพัฒนาสติปัญญาอย่างมาก

พัฒนาการของเด็กวัย 2 ขวบครึ่ง – 3 ขวบ

กล้ามเนื้อ เคลื่อนไหวตลอดเวลา ชอบวิ่งปรู๊ดปร๊าด แต่ยังเลี้ยวตามมุมและหยุดไม่ได้ทันใจ กระโดดสลับเท้าขึ้นบันไดได้ กระโดดสองขาลงจากบันไดขั้นล่างสุดได้ เห็นได้ชัดว่าลูกถนัดมือใด ยังชอบปีนป่าย รื้อค้น และอยากจะทำอะไรที่ตัวเองยังมีข้อจำกัดอยู่ เช่น กระโดดข้ามร่องน้ำ หรือปีนให้สูงขึ้นๆ พ่อแม่ควรจะอธิบายให้ลูกเข้าใจข้อจำกัดนี้และช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้

ภาษา ลูกมักไม่พูดโดยใช้คำๆ เดียวอีกแล้ว แต่จะรู้จักแต่งประโยคให้ดีขึ้น เช่น นั่งลง น้องเจ็บ บอกชื่อและนามสกุลตัวเองได้ บอกชื่ออวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายได้ มักจะพูดไปด้วยเวลาเล่นและชอบให้คนอื่นฟังเขาพูดมากกว่าที่จะฟังคนอื่น ชอบบทกลอนและทำนองการอ่านการร้องที่สนุกๆ ชอบดูหนังสือภาพ

จิตใจ การเรียนรู้ และสังคม อยากรู้อยากเห็น สนใจสำรวจค้นคว้าสิ่งต่างๆ เข้าใจความหมายของจำนวนหนึ่งวัน หลายๆ วัน เริ่มมีสมาธิ เข้าใจเรื่องสถานที่ เช่น ที่นี่ ที่นั่น รู้จักสีหลายสี ยังมีอารมณ์ขึ้นๆ ลงๆ แต่ควบคุมตนเองได้ดีกว่าเดิม รู้ถึงเพศของตน เริ่มสนใจความแตกต่างทางร่างกายระหว่างเพศหญิงชาย แยกระหว่างแม่กับพ่อได้ ชอบช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน

ส่งเสริมพัฒนาการ ฝึกกล้ามเนื้อโดยถีบรถจักรยานสามล้อ หัดให้ใช้ดินสอวาดเส้นตรง เส้นโค้ง เล่นของเล่นแบบที่หยอดลงตามรูปร่าง เล่นใส่กระดุม ต่อตัวต่อรูปภาพต่างๆ เพื่อฝึกความจำและการสังเกต เริ่มเล่นร่วมกับเด็กอื่นๆ แต่ควรมีผู้ใหญ่คอยดูอยู่ใกล้ๆ เพราะบางครั้งเด็กๆ ก็ต้องการให้ผู้ใหญ่ช่วยจัดการกับปัญหาข้อขัดแย้ง

พัฒนาการของเด็กวัย 3 – 3 ขวบครึ่ง

กล้ามเนื้อ ยืนบนขาข้างเดียวได้ชั่วครู่ ชอบปีนเครื่องเล่น วิ่งกระโดดได้คล่อง เวลาหกล้มจะลุกขึ้นได้เอง รับลูกบอลใหญ่โดยใช้แขนกางออกไปโอบรับลูกบอลได้ ควบคุมกล้ามเนื้อมือดีขึ้น ถือกรรไกรตัดเองเป็นมุมลากวงกลมตามแบบได้ จับดินสอได้ถนัดมือขึ้น

ภาษา ชอบเล่นคำพูด และสร้างศัพท์ใหม่ๆ ซึ่งบางคำอาจไม่มีความหมายเลย เรียกชื่อของคนในบ้านได้ หัดแต่งประโยคสั้นๆ ด้วยคำ 2 – 3 คำ เช่น พ่อไปไหน ปลาอะไร ชอบฟังเวลาผู้ใหญ่คุยกัน ชอบฟังนิทาน เพลง บอกชื่อสิ่งที่เห็นในภาพ

จิตใจ การเรียนรู้ และสังคม ความจำดีมาก เล่าเรื่องในอดีตที่ผ่านมาได้ เข้าใจเรื่องขนาด รูปทรงต่างๆ เช่น วงกลม สี่เหลี่ยม เส้นตรง เส้นโค้ง กำลังเรียนรู้วิธีการจัดการกับปัญหาของความโกรธ กลัว ฝันร้ายและการดูดนิ้วมือ มีความรู้สึกอิจฉาพี่หรือน้อง แสดงความต้องการการสนใจจากพ่อแม่ มีความรู้สึกรักใคร่ชอบพอเพื่อนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ มักแสดงความรักต่อเด็กอื่นและผู้ใหญ่ เริ่มคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง กำลังพัฒนาการควบคุมตนเองอยู่

ส่งเสริมพัฒนาการ ลูกจะเล่นได้นานขึ้น ให้เล่นไม้บล็อกต่อรูปทรง เล่นดิน น้ำ ทราย ปั้นดินน้ำมัน ต่อภาพจิ๊กซอว์ เล่นสมมติกับตุ๊กตา เช่น ตุ๊กตาพยาบาล ให้วาดรูป ระบายสีด้วยสีน้ำมันหรือสีเทียน

พัฒนาการของเด็กวัย 3 ขวบครึ่ง – 4 ขวบ

กล้ามเนื้อ วิ่งได้คล่องแคล่วกระฉับกระเฉง กระโดดสองขาอยู่กับที่ได้ ปีนป่ายเครื่องเล่นสนามด้วยความมั่นใจ บางครั้งก็สะดุดหกล้มบ้าง เพราะการประสานงานของกล้ามเนื้อยังไม่ดีพอ พยายาม

โยนรับลูกบอล ขี่จักรยานสามล้อได้ดี วาดรูปหรือลากเส้นเป็นเส้นบางๆ ได้ ใช้กรรไกรตัดได้ แต่กล้ามเนื้อตายังทำงานได้ไม่ดีนัก ลูกอาจกะพริบตาบ่อยๆ

ภาษา ลูกจะช่างซักถาม พ่อแม่ไม่ควรละเลยคำถามของลูก พยายามตอบด้วยภาษาง่ายๆ ลูกจะผสมผสานการพูดเข้ากับการเล่น คิดค้นคำพูด สร้างเสียงแปลกๆ รู้จักใช้คำปฏิเสธ พูดได้ยาวขึ้น ตั้งใจฟังเรื่องราวหรือนิทานได้นานถึง 20 นาที ชอบดูภาพประกอบด้วย พ่อแม่ใช้คำพูดเพื่อสอนลูกได้ ลูกอาจจะพูดคำหยาบโดยไม่เข้าใจความหมาย พ่อแม่ไม่ควรลงโทษแต่ควรสอนให้ใช้คำอื่นแทน เขาจะเข้าใจและยอมรับคำพูดที่มีเหตุผล

จิตใจ การเรียนรู้ และสังคม การเรียนรู้ทุกเรื่องเป็นไปอย่างรวดเร็ว รู้ว่าสิ่งต่างๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ต่อแท่งบล็อกได้ ปั้นดินเหนียว จับคู่ภาพต่างๆ และแบ่งกลุ่มได้ เริ่มสนใจร่างกายของตัวเอง แต่ยังแยกไม่ได้ว่าข้างไหนข้างซ้ายข้างขวา มีคำถามมากมาย พ่อแม่อาจต้องตอบคำถาม "ทำไม" ของลูกวัยนี้มาก เพราะนั่นเป็นสิ่งแปลกใหม่และน่าตื่นเต้นสำหรับลูก

ส่งเสริมพัฒนาการ เล่นกับลูกด้วยการพูดคุย เล่าเรื่อง อ่านนิทาน ร้องเพลง แนะนำลูกในการเล่นกับเพื่อนๆ ให้ต่อรูปจิ๊กซอว์ที่ใหญ่และง่าย ให้ลูกช่วยทำอาหารง่ายๆ ลูกจะชอบเล่นสมมติ อาจจะให้สมมติทำอาหาร เล่นปั้นดินน้ำมัน เล่นน้ำโดยมีของเล่นลอยน้ำได้ เช่น ถ้วยพลาสติก เล่นรวมกลุ่มได้ และมักจะเปลี่ยนเพื่อนเล่นไปเรื่อยๆ

พัฒนาการของเด็กวัย 4 – 5 ขวบ

กล้ามเนื้อ วิ่งได้เร็ว เลี้ยวหักมุม กระโดดข้ามได้ดี เดินขึ้นลงบันไดคล่อง การวางตัวดีขึ้น สามารถเดินบนไม้กระดานแผ่นเดียวได้ กระโดดจากที่สูง 2 ฟุตได้โดยไม่ต้องมีคนช่วย ทำงานละเอียดด้วยมือได้ดีขึ้น เช่น ติดกระดุมเสื้อ ผูกเชือกรองเท้า สนใจวาดรูปเฉพาะส่วน เช่น วาดรูปคนเฉพาะหัว ใช้กรรไกรตัดกระดาษได้ดี ขี่จักรยานเด็กได้คล่อง เลี้ยวกลับได้

ภาษา พูดด้วยประโยคที่ยาวขึ้น ชอบตั้งคำถาม และคำถามจะซับซ้อนขึ้น ร้องเพลงทำนองสูงๆ ต่ำๆ ได้ พูดคำว่า "สวัสดีค่ะ (ครับ)" "ขอบคุณ" "ขอโทษ" ได้ บอกชื่อ นามสกุลจริงของตัวเองได้ แสดงอารมณ์ต่างๆ ด้วยน้ำเสียง เวลาเล่าเรื่องสนุกกับการฟังเรื่องตลก ภาพการ์ตูน หรือคำพูดที่ตลก

จิตใจ การเรียนรู้ และสังคม ลูกไม่ใช่เด็กเล็กอีกต่อไป เขาจะมีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น อยากรู้อยากเห็น สนใจเรื่องทุกอย่างที่แปลกใหม่ มีสมาธินานขึ้น เข้าใจความแตกต่างระหว่างดีกับไม่ดี เรียนรู้จากการลงมือกระทำด้วยตัวเอง นับของได้ถูก เรียงลำดับความใหญ่โตของสิ่งของได้ดี มีความเข้าใจเรื่องเวลามากขึ้น มีความรู้สึกผูกพันกับครอบครัวมาก ถ้ามีน้องเล็กๆ อาจวิตกและอิจฉาน้อง

ส่งเสริมพัฒนาการ ให้ลูกช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน เช่น แปรงฟัน ล้างหน้า อาบน้ำ และช่วยลูกบ้างเพื่อให้สะอาด ระยะนี้ลูกมักจะสนุกกับการเล่นนอกบ้านหรือในสนาม ชอบเล่นน้ำเล่นทราย ให้เล่นของเล่นประเภทต่อสร้าง เช่น เลโก้ ไม้บล็อก จิ๊กซอว์ เล่นบ้าน ตุ๊กตา วาดรูประบายสี ปั้นดินน้ำมัน ละเลงสีด้วยนิ้วมือ

พัฒนาการของเด็กวัย 5 – 6 ขวบ

กล้ามเนื้อ สามารถควบคุมกล้ามเนื้อในการเคลื่อนไหว วิ่งเล่นได้กระฉับกระเฉง ควบคุมร่างกายให้ปีนไถลจากกระดานลื่น เล่นชิงช้า โค้งตัวแตะปลายเท้าโดยไม่ต้องย่อเข่า รู้จักขว้าง เตะรับลูกบอล

ขี่จักรยานสามล้อได้ดี ชอบเล่นโลดโผน ตีลังกาหกคะเมน ทั้งเด็กหญิงเด็กชาย ใช้มือได้คล่องแคล่วและแยกมือซ้ายขวาของตนเองได้ วาดรูปคนโดยมีหัว แขน ขา ลำตัว ร้อยด้ายใส่รูเข็มใหญ่ๆ ได้

ภาษา พูดคำศัพท์ต่างๆ ได้มาก บอกชื่อ นามสกุล ที่อยู่ของตัวเองได้ ชอบให้อ่านหนังสือให้ฟัง จำเรื่องนิทานที่ชอบได้ ร้องเพลงโฆษณาทีวีที่ชอบได้ สนใจคำใหม่ๆ และพยายามถามความหมายของคำนั้น

จิตใจ การเรียนรู้ และสังคม ต้องการอิสระ และจะต่อต้านถ้าถูกผู้ใหญ่ควบคุม ยอมรับการลงโทษที่มีความยุติธรรม บางครั้งเมื่ออยากได้ของคนอื่นก็เอาไปซ่อน หรือทำลาย ลูกวัยนี้มักจะทำอะไรๆ เพื่อเอาใจพ่อแม่ หรือคนในครอบครัว เชื่อฟังพ่อมากกว่าแม่ ชอบให้ความคุ้มครองน้องเล็กกว่า รู้จักการให้เป็นมิตรกับเพื่อนๆ ที่เล่นด้วยกัน ชอบโชว์ความสามารถของตนเอง เช่น เขียนหนังสือ เขียนตัวเลขได้ นับนิ้วมือและบอกจำนวนได้ถูกต้อง จำแนกประเภทหรือรวมสิ่งของได้โดยการสัมผัส ดม ชิมรส

ส่งเสริมพัฒนาการ ลูกจะมีจินตนาการสูงมาก ควรส่งเสริมให้ลูกได้เล่นของเล่นที่เสริมความคิดสร้างสรรค์ เช่น ไม้บล็อก สร้างบ้านตุ๊กตา (สำหรับเด็กหญิง) และสร้างเครื่องบิน ยานอวกาศ โรงรถ (สำหรับเด็กชาย) ต่อจิ๊กซอว์ 26 ชิ้น เล่านิทาน ร้องเพลงที่เกี่ยวกับปัจจุบันและใกล้ตัว ให้ลูกเต้นหรือแสดงท่าให้เข้ากับเสียงเพลง

เกี่ยวกับเรื่องพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กนั้นเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนมาก ผู้ศึกษาจึงขอแนะนำให้ผู้ที่จะเป็นมารดาได้ศึกษาในเรื่องพัฒนาการของเด็กนับตั้งแต่อยู่ในครรภ์อย่างละเอียด โดยในปัจจุบันนี้มีหนังสือที่ให้ความรู้ในเรื่องเหล่านี้มากมาย เพื่อที่ว่ามารดาจะได้สามารถส่งเสริมความสามารถของบุตรได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม นับตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดากันเลยทีเดียว

5. ให้ความสนใจกิจกรรมต่าง ๆ ของลูก ให้คำแนะนำ ส่งเสริมและเฝ้าดูผลสำเร็จในงานของลูกด้วยความตั้งใจและอดทน

งานวิจัยของดวงมณี ยะอัมพันธุ์ พบว่าการส่งเสริมและช่วยเหลือด้านการเรียนของบิดามารดามีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

งานวิจัยของสุรณี ทศิธร ก็ได้ศึกษาพบเช่นเดียวกันว่า การที่ผู้ปกครองส่งเสริมในด้านการศึกษาค้นคว้าและทบทวนบทเรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก

อร่าม บุญยทาน นิสิตปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรเกี่ยวข้องกับบทบาทของมารดาในการสนับสนุนให้บุตรหาความรู้เพิ่มเติม ได้แก่ การซื้อหนังสือเกี่ยวกับความรู้ต่างๆ ให้บุตร การจัดหาหนังสือให้บุตรอ่านระหว่างปิดเทอม การพาบุตรไปชมนิทรรศการทางวิชาการตามโอกาส และจัดครูสอนพิเศษในวิชาที่บุตรต้องการ

นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูของมารดาที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ การอนุญาตให้บุตรทำงานอดิเรกตามที่สนใจ การให้อภัยและพูดให้กำลังใจเมื่อผลการเรียนของบุตรไม่ดี การให้คำปรึกษาเมื่อบุตรมีปัญหาด้านการเรียน การไปพบปะกับครูเมื่อบุตรมีปัญหา การให้บุตรมีโอกาสคบเพื่อนต่างเพศ การให้คำแนะนำกับบุตรในการคบเพื่อน การให้อนุญาตบุตรไปร่วมงานกับครอบครัวของเพื่อนตามโอกาส รวมทั้งการให้คำแนะนำมารยาทต่างๆ ในการเข้าสังคมและการปฏิบัติต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และให้บุตรมีส่วนร่วมในกิจกรรมพิเศษของโรงเรียนตามที่บุตรสนใจ

และจากการศึกษาบิดามารดาของนักเรียนที่เรียนดีนั้น ก็พบว่าบิดามารดาได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนของบุตรด้วยการดูแลเอาใจใส่การเรียนของบุตรมาตั้งแต่เล็ก สอนในสิ่งที่บุตรยังไม่เข้าใจ บุตรอยากทำกิจกรรมพิเศษอะไรก็ให้ทำ เช่น การเรียนพิเศษ บุตรอยากได้อะไรที่เกี่ยวกับการเรียนก็อนุญาต ให้อิสระในการคิดและตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียน นอกจากนั้นก็เป็นการให้คำแนะนำให้คำปรึกษาแก่บุตร และให้กำลังใจในการเรียนแก่บุตรด้วย

"คือเขาต้องการอยากจะได้คือเรื่องเกี่ยวกับการเรียนก็ไม่ได้ขัด"

"เขาจะชอบในเรื่องภาษาไทย เขาจะชอบพวกแต่งกลอน โรงเรียนขอตัวไปแข่งขันที่ไหนก็ให้ทุกอย่าง สนับสนุนทุกอย่าง คือ กิจกรรมของโรงเรียน ถ้ามีขอมาก็ให้ทุกอย่าง ไม่เคยไม่ให้ คือให้เขาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกอย่างที่เขาอยากทำ"

"ก็ให้กำลังใจเขา คะแนนเขาเคยสูง คือ เขาตกลงมาบ้างเราก็ต้องให้กำลังใจเขา แบบว่า เออมันคงจะยากขึ้นอะไรอย่างนี้ ไม่ต้องตกใจ เราก็ให้กำลังใจเขาไม่เคยซ้ำเติม บางครั้งลูกเคยทำได้ที่ 1 แกลงมาที่ 3 ที่ 4 เนี่ย ก็คือเราให้กำลังใจเขา บอก เออ. ไม่เป็นไรลูกก็เปิดโอกาสให้เพื่อนๆ เขาได้ที่ 1 บ้าง เราได้ที่ 1 มาหลายเทอมแล้ว เราก็เปิดโอกาสให้เพื่อนเขาบ้าง คือจะยิ้มแย้มแจ่มใส จะให้กำลังใจเขา จะไม่เครียด"

"ตอนที่เขาเล็กๆ เนี่ย เราต้องยอมรับว่าขั้นประถมเนี่ย คือตอนประถมโรงเรียนเก่งขนาดไหนเด็กก็ไม่ค่อยเก่งหรอก เด็กประถมไม่ค่อยเก่งหรอก เพราะฉะนั้นคือตามวัยเราจะดูเขาว่าเมื่อเธอเรียนเรื่องนี้ไอ้เรื่องสำคัญๆ เธอควรจะรู้ไหม เรื่องบวกเธอต้องบวกให้เป็น บวก ลบ คูณ หาร ต้องเป็น แต่ว่าผลสอบจะออกมาดีหรือเปล่าไม่สนใจ แต่เรารู้ว่าเขามีความเข้าใจเนี่ยจะโอเค พอโตขึ้นมา พอจะจบประถมเราก็ทวนดูว่า เธอเข้าใจเรื่องร้อยละไหม เราจะให้ความสำคัญกับสิ่งที่เขาควรจะรู้ในวัยนี้ ไม่รู้เราก็ส่งเสริม อาจจะให้เขาไปเรียนพิเศษ หรือคุณแม่ก็สอนเอง แต่ประถมคุณแม่จะสอนเอง เพราะคุณแม่จะรู้จุดบกพร่องอยู่แล้วว่า เด็กไม่รู้อะไรเป็นส่วนใหญ่ เราจะทวนเขาอยู่ เขาจะรักเรียนเพราะพอประถมเขารู้เรื่องมัธยมเขาก็จะรู้เรื่อง เขารักเรียนตั้งแต่เล็ก เขาจะรักเรียนไปจนโต"

"ถ้าต้องการซื้อหนังสือเพิ่มเติมหรืออะไรนี้จะอนุญาตตลอด เขาต้องการหนังสือแบบเรียนอะไรที่นอกเหนือจากตำราเรียน เวลาไปเดินห้างไปอะไร เรื่องนี้เราสนับสนุน"

"แต่เล็กๆจะค่อนข้างเคี่ยวกับเขามาก จะเอาใจใส่ดูแลการเรียนเขาตลอด พอโตขึ้นนี่เห็นเขาก็ช่วยเหลือตนเองได้บ้าง พยายามจะปล่อยเขาแต่ก็ดูแลบ้าง"

"ก็ตอนเล็กๆเราจะเคี่ยวเข็ญและดูแลตลอดเรื่องการบ้าน เรื่องการเรียนตลอดเลย "

นอกจากนี้ นักเรียนที่มีผลการเรียนดีก็ได้กล่าวถึงการสนับสนุน การช่วยเหลือของบิดามารดาที่

ทำให้ตนเองประสบผลสำเร็จในการเรียน คือ บิดามารดาจะดูแลให้อ่านหนังสือ ให้อิสระในการเรียน สอนให้ตั้งใจเรียนและเห็นการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ช่วยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจ อีกทั้งให้การสนับสนุนในเรื่องการเงิน เช่น การให้เงินไปสมัครเรียนพิเศษ เป็นต้น

" ขอไปเรียนพิเศษ พ่อแม่ก็ให้เงินไปสมัครเรียน และหนังสือถ้าขอก็จะหามาให้ "

"ช่วยมาก โดยเฉพาะเงินค่าเรียนพิเศษ ค่าเงินมาโรงเรียน เขาช่วยให้คำปรึกษา บางทีเราคิดว่าทำได้แล้วผลออกมามันได้น้อย เขาก็บอกว่าไม่เป็นไร ก็ช่วยปลอบใจ"

" ถ้าหลับก็จะปลุกให้อ่านหนังสือ บังคับให้อ่านหนังสือ"

"ให้อิสระเต็มที่ว่าชอบอะไร เรียนอะไรก็จะตามใจหมดเลย ให้เรียนตามที่ตัวเองชอบ"

"เวลาใกล้สอบ พ่อแม่ก็จะช่วยแบ่งเขาเรื่องงานบ้าน ซึ่งปกติจะทำงานบ้านเยอะ ให้มีเวลาอ่านหนังสือเยอะขึ้น"

รศ.ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน กล่าวถึงประเด็นนี้ว่า ถ้ามารดาเอาใจใส่ในผลงานและกิจกรรมต่างๆ ของบุตร ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ เป็นเพื่อนเล่นเพื่อนคุย คอยเฝ้าดูความสำเร็จในงานของลูกด้วยความตั้งใจ เมื่อบุตรประสบความสำเร็จ มารดาควรแสดงความดีใจอย่างชัดแจ้ง เด็กจะมีความรู้สึกอบอุ่นและจะเป็นกำลังใจที่จะช่วยให้บุตรประสบความสำเร็จ และเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ และจะเป็นการปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่บุตรด้วย

รศ.ดร.ดวงเดือน ยังได้พบหลักฐานว่า มารดาไทยมักนิยมการลงโทษเมื่อลูกทำไม่ดี แต่เมื่อลูกทำความดี มารดากลับเฉยเมย ซึ่งจะไม่เป็นการกระตุ้นให้ลูกทำความดี ผู้ศึกษาก็ได้พบหลักฐานดังกล่าวนี้เช่นเดียวกัน จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและนักเรียนที่มีผลการเรียนที่ดี เมื่อลูกมีผลการเรียนที่ดี บิดามารดาจะใช้วิธีการพูดชมเชยบุตรมากกว่าการให้รางวัล แต่การชมเชยนั้น ก็ยังเป็นการแสดงออกที่ไม่ชัดเจนนัก ส่วนในเรื่องของการให้รางวัล บิดามารดาบางคนกลัวว่าบุตรจะติดเป็นนิสัย ซึ่งในความเป็นจริงแล้วควรจะชมเชยและให้รางวัลเมื่อบุตรทำดีให้มากยิ่งขึ้น จะเป็นผลดีต่อบุตรในปัจจุบันและในอนาคต เพราะจะเป็นการปลูกลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่เด็ก มีผู้พบในประเทศไทยว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะเป็นผู้ที่มีความถนัดทางการเรียนสูง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีด้วย

นอกจากนี้การหมั่นแสดงความชื่นชอบและให้คำชมเชย จะช่วยสร้างความภาคภูมิใจในตนเองแก่เด็ก จะช่วยให้เด็กเชื่อมั่นในสิ่งที่ทำลงไป และแสดงให้เห็นว่าเด็กเป็นคนสำคัญ มีความรู้สึกว่าตนสามารถทำสิ่งที่มีค่าได้ มีความสามารถที่จะทำสิ่งใดๆ ได้ รู้สึกเป็นคนที่มีค่ามีประโยชน์

มารดาของนักเรียนที่มีผลการเรียนดีเยี่ยมคนหนึ่ง ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้อย่างน่าสนใจ "ส่วนใหญ่แล้วก็จะให้คำชมเชยต่อหน้าพี่น้อง แล้วก็ถ้ารู้ว่าเขาแอบ เขายังไม่ทันบอกอะไรเรา เราก็จะชื่นชมยินดีก่อนที่เขาจะบอกคือ ถ้าเรารู้มาก่อนนะ เราก็จะให้ความสนใจกับสิ่งที่เขาทำได้ คือให้ความสนใจกับสิ่งที่เขาทำได้ เขาก็มีความรู้สึกว่าเขาทำได้แล้วมันมีความหมาย"

หลักเกณฑ์ในการชมเชยและการให้รางวัลแก่บุตรกระทำได้ดังนี้

การชมเชย

1. ใช้คำพูดที่แปลกและต่างไปจากที่เคยใช้อยู่ประจำ เพื่อมิให้เกิดความเบื่อหน่าย

2. มีความเรียบง่ายและคงที่ ในการพิจารณาหยิบยกเรื่องที่ควรยกย่อง ถ้าบิดามารดาไม่เคยชินต่อการยกย่องชมเชย ก็ค่อยๆ ฝึกใช้คำพูดยกย่องทีละน้อยๆ ขึ้นไปเรื่อยๆ ถ้าลุกขึ้นมายกย่องเป็นการใหญ่ จะทำให้เด็กแปลกหูไป

3. คำพูดในการชมจะต้องมีความตรงไปตรงมา ชัดเจนและจริงใจ คำชมเชยนี้จะมีประสิทธิภาพ

4. พยายามประสานสายตากับเด็กเมื่อยกย่องเด็ก และใช้เสียงและคำพูดที่ไพเราะดีงาม

5. ควรจะใช้การชมเชยทันที โดยเฉพาะในขณะที่เด็กกำลังทำเรื่องที่ดีนั้นอยู่ และจะยิ่งมีประโยชน์ ถ้าบิดามารดาบอกกับลูกว่าท่านนิยมการกระทำของเด็กในเรื่องนี้อยู่นานพอสมควรแล้ว และใช้คำพูดยกย่องตามมา

6. สิ่งที่ควรได้รับการยกย่องมีดังต่อไปนี้คือ การเล่นที่เหมาะสมกับวัยและผลงานที่เหมาะสมกับวัย ความนบนอบเชื่อฟัง ความร่วมมือ ความสุขุมรอบคอบ และการแสดงน้ำใจกับเพื่อนๆ และญาติพี่น้อง การไม่ลืมทำงานบ้าน และการลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

7. ให้การยกย่องอย่างเสรีเมื่อถึงเวลาที่เหมาะสม ในสิ่งที่เป็นความพยายามและความสำเร็จแต่อย่ายกย่องพร่ำเพรื่อในสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ที่เด็กทำอยู่เป็นกิจวัตร

8. ถ้าบิดามารดาจำไม่ได้และมักจะลืมที่จะใช้วิธีการยกย่องชมเชย จงพยายามเลือกการกระทำที่เด็กและตัวท่านชอบ แม้จะเป็นการกระทำเล็กๆ น้อยๆ 5 อย่าง (เช่น การทักทายเมื่อกลับถึงบ้าน) และจงพยายามยกย่อง 5 ครั้งในสัปดาห์ต่อไป สิ่งนี้จะช่วยเปลี่ยนทัศนคติของบิดามารดา จากการที่บิดามารดาไม่แสดงการใส่ใจต่อพฤติกรรมต่างๆ ของเด็กมาก่อน

9. อย่าทำให้การยกย่องชมเชยเสียไปด้วยการวิจารณ์เพิ่มเติม เช่น การเปรียบเทียบหรือการวิจารณ์นิสัยที่ทำอยู่เป็นประจำ ซึ่งย่อมทำให้เกิดผลทางลบ

10. แรงจูงใจประการแรกที่บันดาลให้มีการยกย่องนั้น ควรจะเป็นความยินดีที่บิดามารดาอยากจะให้ความสำคัญแก่บุตร การแสดงความยินดียอมต่างจากการเยินยอตรงที่ว่าการแสดงความยินดีนั้นมีเป้าหมายแน่นอน และให้โดยมิได้หวังผลตอบแทน การพูดเยินยอจะเป็นเพียงการพูดหวานๆ คือ เป็นการแจกยาหอมหรือเป็นการยกย่องมากเกินกว่าที่ผู้รับสมควรจะได้รับ

การให้รางวัล

1. รางวัลที่เป็นวัตถุ จะต้องให้โดยมีแรงเสริมทางสังคมร่วมด้วย เช่น มีการยกย่อง มีความรัก มีความภาคภูมิใจ และความสนใจส่วนตัว ถ้าใช้วิธีนี้ไม่กี่ครั้งก็สามารถทดแทนวิธีนี้ได้ด้วยการยกย่องทางสังคมอย่างเดียวได้

2. สภาพการณ์ที่ควรให้รางวัลมีอยู่ 3 กรณี

กรณีแรก บิดามารดาจะต้องบอกเด็กเสียก่อนว่าเด็กจะได้รับรางวัล ถ้าเขาทำอะไรที่ดีตามที่ท่านต้องการ ในกรณีนี้จะใช้ก็ต่อเมื่อเห็นว่าเด็กไม่ค่อยจะได้ทำตนดีนัก และการที่ไม่ได้ทำตนดีนั้นมีสาเหตุมาจากการที่ตนขาดแรงเสริม ขาดแรงใจ

กรณีที่สอง บิดามารดาอาจไม่ต้องพูดอะไรเลย แต่ให้รางวัลทันทีหลังจากที่เด็กได้กระทำในสิ่งที่ดีงาม กรณีนี้จะใช้ได้ดีมากถ้าบิดามารดาปรารถนาที่จะเห็นเด็กประพฤติเช่นนั้นมากขึ้น เพราะมีการปฏิบัติอยู่บ้างแล้ว

กรณีที่สาม ให้รางวัลโดยไม่เกี่ยวกับการประพฤติพิเศษใดๆ เพียงแต่บิดามารดาเห็นว่าเด็กเป็นคนดีอยู่เสมอ และบิดามารดาชอบเด็กในลักษณะเช่นนี้ก็ให้ได้ กรณีนี้จะใช้ได้ดีที่สุดเมื่อบิดามารดาต้องการแสดงการเห็นชอบ และชาบซึ้งในการกระทำใดๆ

3. จะใช้อะไรก็ได้เป็นรางวัล แต่ต้องเป็นสิ่งที่เด็กชอบ ถ้าบิดามารดารู้ว่าเด็กสนใจอะไร ชอบอะไร ทำกิจกรรมอะไรเสมอ บิดามารดาสามารถตั้งรางวัลให้กับการกระทำนั้นๆ การมีความรู้ในเรื่องพัฒนาการของเด็กจะมีประโยชน์ต่อการคิดหารางวัลให้เด็ก เช่น ทุกคนย่อมรู้ว่าขนมจะเป็นรางวัลที่ดีที่สุดสำหรับเด็กวัย 4 – 5 ขวบ แทนการกล่าวชมเชย เด็กที่มีอายุมากกว่านี้ จะยอมทำทุกอย่างถ้าเราให้อาหารพิเศษ ให้สิทธิพิเศษ หรือเงินพิเศษ เป็นต้น

4. จงให้รางวัลอย่างมีระบบ ให้ด้วยความเสมอต้นเสมอปลายและให้ในสิ่งที่เห็นเด่นชัดจริงๆ ดังต่อไปนี้

1. เลือกให้รางวัลเฉพาะพฤติกรรมที่เห็น เด่นชัด แน่นอน และเป็นพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ อย่าให้รางวัลแก่เด็กในสิ่งที่มองไม่เห็นเด่นชัด หรือให้พฤติกรรมที่มองเห็นอยู่ทั่วๆ ไป และไม่ชี้เฉพาะเจาะจง เช่น เป็นคนดี ฯลฯ พฤติกรรมที่ชี้เด่นชัดและสมควรแก่การได้รับรางวัล เช่น การมีผลการเรียนดีในทุกๆ เทอม เป็นต้น

2. เก็บระเบียน เมื่อให้รางวัลแก่เด็กแล้ว ต้องจดบันทึกความจำเข้าไว้ในระเบียน เพื่อจะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กทำอีกบ่อยๆ จะได้ทราบความเจริญก้าวหน้า หรือความไม่พัฒนาของเด็กด้วย

3. ทันต่อเหตุการณ์ ควรให้รางวัลทันทีเมื่อแสดงพฤติกรรมเสร็จใหม่ๆ และถ้าพฤติกรรมนั้นๆ ทำอีกในวันรุ่งขึ้น ก็จำเป็นต้องให้รางวัลด้วยอย่างสม่ำเสมอ มิใช่ให้แต่ในระยะแรกเท่านั้น

4. จงทำอยู่เสมอ อย่าหมดกำลังใจ แม้จะเป็นพฤติกรรมเล็กๆ น้อยๆ ถ้าอยู่ในข่ายว่าเคยตกรางวัลให้ก็ต้องให้อยู่เสมอ และยิ่งเป็นพฤติกรรมเล็กๆ น้อยๆ แต่เป็นพฤติกรรมที่ผู้กระทำได้ต่อสู้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นครั้งแรก ยิ่งจำเป็นที่สุดที่จะต้องให้รางวัล

5.สิ่งที่เป็นข้อบกพร่องที่บิดามารดาชอบปฏิบัติอยู่ก็คือ ชอบเรียกร้องจากเด็กหลายๆ อย่างโดยตั้งรางวัลไว้นิดเดียว เมื่อต้องการจะสอนอะไรใหม่ๆ ให้กับเด็ก ที่จริงแล้วการสอนอะไรให้ปฏิบัติในสิ่งใหม่ๆ และเป็นสิ่งแรกสำหรับเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น จำเป็นต้องตกรางวัลไว้มากๆ

6. บิดามารดาควรมีเวลาใกล้ชิดบุตร และทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีของบุตร ให้คำแนะนำมากกว่าการออกคำสั่งให้ทำ

ผลงานวิจัยของสุรณี ทศิธร พบว่า ผู้ปกครองที่ให้ความรัก ความใกล้ชิด มีความสัมพันธ์กับนักเรียนดี จะทำให้นักเรียนมีผลการเรียนดี

อร่าม บุญยทาน ได้ศึกษาบทบาทของมารดาเกี่ยวกับการให้เวลาแก่บุตรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรว่ามี 3 ประการคือ การสนใจไต่ถามเกี่ยวกับการเรียนของบุตรอยู่เสมอ การช่วยอธิบายการบ้านที่บุตรไม่เข้าใจ และการรับ – ส่งบุตรไปโรงเรียนเมื่อมีโอกาส

และเมื่อศึกษาถึงการปฏิบัติของมารดาในการให้เวลาแก่บุตร พบว่ามารดาส่วนใหญ่ให้เวลาแก่บุตรในเรื่องการดูแลบุตรที่เจ็บป่วยด้วยตนเอง มีเวลาในการพูดคุยกับบุตร และการพาบุตรไปเที่ยวพักผ่อนในโอกาสต่างๆ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการทำการบ้านของบุตร

ครอบครัวของนักเรียนที่เรียนดี จากการศึกษาก็พบเช่นเดียวกันว่า นักเรียนและบิดามารดามีความใกล้ชิดกันค่อนข้างมาก ซึ่งทราบได้จากคำกล่าวของบิดามารดาที่ผู้ศึกษาได้ถามว่าคุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกไหม คำตอบก็คือ

"ก็เจอกันทุกวัน เช้าก็เจอ เย็นก็เจอ อยู่ด้วยกัน ส่วนมากก็มีกินข้าวพร้อมกัน นั่งดูทีวีด้วยกัน ก็มีอาจจะคุยกันบ้าง ถามว่าเป็นอย่างไร เรียนเป็นอย่างไรบ้าง อยากจะเรียนอะไร ก็มีคุยๆ กันพวกนี้"

"ก็อยู่ด้วยกันตลอด ใกล้ชิดกันมากที่สุด ก็พาเขาไปเดินห้างซื้อของอะไรที่เขาอยากได้ แล้วก็คุยกันว่าเป็นอย่างไรบ้างที่โรงเรียน ตอนนี้มีเพื่อนอย่างไร"

"ก็อยู่ด้วยกันตลอด เช้าผมก็ไปส่ง เย็นก็ไปรับ"

"เขามีอะไรก็ปรึกษาตลอด"

"ต้องใกล้ชิดเขามากหน่อย บางทีอยู่ในห้องนั่งเล่น ดูภาพยนตร์ หรือสารคดีอะไร บางทีเราก็ช่วยแนะนำเขา"

และกิจกรรมที่มักจะทำร่วมกันพ่อแม่ลูกเมื่อมีเวลาอยู่ร่วมกันในครอบครัวคือ การทำอาหารและรับประทานอาหารร่วมกัน ดูโทรทัศน์ พูดคุยกัน ฟังเพลง ไปทานอาหารนอกบ้าน ไปเที่ยวห้างสรรพสินค้า

บิดามารดาต้องให้ความสนใจบุตรเป็นพิเศษ สนใจในเรื่องที่ลูกสนใจ เล่นกับลูก พูดคุยเล่นหัวหยอกเย้า เพราะการเล่นกับลูกแสดงให้ลูกเห็นว่าท่านรักลูกและยอมรับโลกของลูก ถ้าลูกยังเป็นเด็กเล็ก ลูกควรจะได้เล่นอยู่ใกล้กับพ่อแม่ ในขณะที่พ่อแม่ทำงาน แม้ว่าบางครั้งอาจจะขัดจังหวะการทำงานของพ่อแม่ก็ตาม และถ้าลูกเข้ามาในช่วงที่พ่อแม่กำลังมีงาน อย่าปฏิเสธลูกอย่างตัดรอน แต่ควรหันมาให้ความสนใจกับลูกสักนิด ให้ลูกได้อยู่ร่วมในกิจกรรมต่างๆ ประจำวันตามปกติ ไม่ว่าจะเป็นงานบ้าน การออกไปซื้อของ กิจกรรมทางสังคมต่างๆ ซึ่งจะเป็นประสบการณ์โดยตรงที่มีประโยชน์สำหรับลูกอย่างยิ่ง และถ้าลูกมีคำถามและพ่อแม่ตอบไม่ได้ ควรจะให้ลูกรอ การทำเช่นนี้เป็นการฝึกอบรมที่มีค่าสำหรับโรงเรียนและชีวิตในภายหน้า เป็นการพัฒนาความอดทนและการควบคุมตนเอง เป็นคุณลักษณะที่ดี เพราะเด็กจะต้องจำคำถามได้ นับเป็นการเตรียมตัวที่ดีสำหรับโรงเรียน ถ้าคำถามเหล่านี้ไม่ได้รับคำตอบ แสดงว่าพ่อแม่ปล่อยให้ประสบการณ์ในการเรียนที่มีค่าของลูกหลุดลอยไปอย่างน่าเสียดาย เด็กทุกๆ ช่วงอายุจะได้ประโยชน์จากการได้ร่วมอยู่ในกิจกรรมประจำวันตามปกติกับพ่อแม่ ไม่ว่าจะเป็นการไปซื้อของ การทาสีรั้ว การไปเยี่ยมเพื่อนฝูงและการปลูกต้นไม้ในสวนก็ตาม สิ่งเหล่านี้จะเป็นประสบการณ์ทางการเรียนที่มีประโยชน์สำหรับลูกอย่างมาก

งานวิจัยของดวงกมล คงเมือง นักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า นักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับบิดามารดาในระดับสูง จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการประเมินตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับพ่อแม่ในระดับต่ำ และความรักใคร่เอาใจใส่ของพ่อแม่ยิ่งมากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ก็จะยิ่งมีสูง รวมทั้งอัตมโนทัศน์ในด้านการประเมินตนเองเชิงการศึกษาของลูกด้วย

นอกจากนี้ บิดาที่อยู่ใกล้ชิดกับบุตรนั้นมีบทบาทในการปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ในบุตร ถ้าบิดากระทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีของลูก ให้คำแนะนำแก่ลูกมากกว่าออกคำสั่งบังคับลูก เลี้ยงดูลูกแบบประชาธิปไตยมากกว่าเป็นบิดาแบบเผด็จการ จะให้ผลดีที่สุดในการปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ในบุตร

7. บิดามารดาจะต้องเป็นแบบอย่างโดยแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมให้บุตรเห็นอย่างเด่นชัด เพื่อที่บุตรจะได้ยึดเป็นแบบอย่างต่อไป และบิดามารดาควรใช้แรงเสริมเป็นตัวสร้างบุคลิกภาพของบุตรตามที่ตนต้องการจะให้เด็กเป็น

การแสดงออกในชีวิตประจำวันของผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่มีอิทธิพลต่อเด็กมาก เด็กจะเลียนแบบทุกอย่างที่เขาได้พบและดูดซึมทุกอย่างที่ได้ยิน บิดามารดาเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด แบบอย่างการกระทำของบิดามารดามีอิทธิพลสูงเหนือจิตใจลูก และมีอิทธิพลสูงในทางชักจูงจิตใจของเด็กให้เป็นอะไรไปก็ได้ บิดามารดาเป็นตัวอย่างที่มีอิทธิพล มีความหนักแน่นมีพลัง มีอำนาจในการโน้มน้าวจิตใจเด็กให้ประพฤติปฏิบัติตามได้

แบบอย่างของบิดามารดาจะกำหนดอุปนิสัยของบุตร และอุปนิสัยนี้จะเป็นกุญแจที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในโรงเรียนและชีวิตของลูกในภายภาคหน้า อุปนิสัยและนิสัยในการเรียนที่ดีของลูก คือสิ่งแรกที่บิดามารดาจะต้องสอนลูกที่บ้าน บิดามารดาจะเป็นผู้ให้คำแนะนำสั่งสอนและเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกๆ ด้าน เช่น การรักษาและควบคุมสติอารมณ์ของตนได้เสมอ สามารถตัดสินปัญหาประจำวันที่ตนเผชิญอยู่ได้อย่างดี การแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา ความขยันหมั่นเพียร การมีเหตุผล การมองชีวิตในแง่ที่ดีงาม การแบ่งปัน ความอดทน การรู้จักรอคอย การเสียสละ ความสะอาด ความมีระเบียบวินัย ความอ่อนโยน การไม่โป้ปด การตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ การยอมรับคำวิจารณ์ เป็นต้น ซึ่งนักเรียนที่มีผลการเรียนดีนั้น มีความคิดว่าบิดามารดาของตนเองเป็นแบบอย่างที่ดีแตกต่างกันไป ได้แก่ ความอดทน ความขยัน การช่วยเหลือตนเอง เป็นคนเก่ง การให้การดูแลเอาใจใส่และรักลูก มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นผู้ที่ปกครองคนได้ การตัดสินใจ เรื่องของศาสนา ความคิด การฟังเหตุผลคนอื่น และบิดาเป็นผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ ไม่ติดยาเสพติด

เด็กมักจะเลียนแบบ และพยายามที่จะลอกแบบความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติและพฤติกรรมของบิดามารดาให้เป็นแบบฉบับของเด็กเอง ดังนั้น ถ้าบิดามารดาคิดจะทำอะไรก็ต้องคิดถึงเด็กให้มากกว่าคิดถึงตัวบิดามารดาเอง เนื่องจากการแสดงตัวอย่างด้วยการกระทำ มีผลรุนแรงหนักแน่นกว่าการพูดกันด้วยวาจา ถ้าบิดามารดาต้องการให้เด็กเป็นคนขยัน บิดามารดาก็ต้องขยันให้เด็กเห็น และถ้าลูกเห็นพ่อนั่งเขียนหนังสือ แม่นั่งอ่านหนังสือ ภาพเช่นนี้จะทำให้ลูกจำติดตาและทำตาม หรือถ้าอยากให้ลูกมีความกระตือรือร้น พ่อแม่ก็ต้องแสดงความกระตือรือร้นให้เด็กเห็นก่อน ถ้าอยากให้ลูกหรือต้องการให้ลูกประพฤติอย่างไร พ่อแม่ก็ต้องประพฤติเช่นนั้นเป็นแบบอย่าง นอกจากพ่อแม่จะต้องแสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีแล้ว ญาติพี่น้องก็จะต้องทำตนเป็นแบบอย่าง เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก ต้องให้เด็กเรียนรู้จากตัวอย่างต่างๆ โดยการลงมือปฏิบัติจริงและปฏิบัติโดยสม่ำเสมอเป็นประจำ ในระหว่างที่มีการปฏิบัติที่ถูกต้องจำ

เป็นต้องมีการให้รางวัล ให้คำชมเชย ให้กำลังใจ หรือด้วยการกอด จูบ หอม เป็นต้น เมื่อเด็กได้รับคำชมเชย เด็กก็จะทำสิ่งนั้นบ่อยเข้า ถ้าหากเด็กปฏิบัติไม่ถูกต้องก็มีการยุติการให้คำชมเชย และให้มีการแก้ไขการกระทำนั้นๆ เมื่อพ่อแม่ไม่ชมเชยแต่ใช้วิธีเฉยเมย หรือการแสดงท่าที่เย็นชากับสิ่งที่เด็กทำ จะส่งผลให้เด็กทำพฤติกรรมนั้นๆ น้อยลง หรือค่อยๆ หยุดทำพฤติกรรมนั้นในที่สุด

และนอกจากบิดามารดาหรือผู้อบรมเด็กจะต้องทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กแล้ว ในการสอนไม่ให้เด็กทำสิ่งใด บิดามารดาหรือผู้อบรมจะต้องไม่ทำด้วย เพราะจะทำให้เด็กไม่เชื่อถือ เนื่องจากสิ่งที่เด็กเห็นอยู่นั้น จะมีอิทธิพลต่อเด็กมากกว่าคำบอกเล่าหรือการสั่งสอน ดังนั้นบิดามารดาหรือผู้อบรมเด็กจึงควรพิจารณาตนเองด้วยว่าสิ่งใดบกพร่องและควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กก่อนจึงค่อยอบรมสั่งสอนเด็ก

บิดาของบุตรสาวที่มีผลการเรียนดีคนหนึ่ง ได้กล่าวเรื่องนี้ไว้อย่างน่าสนใจ "ถ้าสมมติเรา**มีลูกชายคนหนึ่ง ตัวเรากินเหล้า สูบบุหรี่** เราจะไม่มีทางสั่งสอนลูกได้เลย ถ้าเราสูบอยู่แล้วบอกลูกอย่าไปสูบบุหรี่ สูบแล้วไม่ดีอย่างนั้นอย่างนี้ ทั้งๆ ที่ตัวเราคาบบุหรี่อยู่อย่างนั้น กินเหล้าก็เหมือนกัน กินจนเมามายทุกวัน แล้วลูกเราก็ตามอย่างเรา แล้วเราจะไปสอนเขาได้อย่างไร ก่อนอื่นพ่อแม่จะต้องเป็นตัวอย่างแล้วทำในสิ่งที่ถูกต้อง อย่างผมไปมีเมียน้อย ไปเที่ยวเตร่อะไรอย่างนี้ แล้วจะไป สั่งสอนลูกอย่างไร มันก็ผิดแบบไป พอผิดแบบไปมันก็เพี้ยนไป พอเพี้ยนไปปุ๊บมันก็เป็นไปไม่ได้ที่จะมาสั่งสอนลูกให้มันได้ดี เพราะมันเป็นตัวอย่างที่ดีมันก็ทำไม่ได้แล้ว มันเป็นอย่างนี้"

8. บิดามารดาควรต้องส่งเสริมความเป็นคนมีสุขภาพจิตที่ดีแก่บุตร

เด็กที่มีสุขภาพจิตดี จะมีจิตใจที่สบาย เจริญเติบโตและพัฒนาการได้อย่างปกติตามขั้นตอนของแต่ละวัย ปราศจากความวิตกกังวลจนเกินควร จะส่งผลให้สมองปลอดโปร่งแจ่มใส มีผลการเรียนใกล้เคียงระดับความสามารถและสติปัญญาอันแท้จริงของตน มีจิตใจสงบสุข อารมณ์แจ่มใส สามารถเรียนรู้ปฏิบัติงาน พิจารณาเหตุผล ตัดสินใจ แก้ปัญหาและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี

การเสริมสร้างสุขภาพจิตที่ดีให้แก่เด็ก ทำได้ดังนี้

1. ภายในครอบครัวต้องมีบรรยากาศแห่งความรักและความเข้าใจอันดี จะทำให้เด็กเติบโตพร้อมด้วยความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย และมีความมั่นคงในจิตใจ

2. บิดามารดาควรให้สิทธิแก่เด็กภายในขอบเขตที่เหมาะสม และรู้จักเคารพในสิทธิส่วนบุคคลของเด็ก การที่บิดามารดาไม่ก้าวก่ายสิทธิส่วนบุคคลของเด็กจะเป็นการสอนให้เด็กได้เรียนรู้ที่จะเคารพในสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งรู้จักเคารพตนเองด้วย ซึ่งจะนำไปสู่คุณลักษณะที่ดีอีกหลายอย่าง เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ในครอบครัวมีความสามัคคีกลมเกลียว มีความปรองดองกันทั้งในด้านความคิดเห็น ความต้องการหรือแบบแผนความเป็นอยู่ด้านต่างๆ

4. มีบรรยากาศในครอบครัวที่มีความเป็นมิตรสนิทสนม สนุกสนาน เป็นกันเอง จะทำให้บ้านมีลักษณะอบอุ่น และบิดามารดาก็สามารถเข้าใจเด็กได้ดีขึ้น และเด็กก็มีความสุขและสนุกสนานในการทำสิ่งต่างๆ ร่วมกันกับบิดามารดาในบ้าน นับเป็นการได้เรียนรู้แบบแผนการกระทำของผู้ใหญ่ด้วย

5. บิดามารดามีลักษณะของการปรับตัวที่ดี และจะเป็นแบบอย่างในการปรับตัวสำหรับเด็ก

6. บิดามารดาเป็นผู้ที่มีความคิดที่ถูกต้องและดีงาม ซึ่งเด็กสามารถรับได้โดยปราศจากข้อขัดแย้ง ความรู้สึกสงสัย หรือความรู้สึกไม่พอใจซ่อนเร้นอยู่ภายในใจ จะก่อให้เกิดบรรยากาศที่สบายใจทั้งสองฝ่าย

7. บิดามารดาต้องมีความสนใจในตัวเด็ก จะทำให้เด็กมีความรู้สึกอบอุ่นใจและมีความสุข บิดามารดาจะให้ความเอาใจใส่ สนใจการกระทำและความคิดในลักษณะคล้ายเป็นผู้ช่วยเหลือและเพื่อนที่ดีของเด็ก

8. ในครอบครัวจะมีระเบียบวินัยที่มั่นคง สม่ำเสมอและมีจุดมุ่งหมาย ถ้าเด็กทำผิดควรชี้ให้เด็กเห็นความผิดด้วยการอธิบายเหตุผลให้เข้าใจ แม้เด็กจะถูกลงโทษ ก็จะไม่รู้สึกเคียดแค้นบิดามารดา แต่จะรู้สำนึกในความผิด

9. การเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ในจังหวะเวลาอันสมควร นับเป็นข้อสำคัญยิ่งของครอบครัว และทำได้ไม่ง่ายนัก เนื่องจากบิดามารดาจะเคยชินกับการให้คำแนะนำ การใช้อำนาจหรือการปกป้องดูแลเด็ก หรือบิดามารดาบางรายหวงแหนและอาลัยความสัมพันธ์อันสนิทแน่นจนเกินกว่าจะมอบความเป็นตัวของตัวเองให้แก่เด็กได้ บิดามารดาควรฝึกความเป็นผู้ใหญ่ให้เด็กทีละเล็กละน้อย โดยให้รู้จักตัดสินใจเอง เช่น ในการเลือกคบเพื่อน เลือกเสื้อผ้า เลือกวิชาที่เรียน โดยคอยดูแลช่วยเหลือแนะแนวทางในทางที่ถูกต้องให้และเหมาะสม บิดามารดาพึงระลึกอยู่เสมอว่า เด็กทุกคนแม้จะต้องการเป็นอิสระ แต่ก็ยังคงต้องการความรักและความช่วยเหลือ แต่ไม่ใช่ความหวงแหน การปกป้องแบบทารก หรือการใช้อำนาจควบคุมอย่างเด็ดขาดจากบิดามารดา

9. บิดามารดาควรใช้วิธีการลงโทษให้เหมาะสม

การลงโทษแบ่งเป็น 2 แบบคือ

1. **การลงโทษทางกาย** คือ การลงโทษที่ผู้ใช้วิธีการลงโทษทำให้เด็กเจ็บตัว เช่น การหยิก ทุบตี เตะ ต่อย

การศึกษาเรื่องการลงโทษทางร่างกาย โดยการเฆี่ยนตีเด็ก พบว่า ได้ผลน้อยมากในการลดพฤติกรรมที่ไม่ดีของเด็ก การลงโทษเฆี่ยนตีอาจหยุดพฤติกรรมที่ไม่ดีในขณะนั้นได้ แต่ไม่ได้เป็นเครื่องยืนยันว่าในอนาคตพฤติกรรมนั้นจะไม่เกิดขึ้นอีก การลงโทษทางกายจะให้ผลดีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมถ้ามีการเสนอแนะพฤติกรรมอื่นที่เป็นผลดีกับเด็ก การลงโทษต้องลงโทษทันทีที่เด็กมีพฤติกรรมที่ผู้ใหญ่มองเห็นว่าไม่ดี และไม่ต้องการให้เด็กกระทำอีกต่อไป ไม่ใช่เป็นการบังคับเด็กให้กระทำในสิ่งที่เราต้องการให้เด็กกระทำ

การลงโทษทางร่างกายกับเด็กวัย 17 ปี ขึ้นไปนั้นไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะเด็กที่โตแล้วจะชอบการใช้เหตุผลมากกว่า ผลงานวิจัยของ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน และของผู้อื่นอีกจำนวนมาก ที่แสดงให้เห็นว่า การลงโทษทางกายมีผลส่งเสริมให้เด็กแสดงความก้าวร้าวยิ่งขึ้น และการลงโทษด้วยอารมณ์ไม่ได้ช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมลดความก้าวร้าวลง เมื่อเด็กทำผิดหรือแสดงความก้าวร้าว ไม่ควรดุด่าเด็กทันที ให้โอกาสเด็กได้ชี้แจง และควรใช้ท่าทีอบอุ่นเป็นมิตรกับเด็ก และใช้เหตุผลเป็นหลักในการตัดสินปัญหา หากมีการลงโทษก็ต้องชี้แจงเหตุผลให้เด็กรู้

2. **การลงโทษทางใจ** คือ การใช้วาจาว่ากล่าว แสดงความไม่พอใจ ผิดหวังหรือเสียใจที่เด็กทำผิดหรือทำสีหน้าท่าทางเพิกเฉยไม่สนใจใยดีกับเด็ก การลงโทษทางใจนั้นเป็นวิธีการปลูกฝังจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการลงโทษทางกาย

บิดามารดาของนักเรียนที่เรียนดี ได้เล่าถึงการลงโทษบุตรของตนเองว่า

"ผิดก็ต้องลงโทษ เมื่อเด็กๆ ก็เคยตีบ้าง โตแล้วไม่ตีแล้ว ก็ดุว่า ต่อว่า"

"ก็มีตอนเด็กๆ แบบดื้ออะไรอย่างนี้ พอโตแล้วก็คุยกันรู้เรื่อง แล้วเท่าที่จำได้ก็ไม่มีปัญหา ไม่มีอะไรเลย ตอนเล็กลงโทษด้วยการพูดแล้วด่าอะไรรุนแรงก็เท่านั้นเอง ถ้าเป็นสมัยก่อนรุ่นพ่อผมอย่างนั้นก็ต้องลงมือลงไม้กันใช้ไม้เรียว แต่เดี๋ยวนี้เขาไม่มีแล้วนี่เขาเลิก พอมาถึงรุ่นผมแล้วมันไม่มีแล้ว ใช้พูดอย่างเดียว"

"คือสมัยตอนที่เล็กๆ อยู่ก็ตีเขา คือในวัยเด็กเนี่ยนะเลี้ยงเด็กต้องให้เขากลัวเรา เมื่อเด็กอนุบาลคือเล็กๆ จะเข้าประถม คือประถมประมาณสักประถม 3 ประถม 4 ต้องให้เขากลัวเรา พอประถมปลายๆ ไปจนถึง ม.ต้น ต้องให้เขาเกรงเรา แต่พอเริ่ม ม.ปลายไปจนเข้ามหาวิทยาลัยต้องให้เขารักเรา ตัวนี้มันเป็นยิ่งกว่าการบังคับคือมันจะดีกว่า"

"เคยแต่ตำหนิเฉยๆ เรื่องลงไม้ลงมือไม่เคย ตั้งแต่เลี้ยงมาไม่เคยถึงขนาดต้องลงมือกัน เพียงแค่ตำหนิเขาก็แย่แล้ว ความรู้สึกเขาก็แย่แล้ว เพียงแค่ดุเขา หรือว่าตำหนิเขาก็แย่แล้ว ถ้าเขามีทำผิด ก็คือต้องถามว่าเขาผิดไหม ส่วนใหญ่เขาก็มีผิดบ้าง ส่วนใหญ่จะถามเขาว่าผิดไหม ถ้าผิดต้องขอโทษ เขาก็จะขอโทษ เขาก็จะบอกเออ..เขาผิดนะ เขาก็จะยอมรับ คืออย่างแรกต้องให้เขายอมรับก่อนว่าที่เขาทำไปนะผิดไหม เพราะว่าเราไปชี้ว่าเขาผิด หมายถึงไปชี้ว่าทำงี้ไม่ได้นะผิดนะ ไม่ได้ คือต้องยอมรับก่อน ให้เขายอมรับก่อนว่าคุยๆ กันแล้ว แล้วก็ถามว่าเขาผิดไหม ถ้าผิดที่เคยลงโทษก็คือ ไม่ให้ไปไหนกับเพื่อน คือจะบังคับว่าคือไม่ให้ไปเที่ยวไปไหนกับเพื่อนเลยอาทิตย์นึง หรือเดือนนึงนี่ไม่มีสักครั้งเลยไม่อนุญาต ภายในเดือนนี้ไม่อนุญาตให้ไปไหน แล้วก็อีกทีก็คือตัดเบี้ยเลี้ยง"

" ก็คุยกับเขาคือจะเลี้ยงลูกแบบเป็นพ่อเป็นแม่แล้วก็เป็นเพื่อนเขาด้วยอะไรอย่างนี้ เวลาเขาจะทำความผิดอะไร เราก็แนะนำตักเตือน เมื่อตอนเล็กๆถ้าเขาทำความผิด เราก็ดูซิว่า เราจะไม่ใช้อารมณ์ว่าเขาผิดแค่ไหน เราจะตีเขาแบบดีกี่ครั้งอะไรอย่างนี้แล้วแต่ความผิด คือแม่จะเลี้ยงลูกแบบไม่ใช้อารมณ์ว่าโกรธแล้วตีอะไรอย่างนี้ ลูกทำผิดแล้วมีอะไรก็ใช้อารมณ์ ไม่ใช่ "

จะเห็นได้ว่าบิดามารดาจะใช้วิธีการลงโทษบุตร เมื่อบุตรทำความผิดโดยการว่ากล่าวตักเตือน พูดกันด้วยเหตุผล และเมื่อบุตรยังเป็นเด็กเล็กๆ นอกจากจะใช้วิธีการดุ ว่ากล่าวก็ยังใช้วิธีการตีบ้างเพื่อเป็นการสั่งสอน

การลงโทษเป็นสิ่งจำเป็นในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก แต่ควรใช้ให้น้อยที่สุด เพราะการลงโทษจะก่อให้เกิดความเจ็บปวด สลดหดหู่และไม่พอใจ ถ้ามีการลงโทษบ่อยๆ เด็กอาจคิดว่าผู้ใหญ่ไม่รัก การลงโทษไม่ควรกระทำแบบรุนแรง แต่ควรทำในลักษณะของการชี้แจงว่ากล่าวตักเตือน หากยังไม่เชื่อ ขั้นต่อไปอาจทำการตัดสิทธิ์บางอย่าง เช่น ไม่ให้ดูโทรทัศน์ 2 วัน โดยชี้แจงให้เด็กทราบด้วยว่า การลงโทษนี้เพื่อไม่ให้

เด็กประพฤติเช่นนั้นอีก การลงโทษโดยการตีควรใช้ต่อเมื่อมีความจำเป็นจริงๆ และเป็นวิธีสุดท้าย ตีลูกได้ถ้าจำเป็น แต่อย่าตีมากเกินไป และให้เป็นวิธีสุดท้ายที่จะเลือก สิ่งสำคัญคือให้ลูกรู้ว่า การตีนี้เพราะห่วงใยในตัวเขา

การลงโทษไม่ควรทำนานเกินไปโดยไม่มีกำหนดจะทำให้เด็กกังวลและโกรธแค้น จึงควรกำหนดเวลาการลงโทษให้แน่นอน เช่น อาทิตย์นี้ไม่พาไปดูหนัง นอกจากนี้การลงโทษเด็กไม่ควรใช้วิธีทรมานเด็กทั้งกายและใจ เช่น วิธีให้อดข้าว อดน้ำ อดนอน ยืนนาน แก้ผ้า ขังอยู่ในห้องมืดคนเดียว หรือบอกว่าไม่รักเด็กแล้วรักน้องมากกว่า หรือขู่ว่าจะเอาไปขาย เอาไปทิ้ง สิ่งเหล่านี้ไม่ควรนำมาใช้โดยเด็ดขาด การลงโทษควรคำนึงถึงความรู้สึกของเด็กให้มาก จะต้องไม่ทำให้เด็กรู้สึกต่ำต้อย และต้องทำความเข้าใจให้เด็กยอมรับด้วยว่าเขาสมควรได้รับการลงโทษ เพราะกระทำผิด เด็กจะได้รู้สึกว่าตัวเองยังมีคุณค่าอยู่

10. มีการฝึกวินัยให้แก่บุตร

วินัย หมายถึง การส่งเสริมให้เด็กมีทิศทางมากขึ้นในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อชีวิตปัจจุบันและอนาคตของเด็ก การฝึกวินัยแก่เด็กนั้น ควรฝึกให้เด็กรับรู้เรื่องระเบียบวินัยตั้งแต่เด็กออกจากท้องของมารดาตั้งแต่วัยทารก

เด็กจะสามารถเรียนได้ดีและอยู่ร่วมกับเพื่อนๆ ในห้องได้อย่างมีความสุขจะต้องมีวินัยเป็นพื้นฐาน เนื่องจากเด็กจะสามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของห้องเรียนของโรงเรียนได้ ทำให้เด็กเรียนรู้รับรู้เวลาอยู่ในห้องเรียนได้อย่างเต็มที่ ระเบียบวินัยพื้นฐานเหล่านี้ เช่น การอดทนรอคอย การเข้าคิว การฟังขณะผู้อื่นพูด การฟังคำสั่ง การเคารพในสิทธิของผู้อื่น การเล่น การกิน การนอนที่เป็นเวลา บิดามารดาจะสามารถช่วยฝึกวินัย ช่วยวางพื้นฐานให้บุตรได้ที่บ้าน ในทุกโอกาสและในชีวิตประจำวัน การจัดระเบียบวินัยในบ้านเป็นเรื่องสำคัญ ไม่ใช่ทุกสิ่งทุกอย่างต้องมีระเบียบไปหมด แต่ต้องให้ความสำคัญกับการกินอยู่หลับนอน รู้ว่าสิ่งของนี้เป็นของใคร เวลาใดเป็นเวลารับประทาน ทุกอย่างต้องมีวินัย วินัยจากข้างนอกในที่สุดก็จะเป็นวินัยในตนเอง จะทำให้ควบคุมตนเองได้ดีตอนโต อดทนเป็น รอคอยเป็น พยายามเป็น มุ่งมั่นบากบั่นที่จะทำงานหรือเรียนหนังสือ ซึ่งวินัยในตนเองนั้น หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมหรือการบังคับให้ตนเองทำในสิ่งที่ควรทำด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยการบังคับหรือแรงจูงใจจากภายนอก ในกรณีของนักเรียนพบว่า ความมีวินัยในตนเองในด้านการเรียนและการทำงานเป็นสิ่งสำคัญมาก นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือมีความประพฤติดีเป็นที่ยกย่องของครูและเพื่อนๆ มักจะเป็นผู้ที่สามารถควบคุมตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ควรประพฤติทั้งสิ้น แต่ในทางตรงกันข้าม นักเรียนที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ก็อาจจะไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

แนวทางในการสร้างวินัยแก่เด็ก มีดังนี้

1. จะต้องเริ่มสร้างวินัยตั้งแต่เมื่อเด็กแรกเกิด

วินัยในขั้นเด็กเล็กแรกเกิดควรทำด้วยความรู้สึกของการให้แนวทาง โดยการที่บิดามารดา ผู้ปกครองเป็นผู้นำทาง และเด็กจะเป็นผู้ทำตามตัวอย่าง ไม่ใช้การลงโทษ การสร้างวินัยจำเป็นต้องสร้างให้เกิดขึ้นในช่วงนี้ เพราะจะเป็นรากฐานของการกระทำตามกฎระเบียบที่จะตามมาในอนาคต

2. ตกลงว่าจะใช้เกณฑ์อะไรในการสร้างวินัย

กฎเกณฑ์ ระเบียบ รวมทั้งมาตรฐานการอบรมทุกอย่าง จะต้องมีการพูดกันอย่างชัดเจนว่าทั้งคู่ต้องการอะไร สามีภรรยารวมทั้งสมาชิกคนอื่นๆ ในบ้าน จะต้องมีมาตรฐานในเรื่องของกฎเกณฑ์ระเบียบที่เหมือนกันเพื่อการฝึกฝนเด็ก

3. จัดกลุ่มความประพฤติที่เด็กทำ

3.1 กลุ่มพฤติกรรมที่อยากส่งเสริมให้เด็กทำบ่อยๆ เป็นสิ่งที่เห็นว่าดีงาม เมื่อเห็นลูกทำครั้งใด ก็มักจะชมเด็กอยู่เสมอ บิดามารดามีความคงเส้นคงวากับพฤติกรรมเหล่านี้ทุกครั้งที่เด็กทำ เด็กจะค่อยๆ เรียนรู้และฝังรากสิ่งเหล่านี้ในจิตใจของเด็กอย่างมั่นคง

3.2 กลุ่มพฤติกรรมที่ไม่ส่งเสริม แต่เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ของเด็ก บิดามารดามีความเข้าใจและอดทนได้ถ้าเด็กทำสิ่งเหล่านั้น โดยไม่ลงโทษด้วยอารมณ์วู่วาม เช่น การทำของแตกโดยไม่เจตนา เป็นต้น

3.3 กลุ่มพฤติกรรมที่บิดามารดาไม่ต้องการให้เด็กทำเลย และจะต้องถูกห้ามปรามทุกครั้งที่เด็กทำสิ่งเหล่านี้ เช่น การกัดหรือการทำร้ายร่างกายน้องที่อ่อนแอกว่า เป็นต้น

เพราะฉะนั้น การสอนในเรื่องกฎเกณฑ์ต้องมีหลัก 3 ประเด็นคือ

1.ให้เด็กรู้ว่า เขาต้องทำหรือควรทำอะไร (หรือไม่ควรทำอะไร)

2.ให้เด็กรู้ว่าเขาควรทำอย่างไร

3.ให้เด็กรู้ว่าเขาควรทำเมื่อไร

4. พิจารณาถึงกฎที่ใช้ในบ้าน

อย่าสร้างกฎเกณฑ์มากมายหยุมหยิมจนเกินไป พิจารณาตามความจำเป็น กฎทุกกฎจะต้องมีเหตุผลของการใช้ และควรจะตั้งขึ้นเพื่อให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในสังคมเท่านั้น

5.พึงระลึกเสมอว่ากฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับนั้นควรจะสมเหตุสมผล

มีความยุติธรรมกับเด็กและเหมาะสมกับอายุและความสามารถของเด็ก

6. ความสุขและความรักไม่เพียงพอที่จะทำให้ลูกเป็นบุคคลที่มีคุณภาพได้ การฝึกอบรมทางวินัยจำเป็นอย่างยิ่งแก่เด็ก

ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูกก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ในการทำสิ่งที่ถูก ที่ควร มีความประพฤติดี อดกลั้นเป็น ถ้าเด็กรับรู้ถึงความรักของพ่อแม่ในการอบรมสั่งสอนเขา เด็กก็จะเรียนรู้ด้วยความเต็มใจและทำได้เร็ว

7. แสดงความรักของพ่อแม่ที่มีต่อเด็กให้เด็กได้รับรู้ เพื่อที่เด็กจะได้เรียนรู้ที่จะรักและเคารพต่อท่าน

การฝึกวินัยจะเกิดผลได้ก็ต่อเมื่อกระทำผ่านความรักและเคารพระหว่างพ่อแม่ลูก ถ้าพ่อแม่ลูกที่รักกันมากๆ คำพูดของพ่อแม่จะศักดิ์สิทธิ์เสมอ เด็กอยากจะทำตามคำพูดของพ่อแม่เพียงใด ขึ้นอยู่ที่สายใยแห่งความรักระหว่างเด็กกับพ่อแม่ว่ามีมากแค่ไหน

การฝึกวินัยพื้นฐานขั้นต้นจึงต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีเสมอระหว่างพ่อแม่กับลูก และการที่เด็กเข้าใจในความปรารถนาของพ่อแม่ เรียนรู้ที่จะทำตามคำสั่งสอนหรือเคารพกฎระเบียบของบ้าน จะเป็นจุดเริ่มต้นของการเคารพกติกาของเด็กในอนาคต

8. สร้างอิสระภาพที่มีขอบเขตแก่เด็ก

ขอบเขตของความประพฤติจะต้องมีความสมเหตุสมผลและทันสมัย

9. พยายามส่งเสริมให้ลูกเรียนรู้ที่จะเข้าใจชีวิตและสภาพแวดล้อม

โดยเฉพาะการฝึกให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นไปในทางที่ดีงามและสร้างสรรค์ช่วยเหลือสังคม พฤติกรรมที่ดีงามช่วยเหลือสังคมก็คือ พฤติกรรมประเภทให้ความช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปัน ปกป้อง เอื้ออาทร เป็นต้น เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ดีงามออกมา การได้รับคำชมหรือการกอดจูบจากพ่อแม่ เด็กจะทำพฤติกรรมเหล่านี้บ่อยขึ้น

การฝึกวินัยเด็กนับตั้งแต่วัยทารกทำได้ดังนี้คือ ดูแลให้เด็กดื่มนม รับประทานอาหาร และขับถ่ายเป็นเวลา เมื่อเด็กโตขึ้นต้องฝึกให้เด็กเป็นคนที่มีระเบียบของการนอน สอนให้นอนเป็นเวลา การพาไปเดินเล่นเที่ยวเตร่นอกบ้านก็ต้องทำให้เป็นเวลา แต่งตัวเด็กให้สะอาดและเหมาะสม ส่วนเด็กที่นั่งได้แล้วควรสอนให้เด็กนั่งตัวตรง โดยที่ผู้ปกครองต้องนั่งตัวตรงให้เด็กดูเป็นตัวอย่างเสมอ เวลาป้อนอาหารก็ควรมีผ้ากันเปื้อนผูกคอ มีผ้าเช็ดปาก ป้อนอาหารอย่าให้เลอะเทอะมูมมาม ถ้าเปื้อนก็ต้องสอนให้เด็กใช้ผ้าเช็ดปากเป็น ถ้าเด็กรับประทานได้เองแล้วต้องสอนเด็กให้ใช้ช้อนส้อมเป็น ให้กินอย่างมีระเบียบเรียบร้อย ถ้ากินร่วมกันหลายคนต้องฝึกให้เด็กใช้ช้อนกลางเป็น ให้เด็กเข้าใจว่าช้อนที่เข้าปากแล้วเอาไปตักแกงเป็นสิ่งสกปรก ถ้าเด็กไปโรงเรียนได้แล้ว ควรเอาใจใส่ให้มากเป็นพิเศษ สอนให้เด็กเก็บเสื้อผ้าเครื่องเขียน ของเล่น ให้เป็นระเบียบ ให้อ่านเขียนตามเวลา กวดขันให้ทำการบ้านให้เรียบร้อย สมุด หนังสือ ดินสอ ปากกา ของใช้ต้องให้อยู่ในภาวะที่สะอาดและเรียบร้อยเสมอ การไปโรงเรียนก็ต้องไปตามเวลา กลับบ้านตามเวลา เล่นกีฬาเป็นเวลา กลับถึงบ้านต้องพบกับพ่อแม่ก่อนและตรวจดูความเรียบร้อยของสิ่งของและเสื้อผ้า บอกให้เด็กจัดเก็บเป็นที่เป็นทางจึงให้อาบน้ำ รับประทานของว่างเล็กน้อยก่อนอาหาร และแพทย์หญิง สุภาว์ มาลากุล ได้กล่าวถึงผู้ปกครองในการปลูกฝังระเบียบวินัยแก่เด็กเมื่อโตขึ้น โดยการทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ผู้ปกครองควรแสดงตนเป็นผู้เคารพกฎและระเบียบอย่างเคร่งครัด การกระทำเช่นนี้จะเป็นการสร้างศรัทธาในตัวผู้ปกครองของเด็ก และเมื่อเด็กมีความศรัทธาแล้วก็มักจะประพฤติปฏิบัติตาม และเมื่อเด็กประพฤติดี ประพฤติถูกต้อง ก็ให้การยกย่องชมเชยจะทำให้เด็กเกิดกำลังใจและเกิดความแน่ใจว่าสิ่งที่ตนทำไปนั้นถูกต้อง จะได้ประพฤติปฏิบัติต่อไป และเมื่อทำไปนานๆ ก็จะกลายเป็นนิสัยที่ดีได้ ความมีระเบียบของเด็กๆ จะสร้างระเบียบในผู้ใหญ่ต่อไป

11.บิดามารดาควรสร้างสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้บุตรเกิดความอยากรู้อยากเห็นและเกิดความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ ให้บุตรได้เรียนรู้ทุกอย่างด้วยตัวของเขาเองเป็นหลัก บิดามารดาจะเป็นเพียงผู้ให้ความช่วยเหลือและคอยแนะนำเท่านั้น

ความอยากเรียนรู้เป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ ทำให้เกิดสติปัญญาต่างๆ สนใจศึกษาเล่าเรียน เพราะถ้ามีนิสัยอยากเรียนอยากรู้แล้วก็จะขวนขวายในการเรียน ธรรมชาติของเด็กอยากเรียนอยากรู้ ซึ่งสังเกตได้จากเด็กมักจะถามโน่นถามนี่เสมอ และเด็กเล็กๆ มีลักษณะอยากสำรวจสิ่งต่างๆ รอบตัว ถ้าบิดามารดาไม่เข้าใจ ไปขัดขวาง ไปยับยั้ง หรือดุว่า ห้ามปรามเมื่อเด็กตั้งคำถาม ซึ่งมาจากความช่างสังเกตของเด็ก จะเป็นการทำลายความอยากเรียนอยากรู้ของเด็ก และการกระทำเช่นนี้จะเป็นการสกัดกั้นไม่ให้เด็กใฝ่เรียนรู้ หากเด็กมีนิสัยอยากเรียนอยากรู้ตลอดไปจนเป็นผู้ใหญ่ จะเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้เด็กมีสติปัญญาที่ดีต่อไปข้างหน้า บิดามารดาที่รักลูกอย่างถูกทาง สามารถสร้างเสริมให้ลูกสนใจใฝ่รู้ในสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้ เมื่อเด็กได้รับการตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นย่อมรู้สึกว่าการอยากรู้อยากเห็นเป็นเรื่องที่ดี เด็กที่มีความคิดริเริ่ม มีความคิดหาเหตุผลเปรียบเทียบหรือเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ ที่ได้รับรู้มาเข้าด้วยกัน การนำเอาสิ่งที่มองเห็น ได้ยิน และสร้างมโนภาพขึ้นมารวมกันเพื่อหาความหมาย สิ่ง

เหล่านี้เป็นการสร้างสมประสบการณ์ที่จะทำให้เด็กมีความสนใจใฝ่เรียนรู้มากขึ้น เมื่อเด็กมีโอกาสเก็บประสบการณ์และความเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ไว้ในสมองแล้ว การเรียนรู้ขั้นต่อไปของเด็กจะเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และถ้ายิ่งได้รู้ได้เห็นอะไรมากๆ เด็กจะยิ่งอยากรู้อยากมีประสบการณ์มากขึ้นเรื่อยๆ

บิดามารดาของนักเรียนที่เรียนดี ก็ได้ส่งเสริมบุตรของตนมาตั้งแต่วัยเด็กโดยการตอบคำถามลูก เมื่อลูกถามถึงสิ่งต่างๆ หรือ เมื่อลูกต้องการรื้อค้น หยิบจับสิ่งของต่างๆเพราะความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติของเด็ก บิดามารดาก็ได้ให้โอกาสแก่บุตรในการเรียนรู้

"เรื่องของการตอบปัญหาของเขาที่เขามาเฝ้าถาม ถ้าสามารถที่จะตอบทันทีได้ก็จะตอบเขา แต่ถ้าหากว่ายังไม่สามารถที่จะตอบเขาได้ ก็ผลัดเวลาไปสัก 2 – 3 วัน บางครั้งก็ไปค้นหาตามหนังสือ หรือไม่ก็ไปถามเกี่ยวกับผู้หลักผู้ใหญ่มาให้ความรู้แก่เขา"

"ก็พยายามตอบ เขาก็จะถามไปเรื่อยหละพวกนี้เพราะเจอบ่อยมาก สมัยเด็กเล็กๆ เนี่ย ทำไมอย่างงั้นทำไมอย่างนี้ ก็ตอบไปเรื่อย"

" ก็ตอบทุกคำ เขาเรียกเราก็รับ เขาเรียกเราก็รับ แม่...จ๋า แม่...จ๋า เราก็รับหมด ทำแบบนี้กับลูกทุกคนนะ ทำกับลูกทุกคน คือพูดด้วย ไม่มีความหมายก็พูดไป เพราะยังเล็ก"

"คำถามเยอะมาก ก็ตอบไป เขาถามอะไรมาเราก็ต้องตอบชี้แจงไป"

"การรื้อของค้นของก็มี ก็ให้ลูกทำไป เขาอยากจะดูจะศึกษาอะไรก็ให้ลูกทำไป แต่ลูกเขาจะไม่เล่นอะไรโลดโผนจนเกินไป"

"ก็ปล่อยตามใจเขา ถ้าไม่อันตรายไม่อะไรก็คือจะปล่อย เลี้ยงปล่อยเขาเป็นอิสระ ปล่อยให้เขาได้เต็มที่ คือค่อนข้างเหมือนเด็กน้อย ไม่ค่อยว่าเอออย่า คือไม่ห้ามเขาทุกอย่าง คือไม่ได้ห้ามว่าอย่าทำตรงนั้นนะมันจะเสีย อย่าทำตรงนี้นะมันจะเสียอะไรอย่างนี้ คือก็อนุญาตให้เขาทำตามใจเขาไปได้ทุกอย่าง"

การส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก ทำได้ดังนี้คือ

1. อย่าขังเด็กไว้แต่ในเปล เพราะจะเป็นการบั่นทอนความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก ความอยากรู้อยากเห็นมีความสำคัญต่อการเรียนรู้

2. เมื่อลูกเริ่มคลาน ลูกจะเรียนรู้สิ่งรอบตัวด้วยการจับต้องและความรู้สึกกล้ามเนื้อและการทรงตัวกำลังพัฒนา การเคลื่อนไหวที่สมดุลย์ตั้งแต่ช่วงแรกของชีวิตมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการด้านสมอง

3. สิ่งที่เป็นอันตรายทั้งหลายควรเก็บให้มิดชิดในที่ที่ลูกจะหยิบไม่ถึง แต่ให้ลูกมีอุบัติเหตุเล็กน้อยได้บ้าง อย่าประคบประหงมจนเกินไป

4. อย่าใช้คำว่า "อย่า" อยู่ตลอดเวลา ควรใช้คำว่าอย่าในจังหวะที่จำเป็นเท่านั้น เช่น การกระทำที่อาจทำให้เกิดอันตรายได้ การห้ามเด็กทุกครั้งจะก่อให้เกิดผลเสียต่อการพัฒนาของเด็ก เนื่องจาก

เด็กขาดประสบการณ์ในการเรียนรู้ เพราะถูกขัดขวางโดยการเรียกไว้ อุ้มไว้ เป็นต้น ทำให้ไม่มีโอกาสได้เรียนรู้จักของใหม่สำหรับชีวิตเด็กหรือได้เรียนไม่เต็มที่ เป็นการบั่นทอนพัฒนาการด้านสติปัญญาและด้านการปรับตัวของเด็กอย่างมาก

เด็กขาดการริเริ่ม เพราะทุกครั้งที่เพิ่งเห็นของที่เพิ่งเคยเห็นครั้งแรกในชีวิต อยากแตะต้อง อยากศึกษา แต่ถูกขัดขวาง ทั้งๆ ที่ไม่ใช่สิ่งของหรือวัตถุที่จะก่อให้เกิดอันตรายแก่เด็ก เมื่อถูกขัดขวางบ่อยๆ ความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติอันพึงมีตามวัยก็หมดไป จึงพัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ที่ขาดความคิดริเริ่ม

เด็กจะขาดความมั่นใจในตนเอง เพราะทุกครั้งที่อยากแสดงออกจะถูกขัดขวาง ทำให้เข้าใจเอาเองว่าสิ่งที่ตนคิดหรือทำคงจะไม่ถูก ตามมาด้วยความลังเลทุกครั้งที่ต้องตัดสินใจ คิดไม่ตกว่าควรทำหรือไม่ควรทำ เนื่องจากขาดความมั่นใจในตนเอง

5. บิดามารดาควรพูดคุยถึงสิ่งต่างๆ ที่ได้พบได้เห็นเสมอและตอบคำถามของลูกทุกข้อเท่าที่จะทำได้

6. บิดามารดาควรเป็นบุคคลที่มีความเข้าใจเด็กและมีศรัทธาแรงกล้า สนใจในเรื่องราวรอบๆ ตัวทุกประเภท กระตือรือร้นใฝ่หาความรู้ ลูกก็จะมีลักษณะเช่นเดียวกับบิดามารดา

7. เด็กที่อยู่ในวัยก่อนเรียน (ก่อน 5 ขวบ) สอนให้ร้องเพลงสำหรับเด็ก ฟังดนตรีหรือจังหวะต่างๆ อ่านนิทานให้ฟัง ชี้ชวนลูกให้ดูโลกภายนอก สนุกกับลูก กระตุ้นให้ลูกเล่น พูดคุยกับลูกได้ตลอดเวลา แม้เด็กจะยังไม่เข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างที่บิดามารดาพูดก็ตาม การพูดคุยกับลูกนี้ คือกุญแจดอกสำคัญที่จะนำไปสู่การเรียนรู้และความฉลาดของเด็ก

สภาพภายในบ้านที่จะส่งเสริมให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์

บ้านจะต้องมีบรรยากาศที่เป็นอิสระ ประชาธิปไตย มีความเข้าใจและรักเด็ก มีการจัดบ้านในลักษณะที่อำนวยต่อความคิดสร้างสรรค์ จะทำให้เด็กเติบโตขึ้นมาด้วยความคิดสร้างสรรค์ สภาพแวดล้อมภายในบ้านเพื่อสมาชิกโดยตรง ไม่จัดเพื่อคนภายนอกหรือแขกอย่างเดียว สิ่งของในบ้านควรจะหลากหลายมากมาย ช่วยเอื้ออำนวยต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เช่น เก้าอี้มีทั้งแบบ 2 ขา 3 ขา 4 ขา เป็นต้น ของใช้มีหลายรูปแบบ หลายสีสัน ที่กลมกลืนกันดี จะเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่เริ่มต้นที่บ้านให้มั่นคงก่อนที่จะไปหาประสบการณ์อื่นๆ จากโรงเรียนและที่อื่นนอกบ้านอีกต่อไปในอนาคต นอกจากนี้แล้วควรจัดหาของเล่น อุปกรณ์ต่างๆ ที่เหมาะสม เพื่อช่วยสนองความต้องการของเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น

ก. หาอุปกรณ์ เครื่องเล่นที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก เป็นต้น ไม้บล็อก เพื่อที่เด็กจะได้จินตนาการด้วยการต่อไม้บล็อก หรือกระดาษวาดภาพและอุปกรณ์ระบายสี เพื่อเด็กจะได้วาดภาพตามจินตนาการและความต้องการของตนเอง

ข. หาหนังสือภาพ หนังสือนิทาน และหนังสือชนิดต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัยเด็ก

ค. สนับสนุนให้เด็กได้ใช้ข้าวของเครื่องใช้ภายในบ้านอย่างเหมาะสมในการสำรวจทดลอง

ง. จัดบริเวณบ้านให้ปลอดภัยสำหรับการที่เด็กจะสำรวจ ทดลอง หรือค้นคว้า

นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ที่ควรหลีกเลี่ยงคือ

ก. การช่วยเหลือเด็กโดยที่เด็กไม่ได้ขอร้อง

ข. การเน้นเรื่องผลงานเด็กมากกว่าวิธีทำหรือกระบวนการ
ค. การแทรกแซงความคิดเด็กโดยทันทีทันใด
ง. การใช้มาตรฐานของผู้ใหญ่เป็นเครื่องมือตัดสินการกระทำของเด็ก
จ. การวิพากษ์วิจารณ์ ตำหนิเด็กโดยตรง

การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กทำได้ดังนี้

1. ให้รางวัลคำชมเชย เมื่อเด็กๆ ได้แสดงออกทางความคิด การกระทำหรือผลงานที่เด็กริเริ่มด้วยตนเอง การแสดงความรับรู้ด้วยการพูดหรือคำชมเชยและด้วยท่าทีที่จริงจัง อย่างชื่นชม เพื่อเด็กๆ จะได้รู้สึกภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนทำ

2. การฝึกการสังเกต ควรฝึกให้เด็กเป็นคนช่างสังเกต โดยธรรมชาติแล้วเด็กเล็กชอบการสังเกตและการสำรวจอยู่แล้ว การได้เปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกตโดยจัดประสบการณ์ต่างๆ ที่เหมาะสมให้เด็กก็จะมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้น

3. การซักถาม การฝึกฝนให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามอย่างเสรี โดยการตั้งคำถามให้เด็กได้คิดหาคำตอบหลายๆ แบบ และเป็นลักษณะปัญหาที่สามารถหาคำตอบได้หลายๆ อย่าง จะสนับสนุนให้เด็กได้มองปัญหาหลายๆ มุม มีความคิดยืดหยุ่นและเปิดกว้างในการคิดค้นหาคำตอบหลายๆ แบบ

4. การแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยส่งเสริมให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเอง เด็กที่ได้มีโอกาสช่วยตนเองจะมีการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะส่งเสริมให้เด็กสามารถทำงานต่างๆ ให้สำเร็จลงไปและเป็นลักษณะที่ดีของการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็ก

5. ให้เลือกและตัดสินใจเอง เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกและตัดสินใจด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีการตัดสินใจของผู้ใหญ่ เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักการตัดสินใจเองบ้าง เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง

6. การแสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระภาพในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะเหตุผลของตนเอง เพื่อฝึกให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออก และสามารถตัดสินใจเองได้

12. บิดามารดาควรช่วยให้บุตรได้เรียนรู้ที่จะอยู่กับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กวัยเดียวกัน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้อย่างปกติสุข

ระยะที่มีความสำคัญมากของการพัฒนาการทางสังคมของมนุษย์คือ ระยะ 6 เดือนภายหลังการคลอด ครอบครัวมีบทบาทสำคัญที่สุดในการวางรากฐานและส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมให้แก่เด็ก เด็กจะมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับเด็กอื่นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะความสัมพันธ์กับมารดาและกับสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัวว่าใกล้ชิดสนิทสนมกันมากน้อยเพียงใด การเลียนแบบทางสังคมของเด็กมีบทบาทสำคัญต่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคม เด็กจะจดจำและตั้งใจเลียนแบบทุกอย่าง ทั้งที่เป็นที่น่าพอใจและไม่น่าพอใจจากบิดามารดาและบุคคลที่แวดล้อมตัวเด็กไว้ทั้งสิ้น ท่าที ความรู้สึก อารมณ์ และพฤติกรรมที่แสดงออกของมารดาที่มีต่อเด็ก หรือสมาชิกในครอบครัว จะเป็นแบบฉบับแบบอย่างสำหรับเด็กต่อไป

การเลียนแบบในทางที่พึงปรารถนา เช่น อารมณ์ร่าเริง สนุกสนาน แจ่มใส ฯลฯ จะช่วยให้เด็กดัดแปลงตนเองให้คุ้นเคยกับสภาพการณ์ต่างๆ ในชีวิต และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมให้ดีได้ในเวลาต่อ

มา แต่การเลียนแบบในทางที่ไม่พึงปรารถนา เช่น อารมณ์เครียด โมโหโทโส ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กขาดความสุข จิตใจหดหู่ มีความกระวนกระวายไม่หยุดหย่อน มีปัญหาต่อการปรับตัวกับสังคมในระยะเวลาต่อมา ดังนั้น เด็กในวัย 6 – 25 เดือน จึงเป็นเวลาที่เหมาะสมสำหรับสร้างรากฐานทางบุคลิกภาพ เด็กจะมีบุคลิกภาพที่น่านิยมต่อไปหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่ว่าบิดามารดาหรือผู้ใหญ่เป็นแบบฉบับต่อเด็กอย่างไร

เมื่อเด็กอายุได้ 2 – 3 ขวบ จะเริ่มเบื่อหน่ายการมีแต่เพื่อนผู้ใหญ่ เด็กจะเลิกเล่นคนเดียว มีความสนใจอยากเล่นกับเด็กอื่นในวัยเดียวกัน พ่อแม่ไม่ควรจะกีดกัน แต่ควรจะหาโอกาสชักนำเด็กให้เข้ากลุ่ม เพื่อหัดเล่นกับเพื่อนๆ ตั้งแต่อายุ 3 ขวบขึ้นไป ไม่ควรปล่อยปละละเลยไว้จนถึงอายุ 5 ขวบ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ในการที่จะเข้าไปร่วมเล่นกับเพื่อนๆ เด็กจะเรียนรู้การใช้ชีวิตรวมหมู่จากการเล่นกับเพื่อน การทะเลาะกับเพื่อน โดยเฉพาะการทะเลาะกับเพื่อนนั้นจะช่วยทำให้เด็กรู้จักการเข้าสังคม และส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิดในทางสร้างสรรค์ด้วย และเพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กรู้จักปรับตัวเมื่อเข้าสังคม ไม่มีปัญหาในการคบเพื่อนเมื่อถึงวัยเข้าเรียน เด็กย่อมทะเลาะกันบ้าง รอมชอมกันบ้าง หรือเด็กอาจจะได้รับผลสำเร็จเป็นที่พอใจหรือผิดหวังกลับมาจากการเข้าไปร่วมเล่นกับเพื่อน เด็กจะต้องผ่านและหัดแก้ปัญหาเหล่านี้ด้วยตนเอง ผู้ใหญ่ไม่ควรเข้าไปยุ่มย่าม ถ้าผู้ใหญ่ใช้เหตุผลของผู้ใหญ่ตัดสินปัญหาการทะเลาะกันของเด็ก และดุว่าเด็กที่ทะเลาะกันว่าทำอะไรไม่สมควร กลับจะเป็นการสร้างนิสัยดื้อรั้นขึ้นในตัวเด็ก แต่ควรจะคิดว่าการทะเลาะกันของเด็กเป็นการทดสอบเด็กถึงวิธีเรียนรู้การใช้ชีวิตรวมหมู่ นอกจากนี้ เด็กที่มีโอกาสได้เล่นกับเพื่อนภายนอก จะรู้จักการสร้างมิตรภาพ การให้ การรับ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทั้งยังมีโอกาสพัฒนาในด้านภาษาอีกด้วย ตรงกันข้าม เด็กที่ถูกกักขังอยู่แต่ภายในบ้านไม่มีโอกาสไปเล่นกับเพื่อนภายนอก จะทำให้เด็กไม่รู้จักการสร้างสัมพันธ์กับคนอื่น เอาแต่ใจตัว ไม่รู้จักยับยั้งใจตนเอง ชอบเอาเปรียบคนอื่น ไม่คำนึงถึงส่วนรวมและความรู้สึกของคนอื่น มีความเห็นแก่ตัว ดื้อรั้น มุ่งแต่จะเอาชัยชนะ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการคบเพื่อน สังคมอาจไม่ยอมรับ และการที่เด็กจะช่วยตนเองได้ เมื่อโตขึ้นนั้น พ่อแม่ควรให้เด็กได้รับความพ่ายแพ้ผิดหวังและเรียนรู้ถึงความสำเร็จจากการเข้าไปร่วมเล่นกับเพื่อนของตนเองเสียตั้งแต่เนิ่นๆ หน้าที่ของผู้ปกครองคือการคอยรับฟัง คอยให้ความเห็นอกเห็นใจและสนับสนุน ข้อพึงระวังคือ อย่าด่วนตัดสินใจลงไปว่าอะไรถูกอะไรผิด เพราะสิ่งนี้ควรจะให้เด็กหัดคิดและเรียนรู้ด้วยตนเอง

การพาเด็กออกไปเที่ยวนอกบ้าน อาจจะเป็น สมาคม ชมรม สนามเด็กเล่น หรือสวนสัตว์ ให้มีโอกาสสัมพันธ์กับเด็กอื่นๆ เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะนอกจากจะช่วยพัฒนาเด็กทางด้านสติปัญญาแล้วยังสร้างความเป็นผู้นำด้วย

การแก้ไขเด็กที่ขี้อาย เด็กเก็บตัว ให้มีความกล้าแสดงออก โดยหาทางกระตุ้นให้เด็กเล่นกับเพื่อนที่อายุน้อยกว่า การที่ต้องเล่นกับน้องที่อายุน้อยกว่านั้น เด็กจะต้องหาวิธีการมาสื่อสาร จึงเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้สอนน้องให้เล่น ช่วยเหลือ หรือแนะนำให้น้องเล่น ซึ่งจะทำให้เด็กกล้าแสดงออกเวลาที่อยู่กับเพื่อนรุ่นเดียวกันมากขึ้น เด็กขี้อายสามารถชวนน้องให้เล่นสนุกด้วยการเป็นแบบอย่าง อ่านหนังสือสอนให้น้องเล่นจักรยาน กิจกรรมเหล่านี้จะทำให้เด็กขี้อายสามารถร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆ ได้ด้วยเช่นกัน เพียงแต่เปิดโอกาสและให้เวลาเด็กขี้อายในการเปลี่ยนเอกลักษณ์ของตนเองให้ปกติและสมบูรณ์ขึ้น

ส่วนเด็กที่มีแววฉลาด จะต้องให้เล่นกับเพื่อนที่อายุมากกว่า เพื่อกระตุ้นการพัฒนาสมองให้ดียิ่งขึ้นไปอีกและได้เรียนรู้การเป็นผู้ตามบ้าง ไม่ควรสนับสนุนให้เด็กเป็น "ผู้นำ" เพียงอย่างเดียว

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษารูปแบบและผลที่เกิดจากการอบรมเลี้ยงดู
2. เพื่อศึกษาวิธีอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี
3. เพื่อศึกษาพ่อแม่หรือผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดี ถึงวิธีอบรมเลี้ยงดูและผลที่เกิดจากการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีของนักเรียน
4. เพื่อสร้างสื่อแนะแนวิธีอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษา รวบรวม และสังเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผลงานวิจัยได้ศึกษาจาก 5 สถาบัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. การสัมภาษณ์นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 3.50-4.00 ของการศึกษาระดับมัธยมปลาย ของโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย และบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จำนวน 6 ครอบครัว

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

แบบสัมภาษณ์นักเรียนและแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

สรุปผลการศึกษา

รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 รูปแบบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป

การศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาผลงานวิจัยของ 5 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในเรื่องของการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูบุตร

ด้วยการให้ความรัก ความเข้าใจ ใช้เหตุผลและให้อิสระแก่บุตร ครอบครัวมีความเสมอภาคกัน มีการกระทำกิจกรรมร่วมกัน แสดงความคิดเห็นร่วมกัน บิดามารดาให้การยอมรับ ส่งเสริมและสนับสนุนบุตร ให้คำปรึกษาแนะนำแก่บุตร ให้เด็กได้รู้จักการพึ่งตนเอง มีการฝึกระเบียบวินัย สร้างสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้บุตรได้ใช้ความสามารถของตนเอง องค์ประกอบเหล่านี้จะทำให้บุตรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีได้ ลักษณะดังกล่าวเหล่านี้เรียกได้ว่าเป็นลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และยังพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสามารถส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กได้ดีกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามใจบุตร

การศึกษานักเรียนที่มีผลการเรียนดีและบิดา มารดา ถึงการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดี

การศึกษานักเรียนที่มีผลการเรียนดีและบิดา มารดา ถึงการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีผลการเรียนดีนั้น ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้สร้างขึ้นมาจากกรอบของลักษณะการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 5 รูปแบบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป จากการศึกษาพบว่า บิดามารดาได้เปิดโอกาสให้บุตรแสดงความคิดเห็นของตนเองได้ และถ้าความคิดขัดแย้งกับบุตรก็จะใช้วิธีการพูดอธิบายเหตุผลแก่บุตร บุตรสามารถคิดและตัดสินใจเองได้ในเรื่องต่างๆ บิดามารดาจะให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่บุตร พร้อมทั้งให้ความใกล้ชิดและเอาใจใส่บุตรในทุกๆเรื่อง ไม่มีการวางกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่เข้มงวดเพื่อให้บุตรปฏิบัติตาม ยอมให้บุตรทำในสิ่งที่ตนเองชอบและมีความสนใจถ้าเป็นเรื่องที่ดี ให้บุตรได้รู้จักการช่วยเหลือตนเองและจะลงโทษบุตรด้วยเหตุผล ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อนักเรียนที่มีผลการเรียนดีดังกล่าวนี้เรียกได้ว่า ได้อบรมเลี้ยงดูบุตรในแนวทางของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน

การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ

1. การให้ความรัก ความเอาใจใส่แก่บุตร และรักเด็กในทางที่ถูกที่ควรแต่ไม่มากจนเกินไป
2. ให้เด็กได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก
3. ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง และมีความยุติธรรมแก่บุตรเท่าเทียมกัน
4. ใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์
5. ให้เด็กมีอิสระภาพในขีดความสามารถและความรับผิดชอบของเด็กเอง ไม่ถึงกับปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวดมากจนเกินไป
6. ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และยอมรับฟังปัญหาของเด็ก
7. เข้าใจความต้องการของเด็ก
8. ถ้ามีการลงโทษก็ลงโทษด้วยการใช้เหตุผล ไม่ใช้อารมณ์เพียงอย่างเดียว

การที่การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสามารถส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กได้ดีกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆเนื่องจาก การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย บิดามารดาจะส่งเสริมให้บุตรมีความอยากรู้อยากเห็น ชอบให้บุตรถามและส่งเสริมให้บุตรแสวงหาความรู้จากสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยประสาท

สัมผัสทั้ง 5 เป็นการสนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง เด็กจะชอบการแข่งขัน เนื่องจากบิดามารดาให้อิสระแก่เด็ก ให้บุตรได้ช่วยเหลือตนเองและมีความเป็นตัวของตัวเอง มีอารมณ์ผ่องใส ทำให้เรียนรู้สิ่งต่างๆได้ง่ายและรวดเร็ว นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะช่วยฝึกให้เด็กรู้จักคิดและตัดสินใจด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความสามารถทางการคิดและสติปัญญาให้ดีขึ้นด้วย ทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีได้

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน เด็กจะไม่ได้รับอิสระ ต้องอยู่ในระเบียบวินัยของบิดามารดา บิดามารดาจะก้าวก่ายเรื่องส่วนตัวของลูก ควบคุมดูแลบุตรทุกอย่าง เด็กหมดอิสระภาพในการคิดสิ่งต่างๆ มักจะทำให้เด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญาช้า จึงส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และถึงแม้ว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะทำให้เด็กมีผลการเรียนที่ดีได้ เพราะบิดามารดามักจะดูแลกวดขันเกี่ยวกับการเรียนของบุตรอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากอยากให้บุตรมีผลการเรียนสูง ทำให้เด็กต้องสนใจและเอาใจใส่การเรียนตลอดเวลา แต่เด็กจะมีปัญหาในพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม

การอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไปหรือปกป้องคุ้มครองมากเกินไปและการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ทำให้เด็กขาดโอกาสในการฝึกคิด การใช้เหตุผล ทำให้ไม่เอื้อต่อการพัฒนาทางการคิดและการใช้เหตุผลตลอดจนบุคลิกภาพ ความอยากรู้อยากเห็นและความคิดสร้างสรรค์ จะส่งผลให้เด็กมีความสามารถทางการเรียนต่ำ และการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบยอมตามใจหรือตามใจมากเกินไปนั้น จะทำให้บุตรเป็นคนที่เอาแต่ใจตนเอง ดื้อรั้น ไม่มีความรับผิดชอบ เห็นแก่ตัว เข้าสังคมหรืออยู่ร่วมกับคนอื่นๆในสังคมยาก คุณสมบัติทางลบเหล่านี้จะส่งผลให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำได้เช่นเดียวกัน

แนวทางการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แนวทางในการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตย เพื่อส่งเสริมให้บุตรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีนั้น บิดามารดาควรกระทำดังต่อไปนี้ คือ บิดามารดาควรปล่อยให้บุตรได้เติบโตตามพัฒนาการของบุตรเอง ยอมรับในพัฒนาการการเจริญเติบโตของบุตร ให้สิ่งต่างๆตรงกับพัฒนาการของบุตรตามความเหมาะสม ตามความสามารถของบุตร ไม่บังคับให้บุตรต้องทำในสิ่งที่ยังไม่พร้อมที่จะทำได้ จะทำให้บุตรยอมรับในตัวเองและมีความภาคภูมิใจในตนเอง และบิดามารดาควรสร้างสิ่งแวดล้อมที่จะกระตุ้นให้บุตรเกิดความอยากรู้อยากเห็นและเกิดความคิดสร้างสรรค์ พยายามตอบคำถามบุตรเท่าที่จะสามารถตอบได้ และปล่อยให้บุตรได้เรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัวในสิ่งที่ไม่เป็นอันตรายกับบุตร จะทำให้บุตรเป็นคนที่ใฝ่เรียนรู้ รวมทั้งควรจัดสภาพภายในบ้านให้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่บุตร โดยที่สิ่งของภายในบ้านควรมีหลากหลายแตกต่างกัน บิดามารดาต้องให้ความรักความเข้าใจและให้อิสระแก่เด็กด้วย

บิดามารดาจะต้องให้บุตรรู้จักการช่วยเหลือตนเอง ให้บุตรได้เรียนรู้สิ่งต่างๆด้วยตนเอง บิดามารดาจะเพียงคอยดูแลและชี้แนะให้แก่บุตรเท่านั้น อย่าให้คำแนะนำแก่บุตรตลอดเวลา จะทำให้บุตรสามารถช่วยเหลือตนเองได้ดีตอนโต และความรู้ ประสบการณ์ เทคนิคที่บุตรได้จากการคิดใคร่ครวญด้วยตนเองจะทำให้บุตรเรียนรู้วิธีการที่ถูกต้อง เป็นการฝึกการปรับตัว ฝึกสมองให้รู้จักมีไหวพริบพลิกแพลง บิดามารดาควรเปิดโอกาสให้บุตรได้แสดงความคิดเห็นและให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของบุตร เพราะจะทำให้บุตรรู้สึกว่าตนเองเป็นที่รัก เป็นที่ยอมรับ เป็นที่ต้องการของครอบครัว บุตรจะเกิดความภาคภูมิใจ เป็นบุคคลที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความมั่นใจในตนเอง กล้าพูดกล้าแสดงออก สามารถคิดและตัดสินใจเองได้ นอกจากนี้ บิดามารดาควรฝึกให้เด็กรู้จักความรับผิดชอบตั้งแต่ยังเด็ก เพราะจะทำให้บุตรเติบโต

เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ โดยมอบหมายงานบ้านเล็กๆน้อยๆให้บุตรทำและปล่อยให้บุตรรับผิดชอบด้วยตนเอง รวมทั้งให้เด็กรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวและการเรียนของตนเอง เมื่อฝึกให้บุตรรู้จักมีความรับผิดชอบแล้ว บิดามารดาจะต้องมีการฝึกวินัยให้แก่บุตรด้วย ให้บุตรได้เรียนรู้ความมีระเบียบวินัยจากครอบครัวเป็นอันดับแรก จะทำให้บุตรสามารถเรียนได้ดีและอยู่ร่วมกับเพื่อนๆในห้องเรียนได้อย่างมีความสุข เพราะสามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของห้องเรียนของโรงเรียนได้ และจะทำให้บุตรเป็นบุคคลที่มีระเบียบวินัยในตนเอง สามารถควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม หรือสามารถบังคับให้ตนเองทำในสิ่งที่ควรทำด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยการบังคับหรือแรงจูงใจจากภายนอก การอยู่ร่วมกับเพื่อนๆในห้องเรียนได้อย่างมีความสุขนั้น สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ บิดามารดาจะต้องช่วยให้บุตรเรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น บิดามารดาควรหาโอกาสชักนำบุตรให้เข้ากลุ่มเพื่อหัดเล่นกับเพื่อนๆตั้งแต่อายุ 3 ขวบขึ้นไป ไม่ควรปล่อยปละละเลยไว้จนถึงอายุ 5 ขวบ เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กรู้จักปรับตัวเมื่อเข้าสังคม ไม่มีปัญหาในการคบเพื่อนเมื่อถึงวัยเข้าเรียน ทั้งนี้บิดามารดาเองก็จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกๆด้านให้แก่บุตรด้วย เพราะบุตรจะเลียนแบบพฤติกรรมของบิดามารดาและพยายามที่จะลอกแบบความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติและพฤติกรรมของบิดามารดาให้เป็นแบบฉบับของตนเอง รวมไปถึงญาติพี่น้องก็ต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กด้วย และเมื่อบุตรมีการกระทำที่ดีที่ถูกต้องจำเป็นต้องมีการให้รางวัล ให้คำชมเชย ให้กำลังใจ จะทำให้เด็กทำพฤติกรรมนั้นๆบ่อยขึ้น และถ้าบิดามารดาต้องการให้เด็กเป็นคนอย่างไร บิดามารดาก็ต้องกระทำตนอย่างนั้นก่อน เช่น ถ้าต้องการให้บุตรเป็นคนขยัน บิดามารดาก็ต้องขยันให้บุตรเห็น หรืออยากให้บุตรมีความกระตือรือร้น บิดามารดาก็ต้องแสดงความกระตือรือร้นให้เด็กเห็นก่อน

บิดามารดาควรมีเวลาใกล้ชิดบุตรและทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีแก่บุตร เมื่อบุตรยังอยู่ในวัยเด็กเล็กควรให้บุตรได้เล่นอยู่ใกล้ๆกับบิดามารดา และให้บุตรได้อยู่ร่วมในกิจกรรมต่างๆประจำวันตามปกติกับบิดามารดา เพราะจะทำให้บุตรได้พบได้เจอประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนสำหรับบุตรได้ และบิดามารดาจะต้องให้ความสนใจในกิจกรรมต่างๆของบุตร ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริมและเฝ้าดูผลสำเร็จในงานของบุตรด้วยความตั้งใจและอดทน เมื่อบุตรประสบความสำเร็จก็ควรแสดงความดีใจอย่างชัดแจ้ง จะทำให้บุตรมีความรู้สึกอบอุ่น เป็นกำลังใจที่จะช่วยให้บุตรประสบความสำเร็จและเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่บุตรด้วย

การกระทำที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นจะเป็นการปลูกฝังลักษณะที่ดีให้แก่บุตร ที่ช่วยส่งเสริมให้บุตรมีผลการเรียนที่ดีได้แล้วนั้น บิดามารดาควรต้องส่งเสริมความเป็นคนที่มีสุขภาพจิตที่ดีแก่บุตรด้วย โดยที่ภายในครอบครัวต้องมีบรรยากาศแห่งความรัก ความเข้าใจอันดี ให้สิทธิแก่บุตรในขอบเขตที่เหมาะสมและเคารพสิทธิส่วนบุคคลของบุตรด้วย ปล่อยให้บุตรได้พัฒนาไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ในจังหวะเวลาอันสมควร โดยให้บุตรได้รู้จักการตัดสินใจด้วยตนเอง เช่น การเลือกคบเพื่อน การเลือกเสื้อผ้า หรือการเลือกวิชาที่เรียน บิดามารดาควรคอยดูแลช่วยเหลือแนะแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมให้ การกระทำเช่นนี้จะทำให้เด็กมีสุขภาพจิตดี จิตใจสบาย สมองปลอดโปร่งแจ่มใส มีผลการเรียนใกล้เคียงกับระดับความสามารถและสติปัญญาอันแท้จริง เรียนรู้และปฏิบัติงาน พิจารณาเหตุผล ตัดสินใจ แก้ปัญหา และมีการปรับตัวที่ดี ส่วนการลงโทษบุตรนั้น ควรใช้วิธีการลงโทษให้เหมาะสม เมื่อบุตรทำผิดไม่ควรดุด่าบุตรในทันที ให้โอกาสบุตรได้ชี้แจง ใช้ท่าทีอบอุ่นเป็นมิตรกับบุตร ใช้เหตุผลเป็นหลักในการตัดสินปัญหา หากต้องมีการลงโทษก็ต้องชี้แจงเหตุผลให้บุตรทราบ เพราะจะทำให้บุตรรู้สึกถึงความมีคุณค่าในตนเอง

จะเห็นได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามแนวทางที่กล่าวมาทั้งหมด จะทำให้เด็กมีคุณลักษณะต่างๆ เช่น เป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเอง กล้าคิดกล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบ

สามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีจิตใจที่มั่นคง มีความมานะพยายาม ควบคุมตนเองได้ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ และปรับตัวได้ดี เป็นต้น ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ สอดคล้องกับคำกล่าวของอารีย์ พันธ์มณี (ม.ป.ป. : 21 – 22) ที่ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับครอบครัวและการอบรมสั่งสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ คือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับจิตลักษณะหรือจิตนิสัยในการเรียนรู้ ซึ่งหมายถึง จิตใจหรือความสำนึกในเรื่องความตั้งใจจริง ความเอาใจใส่ ความมุ่งอนาคต มีสมาธิดี มีความรับผิดชอบ ความมานะพยายาม ความอดทน อดกลั้น ความไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคง่ายเกินไป เป็นต้น จิตลักษณะหรือจิตนิสัยนี้มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของเด็ก และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้และในการทำงานทุกอย่าง เพราะถ้าเด็กมีคุณสมบัติส่วนตัวดีหรือจิตลักษณะดี ก็จะทำให้เด็กเรียนได้ดี หรือทำกิจกรรมต่างๆ ได้ดีด้วย

ข้อเสนอแนะ

สำหรับผู้เป็นบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ควรอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานให้เจริญเติบโตด้วยความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ โดยการอบรมเลี้ยงดูบุตรในแนวทางประชาธิปไตยภายในครอบครัว เพราะการเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยนี้จะก่อให้เกิดผลดีแก่บุตรหลานอย่างมากมาย ซึ่งจะเจริญเติบโตต่อไปเป็นกำลังของประเทศชาติ คือ จะทำให้บุตรหลานของตนได้เติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความพร้อมมีความสมบูรณ์ในตนเอง มีลักษณะและจิตลักษณะที่เอื้อประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม

สำหรับครูและงานแนะแนวของโรงเรียน

ควรต้องสนใจถึงวิธีอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองด้วย เพราะการอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กมากพอสมควร เพื่อที่จะได้สามารถแนะแนวทางการอบรมเลี้ยงดูที่สามารถส่งเสริมผลการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้นได้แก่บิดามารดาและผู้ปกครอง นอกจากนี้จะทำให้ครูได้เข้าใจเด็กอย่างถูกต้อง สามารถแก้ไขหรือส่งเสริมให้เด็กมีความเจริญก้าวหน้าไปได้อย่างเต็มความสามารถของเขา

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและสังเคราะห์เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี โดยได้จัดทำเป็นหนังสือคู่มือแนะแนว " เลี้ยงลูกอย่างไร...ให้เรียนดี " สำหรับผู้ปกครองและผู้ที่มีความสนใจ เพื่อการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่บุตรหลาน ช่วยให้บุตรหลานของตนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีได้

คู่มือแนะแนวการอบรมเลี้ยงดูบุตร

เลี้ยงลูกอย่างไร....ให้เรียนดี

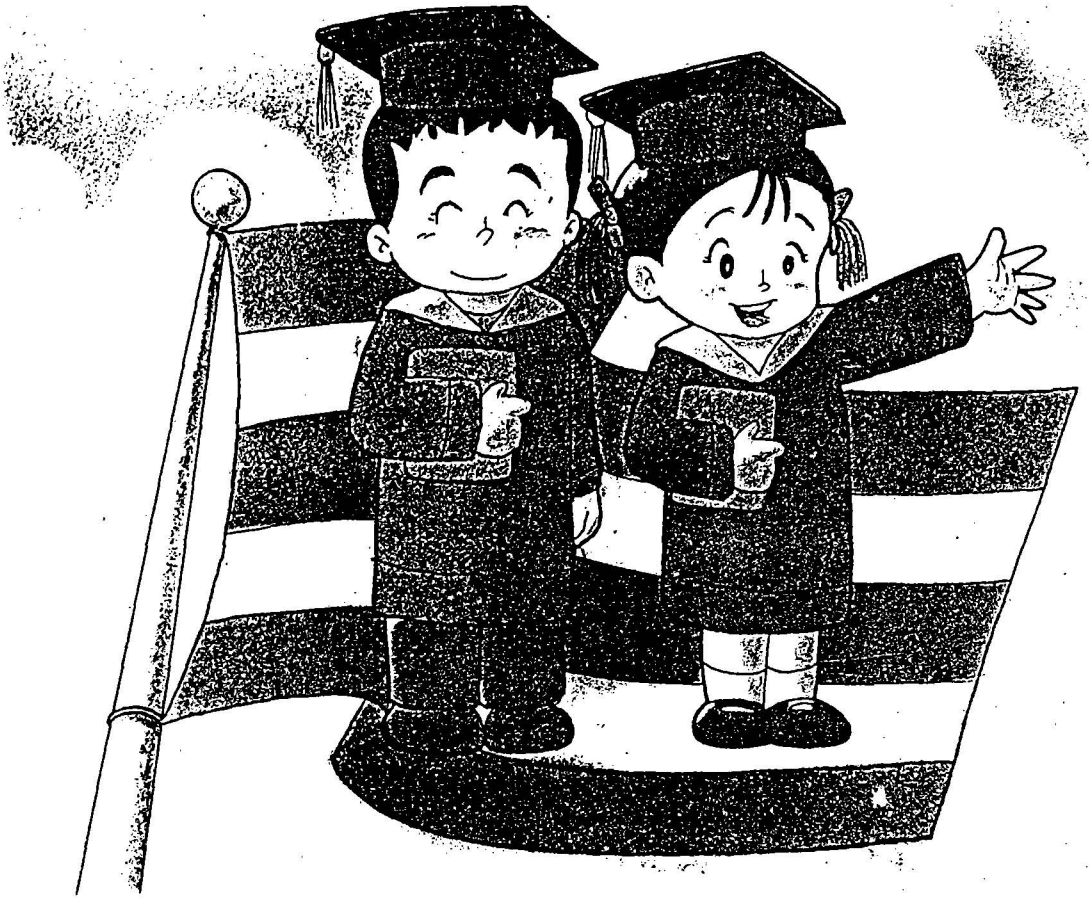

ผลงานการศึกษาและค้นคว้า

โดย....กมลนันท์ รังสยาธร

นิสิตปริญญาโท ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผลงานชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

คำนำ

ผลงานการศึกษาค้นคว้าเล่มนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ผู้ที่นำให้เกิดความคิดหัวข้อเรื่องอันมีค่าและมีประโยชน์นี้คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำสารนิพนธ์ของผู้ทำการศึกษาด้วย

ผู้ทำการศึกษา ได้ทำการศึกษาค้นคว้า รวบรวม และสังเคราะห์เป็นข้อมูลอย่างเต็มความสามารถและด้วยความตั้งใจจริง เพื่อที่จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานแก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อไป เพื่อทำให้บุตรหลานของตนมีผลการเรียนที่ดี เพราะถ้าเด็กและเยาวชนมีผลการเรียนที่ดีแล้วนั้น จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม ทำให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

ผู้ทำการศึกษา มีความภาคภูมิใจที่ได้สร้างสรรค์งานอันเป็นประโยชน์นี้ สมกับสาขาวิชาชีพที่ได้ร่ำเรียนมาคือ จิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ซึ่งหน้าที่ส่วนหนึ่งของนักแนะแนวก็คือ การให้ข้อมูล ให้ความรู้ ให้แนวทางอันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลและสังคม ดังนั้น ผู้ทำการศึกษาจึงขอมอบผลงานนี้แก่ผู้ที่มีความสนใจและต้องการที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ทุก ๆท่าน ด้วยความเต็มใจและยินดีอย่างยิ่ง

กมลนันท์ รังสยาธร

มีนาคม 2543

สารบัญ

คำนำ

บทนำ

* การเรียนของบุตรเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูอย่างไร 5

* การอบรมเลี้ยงดูมีกี่แบบ 6

* แล้วเลี้ยงลูกแบบใดลูกจึงเรียนดี 9

* **การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยส่งเสริมให้บุตรมีผลการเรียนที่ดีได้อย่างไร และการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ๆส่งผลต่อการเรียนของบุตรอย่างไร** 11

* **การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยที่จะทำให้บุตรมีผลการเรียนที่ดีนั้น ทำอย่างไร** 14

** เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นและให้ความสำคัญ กับความคิดเห็นของเด็ก 15

** ให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเอง พยายามให้เด็กได้เป็นตัวของตัวเอง 18

** ฝึกให้เด็กรู้จักความรับผิดชอบ 22

** ให้สิ่งต่าง ๆตรงกับพัฒนาการของลูกตามความเหมาะสม ตามความสามารถทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และทักษะของลูก ไม่บังคับให้เด็กต้องทำในสิ่งที่เด็กยังไม่พร้อมที่จะทำได้ 25

** ให้ความสนใจกิจกรรมต่าง ๆของลูก ให้คำแนะนำ ส่งเสริมและเฝ้าดู ผลสำเร็จในงานของลูกด้วยความตั้งใจและอดทน 34

** บิดามารดาควรมีเวลาใกล้ชิดบุตรและทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีของบุตร ให้คำแนะนำมากกว่าการออกคำสั่งให้ทำ 41

** บิดามารดาจะต้องเป็นแบบอย่างโดยแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ให้บุตรเห็นอย่างเด่นชัด เพื่อที่บุตรจะได้ยึดเป็นแบบอย่างต่อไป และบิดามารดาควรใช้แรงเสริมเป็นตัวสร้างบุคลิกภาพของบุตร ตามที่ตนต้องการจะให้เด็กเป็น 45

** บิดามารดาควรต้องส่งเสริมความเป็นคนที่มีสุขภาพจิตที่ดีแก่บุตร 49

** บิดามารดาควรใช้วิธีการลงโทษให้เหมาะสม 53

** มีการฝึกวินัยให้แก่บุตร 57

** บิดามารดาควรสร้างสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้บุตรเกิดความอยากรู้ อยากเห็นและเกิดความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ ให้บุตรได้เรียนรู้ทุกอย่างด้วยตัวเองเป็นหลัก บิดามารดาจะเป็นเพียงผู้ให้ความช่วยเหลือและคอยแนะนำเท่านั้น 62

** **บิดามารดาควรช่วยให้บุตรได้เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข** โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กวัยเดียวกัน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้อย่างปกติสุข 68

สรุป **72**

บรรณานุกรม

3
4
5

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการเรียนของนักเรียน

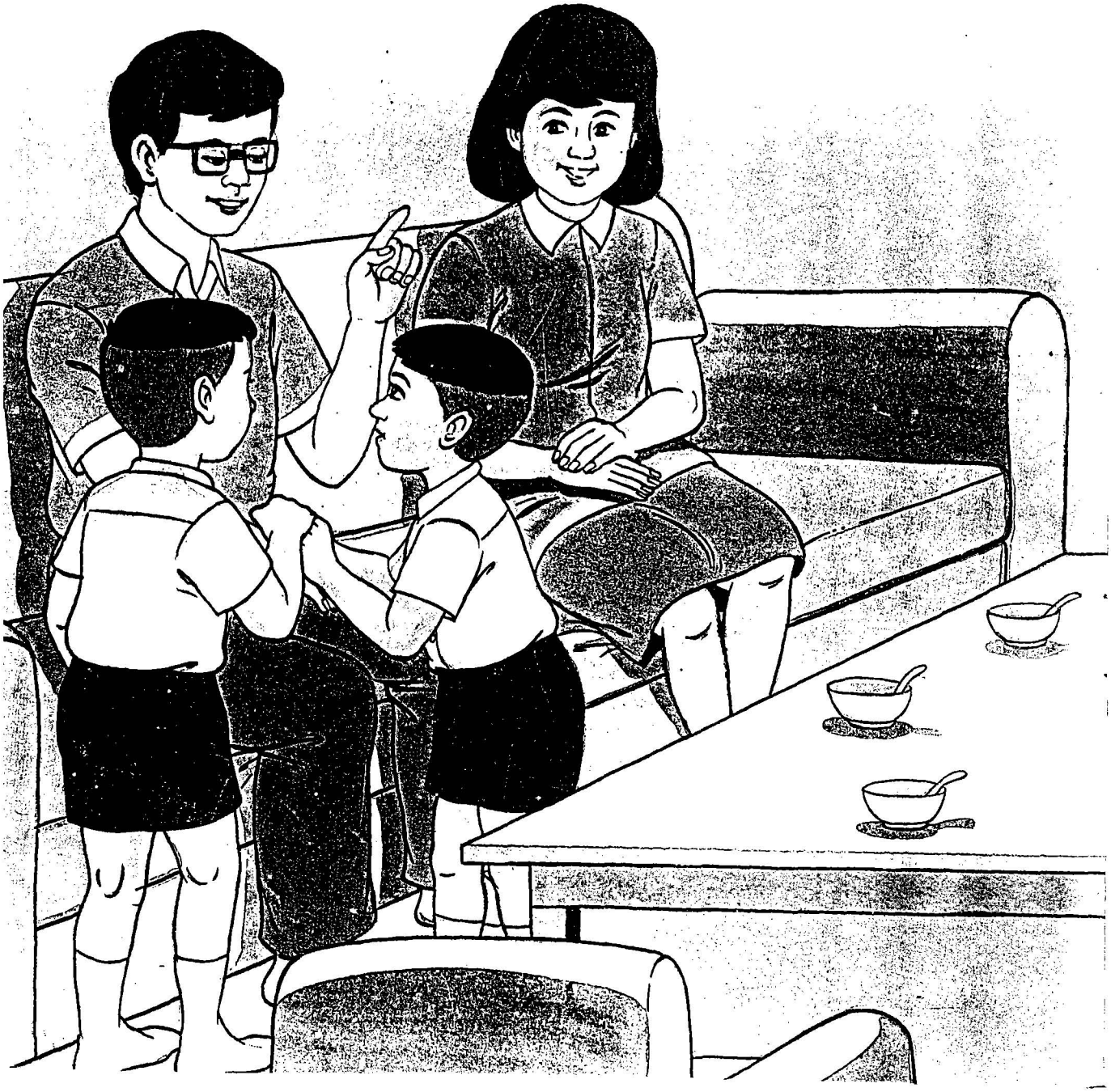

รากฐานสำคัญของความรู้สึกนึกคิด สติปัญญา ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ล้วน
ขึ้นอยู่กับการเริ่มต้นชีวิตที่บ้าน ซึ่งย่อมส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย

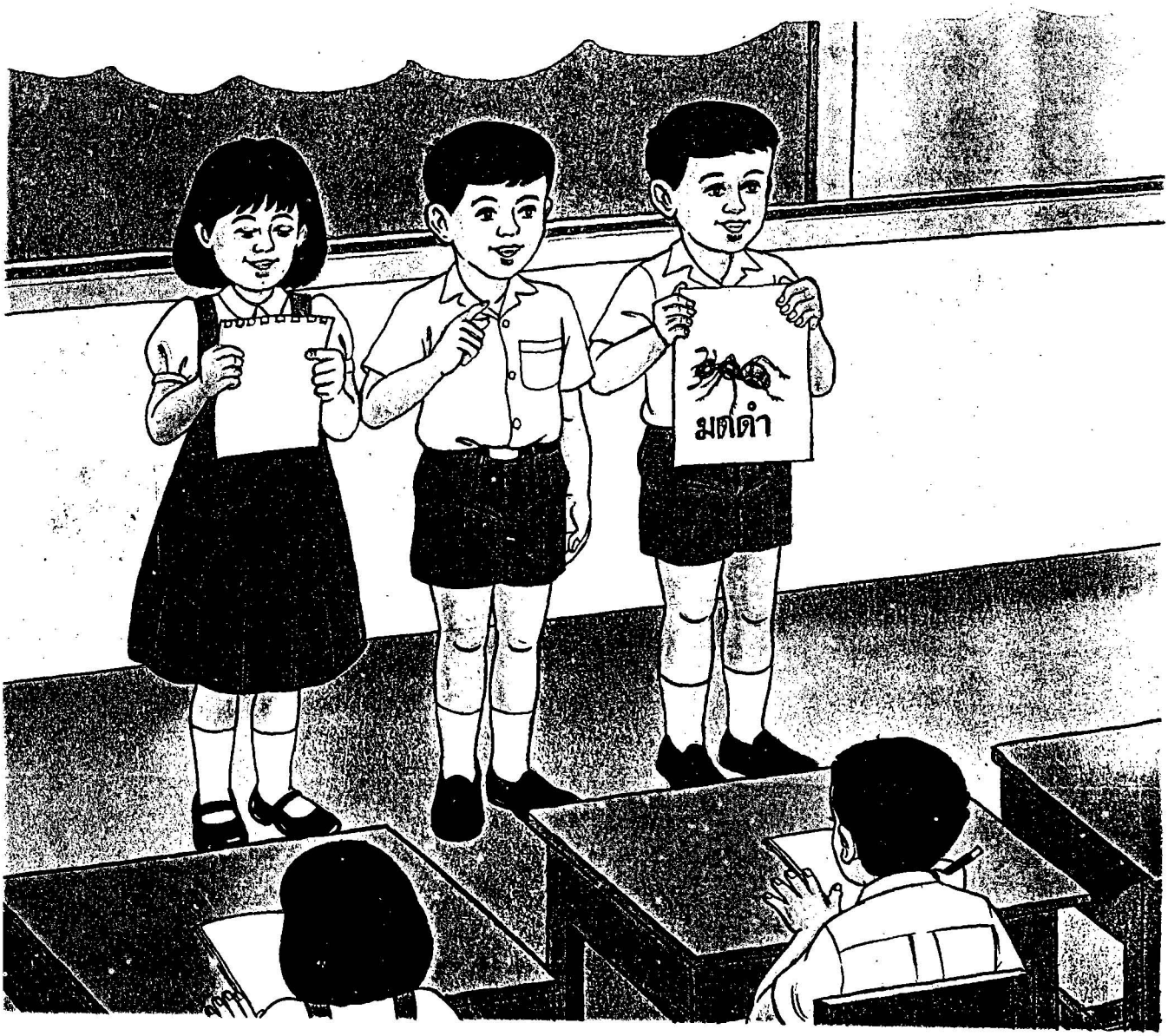

ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะช่วยส่งผลในด้านการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม

บทนำ

การเรียนของบุตรเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูอย่างไร ???

เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือผลการเรียนเป็นตัวแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการเรียนของนักเรียน และครอบครัวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการที่จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันไป วิธีอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดานับตั้งแต่วัยทารกมีความสำคัญต่อการปลูกฝังลักษณะทางบุคลิกภาพให้แก่บุตร เพราะบิดามารดาเป็นบุคคลแรกและเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากบิดามารดาเป็นผู้ให้การอบรมเลี้ยงดู ชี้แนะและมีเวลาใกล้ชิดกับบุตรมาก

รากฐานสำคัญของความรู้สึกนึกคิด สติปัญญา ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆล้วนขึ้นอยู่กับการเริ่มต้นชีวิตที่บ้าน ซึ่งย่อมส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะช่วยส่งผลในด้านการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม

ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กมีมาตั้งแต่เกิด เด็กที่ถูกทอดทิ้ง ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่หรือกระตุ้น ใยประสาทของสมองจะเกิดน้อยทำให้โง่เรียนได้ช้า ทำอะไรไม่ค่อยเป็น เฉื่อยชาและขาดเหตุผล นอกจากนี้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นมาตั้งแต่ยังเป็นทารกอันเป็นจุดเริ่มต้นของความรักเรียน เด็กที่มาจากบ้านที่ส่งเสริมความรักเรียน ย่อมเรียนได้เร็วและก้าวไปไกลในโรงเรียน และถ้าบิดามารดา ผู้ปกครอง สนองสภาพแวดล้อมที่ค่อนข้างดีแก่บุตรหลาน สร้างบรรยากาศที่ช่วยให้บุตรหลานสามารถเรียนหนังสือได้อย่างสงบใจ ลดความเหนื่อยยาก ความอึดอัดกลัดกลุ้มและแรงกดดันให้น้อยลง บุตรหลานก็จะศึกษาเล่าเรียนอย่างกระตือรือร้นมากขึ้น เมื่อผู้ปกครองเอาใจใส่ชีวิตการเรียนของบุตรหลานด้วยท่าทีที่สร้างสรรค์ ก็จะยิ่งมีกำลังใจและยินดีทุ่มเทสติปัญญาให้กับการศึกษาเล่าเรียนมากขึ้น

กล่าวได้ว่า อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางบ้านมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรม ทัศนคติและความพร้อมทางด้านจิตใจของเด็กอย่างมาก เด็กจะเรียนได้อย่างเต็มที่และมีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับในสังคมโรงเรียน จะต้องอาศัยครอบครัวเป็นแหล่งอิทธิพลสำคัญในการที่จะช่วยให้การเรียนการสอนได้ผลตามต้องการและช่วยให้เด็กเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและสังคมโรงเรียน ดังที่ รองศาสตราจารย์ อารีย์ พันธุ์มณี แห่งภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับครอบครัวและการอบรมสั่งสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ประการหนึ่งคือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับจิตลักษณะหรือจิตนิสัยในการเรียนรู้ ซึ่งหมายถึงจิตใจหรือความสำนึกในเรื่องความตั้งใจจริง ความเอาใจใส่ความมุ่งอนาคต มีสมาธิดี มีความรับผิดชอบ มีความมานะพยายาม มีความอดทนอดกลั้น ความไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคง่ายเกินไป เป็นต้น จิตลักษณะหรือจิตนิสัยนี้มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของเด็ก และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้และในการทำงานทุกอย่าง เพราะถ้าเด็กมีคุณสมบัติส่วนตัวดีหรือจิตลักษณะดีก็จะทำให้เด็กเรียนได้ดี

หรือทำกิจกรรมต่าง ๆได้ดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูสามารถสร้างคุณสมบัติหลายประการที่เอื้อและเป็นประโยชน์ต่อการเรียน ทำให้เด็กมีผลการเรียนที่ดีได้

การอบรมเลี้ยงดูมีกี่แบบ ???

การอบรมเลี้ยงดูแบ่งออกได้เป็น 5 รูปแบบคือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ลักษณะของบิดามารดาที่อบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยคือ

1.1 แสดงความรักใคร่ห่วงใย ให้ความสนใจ รักเด็กอย่างจริงใจและรักเด็กในทางที่ถูกที่ควร แต่ไม่มากจนเกินไป

1.2 ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ และเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก

1.3 ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง และมีความยุติธรรมแก่ลูกเท่าเทียมกัน

1.4 เน้นวิธีการใช้เหตุผล ไม่ใช้อารมณ์

1.5 ให้เด็กมีอิสระภาพในขีดความสามารถและความรับผิดชอบของเด็กเอง ซึ่งไม่ถึงกับปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวดมากจนเกินไป

1.6 ยอมรับฟังปัญหาของเด็ก

1.7 เข้าใจความต้องการของเด็ก

1.8 ให้เด็กรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของตนเอง เช่น การเลือกใช้สิ่งของเป็นต้น

1.9 ถ้ามีการลงโทษก็จะลงโทษโดยใช้เหตุผล ไม่ใช้อารมณ์เพียงอย่างเดียว ก่อนการลงโทษจะอธิบายให้ลูกทราบและพยายามให้ลูกสำนึกในความผิดเสียก่อน

1.10 ถ้าลูกไม่ทำตามคำกล่าวก็จะแนะนำ อธิบายถึงเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงต้องทำอย่างนั้นหรือไม่ทำอย่างนี้

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ลักษณะของบิดามารดาที่อบรมเลี้ยงดูบุตรแบบเข้มงวดกวดขันคือ

2.1 บังคับ เคี่ยวเข็ญ ให้ลูกทำตามกฎเกณฑ์ หรือคำสั่งที่เห็นว่าดีอย่างเคร่งครัด

2.2 ชอบตั้งกฎเกณฑ์ให้ลูกปฏิบัติตาม โดยที่ลูกไม่รู้เหตุผลว่าทำไมต้องทำอย่างนั้น

2.3 ไม่ยอมให้เด็กแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง เมื่อเวลาที่ลูกอธิบายหรือแสดงเหตุผลคัดค้านพ่อแม่ก็มักจะดุด่าว่ากล่าว ลูกต้องทำตามความพอใจของพ่อแม่ทุกครั้ง

2.4 ลงโทษลูกตามอารมณ์ ลงโทษลูกโดยที่ลูกยังไม่ทราบสาเหตุของการลงโทษ

2.5 ไม่เปิดโอกาสให้ลูกได้ทำอะไรได้ด้วยตนเอง พ่อแม่จะเป็นผู้กำหนดวิถีการดำรงชีวิตตั้งแต่เกิด ไม่ว่าจะเป็นการกิน การเล่น การเที่ยว ทุกประการขึ้นอยู่กับความประสงค์ของพ่อแม่

2.6 ใช้สิทธิ์ของความเป็นพ่อแม่ก้าวก่ายในเรื่องส่วนตัวของลูก พ่อแม่จะจัดการสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเอง

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ลักษณะของบิดามารดาที่อบรมเลี้ยงดูบุตรแบบปล่อยปละละเลยคือ

3.1 พ่อแม่จะไม่เอาใจใส่ ไม่สนใจดูแลเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของลูก ไม่คำนึงถึงสวัสดิภาพของลูก

3.2 ไม่สนใจในการเรียนของลูก เวลาลูกซักถามพ่อแม่มักจะพูดว่า "อย่ามากวนใจ ไปให้พ้น"

3.3 พ่อแม่มักลืมหรือไม่สนใจกับคำสัญญาหรือข้อเรียกร้องของลูก

3.4 ปล่อยเด็กให้ทำอะไรตามใจชอบ ไม่สนใจช่วยเหลือ ไม่ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมให้

3.5 เมื่อพ่อแม่อารมณ์ไม่ดี มักจะระบายออกด้วยการทำโทษเด็กเสมอ

3.6 ไม่มีเหตุผล เมื่อต้องการให้เด็กกระทำหรือไม่กระทำอะไร

3.7 พ่อแม่มักจะรักลูกไม่เท่ากัน

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไป ลักษณะของบิดามารดาที่อบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักถนอมมากเกินไปคือ

4.1 เห็นลูกเป็นเด็กและเลี้ยงลูกแบบเด็ก ๆ ตลอดเวลา แม้ว่าลูกจะโตแล้วก็ตาม เช่น อาบน้ำ ป้อนข้าว ขัดรองเท้าให้ นอนกับลูก เป็นต้น

4.2 ป้องกันและขัดขวางวุฒิภาวะทางสังคม เช่น แนะนำสั่งสอนตลอดเวลาและมากเกินควรจนกระทั่งเด็กไม่ต้องแก้ปัญหาด้วยตนเอง เตรียมบทเรียนและแบบฝึกหัดให้ เลือกวิชาเรียนให้ ต่อสู้อุปสรรคให้ทุกอย่าง ไม่ยอมให้ลูกเข้าใกล้สิ่งที่คิดว่าเป็นอันตรายกับลูก ไม่ยอมให้ลูกสกปรก ไม่ยอมให้ไปไหนคนเดียว เลือกเพื่อนให้คบด้วย เป็นต้น พ่อแม่จะช่วยเหลือลูกอยู่ตลอดเวลา

4.3 เมื่อลูกเจ็บป่วยเพียงเล็กน้อย พ่อแม่จะวิตกกังวลมากและให้การรักษาเกินความจำเป็น

5. การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป ลักษณะของบิดามารดาที่อบรมเลี้ยงดูบุตรแบบตามใจมากเกินไปคือ

5.1 ยอมให้ลูกเป็นใหญ่ มีอำนาจสิทธิขาดภายในบ้าน

5.2 พ่อแม่จะตามใจลูกมาก ยอมลูกทุกอย่าง ลูกจะทำอะไรก็ได้ ไม่มีการห้ามปรามหรือชี้แนะพฤติกรรมที่พึงปรารถนา

5.3 ลูกต้องการอะไร พ่อแม่ต้องพยายามหามาให้ แม้พ่อแม่จะไม่เห็นด้วยก็ตาม

จำนัดหมาย
หมายสิ่งใดให้กำหนด.
ลีมโมโห
ไม่ถือ
ว่าใคร
วิชาเกษตร
ป.๖
ป.๖
ไชยกันทร์
ป.๖
จันทนา

แล้วเลี้ยงลูกแบบใดลูกจึงเรียนดี ???

การศึกษาผลงานวิจัย

จากการศึกษาผลงานวิจัยของ 5 สถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในเรื่องของการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือการอบรมเลี้ยงดูที่ทำให้บุตรมีผลการเรียนที่ดี พบว่า ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยการให้ความรักความเข้าใจ ใช้เหตุผลและให้อิสระ มีความเสมอภาคกันในครอบครัว มีการกระทำกิจกรรมร่วมกัน แสดงความคิดเห็นร่วมกัน บิดามารดาให้การยอมรับให้การส่งเสริมสนับสนุนแก่บุตร ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่บุตร มีการฝึกระเบียบวินัยให้แก่บุตร ให้บุตรได้รู้จักการพึ่งตนเอง และสร้างสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้บุตรได้ใช้ความสามารถของตนเอง องค์ประกอบเหล่านี้จะมีผลทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีได้ ซึ่งลักษณะการอบรมเลี้ยงดูดังกล่าวนี้สามารถเรียกโดยรวมได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และจากการศึกษาผลงานวิจัยยังพบว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยนี้สามารถส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กหรือทำให้บุตรมีผลการเรียนที่ดีได้ดีกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ๆ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามใจบุตร

การศึกษาจากนักเรียนที่มีผลการเรียนดีและบิดา มารดา

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ได้มาจากการสัมภาษณ์นักเรียนชั้น ม. 6 ของโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย ซึ่งเป็นนักเรียนสายวิทยาศาสตร์ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของการศึกษาระดับมัธยมปลาย 3.50-4.00 และบิดา มารดา จำนวน 6 ครอบครัว การศึกษาพบว่า บิดามารดาของนักเรียนที่มีผลการเรียนดีนั้น ได้อบรมเลี้ยงดูบุตรในแนวทางของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน เนื่องจาก นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับบิดามารดาได้ และถ้าบิดามารดามีความคิดที่ขัดแย้งกับบุตรก็จะพูดอธิบายเหตุผลและความคิดของตนกับบุตร บิดามารดาจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่บุตร ให้บุตรสามารถคิดและตัดสินใจได้เองในเรื่องต่าง ๆ บิดามารดาจะเอาใจใส่ดูแลบุตรในเรื่องต่าง ๆและจะเอาใจใส่บุตรเป็นพิเศษในบางเรื่อง เช่น เรื่องการเรียนของบุตรและเรื่องของสุขภาพ เป็นต้น ไม่มีการวางกฎเกณฑ์ข้อบังคับอะไรที่เข้มงวดเพื่อให้บุตรปฏิบัติตามตามความต้องการของบิดามารดา จะขึ้นอยู่กับความต้องการของบุตรมากกว่า ยอมให้บุตรทำในสิ่งที่ตนเองชอบและสนใจอยากจะทำถ้าเป็นเรื่องที่ดี บิดามารดามีความใกล้ชิดกับบุตรค่อนข้างมาก ให้บุตรได้รู้จักการช่วยเหลือตนเองมาตั้งแต่เด็ก การลงโทษบุตรก็จะไม่ใช้อารมณ์จะลงโทษบุตรด้วยเหตุผล ใช้การพูดว่ากล่าวตักเตือนสั่งสอน

ลักษณะดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตย เพราะ บิดามารดาไม่ได้เข้มงวดกวดขันกับบุตรมากจนเกินไป จะมีการเข้มงวดกับบุตรบ้างในบางเรื่อง เช่น เรื่องการกลับบ้าน การคบเพื่อน การปฏิบัติตนเมื่อต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น เป็นต้น แต่ให้อิสระแก่บุตรทั้งในเรื่องความคิดและการกระทำตามความเหมาะสม

นอกจากนี้ บิดามารดาได้ให้การดูแลเอาใจใส่บุตรในทุก ๆเรื่อง ให้คำปรึกษาให้นำแนะนำแก่บุตร ไม่ได้ปล่อยปละละเลยจนบุตรเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับการเหลียวแลจากบิดามารดาเลย และบิดามารดาก็ไม่ได้ทนุกนอมบุตรมากจนเกินไปจนบุตรไม่ต้องทำอะไรด้วยตนเองเลย ซึ่งสังเกตได้จากการที่บิดามารดาได้ให้บุตรรู้จักการช่วยเหลือตนเอง ให้บุตรได้ทำอะไรด้วยตนเองมาตั้งแต่เด็ก ให้บุตรคิดและตัดสินใจเองในเรื่องของตนเองได้ และไม่ตามใจบุตรมากจนเกินไปถ้าเห็นว่าบุตรจะทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยจะสามารถส่งเสริมให้บุตรมีผลการเรียนที่ดีได้ และส่งเสริมได้ดีกว่าการอบรมเลี้ยงดูในแบบอื่น ๆ

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยส่งเสริมให้บุตรมีผลการเรียนที่ดีได้อย่างไร และการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ๆส่งผลต่อการเรียนของบุตรอย่างไร ???

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนั้น บิดามารดาจะส่งเสริมให้บุตรมีความอยากรู้อยากเห็นและชอบการแข่งขันมากกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ๆ บิดามารดาจะเร่งให้บุตรมีความเป็นอิสระแห่งตนคือ สามารถช่วยเหลือตนเองได้และมีความเป็นตัวของตัวเอง มีอารมณ์ผ่องใส ทำให้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆได้ง่ายและรวดเร็ว และยังเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่จะช่วยฝึกให้บุตรรู้จักคิดและตัดสินใจด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล เป็นการส่งเสริมความสามารถทางการคิดและสติปัญญาให้ดีขึ้นด้วย นอกจากนี้บิดามารดายังส่งเสริมให้บุตรแสวงหาความรู้จากสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 และยังชอบให้บุตรถาม จึงเป็นการตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง จึงทำให้เด็กมีผลการเรียนที่ดีได้

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน บุตรจะไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ต้องอยู่ในระเบียบวินัยของบิดามารดา และบิดามารดาจะชอบก้าวก่ายในเรื่องส่วนตัวของบุตร ควบคุมดูแลบุตรทุกอย่าง ทำให้บุตรหมดอิสระภาพในการที่จะคิดต่าง ๆ มักจะทำให้บุตรมีพัฒนาการทางสติปัญญาช้า ผลที่ตามมาก็คือผลการเรียนของบุตรก็จะต่ำตามไปด้วย แต่ผลงานวิจัยบางเล่มก็ได้ศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันสามารถทำให้บุตรมีผลการเรียนดีได้เช่นกัน และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะมีผลการเรียนดีกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบปกป้องกนอมมากเกินไป และแบบยอมตามใจบุตร ทั้งนี้เป็นเพราะการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน บิดามารดามักจะกวดขันดูแลเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรอย่างสม่ำเสมอ มุ่งหวังให้บุตรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ทำให้เด็กต้องสนใจเอาใจใส่การเรียนตลอดเวลา และบิดามารดามักจะกระตุ้นให้บุตรมีความสามารถเกินธรรมชาติของเด็ก ชอบเร่งรัดให้บุตรพัฒนาไปเร็วกว่าอายุ

และเมื่อเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูทั้ง 2 แบบต่างก็เป็นการอบรมเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่ มีการบังคับและควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆมากกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ๆ ผลที่เกิดจากการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 2 แบบนี้ ทำให้เด็กมีระเบียบวินัย มีแนวทางในการดำเนินชีวิต พัฒนาการทางกายและสติปัญญาสมวัย แต่จะแตกต่างกันในเรื่องของพัฒนาการทางอารมณ์และสังคม โดยที่เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพมากกว่าแบบประชาธิปไตย จะทำให้เด็กเป็นคนที่อยู่ในระเบียบแบบแผน หัวอ่อน ไม่กล้าตัดสินใจหรือออกความคิดเห็น ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองรวมทั้งขาดความคิดริเริ่มเป็นต้น

ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไปหรือแบบรักกนอมมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยนั้น จะทำให้บุตรขาดโอกาสในการฝึกคิด การใช้เหตุผล สภาพการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 2 แบบนี้ ไม่เอื้อต่อการพัฒนาทางการคิดและการใช้เหตุผลตลอดจนบุคลิกภาพ ความอยากรู้อยากเห็นและความคิดสร้างสรรค์ จะส่งผลให้บุตรมีความสามารถทางการเรียนต่ำและส่งผลให้บุตรมีผลการเรียนที่ต่ำด้วย

และการอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามใจบุตรหรือแบบตามใจมากเกินไป การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบนี้จะก่อให้เกิดคุณลักษณะในทางลบแก่บุตรคือ บุตรจะเป็นคนที่เอาแต่ใจตนเอง ยึดถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่ ดื้อรั้นและไม่ยอมฟังผู้ใหญ่ ขาดความรับผิดชอบและเห็นแก่ตัว เข้าสังคมหรืออยู่ร่วมกับคนอื่น ๆในสังคมยาก คุณลักษณะดังกล่าวเหล่านี้ย่อมส่งผลไปถึงการเรียนและชีวิตในโรงเรียนของบุตร ซึ่งทำให้บุตรมีผลการเรียนที่ต่ำได้

การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยสามารถส่งเสริมให้บุตรมีผลการเรียนที่ดีได้ และส่งเสริมได้ดีกว่าการอบรมเลี้ยงดูในแบบอื่น ๆ

การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยที่จะทำให้บุตรมีผลการเรียนที่ดีนั้น ทำอย่างไร ???

การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยเพื่อส่งเสริมให้บุตรมีผลการเรียนที่ดีนั้น ประกอบด้วยหลัก 12 ประการ ได้แก่

1.
เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น และให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของเด็ก

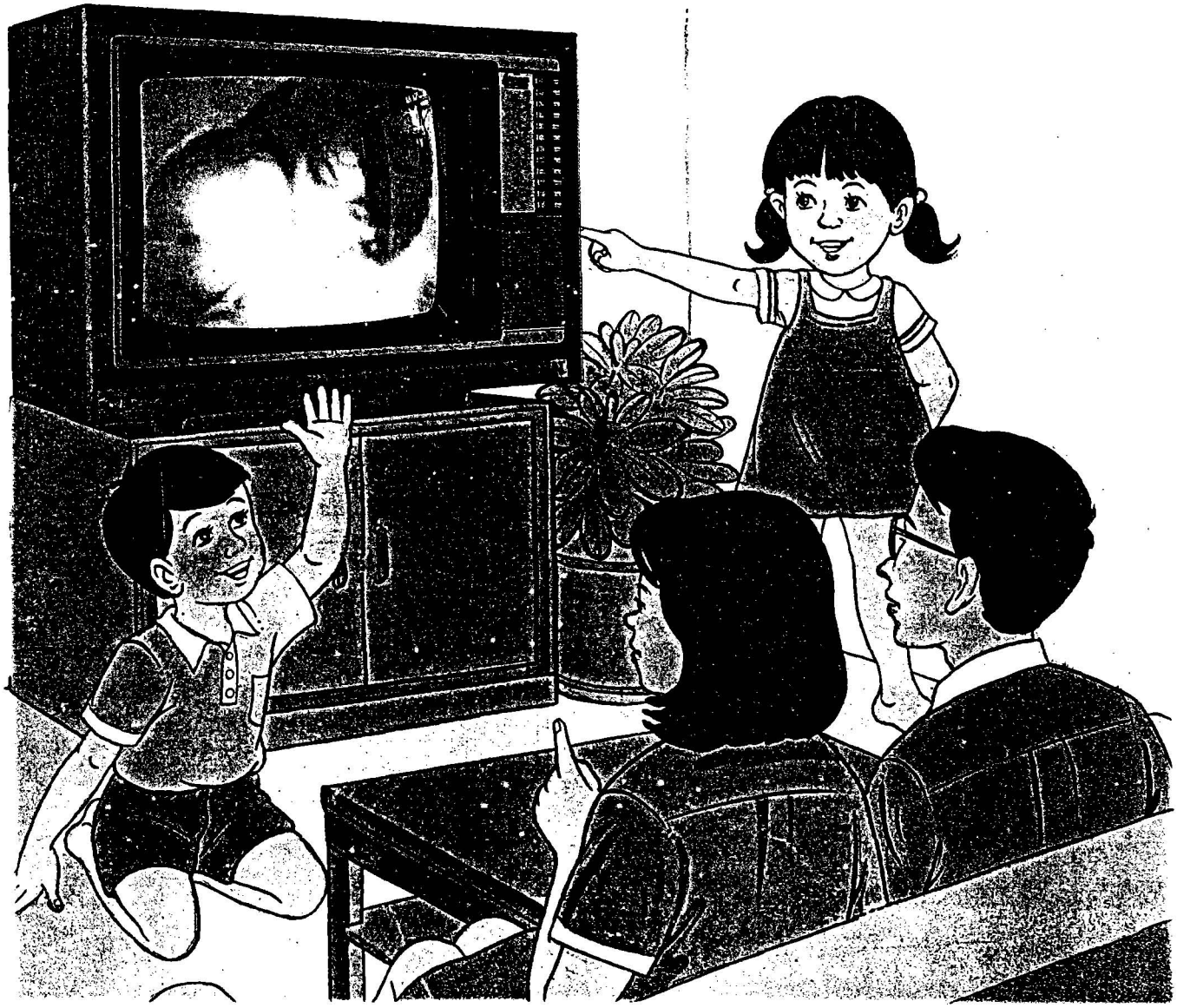

เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นและให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของเด็ก

สุรณี ทศิธร นิสิตปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำการศึกษาพบว่า นักเรียนที่สามารถแสดงความคิดเห็นกับผู้ปกครองได้นั้นมีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักเรียน และบิดามารดาของนักเรียนที่มีผลการเรียนดี ก็ให้บุตรแสดงความคิดเห็นของตนเองกับบิดามารดาได้เช่นเดียวกัน ถ้าความคิดเห็นของบิดามารดาและบุตรไม่ตรงกัน ก็จะใช้การพูดชี้แจงเหตุผลของกันและกัน ร่วมกันหาข้อสรุปที่ดี

การให้เด็กได้แสดงความคิดของตนเองนั้น จะทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองเป็นที่รัก เป็นที่ต้องการของครอบครัว เป็นที่ยอมรับ เด็กจะเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ เป็นบุคคลที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ เป็นการฝึกให้เด็กเป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเอง กล้าพูดกล้าแสดงออก

บิดามารดาสามารถฝึกให้บุตรเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติดังกล่าวได้ โดยให้โอกาสแก่บุตร และช่วยให้บุตรได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ อาจเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน เรื่องเกี่ยวกับครอบครัว และเรื่องของเด็กเอง

การไม่ใส่ใจต่อความคิดเห็นของเด็ก จะก่อให้เกิดผลเสียแก่เด็ก คือ

1. จะเป็นการขัดขวางพัฒนาการเกี่ยวกับอิสระภาพ และการสร้างสรรค์ทางความคิดของเด็ก เพราะบิดามารดาจะเป็นผู้กำหนดความคิดของเด็กเพียงฝ่ายเดียว จะทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อโตขึ้นจะเป็นบุคคลที่ต้องพึ่งผู้อื่นให้ช่วยคิดช่วยตัดสินใจให้ตลอดเวลา

2. จะเป็นการสร้างบุคลิกภาพแบบเผด็จการให้แก่เด็ก จะยอมให้กับผู้มีอาวุโสกว่าตลอดเวลา ไม่กล้าโต้แย้ง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และจะมีการใช้อำนาจที่ตนมีอยู่ไปบังคับผู้ที่อยู่ในตำแหน่งที่ด้อยกว่า

3. เด็กจะไม่มีความเข้าใจลักษณะของการเสนอความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น เพราะเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ในครอบครัวของตนเอง และขาดการกระตุ้นให้เด็กได้มีการสร้างสรรค์ทางความคิด ดังนั้น เมื่อผู้อื่นที่มีความคิดเห็นต่างจากตนเองหรือไม่ยอมรับความคิดเห็นของตนเองก็จะรู้สึกโกรธและนำมาสู่ความขัดแย้งทะเลาะวิวาท

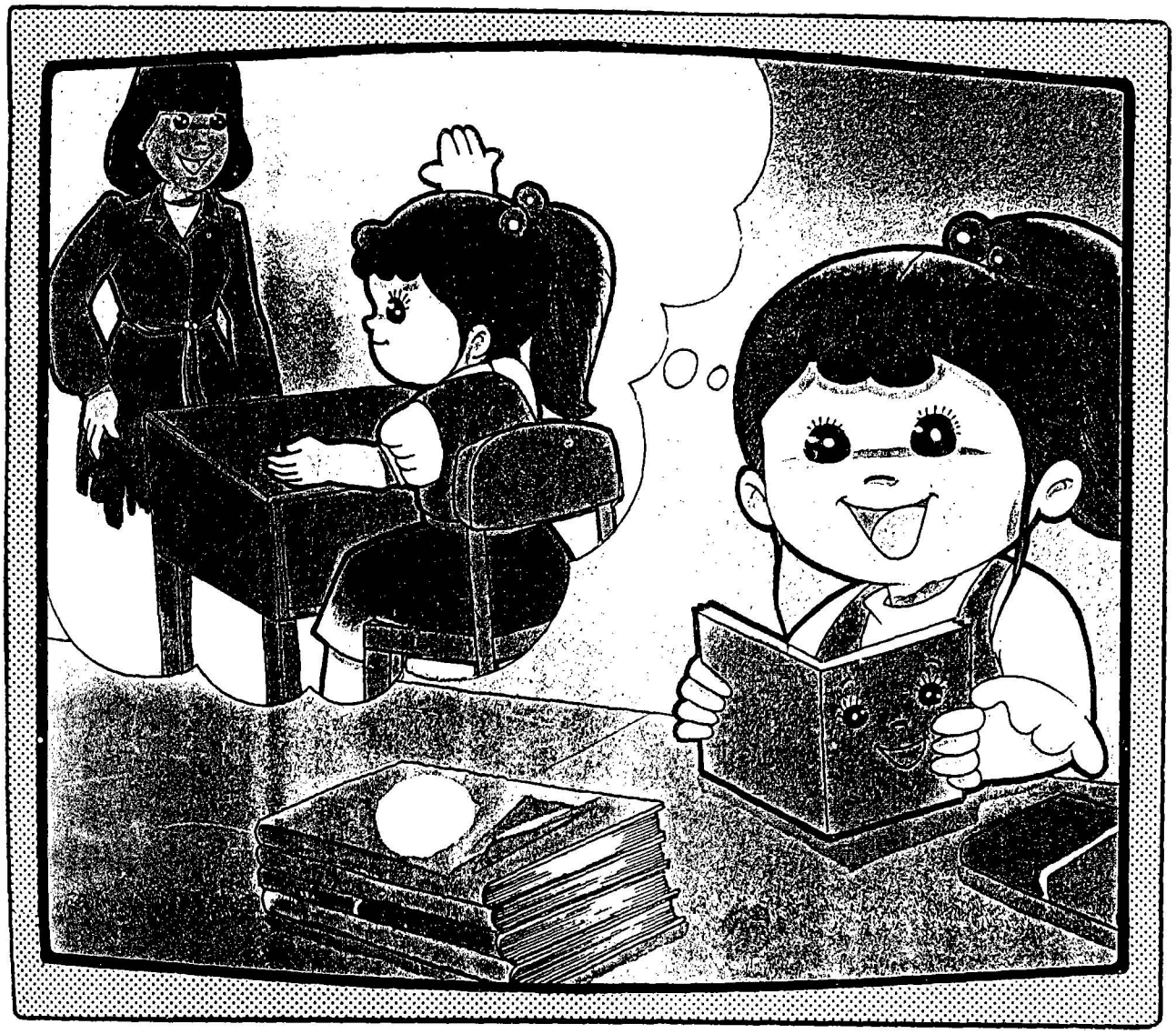

การให้โอกาสแก่ลูกและช่วยให้ลูกได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเรื่องทั่ว ๆไปในชีวิตประจำวัน เรื่องเกี่ยวกับครอบครัว และเรื่องของลูกเอง จะทำให้ลูกเป็นเด็กที่มีความมั่นคงทางอารมณ์และยังเป็นการฝึกให้ลูกเป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเอง กล้าพูดกล้าแสดงออก

2.
ให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเอง
พยายามให้เด็กได้เป็นตัวของตัวเอง

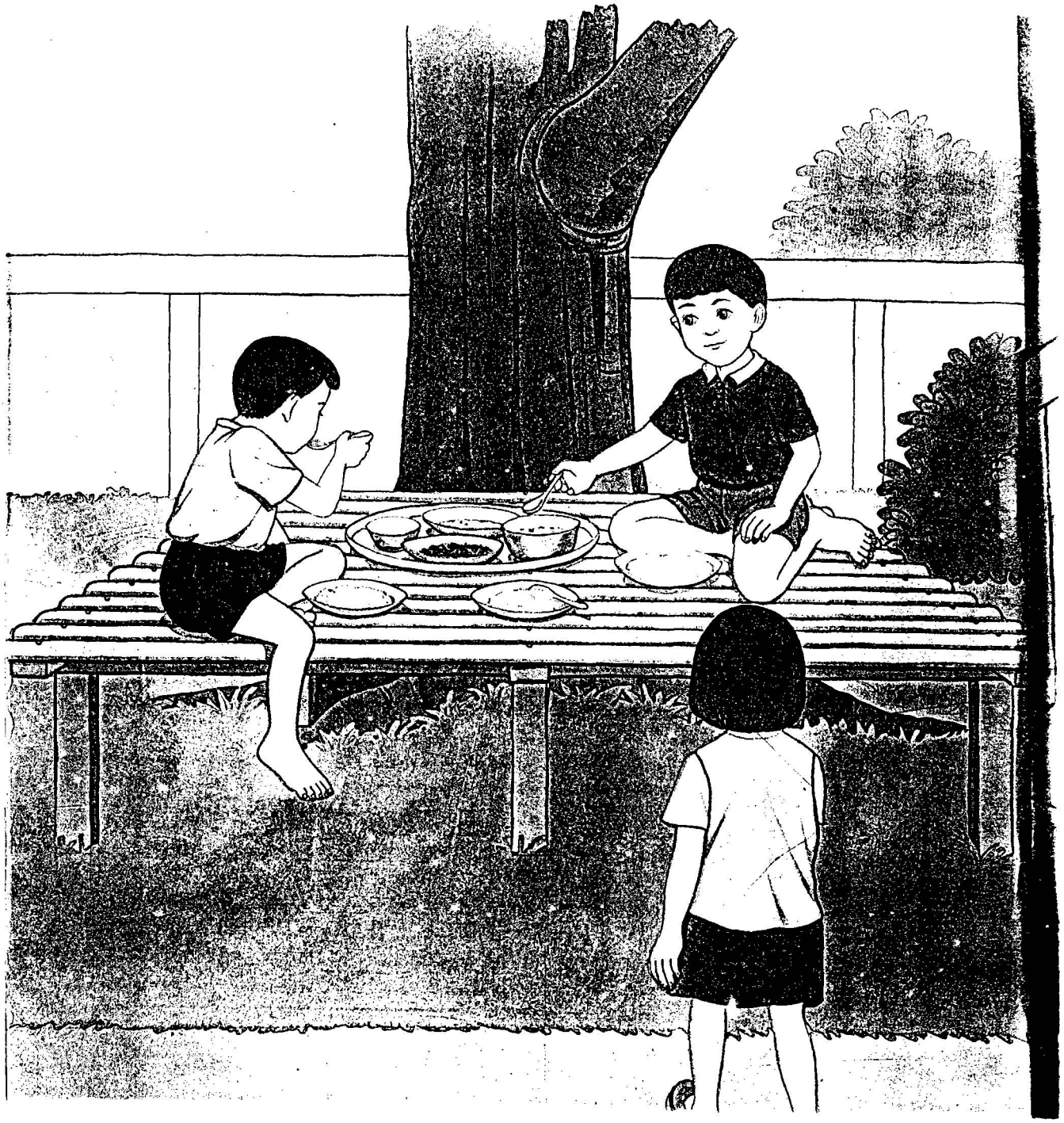

ให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเอง โดยพยายามให้เด็กได้เป็นตัวของตัวเอง

ดวงมณี ยะอัมพันธุ์ นักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ศึกษาพบว่า การส่งเสริมความเป็นตัวของตัวเองของบิดามารดานั้น มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และบิดามารดาที่บุตรมีผลการเรียนดีนั้น ก็ได้ให้บุตรของตนรู้จักการช่วยเหลือตนเองมาตั้งแต่เด็กเช่นกัน จากคำบอกเล่าของบิดามารดา ที่กล่าวว่า

" ก็รู้สึกจะให้เขาช่วยเหลือตนเองมาตลอด อย่างตั้งแต่เล็กก็จะให้เขาเรียนประจำ ก็เป็นส่วนที่ทำให้เขาได้ช่วยตัวเอง"

"เขาช่วยเหลือตนเองตลอดนะ จะเพียงแต่เราเตรียมอาหารหรือว่าสิ่งที่เขาทำไม่ได้เท่านั้นเอง ตั้งแต่เล็ก ๆ ก็อาบน้ำ แต่งตัว ทานข้าวเอง ไปโรงเรียนก็ขึ้นรถโรงเรียนไป เพื่อความปลอดภัย เพราะเราอยู่ในกรุงเทพฯ ไม่ได้ไปรับไปส่ง ก็ให้เขากลับมาเอง ให้เขาผจญภัยเองในรถ พอโตขึ้นหน่อยงานการบ้าน งานฝีมือทั้งหลาย เขาก็ต้องทำเอง เราไม่ช่วย แต่ว่าเขาสงสัยก็มาถามเรา เราก็จะช่วยเขา เพราะฉะนั้นเขาก็จะได้แสดงความสามารถตามที่เขาต้องการตลอด"

"เริ่มต้นที่เขาเข้าโรงเรียน เขาจะต้องช่วยตัวเองทุกอย่าง การแต่งตัว การอะไร ๆ เช้าขึ้นมาคุณแม่ก็จะหาอะไรให้เขาทาน เพราะว่าเขาจะต้องทานข้าวก่อนไปโรงเรียนทุกวัน แล้วเขาก็จะต้องเตรียมตัวเองทุกเรื่อง"

"ส่วนใหญ่แล้วจะให้เขาช่วยเหลือตนเองมากกว่าที่จะไปช่วยอะไรเขา เช่น ทานข้าว ปกติก็จะให้ทานเอง ให้ทานตามเวลา ให้ตรงเวลาด้วย และทำอะไรแล้วปกติจะให้เขาช่วยตัวเอง คือ เก็บกวาดทำความสะอาดบ้าง"

" ก็ช่วยเหลือตนเอง พอลูกโตพอที่จะทำอะไรได้เองก็จะให้ทำ ไปข้างนอกก็ให้เขาเริ่มไปของเขาเอง บ้านกับโรงเรียนห่างกัน 1 กิโลเมตร ก็ให้ลูกไปโรงเรียนเอง แล้วก็ค่อย ๆปล่อย จะซื้อของเกี่ยวกับการเรียนก็ให้ไปเอง "

เด็กมีความต้องการเป็นตัวของตัวเองมาตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งจะสังเกตได้จากการไขว่คว้าจับขวดนมเอง เมื่อเริ่มเดินได้ก็ไม่ยอมให้พ่อแม่อุ้ม อยากกินอาหารด้วยตนเอง เป็นต้น ถ้าบิดามารดาจะเข้าไปช่วยเหลือ เด็กจะขัดขืนทันที

เด็กที่บิดามารดาได้ฝึกให้รู้จักช่วยเหลือตนเองมาตั้งแต่เด็ก จะเป็นบุคคลที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ตรงกันข้ามกับเด็กที่บิดามารดาไม่เคยฝึกให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเองมาตั้งแต่เด็ก เมื่อโตขึ้นเด็กก็จะทำอะไรด้วยตัวเองไม่เป็น คิดเองไม่เป็น ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตการงาน และมีปัญหาในการเข้าสังคมกับบุคคลอื่น เพราะฉะนั้น ต้องปล่อยให้เด็กได้ฝึกหัดทำอะไรเพื่อตนเอง ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตน

เอง เพื่อที่ว่าอนาคตต่อไปในภายภาคหน้า เด็กจะสามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งคนอื่น ถ้าเด็กไม่ได้ทำความเสียหายอะไรมากหากทำด้วยตนเองแล้ว ควรปล่อยให้เด็กได้ทำเองจะดีกว่า การทำอะไรให้เด็กหมดทุกอย่าง บิดามารดาเพียงแต่ต้องคอยดูแลไม่ดุถ้าลูกทำผิด แต่ชี้แนะให้เหตุผลแก่เด็ก ไม่ควรให้คำแนะนำกับเด็กตลอดเวลา เพราะเด็กจะมีความรู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถที่จะแก้ปัญหาของตนเองได้ ความรู้ประสบการณ์ ตลอดจนเทคนิคที่เด็กได้จากการคิดไคร่ครวญด้วยตนเอง จะมีผลดีกว่าการได้รับถ่ายทอดมาจากผู้อื่น เมื่อเด็กเริ่มเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ในระยะแรกเด็กอาจจะทำผิดบ้าง แต่เด็กก็จะสามารถเรียนรู้วิธีการที่ถูกต้องที่ได้จากการฝึกหัด อีกทั้งยังสามารถฝึกการปรับตัว ฝึกสมองให้รู้จักมีไหวพริบพลิกแพลงอีกด้วย

การปล่อยให้ลูกได้รู้จักฝึกหัดทำอะไรด้วยตนเอง ให้ลูกได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆด้วยตนเอง จะทำให้ลูกเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดี ไม่ต้องพึ่งคนอื่น มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง

3.
ฝึกให้เด็กรู้จักความรับผิดชอบ

ฝึกให้เด็กรู้จักความรับผิดชอบ

เด็กจะสามารถเรียนหนังสือได้ดี จะต้องมีความรับผิดชอบเป็นพื้นฐานสำคัญ

บิดามารดาสามารถฝึกความรับผิดชอบให้แก่เด็กได้ตั้งแต่ยังเล็ก ตั้งแต่ตอนที่เด็กเริ่มเรียนรู้ได้ โดยเริ่มจากการที่มอบหมายงานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้เด็กทำ และปล่อยให้เด็กรับผิดชอบด้วยตนเอง ถือเป็นหน้าที่ของลูก เช่น ให้รดน้ำต้นไม้ กรอกน้ำใส่ขวด เป็นต้น รวมทั้งให้เด็กรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวและการเรียนของตนเอง เช่น เด็กต้องเก็บที่นอนเอง ซักถุงเท้ารองเท้าเอง จัดตารางสอนและเตรียมอุปกรณ์การเรียนของตนเอง การจัดงบประมาณการใช้จ่ายส่วนตัว เป็นต้น

และบิดามารดาของนักเรียนที่เรียนดี ก็ได้ให้บุตรมีส่วนรับผิดชอบงานภายในบ้านด้วย

"ให้ทำเป็นต้นว่าช่วยเกี่ยวกับทำความสะอาดมุ้งลวด บางทีก็จัดห้องจัดอะไรให้จัดห้องตั้งแต่ประถมปลายก็เริ่มแล้ว "

"ก็ให้เขารับผิดชอบเท่าที่เขาทำได้ กลับมาก็มีเก็บกวาดบ้านถูบ้านอะไรแบบนี้ ถูห้อง ให้ทำตั้งแต่เรียนอยู่ประถมแล้ว ก็พยายามเอาหน้าที่ให้เขาอย่าง 2 อย่าง เท่าที่ไม่รบกวนเวลาเรียน"

"ในกรณีที่ไม่มีพี่เลี้ยง ตอนเช้าเขาก็จะรีบไปแต่ตอนเย็นกลับมาก้าพอทานอะไรเสร็จเรียบร้อยแล้ว เขาจะต้องเก็บล้างกับพวกพี่ ๆ เขา ต้องช่วยกันเก็บล้าง เราจะไม่ทำหน้าที่เด็กคือต้องทำหมด แล้วก็วันหยุดก็ต้องเช็ดบ้าน ถูบ้าน ถ้าไม่มีพี่เลี้ยง ต้องซักผ้า ตากผ้า เก็บผ้า พับผ้า ให้ทำตลอดมา ทำตามกำลังของเขา ถ้าเล็กหน่อยก็หยิบเสื้อเล็ก ๆ เสื้อเบา ๆ ตากก็บางทีเป็นกองรวม ๆ เราก็ค่อย ๆ สอนเขา คือเราไม่ได้สนใจว่างานเขาจะดีเลิศแค่ไหน เราดูว่ากำลังเขาทำได้แค่ไหน แล้วเขามีวิวัฒนาการแค่ไหน ก็สอนเขาตั้งแต่เล็ก ๆ คือ เยาว์วัยก็ต้องทำได้ไม่ประณีต พอโตขึ้นมาก็ต้องประณีตตามอายุ"

ในกรณีที่เด็กยังเล็ก การฝึกความรับผิดชอบแก่เด็ก บิดามารดาไม่ควรคาดหวังสูงนักว่าลูกจะทำได้ดี ทำได้ทันทีหรือทำได้ในเร็ววัน เพราะลูกยังเล็กและมีธรรมชาติที่ยังซุกซน อยากเล่น อยากสนุกอยู่เสมอ บิดามารดาจะต้องปล่อยให้เด็กรับผิดชอบด้วยตนเอง ฝึกให้เด็กรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง โดยบิดามารดาจะเป็นผู้คอยช่วยแนะแนวทางให้บ้างเท่านั้น

การให้ลูกมีส่วนรับผิดชอบงานภายในบ้าน รวมทั้งให้ลูกรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัว และการเรียนของตนเอง จะทำให้ลูกเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบในตนเอง

4.

ให้สิ่งต่าง ๆตรงกับพัฒนาการของลูกตามความเหมาะสม ตามความสามารถทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และทักษะของลูก ไม่บังคับให้เด็กต้องทำในสิ่งที่เด็กยังไม่พร้อมที่จะทำได้

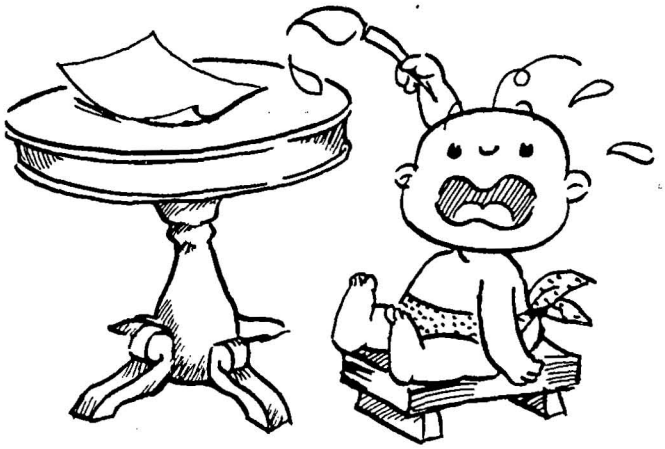

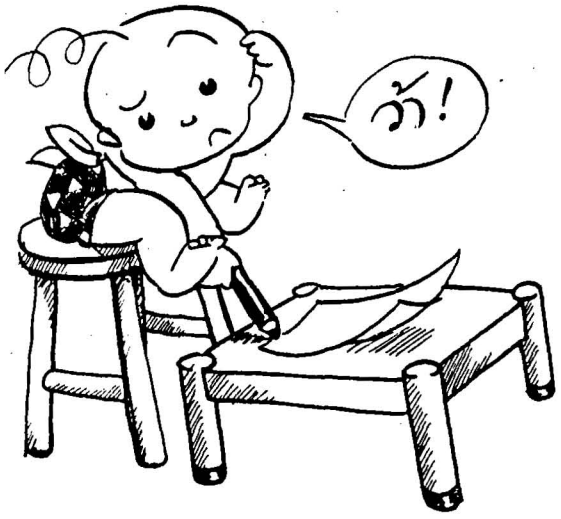

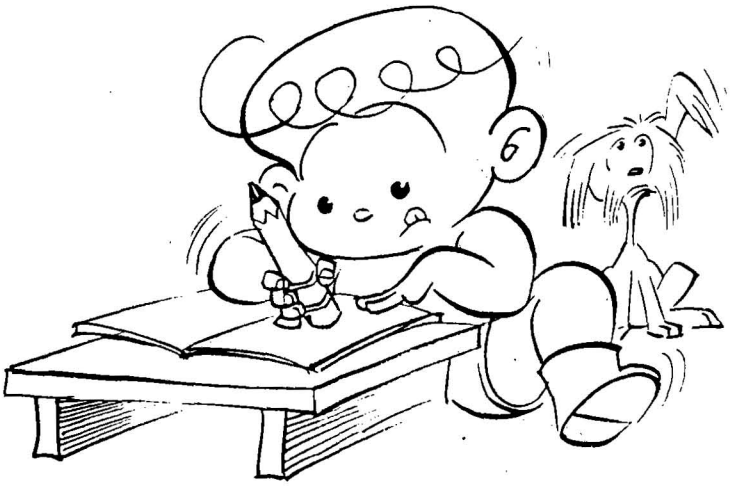

ให้สิ่งต่าง ๆ ตรงกับพัฒนาการของลูกตามความเหมาะสม และความสามารถทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและทักษะของลูก ไม่บังคับให้เด็กต้องทำในสิ่งที่เด็กยังไม่พร้อมที่จะทำได้

ในวัยเด็กเล็กเป็นระยะที่สำคัญสำหรับการวางรากฐานทางการศึกษาในอนาคตต่อไปของเด็ก ถ้าได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างถูกต้อง เหมาะสม ดังคำกล่าวที่ว่า ***"พื้นฐานความสำเร็จทางการศึกษาของลูกได้สร้างขึ้นในวัยเด็กประถมศึกษาและก่อนหน้านั้น ถ้าในวัยเด็กได้รับการเอาใจใส่และการแนะนำอย่างเหมาะสมแล้ว ระยะต่อมาย่อมมีผลผลิตและกำไรมากขึ้น"***

พัฒนาการของเด็ก หมายถึง ความสามารถในการทำหน้าที่ได้มากขึ้นตามอายุ อายุมากขึ้นสามารถทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้มากขึ้น เช่น เมื่อเด็กคลานได้ ต่อไปก็จะเดินได้ และวิ่งได้ เป็นต้น เด็กแต่ละคนจะมีพัฒนาการของตนเอง ควรปล่อยให้เด็กได้เติบโตตามพัฒนาการของเด็กเอง บิดามารดาสามารถช่วยเหลือแนะแนวในพัฒนาการเหล่านั้นได้ แต่ควรปล่อยให้เด็กพัฒนาโดยตัวของเด็กเองดีกว่า พัฒนาการของเด็กเป็นไปอย่างมีขั้นตอน เมื่อเด็กยังพัฒนาได้ไม่สมบูรณ์ในแต่ละขั้น ก็ย่อมจะชะงักงันเล็กน้อย บิดามารดาควรจะยอมรับในพัฒนาการการเจริญเติบโตของลูก หากบิดามารดาสามารถยอมรับได้แล้วจะช่วยให้ลูกยอมรับในตัวเขาเองด้วย และยังช่วยรักษาความภาคภูมิใจในตนเองของลูกไว้ด้วย

พัฒนาการของวัยทารกแรกเกิด 0-2 สัปดาห์

ทารกในระยะแรกเกิดนี้จะมีการพัฒนาอย่างช้า ๆ อาจมีผลกระทบต่อตัวทารกได้ เช่น น้ำหนักของทารกอาจจะลด อาจจะมีการเจ็บไข้เกิดขึ้นได้ ทารกจะมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่คือ

1. การปรับตัวให้เข้ากับอุณหภูมิภายนอก ไม่ว่าจะเป็นฤดูไหนก็ตามทารกก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับอุณหภูมินั้นได้ พ่อแม่ไม่ควรจะวิตกกังวลมากเกินไป
2. การปรับตัวในการหายใจ ในระยะแรกการหายใจของทารกจะยังไม่สม่ำเสมอ แต่จะเข้าสู่ภาวะปกติมีการหายใจอย่างสม่ำเสมอภายในเวลาไม่นานนัก
3. การปรับตัวในด้านการดูดกลืนและการย่อยอาหาร ทารกต้องหัดดูดและกลืนอาหารทางปาก ระบบย่อยอาหารจะเริ่มทำงาน
4. การปรับตัวในด้านการขับถ่าย ทารกจะเริ่มขับถ่ายของเสียออกทางอวัยวะขับถ่ายของทารกเอง ในครั้งแรก ๆของการขับถ่ายจะมีสีดำ ๆปนเทา เรียกว่า ขี้เทา มีลักษณะเหนียว เมื่อได้รับนมแม่แล้วจึงจะถ่ายออกมาเป็นสีเหลือง

พัฒนาการทางร่างกาย

ในระหว่าง 2-3 วันแรกหลังคลอด น้ำหนักตัวจะลดลงและจะเพิ่มขึ้นในปลายสัปดาห์ที่สอง กล้ามเนื้อยังอ่อน เล็กและควบคุมไม่ได้ แรกเกิด กล้ามเนื้อที่แขนและมือเจริญเติบโตมากกว่าที่คอและขา กระดูกก็ยังอ่อนและดัดง่าย ดังนั้นจึงอาจจะเสียรูปได้ง่าย ผิวหนังอ่อนนุ่มเป็นสีชมพู เนื้อหนังแน่นและยืดหยุ่น

สัดส่วนทางด้านร่างกาย ศรีษะโตประมาณ 1 ใน 4 ของความยาวทั้งหมดของลำตัว ลำคอสั้นจนแทบมองไม่เห็น แขนขาไม่ได้สัดส่วน มือและเท้ามีขนาดเล็กมาก

ทารกจะเริ่มได้ยินเสียงต่าง ๆก่อนการเห็นสิ่งต่าง ๆ

สายตาของทารกแรกเกิดยังไม่ประสานกันและควบคุมยังไม่ได้ การมองของทารกแรกเกิดจะเป็นการมองอย่างไม่มีจุดหมาย การใช้งานได้ของสายตาโดยสังเกตจากการที่เด็กหันไปตามแสงหรือการหลับตาเมื่อมีแสงจ้า

ทารกจะนอนมากประมาณ 80 % และตื่นเพียง 5-6 ชั่วโมง ทารกในระยะนี้มักหลับง่ายและสะดุ้งตื่นง่ายเมื่อมีเสียงรบกวน

การร้องไห้ของทารกจะยังไม่มีน้ำตาออกมา เนื่องจากต่อมน้ำตายังไม่ทำงาน เมื่อต่อมน้ำตาทำงานแล้วจึงจะมีน้ำตาออกมาเวลาทารกร้องไห้

ทารกแรกเกิดจะยังไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆได้เมื่อมีสิ่งเร้ามารบกวนส่วนใดของร่างกาย ทารกจะเคลื่อนไหวไปทั้งตัว

พฤติกรรมที่ติดตัวมาแต่กำเนิดหรือเรียกว่าปฏิกิริยาสะท้อน ทารกจะสามารถทำได้ทันทีภายหลังการคลอด ได้แก่ การหลับตา การหันศรีษะ การหาวนอน การจามอาการที่เด็กยืดนิ้วหัวแม่เท้าและนิ้วเท้าออกคล้าย ๆพัดเมื่อปลายเท้าถูกลูบเบา ๆและการแสดงอาการตอบสนองต่อเสียงที่ดังขึ้นข้าง ๆตัวที่เด็กนอนอยู่ เด็กจะสะดุ้งและเอาแขนทั้งสองไขว่คว้าคล้ายจะกอด อาการ 2 ประการสุดท้ายนี้มักจะปรากฏเสมอในระหว่างวัยทารกและจะหายไปเมื่อทารกอายุได้ประมาณ 4 เดือน

ลักษณะพฤติกรรมอีกอย่างหนึ่งของทารกคือ การออกกำลังแขน ขา จัดเป็นการออกกำลังของกล้ามเนื้อ เมื่อทารกอายุได้ประมาณ 4 เดือน มักชอบนอนหงายศรีษะตะแคงศรีษะ และยืดแขน ขา

พัฒนาการทางอารมณ์

นักจิตวิทยาพบว่าเด็กเกิดใหม่ ๆมีอารมณ์เพียงอย่างเดียวคือ อารมณ์ตื่นเต้น (Excitement) และหลังจากการเกิดใหม่ ๆไม่นานจะมีอารมณ์สบายและอารมณ์ไม่สบายเกิดขึ้นมาอีก

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ของทารกแรกเกิด มีอิทธิพลมาจากทัศนคติของแม่ที่มีต่อทารก การที่แม่ยอมรับและชื่นชมในตัวทารกมักช่วยให้ทารกมีอารมณ์ที่แจ่มใส ความอบอุ่นที่ทารกได้รับจากแม่เป็นรากฐานในการพัฒนาอารมณ์ที่สมบูรณ์ในระยะต่อไปอีกด้วย

การพัฒนาด้านบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพของทารกมีพัฒนาการมาแล้วตั้งแต่พัฒนาการในระยะวัยก่อนเกิด ซึ่งจะเห็นได้จากเด็กที่เกิดออกมาจะมีความแตกต่างกัน เช่น ทารกบางคนเลี้ยงยาก จู้จี้กวนใจ หรือทารกบางคนเลี้ยงง่าย และประสบการณ์การเลี้ยงดูในช่วงแรกของชีวิตมีอิทธิพลอย่างสูงต่อบุคลิกภาพของทารก เมื่อทารกอายุได้ 2 สัปดาห์ จะเริ่มเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ทารกจะรู้ว่าการร้องไห้จะเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ทารกต้องการ

พัฒนาการของวัยทารก 2 สัปดาห์ - 2 ขวบ

พัฒนาการทางร่างกาย

ในช่วง 2 สัปดาห์หลังคลอดทารกจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว อายุ 4-5 เดือนน้ำหนักจะเป็น 2 เท่าของเมื่อแรกเกิดและจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆจนถึงอายุ 6 เดือน อายุ 1 ขวบ น้ำหนักเพิ่มถึง 3 เท่าของเมื่อแรกเกิด หลังจากนั้นการเจริญเติบโตทางร่างกายจะช้าลงเป็นลำดับ เนื่องจากทารกใช้พลังงานส่วนหนึ่งในการหัดคลาน หัดเดิน หัดยืน ระยะนี้พ่อแม่ควรเลี้ยงดูลูกด้วยความเอาใจใส่และระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะว่าในช่วงนี้ทารกมักจะไม่ค่อยอยู่นิ่ง ชอบสำรวจสิ่งแวดล้อม จึงมักประสบอุบัติเหตุได้ง่าย

ในระยะ 6 เดือนแรก สัดส่วนของร่างกายไม่เปลี่ยนแปลงมาก แต่ต่อจากนั้นการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆจะปรากฏเห็นเด่น ศีรษะที่โตค่อย ๆดูเล็กลง ลำตัวและขายาวและใหญ่ขึ้นเมื่อใกล้จะพ้น 2 ขวบ ช่วงคอเริ่มเห็นชัดขึ้นบ้างแต่ยังคงสั้นอยู่

ในระยะ 6 เดือนแรก ทารกจะมีความต้านทานโรคได้ดี หลังจากนี้อาจทำให้ทารกเจ็บป่วยได้บ้าง

ในระหว่างสัปดาห์ที่ 3 ทารกจะหลับประมาณวันละ 15 ชั่วโมง และพบว่าใน 3 เดือนแรก ทารกจะนอนกลางวันน้อยลง ส่วนในเวลากลางคืนนอนมากขึ้น

ในระยะที่ทารกยังพลิกตัวไม่ได้ มารดาควรจะช่วยเปลี่ยนท่านอนให้บ้างเพื่อไม่ให้กระดูกเสียรูป เมื่อทารกอายุได้ 4-6 เดือน จะพลิกคว่ำหรือตะแคงได้เอง

พัฒนาการทางอารมณ์

พัฒนาการด้านนี้นับว่าเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาด้านอารมณ์ของบุคคลต่อไปเป็นอย่างยิ่ง นับเป็นการแสดงการโต้ตอบต่อสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล

ในระยะนี้อารมณ์ของทารกจะค่อย ๆพัฒนาขึ้นตามวุฒิภาวะและการเรียนรู้ อารมณ์ที่พัฒนาขึ้นมาในระยะนี้มีดังนี้คือ

1. **อารมณ์โกรธ** เด็กจะมีอารมณ์โกรธขึ้นเมื่ออายุได้ 6 เดือน พอหลังจาก 6 เดือนไปแล้ว ทารกจะมีอารมณ์โกรธบ่อยครั้ง สาเหตุที่ทารกมีอารมณ์โกรธมากกว่าอารมณ์อื่น ๆเพราะเป็นระยะที่ทารกพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง เด็กจึงพยายามฝึกตนเองเพื่อให้สามารถช่วยตัวเองได้ในการยืน เดิน การหยิบฉวยวัตถุ การพูด แต่เด็กก็ไม่สามารถทำตามใจตนเองได้ เด็กอาจถูกขัดขวางจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ซึ่งทำให้เด็กมีอารมณ์เกิดขึ้นได้

2. **อารมณ์กลัว** ความกลัวส่วนใหญ่มักเกิดจากการเรียนรู้ ความไม่เข้าใจสิ่งแวดล้อม การหลอกหรือขู่ของผู้ใหญ่ เพื่อให้เด็กหายซุกซนหรือให้เด็กเลี้ยงง่าย นักจิตวิทยาบางคนกล่าวว่า การที่เด็กกลัวสิ่งต่าง ๆในตอนหลังนั้นเป็นผลของการอบรมหรือประสบการณ์ทั้งสิ้น แต่ความกลัวบางครั้งอาจเป็นสิ่งกระตุ้นให้ทารกเกิดความอยากรู้อยากเห็นได้ ดังนั้น พ่อแม่ควรฝึกให้เด็กเรียนรู้อย่างถูกต้องเพื่อเอาชนะความกลัวในเรื่องไร้สาระ พ่อแม่ควรสนับสนุนพัฒนาการทางความคิดของเด็กในทางที่ถูกที่ควร ไม่ควรหลอกเด็กหรือขู่ให้เด็กกลัวในเรื่องไร้สาระ แต่ควรหาทางให้เด็กเลิกกลัวในเรื่องที่ไม่มีเหตุผลให้หมด

3. **อารมณ์อิจฉาริษยา** เป็นอารมณ์กลัวกับอารมณ์โกรธรวมกัน อารมณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อเด็กมีความรู้สึกต่อต้านหรือไม่พอใจเมื่อเห็นว่าพ่อแม่เอาใจใส่น้องมากกว่าตน หรือ เกิดความรู้สึกว่าน้องแย่งความรักของเขาไป แม่ควรเอาใจใส่เด็กโดยสม่ำเสมอ ทำให้เด็กรู้สึกว่าได้รับความสนใจจากแม่และน้องก็เป็นของเขาด้วยเหมือนกัน เมื่อเด็กมีความรู้สึกเป็นเจ้าของอารมณ์ริษยาก็ลดน้อยลง

4. **อารมณ์อยากรู้อยากเห็น** จะเกิดกับเด็กวัยนี้มาก หากเด็กได้รับสิ่งเร้าที่รุนแรงเด็กก็จะเกิดความสนใจขึ้นมา ทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งอารมณ์อยากรู้อยากเห็นนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการด้านสติปัญญามากถ้าผู้ปกครองส่งเสริมให้ถูกวิธี

5. **อารมณ์รัก** ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นเนื่องจากเด็กได้รับประสบการณ์ที่พอใจ ความรักจะเกิดขึ้นกับตนเองก่อน เช่น รักตนเองก่อนต่อมาจึงพร้อมที่จะรักผู้อื่น

พัฒนาการทางสังคม

เมื่อทารกอายุได้ประมาณ 2-3 สัปดาห์ ทารกจะเริ่มมีปฏิกิริยาตอบต่อเสียง โดยเฉพาะเสียงที่คุ้นเคยหูคือ เสียงของแม่หรือคนเลี้ยง เสียงของพ่อก็เช่นกัน

เมื่อทารกอายุประมาณ 6 เดือน ทารกจะเห็นความแตกต่างระหว่างคนแปลกหน้าและผู้ที่คุ้นเคยได้ดี และมักจะมีปฏิกิริยาหวาดกลัวคนแปลกหน้า

เมื่อใกล้จะถึง 1 ขวบ ทารกจะรู้จักเล่นกับคนอื่น และเมื่อเด็กพ้นวัย 1 ขวบไปแล้วเด็กจะเริ่มเข้าไปอยู่ใกล้เด็กอื่นและพยายามทำให้ผู้นั้นสนใจด้วยการเอามือถูกตัวหรือจับของเล่น หรือพูดกันด้วยภาษาทารกซึ่งผู้ใหญ่ไม่อาจจะเข้าใจได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะพฤติกรรมของเด็กอื่น เด็กจะมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับเด็กอื่นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะความสัมพันธ์กับแม่และสมาชิกอื่นในครอบครัวว่าใกล้ชิดสนิทสนมกันมากน้อยเพียงไร

ส่วนการส่งเสริมให้เด็กอยู่ร่วมกับเด็กอื่น จะช่วยให้เด็กรู้จักปรับตัวเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ดีขึ้น

พัฒนาการทางภาษา

เมื่อทารกอายุได้ประมาณ 18 เดือน จะเริ่มพูดได้ประมาณ 10 คำ และเมื่ออายุได้ประมาณ 2 ขวบ จะรู้คำประมาณ 30 คำ การพัฒนาด้านภาษาของทารกขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญามาก กล่าวคือ ทารกพูดได้เร็วเท่าใด จัดว่าเป็นเด็กที่เฉลียวฉลาดกว่าเด็กที่เริ่มพูดช้า

ในระหว่างนี้ ทารกจะเรียนการพูดด้วยวิธีเลียนแบบ ฉะนั้นแม่หรือพี่เลี้ยงควรจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ทารก โดยการฝึกหัดให้พูดช้า ๆและถูกต้อง

พัฒนาการทางสติปัญญา

พัฒนาการทางสติปัญญานี้ขึ้นอยู่กับพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมอย่างมาก แต่ก็มีสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กวัยทารกที่สำคัญอีกดังนี้ คือ

1. โอกาสที่เด็กจะได้เล่น เพราะการเล่นช่วยส่งเสริมความเข้าใจสิ่งแวดล้อม ดังคำกล่าวที่ว่า การเล่นคือการเรียน (Playing is Learning)

2. ความสามารถที่จะเข้าใจภาษาและใช้ภาษาให้ผู้อื่นเข้าใจ

3. พัฒนาการของกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัส เพราะระยะนี้เด็กเรียนสิ่งต่าง ๆโดยอาศัยกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสเป็นสื่ออย่างมาก ถ้าเด็กได้มีโอกาสแตะต้อง เห็น ได้ยิน จะช่วยพัฒนาสติปัญญาอย่างมาก

พัฒนาการของเด็กวัย 2 ขวบครึ่ง – 3 ขวบ

กล้ามเนื้อ เคลื่อนไหวตลอดเวลา ชอบวิ่งปรู๊ดปร๊าด แต่ยังเลี้ยวตามมุมและหยุดไม่ได้ทันใจ กระโดดสลับเท้าขึ้นบันไดได้ กระโดดสองขาลงจากบันไดขั้นล่างสุดได้ เห็นได้ชัดว่าลูกถนัดมือใด ยังชอบปีนป่าย รื้อค้น และอยากจะทำอะไรที่ตัวเองยังมีข้อจำกัดอยู่ เช่น กระโดดข้ามร่องน้ำ หรือปีนให้สูงขึ้น ๆ พ่อแม่ควรจะอธิบายให้ลูกเข้าใจข้อจำกัดนี้และช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้

ภาษา ลูกมักไม่พูดโดยใช้คำ ๆ เดียวอีกแล้ว แต่จะรู้จักแต่งประโยคให้ดีขึ้น เช่น นั่งลง น้องเจ็บ บอกชื่อและนามสกุลตัวเองได้ บอกชื่ออวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้ มักจะพูดไปด้วยเวลาเล่นและชอบให้คนอื่นฟังเขาพูดมากกว่าที่จะฟังคนอื่น ชอบบทกลอนและทำนองการอ่านการร้องที่สนุก ๆ ชอบดูหนังสือภาพ

จิตใจ การเรียนรู้ และสังคม อยากรู้อยากเห็น สนใจสำรวจค้นคว้าสิ่งต่าง ๆ เข้าใจความหมายของจำนวนหนึ่งวัน หลาย ๆ วัน เริ่มมีสมาธิ เข้าใจเรื่องสถานที่ เช่น ที่นี่ ที่นั่น รู้จักสีหลายสี ยังมีอารมณ์ขึ้น ๆ ลง ๆ แต่ควบคุมตนเองได้ดีกว่าเดิม รู้ถึงเพศของตน เริ่มสนใจความแตกต่างทางร่างกายระหว่างเพศหญิงชาย แยกระหว่างแม่กับพ่อได้ ชอบช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน

ส่งเสริมพัฒนาการ ฝึกกล้ามเนื้อโดยถีบรถจักรยานสามล้อ หัดให้ใช้ดินสอวาดเส้นตรง เส้นโค้ง เล่นของเล่นแบบที่หยอดลงตามรูปร่าง เล่นใส่กระดุม ต่อตัวต่อรูปภาพต่าง ๆ เพื่อฝึกความจำและการสังเกต เริ่มเล่นร่วมกับเด็กอื่น ๆ แต่ควรมีผู้ใหญ่คอยดูอยู่ใกล้ ๆ เพราะบางครั้งเด็ก ๆ ก็ต้องการให้ผู้ใหญ่ช่วยจัดการกับปัญหาข้อขัดแย้ง

พัฒนาการของเด็กวัย 3 – 3 ขวบครึ่ง

กล้ามเนื้อ ยืนบนขาข้างเดียวได้ชั่วครู่ ชอบปีนเครื่องเล่น วิ่งกระโดดได้คล่อง เวลาหกล้มจะลุกขึ้นได้เอง รับลูกบอลใหญ่โดยใช้แขนกางออกไปโอบรับลูกบอลได้ ควบคุมกล้ามเนื้อมือดีขึ้น ถือกรรไกรตัดเองเป็นมุมลากวงกลมตามแบบได้ จับดินสอได้กนัดมือขึ้น

ภาษา ชอบเล่นคำพูด และสร้างศัพท์ใหม่ ๆ ซึ่งบางคำอาจไม่มีความหมายเลย เรียกชื่อของคนในบ้านได้ หัดแต่งประโยคสั้น ๆ ด้วยคำ 2 – 3 คำ เช่น พ่อไปไหน ปลาอะไร ชอบฟังเวลาผู้ใหญ่คุยกัน ชอบฟังนิทาน เพลง บอกชื่อสิ่งที่เห็นในภาพ

จิตใจ การเรียนรู้ และสังคม ความจำดีมาก เล่าเรื่องในอดีตที่ผ่านมาได้ เข้าใจเรื่องขนาด รูปทรงต่าง ๆ เช่น วงกลม สี่เหลี่ยม เส้นตรง เส้นโค้ง กำลังเรียนรู้วิธีการจัดการกับปัญหาของความโกรธ กลัว ฝันร้ายและการดูดนิ้วมือ มีความรู้สึกอิจฉาพี่หรือน้อง แสดงความต้องการการสนใจจากพ่อแม่ มีความรู้สึกรักใคร่ชอบพอเพื่อนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ มักแสดงความรักต่อเด็กอื่นและผู้ใหญ่ เริ่มคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง กำลังพัฒนาการควบคุมตนเองอยู่

ส่งเสริมพัฒนาการ ลูกจะเล่นได้นานขึ้น ให้เล่นไม้บล็อกต่อรูปทรง เล่นดิน น้ำ ทราย ปั้นดินน้ำมัน ต่อภาพจิ๊กซอว์ เล่นสมมติกับตุ๊กตา เช่น ตุ๊กตาพยาบาล ให้วาดรูป ระบายสีด้วยสีน้ำมันหรือสีเทียน

พัฒนาการของเด็กวัย 3 ขวบครึ่ง – 4 ขวบ

กล้ามเนื้อ วิ่งได้คล่องแคล่วกระฉับกระเฉง กระโดดสองขาอยู่กับที่ได้ ปีนป่ายเครื่องเล่นสนามด้วยความมั่นใจ บางครั้งก็สะดุดหกล้มบ้าง เพราะการประสานงานของกล้ามเนื้อยังไม่ดีพอ พยายามโยนรับลูกบอล ขี่จักรยานสามล้อได้ดี วาดรูปหรือลากเส้นเป็นเส้นบางๆ ได้ ใช้กรรไกรตัดได้ แต่กล้ามเนื้อตายังทำงานได้ไม่ดีนัก ลูกอาจกะพริบตาบ่อยๆ

ภาษา ลูกจะช่างซักถาม พ่อแม่ไม่ควรละเลยคำถามของลูก พยายามตอบด้วยภาษาง่ายๆ ลูกจะผสมผสานการพูดเข้ากับการเล่น คิดคันคำพูด สร้างเสียงแปลกๆ รู้จักใช้คำปฏิเสธ พูดได้ยาวขึ้น ตั้งใจฟังเรื่องราวหรือนิทานได้นานถึง 20 นาที ชอบดูภาพประกอบด้วย พ่อแม่ใช้คำพูดเพื่อสอนลูกได้ ลูกอาจจะพูดคำหยาบโดยไม่เข้าใจความหมาย พ่อแม่ไม่ควรลงโทษแต่ควรสอนให้ใช้คำอื่นแทน เขาจะเข้าใจและยอมรับคำพูดที่มีเหตุผล

จิตใจ การเรียนรู้ และสังคม การเรียนรู้ทุกเรื่องเป็นไปอย่างรวดเร็ว รู้ว่าสิ่งต่างๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ต่อแท่งบล็อกได้ ปั้นดินเหนียว จับคู่ภาพต่างๆ และแบ่งกลุ่มได้ เริ่มสนใจร่างกายของตัวเอง แต่ยังแยกไม่ได้ว่าข้างไหนข้างซ้ายข้างขวา มีคำถามมากมาย พ่อแม่อาจต้องตอบคำถาม "ทำไม" ของลูกวัยนี้มาก เพราะนั่นเป็นสิ่งแปลกใหม่และน่าตื่นเต้นสำหรับลูก

ส่งเสริมพัฒนาการ เล่นกับลูกด้วยการพูดคุย เล่าเรื่อง อ่านนิทาน ร้องเพลง แนะนำลูกในการเล่นกับเพื่อนๆ ให้ต่อรูปจิ๊กซอว์ที่ใหญ่และง่าย ให้ลูกช่วยทำอาหารง่ายๆ ลูกจะชอบเล่นสมมติ อาจจะให้สมมติทำอาหาร เล่นปั้นดินน้ำมัน เล่นน้ำโดยมีของเล่นลอยน้ำได้ เช่น ถ้วยพลาสติก เล่นรวมกลุ่มได้และมักจะเปลี่ยนเพื่อนเล่นไปเรื่อยๆ

พัฒนาการของเด็กวัย 4 – 5 ขวบ

กล้ามเนื้อ วิ่งได้เร็ว เลี้ยวหักมุม กระโดดข้ามได้ดี เดินขึ้นลงบันไดคล่อง การวางตัวดีขึ้นสามารถเดินบนไม้กระดานแผ่นเดียวได้ กระโดดจากที่สูง 2 ฟุตได้โดยไม่ต้องมีคนช่วย ทำงานละเอียดด้วยมือได้ดีขึ้น เช่น ติดกระดุมเสื้อ ผูกเชือกรองเท้า สนใจวาดรูปเฉพาะส่วน เช่น วาดรูปคนเฉพาะหัว ใช้กรรไกรตัดกระดาษได้ดี ขี่จักรยานเด็กได้คล่องเลี้ยวกลับได้

ภาษา พูดด้วยประโยคที่ยาวขึ้น ชอบตั้งคำถาม และคำถามจะซับซ้อนขึ้น ร้องเพลงทำนองสูงๆ ต่ำๆ ได้ พูดคำว่า "สวัสดีค่ะ (ครับ)" "ขอบคุณ" "ขอโทษ" ได้ บอกชื่อนามสกุลจริงของตัวเองได้ แสดงอารมณ์ต่างๆ ด้วยน้ำเสียง เวลาเล่าเรื่องสนุกกับการฟังเรื่องตลก ภาพการ์ตูน หรือคำพูดที่ตลก

จิตใจ การเรียนรู้ และสังคม ลูกไม่ใช่เด็กเล็กอีกต่อไป เขาจะมีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น อยากรู้อยากเห็น สนใจเรื่องทุกอย่างที่แปลกใหม่ มีสมาธินานขึ้น เข้าใจความแตกต่างระหว่างดีกับไม่ดี เรียนรู้จากการลงมือกระทำด้วยตัวเอง นับของได้ถูก

เรียงลำดับความใหญ่โตของสิ่งของได้ดี มีความเข้าใจเรื่องเวลามากขึ้น มีความรู้สึกผูกพันกับครอบครัวมาก ถ้ามีน้องเล็กๆ อาจวิตกและอิจฉาน้อง

ส่งเสริมพัฒนาการ ให้ลูกช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน เช่น แปรงฟัน ล้างหน้า อาบน้ำ และช่วยลูกบ้างเพื่อให้สะอาด ระยะนี้ลูกมักจะสนุกกับการเล่นนอกบ้านหรือในสนาม ชอบเล่นน้ำเล่นทราย ให้เล่นของเล่นประเภทต่อสร้าง เช่น เลโก้ ไม้บล๊อก จิ๊กซอว์ เล่นบ้าน ตุ๊กตา วาดรูประบายสี ปั้นดินน้ำมัน ละเลงสีด้วยนิ้วมือ

พัฒนาการของเด็กวัย 5 – 6 ขวบ

กล้ามเนื้อ สามารถควบคุมกล้ามเนื้อในการเคลื่อนไหว วิ่งเล่นได้กระฉับกระเฉง ควบคุมร่างกายให้ปีนไกลจากกระดานลื่น เล่นชิงช้า โค้งตัวแตะปลายเท้าโดยไม่ต้องย่อเข่า รู้จักขว้าง เตะรับลูกบอล ขี่จักรยานสามล้อได้ดี ชอบเล่นโลดโผน ตีลังกาหกคะเมน ทั้งเด็กหญิงเด็กชาย ใช้มือได้คล่องแคล่วและแยกมือซ้ายขวาของตนเองได้ วาดรูปคนโดยมีหัว แขน ขา ลำตัว ร้อยด้ายใส่รูเข็มใหญ่ๆ ได้

ภาษา พูดคำศัพท์ต่างๆ ได้มาก บอกชื่อ นามสกุล ที่อยู่ของตัวเองได้ ชอบให้อ่านหนังสือให้ฟัง จำเรื่องนิทานที่ชอบได้ ร้องเพลงโฆษณาทีวีที่ชอบได้ สนใจคำใหม่ๆ และพยายามถามความหมายของคำนั้น

จิตใจ การเรียนรู้ และสังคม ต้องการอิสระ และจะต่อต้านถ้าถูกผู้ใหญ่ควบคุม ยอมรับการลงโทษที่มีความยุติธรรม บางครั้งเมื่ออยากได้ของคนอื่นก็เอาไปซ่อนหรือทำลาย ลูกวัยนี้มักจะทำอะไรๆ เพื่อเอาใจพ่อแม่ หรือคนในครอบครัว เชื่อฟังพ่อมากกว่าแม่ ชอบให้ความคุ้มครองน้องเล็กกว่า รู้จักการให้ เป็นมิตรกับเพื่อนๆ ที่เล่นด้วยกัน ชอบโชว์ความสามารถของตนเอง เช่น เขียนหนังสือ เขียนตัวเลขได้ นับนิ้วมือและบอกจำนวนได้ถูกต้อง จำแนกประเภทหรือรวมสิ่งของได้โดยการสัมผัส ดม ชิมรส

ส่งเสริมพัฒนาการ ลูกจะมีจินตนาการสูงมาก ควรส่งเสริมให้ลูกได้เล่นของเล่นที่เสริมความคิดสร้างสรรค์ เช่น ไม้บล๊อก สร้างบ้านตุ๊กตา (สำหรับเด็กหญิง) และสร้างเครื่องบิน ยานอวกาศ โรงรถ (สำหรับเด็กชาย) ต่อจิ๊กซอว์ 26 ชิ้น เล่านิทาน ร้องเพลงที่เกี่ยวกับปัจจุบันและใกล้ตัว ให้ลูกเต้นหรือแสดงท่าให้เข้ากับเสียงเพลง

เกี่ยวกับเรื่องพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กนั้นเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนมาก ผู้ศึกษาจึงขอแนะนำให้ผู้ที่จะเป็นมารดาได้ศึกษาในเรื่องพัฒนาการของเด็กนับตั้งแต่อยู่ในครรภ์อย่างละเอียด โดยในปัจจุบันนี้มีหนังสือที่ให้ความรู้ในเรื่องเหล่านี้มากมาย เพื่อที่ว่ามารดาจะได้สามารถส่งเสริมความสามารถของบุตรได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม นับตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดากันเลยทีเดียว

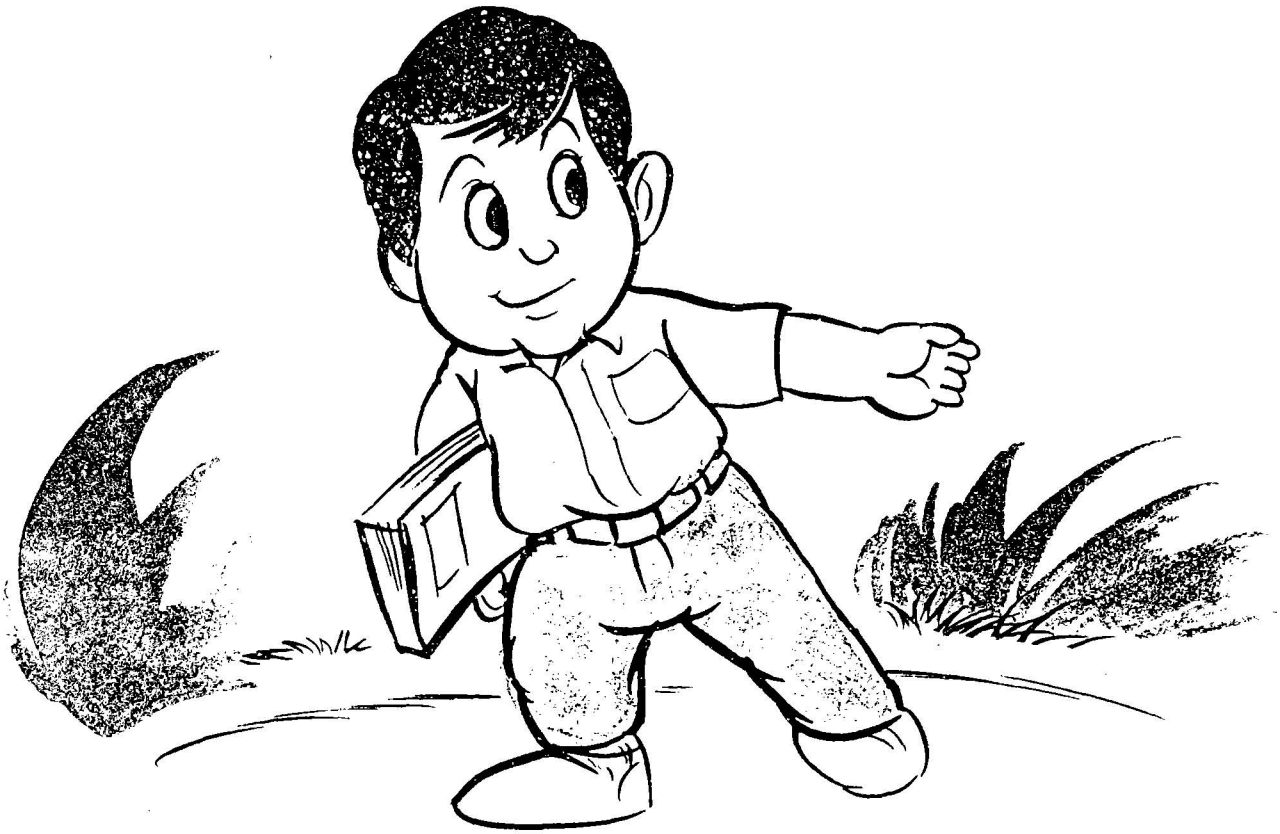

การปล่อยให้ลูกได้เติบโตตามพัฒนาการของลูกเองและบิดามารดายอมรับในพัฒนาการของลูก จะทำให้ลูกยอมรับในตนเอง อีกทั้งยังช่วยรักษาความภาคภูมิใจในตนเองของลูกด้วย

5.

ให้ความสนใจกิจกรรมต่าง ๆของลูก ให้คำแนะนำ ส่งเสริม
และเฝ้าดูผลสำเร็จในงานของลูกด้วยความตั้งใจและอดทน

ให้ความสนใจกิจกรรมต่าง ๆ ของลูก ให้คำแนะนำ ส่งเสริมและเฝ้าดูผลสำเร็จในงานของลูกด้วยความตั้งใจและอดทน

งานวิจัยของดวงมณี ยะอัมพันธุ์ พบว่าการส่งเสริมและช่วยเหลือด้านการเรียนของบิดามารดามีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

งานวิจัยของสุรณี ทศิธร ก็ได้ศึกษาพบเช่นเดียวกันว่า การที่ผู้ปกครองส่งเสริมในด้านการศึกษาค้นคว้าและทบทวนบทเรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก

อร่าม บุญยทาน นิสิตปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรเกี่ยวข้องกับบทบาทของมารดาในการสนับสนุนให้บุตรหาความรู้เพิ่มเติม ได้แก่ การซื้อหนังสือเกี่ยวกับความรู้ต่าง ๆ ให้บุตร การจัดหาหนังสือให้บุตรอ่านระหว่างปิดเทอม การพาบุตรไปชมนิทรรศการทางวิชาการตามโอกาส และจัดครูสอนพิเศษในวิชาที่บุตรต้องการ

นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูของมารดาที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ การอนุญาตให้บุตรทำงานอดิเรกตามที่สนใจ การให้อภัยและพูดให้กำลังใจเมื่อผลการเรียนของบุตรไม่ดี การให้คำปรึกษาเมื่อบุตรมีปัญหาด้านการเรียน การไปพบปะกับครูเมื่อบุตรมีปัญหา การให้บุตรมีโอกาสคบเพื่อนต่างเพศ การให้คำแนะนำกับบุตรในการคบเพื่อน การให้อนุญาตบุตรไปร่วมงานกับครอบครัวของเพื่อนตามโอกาส รวมทั้งการให้คำแนะนำมารยาทต่าง ๆ ในการเข้าสังคมและการปฏิบัติต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และให้บุตรมีส่วนร่วมในกิจกรรมพิเศษของโรงเรียนตามที่บุตรสนใจ

และจากการศึกษาบิดามารดาของนักเรียนที่เรียนดีนั้น ก็พบว่าบิดามารดาได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนของบุตรด้วยการดูแลเอาใจใส่การเรียนของบุตรมาตั้งแต่เล็ก สอนในสิ่งที่บุตรยังไม่เข้าใจ บุตรอยากทำกิจกรรมพิเศษอะไรก็ให้ทำ เช่น การเรียนพิเศษ บุตรอยากได้อะไรที่เกี่ยวกับการเรียนก็อนุญาต ให้อิสระในการคิดและตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียน นอกจากนั้นก็เป็นการให้คำแนะนำให้คำปรึกษาแก่บุตร และให้กำลังใจในการเรียนแก่บุตรด้วย

"คือเขาต้องการอยากจะได้คือเรื่องเกี่ยวกับการเรียนก็ไม่ได้ขัด"

"เขาจะชอบในเรื่องภาษาไทย เขาจะชอบพวกแต่งกลอน โรงเรียนขอตัวไปแข่งขันที่ไหนก็ให้ทุกอย่าง สนับสนุนทุกอย่าง คือ กิจกรรมของโรงเรียน ถ้ามีขอมาก็ให้ทุกอย่าง ไม่เคยไม่ให้ คือให้เขาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกอย่างที่เขาอยากทำ"

"ก็ให้กำลังใจเขา คะแนนเขาเคยสูง คือ เขาตกลงมาบ้างเราก็ต้องให้กำลังใจเขาแบบว่า เออ มันคงจะยากขึ้นอะไรอย่างนี้ ไม่ต้องตกใจ เราก็ให้กำลังใจเขาไม่เคยซ้ำเติม บางครั้งลูกเคยทำได้ที่ 1 แกลงมาที่ 3 ที่ 4 เนี่ย ก็คือเราให้กำลังใจเขา บอก เออ. ไม่เป็นไรลูก ก็เปิดโอกาสให้เพื่อน ๆ เขาได้ที่ 1 บ้าง เราได้ที่ 1 มาหลายเทอมแล้ว เราก็เปิดโอกาสให้เพื่อนเขาบ้าง คือจะยิ้มแย้มแจ่มใส จะให้กำลังใจเขา จะไม่เครียด"

"ตอนที่เขาเล็ก ๆ เนี่ย เราต้องยอมรับว่าขั้นประถมเนี่ย คือตอนประถมโรงเรียนเก่งขนาดไหนเด็กก็ไม่ค่อยเก่งหรอก เด็กประถมไม่ค่อยเก่งหรอก เพราะฉะนั้นคือตามวัยเราจะดูเขาว่าเมื่อเธอเรียนเรื่องนี้ ไอ้เรื่องสำคัญ ๆ เธอควรจะรู้ไหม เรื่องบวกเธอต้องบวกให้เป็น บวก ลบ คูณ หาร ต้องเป็น แต่ว่าผลสอบจะออกมาดีหรือเปล่าไม่สนใจ แต่เรารู้ว่าเขามีความเข้าใจเนี่ยจะโอเค พอโตขึ้นมา พอจะจบประถมเราก็ทวนดูว่า เธอเข้าใจเรื่องร้อยละไหม เราจะให้ความสำคัญกับสิ่งที่เขาควรจะรู้ในวัยนี้ ไม่รู้เราก็ส่งเสริม อาจจะให้เขาไปเรียนพิเศษ หรือคุณแม่ก็สอนเอง แต่ประถมคุณแม่จะสอนเอง เพราะคุณแม่จะรู้จุดบกพร่องอยู่แล้วว่า เด็กไม่รู้อะไรเป็นส่วนใหญ่ เราจะทวนเขาอยู่ เขาจะรักเรียนเพราะพอประถมเขารู้เรื่องมัธยมเขาก็จะรู้เรื่อง เขารักเรียนตั้งแต่เล็ก เขาจะรักเรียนไปจนโต"

"ถ้าต้องการซื้อหนังสือเพิ่มเติมหรืออะไรนี้จะอนุญาตตลอด เขาต้องการหนังสือแบบเรียนอะไรที่นอกเหนือจากตำราเรียน เวลาไปเดินห้างไปอะไร เรื่องนี้เราสนับสนุน"

"แต่เล็ก ๆจะค่อนข้างเคี่ยวกับเขามาก จะเอาใจใส่ดูแลการเรียนเขาตลอด พอโตขึ้นนี่เห็นเขาก็ช่วยเหลือตนเองได้บ้าง พยายามจะปล่อยเขาแต่ก็ดูแลบ้าง"

"ก็ตอนเล็ก ๆเราจะเคี่ยวเข็ญและดูแลตลอดเรื่องการบ้าน เรื่องการเรียนตลอดเลย "

นอกจากนี้ นักเรียนที่มีผลการเรียนดีก็ได้กล่าวถึงการสนับสนุน การช่วยเหลือของบิดามารดาที่ทำให้ตนเองประสบผลสำเร็จในการเรียน คือ บิดามารดาจะดูแลให้อ่านหนังสือ ให้อิสระในการเรียน สอนให้ตั้งใจเรียนและเห็นการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ช่วยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจ อีกทั้งให้การสนับสนุนในเรื่องการเงิน เช่น การให้เงินไปสมัครเรียนพิเศษ เป็นต้น

" ขอไปเรียนพิเศษ พ่อแม่ก็ให้เงินไปสมัครเรียน และหนังสือถ้าขอก็จะหามาให้ "

"ช่วยมาก โดยเฉพาะเงินค่าเรียนพิเศษ ค่าเงินมาโรงเรียน เขาช่วยให้คำปรึกษา บางทีเราคิดว่าทำได้แล้วผลออกมามันได้น้อย เขาก็บอกว่าไม่เป็นไร ก็ช่วยปลอบใจ"

" ถ้าหลับก็จะปลุกให้อ่านหนังสือ บังคับให้อ่านหนังสือ"

"ให้อิสระเต็มที่ว่าชอบอะไร เรียนอะไรก็จะตามใจหมดเลย ให้เรียนตามที่ตัวเองชอบ"

"เวลาใกล้สอบ พ่อแม่ก็จะช่วยแบ่งเบาเรื่องงานบ้าน ซึ่งปกติจะทำงานบ้านเยอะ ให้มีเวลาอ่านหนังสือเยอะขึ้น"

รศ.ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน กล่าวถึงประเด็นนี้ว่า ถ้ามารดาเอาใจใส่ในผลงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของบุตร ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ เป็นเพื่อนเล่นเพื่อนคุย คอยเฝ้าดูความสำเร็จในงานของลูกด้วยความตั้งใจ เมื่อบุตรประสบความสำเร็จ มารดาควรแสดงความดีใจอย่างชัดแจ้ง เด็กจะมีความรู้สึกอบอุ่นและจะเป็นกำลังใจที่จะช่วยให้บุตรประสบความสำเร็จ และเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ และจะเป็นการปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่บุตรด้วย

รศ.ดร.ดวงเดือน ยังได้พบหลักฐานว่า มารดาไทยมักนิยมการลงโทษเมื่อลูกทำไม่ดี แต่เมื่อลูกทำความดี มารดากลับเฉยเมย ซึ่งจะไม่เป็นการกระตุ้นให้ลูกทำความดี ผู้ศึกษาก็ได้พบหลักฐานดังกล่าวนี้เช่นเดียวกัน จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและนักเรียนที่มีผลการเรียนที่ดี เมื่อลูกมีผลการเรียนที่ดี บิดามารดาจะใช้วิธีการพูดชมเชยบุตรมากกว่าการให้รางวัล แต่การชมเชยนั้น ก็ยังเป็นการแสดงออกที่ไม่ชัดเจนนัก ส่วนในเรื่องของการให้รางวัล บิดามารดาบางคนกลัวว่าบุตรจะติดเป็นนิสัย ซึ่งในความเป็นจริงแล้วควรจะชมเชยและให้รางวัลเมื่อบุตรทำดีให้มากยิ่งขึ้น จะเป็นผลดีต่อบุตรในปัจจุบันและในอนาคต เพราะจะเป็นการปลูกลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่เด็ก มีผู้พบในประเทศไทยว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะเป็นผู้ที่มีความถนัดทางการเรียนสูง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีด้วย

นอกจากนี้การหมั่นแสดงความชื่นชอบและให้คำชมเชย จะช่วยสร้างความภาคภูมิใจในตนเองแก่เด็ก จะช่วยให้เด็กเชื่อมั่นในสิ่งที่ทำลงไป และแสดงให้เห็นว่าเด็กเป็นคนสำคัญ มีความรู้สึกว่าตนสามารถทำสิ่งที่มีค่าได้ มีความสามารถที่จะทำสิ่งใด ๆ ได้ รู้สึกเป็นคนที่มีค่ามีประโยชน์

มารดาของนักเรียนที่มีผลการเรียนดีเยี่ยมคนหนึ่ง ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้อย่างน่าสนใจ *"ส่วนใหญ่แล้วก็จะให้คำชมเชยต่อหน้าพี่น้อง แล้วก็ถ้ารู้ว่าเขาแอบ เขายังไม่ทันบอกอะไรเรา เราก็จะชื่นชมยินดีก่อนที่เขาจะบอกคือ ถ้าเรารู้มาก่อนนะ เราก็จะให้ความสนใจกับสิ่งที่เขาทำได้ คือให้ความสนใจกับสิ่งที่เขาทำได้ เขาก็มีความรู้สึกว่าเขาทำได้แล้วมันมีความหมาย"*

หลักเกณฑ์ในการชมเชยและการให้รางวัลแก่บุตรกระทำได้ดังนี้

การชมเชย

1. ใช้คำพูดที่แปลกและต่างไปจากที่เคยใช้อยู่ประจำ เพื่อมิให้เกิดความเบื่อหน่าย

2. มีความเรียบง่ายและคงที่ ในการพิจารณาหยิบยกเรื่องที่ควรยกย่อง ถ้าบิดามารดาไม่เคยชินต่อการยกย่องชมเชย ก็ค่อย ๆ ฝึกใช้คำพูดยกย่องทีละน้อย ๆ ขึ้นไปเรื่อย ๆ ถ้าลุกขึ้นมายกย่องเป็นการใหญ่ จะทำให้เด็กแปลกหูไป

3. คำพูดในการชมจะต้องมีความตรงไปตรงมา ชัดเจนและจริงใจ คำชมเชยนี้จะมีประสิทธิภาพ

4. พยายามประสานสายตากับเด็กเมื่อยกย่องเด็ก และใช้เสียงและคำพูดที่ไพเราะดีงาม

5. ควรจะใช้การชมเชยทันที โดยเฉพาะในขณะที่เด็กกำลังทำเรื่องที่ดีนั้นอยู่ และจะยิ่งมีประโยชน์ ถ้าบิดามารดาบอกกับลูกว่าท่านนิยมการกระทำของเด็กในเรื่องนี้อยู่นานพอสมควรแล้ว และใช้คำพูดยกย่องตามมา

6. สิ่งที่ควรได้รับการยกย่องมีดังต่อไปนี้คือ การเล่นที่เหมาะสมกับวัยและผลงานที่เหมาะสมกับวัย ความนบนอบเชื่อฟัง ความร่วมมือ ความสุขุมรอบคอบ และการแสดงน้ำใจกับเพื่อนๆ และญาติพี่น้อง การไม่ลืมทำงานบ้าน และการลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

7. ให้การยกย่องอย่างเสรีเมื่อถึงเวลาที่เหมาะสม ในสิ่งที่เป็นความพยายามและความสำเร็จ แต่อย่ายกย่องพร่ำเพรื่อในสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ที่เด็กทำอยู่เป็นกิจวัตร

8. ถ้าบิดามารดาจำไม่ได้และมักจะลืมที่จะใช้วิธีการยกย่องชมเชย จงพยายามเลือกการกระทำที่เด็กและตัวท่านชอบ แม้จะเป็นการกระทำเล็กๆ น้อยๆ 5 อย่าง (เช่น การทักทายเมื่อกลับถึงบ้าน) และจงพยายามยกย่อง 5 ครั้งในสัปดาห์ต่อไป สิ่งนี้จะช่วยเปลี่ยนทัศนคติของบิดามารดา จากการที่บิดามารดาไม่แสดงการใส่ใจต่อพฤติกรรมต่างๆ ของเด็กมาก่อน

9. อย่าทำให้การยกย่องชมเชยเสียไปด้วยการวิจารณ์เพิ่มเติม เช่น การเปรียบเทียบหรือการวิจารณ์นิสัยที่ทำอยู่เป็นประจำ ซึ่งย่อมทำให้เกิดผลทางลบ

10. แรงจูงใจประการแรกที่บันดาลให้มีการยกย่องนั้น ควรจะเป็นความยินดีที่บิดามารดาอยากจะให้ความสำคัญแก่บุตร การแสดงความยินดีย่อมต่างจากการเยินยอตรงที่ว่าการแสดงความยินดีนั้นมีเป้าหมายแน่นอน และให้โดยมิได้หวังผลตอบแทน การพูดเยินยอจะเป็นเพียงการพูดหวานๆ คือ เป็นการแจกยาหอมหรือเป็นการยกย่องมากเกินกว่าที่ผู้รับสมควรจะได้รับ

การให้รางวัล

1. รางวัลที่เป็นวัตถุ จะต้องให้โดยมีแรงเสริมทางสังคมร่วมด้วย เช่น มีการยกย่อง มีความรัก มีความภาคภูมิใจ และความสนใจส่วนตัว ถ้าใช้วิธีนี้ไม่กี่ครั้งก็สามารถทดแทนวิธีนี้ได้ด้วยการยกย่องทางสังคมอย่างเดียวได้

2. สภาพการณ์ที่ควรให้รางวัลมีอยู่ 3 กรณี

กรณีแรก บิดามารดาจะต้องบอกเด็กเสียก่อนว่าเด็กจะได้รับรางวัล ถ้าเขาทำอะไรที่ดีตามที่ท่านต้องการ ในกรณีนี้จะใช้ก็ต่อเมื่อเห็นว่าเด็กไม่ค่อยจะได้ทำตนดีนัก และการที่ไม่ได้ทำตนดีนั้นมีสาเหตุมาจากการที่ตนขาดแรงเสริม ขาดแรงใจ

กรณีที่สอง บิดามารดาอาจไม่ต้องพูดอะไรเลย แต่ให้รางวัลทันทีหลังจากที่เด็กได้กระทำในสิ่งที่ดีงาม กรณีนี้จะใช้ได้ดีมากถ้าบิดามารดา

ปรารถนาที่จะเห็นเด็กประพฤติเช่นนั้นมากขึ้น เพราะมีการปฏิบัติอยู่บ้างแล้ว

กรณีที่สาม ให้รางวัลโดยไม่เกี่ยวกับการประพฤติพิเศษใด ๆ เพียงแต่บิดามารดาเห็นว่าเด็กเป็นคนดีอยู่เสมอ และบิดามารดาชอบเด็กในลักษณะเช่นนี้ก็ให้ได้ กรณีนี้จะใช้ได้ดีที่สุดเมื่อบิดามารดาต้องการแสดงการเห็นชอบ และซาบซึ้งในการกระทำใด ๆ

3. จะใช้อะไรก็ได้เป็นรางวัล แต่ต้องเป็นสิ่งที่เด็กชอบ ถ้าบิดามารดารู้ว่าเด็กสนใจอะไร ชอบอะไร ทำกิจกรรมอะไรเสมอ บิดามารดาสามารถตั้งรางวัลให้กับการกระทำนั้น ๆ การมีความรู้ในเรื่องพัฒนาการของเด็กจะมีประโยชน์ต่อการคิดหารางวัลให้เด็ก เช่น ทุกคนย่อมรู้ว่าขนมจะเป็นรางวัลที่ดีที่สุดสำหรับเด็กวัย 4 – 5 ขวบ แทนการกล่าวชมเชยเด็กที่มีอายุมากกว่านี้ จะยอมทำทุกอย่างถ้าเราให้อาหารพิเศษ ให้สิทธิพิเศษ หรือเงินพิเศษ เป็นต้น

4. จงให้รางวัลอย่างมีระบบ ให้ด้วยความเสมอต้นเสมอปลายและให้ในสิ่งที่เห็นเด่นชัดจริง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เลือกให้รางวัลเฉพาะพฤติกรรมที่เห็น เด่นชัด แน่นอน และเป็นพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ อย่าให้รางวัลแก่เด็กในสิ่งที่มองไม่เห็นเด่นชัด หรือให้พฤติกรรมที่มองเห็นอยู่ทั่ว ๆ ไป และไม่ชี้เฉพาะเจาะจง เช่น เป็นคนดี ฯลฯ พฤติกรรมที่ชี้เด่นชัดและสมควรแก่การได้รับรางวัล เช่น การมีผลการเรียนดีในทุก ๆ เทอม เป็นต้น

2. เก็บระเบียน เมื่อให้รางวัลแก่เด็กแล้ว ต้องจดบันทึกความจำเข้าไว้ในระเบียน เพื่อจะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กทำอีกบ่อย ๆ จะได้ทราบความเจริญก้าวหน้า หรือความไม่พัฒนาของเด็กด้วย

3. ทันต่อเหตุการณ์ ควรให้รางวัลทันทีเมื่อแสดงพฤติกรรมเสร็จใหม่ ๆ และถ้าพฤติกรรมนั้น ๆ ทำอีกในวันรุ่งขึ้น ก็จำเป็นต้องให้รางวัลด้วยอย่างสม่ำเสมอ มิใช่ให้แต่ในระยะแรกเท่านั้น

4. จงทำอยู่เสมอ อย่าหมดกำลังใจ แม้จะเป็นพฤติกรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ ถ้าอยู่ในข่ายว่าเคยตกรางวัลให้ก็ต้องให้อยู่เสมอ และยิ่งเป็นพฤติกรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่เป็นพฤติกรรมที่ผู้กระทำได้ต่อสู้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นครั้งแรก ยิ่งจำเป็นที่สุดที่จะต้องให้รางวัล

5.สิ่งที่เป็นข้อบกพร่องที่บิดามารดาชอบปฏิบัติอยู่ก็คือ ชอบเรียกร้องจากเด็กหลาย ๆ อย่างโดยตั้งรางวัลไว้นิดเดียว เมื่อต้องการจะสอนอะไรใหม่ ๆ ให้กับเด็ก ที่จริงแล้วการสอนอะไรให้ปฏิบัติในสิ่งใหม่ ๆ และเป็นสิ่งแรกสำหรับเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น จำเป็นต้องตกรางวัลไว้มาก ๆ

การที่บิดามารดาเอาใจใส่ในผลงานและกิจกรรมต่าง ๆของลูก ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ เป็นเพื่อนเล่นเพื่อนคุย และเฝ้าดูความสำเร็จในงานของลูกด้วยความตั้งใจ เมื่อลูกประสบความสำเร็จก็แสดงความดีใจอย่างชัดแจ้ง จะทำให้ลูกรู้สึกอบอุ่นเป็นกำลังใจที่จะช่วยให้ลูกประสบความสำเร็จและเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่ลูกด้วย

6.

บิดามารดาควรมีเวลาใกล้ชิดบุตรและทำตัวเป็นเพื่อนที่ดี
ของบุตร ให้คำแนะนำมากกว่าการออกคำสั่งให้ทำ

บิดามารดาควรมีเวลาใกล้ชิดบุตร และทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีของบุตร ให้คำแนะนำมากกว่าการออกคำสั่งให้ทำ

ผลงานวิจัยของสุรณี ทศิธร พบว่า ผู้ปกครองที่ให้ความรัก ความใกล้ชิด มีความสัมพันธ์กับนักเรียนดี จะทำให้นักเรียนมีผลการเรียนดี

อร่าม บุญยทาน ได้ศึกษาบทบาทของมารดาเกี่ยวกับการให้เวลาแก่บุตรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรว่ามี 3 ประการคือ การสนใจไต่ถามเกี่ยวกับการเรียนของบุตรอยู่เสมอ การช่วยอธิบายการบ้านที่บุตรไม่เข้าใจ และการรับ – ส่งบุตรไปโรงเรียนเมื่อมีโอกาส

และเมื่อศึกษาถึงการปฏิบัติของมารดาในการให้เวลาแก่บุตร พบว่ามารดาส่วนใหญ่ให้เวลาแก่บุตรในเรื่องการดูแลบุตรที่เจ็บป่วยด้วยตนเอง มีเวลาในการพูดคุยกับบุตร และการพาบุตรไปเที่ยวพักผ่อนในโอกาสต่าง ๆ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการทำการบ้านของบุตร

ครอบครัวของนักเรียนที่เรียนดี จากการศึกษาก็พบเช่นเดียวกันว่า นักเรียนและบิดามารดามีความใกล้ชิดกันค่อนข้างมาก ซึ่งทราบได้จากคำกล่าวของบิดามารดาที่ผู้ศึกษาได้ถามว่าคุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกไหม คำตอบก็คือ

"ก็เจอกันทุกวัน เช้าก็เจอ เย็นก็เจอ อยู่ด้วยกัน ส่วนมากก็มีกินข้าวพร้อมกัน นั่งดูทีวีด้วยกัน ก็มีอาจจะคุยกันบ้าง ถามว่าเป็นอย่างไร เรียนเป็นอย่างไรบ้าง อยากจะเรียนอะไร ก็มีคุย ๆ กันพวกนี้"

"ก็อยู่ด้วยกันตลอด ใกล้ชิดกันมากที่สุด ก็พาเขาไปเดินห้างซื้อของอะไรที่เขาอยากได้ แล้วก็คุยกันว่าเป็นอย่างไรบ้างที่โรงเรียน ตอนนี้มีเพื่อนอย่างไร"

"ก็อยู่ด้วยกันตลอด เช้าผมก็ไปส่ง เย็นก็ไปรับ"

"เขามีอะไรก็ปรึกษาตลอด"

"ต้องใกล้ชิดเขามากหน่อย บางทีอยู่ในห้องนั่งเล่น ดูภาพยนตร์ หรือสารคดีอะไร บางทีเราก็ช่วยแนะนำเขา"

และกิจกรรมที่มักจะทำร่วมกันพ่อแม่ลูกเมื่อมีเวลาอยู่ร่วมกันในครอบครัวคือ การทำอาหารและรับประทานอาหารร่วมกัน ดูโทรทัศน์ พูดคุยกัน ฟังเพลง ไปทานอาหารนอกบ้าน ไปเที่ยวห้างสรรพสินค้า

บิดามารดาต้องให้ความสนใจบุตรเป็นพิเศษ สนใจในเรื่องที่ลูกสนใจ เล่นกับลูก พูดคุยเล่นหัวหยอกเย้า เพราะการเล่นกับลูกแสดงให้ลูกเห็นว่าท่านรักลูกและยอมรับโลกของลูก ถ้าลูกยังเป็นเด็กเล็ก ลูกควรจะได้เล่นอยู่ใกล้กับพ่อแม่ ในขณะที่พ่อแม่ทำงาน แม้

ว่าบางครั้งอาจจะขัดจังหวะการทำงานของพ่อแม่ก็ตาม และถ้าลูกเข้ามาในช่วงที่พ่อแม่กำลังมีงาน อย่าปฏิเสธลูกอย่างตัดรอน แต่ควรหันมาให้ความสนใจกับลูกสักนิด ให้ลูกได้อยู่ร่วมในกิจกรรมต่างๆ ประจำวันตามปกติ ไม่ว่าจะเป็นงานบ้าน การออกไปซื้อของ กิจกรรมทางสังคมต่างๆ ซึ่งจะเป็นประสบการณ์โดยตรงที่มีประโยชน์สำหรับลูกอย่างยิ่ง และถ้าลูกมีคำถามและพ่อแม่ตอบไม่ได้ ควรจะให้ลูกรอ การทำเช่นนี้เป็นการฝึกอบรมที่มีค่าสำหรับโรงเรียนและชีวิตในภายหน้า เป็นการพัฒนาความอดทนและการควบคุมตนเอง เป็นคุณลักษณะที่ดี เพราะเด็กจะต้องจำคำถามได้ นับเป็นการเตรียมตัวที่ดีสำหรับโรงเรียน ถ้าคำถามเหล่านี้ไม่ได้รับคำตอบ แสดงว่าพ่อแม่ปล่อยให้ประสบการณ์ในการเรียนที่มีค่าของลูกหลุดลอยไปอย่างน่าเสียดาย เด็กทุกๆ ช่วงอายุจะได้ประโยชน์จากการได้ร่วมอยู่ในกิจกรรมประจำวันตามปกติกับพ่อแม่ ไม่ว่าจะเป็นการไปซื้อของ การทาสีรั้ว การไปเยี่ยมเพื่อนฝูงและการปลูกต้นไม้ในสวนก็ตาม สิ่งเหล่านี้จะเป็นประสบการณ์ทางการเรียนที่มีประโยชน์สำหรับลูกอย่างมาก

งานวิจัยของดวงกมล คงเมือง นักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า นักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับบิดามารดาในระดับสูง จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการประเมินตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับพ่อแม่ในระดับต่ำ และความรักใคร่เอาใจใส่ของพ่อแม่ยิ่งมากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ก็จะยิ่งมีสูง รวมทั้งอัตมโนทัศน์ในด้านการประเมินตนเองเชิงการศึกษาของลูกด้วย

นอกจากนี้ บิดาที่อยู่ใกล้ชิดกับบุตรนั้นมีบทบาทในการปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ในบุตร ถ้าบิดากระทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีของลูก ให้คำแนะนำแก่ลูกมากกว่าออกคำสั่งบังคับลูก เลี้ยงดูลูกแบบประชาธิปไตยมากกว่าเป็นบิดาแบบเผด็จการ จะให้ผลดีที่สุดในการปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ในบุตร

เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็ก ๆ บิดามารดาที่ให้ลูกได้เล่นอยู่ใกล้ ๆกับตนเองและให้ลูกได้อยู่ร่วมในกิจกรรมต่าง ๆประจำวันตามปกติ จะทำให้ลูกได้รับประสบการณ์โดยตรงที่มีประโยชน์และเป็นประสบการณ์ทางการเรียนที่มีประโยชน์สำหรับลูกอย่างมาก

7.

บิดามารดาจะต้องเป็นแบบอย่างโดยแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมให้บุตรเห็นอย่างเด่นชัด เพื่อที่บุตรจะได้ยึดเป็นแบบอย่างต่อไป และบิดามารดาควรใช้แรงเสริมเป็นตัวสร้างบุคลิกภาพของบุตรตามที่ตนต้องการจะให้เด็กเป็น

บิดามารดาจะต้องเป็นแบบอย่างโดยแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมให้บุตรเห็นอย่างเด่นชัด เพื่อที่บุตรจะได้ยึดเป็นแบบอย่างต่อไป และบิดามารดาควรใช้แรงเสริมเป็นตัวสร้างบุคลิกภาพของบุตรตามที่ตนต้องการจะให้เด็กเป็น

การแสดงออกในชีวิตประจำวันของผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่มีอิทธิพลต่อเด็กมาก เด็กจะเลียนแบบทุกอย่างที่เขาได้พบและดูดซึมทุกอย่างที่ได้ยิน บิดามารดาเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด แบบอย่างการกระทำของบิดามารดามีอิทธิพลสูงเหนือจิตใจลูก และมีอิทธิพลสูงในทางชักจูงจิตใจของเด็กให้เป็นอะไรไปก็ได้ บิดามารดาเป็นตัวอย่างที่มีอิทธิพล มีความหนักแน่นมีพลัง มีอำนาจในการโน้มน้าวจิตใจเด็กให้ประพฤติปฏิบัติตามได้

แบบอย่างของบิดามารดาจะกำหนดอุปนิสัยของบุตร และอุปนิสัยนี้จะเป็นกุญแจที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในโรงเรียนและชีวิตของลูกในภายภาคหน้า อุปนิสัยและนิสัยในการเรียนที่ดีของลูก คือสิ่งแรกที่บิดามารดาจะต้องสอนลูกที่บ้าน บิดามารดาจะเป็นผู้ให้คำแนะนำสั่งสอนและเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกๆ ด้าน เช่น การรักษาและควบคุมสติอารมณ์ของตนได้เสมอ สามารถตัดสินปัญหาประจำวันที่ตนเผชิญอยู่ได้อย่างดี การแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา ความขยันหมั่นเพียร การมีเหตุผล การมองชีวิตในแง่ที่ดีงาม การแบ่งปัน ความอดทน การรู้จักรอคอย การเสียสละ ความสะอาด ความมีระเบียบวินัย ความอ่อนโยน การไม่โป้ปด การตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ การยอมรับคำวิจารณ์ เป็นต้น ซึ่งนักเรียนที่มีผลการเรียนดีนั้น มีความคิดว่าบิดามารดาของตนเองเป็นแบบอย่างที่ดีแตกต่างกันไป ได้แก่ ความอดทน ความขยัน การช่วยเหลือตนเอง เป็นคนเก่ง การให้การดูแลเอาใจใส่และรักลูก มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นผู้ที่ปกครองคนได้ การตัดสินใจ เรื่องของศาสนา ความคิด การฟังเหตุผลคนอื่น และบิดาเป็นผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ ไม่ติดยาเสพติด

เด็กมักจะเลียนแบบ และพยายามที่จะลอกแบบความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ และพฤติกรรมของบิดามารดาให้เป็นแบบฉบับของเด็กเอง ดังนั้น ถ้าบิดามารดาคิดจะทำอะไรก็ต้องคิดถึงเด็กให้มากกว่าคิดถึงตัวบิดามารดาเอง เนื่องจากการแสดงตัวอย่างด้วยการกระทำ มีผลรุนแรงหนักแน่นกว่าการพูดกันด้วยวาจา ถ้าบิดามารดาต้องการให้เด็กเป็นคนขยัน บิดามารดาก็ต้องขยันให้เด็กเห็น และถ้าลูกเห็นพ่อนั่งเขียนหนังสือ แม่นั่งอ่านหนังสือ ภาพเช่นนี้จะทำให้ลูกจำติดตาและทำตาม หรือถ้าอยากให้ลูกมีความกระตือรือร้น พ่อแม่ก็ต้องแสดงความกระตือรือร้นให้เด็กเห็นก่อน ถ้าอยากให้ลูกหรือต้องการให้ลูกประพฤติอย่างไร พ่อแม่ก็ต้องประพฤติเช่นนั้นเป็นแบบอย่าง นอกจากพ่อแม่จะต้องแสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีแล้ว ญาติพี่น้องก็จะต้องทำตนเป็นแบบอย่าง เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก ต้องให้เด็กเรียนรู้จากตัวอย่างต่างๆ โดยการลงมือปฏิบัติจริงและปฏิบัติโดยสม่ำเสมอเป็นประจำ ในระหว่างที่มีการปฏิบัติที่ถูกต้องจำเป็นต้องมีการให้รางวัล ให้คำชมเชย ให้กำลังใจ หรือด้วยการกอด จูบ หอม เป็นต้น เมื่อเด็กได้รับคำชมเชย เด็กก็จะทำสิ่งนั้นบ่อยเข้า ถ้าหากเด็กปฏิบัติไม่ถูกต้องก็มีการยุติการให้คำชมเชย และให้มีการแก้ไขการกระทำนั้นๆ เมื่อพ่อแม่ไม่ชมเชยแต่ใช้วิธีเฉยเมย หรือการแสดงท่าที่เย็นชากับ

สิ่งที่เด็กทำ จะส่งผลให้เด็กทำพฤติกรรมนั้น ๆ น้อยลง หรือค่อย ๆ หยุดทำพฤติกรรมนั้นในที่สุด

และนอกจากบิดามารดาหรือผู้อบรมเด็กจะต้องทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กแล้ว ในการสอนไม่ให้เด็กทำสิ่งใด บิดามารดาหรือผู้อบรมจะต้องไม่ทำด้วย เพราะจะทำให้เด็กไม่เชื่อถือ เนื่องจากสิ่งที่เด็กเห็นอยู่นั้น จะมีอิทธิพลต่อเด็กมากกว่าคำบอกเล่าหรือการสั่งสอน ดังนั้นบิดามารดาหรือผู้อบรมเด็ก จึงควรพิจารณาตนเองด้วยว่าสิ่งใดบกพร่องและควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กก่อนจึงค่อยอบรมสั่งสอนเด็ก

บิดาของบุตรสาวที่มีผลการเรียนดีคนหนึ่ง ได้กล่าวเรื่องนี้ไว้อย่างน่าสนใจ *"ถ้าสมมติเรามีลูกชายคนหนึ่ง ตัวเรากินเหล้า สูบบุหรี่ เราจะไม่มีทางสั่งสอนลูกได้เลย ถ้าเราสูบอยู่แล้วบอกลูกอย่าไปสูบบุหรี่ สูบแล้วไม่ดีอย่างนั้นอย่างนี้ ทั้ง ๆ ที่ตัวเราดาบบุหรี่อยู่อย่างนั้น กินเหล้าก็เหมือนกัน กินจนเมามายทุกวัน แล้วลูกเราก็ตามอย่างเรา แล้วเราจะไปสอนเขาได้อย่างไร ก่อนอื่นพ่อแม่จะต้องเป็นตัวอย่าง แล้วทำในสิ่งที่ถูกต้องอย่างผมไปมีเมียน้อย ไปเที่ยวเตร่อะไรอย่างนี้ แล้วจะไป สั่งสอนลูกอย่างไร มันก็ผิดแบบไป พอผิดแบบไปมันก็เพี้ยนไป พอเพี้ยนไปปุ๊บมันก็เป็นไปไม่ได้ที่จะมาสั่งสอนลูกให้มันได้ดี เพราะมันเป็นตัวอย่างที่ดีมันก็ทำไม่ได้แล้ว มันเป็นอย่างนี้"*

ถ้านิดามารดา และญาติพี่น้อง กระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก เด็กก็จะกระทำตนตามแบบอย่างนั้น และถ้าต้องการให้เด็กประพฤติตนอย่างไร บิดามารดา ญาติ พี่น้อง ก็ต้องกระทำพฤติกรรมเช่นนั้นเป็นแบบอย่างแก่เด็ก

8.

บิดามารดาควรต้องส่งเสริม
ความเป็นคนมีสุขภาพจิตที่ดีแก่บุตร

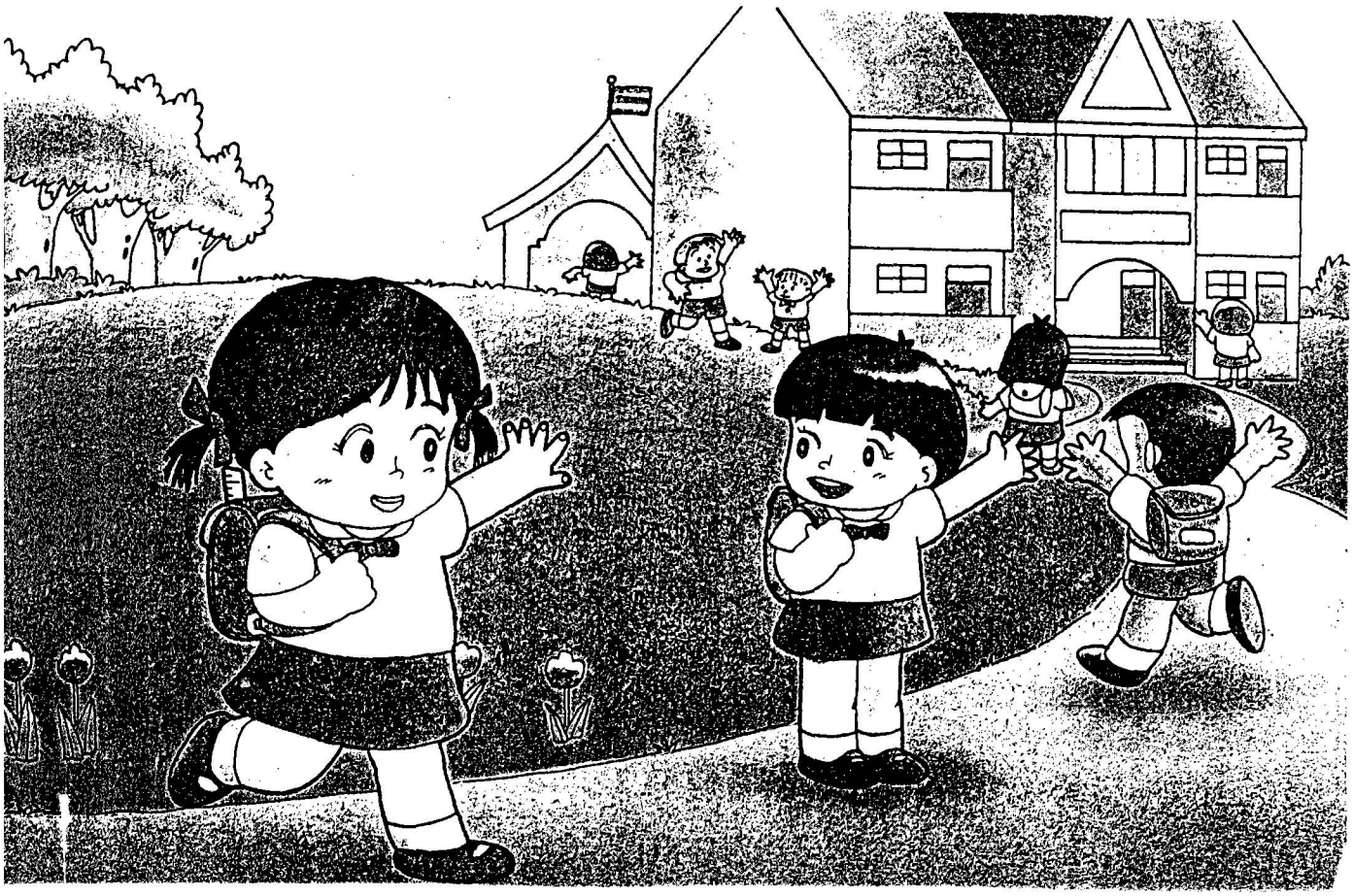

บิดามารดาควรต้องส่งเสริมความเป็นคนมีสุขภาพจิตที่ดีแก่บุตร

เด็กที่มีสุขภาพจิตดี จะมีจิตใจที่สบาย เจริญเติบโตและพัฒนาการได้อย่างปกติตามขั้นตอนของแต่ละวัย ปราศจากความวิตกกังวลจนเกินควร จะส่งผลให้สมองปลอดโปร่งแจ่มใส มีผลการเรียนใกล้เคียง ระดับความสามารถและสติปัญญาอันแท้จริงของตน มีจิตใจสงบสุข อารมณ์แจ่มใส สามารถเรียนรู้ ปฏิบัติงาน พิจารณาเหตุผล ตัดสินใจ แก้ปัญหาและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี

การเสริมสร้างสุขภาพจิตที่ดีให้แก่เด็ก ทำได้ดังนี้

1. ภายในครอบครัวต้องมีบรรยากาศแห่งความรักและความเข้าใจอันดี จะทำให้เด็กเติบโตพร้อมด้วยความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย และมีความมั่นคงในจิตใจ

2. บิดามารดาควรให้สิทธิแก่เด็กภายในขอบเขตที่เหมาะสม และรู้จักเคารพในสิทธิส่วนบุคคลของเด็ก การที่บิดามารดาไม่ก้าวก่ายสิทธิส่วนบุคคลของเด็กจะเป็นการสอนให้เด็กได้เรียนรู้ที่จะเคารพในสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งรู้จักเคารพตนเองด้วย ซึ่งจะนำไปสู่คุณลักษณะที่ดีอีกหลายอย่าง เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ในครอบครัวมีความสามัคคีกลมเกลียว มีความปรองดองกันทั้งในด้านความคิดเห็น ความต้องการหรือแบบแผนความเป็นอยู่ด้านต่าง ๆ

4. มีบรรยากาศในครอบครัวที่มีความเป็นมิตรสนิทสนม สนุกสนาน เป็นกันเอง จะทำให้บ้านมีลักษณะอบอุ่น และบิดามารดาก็สามารถเข้าใจเด็กได้ดีขึ้น และเด็กก็มีความสุขและสนุกสนานในการทำสิ่งต่าง ๆ ร่วมกันกับบิดามารดาในบ้าน นับเป็นการได้เรียนรู้แบบแผนการกระทำของผู้ใหญ่ด้วย

5. บิดามารดามีลักษณะของการปรับตัวที่ดี และจะเป็นแบบอย่างในการปรับตัวสำหรับเด็ก

6. บิดามารดาเป็นผู้ที่มีความคิดที่ถูกต้องและดีงาม ซึ่งเด็กสามารถรับได้โดยปราศจากข้อขัดแย้ง ความรู้สึกสงสัย หรือความรู้สึกไม่พอใจซ่อนเร้นอยู่ภายในใจ จะก่อให้เกิดบรรยากาศที่สบายใจทั้งสองฝ่าย

7. บิดามารดาต้องมีความสนใจในตัวเด็ก จะทำให้เด็กมีความรู้สึกอบอุ่นใจและมีความสุข บิดามารดาจะให้ความเอาใจใส่ สนใจการกระทำและความคิดในลักษณะคล้ายเป็นผู้ช่วยเหลือและเพื่อนที่ดีของเด็ก

8. ในครอบครัวจะมีระเบียบวินัยที่มั่นคง สม่ำเสมอและมีจุดมุ่งหมาย ถ้าเด็กทำผิดควรชี้ให้เด็กเห็นความผิดด้วยการอธิบายเหตุผลให้เข้าใจ แม้เด็กจะถูกลงโทษ ก็จะไม่รู้สึกเคียดแค้นบิดามารดา แต่จะรู้สำนึกในความผิด

9. การเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ในจังหวะเวลาอันสมควร นับเป็นข้อสำคัญยิ่งของครอบครัว และทำได้ไม่ง่ายนัก เนื่องจากบิดามารดาจะเคยชินกับการให้คำแนะนำ การใช้อำนาจหรือการปกป้องดูแลเด็ก หรือบิดามารดาบางรายหวงแหนและอาลัยความสัมพันธ์อันสนิทแน่นจนเกินกว่าจะมอบความเป็นตัวของตัวเองให้แก่เด็กได้

บิดามารดาควรฝึกความเป็นผู้ใหญ่ให้เด็กทีละเล็กละน้อย โดยให้รู้จักตัดสินใจเอง เช่น ในการเลือกคบเพื่อน เลือกเสื้อผ้า เลือกวิชาที่เรียน โดยคอยดูแลช่วยเหลือแนะแนวทางในทางที่ถูกต้องให้และเหมาะสม บิดามารดาพึงระลึกอยู่เสมอว่า เด็กทุกคนแม้จะต้องการเป็นอิสระ แต่ก็ยังคงต้องการความรักและความช่วยเหลือ แต่ไม่ใช่ความหวงแหน การปกป้องแบบทารก หรือการใช้อำนาจควบคุมอย่างเด็ดขาดจากบิดามารดา

ครอบครัวที่ส่งเสริมความมีสุขภาพจิตที่ดีแก่บุตร บุตรจะมีจิตใจที่สบาย ปราศจากความวิตกกังวล สมองปลอดโปร่งแจ่มใส ทำให้มีผลการเรียนใกล้เคียงระดับความสามารถและสติปัญญาอันแท้จริงของตนเอง เรียนรู้และปฏิบัติงาน พิจารณาเหตุผล แก้ปัญหาและมีการปรับตัวที่ดี

9.

บิดามารดาควรใช้วิธีการลงโทษให้เหมาะสม

บิดามารดาควรใช้วิธีการลงโทษให้เหมาะสม

การลงโทษแบ่งเป็น 2 แบบคือ

1. **การลงโทษทางกาย** คือ การลงโทษที่ผู้ใช้วิธีการลงโทษทำให้เด็กเจ็บตัว เช่น การหยิก ทุบตี เตะ ต่อย

การศึกษาเรื่องการลงโทษทางร่างกาย โดยการเฆี่ยนตีเด็ก พบว่า ได้ผลน้อยมากในการลดพฤติกรรมที่ไม่ดีของเด็ก การลงโทษเฆี่ยนตีอาจหยุดพฤติกรรมที่ไม่ดีในขณะนั้นได้ แต่ไม่ได้เป็นเครื่องยืนยันว่าในอนาคตพฤติกรรมนั้นจะไม่เกิดขึ้นอีก การลงโทษทางกายจะให้ผลดีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ถ้ามีการเสนอแนะพฤติกรรมอื่นที่เป็นผลดีกับเด็ก การลงโทษต้องลงโทษทันทีที่เด็กมีพฤติกรรมที่ผู้ใหญ่มองเห็นว่าไม่ดี และไม่ต้องการให้เด็กกระทำอีกต่อไป ไม่ใช่เป็นการบังคับเด็กให้กระทำในสิ่งที่เราต้องการให้เด็กกระทำ

การลงโทษทางร่างกายกับเด็กวัย 17 ปี ขึ้นไปนั้นไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะเด็กที่โตแล้วจะชอบการใช้เหตุผลมากกว่า ผลงานวิจัยของ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน และของผู้อื่นอีกจำนวนมาก ที่แสดงให้เห็นว่า การลงโทษทางกายมีผลส่งเสริมให้เด็กแสดงความก้าวร้าวยิ่งขึ้น และการลงโทษด้วยอารมณ์ไม่ได้ช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมลดความก้าวร้าวลง เมื่อเด็กทำผิดหรือแสดงความก้าวร้าว ไม่ควรดุด่าเด็กทันที ให้โอกาสเด็กได้ชี้แจง และควรใช้ท่าทีอบอุ่นเป็นมิตรกับเด็ก และใช้เหตุผลเป็นหลักในการตัดสินปัญหา หากมีการลงโทษก็ต้องชี้แจงเหตุผลให้เด็กรู้

2. **การลงโทษทางใจ** คือ การใช้วาจาว่ากล่าว แสดงความไม่พอใจ ผิดหวัง หรือเสียใจที่เด็กทำผิดหรือทำสีหน้าท่าทางเพิกเฉยไม่สนใจใยดีกับเด็ก การลงโทษทางใจนั้นเป็นวิธีการปลูกฝังจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการลงโทษทางกาย

บิดามารดาของนักเรียนที่เรียนดี ได้เล่าถึงการลงโทษบุตรของตนเองว่า

"ผิดก็ต้องลงโทษ เมื่อเด็ก ๆ ก็เคยตีบ้าง โตแล้วไม่ดีแล้ว ก็ดุว่า ต่อว่า"

"ก็มีตอนเด็ก ๆ แบบดื้ออะไรอย่างนี้ พอโตแล้วก็คุยกันรู้เรื่อง แล้วเท่าที่จำได้ก็ไม่มีปัญหา ไม่มีอะไรเลย ตอนเล็กลงโทษด้วยการพูดแล้วด่าอะไรรุนแรงก็เท่านั้นเอง ถ้าเป็นสมัยก่อนรุ่นพ่อผมอย่างนั้นก็ต้องลงมือลงไม้กันใช้ไม้เรียว แต่เดี๋ยวนี้เขาไม่มีแล้วนี่เขาเลิก พอมาถึงรุ่นผมแล้วมันไม่มีแล้ว ใช้พูดอย่างเดียว"

"คือสมัยตอนที่เล็ก ๆ อยู่ก็ตีเขา คือในวัยเด็กเนี่ยนะเลี้ยงเด็กต้องให้เขากลัวเรา เมื่อเด็กอนุบาลคือเล็ก ๆ จะเข้าประถม คือประถมประมาณสักประถม 3 ประถม 4 ต้องให้เขากลัวเรา พอประถมปลาย ๆ ไปจนถึง ม.ต้น ต้องให้เขาเกรงเรา แต่พอเริ่ม ม.ปลายไปจนเข้ามหาวิทยาลัยต้องให้เขารักเรา ตัวนี้มันเป็นยิ่งกว่าการบังคับคือมันจะดีกว่า"

"เคยแต่ตำหนิเฉย ๆ เรื่องลงไม้ลงมือไม่เคย ตั้งแต่เลี้ยงมาไม่เคยถึงขนาดต้องลงมือกัน เพียงแค่ตำหนิเขาก็แย่แล้ว ความรู้สึกเขาก็แย่แล้ว เพียงแค่ดุเขา หรือว่าตำหนิเขาก็แย่แล้ว ถ้าเขามีทำผิด ก็คือต้องถามว่าเขาผิดไหม ส่วนใหญ่เขาก็มีผิดบ้าง ส่วนใหญ่

จะถามเขาว่าผิดไหม ถ้าผิดต้องขอโทษ เขาก็จะขอโทษ เขาก็จะบอกเออ..เขาผิดนะ เขาก็จะยอมรับ คืออย่างแรกต้องให้เขายอมรับก่อนว่าที่เขาทำไปนะผิดไหม เพราะว่าเราไปชี้ว่าเขาผิด หมายถึงไปชี้ว่าทำงี้ไม่ได้นะผิดนะ ไม่ได้ คือต้องยอมรับก่อน ให้เขายอมรับก่อนว่าคุย ๆ กันแล้ว แล้วก็ถามว่าเขาผิดไหม ถ้าผิดที่เคยลงโทษก็คือ ไม่ให้ไปไหนกับเพื่อน คือจะบังคับว่าคือไม่ให้ไปเที่ยวไปไหนกับเพื่อนเลยอาทิตย์นึง หรือเดือนนึงนี่ไม่มีสักครั้งเลยไม่อนุญาต ภายในเดือนนี้ไม่อนุญาตให้ไปไหน แล้วก็อีกทีก็คือตัดเบี้ยเลี้ยง"

" ก็คุยกับเขาคือจะเลี้ยงลูกแบบเป็นพ่อเป็นแม่แล้วก็เป็นเพื่อนเขาด้วยอะไรอย่างนี้ เวลาเขาจะทำความผิดอะไร เราก็แนะนำตักเตือน เมื่อตอนเล็ก ๆก้าเขาทำความผิด เราก็ดูซิว่า เราจะไม่ใช้อารมณ์ว่าเขาผิดแค่ไหน เราจะตีเขาแบบตีกี่ครั้งอะไรอย่างนี้แล้วแต่ความผิด คือแม่จะเลี้ยงลูกแบบไม่ใช้อารมณ์ว่าโกรธแล้วตีอะไรอย่างนี้ ลูกทำผิดแล้วมีอะไรก็ใช้อารมณ์ไม่ใช่ "

จะเห็นได้ว่าบิดามารดาจะใช้วิธีการลงโทษบุตร เมื่อบุตรทำความผิดโดยการว่ากล่าวตักเตือน พูดกันด้วยเหตุผล และเมื่อบุตรยังเป็นเด็กเล็ก ๆ นอกจากจะใช้วิธีการดุ ว่ากล่าวก็ยังใช้วิธีการตีบ้างเพื่อเป็นการสั่งสอน

การลงโทษเป็นสิ่งจำเป็นในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก แต่ควรใช้ให้น้อยที่สุด เพราะการลงโทษจะก่อให้เกิดความเจ็บปวด สลดหดหู่และไม่พอใจ ถ้ามีการลงโทษบ่อย ๆ เด็กอาจคิดว่าผู้ใหญ่ไม่รัก การลงโทษไม่ควรกระทำแบบรุนแรง แต่ควรทำในลักษณะของการชี้แจงว่ากล่าวตักเตือน หากยังไม่เชื่อ ขั้นต่อไปอาจทำการตัดสิทธิ์บางอย่าง เช่น ไม่ให้ดูโทรทัศน์ 2 วัน โดยชี้แจงให้เด็กทราบด้วยว่า การลงโทษนี้เพื่อไม่ให้เด็กประพฤติเช่นนั้นอีก การลงโทษโดยการตีควรใช้ต่อเมื่อมีความจำเป็นจริง ๆ และเป็นวิธีสุดท้าย ตีลูกได้ถ้าจำเป็นแต่อย่าตีมากเกินไป และให้เป็นวิธีสุดท้ายที่จะเลือก สิ่งสำคัญคือให้ลูกรู้ว่า การตีนี้เพราะห่วงใยในตัวเขา

การลงโทษไม่ควรทำนานเกินไปโดยไม่มีกำหนดจะทำให้เด็กกังวลและโกรธแค้น จึงควรกำหนดเวลาการลงโทษให้แน่นอน เช่น อาทิตย์นี้ไม่พาไปดูหนัง นอกจากนี้การลงโทษเด็กไม่ควรใช้วิธีทรมานเด็กทั้งกายและใจ เช่น วิธีให้อดข้าว อดน้ำ อดนอน ยืนนาน แก้ผ้า ขังอยู่ในห้องมืดคนเดียว หรือบอกว่าไม่รักเด็กแล้วรักน้องมากกว่า หรือขู่ว่าจะเอาไปขาย เอาไปทิ้ง สิ่งเหล่านี้ไม่ควรนำมาใช้โดยเด็ดขาด การลงโทษควรคำนึงถึงความรู้สึกของเด็กให้มาก จะต้องไม่ทำให้เด็กรู้สึกต่ำต้อย และต้องทำความเข้าใจให้เด็กยอมรับด้วยว่าเขาสมควรได้รับการลงโทษ เพราะกระทำผิด เด็กจะได้รู้สึกว่าตัวเองยังมีคุณค่าอยู่

บิดามารดาที่คำนึงถึงความรู้สึกของเด็กเมื่อจะต้องลงโทษเด็ก ทำให้เด็กเข้าใจและยอมรับว่าตนเองสมควรได้รับการลงโทษ เพราะได้กระทำผิด จะเป็นการรักษาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของเด็ก

10.
มีการฝึกวินัยให้แก่บุตร

มีการฝึกวินัยให้แก่บุตร

วินัย หมายถึง การส่งเสริมให้เด็กมีทิศทางมากขึ้นในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อชีวิตปัจจุบันและอนาคตของเด็ก การฝึกวินัยแก่เด็กนั้น ควรฝึกให้เด็กรับรู้เรื่องระเบียบวินัยตั้งแต่เด็กออกจากท้องของมารดา ตั้งแต่วัยทารก

เด็กจะสามารถเรียนได้ดีและอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆ ในห้องได้อย่างมีความสุขจะต้องมีวินัยเป็นพื้นฐาน เนื่องจากเด็กจะสามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของห้องเรียนของโรงเรียนได้ ทำให้เด็กเรียนรู้รับรู้เวลาอยู่ในห้องเรียนได้อย่างเต็มที่ ระเบียบวินัยพื้นฐานเหล่านี้ เช่น การอดทนรอคอย การเข้าคิว การฟังขณะผู้อื่นพูด การฟังคำสั่ง การเคารพในสิทธิของผู้อื่น การเล่น การกิน การนอนที่เป็นเวลา บิดามารดาจะสามารถช่วยฝึกวินัย ช่วยวางพื้นฐานให้บุตรได้ที่บ้าน ในทุกโอกาสและในชีวิตประจำวัน การจัดระเบียบวินัยในบ้านเป็นเรื่องสำคัญ ไม่ใช่ทุกสิ่งทุกอย่างต้องมีระเบียบไปหมด แต่ต้องให้ความสำคัญกับการกินอยู่หลับนอน รู้ว่าสิ่งของนี้เป็นของใคร เวลาใดเป็นเวลารับประทาน ทุกอย่างต้องมีวินัย วินัยจากข้างนอกในที่สุดก็จะเป็นวินัยในตนเอง จะทำให้ควบคุมตนเองได้ดีตอนโต อดทนเป็น รอคอยเป็น พยายามเป็น มุ่งมั่นบากบั่นที่จะทำงานหรือเรียนหนังสือ ซึ่งวินัยในตนเองนั้น หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมหรือการบังคับให้ตนเองทำในสิ่งที่ควรทำด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยการบังคับหรือแรงจูงใจจากภายนอก ในกรณีของนักเรียนพบว่า ความมีวินัยในตนเองในด้านการเรียนและการทำงานเป็นสิ่งสำคัญมาก นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือมีความประพฤติดีเป็นที่ยกย่องของครูและเพื่อน ๆ มักจะเป็นผู้ที่สามารถควบคุมตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ควรประพฤติทั้งสิ้น แต่ในทางตรงกันข้าม นักเรียนที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ก็อาจจะไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

แนวทางในการสร้างวินัยแก่เด็ก มีดังนี้

1. จะต้องเริ่มสร้างวินัยตั้งแต่เมื่อเด็กแรกเกิด

วินัยในขั้นเด็กเล็กแรกเกิดควรทำด้วยความรู้สึกของการให้แนวทาง โดยการที่บิดามารดา ผู้ปกครองเป็นผู้นำทาง และเด็กจะเป็นผู้ทำตามตัวอย่าง ไม่ใช้การลงโทษ การสร้างวินัยจำเป็นต้องสร้างให้เกิดขึ้นในช่วงนี้ เพราะจะเป็นรากฐานของการกระทำตามกฎระเบียบที่จะตามมาในอนาคต

2. ตกลงว่าจะใช้เกณฑ์อะไรในการสร้างวินัย

กฎเกณฑ์ ระเบียบ รวมทั้งมาตรฐานการอบรมทุกอย่าง จะต้องมีการพูดกันอย่างชัดเจนว่าทั้งคู่ต้องการอะไร สามีภรรยารวมทั้งสมาชิกคนอื่น ๆ ในบ้าน จะต้องมีมาตรฐานในเรื่องของกฎเกณฑ์ระเบียบที่เหมือนกันเพื่อการฝึกฝนเด็ก

3. จัดกลุ่มความประพฤติที่เด็กทำ

3.1 กลุ่มพฤติกรรมที่อยากส่งเสริมให้เด็กทำบ่อย ๆ เป็นสิ่งที่เห็นว่าดีงาม เมื่อเห็นลูกทำครั้งใด ก็มักจะชมเด็กอยู่เสมอ บิดามารดามีความคงเส้นคงวากับพฤติกรรมเหล่านี้ทุกครั้งที่เด็กทำ เด็กจะค่อย ๆ เรียนรู้และฝังรากสิ่งเหล่านี้ในจิตใจของเด็กอย่างมั่นคง

3.2 กลุ่มพฤติกรรมที่ไม่ส่งเสริม แต่เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ของเด็ก บิดามารดามีความเข้าใจและอดทนได้ถ้าเด็กทำสิ่งเหล่านั้น โดยไม่ลงโทษด้วยอารมณ์วู่วาม เช่น การทำของแตกโดยไม่เจตนา เป็นต้น

3.3 กลุ่มพฤติกรรมที่บิดามารดาไม่ต้องการให้เด็กทำเลย และจะต้องถูกห้ามปรามทุกครั้งที่เด็กทำสิ่งเหล่านี้ เช่น การกัดหรือการทำร้ายร่างกายน้องที่อ่อนแอกว่า เป็นต้น

เพราะฉะนั้น การสอนในเรื่องกฎเกณฑ์ต้องมีหลัก 3 ประเด็นคือ

1.ให้เด็กรู้ว่า เขาต้องทำหรือควรทำอะไร (หรือไม่ควรทำอะไร)

2.ให้เด็กรู้ว่าเขาควรทำอย่างไร

3.ให้เด็กรู้ว่าเขาควรทำเมื่อไร

4. พิจารณาถึงกฎที่ใช้ในบ้าน

อย่าสร้างกฎเกณฑ์มากมายหยุมหยิมจนเกินไป พิจารณาตามความจำเป็น กฎทุกกฎจะต้องมีเหตุผลของการใช้ และควรจะตั้งขึ้นเพื่อให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในสังคมเท่านั้น

5.พึงระลึกเสมอว่ากฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับนั้นควรจะสมเหตุสมผล

มีความยุติธรรมกับเด็กและเหมาะสมกับอายุและความสามารถของเด็ก

6. ความสุขและความรักไม่เพียงพอที่จะทำให้ลูกเป็นบุคคลที่มีคุณภาพได้ การฝึกอบรมทางวินัยจำเป็นอย่างยิ่งแก่เด็ก

ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูกก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ในการทำสิ่งที่ถูก ที่ควร มีความประพฤติดี อดกลั้นเป็น ถ้าเด็กรับรู้ถึงความรักของพ่อแม่ในการอบรมสั่งสอนเขา เด็กก็จะเรียนรู้ด้วยความเต็มใจและทำได้เร็ว

7. แสดงความรักของพ่อแม่ที่มีต่อเด็กให้เด็กได้รับรู้ เพื่อที่เด็กจะได้เรียนรู้ที่จะรักและเคารพต่อท่าน

การฝึกวินัยจะเกิดผลได้ก็ต่อเมื่อกระทำผ่านความรักและเคารพระหว่างพ่อแม่ลูก ถ้าพ่อแม่ลูกที่รักกันมาก ๆ คำพูดของพ่อแม่จะศักดิ์สิทธิ์เสมอ เด็กอยากจะทำตามคำพูดของพ่อแม่เพียงใด ขึ้นอยู่ที่สายใยแห่งความรักระหว่างเด็กกับพ่อแม่ว่ามีมากแค่ไหน

การฝึกวินัยพื้นฐานขั้นต้นจึงต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีเสมอระหว่างพ่อแม่กับลูก และการที่เด็กเข้าใจในความปรารถนาของพ่อแม่ เรียนรู้ที่จะทำตามคำสั่งสอนหรือเคารพกฎระเบียบของบ้าน จะเป็นจุดเริ่มต้นของการเคารพกติกาของเด็กในอนาคต

8. สร้างอิสระภาพที่มีขอบเขตแก่เด็ก

ขอบเขตของความประพฤติจะต้องมีความสมเหตุสมผลและทันสมัย

9. พยายามส่งเสริมให้ลูกเรียนรู้ที่จะเข้าใจชีวิตและสภาพแวดล้อม

โดยเฉพาะการฝึกให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นไปในทางที่ดีงามและสร้างสรรค์ช่วยเหลือสังคม พฤติกรรมที่ดีงามช่วยเหลือสังคมก็คือ พฤติกรรมประเภทให้ความช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปัน ปกป้อง เอื้ออาทร เป็นต้น เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ดีงามออกมา การได้รับคำชมหรือการกอดจูบจากพ่อแม่ เด็กจะทำพฤติกรรมเหล่านี้บ่อยขึ้น

การฝึกวินัยเด็กนับตั้งแต่วัยทารกทำได้ดังนี้คือ ดูแลให้เด็กดื่มนม รับประทานอาหาร และขับถ่ายเป็นเวลา เมื่อเด็กโตขึ้นต้องฝึกให้เด็กเป็นคนที่มีระเบียบของการนอน สอนให้นอนเป็นเวลา การพาไปเดินเล่นเที่ยวเตร่นอกบ้านก็ต้องทำให้เป็นเวลา แต่งตัวเด็กให้สะอาดและเหมาะสม ส่วนเด็กที่นั่งได้แล้วควรสอนให้เด็กนั่งตัวตรง โดยที่ผู้ปกครองต้องนั่งตัวตรงให้เด็กดูเป็นตัวอย่างเสมอ เวลาป้อนอาหารก็ควรมีผ้ากันเปื้อนผูกคอ มีผ้าเช็ดปาก ป้อนอาหารอย่าให้เลอะเทอะมูมมาม ถ้าเปื้อนก็ต้องสอนให้เด็กใช้ผ้าเช็ดปากเป็น ถ้าเด็กรับประทานได้เองแล้วต้องสอนเด็กให้ใช้ช้อนส้อมเป็น ให้กินอย่างมีระเบียบเรียบร้อย ถ้ากินร่วมกันหลายคนต้องฝึกให้เด็กใช้ช้อนกลางเป็น ให้เด็กเข้าใจว่าช้อนที่เข้าปากแล้วเอาไปตักแกงเป็นสิ่งสกปรก ถ้าเด็กไปโรงเรียนได้แล้ว ควรเอาใจใส่ให้มากเป็นพิเศษ สอนให้เด็กเก็บเสื้อผ้าเครื่องเขียน ของเล่น ให้เป็นระเบียบ ให้อ่านเขียนตามเวลา กวดขันให้ทำการบ้านให้เรียบร้อย สมุด หนังสือ ดินสอ ปากกา ของใช้ต้องให้อยู่ในภาวะที่สะอาดและเรียบร้อยเสมอ การไปโรงเรียนก็ต้องไปตามเวลา กลับบ้านตามเวลา เล่นกีฬาเป็นเวลา กลับถึงบ้านต้องพบกับพ่อแม่ก่อนและตรวจดูความเรียบร้อยของสิ่งของและเสื้อผ้า บอกให้เด็กจัดเก็บเป็นที่เป็นทางจึงให้อาบน้ำ รับประทานของว่างเล็กน้อยก่อนอาหาร และแพทย์หญิง สุภาว์ มาลากุล ได้กล่าวถึงผู้ปกครองในการปลูกฝังระเบียบวินัยแก่เด็กเมื่อโตขึ้น โดยการทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ผู้ปกครองควรแสดงตนเป็นผู้เคารพกฎและระเบียบอย่างเคร่งครัด การกระทำเช่นนี้จะเป็นการสร้างศรัทธาในตัวผู้ปกครองของเด็ก และเมื่อเด็กมีความศรัทธาแล้วก็มักจะประพฤติปฏิบัติตาม และเมื่อเด็กประพฤติดี ประพฤติถูกต้อง ก็ให้การยกย่องชมเชยจะทำให้เด็กเกิดกำลังใจและเกิดความแน่ใจว่าสิ่งที่ตนทำไปนั้นถูกต้อง จะได้ประพฤติปฏิบัติต่อไป และเมื่อทำไปนานๆ ก็จะกลายเป็นนิสัยที่ดีได้ ความมีระเบียบของเด็กๆ จะสร้างระเบียบในผู้ใหญ่ต่อไป

บิดามารดาที่มีการฝึกวินัยให้แก่เด็ก จะทำให้เด็กเป็นบุคคลที่มีวินัยในตนเอง รวมทั้งเด็กจะสามารถเรียนได้ดีและอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆในห้องเรียนได้อย่างมีความสุข เพราะเด็กจะสามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของห้องเรียนของโรงเรียนได้ ทำให้เด็กเรียนรู้รับรู้เวลาอยู่ในห้องเรียนได้อย่างเต็มที่

11.

บิดามารดาควรสร้างสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้บุตรเกิดความอยากรู้อยากเห็นและเกิดความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ ให้บุตรได้เรียนรู้ทุกอย่างด้วยตัวเองเป็นหลัก บิดามารดาจะเป็นเพียงผู้ให้ความช่วยเหลือและคอยแนะนำเท่านั้น

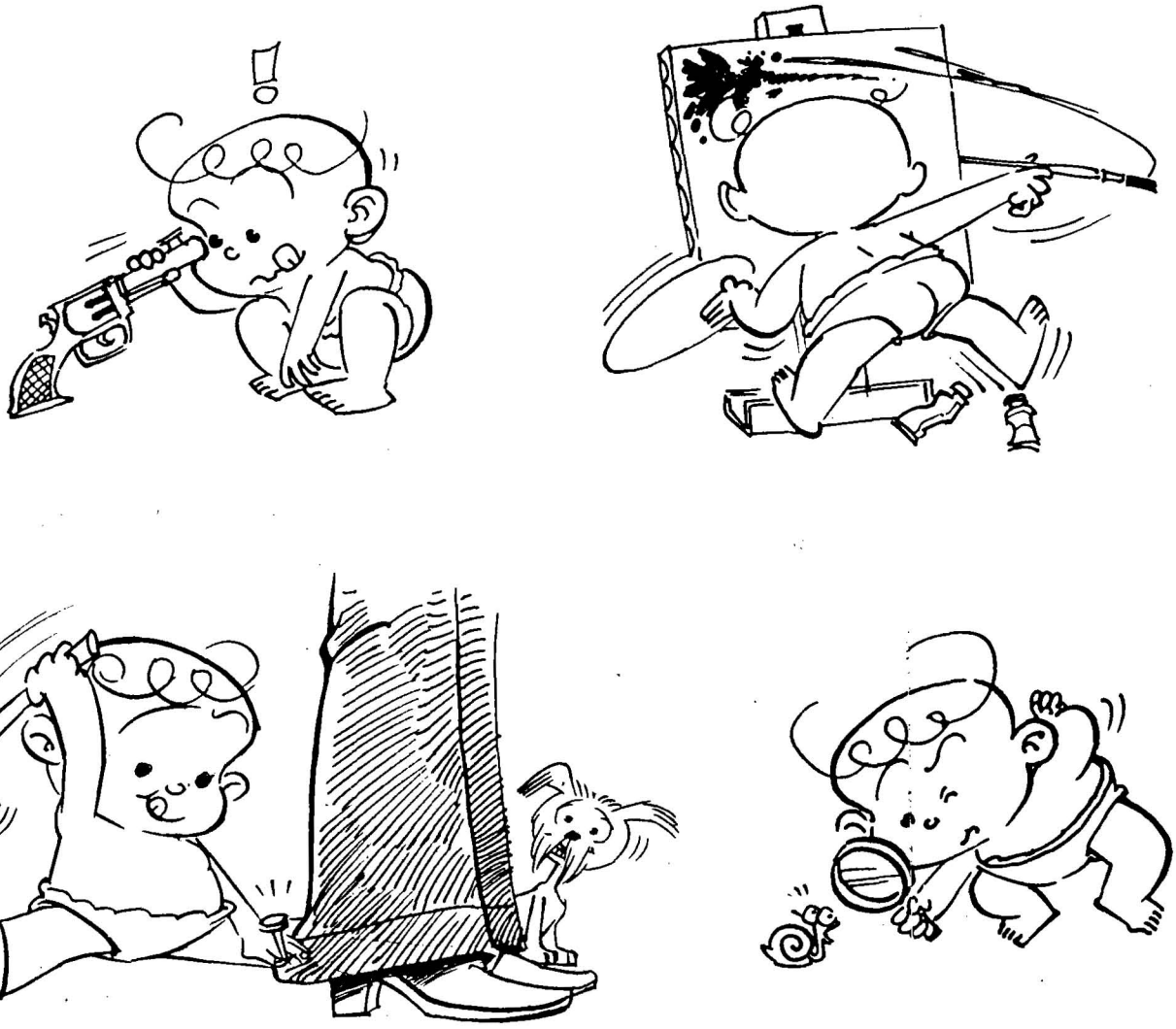

บิดามารดาควรสร้างสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้บุตรเกิดความอยากรู้อยากเห็นและเกิดความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ ให้บุตรได้เรียนรู้ทุกอย่างด้วยตัวของเขาเองเป็นหลัก บิดามารดาจะเป็นเพียงผู้ให้ความช่วยเหลือและคอยแนะนำเท่านั้น

ความอยากเรียนรู้เป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ ทำให้เกิดสติปัญญาต่าง ๆ สนใจศึกษาเล่าเรียน เพราะถ้ามีนิสัยอยากเรียนอยากรู้แล้วก็จะขวนขวายในการเรียน ธรรมชาติของเด็กอยากเรียนอยากรู้ ซึ่งสังเกตได้จากเด็กมักจะถามโน่นถามนี่เสมอ และเด็กเล็ก ๆ มีลักษณะอยากสำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ถ้าบิดามารดาไม่เข้าใจ ไปขัดขวางไปยับยั้ง หรือดุว่า ห้ามปรามเมื่อเด็กตั้งคำถาม ซึ่งมาจากความช่างสังเกตของเด็ก จะเป็นการทำลายความอยากเรียนอยากรู้ของเด็ก และการกระทำเช่นนี้จะเป็นการสกัดกั้นไม่ให้เด็กใฝ่เรียนรู้ หากเด็กมีนิสัยอยากเรียนอยากรู้ตลอดไปจนเป็นผู้ใหญ่ จะเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้เด็กมีสติปัญญาที่ดีต่อไปข้างหน้า บิดามารดาที่รักลูกอย่างถูกทาง สามารถสร้างเสริมให้ลูกสนใจใฝ่รู้ในสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ เมื่อเด็กได้รับการตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นย่อมรู้สึกว่าการอยากรู้อยากเห็นเป็นเรื่องที่ดี เด็กที่มีความคิดริเริ่ม มีความคิดหาเหตุผลเปรียบเทียบหรือเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับรู้มาเข้าด้วยกัน การนำเอาสิ่งที่มองเห็น ได้ยิน และสร้างมโนภาพขึ้นมารวมกันเพื่อหาความหมาย สิ่งเหล่านี้เป็นการสร้างสมประสบการณ์ที่จะทำให้เด็กมีความสนใจใฝ่เรียนรู้มากขึ้น เมื่อเด็กมีโอกาสเก็บประสบการณ์และความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ไว้ในสมองแล้ว การเรียนรู้ขั้นต่อไปของเด็กจะเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และถ้ายิ่งได้รู้ได้เห็นอะไรมาก ๆ เด็กจะยิ่งอยากรู้อยากมีประสบการณ์มากขึ้นเรื่อย ๆ

บิดามารดาของนักเรียนที่เรียนดี ก็ได้ส่งเสริมบุตรของตนมาตั้งแต่วัยเด็กโดยการตอบคำถามลูกเมื่อลูกถามถึงสิ่งต่าง ๆ หรือ เมื่อลูกต้องการรื้อค้น หยิบจับสิ่งของต่าง ๆเพราะความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติของเด็ก บิดามารดาก็ได้ให้โอกาสแก่บุตรในการเรียนรู้

"เรื่องของการตอบปัญหาของเขาที่เขามาเฝ้าถาม ถ้าสามารถที่จะตอบทันทีได้ก็จะตอบเขา แต่ถ้าหากว่ายังไม่สามารถที่จะตอบเขาได้ ก็ผลัดเวลาไปสัก 2 – 3 วัน บางครั้งก็ไปค้นหาตามหนังสือ หรือไม่ก็ไปถามเกี่ยวกับผู้หลักผู้ใหญ่มาให้ความรู้แก่เขา"

"ก็พยายามตอบ เขาก็จะถามไปเรื่อยหละพวกนี้เพราะเจอบ่อยมาก สมัยเด็กเล็ก ๆ เนี่ย ทำไมอย่างงั้นทำไมอย่างนี้ ก็ตอบไปเรื่อย"

" ก็ตอบทุกคำ เขาเรียกเราก็รับ เขาเรียกเราก็รับ แม่...จ๋า แม่...จ๋า เราก็รับหมด ทำแบบนี้กับลูกทุกคนนะ ทำกับลูกทุกคน คือพูดด้วย ไม่มีความหมายก็พูดไปเพราะยังเล็ก"

"คำถามเยอะมาก ก็ตอบไป เขาถามอะไรมาเราก็ต้องตอบชี้แจงไป"

"การรื้อของค้นของก็มี ก็ให้ลูกทำไป เขาอยากจะดูจะศึกษาอะไรก็ให้ลูกทำไป แต่ลูกเขาจะไม่เล่นอะไรโลดโผนจนเกินไป"

"ก็ปล่อยตามใจเขา ถ้าไม่อันตรายไม่อะไรก็คือจะปล่อย เลี้ยงปล่อยเขาเป็นอิสระ ปล่อยให้เขาได้เต็มที่ คือค่อนข้างเหมือนเด็กน้อย ไม่ค่อยว่าเออออย่า คือไม่ห้ามเขาทุกอย่าง คือไม่ได้ห้ามว่าอย่าทำตรงนั้นนะมันจะเสีย อย่าทำตรงนี้นะมันจะเสียอะไรอย่างนี้ คือก็อนุญาตให้เขาทำตามใจเขาไปได้ทุกอย่าง"

การส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก ทำได้ดังนี้คือ

1. อย่าขังเด็กไว้แต่ในเปล เพราะจะเป็นการบั่นทอนความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก ความอยากรู้อยากเห็นมีความสำคัญต่อการเรียนรู้

2. เมื่อลูกเริ่มคลาน ลูกจะเรียนรู้สิ่งรอบตัวด้วยการจับต้องและความรู้สึกกล้ามเนื้อและการทรงตัวกำลังพัฒนา การเคลื่อนไหวที่สมดุลย์ตั้งแต่ช่วงแรกของชีวิตมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการด้านสมอง

3. สิ่งที่เป็นอันตรายทั้งหลายควรเก็บให้มิดชิดในที่ที่ลูกจะหยิบไม่ถึง แต่ให้ลูกมีอุบัติเหตุเล็กน้อยได้บ้าง อย่าประคบประหงมจนเกินไป

4. อย่าใช้คำว่า "อย่า" อยู่ตลอดเวลา ควรใช้คำว่าอย่าในจังหวะที่จำเป็นเท่านั้น เช่น การกระทำที่อาจทำให้เกิดอันตรายได้ การห้ามเด็กทุกครั้งจะก่อให้เกิดผลเสียต่อการพัฒนาของเด็ก เนื่องจาก

เด็กขาดประสบการณ์ในการเรียนรู้ เพราะถูกขัดขวางโดยการเรียกไว้ อุ้มไว้ เป็นต้น ทำให้ไม่มีโอกาสได้เรียนรู้จักของใหม่สำหรับชีวิตเด็กหรือได้เรียนไม่เต็มที่ เป็นการบั่นทอนพัฒนาการด้านสติปัญญาและด้านการปรับตัวของเด็กอย่างมาก

เด็กขาดการริเริ่ม เพราะทุกครั้งที่เพิ่งเห็นของที่เพิ่งเคยเห็นครั้งแรกในชีวิต อยากแตะต้อง อยากศึกษา แต่ถูกขัดขวาง ทั้ง ๆ ที่ไม่ใช่สิ่งของหรือวัตถุที่จะก่อให้เกิดอันตรายแก่เด็ก เมื่อถูกขัดขวางบ่อย ๆ ความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติอันพึงมีตามวัยก็หมดไป จึงพัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ที่ขาดความคิดริเริ่ม

เด็กจะขาดความมั่นใจในตนเอง เพราะทุกครั้งที่อยากแสดงออกจะถูกขัดขวาง ทำให้เข้าใจเอาเองว่าสิ่งที่ตนคิดหรือทำคงจะไม่ถูก ตามมาด้วยความลังเลทุกครั้งที่ต้องตัดสินใจ คิดไม่ตกว่าควรทำหรือไม่ควรทำ เนื่องจากขาดความมั่นใจในตนเอง

5. บิดามารดาควรพูดคุยถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบได้เห็นเสมอและตอบคำถามของลูกทุกข้อเท่าที่จะทำได้

6. บิดามารดาควรเป็นบุคคลที่มีความเข้าใจเด็กและมีศรัทธาแรงกล้า สนใจในเรื่องราวรอบ ๆ ตัวทุกประเภท กระตือรือร้นไฝ่หาความรู้ ลูกก็จะมีลักษณะเช่นเดียวกับบิดามารดา

7. เด็กที่อยู่ในวัยก่อนเรียน (ก่อน 5 ขวบ) สอนให้ร้องเพลงสำหรับเด็ก ฟังดนตรีหรือจังหวะต่าง ๆ อ่านนิทานให้ฟัง ชี้ชวนลูกให้ดูโลกภายนอก สนุกกับลูก กระตุ้นให้ลูกเล่น พูดคุยกับลูกได้ตลอดเวลา แม้เด็กจะยังไม่เข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างที่บิดามารดาพูดก็

ตาม การพูดคุยกับลูกนี้ คือกุญแจดอกสำคัญที่จะนำไปสู่การเรียนรู้และความฉลาดของเด็ก

สภาพภายในบ้านที่จะส่งเสริมให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์

บ้านจะต้องมีบรรยากาศที่เป็นอิสระ ประชาธิปไตย มีความเข้าใจและรักเด็ก มีการจัดบ้านในลักษณะที่อำนวยต่อความคิดสร้างสรรค์ จะทำให้เด็กเติบโตขึ้นมาด้วยความคิดสร้างสรรค์ สภาพแวดล้อมภายในบ้านเพื่อสมาชิกโดยตรง ไม่จัดเพื่อคนภายนอกหรือแขกอย่างเดียว สิ่งของในบ้านควรจะหลากหลายมากมาย ช่วยเอื้ออำนวยต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เช่น เก้าอี้มีทั้งแบบ 2 ขา 3 ขา 4 ขา เป็นต้น ของใช้มีหลายรูปแบบหลายสีสัน ที่กลมกลืนกันดี จะเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่เริ่มต้นที่บ้านให้มั่นคงก่อนที่จะไปหาประสบการณ์อื่น ๆ จากโรงเรียนและที่อื่นนอกบ้านอีกต่อไปในอนาคต นอกจากนี้แล้วควรจัดหาของเล่น อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อช่วยสนองความต้องการของเด็กในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

ก. หาอุปกรณ์ เครื่องเล่นที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก เป็นต้นว่าไม้บล๊อก เพื่อที่เด็กจะได้จินตนาการด้วยการต่อไม้บล๊อก หรือกระดาษวาดภาพและอุปกรณ์ระบายสี เพื่อเด็กจะได้วาดภาพตามจินตนาการและความต้องการของตนเอง

ข. หาหนังสือภาพ หนังสือนิทาน และหนังสือชนิดต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยเด็ก

ค. สนับสนุนให้เด็กได้ใช้ข้าวของเครื่องใช้ภายในบ้านอย่างเหมาะสมในการสำรวจทดลอง

ง. จัดบริเวณบ้านให้ปลอดภัยสำหรับการที่เด็กจะสำรวจ ทดลอง หรือค้นคว้า

นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ควรหลีกเลี่ยงคือ

ก. การช่วยเหลือเด็กโดยที่เด็กไม่ได้ขอร้อง
ข. การเน้นเรื่องผลงานเด็กมากกว่าวิธีทำหรือกระบวนการ
ค. การแทรกแซงความคิดเด็กโดยทันทีทันใด
ง. การใช้มาตรฐานของผู้ใหญ่เป็นเครื่องมือตัดสินการกระทำของเด็ก
จ. การวิพากษ์วิจารณ์ ตำหนิเด็กโดยตรง

การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กทำได้ดังนี้

1. **ให้รางวัลคำชมเชย** เมื่อเด็ก ๆ ได้แสดงออกทางความคิด การกระทำหรือผลงานที่เด็กริเริ่มด้วยตนเอง การแสดงความรับรู้ด้วยการพูดหรือคำชมเชยและด้วยท่าทีที่จริงจัง อย่างชื่นชม เพื่อเด็ก ๆ จะได้รู้สึกภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนทำ

2. **การฝึกการสังเกต** ควรฝึกให้เด็กเป็นคนช่างสังเกต โดยธรรมชาติแล้วเด็กเล็กชอบการสังเกตและการสำรวจอยู่แล้ว การได้เปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกตโดยจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมให้เด็ก ก็จะมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้น

3. **การซักถาม** การฝึกฝนให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามอย่างเสรี โดยการตั้งคำถามให้เด็กได้คิดหาคำตอบหลาย ๆ แบบ และเป็นลักษณะปัญหาที่สามารถหา

คำตอบได้หลาย ๆ อย่าง จะสนับสนุนให้เด็กได้มองปัญหาหลาย ๆ มุม มีความคิดยืดหยุ่น และเปิดกว้างในการคิดค้นหาคำตอบหลาย ๆ แบบ

4. การแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยส่งเสริมให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเอง เด็กที่ได้มีโอกาสช่วยตนเองจะมีการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะส่งเสริมให้เด็กสามารถทำงานต่าง ๆ ให้สำเร็จลงไปและเป็นลักษณะที่ดีของการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็ก

5. ให้เลือกและตัดสินใจเอง เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีการตัดสินใจของผู้ใหญ่ เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักการตัดสินใจเองบ้าง เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง

6. การแสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระภาพในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะเหตุผลของตนเอง เพื่อฝึกให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออก และสามารถตัดสินใจเองได้

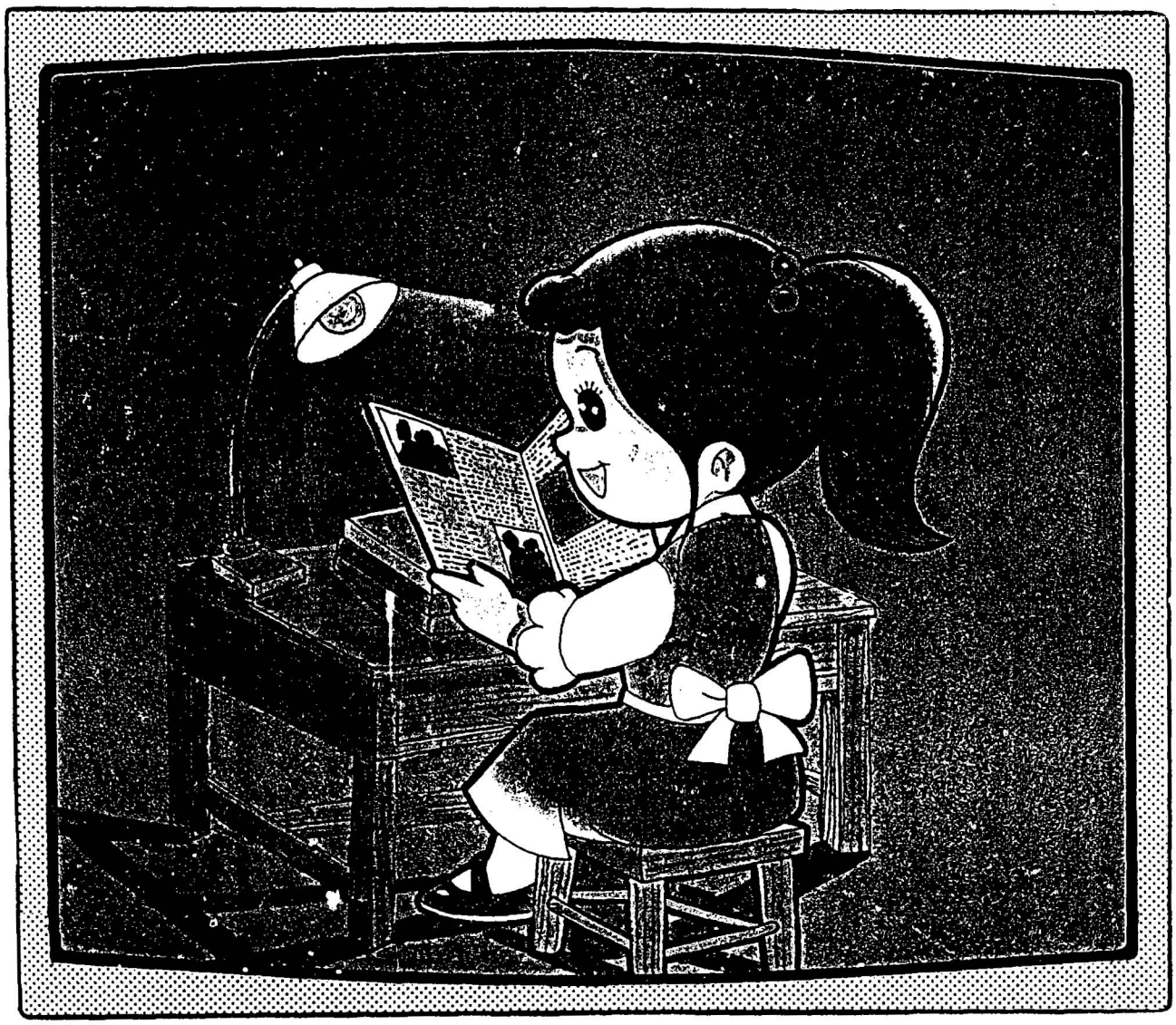

บิดามารดาที่มีความกระตือรือร้นและยินดีตอบคำถามลูกเมื่อลูกถาม และปล่อยให้ลูกได้สำรวจสิ่งต่าง ๆรอบตัวในสิ่งที่ไม่เป็นอันตราย จะทำให้ลูกเป็นบุคคลที่ใฝ่เรียนใฝ่รู้

12.

บิดามารดาควรช่วยให้บุตรได้เรียนรู้ที่จะอยู่กับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กวัยเดียวกัน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้อย่างปกติสุข

บิดามารดาควรช่วยให้บุตรได้เรียนรู้ที่จะอยู่กับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กวัยเดียวกัน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้อย่างปกติสุข

ระยะที่มีความสำคัญมากของการพัฒนาการทางสังคมของมนุษย์คือ ระยะ 6 เดือนภายหลังการคลอด ครอบครัวมีบทบาทสำคัญที่สุดในการวางรากฐานและส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมให้แก่เด็ก เด็กจะมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับเด็กอื่นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะความสัมพันธ์กับมารดาและกับสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัวว่าใกล้ชิดสนิทสนมกันมากน้อยเพียงใด การเลียนแบบทางสังคมของเด็กมีบทบาทสำคัญต่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคม เด็กจะจดจำและตั้งใจเลียนแบบทุกอย่าง ทั้งที่เป็นที่น่าพอใจและไม่น่าพอใจจากบิดามารดาและบุคคลที่แวดล้อมตัวเด็กไว้ทั้งสิ้น ท่าที ความรู้สึก อารมณ์ และพฤติกรรมที่แสดงออกของมารดาที่มีต่อเด็ก หรือสมาชิกในครอบครัว จะเป็นแบบฉบับแบบอย่างสำหรับเด็กต่อไป

การเลียนแบบในทางที่พึงปรารถนา เช่น อารมณ์ร่าเริง สนุกสนาน แจ่มใส ฯลฯ จะช่วยให้เด็กดัดแปลงตนเองให้คุ้นเคยกับสภาพการณ์ต่างๆ ในชีวิต และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมให้ดีได้ในเวลาต่อมา แต่การเลียนแบบในทางที่ไม่พึงปรารถนา เช่น อารมณ์เครียด โมโหโทโส ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กขาดความสุข จิตใจหดหู่ มีความกระวนกระวายไม่หยุดหย่อน มีปัญหาต่อการปรับตัวกับสังคมในระยะเวลาต่อมา ดังนั้น เด็กในวัย 6 – 25 เดือน จึงเป็นเวลาที่เหมาะสมสำหรับสร้างรากฐานทางบุคลิกภาพ เด็กจะมีบุคลิกภาพที่น่านิยมต่อไปหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่ว่าบิดามารดาหรือผู้ใหญ่เป็นแบบฉบับต่อเด็กอย่างไร

เมื่อเด็กอายุได้ 2 – 3 ขวบ จะเริ่มเบื่อหน่ายการมีแต่เพื่อนผู้ใหญ่ เด็กจะเลิกเล่นคนเดียว มีความสนใจอยากเล่นกับเด็กอื่นในวัยเดียวกัน พ่อแม่ไม่ควรจะกีดกัน แต่ควรจะหาโอกาสชักนำเด็กให้เข้ากลุ่ม เพื่อหัดเล่นกับเพื่อนๆ ตั้งแต่อายุ 3 ขวบขึ้นไป ไม่ควรปล่อยปละละเลยไว้จนถึงอายุ 5 ขวบ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ในการที่จะเข้าไปร่วมเล่นกับเพื่อนๆ เด็กจะเรียนรู้การใช้ชีวิตรวมหมู่จากการเล่นกับเพื่อน การทะเลาะกับเพื่อน โดยเฉพาะการทะเลาะกับเพื่อนนั้นจะช่วยทำให้เด็กรู้จักการเข้าสังคม และส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิดในทางสร้างสรรค์ด้วย และเพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กรู้จักปรับตัวเมื่อเข้าสังคม ไม่มีปัญหาในการคบเพื่อนเมื่อถึงวัยเข้าเรียน เด็กย่อมทะเลาะกันบ้าง รอมชอมกันบ้าง หรือเด็กอาจจะได้รับผลสำเร็จเป็นที่พอใจหรือผิดหวังกลับมาจากการเข้าไปร่วมเล่นกับเพื่อน เด็กจะต้องผ่านและหัดแก้ปัญหาเหล่านี้ด้วยตนเอง ผู้ใหญ่ไม่ควรเข้าไปยุ่มย่าม ถ้าผู้ใหญ่ใช้เหตุผลของผู้ใหญ่ตัดสินปัญหาการทะเลาะกันของเด็ก และดูว่าเด็กที่ทะเลาะกันว่าทำอะไรไม่สมควร กลับจะเป็นการสร้างนิสัยดื้อรั้นขึ้นในตัวเด็ก แต่ควรจะคิดว่าการทะเลาะกันของเด็กเป็นการทดสอบเด็กถึงวิธีเรียนรู้การใช้ชีวิตรวมหมู่ นอกจากนี้ เด็กที่มีโอกาสได้เล่นกับเพื่อนภายนอก จะรู้จักการสร้างมิตรภาพ การให้ การรับ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทั้งยังมีโอกาสพัฒนาในด้านภาษาอีกด้วย ตรงกันข้าม เด็กที่ถูกกักขังอยู่แต่ภายในบ้านไม่มีโอกาสไปเล่นกับเพื่อนภายนอก จะทำให้เด็กไม่รู้จักการสร้างสัมพันธ์กับคนอื่น เอาแต่ใจตัว ไม่รู้จักยับยั้งใจตนเอง ชอบเอาเปรียบคนอื่น ไม่คำนึงถึงส่วนรวมและความรู้สึกของคนอื่น มีความเห็นแก่ตัว ดื้อ

รั้น มุ่งแต่จะเอาชัยชนะ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการคบเพื่อน สังคมอาจไม่ยอมรับ และการที่เด็กจะช่วยตนเองได้ เมื่อโตขึ้นนั้น พ่อแม่ควรให้เด็กได้รับความพ่ายแพ้ผิดหวังและเรียนรู้ถึงความสำเร็จจากการเข้าไปร่วมเล่นกับเพื่อนของตนเองเสียตั้งแต่เนิ่นๆ หน้าที่ของผู้ปกครองคือการคอยรับฟัง คอยให้ความเห็นอกเห็นใจและสนับสนุน ข้อพึงระวังคือ อย่าด่วนตัดสินใจลงไปว่าอะไรถูกอะไรผิด เพราะสิ่งนี้ควรจะให้เด็กหัดคิดและเรียนรู้ด้วยตนเอง

การพาเด็กออกไปเที่ยวนอกบ้าน อาจจะเป็น สมาคม ชมรม สนามเด็กเล่น หรือสวนสัตว์ ให้มีโอกาสสัมพันธ์กับเด็กอื่นๆ เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะนอกจากจะช่วยพัฒนาเด็กทางด้านสติปัญญาแล้วยังสร้างความเป็นผู้นำด้วย

การแก้ไขเด็กที่ขี้อาย เด็กเก็บตัว ให้มีความกล้าแสดงออก โดยหาทางกระตุ้นให้เด็กเล่นกับเพื่อนที่อายุน้อยกว่า การที่ต้องเล่นกับน้องที่อายุน้อยกว่านั้น เด็กจะต้องหาวิธีการมาสื่อสาร จึงเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้สอนน้องให้เล่น ช่วยเหลือ หรือแนะนำให้น้องเล่น ซึ่งจะทำให้เด็กกล้าแสดงออกเวลาที่อยู่กับเพื่อนรุ่นเดียวกันมากขึ้น เด็กขี้อายสามารถชวนน้องให้เล่นสนุกด้วยการเป็นแบบอย่าง อ่านหนังสือ สอนให้น้องเล่นจักรยาน กิจกรรมเหล่านี้จะทำให้เด็กขี้อายสามารถร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆ ได้ด้วยเช่นกัน เพียงแต่เปิดโอกาสและให้เวลาเด็กขี้อายในการเปลี่ยนเอกลักษณ์ของตนเองให้ปกติและสมบูรณ์ขึ้น

ส่วนเด็กที่มีแววฉลาด จะต้องให้เล่นกับเพื่อนที่อายุมากกว่า เพื่อกระตุ้นการพัฒนาสมองให้ดียิ่งขึ้นไปอีกและได้เรียนรู้การเป็นผู้ตามบ้าง ไม่ควรสนับสนุนให้เด็กเป็น “ผู้นำ” เพียงอย่างเดียว

บิดามารดาที่ชักนำให้ลูกได้เข้ากลุ่มเพื่อหัดเล่นกับเพื่อน ๆ ตั้งแต่อายุ 3 ขวบขึ้นไป ไม่ได้ปล่อยปละละเลยไว้จนถึงอายุ 5 ขวบ จะทำให้ลูกได้เรียนรู้การใช้ชีวิตรวมหมู่จากการเล่นกับเพื่อน และจะรู้จักการปรับตัวเมื่อเข้าสังคม ไม่มีปัญหาในการคบเพื่อนเมื่อถึงวัยเข้าเรียน

สรุป

แนวทางในการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตย เพื่อส่งเสริมให้บุตรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีนั้น บิดามารดาควรกระทำดังต่อไปนี้ คือ บิดามารดาควรปล่อยให้บุตรได้เติบโตตามพัฒนาการของบุตรเอง ยอมรับในพัฒนาการการเจริญเติบโตของบุตร ให้สิ่งต่าง ๆตรงกับพัฒนาการของบุตรตามความเหมาะสม ตามความสามารถของบุตร ไม่บังคับให้บุตรต้องทำในสิ่งที่บุตรยังไม่พร้อมที่จะทำได้ จะทำให้บุตรยอมรับในตัวเองและมีความภาคภูมิใจในตนเอง และบิดามารดาควรสร้างสิ่งแวดล้อมที่จะกระตุ้นให้บุตรเกิดความอยากรู้อยากเห็นและเกิดความคิดสร้างสรรค์ พยายามตอบคำถามบุตรเท่าที่จะสามารถตอบได้ และปล่อยให้บุตรได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆรอบตัวในสิ่งที่ไม่เป็นอันตรายกับบุตร จะทำให้บุตรเป็นคนที่ใฝ่เรียนรู้ รวมทั้งควรจัดสภาพภายในบ้านให้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่บุตร โดยที่สิ่งของภายในบ้านควรมีหลากหลายแตกต่างกัน บิดามารดาต้องให้ความรักความเข้าใจและให้อิสระแก่เด็กด้วย

บิดามารดาจะต้องให้บุตรรู้จักการช่วยเหลือตนเอง ให้บุตรได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆด้วยตนเอง บิดามารดาจะเพียงคอยดูแลและชี้แนะให้แก่บุตรเท่านั้น อย่าให้คำแนะนำแก่บุตรตลอดเวลา จะทำให้บุตรสามารถช่วยเหลือตนเองได้ดีตอนโต และความรู้ ประสบการณ์ เทคนิคที่บุตรได้จากการคิดไตร่ตรวญด้วยตนเองจะทำให้บุตรเรียนรู้วิธีการที่ถูกต้อง เป็นการฝึกการปรับตัว ฝึกสมองให้รู้จักมีไหวพริบพลิกแพลง บิดามารดาควรเปิดโอกาสให้บุตรได้แสดงความคิดเห็นและให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของบุตร เพราะจะทำให้บุตรรู้สึกว่าตนเองเป็นที่รัก เป็นที่ยอมรับ เป็นที่ต้องการของครอบครัว บุตรจะเกิดความภาคภูมิใจ เป็นบุคคลที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความมั่นใจในตนเอง กล้าพูดกล้าแสดงออก สามารถคิดและตัดสินใจเองได้ นอกจากนี้ บิดามารดาควรฝึกให้เด็กรู้จักความรับผิดชอบตั้งแต่ยังเล็ก เพราะจะทำให้บุตรเติบโตเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ โดยมอบหมายงานบ้านเล็ก ๆน้อย ๆให้บุตรทำและปล่อยให้บุตรรับผิดชอบด้วยตนเอง รวมทั้งให้เด็กรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวและการเรียนของตนเอง เมื่อฝึกให้บุตรรู้จักมีความรับผิดชอบแล้ว บิดามารดาจะต้องมีการฝึกวินัยให้แก่บุตรด้วย ให้บุตรได้เรียนรู้ความมีระเบียบวินัยจากครอบครัวเป็นอันดับแรก จะทำให้บุตรสามารถเรียนได้ดีและอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆในห้องเรียนได้อย่างมีความสุข เพราะสามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของห้องเรียนของโรงเรียนได้ และจะทำให้บุตรเป็นบุคคลที่มีระเบียบวินัยในตนเอง สามารถควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม หรือสามารถบังคับให้ตนเองทำในสิ่งที่ควรทำด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยการบังคับหรือแรงจูงใจจากภายนอก การอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆในห้องเรียนได้อย่างมีความสุขนั้น สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ บิดามารดาจะต้องช่วยให้บุตรเรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น บิดามารดาควรหาโอกาสชักนำบุตรให้เข้ากลุ่มเพื่อหัดเล่นกับเพื่อน ๆตั้งแต่อายุ 3 ขวบขึ้นไป ไม่ควรปล่อยปละละเลยไว้จนถึง 5 ขวบ เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กรู้จักปรับตัวเมื่อเข้าสังคมไม่มีปัญหาในการคบเพื่อนเมื่อถึงวัยเข้าเรียน ทั้งนี้บิดามารดาเองก็จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆด้านให้แก่บุตรด้วย เพราะบุตรจะเลียนแบบพฤติกรรมของบิดามารดาและพยายามที่จะลอกแบบความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติและพฤติกรรมของบิดามารดาให้เป็นแบบฉบับของตนเอง รวมไปถึงญาติพี่น้องก็ต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กด้วย และเมื่อบุตรมีการกระทำที่ดีที่ถูกต้องจำเป็นต้องมีการให้รางวัล ให้คำชมเชย ให้กำลังใจ จะทำให้เด็กทำพฤติ

กรรมนั้น ๆบ่อยขึ้น และถ้าบิดามารดาต้องการให้เด็กเป็นคนอย่างไร บิดามารดาก็ต้องกระทำตนอย่างนั้นก่อน เช่น ถ้าต้องการให้บุตรเป็นคนขยัน บิดามารดาก็ต้องขยันให้บุตรเห็น หรืออยากให้บุตรมีความกระตือรือร้น บิดามารดาก็ต้องแสดงความกระตือรือร้นให้เด็กเห็นก่อน

บิดามารดาควรมีเวลาใกล้ชิดบุตรและทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีแก่บุตร เมื่อบุตรยังอยู่ในวัยเด็กเล็กควรให้บุตรได้เล่นอยู่ใกล้ ๆกับบิดามารดา และให้บุตรได้อยู่ร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ประจำวันตามปกติกับบิดามารดา เพราะจะทำให้บุตรได้พบได้เจอประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนสำหรับบุตรได้ และบิดามารดาจะต้องให้ความสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของบุตร ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริมและเฝ้าดูผลสำเร็จในงานของบุตรด้วยความตั้งใจและอดทน เมื่อบุตรประสบความสำเร็จก็ควรแสดงความดีใจอย่างชัดแจ้ง จะทำให้บุตรมีความรู้สึกอบอุ่น เป็นกำลังใจที่จะช่วยให้บุตรประสบความสำเร็จและเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่บุตรด้วย

การกระทำที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นจะเป็นการปลูกฝังลักษณะที่ดีให้แก่บุตร ที่ช่วยส่งเสริมให้บุตรมีผลการเรียนที่ดีได้แล้วนั้น บิดามารดาควรต้องส่งเสริมความเป็นคนที่มีสุขภาพจิตที่ดีแก่บุตรด้วย โดยที่ภายในครอบครัวต้องมีบรรยากาศแห่งความรัก ความเข้าใจอันดี ให้สิทธิแก่บุตรในขอบเขตที่เหมาะสมและเคารพสิทธิส่วนบุคคลของบุตรด้วย ปล่อยให้บุตรได้พัฒนาไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ในจังหวะเวลาอันสมควร โดยให้บุตรได้รู้จักการตัดสินใจด้วยตนเอง เช่น การเลือกคบเพื่อน การเลือกเสื้อผ้า หรือการเลือกวิชาที่เรียน บิดามารดาควรคอยดูแลช่วยเหลือแนะแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมให้ การกระทำเช่นนี้จะทำให้เด็กมีสุขภาพจิตดี จิตใจสบาย สมองปลอดโปร่งแจ่มใส มีผลการเรียนใกล้เคียงกับระดับความสามารถและสติปัญญาอันแท้จริง เรียนรู้และปฏิบัติงาน พิจารณาเหตุผล ตัดสินใจแก้ปัญหา และมีการปรับตัวที่ดี ส่วนการลงโทษบุตรนั้น ควรใช้วิธีการลงโทษให้เหมาะสม เมื่อบุตรทำผิดไม่ควรดุด่าบุตรในทันที ให้โอกาสบุตรได้ชี้แจง ใช้ท่าทีอบอุ่นเป็นมิตรกับบุตร ใช้เหตุผลเป็นหลักในการตัดสินปัญหา หากต้องมีการลงโทษก็ต้องชี้แจงเหตุผลให้บุตรทราบ เพราะจะทำให้บุตรรู้สึกถึงความมีคุณค่าในตนเอง

การอบรมเลี้ยงดูเด็กตามแนวทางที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น จะเป็นการปลูกฝังลักษณะที่ดีให้แก่บุตร จะทำให้เด็กมีคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น เป็นบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเอง กล้าคิดกล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีจิตใจที่มั่นคง มีความมานะพยายาม ควบคุมตนเองได้ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ และปรับตัวได้ดี เป็นต้น ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของเด็ก และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้และในการทำงานทุกอย่าง เพราะถ้าเด็กมีคุณสมบัติส่วนตัวดีหรือจิตลักษณะดี ก็จะทำให้เด็กสามารถเรียนได้ดีหรือทำกิจกรรมต่าง ๆได้ดีด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรรณิการ์ วิจิตรสุคนธ์ และดารณี สายะวัน. (2529). *คู่มืออบรมและเลี้ยงดูเด็กเล็ก.* กรุงเทพฯ : เทพรัตน์การพิมพ์

กรวลี วรัญกร. (2529). *รักเด็ก.* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.

กรมวิชาการ. (2531). *รายงานผลการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการคิดและความรู้สึก.* กรุงเทพฯ : เอกสารการวิจัยทางการศึกษา ฉบับที่ 3 กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2529). *การอบรมเลี้ยงดูเด็ก.* กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.

กลวิธีช่วยลูกเรียนดี. (2538). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แปลนพริ้นติ้ง (โครงการหนังสือเล่มอันดับที่ 89).

การพัฒนาและส่งเสริมความเก่งของลูกรัก. (2532). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.

เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว. (2523). *แม่และเด็ก.* กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษรการพิมพ์.

จตุพร เพ็งชัย. (2534). *สุขภาพจิต.* มหาสารคาม : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

จันทมาศ ชื่นบุญ. (2515). *จิตวิทยาเด็ก.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การขายและการซื้อแห่งประเทศไทย.

จริยาวัฒน์ คมพยัคฆ์ และ อุดม คมพยัคฆ์. (2525). *การอบรมเลี้ยงดูเด็ก* : ครุปริทัศน์.

เจตน์ เจริญโท. (2529). *เทวดาน้อยแสนซน.* กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.

เจเนอีฟ เพนเตอร์ และ เรย์มอนด์ คอร์สินี. (2535). *สอนลูกให้ได้ดั่งใจ = The Parctical Parent.* อำนวยชัย ปฏิพัทธ์เผ่าพงศ์ แปลและเรียบเรียง. กรุงเทพฯ : เอช - เอน การพิมพ์.

ฉวีวรรณ กินาวงศ์. (2526). *การศึกษาเด็ก.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิฆเณศ.

ชนิกา ตู้จินดา. (2535). *เคล็ดลับคุณแม่.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจฟิล์ม.

ชนิตา รักษ์พลเมือง. (2525). *สังคมวิทยาการศึกษา.* กรุงเทพฯ : ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชมนาด สืบศรี. (2532). *การเปรียบเทียบความสามารถในกระบวนการคิดแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ชุมพฤนท์ หุตานนท์. (2531). *เจ้าตัวน้อยเกินไป แต่หัวใสปัญญาดี.* กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.

ชัยนาก นาคบุปผา. (2515). *โลกของวัยรุ่น.* เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แสงศิลป์.

ดวงกมล คงเมือง. (2533). *ผลกระทบทางครอบครัวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.* วิทยานิพนธ์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ดวงมณี ยะอัมพันธุ์. (2539). *รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบด้านบิดามารดาที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดขอนแก่น.* วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น :

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

ตัวหูฮุย. (2536). *เลี้ยงลูกให้เป็นคนเก่ง*. รักยา สารธรรม แปล. กรุงเทพฯ : เยลโล่การพิมพ์.

ทอม แคลปทรี. (2529). *เข้าใจลูกรัก = Childs Problem*. นิมิต ศัลยา แปลและเรียบเรียง. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์พลชัย. (โครงการหนังสือเล่มอันดับที่ 4 ชุดจิตวิทยาเด็ก).

ทิศนา แขมมณี และวารี ถิระจิตร. (2535). *หนูน้อยน่ารัก*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นฤมล สิริพันธุ์. (2533). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

นิดดา หงษ์วิวัฒน์. (2532). *ห้องเรียนของพ่อแม่*. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.

นิภาพรรณ แก่นดง. (2532). *การเปรียบเทียบเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและมีภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

บุญช่วย โชคอำนวยชัย. (2537). *ปัจจัยทางครอบครัวที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี*. วิทยานิพนธ์ พัฒนบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ประกายศรี แคนทอง. (2534). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและมีภูมิหลังด้านการศึกษาของผู้ปกครองแตกต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ประมวญ ดิดดินสัน. (2532). *เรียนรู้ลูกรัก*. กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์.

ประยุทธ วัชระดิษฐ์. (2514). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับความมุ่งหวังในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2513*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา. อัดสำเนา.

ประเทิน มหาขันธ์. (2531). *เลี้ยงลูกให้ถูกทาง* . กรุงเทพฯ : โอ.เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.

ประเวศ วะสี. (2531). *เอาลูกรักคืนมา*. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.

ผกา สัตยธรรม. (2535). *สุขภาพจิตเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พะยอม อิงคตานุวัฒน์. (2530). *เลี้ยงลูกแบบใดจึงดี*. กรุงเทพฯ : สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย.

พรทิพย์ อินทนู. (2530). *การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

พระเทพวิสุทธิเมธี. (ม.ป.ป.). *รักลูกให้ถูกทาง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิภพ จิรภิญโญ และ มยุรี จิรภิญโญ. (2541). *คู่มือแม่และเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามัคคีสาร.

พิริยา ธราธรพิสุทธิกุล. (ม.ป.ป.). *หนูดีเพราะแม่เฝ้าสอน*. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซท.

พูนสุข ช่วยทอง. (2540). *เด็กและการเลี้ยงดู*. กรุงเทพฯ : เจริญดีการพิมพ์.

เพ็ญศรี คมสาคร. (2524). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักและแบบควบคุมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของนักศึกษาวิทยาลัยครูในกลุ่มภาคกลาง ปีการศึกษา 2523*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.

ฟูจิโมโต ทาดายูกิ. (2537). *เอ็นทรานซ์ ชัยชนะอยู่แค่เอื้อม*. วรรธนะ มโนกินิเวศ แปลและเรียบเรียง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามัคคีสาร.

ภิกขุปัญญานันทะ. (ม.ป.ป.). *รักลูกให้ถูกทาง*. ม.ป.ท.

มณฑาทิพย์ พัวพาณิชย์. (2516). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมสั่งสอนของผู้ปกครองกับสัมฤทธิผลทางการเรียนของเด็ก*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2537). *การพัฒนาพฤติกรรมเด็ก*. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มาซารุ อิมุกะ. (ม.ป.ป.). *รอให้กีงอนุบาลก็สายเสียแล้ว = Yochien Dewa Ososugiru.* ธีระ สุมิตร และพรอนงค์ นิยมค้า แปลและเรียบเรียง. กรุงเทพฯ : เอช – เอน สเตชั่นเนอรี่และการพิมพ์.

มานี ชูไทย. (2525). *สุขภาพจิต*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

มาร์ติน เฮอร์เบิร์ต.(ม.ป.ป.). *ศิลปะการสร้างวินัยที่ชนะใจลูก = Discipline.* โดย นวลศิริ เปาโรหิตย์. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

มาศสวรรค์ พัฒนานุพงษ์. (2531). *เลี้ยงลูกให้เป็นตัวของตัวเอง*. กรุงเทพฯ : รุ่งแสงการพิมพ์.

ยุวดี เกียรฆประสิทธิ์. (2536). *การพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน*. ม.ป.ท.

ยาใจ จุลพงษ์ .(2524). *ประเภทของการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้กับระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประกมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุดรธานี* .วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

เยาวมาลย์ วีระกิตติ. (2530). *เข้าใจลูกรัก*. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์พลชัย.

รณรุทธ์ บุตรแสนคม. (2535). *สุขภาพจิต*. ม.ป.ท.

รอยพิมพ์ อิสระพงศ์พันธ์. (2535). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประกมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

รักษิณา. (2530). *คู่มือเลี้ยงลูกยุคใหม่*. กรุงเทพฯ : สารมวลชน.

รัตนวดี รอดภิรมย์.(2533). *การศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์.(2531). *ความรู้เกี่ยวกับแม่และเด็ก.* กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรรณงาม รุ่งพิสุทธิพงศ์. (2522). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับสติปัญญา.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

วราภรณ์ รักวิจัย.(2527). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย.* กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วัชรี ธุวธรรม.(2528). *60 ทักษะการปลูกฝังวินัย.* กรุงเทพฯ : พิมพ์อักษร.

วิลาสลักษณ์ ชัววัลลี , ผจงจิต อินทสุวรรณ และลัดดาวัลย์ เกษมเนตร. (2530). *การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.* กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัย ฉบับที่ 38 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .

วีระ ไชยศรีสุข. (2533). *สุขภาพจิต.* กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์.

สมคิด อิสระวัฒน์. (2541). *ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของคนไทยในชนบทซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง.* กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัย ภาควิชาศึกษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สมศักดิ์ ศรีประสิทธิ์. (2532). *ผลกระทบของการอบรมเลี้ยงดูและสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นผสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สายฤดี วรกิจโกศาทร. (2531). *รักลูกให้ถูกทาง.* กรุงเทพฯ : ยูโรปา เพรส.

---------- . (2533). *รักลูกให้ถูกทาง.* กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ตพริ้นติ้ง.

สุชา จันทน์เอม. (2536). *จิตวิทยาเด็ก.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สุดใจน มีริยะเกิด. (2530). *สุขวิทยาจิต.* พิษณุโลก : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สหวิทยาลัยพุทธชินราช พิษณุโลก วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม.

สุรณี ทศิธร. (2538). *ปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวังเมืองชนประสิทธิ์วิทยาคม อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์.* วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สุวัลยา วงษ์กระจ่าง. (2524). *การเปรียบเทียบระดับการควบคุมตนเองโดยมาตรประมาณค่า แอล ซี เอส ของนักศึกษาที่มีการรับรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

สุวดี ศรีเลณวัติ. (2530). *จิตวิทยากับการพยาบาลผู้ป่วยเด็ก.* กรุงเทพฯ : ภาควิชาพยาบาลศาสตร์. คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.) *องค์ประกอบบางประการที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.* กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

โสมรัสมิ์ จันทรประภา. (2530). *คนไม่เหมือนกัน.* กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

อร่าม บุญยทาน. (2536). *บทบาทของมารดากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น : ศึกษารายกรณีโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี.* วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

อรุณี บุญบุตร. (2520). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีอบรมเลี้ยงดูบุตรกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.* วิทยานิพนธ์ วท.บ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. อัดสำเนา.

อัจฉรา สุขารมณ์. (2527). *สุขภาพจิต.* ม.ป.ท.

อัจฉรา สุขารมณ์ และอรพินทร์ ชูชม. (2530). *การศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ.* กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัย ฉบับที่ 39 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

อัลวิน เอช.ไพรซ์ และเจย์ เอ. แพร์รี่. (ม.ป.ป.). *101 วิธี ช่วยให้เด็กฉลาด = 101 Ways To Boost Your Child's Self – Esteem.* รักษิณา เรียบเรียง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เทพประทานพร.

อารีย์ พันธ์มณี.(ม.ป.ป.). *รักลูกลูกรัก.* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ราชดำริ.

อารีย์ ศรีบูรธรรม.(2530). *เลี้ยงลูกให้เป็นคนดี.* กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์.

อุทัยวรรณ บัวผัน. (2530). *การเปรียบเทียบความสามารถทางศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขันและแบบปล่อยปละละเลย.* วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

เฮอร์เบิร์ต ดับบลิว อาร์มสตรอง. (2532). *อย่าเพียงแต่หวังว่าลูกจะเป็นคนดี = The Plain Truth about Child Rearing.* สุนทร โคตรบรรเทา เรียบเรียง. กรุงเทพฯ : เอช – เอน การพิมพ์.

Baldwin. Alfred Lee. (1948). " Socialization and Parent – Child Relationship " *Child Development.*

Bank , O , and Finleyson , D. (1973). *Success and failure in the secondary school.* London : Methuen.

Cronbach , Lee. Joseph. (1963). *Educational Psychology.* New York : Harcourt Brace & World Inc.

Faw, T. and Belkin,G.S. (1989). *Child Psychology.* New York : McGraw – Hill.

Hilliard , Tomas and Robert , M. Roth. (1969). Maternal Attitude and the Non – Achievement Syndrome. *The Personality and Guidance Journal.* March.

Hurlock, E.B. (1956). *Adolercent Development.* McGraw – Hill.

Marrow , W.R. , and Wilson , R.C. (1961). " Family Relations of bring high – achieving and under – achieving high school boys " *Child Development.*

Opper, Silvia P. (1971). *Intellectual* Development *in Thai Children*. Ithaca N.Y. Cornell University.

Pumroy, D.K. (1966). "Maryland Parent attitude Survey. A Research instrument with Social Deairability Controlled." *Journal of Psychology*.

Roe, A. and M. Siegelman. *Child Development*. A Parent – Child Relations Questionnaire : March – December.

Shaw , Mervilie C. (1964). Note on Parent Attitudes Toward Independence Training and the Academic Achievement of their Children. *Journal of Educational Psychology*. December.

Shoban , E.J. , (1950). " The Relation of Parental Attitude to Children's Bahavior and Attitudes. " *Journal of Psychology*.

Watson , Goodwin. (1967). " Some Personality Differences in Children Related to Strict or Permissive Parental Discipline. " *The Psychology of Parent – Child relations*. New York : John Wiley and Sons.

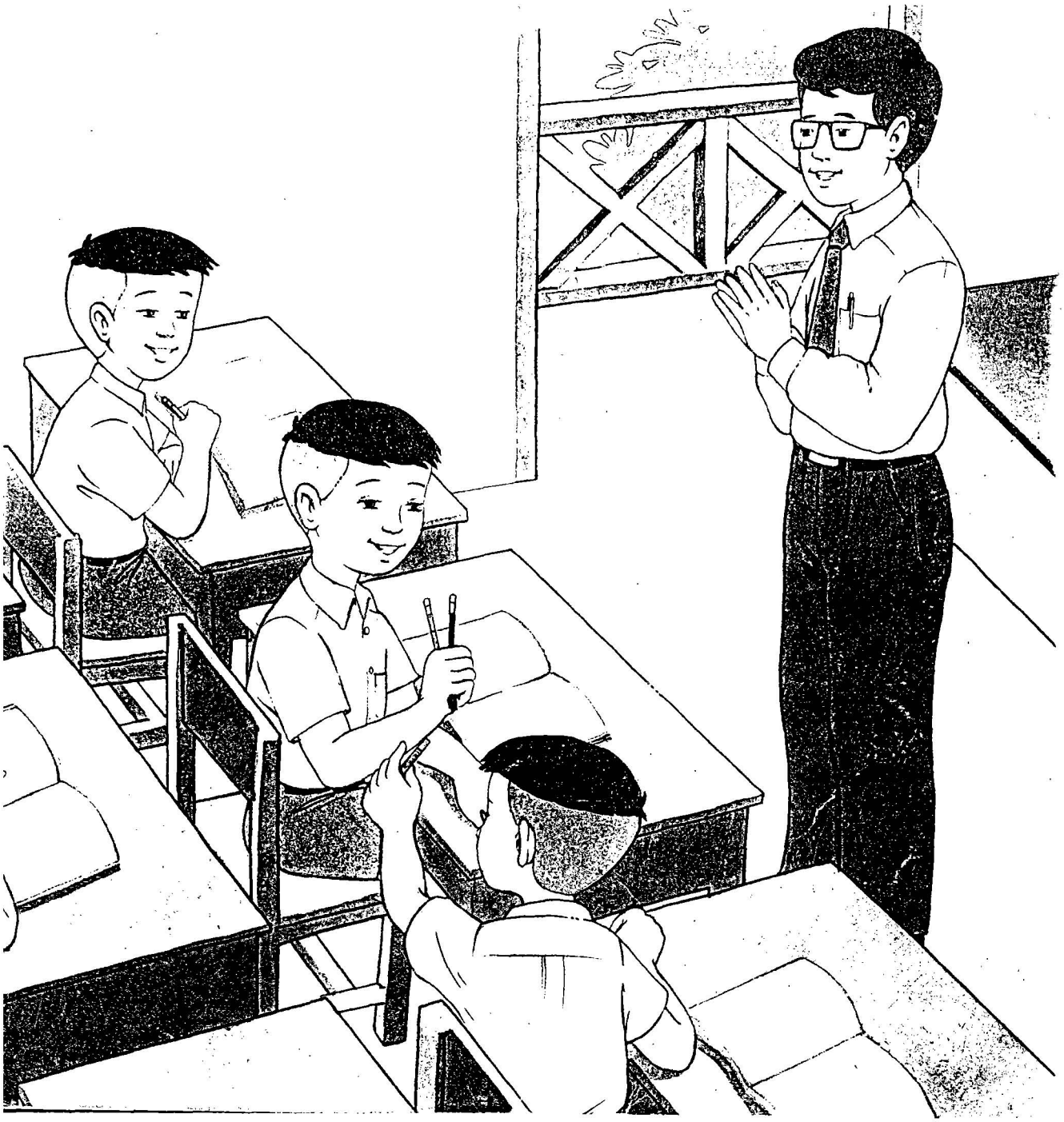

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรรณิการ์ วิจิตรสุคนธ์ และดารณี สายะวัน. (2529). *คู่มืออบรมและเลี้ยงดูเด็กเล็ก*. กรุงเทพฯ : เทพรัตน์การพิมพ์

กรวลี วรัญกร. (2529). *รักเด็ก*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.

กรมวิชาการ. (2531). *รายงานผลการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการคิดและความรู้สึก*. กรุงเทพฯ : เอกสารการวิจัยทางการศึกษา ฉบับที่ 3 กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2529). *การอบรมเลี้ยงดูเด็ก*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.

กลวิธีช่วยลูกเรียนดี. (2538). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แปลนพริ้นติ้ง (โครงการหนังสือเล่มอันดับที่ 89).

การพัฒนาและส่งเสริมความเก่งของลูกรัก. (2532). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.

เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว. (2523). *แม่และเด็ก*. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษรการพิมพ์.

จตุพร เพ็งชัย. (2534). *สุขภาพจิต*. มหาสารคาม : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

จันทมาศ ชื่นบุญ. (2515). *จิตวิทยาเด็ก*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การขายและการซื้อแห่งประเทศไทย.

จริยาวัฒน์ คมพยัคฆ์ และ อุดม คมพยัคฆ์. (2525). *การอบรมเลี้ยงดูเด็ก* : ครุปริทัศน์.

เจตน์ เจริญโท. (2529). *เทวดาน้อยแสนซน*. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.

เจเนอีฟ เพนเตอร์ และ เรย์มอนด์ คอร์สินี. (2535). *สอนลูกให้ได้ดั่งใจ = The Parctical Parent*. อำนวยชัย ปฏิพัทธ์เผ่าพงศ์ แปลและเรียบเรียง. กรุงเทพฯ : เอช - เอน การพิมพ์.

ฉวีวรรณ กินาวงศ์. (2526). *การศึกษาเด็ก*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิฆเณศ.

ชนิกา ตู้จินดา. (2535). *เคล็ดลับคุณแม่*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจฟิล์ม.

ชนิตา รักษ์พลเมือง. (2525). *สังคมวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชมนาด สืบศรี. (2532). *การเปรียบเทียบความสามารถในกระบวนการคิดแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ชุมพฤนท์ หุตานนท์. (2531). *เจ้าตัวน้อยเกินไป แต่หัวใสปัญญาดี*. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.

ชัยนาถ นาคบุปผา. (2515). *โลกของวัยรุ่น*. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แสงศิลป์.

ดวงกมล คงเมือง. (2533). *ผลกระทบทางครอบครัวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. วิทยานิพนธ์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ดวงมณี ยะอัมพันธุ์. (2539). *รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบด้านบิดามารดาที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

ตัวหูฮุย. (2536). *เลี้ยงลูกให้เป็นคนเก่ง*. รัถยา สารธรรม แปล. กรุงเทพฯ : เยลโล่การพิมพ์.

ทอม แคลปทรี. (2529). *เข้าใจลูกรัก = Childs Problem*. นิมิต ศัลยา แปลและเรียบเรียง. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์พลชัย. (โครงการหนังสือเล่มอันดับที่ 4 ชุดจิตวิทยาเด็ก).

ทิศนา แขมมณี และวารี ถิระจิตร. (2535). *หนูน้อยน่ารัก*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นฤมล สิริพันธุ์. (2533). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

นิดดา หงษ์วิวัฒน์. (2532). *ห้องเรียนของพ่อแม่*. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.

นิภาพรรณ แก่นคง. (2532). *การเปรียบเทียบเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและมีภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

บุญช่วย โชคอำนวยชัย. (2537). *ปัจจัยทางครอบครัวที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี*. วิทยานิพนธ์ พัฒนบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ประกายศรี แคนทอง. (2534). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและมีภูมิหลังด้านการศึกษาของผู้ปกครองแตกต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ประมวญ ดิคคินสัน. (2532). *เรียนรู้ลูกรัก*. กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์.

ประยุทธ วัชระดิษฐ์. (2514). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับความมุ่งหวังในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2513*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา. อัดสำเนา.

ประเทิน มหาขันธ์. (2531). *เลี้ยงลูกให้ถูกทาง* . กรุงเทพฯ : โอ.เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.

ประเวศ วะสี. (2531). *เอาลูกรักคืนมา*. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.

ผกา สัตยธรรม. (2535). *สุขภาพจิตเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พะยอม อิงคตานุวัฒน์. (2530). *เลี้ยงลูกแบบใดจึงดี*. กรุงเทพฯ : สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย.

พรทิพย์ อินทนู. (2530). *การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

พระเทพวิสุทธิเมธี. (ม.ป.ป.). *รักลูกให้ถูกทาง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิภพ จิรภิญโญ และ มยุรี จิรภิญโญ. (2541). *คู่มือแม่และเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามัคคีสาร.

พิริยา ธราธรพิสุทธิกุล. (ม.ป.ป.). *หนูดีเพราะแม่เฝ้าสอน*. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซท.

พูนสุข ช่วยทอง. (2540). *เด็กและการเลี้ยงดู*. กรุงเทพฯ : เจริญดีการพิมพ์.

เพ็ญศรี คมสาคร. (2524). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักและแบบควบคุมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของนักศึกษาวิทยาลัยครูในกลุ่มภาคกลาง ปีการศึกษา 2523*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.

ฟูจิโมโต ทาคายูกิ. (2537). *เอ็นทรานซ์ ชัยชนะอยู่แค่เอื้อม*. วรรธนะ มโนภินิเวศ แปลและเรียบเรียง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามัคคีสาร.

ภิกขุปัญญานันทะ. (ม.ป.ป.). *รักลูกให้ถูกทาง*. ม.ป.ท.

มณฑาทิพย์ พัวพาณิชย์. (2516). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมสั่งสอนของผู้ปกครองกับสัมฤทธิผลทางการเรียนของเด็ก*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2537). *การพัฒนาพฤติกรรมเด็ก*. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มาซารุ อิมุกะ. (ม.ป.ป.). *รอให้ถึงอนุบาลก็สายเสียแล้ว = Yochien Dewa Ososugiru*. ธีระ สุมิตร และพรอนงค์ นิยมค้า แปลและเรียบเรียง. กรุงเทพฯ : เอช – เอน สเตชั่นเนอรี่และการพิมพ์.

มานี ชูไทย. (2525). *สุขภาพจิต*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

มาร์ติน เฮอร์เบิร์ต.(ม.ป.ป.). *ศิลปะการสร้างวินัยที่ชนะใจลูก = Discipline*. โดย นวลศิริ เปาโรหิตย์. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

มาศสวรรค์ พัฒนานุพงษ์. (2531). *เลี้ยงลูกให้เป็นตัวของตัวเอง*. กรุงเทพฯ : รุ่งแสงการพิมพ์.

ยุวดี เทียรฆประสิทธิ์. (2536). *การพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน*. ม.ป.ท.

ยาใจ จุลพงษ์ .(2524). *ประเภทของการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้กับระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุดรธานี* .วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

เยาวมาลย์ วีระกิตติ. (2530). *เข้าใจลูกรัก*. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์พลชัย.

รณรุทธ์ บุตรแสนคม. (2535). *สุขภาพจิต*. ม.ป.ท.

รอยพิมพ์ อิสระพงศ์พันธ์. (2535). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

รักษิณา. (2530). *คู่มือเลี้ยงลูกยุคใหม่*. กรุงเทพฯ : สารมวลชน.

รัตนวดี รอดภิรมย์.(2533). *การศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์.(2531). *ความรู้เกี่ยวกับแม่และเด็ก*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรรณงาม รุ่งพิสุทธิพงศ์. (2522). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับสติปัญญา*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

วราภรณ์ รักวิจัย.(2527). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วัชรี ธุวธรรม.(2528). *60 ทักษะการปลูกฝังวินัย*. กรุงเทพฯ : พิมพ์อักษร.

วิลาสลักษณ์ ชัววัลลี , ผจงจิต อินทสุวรรณ และลัดดาวัลย์ เกษมเนตร. (2530). *การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัย ฉบับที่ 38 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .

วีระ ไชยศรีสุข. (2533). *สุขภาพจิต*. กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์.

สมคิด อิสระวัฒน์. (2541). *ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของคนไทยในชนบทซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง*. กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัย ภาควิชาศึกษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สมศักดิ์ ศรีประสิทธิ์. (2532). *ผลกระทบของการอบรมเลี้ยงดูและสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นผสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สายฤดี วรกิจโภคาทร. (2531). *รักลูกให้ถูกทาง*. กรุงเทพฯ : ยูโรปา เพรส.

---------- . (2533). *รักลูกให้ถูกทาง*. กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ตพริ้นติ้ง.

สุชา จันทน์เอม. (2536). *จิตวิทยาเด็ก*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สุดไฉน มีริยะเกิด. (2530). *สุขวิทยาจิต*. พิษณุโลก : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สหวิทยาลัยพุทธชินราช พิษณุโลก วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม.

สุรณี ทศิธร. (2538). *ปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวังเมืองชนประสิทธิ์วิทยาคม อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สุวัลยา วงษ์กระจ่าง. (2524). *การเปรียบเทียบระดับการควบคุมตนเองโดยมาตรประมาณค่า แอล ซี เอส ของนักศึกษาที่มีการรับรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

สุวดี ศรีเลณวัติ. (2530). *จิตวิทยากับการพยาบาลผู้ป่วยเด็ก*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพยาบาลศาสตร์. คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.) *องค์ประกอบบางประการที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

โสมรัสมิ์ จันทรประภา. (2530). *คนไม่เหมือนกัน*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

อร่าม บุญยทาน. (2536). *บทบาทของมารดากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น : ศึกษารายกรณีโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

อรุณี บุญบุตร. (2520). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีอบรมเลี้ยงดูบุตรกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. วิทยานิพนธ์ วท.บ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. อัดสำเนา.

อัจฉรา สุขารมณ์. (2527). *สุขภาพจิต*. ม.ป.ท.

อัจฉรา สุขารมณ์ และอรพินทร์ ชูชม. (2530). *การศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ*. กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัย ฉบับที่ 39 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

อัลวิน เอช.ไพรซ์ และเจย์ เอ. แพร์รี่. (ม.ป.ป.). *101 วิธี ช่วยให้เด็กฉลาด = 101 Ways To Boost Your Child's Self – Esteem*. รักษิณา เรียบเรียง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เทพประทานพร.

อารีย์ พันธ์มณี.(ม.ป.ป.). *รักลูกลูกรัก*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ราชดำริ.

อารีย์ ศรีบูรธรรม.(2530). *เลี้ยงลูกให้เป็นคนดี*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์.

อุทัยวรรณ บัวผัน. (2530). *การเปรียบเทียบความสามารถทางศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขันและแบบปล่อยปละละเลย*. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

เฮอร์เบิร์ต ดับบลิว อาร์มสตรอง. (2532). *อย่าเพียงแต่หวังว่าลูกจะเป็นคนดี = The Plain Truth about Child Rearing.* สุนทร โคตรบรรเทา เรียบเรียง. กรุงเทพฯ : เอช – เอน การพิมพ์.

Baldwin. Alfred Lee. (1948). " Socialization and Parent – Child Relationship " *Child Development.*

Bank , O , and Finleyson , D. (1973). *Success and failure in the secondary school.* London : Methuen.

Cronbach , Lee. Joseph. (1963). *Educational Psychology.* New York : Harcourt Brace & World Inc.

Faw, T. and Belkin,G.S. (1989). *Child Psychology.* New York : McGraw – Hill.

Hilliard , Tomas and Robert , M. Roth. (1969). Maternal Attitude and the Non – Achievement Syndrome. *The Personality and Guidance Journal.* March.

Hurlock, E.B. (1956). *Adolercent Development.* McGraw – Hill.

Marrow , W.R. , and Wilson , R.C. (1961). " Family Relations of bring high – achieving and under – achieving high school boys " *Child Development.*

Opper, Silvia P. (1971). *Intellectual* Development *in Thai Children.* Ithaca N.Y. Cornell University.

Pumroy, D.K. (1966). "Maryland Parent attitude Survey. A Research instrument with Social Deairability Controlled." *Journal of Psychology.*

Roe, A. and M. Siegelman. *Child Development.* A Parent – Child Relations Questionnaire : March – December.

Shaw , Mervilie C. (1964). Note on Parent Attitudes Toward Independence Training and the Academic Achievement of their Children. *Journal of Educational Psychology.* December.

Shoban , E.J. , (1950). " The Relation of Parental Attitude to Children's Bahavior and Attitudes. " *Journal of Psychology.*

Watson , Goodwin. (1967). " Some Personality Differences in Children Related to Strict or Permissive Parental Discipline. " *The Psychology of Parent – Child relations.* New York : John Wiley and Sons.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
กรณีศึกษา

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

บิดา_____อายุ_____ปี อาชีพ_____

มารดา **นางเกตน์นิภา ตันจรารักษ์** อายุ **47** ปี อาชีพ **แม่บ้าน**

ผู้ปกครอง_____อายุ_____ปี อาชีพ_____

2. เป็นบิดา มารดา ผู้ปกครอง ของ **นายพนา ตันจรารักษ์**

3. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

4. ถ้าเป็นบิดามารดา ท่านมีบุตร **4** คน ชาย **3** คน หญิง **1** คน

อันดับ	อายุ	เพศ	ระดับการศึกษา	สถานที่เรียน/ทำงาน
คนที่ 1	19	ช	ปริญญาตรี	วิศวะจุฬาฯ ปี 2
คนที่ 2	18	ช	ปริญญาตรี	แพทย์รามาฯ ปี 1
คนที่ 3	17	ช	ม.6	รร.พระโขนงพิทยาลัย
คนที่ 4	12	ญ	ป.6	รร.เซนต์โยเซฟบางนา

นายพนา ตันจรารักษ์ เป็นบุตรคนที่ **3**

5. รายได้ในครอบครัวของท่าน (รวมทั้งสามีภรรยา) ต่อเดือน (โดยประมาณ)

_____ต่ำกว่า 5,000 บาท _____5,001 – 10,000 บาท

__/__10,001 – 50,000 บาท _____มากว่า 50,000 บาท

<u>ส่วนที่ 2</u> **การอบรมเลี้ยงดู**

1. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   ให้ แต่ว่าตามวัยนะ การเลี้ยงดูมันจะเปลี่ยนแปลงไปตามอายุของเด็ก เช่น วัยเด็กเล็กขนาดไหน เด็กประถม เด็กมัธยมต้น มัธยมปลาย ต้องตามวัยด้วย
   ถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับความคิดเห็นของคุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร
   ก็ต้องดูว่าความคิดเห็นอันนี้ตั้งอยู่บนหลักของอะไร เช่น ถ้าเป็นหลักของสังคมเราก็จะต้องดูว่าหลักอันนั้นมันขัดต่อคุณธรรมหรือเปล่าและจริยธรรมที่ควรจะเป็น คือถ้าเผื่อว่าถึงความคิดเขาจะดีขนาดไหน จะดูว่าเลิศขนาดไหน แต่ถ้าผิดคุณธรรมเราก็จะไม่ยอมรับเราก็จะห้ามไม่ให้เขาคิดอย่างนั้น

2. **ตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองบ้างไหม อย่างไร**
   เขาช่วยเหลือตัวเองตลอดนะช่วยเหลือตัวเองตลอด จะเพียงแต่เราเตรียมอาหารหรือว่าสิ่งที่เขาทำไม่ได้เท่านั้นเองเราก็เตรียมให้เขา ตั้งแต่เล็ก ๆ ก็อาบน้ำแต่งตัว ทานข้าวเอง ไปโรงเรียนนี่ขึ้นรถโรงเรียนไปเพื่อความปลอดภัยเพราะเราอยู่ในกรุงเทพฯ ไม่ได้ไปรับไปส่งก็ให้เขากลับมาเองให้เขาผจญภัยเองในรถก็ต้องเป็นอย่างนั้น พอโตขึ้นหน่อยก็งานการบ้านงานฝีมือทั้งหลายเขาก็ต้องทำเอง เราไม่ช่วย แต่ว่าเขาสงสัยก็มาถามเรา เราก็จะช่วยเขา เพราะฉะนั้นเขาก็จะได้แสดงความสามารถตามที่เขาต้องการตลอด โตขึ้นหน่อยเขาก็จะเลือกว่าเขาอยากจะช่วยตนเองระดับไหน เช่น อย่างวัยตอนนี้เขาไปโรงเรียนเอง ขึ้นรถเมล์เองอะไรเองเป็นเองทุกอย่าง เราก็ไม่ได้ไปตามพะเน้าพะนอ เพราะเขาเป็นผู้ชายต้องเลี้ยงให้แกร่ง

3. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลืองานบ้านบ้างไหม ให้ลูกทำตั้งแต่อายุเท่าไร**
   ช่วย เขาเป็นเด็กเรียน ตอนเช้าเขาจะออกจากบ้านแต่เช้าทีนี้บังเอิญที่บ้านก็มีพี่เลี้ยงอยู่แล้วเขาก็จะเตรียมอาหารให้ ถ้าเผื่อพี่เลี้ยงไม่อยู่คุณแม่ก็จะเตรียมเอง ในกรณีที่ไม่มีพี่เลี้ยงตอนเช้าเขาก็จะรีบไป แต่ตอนเย็นกลับมาถ้าพอทานอะไรเสร็จเรียบร้อยแล้วเขาจะต้องเก็บล้างกับพวกพี่ ๆ เขา ต้องช่วยกันเก็บล้างเราจะไม่ทำหน้าที่เด็กคือต้องทำหมด แล้วก็วันหยุดก็ต้องเช็ดบ้านถูบ้านถ้าไม่มีพี่เลี้ยง ต้องซักผ้า ตากผ้า เก็บผ้า พับผ้า ให้ทำตลอดมาทำตามกำลังของเขา ถ้าเล็กหน่อยก็หยิบเสื้อเล็ก ๆ เสื้อเบา ๆ ตากก็บางทีเป็นกองรวม ๆ เราก็ค่อย ๆ สอนเขาคราวหลังเขาก็เป็นเอง คือเราไม่ได้สนใจว่างานเขาจะดีเลิศแค่ไหน เราดูว่ากำลังเขาทำได้แค่ไหนแล้วเขามีวิวัฒนาการแค่ไหน ก็สอนเขาตั้งแต่เล็ก ๆ คือเยาว์วัยก็ต้องทำได้ไม่ปราณีต พอโตขึ้นมาก็ต้องปราณีตตามอายุ

4. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตั้งแต่ลูกยังเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ทำอะไรหรือได้ให้อะไรที่เป็นการส่งเสริมความสามารถในด้านต่าง ๆ ของลูกบ้าง**
   จริง ๆ อันนี้ส่วนหนึ่งต้องมาจากอุปนิสัยของเขาเอง คือเขาเป็นคนที่มีความทะเยอทะยานมีความตั้งใจมั่น เป็นคนมีความตั้งใจมั่นเนี่ยคือความมีสมาธิอยู่ในตัวอยู่แล้ว แล้วอีกอย่างหนึ่งคือว่าตอนที่เขาเล็ก ๆ เนี่ย เราต้องยอมรับว่าขั้นประถมเนี่ยคือตอนประถมโรงเรียนเก่งขนาดไหนเด็กก็ไม่ค่อยเก่งหรอก เด็กประถมไม่ค่อยเก่งหรอก เพราะฉะนั้นคือตามวัยเราจะดูเขาว่าเมื่อเธอเรียนเรื่องนี้ ไอ้เรื่องสำคัญ ๆ เธอควรจะรู้ไหม เรื่องบวกเธอต้องบวกให้เป็นเรื่องลบเธอต้องลบให้เป็น บวก ลบ คูณ หาร ต้องเป็น แต่ว่าผลสอบจะออกมาดีหรือเปล่าไม่สนใจ แต่เรารู้ว่าเขามีความเข้าใจเนี่ยจะโอ.เค. เพราะตามวัยอีกเหมือนกันพอโตขึ้นมาพอจะจบประถมเราก็ทวนดูว่าเธอเข้าใจเรื่องร้อยละไหม เราจะให้ความสำคัญกับ

สิ่งที่เขาควรจะรู้ ณ. วัยนั้น ๆ มากกว่า เราก็ทบทวนเขาดูเขา ถ้าเผื่อรู้ว่าเรื่องนั้นที่เขาควรจะรู้ในวัยนี้ไม่รู้เราก็จะส่งเสริม อาจจะให้เขาไปเรียนพิเศษหรือคุณแม่ก็สอนเอง แต่ประถมคุณแม่จะสอนเองเพราะคุณแม่จะรู้จุดบกพร่องอยู่แล้วว่าเด็กไม่รู้อะไรเป็นส่วนใหญ่เราจะทวนเขาอยู่ เขาจะรักเรียนเพราะพอประถมเขารู้เรื่อง มัธยมเขาก็จะรู้เรื่อง เขารักเรียนตั้งแต่เล็ก เขาจะรักเรียนไปจนโต

5. **คุณพ่อคุณแม่จะชมลูกหรือให้รางวัลแก่ลูกในกรณีใดบ้าง**

ส่วนใหญ่แล้วก็จะให้คำชมเชยต่อหน้าญาติพี่น้อง แล้วก็พูดคุยถึงผลงานของเขาต่อหน้าพี่น้อง แล้วก็ถ้ารู้ว่าเขาแอบเขายังไม่ทันบอกอะไรเรา เราก็จะชื่นชมยินดีก่อนที่เขาจะบอกคือถ้าเรารู้มาก่อนนะ เราก็จะให้ความสนใจกับสิ่งที่เขาทำได้คือให้ความสนใจกับสิ่งที่เขาทำได้ เขาก็มีความรู้สึกว่าเขาทำได้แล้วมันมีความหมาย

เมื่อลูกเรียนได้ดีหรือมีผลการเรียนที่ดี คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร

คือเนื่องจากว่าเราปูมาตั้งแต่เล็ก ๆ อยู่แล้วว่าชีวิตของเธออยู่ในกำมือของเธอ ถ้าเธอต้องการชีวิตที่ดีเธอก็ต้องสร้างอนาคตของเธอเอง เพราะฉะนั้นสิ่งนี้เนี่ยเขารู้อยู่แล้วว่าถ้าเขาเรียนดี เขามีอนาคตที่ดีอยู่ในมือแล้วไม่ต้องบอก

6. **คุณพ่อคุณแม่ได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูกอย่างไรบ้าง**

เราส่งเสริมเขาตั้งแต่เล็กคือการเลี้ยงเด็กต้องสังเกตดูว่าเด็กของเราในยามเยาว์ คือเราต้องสังเกตตั้งแต่เยาว์ไม่ใช่มาดูตอนโต การสังเกตในยามเยาว์ว่าเขาไม่เข้าใจอะไรเราก็พยายามให้เขาเข้าใจในเรื่องนั้นเพราะมันเป็นพื้นฐานพอเขาโตขึ้นวัยนึงควรจะรู้เรื่องนี้เราก็ต้องย้ำหรือว่าทดสอบเขาว่าเขารู้หรือยัง ก็ตามวัยของเขาจนกระทั่งพอเข้า ม.ปลายนี่ คือฐานข้างล่างเนี่ยชั้นประถมหรือม.ต้นมันแน่นแล้วเนี่ย ม.ปลายก็แน่นไป ถ้าเผื่อเขาไม่แน่นเขาก็จะไปขวนขวายหาเองโดยที่อาจจะไปหาเรียนพิเศษแล้วก็มาขอเงินไปสมัครเรียนเราก็ให้เขา ถ้าเผื่อเราสอนเขาดีตั้งแต่ยามเยาว์ก็ไม่ต้องทำอะไร

7. **ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบหรือสนใจอยากจะทำ คุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร**

ก็ต้องดูก่อนนะว่าสิ่งนั้นอันดับแรกคือมันขัดกับวัฒนธรรมไหม คือบางทีมันขัดกับวัฒนธรรมเธอชอบแม่ก็ไม่ให้ คือเราเลี้ยงลูกอย่างค่อนข้างจะโบราณ เราจะเอาศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นตัววัดนะเป็นฐานเลย เช่นอันแรกเธอต้องไม่ผิดศีล 5 คือถ้าไม่ผิดศีล 5 แล้วเนี่ยนะแล้วก็ไม่ทำให้ตัวเองเดือดร้อนและก็ไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อนก็แสดงว่าสิ่งนั้นน่าจะทำได้ แต่ถ้าเผื่อว่าถึงแม้ว่าตัวเองจะไม่เดือดร้อนถึงแม้จะไม่ผิดศีล 5 คนอื่นจะไม่เดือดร้อนแต่สังคมไม่ยอมรับก็ไม่ทำ มันมีวัฒนธรรมคุ้มครองอยู่ พอโตขึ้นเขาจะรู้จะค่อย ๆ คัดเลือกพฤติกรรมไหนควรพฤติกรรมไหนไม่ควร เราให้เขารู้จักเลือกตั้งแต่เล็ก..เล็ก..เล็ก..เล็ก..ขึ้นมา คือโตขึ้นเขาก็จะรู้เอง

8. **คุณพ่อคุณแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**

จริง ๆ ทุกเรื่องนะ ไม่ว่าจะเรื่องเรียน ความประพฤติ การคบเพื่อน การคบกับผู้หญิง การมีความสัมพันธ์สื่อกับครูบาอาจารย์หรือบุคคลอื่นที่อาวุโสกว่า อย่างที่บอกคือกว้างมากเลย เราใช้หลักพระพุทธศาสนามาเป็นตัววัดหมดเลยว่าเมื่อเธอเป็นลูกเธอต้องทำตัวอย่างไร เธอเป็นพี่ทำตัวอย่างไร เธอเป็นน้องทำตัวอย่างไร เธอไปอยู่กับครูเธอเป็นลูกศิษย์เธอต้องทำอย่างไร แล้วเธอไปเป็นเพื่อนเธอ

ปฏิบัติกับเพื่อนอย่างไร คือทุกคนมีหน้าที่แต่ละบทบาทแตกต่างกันไป ถ้าเผื่อเขารู้เขาก็จะเลือกแสดงบทบาทได้ถูกต้อง

9. คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกไหม

มีมาก เพราะว่าปกติคุณแม่ก็เลี้ยงลูกด้วยนมมาตั้งแต่เล็ก ๆ แล้วก็พอโตขึ้นหน่อยนึงเราก็ยังนอนกับเขาอยู่คือนอนพอเขาหลับเราก็ไป แม้แต่ตอนโตนี้เรารู้ว่าสภาวะจิตเขาผิดปกติหรือว่าไม่ถูกต้อง เราจะเรียกเขามานอนด้วยเพื่อที่จะคุยกับเขาว่าที่เธอเป็นอยู่เดี๋ยวนี้ไม่ถูกต้องนะ

เมื่ออยู่ร่วมกันพ่อแม่ลูกจะทำอะไรร่วมกันบ้าง

ปกติก็จะทานข้าวร่วมกัน เนื่องจากว่าเขาเรียนหนังสือกว่าจะกลับมาก็จะเย็นก็จะทานข้าวร่วมกัน แล้วก็ดูหนังดูข่าว ถ้าคุณพ่ออยู่ก็จะดูข่าว ดูการ์ตูน ดูอะไรอย่างนี้เราก็จะวิจารณ์กัน ดูการ์ตูนญี่ปุ่นถ้ามันดีเราก็บอกว่าดี ถ้าไม่ดีเราก็บอกว่ามันไม่ดีเพราะอะไร วัฒนธรรมญี่ปุ่นมันเป็นอย่างนั้นของเราเป็นอย่างนี้ ไอ้ละครอย่างนี้มันไม่ถูกมันไม่ควร คุยกันทั้งนั้นคุยกันตอนทานข้าว

10. คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง

ก็การดำรงชีวิตนะ ความคิดความอ่านมันเป็นทุกเรื่อง ส่วนใหญ่ก็คือสัมมาทิฐิข้อแรกเลยของพระพุทธศาสนา คือต้องมีความคิดที่ถูกต้องก่อน เมื่อมีความคิดที่ถูกต้องผลที่ออกมามันก็จะถูกต้อง เพราะฉะนั้นเราสอนลูกเราเนี่ยเราจะสอนแบบวันนี้พูดอย่าง พรุ่งนี้พูดอย่างไม่ได้ เพราะฉะนั้นมันต้องมีหลักยึด ก็ถึงบอกว่าคือหลักมันก็มีอยู่แล้ว อย่างที่บอกว่า 1. ต้องไม่ผิดศีล 5 2. ตัวเองไม่เดือดร้อนคนอื่นไม่เดือดร้อน ไม่ผิดกับสังคมก็โอกาสทำได้สูง เราก็ต้องพยายามทำตามหลักนี้ให้ได้ แต่จริง ๆ ผู้ใหญ่ทำยากกว่าแต่ก็พยายามทำนะ เพราะเขาจะได้ทำได้

11. คุณพ่อคุณแม่ให้ลูกคิดและตัดสินใจเองในเรื่องใดบ้าง

คือในวัยนี้เขายังเล็ก อันดับแรกคือวิถีชีวิตในการเรียนของเขา เช่นเขาอยากเรียนอะไรเขาอยากเป็นอะไรเราจะถามเขาก่อนเขามีความสามารถไหม เมื่อจบเรื่องต้องการเป็นอะไรเขาก็มุ่งของเขาไป เราก็มีหน้าที่ส่งเสริมเท่านั้นเอง ความตั้งใจความกระทำนั้นขึ้นอยู่กับเขา แล้วก็ถัดมาก็คือความคิด ความคิดในเรื่องในการที่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการชอบ การใช้ทำงานอดิเรก บางทีกระแสสังคมเราก็ต้องยอมให้เด็กเราคล้อยตามสังคมบ้าง อย่างเล่นเกมส์นานคุณแม่ก็จะมาเคาะประตู ถ้าโทรศัพท์นานคุณแม่ก็จะบอกว่าพอแล้วแต่ว่าไม่ใช่เข้าไปบังคับเขา หยุดเดี๋ยวนี้นะ ไม่ใช่อย่างนั้น คือเราจะเข้ามาให้สัญญาณสัก 2 – 3 ครั้ง ถ้าเขาไม่ทำจริง ๆ เราก็กลับห้องเรานอน คือเขาโตแล้วเขาก็ต้องมีวิถีชีวิตของเขาบ้างอะไรอย่างนี้ แต่เขาก็จะรู้ว่าแค่ไหน คือบังเอิญเขาโตแล้วคุณแม่ก็ไม่ได้ไปจำกัดอะไรของเขามากแต่ว่าถ้าเป็นเมื่อก่อนนี้ก็จะบอกเธอต้องนอน 2 ทุ่มนะ เธอต้องนอน 2 ทุ่ม คือมีกฎเกณฑ์ตามวัยอย่างที่บอก วัยนึงก็อย่างนึง วัยนึงก็อย่างนึงและอีกวัยนึงก็อย่างนึง

คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่ลูกในเรื่องใดเป็นพิเศษ

ความคิด การประพฤติตนเอง ที่บอกว่าให้มีศีล 5 คือตัวนั้นสำคัญมาก เพราะตัวนั้นจะเป็นตัววัดพฤติกรรมของเขา พฤติกรรมของเขาเป็นอย่างไรและตัวนี้ก็จะประคับประคองเขาไปเอง ถ้าเราให้ความสำคัญตัวนี้ว่าทวนเขาอยู่เรื่อยว่าเธอทำอย่างนี้ผิดนะไม่ถูก เธอผิดตรงนี้นะ ผิดตรงนี้นะ แต่ว่าผิดโดยจากหลักที่ยึดเอาไว้นะ ไม่ได้ผิดจากไอ้ที่แบบโล้ไปทางนั้นทีไปทางนี้ที ไม่ใช่นะ คือผิดจากหลักจริง ๆ ที่เราจะเป็นมาตรฐานไว้ตลอดเลยเราจะเตือนเขา

12. คุณพ่อคุณแม่เคยลงโทษลูกไหม ลงโทษอย่างไร เพราะอะไรจึงลงโทษ

โอ..เคย คือสมัยนึงตอนที่เล็ก ๆ อยู่ก็ตีเขา คือในวัยเด็กเนี่ยนะเลี้ยงเด็กต้องให้เขากลัวเรา เมื่อเด็กอนุบาล คือเล็ก ๆ จะเข้าประถม คือประถมประมาณสักประถม 3 ประถม 4 ต้องให้เขากลัวเรา พอประถมปลาย ๆ ไปจนถึง ม.ต้น ต้องให้เกรงเรา แต่พอเริ่ม ม.ปลาย ไปจนเข้ามหาวิทยาลัยต้องให้รักเรา ตัวนี้มันเป็นยิ่งกว่าการบังคับคือมันจะดีกว่า

ตั้งแต่ลูกเริ่มเป็นวัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้าลูกทำผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษลูกอย่างไร

ถ้าทำความผิดเราก็จะมองเขาก็จะรู้ล่ะ เขาจะรู้เพราะว่าจริง ๆ เขาก็จะรู้อยู่แก่ใจเขาอยู่แล้วว่าเนี่ยมันผิด คือถ้ามันผิดแสดงว่ามันต้องผิดจากหลักที่คุณแม่บอก เขาจะรู้อยู่แก่ใจเขาเองเพียงแต่ว่าบางครั้งเขาทานอารมณ์ของเขาไม่ได้ แต่เมื่อเวลาผ่านไปเขาจะรู้เองว่าสิ่งที่เขาทำผิดไปจากหลักที่ควรจะเป็น เดี๋ยวเขาก็จะแก้เขาพยายามแก้ของเขาเองครั้งที่ 1 ไม่ได้ เดี๋ยวก็ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 แต่ว่าถ้าเผื่อว่าเขาคิดไม่ทัน **คือยังหลงไปจากหลักนั้นอยู่เราก็จะชี้อย่างที่คุณแม่บอก ถ้าเขายังหลงจากหลักอยู่เราก็จะเอาเขามานอน** ด้วยก็ชวนเขามานอนคืนนี้นอนกับแม่นะ ก็จะคุยตรงประเด็นที่เราต้องการจะคุยกับเขา ตอนกลางคืนเนี่ยก่อนหลับเนี่ยดีก็เป็นอย่างนี้

13. ตั้งแต่เด็กคุณพ่อคุณแม่ได้ฝึกความมีระเบียบวินัยแก่ลูกอย่างไรบ้าง

จริง ๆ ไม่ค่อยมีระเบียบหรอกนะคุณแม่ก็ไม่ค่อยมีระเบียบ อันนี้มันเป็นความจริงล่ะนะ ก็มีระเบียบตรงไหนตรงที่ว่าระเบียบของสังคม เมื่อเธออยู่กับผู้ใหญ่เธอก็ต้องอ่อนน้อม เมื่อเธอไปอยู่กับวัยรุ่นเพื่อนเธอไอ้อย่างคำพูดเนี่ยอยู่กับผู้ใหญ่ห้ามพูดกูมึงคำหยาบคายพูดไม่ได้แต่อยู่กับเพื่อนเนี่ยนะ ฮู้ย..กูอย่างนั้นมึงอย่างนี้ เราไม่ห้ามเขาเพราะว่ามันเป็นสังคม บางทีเขามาพูดในโต๊ะทานข้าวเพราะอย่างที่บอกเราคุยกันในโต๊ะทานข้าว ถ้าเผื่อเขาหลุดออกมาเราก็ถามว่านี่..หนูพูดกับใครล่ะ เขาบอกรำพึง..รำพึงคนเดียวที่บ้านเขาจะอย่างนี้ บางทีเขาเผลอ มันบอกอะไรที่เป็นแน่นอนลงไปไม่ได้ มันอยู่ที่การสะสมในการที่จะประพฤติตนมากว่า

14. เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็ก ๆ จะชอบถามคำถามคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร

ก็ตอบทุกคำ เขาเรียกเราก็รับ เขาเรียกเราก็รับ แม่..จ๋า แม่จ๋า.. เราก็รับหมด ทำแบบนี้กับลูกทุกคนนะทำกับลูกทุกคนคือพูดด้วย ไม่มีความหมายก็พูดไปเพราะยังเล็ก

และเมื่อลูกชอบรื้อ ชอบค้นของ หยิบจับสิ่งของต่าง ๆ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไรกับลูก

ก็รื้อนะ แต่เราจะมีเวลาของเรา เช่น เวลานี้เนี่ยเราเองเราต้องไปทำกับข้าวเขาจะรื้อก็รื้อไป รื้อ ๆ ประเดี๋ยวพอถึงเวลาจะกินข้าวเราก็เก็บมันก็เรียบ แต่เขาไม่ได้มานั่งรื้อพร่ำเพรื่อนะ คือเวลาเล่นของเขาเราต้องปล่อยให้รื้อนะ รื้อ ๆ ไป แต่เวลาที่เราหยุดยุติการเล่นมันก็ต้องเก็บก็จบ

15. คุณพ่อคุณแม่ได้มีการวางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ เพื่อให้ลูกปฏิบัติตามในเรื่องใดบ้างไหม

ส่วนใหญ่ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับส่วนตัวของลูกก็ไม่ได้วางกฎเกณฑ์อะไรไว้ เช่นในเรื่องการกินอยู่ แต่จะวางกฎเกณฑ์ก็ต่อเมื่อเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับบุคคลอื่นๆ เช่น การกลับบ้าน เป็นต้น

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

2. ชื่อ – สกุล **พนา ตันจรารักษ์**

3. เพศ **ช**

4. กำลังศึกษาชั้น **ม.6**

5. อายุ **17** ปี

6. ประวัติการศึกษา
   ชั้นอนุบาลเรียนที่โรงเรียน **อนุบาลบุษยมาศ** จังหวัด_____

   ชั้นประถมศึกษาเรียนที่โรงเรียน **อัสสัมชัญ สำโรง** จังหวัด_____

   ชั้น ม.ต้นเรียนที่โรงเรียน **ราชวินิต บางแก้ว** จังหวัด_____

   ชั้น ม.ปลายเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด_____

7. เป็นบุตรของนาย **วีระศักดิ์** นามสกุล **ตันจรารักษ์**

   นาง **เกตน์นิภา** นามสกุล **ตันจรารักษ์**

8. ใครเป็นผู้เลี้ยงดูนักเรียนมาตั้งแต่เด็ก **บิดามารดา**

9. เป็นระยะเวลานานเท่าใด **17** ปี

10. ประวัติของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครองของนักเรียน

    อาชีพ

    บิดา **ค้าขาย** มารดา **แม่บ้าน** ผู้ปกครอง_____

    ระดับการศึกษาสูงสุด

    บิดา **ปริญญาตรี** มารดา **ปริญญาตรี** ผู้ปกครอง_____

    ที่อยู่ปัจจุบันของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครอง

    257 หมู่ 3 ซ.อิสระนิเวศน์ ต.บางนา – ตราด อ.บางนา จ.กรุงเทพฯ 10260 โทรศัพท์. 399 – 1995

<u>ส่วนที่ 2</u> การอบรมเลี้ยงดู

1. **นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ไหม**
   ได้
   นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่รู้สึกอย่างไรกับการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
   แล้วแต่บางโอกาส ถ้าเห็นด้วยก็จะไม่พูดอะไรต่อ ถ้าไม่เห็นด้วยก็จะถามว่าทำไมถึงคิดอย่างนั้น

2. **นักเรียนช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านบ้างไหม**
   ไม่ค่อยได้ช่วยเพราะที่บ้านมีคนช่วยอยู่แล้ว
   คุณพ่อคุณแม่ให้นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของนักเรียนเองไหม ทำอะไรบ้าง และคุณพ่อคุณแม่ให้ทำตั้งแต่อายุเท่าไร
   มีทำบ้าง เก็บที่นอน เก็บจาน ล้างจานบางครั้ง

3. **นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้โดยที่ไม่ต้องถามคุณพ่อคุณแม่ก่อนในเรื่องใดได้บ้าง**
   ทุกเรื่องที่ไม่ใช่เรื่องที่สำคัญ เช่น ถ้าอยากเรียนอะไรไม่ต้องถามก่อนเรียนได้เลย แต่อาจถามว่าอยากเรียนอะไรเฉย ๆ แต่ไม่จำเป็นต้องถามก่อน

4. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษในเรื่องใดบ้าง**
   ทุก ๆ เรื่องเท่า ๆ กัน

5. **นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ อีกไหมทั้งกิจกรรมที่เป็นการหาความรู้เพิ่มเติมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนมีความสนใจ**
   เรียนพิเศษมีพอสมควรโดยเฉพาะช่วงเอ็นทรานซ์มีเยอะหน่อย เอ็นทรานซ์ครั้งแรกก็เรียนหลายที่เหมือนกัน และมีเล่นเปียโน ฟังเพลง เล่นคอมพิวเตอร์ เล่นซอด้วง

6. **เมื่อนักเรียนทำความดีหรือทำอะไรได้ดีก็ตามรวมทั้งเรื่องการเรียนด้วย คุณพ่อคุณแม่จะชมหรือให้รางวัลแก่นักเรียนไหม**
   จะไม่ค่อยชมหรือให้รางวัลอะไร จะรู้สึกว่าเขาพอใจซึ่งมันเป็นไปเองดูหน้าดูสายตาก็ดูออก

7. **การที่นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนไหม อย่างไร**
   ช่วยมาก โดยเฉพาะเรื่องค่าเงินเรียนพิเศษ ค่าเงินมาโรงเรียน เขาช่วยให้คำปรึกษา บางทีเราคิดว่าทำได้แล้วผลออกมามันได้น้อยเขาก็บอกว่าไม่เป็นไร ก็ช่วยปลอบใจ

8. **นักเรียนคิดว่านักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   พอสมควร ก็ไม่มาก
   และเมื่อมีเวลาอยู่ร่วมกันมีกิจกรรมระหว่างพ่อแม่ลูกบ้างไหม อย่างไร
   ทานข้าว ดูทีวี ดูวีดิโอ นั่งคุยเป็นครอบครัวนั่งคุยกัน

9. นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนไหม

-

เรื่องใดบ้างที่นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

การตัดสินใจ เรื่องศาสนาชัดเจนมาก แม่จะพยายามเน้นว่ายังรักษาศีล 5 อยู่หรือเปล่า

10. บรรยากาศในครอบครัวของนักเรียนเป็นอย่างไร

อบอุ่น

11. นักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษไหม อย่างไร อะไรคือสาเหตุ

มีน้อยมาก ผมไม่เคยโดนตี ถ้าผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ จะใช้การว่า แต่ถ้าเรื่องใหญ่ ๆ จะไม่ลงโทษแต่จะเป็นการปลอบ

12. นักเรียนคิดว่าระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนเป็นอย่างไร

ไม่มีกฎเกณฑ์อะไรตายตัว ทุก ๆ อย่างเป็นไปตามหลักของศาสนา ถ้าผิดอันนี้จะรู้ว่าผิด ถ้าพ่อแม่เห็นว่าผิดก็จะบอก

13. นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนอย่างไรหรือนิสัยเป็นอย่างไร

ค่อนข้างฟุ้งซ่านสมองจะไม่ค่อยอยู่กับที่ จะคอยคิดอยู่เรื่อยหลายเรื่อง บางทีก็เรื่องเรียน บางทีเล่นคอมพิวเตอร์ค้างไว้ นั่งเฉย ๆ ก็คิดว่าถ้ากลับไปบ้านเราจะทำอย่างไร พ่อกลับไปถึงเราก็ทำได้เลยคิดไว้ก่อน

14. นักเรียนคิดว่าอะไรคือแรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนดี

ความรู้สึกที่ว่าตอนประถมเรียนได้แย่มาก แต่มีอาจารย์คนหนึ่งสอนให้รู้ว่า ถ้าทำเราสามารถทำได้ จริงอยู่ที่แต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนพยายามมากก็ไม่ได้แต่ยังไงก็ต้องพยายามไว้ก่อนเดี๋ยวก็ได้ แม้ว่าคนเราจะไม่เหมือนกัน

ผลการเรียนตั้งแต่ชั้น ม.4 - ม.6 ของ พนา ตันจรารักษ์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 25Ae

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน		
			ตอบปกติ	แก้ตัว / กรณีพิเศษ	เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 401	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 401	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 401	สุขศึกษา	0.5	4		
พ 021	พลศึกษา	0.5	4		
ว 421	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 431	เคมี	2.0	4		
ว 441	ชีววิทยา	2.0	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ล 048	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 011	คณิตศาสตร์	2.5	4		
อ 017	ภาษาอังกฤษ พลา 11	2.0	4		
อ 025	ภาษาอังกฤษ อ่าน-เขียน	1.0	3		
602164	ภาษาปักษ์ใต้	1.5	4		
	เพิ่มวิทยาการ 1				

กิจกรรม: ลักษณะนิสัย ผลการประเมิน: ด

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน		
			ตอบปกติ	แก้ตัว / กรณีพิเศษ	เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 402	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 402	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 402	สุขศึกษา	0.5	4		
พ 022	พลศึกษา	0.5	4		
602165	ภาษาปักษ์ใต้				
	เพิ่มวิทยาการ 2	1.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ล 049	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 012	คณิตศาสตร์	2.5	4		
อ 018	ภาษาอังกฤษ 1/2	2.0	4		
อ 026	ภาษาอังกฤษ อ่าน - เขียน	1.0	4		
ว 021	วิทยาศาสตร์	2.0	4		
ว 031	เคมี	1.5	4		
ว 041	ชีววิทยา	1.5	4		

กิจกรรม: รักความเป็นไทย ผลการประเมิน: ด

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	9	4.5
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	9	4.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	8	11.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	8	11.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.94	4.00
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.94	3.97
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	9	13.5
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	8	19.5
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	17	33
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2541

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน		
			ตอบปกติ	แก้ตัว / กรณีพิเศษ	เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 503	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 503	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 503	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 023		0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส ค410	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 013	คณิตศาสตร์	2.5	3		
ค 019	อนุกรมและลิมิต	2.0	4		
ค 026	การวิเคราะห์เชิงวิเคราะห์	1.0	4		
ว 022	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 032	เคมี	1.5	4		
ว 042	ชีววิทยา	1.5	4		
อ ค21ง6	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	1.5	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
คณิตศาสตร์	ผ	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน		
			ตอบปกติ	แก้ตัว / กรณีพิเศษ	เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 504	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 504	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 504	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 024	ซอฟบอล	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส ค411	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 014	คณิตศาสตร์	2.5	4		
ว 023	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 033	เคมี	1.5	4		
ว 043	ชีววิทยา	1.5	4		
อ 0110	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	1.0	4		
อ 02ค1	การสื่อสารภาษาอังกฤษ	1.0	4		
อ ค21ง7	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	1.5	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ฝึกงานปฏิบัติงาน	ผ	

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3	3
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3	3
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	13	13
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	13	13
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.75	3.96
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.84	3.91
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	15	18
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	34	47
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	49	65
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		ประเมินผล ลัพธ์กุล
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		ผู้ช่วยฯ ดีเลิศ แสนดี
ลงชื่อผู้ปกครอง		

ใช้หลักสูตร 1 1
พ.ศ. 2537 พ.ศ. 2537

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 605	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 605	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 605	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 025	[illegible]	0.5	3		
	วิชาเลือกเสรี				
ง 041.12	[illegible]	1.0	4		
ท 015	[illegible]	3.6	4		
ว 036 ง	[illegible]	1.0	4		
ว 041	[illegible] 15	2.0	4		
ว 024	[illegible]	2.0	4		
ว 034	[illegible]	1.5	4		
ว 044	[illegible]	1.5	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน
[illegible]	ผ.

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 606	ภาษาไทย	1.0			
ส 606	สังคมศึกษา	1.0			
พ 606	สุขศึกษา	0.5			
พ		0.5			
	วิชาเลือกเสรี				

กิจกรรม	ผลการประเมิน

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3.0	
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3.0	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	11.5	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	11.5	
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.93	
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.91	
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	21.0	
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	58.5	
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	79.5	
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	[illegible]	
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา	[illegible]	
ลงชื่อผู้ปกครอง		
[illegible]	1	
[illegible]	46	

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

บิดา_____อายุ_____ปี อาชีพ_____

มารดา **นางนิศากร ลิ้มสถิตย์** อายุ **55** ปี อาชีพ **แม่บ้าน**

ผู้ปกครอง_____อายุ_____ปี อาชีพ_____

2. เป็นบิดา มารดา ผู้ปกครอง ของ **นายเกษม ลิ้มสถิตย์**

3. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

4. ถ้าเป็นบิดามารดา ท่านมีบุตร **3** คน ชาย **1** คน หญิง **2** คน

อันดับ	อายุ	เพศ	ระดับการศึกษา	สถานที่เรียน/ทำงาน
คนที่ 1		ญ	ปริญญาตรี สถาบันฯราชมงคล	โรงเรียนรุ่งเจริญ
คนที่ 2		ญ	ปริญญาตรี บัญชี ม.เกษตรศาสตร์	บริษัทน้ำมันบางจาก
คนที่ 3		ช	ม.6	รร.พระโขนงพิทยาลัย
คนที่ 4				

นายเกษม ลิ้มสถิตย์ เป็นบุตรคนที่ **3**

5. รายได้ในครอบครัวของท่าน (รวมทั้งสามีภรรยา) ต่อเดือน (โดยประมาณ)

_____ต่ำกว่า 5,000 บาท ___/___5,001 – 10,000 บาท

_____10,001 – 50,000 บาท _____มากว่า 50,000 บาท

<u>ส่วนที่ 2</u> การอบรมเลี้ยงดู

1. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   ให้อิสระแก่ลูกในการแสดงความคิดเห็น
   และถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับความคิดเห็นของคุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร
   ก็ต้องใช้เหตุผลเข้าไป

2. **ตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก ๆคุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองบ้างไหม อย่างไร**
   ก็ช่วยเหลือตนเอง พอลูกโตพอที่จะทำอะไรได้ด้วยตนเองก็จะให้ทำ ไปข้างนอกก็ให้เขาเริ่มไปของเขาเอง บ้านกับโรงเรียนห่างกัน 1 กม. ก็ให้ลูกไปโรงเรียนเอง แล้วก็ค่อยๆปล่อย จะซื้อของเกี่ยวกับการเรียนก็ให้ไปเอง

3. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลืองานบ้านบ้างไหม ให้ลูกทำตั้งแต่อายุเท่าไร**
   ให้ทำ เป็นต้นว่าช่วยเกี่ยวกับการทำความสะอาดมุ้งลวด บางทีก็จัดห้องจัดอะไร ให้จัดห้องตั้งแต่ประถมปลายก็เริ่มแล้ว

4. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตั้งแต่ลูกยังเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ทำอะไรหรือได้ให้อะไรที่เป็นการส่งเสริมความสามารถในด้านต่าง ๆของลูกบ้าง**
   ก็ถ้าเกี่ยวกับอาหารก็ส่งเสริมให้เขากินนม และถ้าเกี่ยวกับกีฬาก็พยายาม ถ้าเขาชอบทางไหนก็พยายามหาของมาให้เขาเล่น และเกี่ยวกับทักษะนี่ก็มีสมัยนึงที่เขาชอบต่อเลโก้ ก็คือในวันเกิดเขาก็พยายามไปซื้อมาให้เขาเป็นการฝึกสมองไปในตัว

5. **คุณพ่อคุณแม่จะชมลูกหรือให้รางวัลแก่ลูกในกรณีใดบ้าง**
   เวลาที่เขาได้รับรางวัลมา บางครั้งจะมีอะไรพิเศษให้เขาหน่อยนึง บางครั้งวันเกิดก็มีให้
   เมื่อลูกเรียนได้ดีหรือมีผลการเรียนที่ดี คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร
   -

6. **คุณพ่อคุณแม่ได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูกอย่างไรบ้าง**
   ก็ถ้าทางโรงเรียนมีโครงการอะไรพิเศษก็จะให้การส่งเสริม เช่น การประกวดภาษาไทย

7. **ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบหรือสนใจอยากจะทำ คุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร**
   ถ้าหากมันไม่เหลือบ่ากว่าแรงที่จะส่งเสริมเขา ก็คิดว่าก็พยายามถึงที่สุด

8. **คุณพ่อคุณแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**
   แนะนำก็ไม่มีอะไรมากนัก เพราะว่าส่วนมากเขาก็ตัดสินใจของเขาถูกต้องและเขาก็มีพวกพี่ ๆ ช่วยเขาตัดสินใจช่วยเขาวิเคราะห์อีกที

9. **คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกไหม**
   ใช่ ต้องใกล้ชิดเขามากหน่อย
   เมื่ออยู่ร่วมกันพ่อแม่ลูกจะทำอะไรร่วมกันบ้าง

บางทีอยู่ในห้องนั่งเล่นดูภาพยนตร์หรือสารคดีอะไร บางทีเราก็ช่วยแนะนำเขา

10. คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง

ความซื่อสัตย์และความมีมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่น

11. คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองในเรื่องใดบ้าง

เกี่ยวกับการเรียนและการเข้ากิจกรรม

คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่ลูกในเรื่องใดเป็นพิเศษ

เกี่ยวกับการคบเพื่อนฝูง

12. คุณพ่อคุณแม่เคยลงโทษลูกไหม ลงโทษอย่างไร เพราะอะไรจึงลงโทษ

ก็ไม่เคย คือส่วนมากจะใช้วิธีการที่พูดกับเขาด้วยเหตุผล

ตั้งแต่ลูกเริ่มเป็นวัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้าลูกทำผิด คุณพ่อคุณแม่จะลงโทษลูกอย่างไร

-

13. ตั้งแต่เด็ก คุณพ่อคุณแม่ได้ฝึกความมีระเบียบวินัยแก่ลูกอย่างไรบ้าง

ก็ฝึก อย่างเช่นของเล่นก็พยายามหากล่องหาลังมาให้ใส่ กระเป๋านักเรียนลูกก็จะจัดของเขาเองทุกวัน เสื้อผ้าก็เก็บเข้าตู้ของเขาเอง

14. เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็ก ๆ จะชอบถามคำถามคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร

เกี่ยวกับการตอบปัญหาของเขาที่เขามาเฝ้าถาม ถ้าสามารถที่จะตอบทันทีได้ก็จะตอบเขา แต่ถ้าหากว่ายังไม่สามารถที่จะตอบเขาได้ก็ผลัดเวลาไปสัก 2-3 วัน บางครั้งก็ไปค้นหาตามหนังสือหรือไม่ก็ไปถามเกี่ยวกับผู้หลักผู้ใหญ่มาให้ความรู้แก่เขา

และเมื่อลูกชอบรื้อ ชอบค้นของ หยิบจับสิ่งของต่าง ๆ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไรกับลูก

สำหรับการรื้อค้น ตัวเขาเองจะเป็นคนเจ้าระเบียบ เขาจะเป็นของเขาโดยธรรมชาติคือเขาเล่นเสร็จ คือสอนเขาตั้งแต่เล็กว่าเล่นเสร็จจะต้องเก็บเข้าใส่กล่อง คือพยายามจะมีกล่องพลาสติกใหญ่ๆ เช่น การต่อเลโก้สมัยเด็กๆว่าพอต่อเสร็จแล้วต้องพยายามเก็บเข้ากล่อง เพราะว่าชิ้นนึงหายไปแล้วมันจะต่อไม่ได้ นั่นคือการเริ่มต้นของเขาแล้วพอต่อๆมาของอะไรที่มันยังไม่เป็นระเบียบ เขาก็จะพยายามเก็บของเขา แม้กระทั่งบ้านช่องที่มันรกหูรกตา พอเขาบ่นของเขามากๆแล้วเราไม่ได้เก็บ เขาจะต้องเป็นคนมาช่วยเก็บอีกที

15. คุณพ่อคุณแม่ได้มีการวางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ เพื่อให้ลูกปฏิบัติตามในเรื่องใดบ้างไหม

ไม่ได้วางไว้ตายตัว ต้องฟังเหตุผลของลูกเป็นข้อๆไป

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

2. ชื่อ – สกุล **เกษม ลิ้มสถิตย์**

3. เพศ **ช**

4. กำลังศึกษาชั้น **ม.6**

5. อายุ **18** ปี

6. ประวัติการศึกษา
   ชั้นอนุบาลเรียนที่โรงเรียน **รุ่งเรืองวิทยา** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้นประถมศึกษาเรียนที่โรงเรียน **รุ่งเรืองวิทยา** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ต้นเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ปลายเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

7. เป็นบุตรของนาย **รักษ์** นามสกุล **ลิ้มสถิตย์**

   นาง **นิศากร** นามสกุล **ลิ้มสถิตย์**

8. ใครเป็นผู้เลี้ยงดูนักเรียนมาตั้งแต่เด็ก **บิดามารดา**

9. เป็นระยะเวลานานเท่าใด **18** ปี

10. ประวัติของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครองของนักเรียน

    อาชีพ
    บิดา **รับจ้าง** มารดา **แม่บ้าน** ผู้ปกครอง

    ระดับการศึกษาสูงสุด
    บิดา **ป.4** มารดา **ปวช.** ผู้ปกครอง

ที่อยู่ปัจจุบันของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครอง
354 ถ.สรรพาวุธ บางนา กทม. โทรศัพท์. 393-4182

ส่วนที่ 2 การอบรมเลี้ยงดู

1. **นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ไหม**
   ได้
   นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่รู้สึกอย่างไรกับการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
   ไม่ว่าอะไร จะยอมรับและให้ความสำคัญพอสมควร

2. **นักเรียนช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านบ้างไหม**
   ช่วยบ้าง แต่เวลาส่วนใหญ่จะหมดไปกับการเรียน ตอนเย็นก็ช่วยบ้างช่วยถูบ้านบ้าง
   คุณพ่อคุณแม่ให้นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของนักเรียนเองไหม ทำอะไรบ้าง คุณพ่อคุณแม่ให้ทำตั้งแต่อายุเท่าไร
   ทำเองก็มีรีดผ้าบางครั้ง แม่จะรีดให้ส่วนใหญ่ เก็บกวาดห้องตัวเอง

3. **นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้โดยที่ไม่ต้องถามคุณพ่อคุณแม่ก่อนในเรื่องใดได้บ้าง**
   การคบเพื่อนคบเองได้ การเรียนพ่อแม่ปล่อยเลยตามสบาย ถ้าเป็นเรื่องไปเที่ยวก็จะจำกัด

4. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษในเรื่องใดบ้าง**
   ก็เรื่องการไปเที่ยวจะไม่ปล่อยมากเท่าที่ควร จะถามทุกครั้งว่าไปไหนกลับกี่โมง ถ้าจะกลับดึกก็ต้องโทรมา

5. **นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ อีกไหมทั้งกิจกรรมที่เป็นการหาความรู้เพิ่มเติมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนมีความสนใจ**
   เคยเรียนพิเศษเทอมที่แล้ว

6. **เมื่อนักเรียนทำความดีหรือทำอะไรได้ดีก็ตามรวมทั้งเรื่องการเรียนด้วย คุณพ่อคุณแม่จะชมหรือให้รางวัลแก่นักเรียนไหม**
   การเรียน ผลการเรียนดีบางครั้งก็ซื้อของขวัญอะไรมาให้และก็ให้เงินเป็นพิเศษ

7. **การที่นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนไหม อย่างไร**
   ขอไปเรียนพิเศษพ่อแม่ก็ให้เงินไปสมัครเรียน และหนังสือถ้าขอก็จะหามาให้

8. **นักเรียนคิดว่านักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   ใกล้ชิด เจอหน้ากันทุกวัน
   และเมื่อมีเวลาอยู่ร่วมกันมีกิจกรรมระหว่างพ่อแม่ลูกบ้างไหม อย่างไร

ทานข้าวร่วมกัน ดูโทรทัศน์

9. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนไหม**
เป็น
เรื่องใดบ้างที่นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
อดทน ขยันทำงาน รักลูก ดูแลเอาใจใส่พอสมควร

10. **บรรยากาศในครอบครัวของนักเรียนเป็นอย่างไร**
-

11. **นักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษไหม อย่างไร อะไรคือสาเหตุ**
เคยตอนเด็ก เพราะเล่นซนทำรองเท้าหาย
ตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้านักเรียนทำความผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษนักเรียนอย่างไร
ไม่มีลงโทษแล้ว

12. **นักเรียนคิดว่าระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนเป็นอย่างไร**
ถ้าไปไหนก็ต้องบอกก่อนว่าจะไปไหนกลับกี่โมงก็ต้องบอก จำกัดการใช้จ่ายบ้างบางครั้งไม่ให้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ถ้ามีเหตุผลพอสมควรก็จะให้

13. **นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนอย่างไรหรือนิสัยเป็นอย่างไร**
ร่าเริง เข้ากับเพื่อนได้ง่าย ใจดี

14. **นักเรียนคิดว่าอะไรคือแรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนดี**
อยากประสบความสำเร็จ อยากมีอนาคตที่ดี อยากให้พ่อแม่ดีใจ

ผลการเรียนตั้งแต่ชั้น ม.4 - ม.6 ของ เกษม ลิ้มสถิตย์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2540

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน: ตัดสินปกติ	ตัดสินแก้ตัว / สอบซ่อมเสริม	ตัดสินใหม่
	วิชาบังคับ				
ท 401	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 401	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 401	สุขศึกษา	0.5	4		
พ021	พลศึกษา	0.5	4		
ว 421	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 431	เคมี	2.0	4		
ว 441	ชีววิทยา	2.0	3		
	วิชาเลือกเสรี				
ส048	พระพุทธศาสนา	1.0	3		
ค011	คณิตศาสตร์	2.5	4		
อ017	ภาษาอังกฤษ				
	หลัก 11	2.0	4		
อ025	ภาษาอังกฤษ				
	อ่าน - เขียน	1.0	3		

กิจกรรม: รักษาวินัยดี — ผลการประเมิน: ผ

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน: ตัดสินปกติ	ตัดสินแก้ตัว / สอบซ่อมเสริม	ตัดสินใหม่
	วิชาบังคับ				
ท 402	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 402	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 402	สุขศึกษา	0.5	4		
พ 022	พลศึกษา	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 049	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 012	คณิตศาสตร์	2.5	4		
อ 018	ภาษาอังกฤษ	2.0	4		
อ 025	ภาษาอังกฤษ				
	อ่าน - เขียน	1.0	4		
ว 021	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 031	เคมี	1.5	4		
ว 041	ชีววิทยา	1.5	4		
ย 02499	ความรักชาติ	2.0	4		
	ปรัชญาเบื้องต้น				

กิจกรรม: รักษาวินัยดีมาก — ผลการประเมิน: ผ

สรุปผลการเรียน

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	9	3
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	9	3
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	6.5	13.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	6.5	13.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.74	4.00
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.74	3.87
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	19.5	12
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	6.5	20
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	15.5	32
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		

3

37

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2541

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว/กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 503	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 503	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 503	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 023		0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ค C410	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 013	คณิตศาสตร์	2.5	2		
อ 019	ภาษาอังกฤษพลัก 13	2.0	4		
ย 026	การอ่านเชิงวิเคราะห์	1.0	4		
ว 022	ฟิสิกส์	2.0	4		
ง 052	เคมี	1.5	3		
ว 042	ชีววิทยา	1.5	4		
ย 0166	สังคมกับสิ่งแวดล้อม	1.0	4		

กิจกรรม: วิทยาศาสตร์ — ผลการประเมิน: ผ

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว/กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 504	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 504	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 504	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 024	ชมรม	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
พ จ 024		1.0	4		
ค 0411	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 014	คณิตศาสตร์	2.5	3		
อ 023	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 053	เคมี	1.5	4		
ว 043	ชีววิทยา	1.5	4		
อ 0110	ภาษาอังกฤษพลัก	2.0	4		
อ 026	การอ่านเชิงวิเคราะห์	1.0	4		
ส 0250	สังคมกับสิ่งแวดล้อม	2.0	4		

กิจกรรม: ประดิษฐ์แก้ว — ผลการประเมิน: ผ

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3	3
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3	3
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	12.5	14.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	12.5	14.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.48	3.82
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.74	3.76
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	15	18
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	32.5	47
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	47.5	65
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		ปราโมทย์ สิมสุด
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		ผู้ช่วย ศักดิ์ แทพ
ลงชื่อผู้ปกครอง	นิศากร สัมฤทธิ์	นิศากร สัมฤทธิ์
โรงเรียนสันป่าตอง	ผ	ผ
สังกัด สพฐ. จ.เชียงใหม่	37 วัน	37

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / ภาคฤดูร้อน	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 605	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 605	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 605	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 025	ศาสนา	0.5	3		
	วิชาเลือกเสรี				
ค0412	คณิตศาสตร์	1.0	4		
ว015	วิทยาศาสตร์	2.0	4		
อ026 ง	ช่างเขียนแบบเบื้องต้น	1.0	4		
อ0111	ภาษาอังกฤษ	2.0	4		
ว024	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว034	เคมี	1.5	4		
ว044	ชีววิทยา	1.5	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ปภาศิริ แก้ว	ผ.	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / ภาคฤดูร้อน	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 606	ภาษาไทย	1.0			
ส 606	สังคมศึกษา	1.0			
พ 606	สุขศึกษา	0.5			
พ		0.5			
	วิชาเลือกเสรี				

กิจกรรม	ผลการประเมิน	

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3.0	
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3.0	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	11.5	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	11.5	
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.93	
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.29	
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	21.0	
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	58.5	
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	79.5	
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		

สอบได้ลำดับที่ 1
จำนวนนักเรียนทั้งหมด 46

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

บิดา_____อายุ_____ปี อาชีพ_____

มารดา **นางสิริวรรณ จิระวิวิทย์ปัญญา** อายุ **43** ปี อาชีพ **แม่บ้าน**

ผู้ปกครอง_____อายุ_____ปี อาชีพ_____

2. เป็นบิดา มารดา ผู้ปกครอง ของ **นายธนัญชัย จิระวิวิทย์ปัญญา**

3. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

4. ถ้าเป็นบิดามารดา ท่านมีบุตร **2** คน ชาย **2** คน หญิง **-** คน

อันดับ	อายุ	เพศ	ระดับการศึกษา	สถานที่เรียน/ทำงาน
คนที่ 1		ช	ม.6	รร.พระโขนงพิทยาลัย
คนที่ 2		ช	ป.2	
คนที่ 3				
คนที่ 4				

ธนัญชัย จิระวิวิทย์ปัญญา เป็นบุตรคนที่ **1**

5. รายได้ในครอบครัวของท่าน (รวมทั้งสามีภรรยา) ต่อเดือน (โดยประมาณ)

_____ต่ำกว่า 5,000 บาท ___/___5,001 – 10,000 บาท

_____10,001 – 50,000 บาท _____มากว่า 50,000 บาท

<u>ส่วนที่ 2</u> การอบรมเลี้ยงดู

1. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   ใช่
   และถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับความคิดเห็นของคุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร
   โดยมากจะปล่อยให้เขาตัดสินใจเอง แต่ทุกเรื่องโดยมากถ้าเขามีอะไรเขาก็จะมาปรึกษา ปรึกษาเสร็จเราก็ให้ความเห็นนิดหน่อย แล้วเขาก็จะตัดสินใจเอง

2. **ตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองบ้างไหม อย่างไร**
   ค่ะ ก็มี แต่เขาเป็นลูกคนโตก็จะดูแลใกล้ชิดมากหน่อย เขาเป็นลูกคนแรกด้วย เมื่อตอนเป็นเด็กเล็กมาก ๆเราก็จะทำให้เขาหมด

3. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลืองานบ้านไหม ให้ลูกทำตั้งแต่อายุเท่าไร**
   จะน้อยมาก คือจะปล่อยให้เรียนเต็มที่

4. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตั้งแต่ลูกยังเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ทำอะไรหรือได้ให้อะไรที่เป็นการส่งเสริมความสามารถในด้านต่าง ๆของลูกบ้าง**
   ส่งเสริมเหรอ โดยมากก็ไม่มีนะ มีแต่ว่าถ้าต้องการซื้อหนังสือเพิ่มเติมหรืออะไรนี่จะอนุญาตตลอด เขาต้องการหนังสือแบบเรียนอะไรที่นอกเหนือจากตำราเรียน เวลาไปเดินห้างไปอะไรเรื่องนี้เราก็สนับสนุน

5. **คุณพ่อคุณแม่จะชมลูกหรือให้รางวัลแก่ลูกในกรณีใดบ้าง**
   โดยมากจะไม่ค่อยให้ โดยมากช่วงไหนถ้าเห็นเรียนสอบได้ที่ดีก็พาไปกินนอกบ้านเท่านั้นแหละ ไอ้เรื่องซื้อของหรืออะไรไม่มี
   เมื่อลูกเรียนได้ดีหรือมีผลการเรียนที่ดี คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร
   -

6. **คุณพ่อคุณแม่ได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูกอย่างไรบ้าง**
   ก็ตอนเล็ก ๆเราจะเคี่ยวเข็ญและดูตลอดเรื่องการบ้าน เรื่องการเรียนตลอดเลยจนกระทั่งขึ้นมัธยมรู้ว่าเขาตัดสินใจเองหรือว่าช่วยเหลือตนเองได้ ปล่อย และความรู้เราไม่พอที่จะสอนขั้นนั้นแล้วก็ปล่อยแล้ว

7. **ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบหรือสนใจอยากจะทำ คุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร**
   เขาก็เป็นเด็กที่มีความคิด เขาก็ตัดสินใจหรือทำอะไรโดยมากก็อยู่ในกรอบ เขาก็ทำได้

8. **คุณพ่อคุณแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**
   ก็ทุกเรื่อง ถ้าเรื่องอะไรก็แล้วแต่ถ้าเขามาคุยด้วย เราก็รับฟังหมดอย่าไปบ่ายเบี่ยงหรือว่าอย่าไปทำว่าไม่สนใจ เราก็สนใจทุกเรื่องที่เขาคุยให้เราฟัง

9. **คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกไหม**
   ใกล้ เขามีอะไรก็ปรึกษากันตลอด

เมื่ออยู่ร่วมกันพ่อแม่ลูกจะทำอะไรร่วมกันบ้าง

ทุกอย่าง เวลารับประทานอาหารเราก็ต้องทานพร้อมหน้ากัน ไม่เคยว่าต้องใครทานก่อนก็เรียกว่าร่วมกัน อย่างวันอาทิตย์เวลาว่างจะต้องไปเดินห้าง ไปไหนก็ต้องไปด้วยกันหมดทั้งครอบครัว

10. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**

-

11. **คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองในเรื่องใดบ้าง**

คงจะทุกเรื่องละมั้ง เรื่องการเรียนต่อเรื่องอะไรต่างๆ โดยมากจะให้เขาตัดสินใจเองว่าเขาต้องการอย่างไร เราจะไม่ไปก้าวก่าย แค่เป็นที่ปรึกษาเท่านั้นก็พอ

คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่ลูกในเรื่องใดเป็นพิเศษ

ทุกวันนี้ก็ต้องเรื่องการเรียน คือต้องการให้เขาเรียนให้เต็มที่โดยไม่ต้อง คืองานบ้านหรือเรื่องอื่นไม่ต้องให้เขามาสนใจเลย

12. **คุณพ่อคุณแม่เคยลงโทษลูกไหม ลงโทษอย่างไร เพราะอะไรจึงลงโทษ**

ไม่เคยลงโทษรุนแรงหรอก รู้สึกว่าเลี้ยงลูกแบบไม่ค่อยได้ลงโทษลูกเลย เพราะว่าดูเขามีความคิดและก็ไม่เคยลงโทษอะไรรุนแรงเลย ระบบการตีจะไม่เคย โดยมากก็ได้แต่อธิบายหรือว่าบ่นอะไร แล้วเดี๋ยวเขาก็เข้าใจเอง

ตั้งแต่ลูกเริ่มเป็นวัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้าลูกทำผิด คุณพ่อคุณแม่จะลงโทษลูกอย่างไร

-

13. **ตั้งแต่เด็ก คุณพ่อคุณแม่ได้ฝึกความมีระเบียบวินัยแก่ลูกอย่างไรบ้าง**

มีค่ะ ตัวลูกเขาจะเป็นคนมีวินัย ไม่เกเร ลูกจะอยู่ในกรอบตลอด ไม่ห่วงเรื่องนี้เลย อาจเป็นเพราะตัวเด็กเองด้วย

14. **เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็กๆจะชอบถามคำถามคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร**

การตอบคำถามก็ตอบเท่าที่เราจะตอบได้ จะไม่บ่ายเบี่ยง

และเมื่อลูกชอบรื้อ ชอบค้นของ หยิบจับสิ่งของต่างๆ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร

การรื้อของค้นของก็มี ก็ให้ลูกทำไป เขาอยากจะดูจะศึกษาอะไรก็ให้ลูกทำไป แต่ลูกเขาจะไม่เล่นอะไรโลดโผนจนเกินไป

15. **คุณพ่อคุณแม่ได้มีการวางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ เพื่อให้ลูกปฏิบัติตามในเรื่องใดบ้างไหม**

ไม่มี ไม่มีกฎเกณฑ์อะไรตายตัว

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

2. ชื่อ – สกุล **ธนัญชัย จิระวิวิทย์ปัญญา**

3. เพศ **ช**

4. กำลังศึกษาชั้น **ม.6**

5. อายุ **17** ปี

6. ประวัติการศึกษา
   ชั้นอนุบาลเรียนที่โรงเรียน **เลียงแสงทอง** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้นประถมศึกษาเรียนที่โรงเรียน **วัฒนาศึกษา** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ต้นเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ปลายเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

7. เป็นบุตรของนาย **ธรรมนูญ** นามสกุล **จิระวิทย์ปัญญา**

   นาง **สิริวรรณ** นามสกุล **จิระวิทย์ปัญญา**

8. ใครเป็นผู้เลี้ยงดูนักเรียนมาตั้งแต่เด็ก **บิดามารดา**

9. เป็นระยะเวลานานเท่าใด **17 ปี**

10. ประวัติของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครองของนักเรียน

    อาชีพ
    บิดา **รับจ้าง** มารดา **แม่บ้าน** ผู้ปกครอง

    ระดับการศึกษาสูงสุด
    บิดา **มศ.5** มารดา **มศ.5** ผู้ปกครอง

ที่อยู่ปัจจุบันของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครอง
299/44 ซ.สุขุมวิท 66/1 (พูนสิน) บางจาก พระโขนง กรุงเทพฯ 10260 โทรศัพท์. 393-6359

ส่วนที่ 2 การอบรมเลี้ยงดู

1. **นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ไหม**
   ได้ แต่ต้องอยู่ในขอบเขตจำกัด คุณพ่อคุณแม่จะเป็นคนค่อนข้างมีเหตุผล
   นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่รู้สึกอย่างไรกับการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
   ก็รับฟัง

2. **นักเรียนช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านบ้างไหม**
   แทบไม่ได้ช่วย ส่วนใหญ่คุณแม่จะทำค่อนข้างมาก
   คุณพ่อคุณแม่ให้นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของนักเรียนเองไหม ทำอะไรบ้าง คุณพ่อคุณแม่ให้ทำตั้งแต่อายุเท่าไร
   ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวมากกว่า เช่น งานที่โรงเรียน ส่วนทางบ้านไม่ค่อยมี

3. **นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้โดยที่ไม่ต้องถามคุณพ่อคุณแม่ก่อนในเรื่องใดได้บ้าง**
   เรื่องเกี่ยวกับการใช้เงินในชีวิตประจำวันทุกๆวัน ใช้เองก็ไม่ได้บอก ถ้าเป็นเรื่องสอบถ้ากลุ้มใจก็จะเล่าให้คุณพ่อคุณแม่ฟังหมด ท่านก็รับฟัง

4. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษในเรื่องใดบ้าง**
   ท่านให้เวลากับการอ่านหนังสือค่อนข้างมาก เกี่ยวกับการเรียนค่อนข้างมาก เวลาอ่านหนังสือท่านจะไม่ค่อยมายุ่ง ปล่อยให้อ่านไป

5. **นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ อีกไหมทั้งกิจกรรมที่เป็นการหาความรู้เพิ่มเติมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนมีความสนใจ**
   ไม่มี

6. **เมื่อนักเรียนทำความดีหรือทำอะไรได้ดีก็ตามรวมทั้งเรื่องการเรียนด้วย คุณพ่อคุณแม่จะชมหรือให้รางวัลแก่นักเรียนไหม**
   ไม่มี เวลาเรียนดีก็เฉยๆ เพียงแต่ให้รักษาตรงจุดนี้เอาไว้

7. **การที่นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนไหม อย่างไร**
   จะเป็นเกี่ยวกับการเรียน ให้เป็นตัวของตัวเอง ไม่มีอะไรมากมาย

8. **นักเรียนคิดว่านักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   มี

และเมื่อมีเวลาอยู่ร่วมกันมีกิจกรรมระหว่างพ่อแม่ลูกบ้างไหม อย่างไร

จะรับประทานอาหารต้องรอให้พร้อมกันและมากินพร้อมกันทุกวัน เข้านอนก็ค่อนข้างพร้อมกันด้วย

9. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนไหม**

แน่นอน

เรื่องใดบ้างที่นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

คุณพ่อจะเป็นคนค่อนข้างสุภาพเรียบร้อย ไม่ติดยาเสพติด ไม่สูบบุหรี่ไม่อะไรเลย คุณแม่ก็เป็นคนขยันทำงานอดทนมาก บากบั่นสู้มาตลอด

10. **บรรยากาศในครอบครัวของนักเรียนเป็นอย่างไร**

อบอุ่น

11. **นักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษไหม อย่างไร อะไรคือสาเหตุ**

ตั้งแต่เด็กคุณพ่อจะชอบเอาเข็มขัดตีเพราะดื้อมาก บางทีก็ชอบย้อนผู้ใหญ่

ตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้านักเรียนทำความผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษนักเรียนอย่างไร

จะเป็นการพูด การเตือนเล็กๆน้อยๆ ไม่มีการลงโทษแล้ว

12. **นักเรียนคิดว่าระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนเป็นอย่างไร**

มีความเป็นกันเอง ไม่ตายตัว ไม่รุนแรง

13. **นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนอย่างไรหรือนิสัยเป็นอย่างไร**

มีคนบอกว่าเป็นคนขี้อาย ไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความเชื่อมั่น เป็นคนไม่ค่อยกล้าแสดงออก

14. **นักเรียนคิดว่าอะไรคือแรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนดี**

ส่วนหนึ่งอาจมาจากคุณพ่อคุณแม่ที่บอกเสมอด้วยว่าให้ตั้งใจเรียนดีๆ ผมก็พยามเต็มที่ ส่วนหนึ่งก็คือคงเป็นเพราะความจำเป็นในอนาคตที่จะต้องเรียนให้ดี

ผลการเรียนตั้งแต่ชั้น ม.4 - ม.6 ของ ธนัญชัย จิระวิวิทย์ปัญญา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2540

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: ตามปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 401	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 401	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 401	สุขศึกษา	0.5	4		
พ021	พลศึกษา	0.5	4		
ว 421	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 431	เคมี	2.0	4		
ว 441	ชีววิทยา	2.0	3		
	วิชาเลือกเสรี				
ง048	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 011	คณิตศาสตร์	2.5	4		
อ017	ภาษาอังกฤษ หลัก 11	2.0	4		
อ025	ภาษาอังกฤษ สาน-เขียน	1.0	2		

กิจกรรม: ลักษณะนิสัย — ผลการประเมิน: ผ

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: ตามปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 402	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 402	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 402	สุขศึกษา	0.5	4		
พ 022	พลศึกษา	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ง 049	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 012	คณิตศาสตร์	2.0	4		
อ 018	ภาษาอังกฤษ 12	2.0	4		
อ 025	ภาษาอังกฤษ อ่าน - เขียน	1.0	3		
ว 021	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 031	เคมี	1.0	4		
ว 041	ชีววิทยา	1.0	4		
ง 049	ลูกเสือ-เนตรนารี	2.0	4		

กิจกรรม: ลักษณะนิสัย — ผลการประเมิน: ผ

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	9	8
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	9	8
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	6.5	13.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	6.5	13.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.74	3.93
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.74	3.84
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	9	12
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	6.5	20
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	15.5	32
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		
ลำดับที่	3	4
เวียนตามหมายเลขประจำตัว	37	37

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2541

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 503	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 503	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 503	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 023		0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ล 0410	พจนานุกรมสนุก	1.0	3		
ค 013	คณิตศาสตร์	2.5	3		
อ 019	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3	2.0	3		
อ 026	ทหารสามเหล่าทัพ	1.0	3		
ว 022	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 032	เคมี	1.5	4		
ว 042	ชีววิทยา	1.5	4		
ส 0460	สังคมการปกครอง	1.0	4		

กิจกรรม: ภาษาไทย — ผลการประเมิน: ผ

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 504	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 504	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 504	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 024	ซอฟบอล	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 0411	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 014	คณิตศาสตร์	2.5	4		
ว 025	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 033	เคมี	1.5	4		
ว 043	ชีววิทยา	1.5	4		
อ 0110	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 4	2.0	4		
อ 0264	การสนทนาภาษาอังกฤษ	1.0	3		
ท 024	ร้องรำทำเพลงไทย	1.0	4		
ท 0250	ศาสนาเปรียบเทียบ	2.0	4		

กิจกรรม: กิจกรรมโรงเรียนสีขาวแก้ว — ผลการประเมิน: ผ

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3	3
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3	3
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	13.5	14.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	13.5	14.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.48	3.91
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.74	3.77
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	15	18
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	32.5	47
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	47.5	65
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		ปราณี ลิ้มสกุล
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		อ้อมใจ ศิริพงษ์
ลงชื่อผู้ปกครอง		

ได้ค่าหน่วยกิตเพิ่ม 4 2 รวม 37

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน: ตอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / ยกเว้น / สมบูรณ์	ผลการเรียน: ไม่ผ่าน
	วิชาบังคับ				
ท 605	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 605	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 605	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 005	พลศึกษา	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส0412	ภาษาอังกฤษ	1.0	4		
ง015	คอมพิวเตอร์	2.5	4		
ง026	วิทยาศาสตร์	1.0	3		
ง0111	ภาษาอังกฤษ	2.0	3		
ว024	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว034	เคมี	1.5	4		
ว044	ชีววิทยา	1.5	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ปฏิญาณตน	ผ	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน: ตอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / ยกเว้น / สมบูรณ์	ผลการเรียน: ไม่ผ่าน
	วิชาบังคับ				
ท 606	ภาษาไทย	1.0			
ส 606	สังคมศึกษา	1.0			
พ 606	สุขศึกษา	0.5			
พ		0.5			
	วิชาเลือกเสรี				

กิจกรรม	ผลการประเมิน	

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3.0	
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3.0	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	11.5	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	11.5	
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.75	
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.77	
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	21.0	
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	58.5	
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	79.5	
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		
จัดกิจกรรมแนะแนว	3	
จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม	46	

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

บิดา **นายประสิทธิ์ อเนกมุจลินท์** อายุ **52** ปี อาชีพ **ค้าขาย**

มารดา _____ อายุ _____ ปี อาชีพ _____

ผู้ปกครอง _____ อายุ _____ ปี อาชีพ _____

2. เป็นบิดา มารดา ผู้ปกครอง ของ **นางสาววิศา อเนกมุจลินท์**

3. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

4. ถ้าเป็นบิดามารดา ท่านมีบุตร **4** คน ชาย **-** คน หญิง **4** คน

อันดับ	อายุ	เพศ	ระดับการศึกษา	สถานที่เรียน/ทำงาน
คนที่ 1	28	ญ	ปริญญาโท ป.ตรี อักษรฯจุฬาฯ, ป.โท สหรัฐฯ	เดอะเนชั่น
คนที่ 2	27	ญ	ปริญญาตรี จุฬาฯ	บ.ตรวจสอบบัญชี
คนที่ 3	26	ญ	ปริญญาตรี จุฬาฯ	สำนักกฎหมาย
คนที่ 4	17	ญ	ม.6	รร.พระโขนงพิทยาลัย

นางสาววิศา อเนกมุจลินท์ เป็นบุตรคนที่ **4**

5. รายได้ในครอบครัวของท่าน (รวมทั้งสามีภรรยา) ต่อเดือน (โดยประมาณ)

_____ต่ำกว่า 5,000 บาท _____5,001 – 10,000 บาท

_____10,001 – 50,000 บาท _____มากกว่า 50,000 บาท

<u>ส่วนที่ 2</u> การอบรมเลี้ยงดู

1. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   ใช่
   ถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับความคิดเห็นของคุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร
   ถ้าเผื่อไม่ตรง ถ้าเผื่อมันไม่เกินความสามารถของผมที่จะแก้ไขผมก็จะสั่งสอนเขาว่าอย่างนั้นอย่างนี้ คือเป็นการปรึกษามากกว่าไม่ใช่เชิงบังคับอะไรแบบนี้

2. **ตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองบ้างไหม อย่างไร**
   อย่างนั้นเลย ให้ทำทุกอย่างมันต้องช่วยตัวเองหมด

3. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลืองานบ้านไหม ให้ลูกทำตั้งแต่อายุเท่าไร**
   ช่วย แกเป็นเด็กแกก็ทำเกือบทุกอย่าง คือว่าเขามีพี่สาวเขาก็ได้เรียนรู้จากพี่เขา แล้วเขาก็ทำเรื่อยมาเป็นทอด ๆ อย่างนี้

4. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตั้งแต่ลูกยังเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ทำอะไรหรือได้ให้อะไรที่เป็นการส่งเสริมความสามารถในด้านต่าง ๆของลูกบ้าง**
   แรก ๆในเรื่องเด็กเนี่ยนะ เมื่อก่อนนี้ผมทำอาชีพการงานเกี่ยวกับเรื่องรองเท้าที่บ้านที่รับงานเขามาทำแล้วมันก็ทำไปเรื่อย ๆ ก็ไม่เคยคิดเรื่องว่าจะในการศึกษาหรือว่าอะไร ไม่ค่อยสนใจเลยเมื่อก่อนมันเป็นอย่างนี้ แล้วมันก็เป็นเหตุบังเอิญว่าพอดีไปคบกับคนที่เขามีความรู้เขาเลยแนะแนวมาอะไรแบบนี้ว่าถ้าคนมีความรู้เนี่ยมันจะดีอย่างนั้นอย่างนี้อะไรแบบนี้ ก็เลยตั้งแต่นั้นก็เลยสนใจเรื่องนี้ขึ้นมาแบบนั้น ตัวผมเองกับแม่เขาเป็นคนไม่มีความรู้เท่าไหร่ ตั้งแต่นั้นมาผมก็เลยเน้นเรื่องการศึกษานี้มากเท่านั้นเอง

5. **คุณพ่อคุณแม่จะชมลูกหรือให้รางวัลแก่ลูกในกรณีใดบ้าง**
   ตรง ๆ แล้วผมจะไม่ค่อยเน้นเรื่องนี้ต่อหน้าเขา
   เมื่อลูกเรียนได้ดีหรือมีผลการเรียนที่ดี คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร
   ก็ดีใจ แต่อย่างที่ว่าไม่ค่อยออกนอกหน้าเท่าไหร่ พี่สาวเขาก็เรียนดีอยู่แล้วไม่ค่อยมีผลอะไร

6. **คุณพ่อคุณแม่ได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูกอย่างไรบ้าง**
   ก็เริ่มจากที่เพื่อนได้ให้คำแนะนำมาว่าถ้าเด็กมีการศึกษาจะมีผลดีหลาย ๆอย่าง ก็ได้ให้การส่งเสริมมาตั้งแต่ลูกคนแรกโดยการให้เรียนเสริมเพิ่มเติม และเพื่อนที่ได้ให้คำแนะนำมานั้นเขาก็เป็นอาจารย์สอนลูกด้วย ก็ได้ให้การสั่งสอนลูกถึงความสำคัญของการเรียนด้วย พอหลังจากนั้นน้อง ๆก็ได้ตามอย่างพี่สาวคนโตกันทุกคน อาจเป็นเพราะมีตัวอย่างจากพวกพี่ ๆก็ได้วิศาถึงเรียนได้ดี

7. **ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบหรือสนใจอยากจะทำ คุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร**
   ก็คิดว่าน่าจะส่งเสริม เพราะตัวเขาเองเขาก็มีความคิดที่ดี แล้วในบรรดาพี่น้องถ้าอายุเท่า ๆ กันรู้สึกว่าเขาจะฉลาดกว่าพี่เขาด้วย

8. **คุณพ่อคุณแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**

ก็เรื่องประสบการณ์เท่านั้นที่ผมจะให้ได้ การศึกษาอะไรพวกนี้ความรู้เรายังต้องกลับไปถามเขาเลย ก็มีแต่ประสบการณ์ที่เรามีมา สิ่งที่เขาไม่เคยเห็นไม่เคยพบอะไรอย่างนี้ที่เขาไม่เคยรู้มาก่อน ก็คงจะได้เท่านี้

9. **คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกไหม**

ใกล้ชิดมาก

เมื่ออยู่ร่วมกันพ่อแม่ลูกจะทำอะไรร่วมกันบ้าง

อย่างนี้มันอยู่ในครอบครัวเราที่อบอุ่นมากเลย คือจะกินด้วยกันตลอดถ้าขาดใครไปคนหนึ่ง ส่วนมากจะนั่งคอยกันอย่างนั้น นอกจากนั้นก็มีไปเที่ยวด้วยกัน ดูทีวี

10. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**

ก็เป็นคนที่แบบว่าครอบรัวผมมันอบอุ่นไม่เดินนอกลู่นอกทางอะไรแบบนี้ ตัวผมเองก็ไม่สูบบุหรี่ไม่กินเหล้า ไม่เที่ยวเตร่อะไรพวกนี้ มันก็เป็นตัวอย่างที่ดี ถ้าเรามีตัวอย่างที่ไม่ดีอย่างเช่นยกตัวอย่าง ลูกผมเป็นลูกสาวหมดนะ 4 คนเลย ถ้าสมมติเรามีลูกชายคนหนึ่งตัวเรากินเหล้าสูบบุหรี่ เราจะไม่มีทางสั่งสอนลูกได้เลย ถ้าเราสูบอยู่แล้วบอกว่าลูกอย่าไปสูบบุหรี่สูบแล้วไม่ดีอย่างนั้นอย่างนี้ ทั้ง ๆ ที่ตัวเราคาบบุหรี่อยู่อย่างนั้น กินเหล้าก็เหมือนกันกินจนเมามายทุกวัน แล้วลูกเราก็ตามอย่างเราแล้วเราจะไปสอนเขาได้อย่างไร ก่อนอื่นพ่อแม่จะต้องเป็นตัวอย่างแล้วทำในสิ่งที่ถูกต้อง อย่างผมไปมีเมียน้อยไปเที่ยวเตร่อะไรอย่างนี้แล้วจะไปสั่งสอนลูกอย่างไรมันก็ผิดแบบไป พอผิดแบบไปมันก็เพี้ยนไป พอเพี้ยนไปปุ๊บมันก็เป็นไปไม่ได้ที่จะมาสั่งสอนลูกให้มันได้ดี เพราะมันเป็นตัวอย่างที่ดีมันก็ทำไม่ได้แล้ว มันเป็นอย่างนี้

11. **คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองในเรื่องใดบ้าง**

ก็แทบทุกอย่างเลยเท่าที่เขาตัดสินใจแล้วเขาก็จะมาปรึกษาเรา เราก็เป็นตัวแก้ให้เขาก็เท่านั้นเอง ถ้าลงเอยกันได้ก็จะเอาส่วนที่ดีที่สุดไปทำเท่านั้นเอง ส่วนมากเราจะไม่ค่อยยื่นข้อเสนอให้เขาว่าต้องอย่างนั้นอย่างนี้

คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่ลูกในเรื่องใดเป็นพิเศษ

เกือบทุกอย่างเลย คือแบบสนิทกันมากดูเผิน ๆ จะเป็นคล้าย ๆ เพื่อนมากกว่า

12. **คุณพ่อคุณแม่เคยลงโทษลูกไหม ลงโทษอย่างไร เพราะอะไรจึงลงโทษ**

ก็มีก็ตอนเด็ก ๆ แบบดื้ออะไรอย่างนี้ พอโตแล้วก็คุยกันรู้เรื่องแล้วเท่าที่จำได้ก็ไม่มีปัญหาไม่มีอะไรเลย ตอนเล็กลงโทษด้วยการพูดแล้วด่าอะไรรุนแรงก็เท่านั้นเอง ถ้าเป็นสมัยก่อนรุ่นพ่อผมอย่างนั้นก็ต้องลงมือลงไม้กันใช้ไม้เรียว แต่เดี๋ยวนี้เขาไม่มีแล้วนี่เขาเลิก พอมาถึงรุ่นผมแล้วมันไม่มีแล้ว ใช้พูดอย่างเดียว

ตั้งแต่ลูกเริ่มเป็นวัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้าลูกทำผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษลูกอย่างไร

ก็ปกติเขาก็ไม่ได้ทำผิดอะไรที่แบบร้ายแรง ก็ไม่รู้จะลงโทษอะไรก็พูดจากันก็เท่านั้นเอง อาจจะว่ารุนแรงหน่อยอะไรอย่างนี้ มันไม่ใช่เรื่องอะไรที่แบบว่ามันถึงกับคอขาดบาดตายเรื่องร้ายแรงมันไม่มีเลย

13. **ตั้งแต่เด็กคุณพ่อคุณแม่ได้ฝึกความมีระเบียบวินัยแก่ลูกอย่างไรบ้าง**
ก็เป็นแบบพื้นฐานง่าย ๆ เป็นชาวบ้านทั่วไปธรรมดา ผมไม่ใช่มีครอบครัวที่เป็นคนร่ำรวยมีเงินทองอะไรแบบนั้น ไม่มี ก็เลยเลี้ยงดูอะไรแบบนี้เป็นแบบทั่วไปธรรมดาอย่างนี้

14. **เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็ก ๆ จะชอบถามคำถามคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร**
เราก็จะอธิบายให้เขาฟัง
และเมื่อลูกชอบรื้อ ชอบค้นของ หยิบจับสิ่งของต่าง ๆ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไรกับลูก
มันเป็นอย่างนี้นะ เด็กเนี่ยนะถ้าฉลาดนะมันจะมีแววความชนมันจะมากกว่าคนอื่น เด็กนะมันจะแปลกอยู่ตรงนี้ แล้วเวลาเราให้อะไรเขาเล่นเขาจะเล่นได้เกือบทุกอย่างเลย วิศาเขาเป็นอย่างนั้นคือไม่ว่าอะไรก็แล้วแต่ถ้าเราให้เขาเล่นเขาจะเล่นได้หมดเขาดัดแปลงได้อะไรได้ เขาเล่นเองได้ ปกติถ้าเด็กที่ไม่ค่อยฉลาดนะเขาจะเล่นเฉพาะสิ่งที่เขาต้องการถ้าไม่ชอบเขาจะไม่เล่น แต่วิศาเขาเล่นเกือบทุกอย่างเลย ถ้าเราเอาของอะไรให้เขาเล่นเขาจะเล่น แต่พี่เขากลับไม่ค่อยเล่นเหมือนอย่างเขา ก็แปลกอยู่ตรงนี้

15. **คุณพ่อคุณแม่ได้มีการวางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ เพื่อให้ลูกปฏิบัติตามในเรื่องใดบ้างไหม**
คืออยากให้ลูกเขาเรียนเก่ง คือจะไม่ค่อยให้ลูกทำงานให้เรียนอย่างเดียว คุณแม่จะทำเอง เมื่อก่อนก็มีให้ล้างจานทำอะไร แต่ 3 ปีหลังนี่ไม่ได้ให้เขาทำอะไรเลย

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

2. ชื่อ – สกุล **วิศา อเนกมุจลินท์**

3. เพศ **ญ**

4. กำลังศึกษาชั้น **ม.6**

5. อายุ **17** ปี

6. ประวัติการศึกษา
   ชั้นอนุบาลเรียนที่โรงเรียน - จังหวัด -

   ชั้นประถมศึกษาเรียนที่โรงเรียน **สมาหารศึกษา** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ต้นเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ปลายเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

7. เป็นบุตรของนาย **ประสิทธิ์** นามสกุล **อเนกมุจลินท์**

   นาง **เล็ก** นามสกุล **อเนกมุจลินท์**

8. ใครเป็นผู้เลี้ยงดูนักเรียนมาตั้งแต่เด็ก **บิดามารดา**

9. เป็นระยะเวลานานเท่าใด **17 ปี**

10. ประวัติของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครองของนักเรียน

    อาชีพ
    บิดา **ค้าขาย** มารดา **แม่บ้าน** ผู้ปกครอง

    ระดับการศึกษาสูงสุด
    บิดา **ม.ต้น** มารดา - ผู้ปกครอง

ที่อยู่ปัจจุบันของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครอง

19 ซ.จิตตพงษ์ สุขุมวิท 58 บางจาก พระโขนง กทม. 10250 โทรศัพท์. 332-1783

ส่วนที่ 2 การอบรมเลี้ยงดู

1. **นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ไหม**
   ได้
   นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่รู้สึกอย่างไรกับการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
   รู้สึกว่าจะได้รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นเพิ่มขึ้น ไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองอย่างเดียว

2. **นักเรียนช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านบ้างไหม**
   ช่วย กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างจาน จัดที่นอน
   คุณพ่อคุณแม่ให้นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของนักเรียนเองไหม ทำอะไรบ้าง คุณพ่อคุณแม่ให้ทำตั้งแต่อายุเท่าไร
   ประมาณ 8 – 9 ขวบ

3. **นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้โดยที่ไม่ต้องถามคุณพ่อคุณแม่ก่อนในเรื่องใดได้บ้าง**
   เรื่องการเรียน เช่นชอบเรียนอะไร อยากเรียนวิชาอะไรเพิ่มเติมก็ตัดสินใจได้เอง ไม่ต้องถาม

4. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษในเรื่องใดบ้าง**
   เรื่องการเรียนและสุขภาพ

5. **นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ อีกไหมทั้งกิจกรรมที่เป็นการหาความรู้เพิ่มเติมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนมีความสนใจ**
   เกี่ยวกับพวกเล่นกีฬา เล่นวอลเล่บอลและกิจกรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ พวกคอร์สเวิร์ดหรือคำคม

6. **เมื่อนักเรียนทำความดีหรือทำอะไรได้ดีก็ตามรวมทั้งเรื่องการเรียนด้วย คุณพ่อคุณแม่จะชมหรือให้รางวัลแก่นักเรียนไหม**
   เกี่ยวกับการเรียน ถ้าทำคะแนนได้ดีก็จะมีชมและบางทีถ้าดีจนถึงขั้นสอบได้ที่ 1 ก็จะให้ของขวัญ

7. **การที่นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนไหม อย่างไร**
   ช่วยเหลือมากด้านการเงินเพราะต้องให้เงินไปเรียนพิเศษและให้เวลา เวลาใกล้สอบพ่อแม่ก็จะช่วยแบ่งเบาเรื่องงานบ้าน ซึ่งปกติจะทำงานบ้านเยอะให้มีเวลาอ่านหนังสือเยอะขึ้น

8. **นักเรียนคิดว่านักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   ใกล้ชิดมาก
   และเมื่อมีเวลาอยู่ร่วมกันมีกิจกรรมระหว่างพ่อแม่ลูกบ้างไหม อย่างไร

ดูโทรทัศน์ด้วยกัน กินข้าวด้วยกัน

9. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนไหม**
เป็นแบบอย่างที่ดี
เรื่องใดบ้างที่นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
เกี่ยวกับความอดทน

10. **บรรยากาศในครอบครัวของนักเรียนเป็นอย่างไร**
-

11. **นักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษไหม อย่างไร อะไรคือสาเหตุ**
มี เพราะกลับบ้านเย็นไม่ยอมโทรมาบอก ทำให้เป็นห่วง
ตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้านักเรียนทำความผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษนักเรียนอย่างไร
จะใช้วิธีว่าก่อน ถ้าว่าแล้วยังดื้อยังเถียงก็จะตีด้วย

12. **นักเรียนคิดว่าระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนเป็นอย่างไร**
ให้ฟังพ่อแม่พูด พ่อแม่พูดอะไรให้เชื่อฟังไม่ออกนอกลู่นอกทาง กลับบ้านตรงเวลา

13. **นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนอย่างไรหรือนิสัยเป็นอย่างไร**
ร่าเริง มีเพื่อนเยอะดี ใช้เวลาว่างยังไม่ค่อยเป็นประโยชน์เท่าไร ส่วนมากจะหนักคุยกับเพื่อน ๆ

14. **นักเรียนคิดว่าอะไรคือแรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนดี**
น่าจะเป็นพ่อแม่ด้วยที่ส่งเสริมว่าน่าจะตั้งใจเรียนไว้ อย่างอื่นอย่าไปสนใจมาก ให้ตั้งใจเรียนก่อน

ผลการเรียนตั้งแต่ชั้น ม.4 - ม.6 ของ วิศา อเนกมุจลินท์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2540

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน
	วิชาบังคับ		
ท 401	ภาษาไทย	1.0	4
ส 401	สังคมศึกษา	1.0	4
พ 401	สุขศึกษา	0.5	4
พ ค21	พลศึกษา	0.5	4
ว 421	ฟิสิกส์	2.0	4
ว 431	เคมี	2.0	4
ว 441	ชีววิทยา	2.0	3
	วิชาเลือกเสรี		
ส 048	พระพุทธศาสนา	1.0	4
ค 011	คณิตศาสตร์	2.5	4
อ 017	ภาษาอังกฤษ พลัก 11	2.0	3
อ 025	ภาษาอังกฤษ สำนวนไทย	1.0	3

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน
	วิชาบังคับ		
ท 402	ภาษาไทย	1.0	4
ส 402	สังคมศึกษา	1.0	4
พ 402	สุขศึกษา	0.5	4
พ ค22	พลศึกษา	0.5	4
	วิชาเลือกเสรี		
ส ค49	พระพุทธศาสนา	1.0	4
ค ค12	คณิตศาสตร์	2.5	4
อ ค18	ภาษาอังกฤษ 12	2.0	4
อ ค25ก	ภาษาอังกฤษ สำนวนไทย	1.0	3
ว ค21	ฟิสิกส์	2.0	4
ว ค31	เคมี	1.5	4
ว ค41	ชีววิทยา	1.5	4
พส 101	เพิ่มเพื่อนเพื่อน		
	ลิง 1	2	3

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
วิทยาศาสตร์	ผ	

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ศิลปะพื้นบ้าน	ผ	

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	9	8
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	9	8
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	6.5	13.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	6.5	13.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.67	3.81
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.67	3.75
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	9	12
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	6.5	20
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	15.5	32
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		

6

37

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2541

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 503	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 503	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 503	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 023		0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ฮ้ 0410	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 013	คณิตศาสตร์	2.5	3		
ว 014	ภาษาอังกฤษเล่ม 3	2.0	4		
ว 026	การอ่านสังเขปภาษา	1.0	4		
ว 022	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 032	เคมี	1.5	4		
ว 042	ชีววิทยา	1.5	4		
ท 0328	หลักการใช้ภาษาไทย	1.0	4		

กิจกรรม — **ผลการประเมิน**

ภาษาไทย	ผ	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 504	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 504	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 504	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 024	ซ็อฟบอล	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ท 0411	ฟังพูดภาษาอังกฤษ	1.0	4		
ค 014	คณิตศาสตร์	2.5	3		
ว 023	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 033	เคมี	1.5	4		
ว 043	ชีววิทยา	1.5	4		
ว 0110	ภาษาอังกฤษเล่ม 4	2.0	4		
ว 0126	การอ่านสังเขปภาษา	1.0	4		
ฮ 0161	ร้องเพลงไทย	1.0	4		
ฮ 0249	เทคนิคฟุตบอลเบื้องต้น	2.0	4		

กิจกรรม — **ผลการประเมิน**

ปรับพื้นฐานอย่างเข้มข้น	ผ	

สรุปผลการเรียน

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3	3
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3	3
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	13.5	14.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	13.5	14.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.74	3.82
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.74	3.76
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	18	18
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	33.5	47
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	51.5	65
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		

ลำดับที่ 5 4

ผู้ปกครองมีความเห็นว่า 37 คน 37

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: ตอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 605	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 605	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 605	สุขศึกษา	0.5	2		
พ 025	[illegible]	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส0412	[illegible]	1.0	4		
ส 015	[illegible]	3.5	4		
ง 026 ง	[illegible]	1.0	4		
ง 0111	[illegible]	2.0	3		
ว 024	[illegible]	2.0	4		
ว 034	[illegible]	1.5	3		
ว 044	[illegible]	1.5	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
[illegible]	ผ่าน	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน: ตอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 606	ภาษาไทย	1.0			
ส 606	สังคมศึกษา	1.0			
พ 606	สุขศึกษา	0.5			
พ		0.5			
	วิชาเลือกเสรี				

กิจกรรม	ผลการประเมิน	

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	30	
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	30	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	11.5	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	11.5	
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.68	
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.75	
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	210	
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	28.5	
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	29.5	
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	[illegible]	
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา	[illegible]	
ลงชื่อผู้ปกครอง	[illegible]	

[illegible] 5

[illegible] 46

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

บิดา_____อายุ_____ปี อาชีพ_____

มารดา **นางพิมพ์พรรณ กลั่นหอม** อายุ **43** ปี อาชีพ **พนักงานบริษัท**

ผู้ปกครอง_____อายุ_____ปี อาชีพ_____

2. เป็นบิดา มารดา ผู้ปกครอง ของ **นายพีระศักดิ์ กลั่นหอม**

3. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

4. ถ้าเป็นบิดามารดา ท่านมีบุตร **2** คน ชาย **2** คน หญิง **-** คน

อันดับ	อายุ	เพศ	ระดับการศึกษา	สถานที่เรียน/ทำงาน
คนที่ 1	18	ช	ม.6	รร.พระโขนงพิทยาลัย
คนที่ 2	13	ช	ป.6	รร.บุรารักษ์
คนที่ 3				
คนที่ 4				

นายพีระศักดิ์ กลั่นหอม เป็นบุตรคนที่ **1**

5. รายได้ในครอบครัวของท่าน (รวมทั้งสามีภรรยา) ต่อเดือน (โดยประมาณ)

_____ต่ำกว่า 5,000 บาท _____5,001 – 10,000 บาท

__/__10,001 – 50,000 บาท _____มากว่า 50,000 บาท

<u>ส่วนที่ 2</u> **การอบรมเลี้ยงดู**

1. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   ก็ตามใจเขา ก็แล้วแต่เขา แต่ส่วนมากเขาอยู่บ้านเขาจะไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นอะไร
   ถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับความคิดเห็นของคุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร
   ถ้าเกี่ยวกับเรื่องการเรียนก็จะตามใจเขา เขาอยากเรียนอะไรก็ตามใจเขาแต่ก็แนะนำเขาว่าจบมาก็ให้มันมีการมีงานทำมันจะได้ อนาคตเราไม่ใช่จบมาแล้วมันว่างเปล่า

2. **ตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองบ้างไหม อย่างไร**
   ก็มี เขาก็ทำการบ้านเอง ก็ช่วยดูแลเขาด้วยก็ช่วยดูเขาอีกที

3. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลืองานบ้านไหม ให้ลูกทำตั้งแต่อายุเท่าไร**
   ส่วนมากจะไม่ค่อยได้ทำ ก็มีกินข้าวก็ให้ล้างจานเองอย่างนี้ก็มี ซักเสื้อผ้าเองก็มีบ้าง ให้ทำตอนโตแล้ว ม.1 เล็ก ๆนี่จะทำให้เอง

4. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตั้งแต่ลูกยังเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ทำอะไรหรือได้ให้อะไรที่เป็นการส่งเสริมความสามารถในด้านต่าง ๆของลูกบ้าง**
   รู้สึกจะไม่ค่อยมี ก็แล้วแต่เขาถ้าเขามีอะไรก็ เขาอยากจะทำอะไรก็ตามใจเขา ส่วนมากอยู่บ้านเขาก็ไม่ค่อยมีแสดงอะไร ไม่แน่ใจว่าอยู่โรงเรียนกับอยู่บ้านจะเหมือนกันหรือเปล่า แต่เราดูแล้วในสิ่งที่เขาทำมันไม่ผิดเราก็ตามใจเขา

5. **คุณพ่อคุณแม่จะชมลูกหรือให้รางวัลแก่ลูกในกรณีใดบ้าง**
   ส่วนมากก็จะถามเขาว่าสอบเป็นอย่างไรบ้าง ถ้าโอ. เค. บอกว่าดีใช้ได้อะไรแบบนี้ บางครั้งเล็ก ๆ ก็มีรางวัลให้ แต่โตขึ้นนี่จะไม่ค่อยมีอะไรให้ ตอนเล็ก ๆ ให้ช่วงวันเกิดมากกว่า จะไปรวมทีเดียวหรือไม่ก็ปีใหม่อะไรแบบนี้ก็เป็นพวกของเล่น ตอนเด็ก ๆ ก็เป็นพวกของเล่นซื้ออะไรพวกนี้ให้
   เมื่อลูกเรียนได้ดีหรือมีผลการเรียนที่ดี คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร
   ก็ชมเขา แต่ส่วนเรื่องรางวัลคงยังไม่ได้ให้อะไรเขาช่วงนี้เพราะยังไม่พร้อมหลาย ๆ อย่าง เขาก็ขอเรื่องคอมพิวเตอร์อยู่ก็ยังไม่พร้อมให้เขา

6. **คุณพ่อคุณแม่ได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูกอย่างไรบ้าง**
   ยังไงดีละ ส่วนมากเขาจะช่วยเหลือตัวเองนะ เริ่มโตมานี่ไม่ค่อยอะไรเขาเท่าไหร่จะปล่อยเขา แต่เล็ก ๆ จะค่อนข้างเกี่ยวกับเขามากจะเอาใจใส่ดูแลการเรียนเขาตลอด พอโตขึ้นนี่เห็นเขาก็ช่วยเหลือตนเองได้บ้างพยายามจะปล่อยเขาแต่ก็ดูแลบ้าง

7. **ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบหรือสนใจอยากจะทำ คุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร**
   ก็ต้องดูด้วยนะว่าที่เขาทำไปมันมีผลดีบ้างหรือไม่ดีอย่างไรต้องดูในแง่นั้นอีกที

8. **คุณพ่อคุณแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**

ส่วนมากเขาก็ไม่ค่อยปรึกษาอะไรเท่าไหร่ เขาเป็นคนไม่ค่อยพูดแต่มีถามเขา ส่วนมากก็จะตามใจเขา นะแต่เราก็ดูด้วยว่าสิ่งที่เขาทำมันดีไม่ดี ถ้าไม่ดีเราก็ต้องเตือนเขา ส่วนมากเขาจะเป็นเด็กดีไม่ค่อยเกไม่เกเร ตั้งใจเรียนดี

9. **คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกไหม**
ก็เจอกันทุกวัน เช้าก็เจอเย็นก็เจอ อยู่ด้วยกัน
เมื่ออยู่ร่วมกันพ่อแม่ลูกจะทำอะไรร่วมกันบ้าง
ส่วนมากก็มีกินข้าวพร้อมกัน นั่งดูทีวีด้วยกัน ก็มีอาจจะคุยกันบ้างถามว่าเป็นอย่างไรเรียนเป็นอย่างไรบ้าง อยากจะเรียนอะไรก็มีคุย ๆ พวกนี้

10. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**
ความมีระเบียบมั้งคะ หลายสิ่งหลายอย่างคือก็สอนเขาให้มีระเบียบ รู้จักเก็บทำรู้จักเก็บหอมรอมริบ

11. **คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองในเรื่องใดบ้าง**
ช่วงเขาโตมานี่ ส่วนมากจะให้เขาตัดสินใจเองในเกือบทุกเรื่อง แต่ก็ส่วนมากจะเน้นเรื่องการเรียนมากกว่าอยากจะให้เขาเรียนในทางที่แบบ ก็แล้วแต่เขา ส่วนมากจะเน้นเรื่องการเรียนมากกว่าสนใจเรื่องการเรียนแล้วก็เรื่องชีวิตประจำวันส่วนตัวเขา อย่างการไปเที่ยวเตร่ก็คอยเตือนเขาว่าดูเขาไปเที่ยวยังไงอะไรอย่างนี้
คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่ลูกในเรื่องใดเป็นพิเศษ
เรื่องการเรียน

12. **คุณพ่อคุณแม่เคยลงโทษลูกไหม ลงโทษอย่างไร เพราะอะไรจึงลงโทษ**
มี เด็ก ๆ มีดีโดนดีบ้าง แต่โตนี่จะไม่ค่อยดีจะมีแต่ว่า เตือน แต่ถ้าเด็ก ๆ นี่จะตีบ่อย ตอนโตถ้าทำผิดจะใช้การเตือน แต่ส่วนมากเขาไม่ค่อยมีทำผิดอะไรจะน้อยมากคือทำอะไรเขาจะรู้ตัวเขา

13. **ตั้งแต่เด็กคุณพ่อคุณแม่ได้ฝึกความมีระเบียบวินัยแก่ลูกอย่างไรบ้าง**
ตื่นเช้าปลุกให้เขาหัดตื่นเช้า ไปโรงเรียนแต่เช้าเพราะนี่ทุกวันนี้เขาก็ไปโรงเรียนแต่เช้า ความมีระเบียบทุกอย่างอะไรจะสอนเขาหมด เตือนเขา

14. **เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็ก ๆ จะชอบถามคำถามคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร**
เวลาเขาถามก็จะตอบเขาแล้วก็อธิบายว่าเป็นอย่างไร ส่วนมากเขาจะเรียนรู้ด้วยตัวเองตั้งแต่เด็ก เขาจะคุยเก่งช่างอ่านหนังสือช่างอะไร เขาจะเรียนรู้ด้วยตัวเขาเองส่วนมากขวนขวายหาความรู้ด้วยตัวเอง
และเมื่อลูกชอบรื้อ ชอบค้นของ หยิบจับสิ่งของต่าง ๆ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไรกับลูก
ถ้าเรื่องซนนี่พีระศักดิ์จะไม่ค่อยซนนะ แต่ชอบจะอ่านพวกการ์ตูน อ่านหนังสือที่มันได้ความรู้อะไรพวกนั้น จะคุยเก่งเรื่องความรู้รอบตัวนี่จะเก่ง เป็นเด็กใฝ่รู้ชอบอ่านหนังสือ ชอบอะไร ใครพูดอะไรจะรู้หมดใครคุยอะไรกับเขาได้ เรียกว่าความรู้รอบตัวเนี่ยคุยกับเขาได้

15. คุณพ่อคุณแม่ได้มีการวางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ เพื่อให้ลูกปฏิบัติตามในเรื่องใดบ้างไหม

ก็ไม่ได้วางกฎเกณฑ์อะไร อยู่ที่ตัวลูกมากกว่า อย่างเรื่องการเรียนก็แล้วแต่ลูก แต่ก็ช่วยดูเขาอีกที

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

2. ชื่อ – สกุล **พีระศักดิ์ กลั่นหอม**

3. เพศ **ช**

4. กำลังศึกษาชั้น **ม.6**

5. อายุ **18** ปี

6. ประวัติการศึกษา
   ชั้นอนุบาลเรียนที่โรงเรียน **รุ่งเรืองวิทยา** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้นประถมศึกษาเรียนที่โรงเรียน **รุ่งเรืองวิทยา** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ต้นเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ปลายเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

7. เป็นบุตรของนาย **ทนงศักดิ์** นามสกุล **กลั่นหอม**

   นาง **พิมพ์พรรณ** นามสกุล **กลั่นหอม**

8. ใครเป็นผู้เลี้ยงดูนักเรียนมาตั้งแต่เด็ก **บิดามารดา**

9. เป็นระยะเวลานานเท่าใด **18 ปี**

10. ประวัติของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครองของนักเรียน

    อาชีพ
    บิดา **รับราชการ** มารดา **พนักงานบริษัท** ผู้ปกครอง

    ระดับการศึกษาสูงสุด
    บิดา **อนุปริญญา** มารดา **ปริญญาตรี** ผู้ปกครอง

ที่อยู่ปัจจุบันของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครอง

60/123 หมู่ 1 ถ.บุญศิริ ต.บางเมือง อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270 โทรศัพท์. 383-1271

ส่วนที่ 2 การอบรมเลี้ยงดู

1. **นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ไหม**
   ถ้าเป็นกับคุณแม่สนิทกันก็ได้ แต่กับคุณพ่อไม่ค่อยสนิทกันแต่ก็ยังแสดงความคิดเห็นได้
   นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่รู้สึกอย่างไรกับการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
   รับฟังทุกเรื่อง

2. **นักเรียนช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านบ้างไหม**
   มีบ้าง เวลาว่าง ตั้งแต่ขึ้น ม.6 ส่วนใหญ่เวลาว่างก็ดูหนังสือมากขึ้นก็เลยไม่ค่อยได้ช่วย
   คุณพ่อคุณแม่ให้นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของนักเรียนเองไหม ทำอะไรบ้าง คุณพ่อคุณแม่ให้ทำตั้งแต่อายุเท่าไร
   ซักผ้า ดูแลห้อง ทุกอย่างที่เป็นของส่วนตัวก็ต้องทำเองอยู่แล้ว เริ่มทำตั้งแต่ขึ้น ม.ปลาย บางอย่างก็ทำตั้งแต่ขึ้นมัธยม เช่น ซักผ้า

3. **นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้โดยที่ไม่ต้องถามคุณพ่อคุณแม่ก่อนในเรื่องใดได้บ้าง**
   ถ้าตัดสินใจเองได้ก็คือทุกเรื่อง ไม่ต้องถามเพียงแต่ว่าให้บอกก่อน อยากทำอะไรก็ได้ถ้าไม่ผิด เพียงแต่ให้บอกก่อนว่าจะทำอะไรเท่านั้น

4. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษในเรื่องใดบ้าง**
   ส่วนใหญ่จะเท่า ๆ กันในทุกเรื่อง ไม่มีพิเศษ

5. **นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ อีกไหมทั้งกิจกรรมที่เป็นการหาความรู้เพิ่มเติมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนมีความสนใจ**
   ปีนี้คงไม่มีส่วนใหญ่จะอยู่กับเพื่อน เพื่อนทำอะไรก็ทำแบบนั้นด้วย

6. **เมื่อนักเรียนทำความดีหรือทำอะไรได้ดีก็ตามรวมทั้งเรื่องการเรียนด้วย คุณพ่อคุณแม่จะชมหรือให้รางวัลแก่นักเรียนไหม**
   ไม่ค่อยชมส่วนใหญ่ก็รู้กันอยู่แล้ว แค่มีความรู้สึกดี ๆ คือทำอะไรให้พ่อแม่ก็รู้สึกดีไม่มีอะไรมากมาย เช่น ยิ้มให้

7. **การที่นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนไหม อย่างไร**
   ตั้งแต่เด็ก ๆ ที่สอนให้ตั้งใจเรียนและรู้ว่าการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ

8. **นักเรียนคิดว่านักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**

มีบ้าง

และเมื่อมีเวลาอยู่ร่วมกันมีกิจกรรมระหว่างพ่อแม่ลูกบ้างไหม อย่างไร

อยู่บ้านว่าง ๆ ก็ดูหนังฟังเพลงด้วยกัน พ่อแม่ทำตัวเหมือนวัยรุ่น ส่วนใหญ่จะทำอะไรที่แบบเด็กทำ แต่บางครั้งก็ทำกับข้าวด้วยกัน กินสุกี้ด้วยกันก็จะช่วยกันทำ

9. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนไหม**

แน่นอน

เรื่องใดบ้างที่นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

ในทุก ๆ เรื่อง เพราะมีอะไรจะทำอะไรจะดูจากแม่ก่อนว่าถ้าแม่ทำแล้วมันดีก็จะทำ

10. **บรรยากาศในครอบครัวของนักเรียนเป็นอย่างไร**

ดี ก็เป็นครอบครัวที่ดีครอบครัวหนึ่ง

11. **นักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษไหม อย่างไร อะไรคือสาเหตุ**

มี ตั้งแต่เด็ก ๆ จะดื้อซนธรรมดา จะลงโทษโดยกักบริเวณและตัดเงิน

ตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้านักเรียนทำความผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษนักเรียนอย่างไร

-

12. **นักเรียนคิดว่าระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนเป็นอย่างไร**

ไม่ค่อยมีอะไรตายตัวว่าต้องทำ ไม่ทำ เพียงแต่ทุกคนรู้อยู่แล้วว่าต้องทำอะไร ไม่ต้องทำอะไร อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ ไม่เป็นกฎเกณฑ์ไม่มีใครทำอะไรที่ไม่ดีอยู่แล้ว

13. **นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนอย่างไรหรือนิสัยเป็นอย่างไร**

ก็เหมือนคนธรรมดา แต่อาจจะสมองดีกว่าคนอื่นและอาจเข้ากับเพื่อนง่าย

14. **นักเรียนคิดว่าอะไรคือแรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนดี**

คิดว่าเรามีอนาคตของเรา เราควรจะทำอย่างไรแค่นั้นเอง

ผลการเรียนตั้งแต่ชั้น ม.4 - ม.6 ของ พีระศักดิ์ กลั่นหอม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2540

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: ตอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / ฉุกเฉิน	ผลการเรียน: ไม่ผ่าน
	วิชาบังคับ				
ท 401	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 401	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 401	สุขศึกษา	0.5	4		
พ021	พลศึกษา	0.5	4		
ว 421	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 431	เคมี	2.0	4		
		2.0	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 048	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 011	คณิตศาสตร์	2.5	4		
อ 017	ภาษาอังกฤษ หลัก 11	2.0	4		
อ 025	ภาษาอังกฤษ อ่าน-เขียน	1.0	2		

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: ตอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / ฉุกเฉิน	ผลการเรียน: ไม่ผ่าน
	วิชาบังคับ				
ท 402	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 402	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 402	สุขศึกษา	0.5	4		
พ 022	พลศึกษา	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 049	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 012	คณิตศาสตร์	2.5	4		
อ 018	ภาษาอังกฤษ 12	2.0	4		
อ 025	ภาษาอังกฤษ อ่าน-เขียน	1.0	4		
ว 021	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 031	เคมี	1.5	3		
ว 041	สัตววิทยา	1.5	4		
ร 049	ลูกเสือ-เนตรนารี				
	เสริมวิชาการ	2	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
รักษาสาธารณสถาน	ด	

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
รักษาสาธารณสถาน	ด	

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	9	3
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	9	3
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	6.5	13.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	6.5	13.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.87	3.90
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.87	3.89
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	9	12
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	6.5	20
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	15.5	32
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง ผลการเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2541

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน		
			ระดับ	สอบแก้ตัว	หมายเหตุ
	วิชาบังคับ				
ท 503	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 503	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 503	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 023		0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
เลข 410	คณิตศาสตร์	1.0	4		
ค 013	คณิตศาสตร์	2.5	2		
อ 019	ภาษาอังกฤษเพื่อการ	2.0	4		
อ 026	การสนทนาภาษาอังกฤษ	1.0	4		
ว 022	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 032	เคมี	1.5	3		
ว 042	ชีววิทยา	1.5	4		
ร 0166	ดนตรีไทยปฏิบัติ	1.0	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ศิลปศึกษา	ผ	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน		
			ระดับ	สอบแก้ตัว	หมายเหตุ
	วิชาบังคับ				
ท 504	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 504	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 504	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 024	ซ้อฟบอล	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 0411	พระพุทธศาสนา	1.5	3		
ค 014	คณิตศาสตร์	1.5	3		
อ 023	ฟิสิกส์	2.0	4		
อ 033	เคมี	1.5	3		
อ 043	ชีววิทยา	1.5	4		
อ 0110	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	2.0	4		
อ 026 ก.	การอ่านเชิงวิเคราะห์	1.0	4		
พ 0024	กรีฑาและลู่ลานเพื่อชีวิต	1.0	4		
ร 0250	ดนตรีไทย	2.0	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ประดิษฐ์แก้ว	ผ	

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3	3
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3	3
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	13.5	14.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	13.5	14.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.48	3.74
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.75	3.75
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	15	18
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	32.5	47
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	47.5	65
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		ประดิษฐ์ แก้วกล้า
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		

ได้เฉลี่ยปี 4 6
ได้หน่วยกิตสะสม 37 37

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน: ปกติ	ผลการเรียน: สมศ.พิเศษ / ซ่อม	ผลการเรียน: ไม่ผ่าน
	วิชาบังคับ				
ท 605	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 605	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 605	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 025	ลูกเสือ	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ค0412	คณิตศาสตร์สูงขึ้น	1.0	4		
ค015	คณิตศาสตร์ธุรกิจ	2.5	3		
ง024	อิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น	1.0	4		
ง0111	ช่างสุขหนัง 15	2.0	4		
ว024	ทัศนศิลป์	2.0	3		
ว034	ดนตรี	1.5	2		
ว044	ชีววิทยา	1.5	3		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ประชาธิปไตย	ผ	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน: ปกติ	ผลการเรียน: สมศ.พิเศษ / ซ่อม	ผลการเรียน: ไม่ผ่าน
	วิชาบังคับ				
ท 606	ภาษาไทย	1.0			
ส 606	สังคมศึกษา	1.0			
พ 606	สุขศึกษา	0.5			
พ		0.5			
	วิชาเลือกเสรี				

กิจกรรม	ผลการประเมิน	

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3.0	
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3.0	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	11.5	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	11.5	
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.34	
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.67	
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	21.0	
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	58.5	
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	79.5	
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		
สัญลักษณ์	8	
จำนวนนักเรียนทั้งหมด	46	

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

บิดา **นายประพัฒน์ จินตามฤทธิ์** อายุ **53** ปี อาชีพ **ค้าขาย**

มารดา_____ อายุ_____ ปี อาชีพ_____

ผู้ปกครอง_____ อายุ_____ ปี อาชีพ_____

2. เป็นบิดา มารดา ผู้ปกครอง ของ **นายชวลิต จินตามฤทธิ์**

3. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

4. ถ้าเป็นบิดามารดา ท่านมีบุตร **2** คน ชาย **2** คน หญิง **-** คน

อันดับ	อายุ	เพศ	ระดับการศึกษา	สถานที่เรียน/ทำงาน
คนที่ 1	21	ช	ปริญญาตรี	สถาบันฯลาดกระบัง
คนที่ 2	17	ช	ม.6	รร.พระโขนงพิทยาลัย
คนที่ 3				
คนที่ 4				

นายชวลิต จินตามฤทธิ์ เป็นบุตรคนที่ **2**

5. รายได้ในครอบครัวของท่าน (รวมทั้งสามีภรรยา) ต่อเดือน (โดยประมาณ)

_____ ต่ำกว่า 5,000 บาท _____ 5,001 – 10,000 บาท

_____ 10,001 – 50,000 บาท _____ มากว่า 50,000 บาท

<u>ส่วนที่ 2</u> การอบรมเลี้ยงดู

1. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   ก็มี
   ถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับความคิดเห็นของคุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร
   ถ้าไม่มีเหตุผลที่ดีพอสมควรเราก็ไม่อนุญาต

2. **ตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองบ้างไหม อย่างไร**
   ก็รู้สึกจะช่วยเหลือตนเองมาตลอด อย่างตั้งแต่เล็กก็เคยเรียนประจำก็เป็นส่วนที่ทำให้ช่วยตัวเอง

3. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลืองานบ้านไหม ให้ลูกทำตั้งแต่อายุเท่าไร**
   ตอนเด็ก ๆ มี ตอนนี้ก็ให้ช่วยแต่ว่าเขาไม่ทำ เวลาไม่ค่อยจะว่างก็เลยไม่ได้ทำ

4. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตั้งแต่ลูกยังเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ทำอะไรหรือได้ให้อะไรที่เป็นการส่งเสริมความสามารถในด้านต่าง ๆของลูกบ้าง**
   ไม่ค่อยมี ถ้าเขาอยากสนใจอะไรเราก็ส่งเสริม โดยตรงแล้วเราไม่ได้ไปปูทางหรืออะไรในทำนองนั้น

5. **คุณพ่อคุณแม่จะชมลูกหรือให้รางวัลแก่ลูกในกรณีใดบ้าง**
   ก็มีชม ทำดีมาเราก็ชม ให้รางวัลก็มีอย่างเรียนดีก็มีรางวัลบ้าง อย่างพาไปดูหนังไปเลี้ยงข้าวอย่างนี้
   เมื่อลูกเรียนได้ดีหรือมีผลการเรียนที่ดี คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร
   -

6. **คุณพ่อคุณแม่ได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูกอย่างไรบ้าง**
   ก็ปกติ ไม่ได้ส่งเสริมอะไรมาก

7. **ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบหรือสนใจอยากจะทำ คุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร**
   ก็ปล่อยเขา ให้เขาทำไปโดยอิสระ

8. **คุณพ่อคุณแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**
   ถ้าเขามีมาปรึกษาเราก็ให้คำแนะนำไป ก็ทุกเรื่องถ้าเขายอมมาปรึกษาเรา

9. **คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกไหม**
   ก็มี
   เมื่ออยู่ร่วมกันพ่อแม่ลูกจะทำอะไรร่วมกันบ้าง
   กิจกรรมร่วมกันมันก็ไม่ค่อยมีอะไร ตอนนี้เด็กวัยรุ่นเขาก็อยากติดเพื่อนมากกว่า

10. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**
    ก็ทั่ว ๆ ไป ไม่มีอะไรที่ชัดเจน

11. คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองในเรื่องใดบ้าง

ก็ต้องดูแล้วแต่สถานการณ์ที่เป็นเหตุการณ์ที่เขาจะตัดสินใจ อันนี้มันต้องพูดโดยกว้าง ๆ เจาะจงไม่ได้

คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่ลูกในเรื่องใดเป็นพิเศษ

เรื่องสุขภาพ แกไม่ค่อยยอมทานผักห่วงเรื่องการรับประทานอาหาร

12. คุณพ่อคุณแม่เคยลงโทษลูกไหม ลงโทษอย่างไร เพราะอะไรจึงลงโทษ

ก็เคย ผิดก็ต้องลงโทษเมื่อเด็ก ๆ ก็เคยตีบ้าง

ตั้งแต่ลูกเริ่มเป็นวัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้าลูกทำผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษลูกอย่างไร

ก็ดุว่า ต่อว่า โตแล้วไม่ดีแล้ว

13. ตั้งแต่เด็กคุณพ่อคุณแม่ได้ฝึกความมีระเบียบวินัยแก่ลูกอย่างไรบ้าง

ก็ฝึกให้มีระเบียบวินัย แต่เด็กค่อนข้างซนดื้อก็รู้สึกจะออกนอกลู่นอกทางหน่อยเรื่องระเบียบวินัย ก็พยายามปรามปรามไม่ได้ก็ผ่อน ๆ จะเอาแต่ใจเราฝ่ายเดียวก็ไม่ได้

14. เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็ก ๆ จะชอบถามคำถามคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร

คำถามเยอะมาก ก็ตอบไป เขาถามอะไรมาเราก็ต้องตอบชี้แจงไป

และเมื่อลูกชอบรื้อ ชอบค้นของ หยิบจับสิ่งของต่าง ๆ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไรกับลูก

ก็ไม่ได้ว่าอะไร เขาเป็นคนช่างถามแต่ไม่ได้เป็นคนช่างที่ว่าจะแกะของโน่นดู ไม่เป็นอย่างนั้น

15. คุณพ่อคุณแม่ได้มีการวางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ เพื่อให้ลูกปฏิบัติตามในเรื่องใดบ้างไหม

ส่วนใหญ่เขาจะจัดการของเขาเอง ไม่เคยไปดูแลเขาเลย บางครั้งอาจารย์ส่งไปสอบแข่งขันอะไร ๆ เขาก็ไปเองหมด จัดการของเขาเองหมด

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

2. ชื่อ – สกุล **ชวลิต จินตามฤทธิ์**

3. เพศ **ช**

4. กำลังศึกษาชั้น **ม.6**

5. อายุ **17** ปี

6. ประวัติการศึกษา
   ชั้นอนุบาลเรียนที่โรงเรียน **สองพี่น้อง** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้นประถมศึกษาเรียนที่โรงเรียน **สหะพาณิชย์** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ต้นเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ปลายเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

7. เป็นบุตรของนาย **ประพัฒน์** นามสกุล **จินตามฤทธิ์**

   นาง **มาริษา** นามสกุล **จินตามฤทธิ์**

8. ใครเป็นผู้เลี้ยงดูนักเรียนมาตั้งแต่เด็ก **บิดามารดา**

9. เป็นระยะเวลานานเท่าใด **17 ปี**

10. ประวัติของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครองของนักเรียน

    อาชีพ
    บิดา **ค้าขาย** มารดา **ค้าขาย** ผู้ปกครอง

    ระดับการศึกษาสูงสุด
    บิดา **ปริญญาตรี** มารดา **มศ.5** ผู้ปกครอง

ที่อยู่ปัจจุบันของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครอง

229/6 สุขุมวิท 101 บางจาก พระโขนง กทม. 10260 โทรศัพท์. 331-3517-8

ส่วนที่ 2 การอบรมเลี้ยงดู

1. **นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ไหม**
   ได้
   นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่รู้สึกอย่างไรกับการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
   รับฟัง ถ้ามีขึ้นเสียงบ้างเล็กน้อยก็จะว่า ว่าก้าวร้าวเพราะแม่ชอบซักมากซ้ำ ๆ

2. **นักเรียนช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านบ้างไหม**
   ช่วยหลายอย่าง ซักผ้า กวาดบ้าน ถูบ้าน ตากผ้า เทขยะ ล้างจาน
   คุณพ่อคุณแม่ให้นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของนักเรียนเองไหม ทำอะไรบ้าง คุณพ่อคุณแม่ให้ทำตั้งแต่อายุเท่าไร
   ได้ทำเอง ทำตั้งแต่อายุ 12 ขวบ

3. **นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้โดยที่ไม่ต้องถามคุณพ่อคุณแม่ก่อนในเรื่องใดได้บ้าง**
   ทุกอย่าง ส่วนใหญ่ทุกอย่าง ซื้อของก็ตัดสินใจเองได้หมด ไปเที่ยวก็บอกไว้แล้วก็ไปได้

4. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษในเรื่องใดบ้าง**
   งานภายในบ้าน ท่านจะถามว่าทำนู่นหรือยังทำนั่นหรือยัง

5. **นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ อีกไหมทั้งกิจกรรมที่เป็นการหาความรู้เพิ่มเติมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนมีความสนใจ**
   ไม่มี

6. **เมื่อนักเรียนทำความดีหรือทำอะไรได้ดีก็ตามรวมทั้งเรื่องการเรียนด้วย คุณพ่อคุณแม่จะชมหรือให้รางวัลแก่นักเรียนไหม**
   มีเรื่องการเรียน มีบ้าง ถ้าสอบได้ที่ 1 หรือสอบได้เกรดดี ๆ ก็จะพาไปดูหนังพาไปกินข้าวพาไปเลี้ยง

7. **การที่นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนไหม อย่างไร**
   ส่งเสริมโดยคอยให้อ่านหนังสือ

8. **นักเรียนคิดว่านักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   ไม่ค่อยใกล้ชิด เพราะไม่ค่อยได้เจอกัน
   และเมื่อมีเวลาอยู่ร่วมกันมีกิจกรรมระหว่างพ่อแม่ลูกบ้างไหม อย่างไร
   ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยได้เจอ เวลาทานข้าวก็ต่างคนต่างกิน ก็มีออกไปทานข้าวอาทิตย์นึงครั้งนึง

9. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนไหม**
ไม่ดีทั้งหมด
เรื่องใดบ้างที่นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
ความคิด ลักษณะการคิด การรับฟังเหตุผลคนอื่น

10. **บรรยากาศในครอบครัวของนักเรียนเป็นอย่างไร**
-

11. **นักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษไหม อย่างไร อะไรคือสาเหตุ**
เคย ถูกตีถูกว่า เพราะซนดื้อ
ตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้านักเรียนทำความผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษนักเรียนอย่างไร
มีแต่ถูกว่า ไม่ถูกตี

12. **นักเรียนคิดว่าระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนเป็นอย่างไร**
ถ้าแบ่งงานอะไรให้ เราต้องรับผิดชอบงานของเรา ถ้าไม่ทำก็จะถูกว่า

13. **นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนอย่างไรหรือนิสัยเป็นอย่างไร**
ไม่ค่อยยอมแพ้คนอื่น ชอบเหตุผล ใจดีกับเพื่อน

14. **นักเรียนคิดว่าอะไรคือแรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนดี**
ไม่ค่อยมี ส่วนใหญ่ก็คือทำได้ก็ได้ ไม่ค่อยมีอะไรผลักดันว่าเราต้องพยายามอ่านหนังสือต้องสอบให้ได้ที่ 1 นะ ไม่ค่อยคิดอย่างนั้น

ผลการเรียนตั้งแต่ชั้น ม.4 - ม.6 ของ ชวลิต จินตามฤทธิ์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2540

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: ตอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 401	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 401	สังคมศึกษา	1.0	3		
พ 401	สุขศึกษา	0.5	4		
พ021	พลศึกษา	0.5	4		
ว421	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว431	เคมี	2.0	4		
ว441	ชีววิทยา	2.0	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส048	พระพุทธศาสนา	1.0	3		
ค011	คณิตศาสตร์	2.5	4		
อ017	ภาษาอังกฤษ หลัก 11	2.0	4		
อ025	ภาษาอังกฤษ อาน-เขียน	1.0	3		

กิจกรรม: รักมาตุภูมิ — ผลการประเมิน: ๙

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: ตอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 402	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 402	สังคมศึกษา	1.0	3		
พ 402	สุขศึกษา	0.5	3		
พ022	พลศึกษา	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ร 049	พระพุทธศาสนา	1.0	3		
ค 012	คณิตศาสตร์	2.5	4		
อ 018	ภาษาอังกฤษ 12	2.0	4		
อ 025	ภาษาอังกฤษ อ่าน-เขียน	1.0	4		
ว 021	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 031	เคมี	1.5	4		
ว 041	ชีวะ	1.5	4		
ง 049	ความรู้พื้นฐาน	2.0	4		

กิจกรรม: รักมาตุภูมิ — ผลการประเมิน: ๙

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	9	3
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	9	3
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	6.5	13.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	6.5	13.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.45	3.84
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.45	3.67
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	9	12
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	6.5	20
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	15.5	32
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง	ประพิมพ์	ประพิมพ์

ลำดับที่ 9
ตัวอย่างนักเรียนเต็ม 37

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2541

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 503	ภาษาไทย	1.0	2		
ส 503	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 503	สุขศึกษา	0.5	2		
พ 023		0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ค 0410	พระพุทธศาสนา	1.0	3		
ค 013	คณิตศาสตร์	2.5	3		
ว 019	เทคโนโลยีสารสนเทศ	2.0	4		
ว 026	การดำเนินชีวิตประหยัด	1.0	4		
ว 022	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 032	เคมี	1.5	3		
ว 042	ชีววิทยา	1.5	4		
ร 0162	ค่ายอาทรพัฒนา ม.6	1.0	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน
ภาษาไทย	ผ

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 504	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 504	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 504	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 024	ชมรม	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ค 0411	พระพุทธศาสนา	1.0	3		
ค 014	คณิตศาสตร์	2.5	4		
ว 023	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 033	เคมี	1.5	4		
ว 043	ชีววิทยา	1.5	4		
ว 0110	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	1.0	4		
ว 026 ก	การดำเนินชีวิตประหยัด	1.0	4		
ร 0158	ธรรมะแก่ไทย	1.0	4		
ร 0250	ตารางตำแหน่ง	2.0	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน

สรุปผลการเรียน

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3	3
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3	3
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	12.5	14.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	12.5	14.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.48	3.91
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.61	3.69
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	18	18
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	33.5	47
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	47.5	65
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		ปรเมศวร์ ...
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา	...	...
ลงชื่อผู้ปกครอง	ประพันธ์	ประพันธ์ ...

ได้เรียนซ้ำ
ตามหลักสูตรใหม่

4
37 หน่วย

4
37 หน่วย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2543

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / ซ่อมเสริม	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 605	ภาษาไทย	1.0	2		
ส 605	สังคมศึกษา	1.0	3		
พ 605	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 625	ลูกเสือ	0.5	3		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 0412	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 015	คณิตศาสตร์	2.5	4		
อ 0267	ภาษาอังกฤษเรื่องน่ารู้	1.0	4		
อ 0111	ภาษาอังกฤษระดับ 1	2.0	4		
ว 024	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 034	เคมี	1.5	4		
ว 044	ชีววิทยา	1.5	2		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ลูกเสือ	ผ่าน	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / สอบซ่อมเสริม	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 606	ภาษาไทย	1.0			
ส 606	สังคมศึกษา	1.0			
พ 606	สุขศึกษา	0.5			
พ		0.5			
	วิชาเลือกเสรี				

กิจกรรม	ผลการประเมิน		

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3.0	
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3.0	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	11.5	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	11.5	
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.51	
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.66	
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	21.0	
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	58.5	
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	79.5	
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		
สอบได้ลำดับที่	6	
จำนวนนักเรียนทั้งหมด	46	

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

บิดา **นายศุภชัย ทองเรืองรอง** อายุ **46** ปี อาชีพ **ค้าขาย**

มารดา _____ อายุ _____ ปี อาชีพ _____

ผู้ปกครอง _____ อายุ _____ ปี อาชีพ _____

2. เป็นบิดา มารดา ผู้ปกครอง ของ **นางสาวศุภรัตน์ ทองเรืองรอง**

3. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

4. ถ้าเป็นบิดามารดา ท่านมีบุตร **4** คน ชาย **1** คน หญิง **3** คน

อันดับ	อายุ	เพศ	ระดับการศึกษา	สถานที่เรียน/ทำงาน
คนที่ 1	17	ญ	ม.6	รร.พระโขนงพิทยาลัย
คนที่ 2	15	ญ	ม.2	รร.พระโขนงพิทยาลัย
คนที่ 3	6	ช	ป.1	รร. พิพัฒนา
คนที่ 4	5	ญ	อนุบาล 3	รร.ใจรักอนุบาล

นางสาวศุภรัตน์ ทองเรืองรอง เป็นบุตรคนที่ **1**

5. รายได้ในครอบครัวของท่าน (รวมทั้งสามีภรรยา) ต่อเดือน (โดยประมาณ)

_____ต่ำกว่า 5,000 บาท _____5,001 – 10,000 บาท

__/__10,001 – 50,000 บาท _____มากว่า 50,000 บาท

<u>ส่วนที่ 2</u> **การอบรมเลี้ยงดู**

1. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   ปกติก็จะเป็นอย่างนั้น
   ถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับความคิดเห็นของคุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร
   ก็ต้องอธิบายให้เขาฟังว่าอะไรมันควรอะไรไม่ควร

2. **ตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองบ้างไหม อย่างไร**
   ส่วนใหญ่แล้วจะให้ช่วยเหลือตนเองมากกว่าที่จะเข้าไปช่วยอะไรเขา เช่น ทานข้าวปกติก็จะให้ทานเอง ให้ทานตามเวลาให้ตรงเวลาด้วย และทำอะไรแล้วปกติจะให้เขาช่วยตัวเองคือเก็บกวาดทำความสะอาดบ้าง

3. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลืองานบ้านไหม ให้ลูกทำตั้งแต่อายุเท่าไร**
   ก็ให้ช่วยบ้าง เช่น งานครัว งานทำความสะอาดบ้างเล็กน้อยในส่วนที่เขาจะต้องทำ ให้ลูกทำมาตั้งแต่เล็ก

4. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตั้งแต่ลูกยังเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ทำอะไรหรือได้ให้อะไรที่เป็นการส่งเสริมความสามารถในด้านต่าง ๆของลูกบ้าง**
   โดยปกติแล้วคือจะถามเขาว่าเขาชอบอะไร แล้วก็ส่วนใหญ่จะปล่อยเขาให้เขาตัดสินใจด้วยตัวเขาเอง

5. **คุณพ่อคุณแม่จะชมลูกหรือให้รางวัลแก่ลูกในกรณีใดบ้าง**
   โดยปกติเรื่องชมก็โอ.เค. มีชมบ้าง แต่เรื่องให้รางวัลนี่ไม่ค่อย ไม่ค่อยทำเพราะอาจจะติดเป็นนิสัย
   เมื่อลูกเรียนได้ดีหรือมีผลการเรียนที่ดี คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร
   เรื่องการเรียนจริง ๆ แล้วเนี่ยนะ ผมคิดว่าเป็นที่ตัวเขาเองด้วยเพราะว่าไม่ค่อยได้ยุ่งกับเขาสักเท่าไหร่ เรื่องทำการบ้านอะไรต่าง ๆนี่ก็ปล่อยเขา เว้นเวลาเขาไม่เข้าใจอะไรเขาก็จะมาถาม

6. **คุณพ่อคุณแม่ได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูกอย่างไรบ้าง**
   ก็อย่างที่บอกคือเขาต้องการอยากจะได้เรื่องเกี่ยวกับการเรียนก็ไม่ได้ขัด และส่วนใหญ่แล้วคือปล่อยเขาอิสระเหมือนกับเรื่องการเรียนเหมือนกันก็ให้เขาเลือกเอง เขาอยากเรียนอะไรก็ปล่อยเขา

7. **ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบหรือสนใจอยากจะทำ คุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร**
   ก็ควรจะส่งเสริม

8. **คุณพ่อคุณแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**
   ก็ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการศึกษาบ้าง แล้วก็เรื่องส่วนตัว

9. **คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกไหม**
   อยู่ด้วยกันตลอด เช้าผมก็ไปส่งเย็นก็ไปรับ
   เมื่ออยู่ร่วมกันพ่อแม่ลูกจะทำอะไรร่วมกันบ้าง

ส่วนใหญ่แล้วทำร่วมกันเนี่ยก็มีทานข้าว ดูหนัง ฟังเพลง อะไรอย่างนี้นะในทำนองนี้

10. คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง

อาจจะเป็นเรื่องความอบอุ่นที่ได้อยู่ด้วยกันมาตลอด

11. คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองในเรื่องใดบ้าง

เรื่องการเรียน ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะนั้น ส่วนเรื่องการแต่งตัวอะไรพวกนี้ก็อาจจะมีการแนะนำเขาบ้างแต่งตัวให้เหมาะสมอะไรอย่างนี้

คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่ลูกในเรื่องใดเป็นพิเศษ

ก็มีอาจจะเรื่องการเรียนก็สอบถามเขานะเรื่องการเรียนเนี่ย

12. คุณพ่อคุณแม่เคยลงโทษลูกไหม ลงโทษอย่างไร เพราะอะไรจึงลงโทษ

เคยเมื่อประมาณสักสมัยเขายังเด็ก หลังจากพอโตมาแล้วก็ไม่เคยก็มีดุว่าบ้าง

ตั้งแต่ลูกเริ่มเป็นวัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้าลูกทำผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษลูกอย่างไร

ก็ได้แต่ดุเท่านั้น

13. ตั้งแต่เด็กคุณพ่อคุณแม่ได้ฝึกความมีระเบียบวินัยแก่ลูกอย่างไรบ้าง

ก็ฝึกประจำเลยความเป็นระเบียบเนี่ย เรื่องเก็บกวาดทำความสะอาดเรื่องทำอะไรแล้วต้องเก็บให้เรียบร้อยอย่าทิ้งไว้ คือคุณแม่เขาไม่ได้อยู่กับเขามาตั้งแต่เขา 6 ขวบ

14. เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็ก ๆ จะซอบถามคำถามคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร

ก็พยายามตอบ เขาก็จะไปเรื่อยหละพวกนี้เพราะเจอบ่อยมากสมัยเด็กเล็ก ๆ เนี่ย ทำไมอย่างงั้นทำไมอย่างงี้ก็ตอบไปเรื่อย

และเมื่อลูกชอบรื้อ ชอบค้นของ หยิบจับสิ่งของต่าง ๆ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไรกับลูก

แต่ถ้าพูดถึงศุภรัตน์แล้วเขาไม่เป็นอย่างนั้น ไม่ค่อยค้นอะไรสักเท่าไหร่

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

2. ชื่อ – สกุล **ศุภรัตน์ ทองเรืองรอง**

3. เพศ **ญ**

4. กำลังศึกษาชั้น **ม.6**

5. อายุ **17** ปี

6. ประวัติการศึกษา
   ชั้นอนุบาลเรียนที่โรงเรียน **อนุบาลหนูน้อย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้นประถมศึกษาเรียนที่โรงเรียน **พิพัฒนา** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ต้นเรียนที่โรงเรียน **เซนต์โยเซฟ บางนา** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ปลายเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

7. เป็นบุตรของนาย **ศุภชัย** นามสกุล **ทองเรืองรอง**

   นาง **วราลี** นามสกุล **มิตรภิรมย์**

8. ใครเป็นผู้เลี้ยงดูนักเรียนมาตั้งแต่เด็ก **บิดา**

9. เป็นระยะเวลานานเท่าใด **17 ปี**

10. ประวัติของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครองของนักเรียน

    อาชีพ
    บิดา **ค้าขาย** มารดา **ค้าขาย** ผู้ปกครอง

    ระดับการศึกษาสูงสุด
    บิดา **ม.6** มารดา **ม.6** ผู้ปกครอง

ที่อยู่ปัจจุบันของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครอง
1003 สุขุมวิท 103 บางจาก พระโขนง กทม. 10260 โทรศัพท์. 746-5995

ส่วนที่ 2 การอบรมเลี้ยงดู

1. **นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ไหม**
   ได้
   นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่รู้สึกอย่างไรกับการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
   ถ้ามีเหตุผลคุณพ่อคุณแม่ก็จะยอมรับ แต่ว่าเหตุผลไม่เพียงพอก็จะแสดงเหตุผลของท่านออกมา

2. **นักเรียนช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านบ้างไหม**
   ทำบ้างนิดหน่อย ถูบ้าน ที่บ้านมีคนงานก็เลยไม่ได้ทำเท่าไหร่
   คุณพ่อคุณแม่ให้นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของนักเรียนเองไหม ทำอะไรบ้าง คุณพ่อคุณแม่ให้ทำตั้งแต่อายุเท่าไร
   ซักถุงเท้ารองเท้านี่มีคนงานทำให้ แต่ว่าถ้าเป็นเกี่ยวกับห้องนอน โต๊ะเขียนหนังสือ เตียง ก็จะต้องทำเอง ทำตั้งแต่อายุ 8 ขวบได้

3. **นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้โดยที่ไม่ต้องถามคุณพ่อคุณแม่ก่อนในเรื่องใดได้บ้าง**
   จะเป็นเรื่องการเรียน สถานที่เรียน ตัดสินใจได้เลยแล้วก็บอกท่านท่านก็จะสนับสนุนเลย

4. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษในเรื่องใดบ้าง**
   เรื่องระเบียบวินัย ให้เก็บของดี ๆ ดูแลความสะอาดของบ้าน

5. **นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ อีกไหมทั้งกิจกรรมที่เป็นการหาความรู้เพิ่มเติมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนมีความสนใจ**
   นิดหน่อยนาน ๆ ทำที เช่น กีฬา ดนตรี อะไรประมาณนี้

6. **เมื่อนักเรียนทำความดีหรือทำอะไรได้ดีก็ตามรวมทั้งเรื่องการเรียนด้วย คุณพ่อคุณแม่จะชมหรือให้รางวัลแก่นักเรียนไหม**
   ไม่ ท่านบอกแค่ว่าถ้าคิดว่าทำดีที่สุดแล้วก็ให้ภูมิใจในตนเองไว้ ไม่ต้องให้ใครมาชม

7. **การที่นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนไหม อย่างไร**
   ให้อิสระเต็มที่ว่าชอบอะไร เรียนอะไรก็จะตามใจหมดเลย ให้เรียนตามที่ตัวเองชอบ

8. **นักเรียนคิดว่านักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   มาก มีอะไรก็คุยกันได้หมดเลย
   และเมื่อมีเวลาอยู่ร่วมกันมีกิจกรรมระหว่างพ่อแม่ลูกบ้างไหม อย่างไร

ดูทีวี ไปเที่ยว ทานข้าว ทำกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง

9. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนไหม**
มี
เรื่องใดบ้างที่นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
ความอดทน ความขยัน เพราะว่าท่านจะขยันทำงานมาก

10. **บรรยากาศในครอบครัวของนักเรียนเป็นอย่างไร**
มีความสุขดี ก็สนุกสนานกัน

11. **นักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษไหม อย่างไร อะไรคือสาเหตุ**
เคยบ่อย ทำผิดก็จะโดนตีบ้างโดนดุบ้าง
ตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้านักเรียนทำความผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษนักเรียนอย่างไร
พูดกันมากกว่า คุยกันว่ามีเหตุผลอะไรมันไม่ดีก็จะบอกและก็แนะนำมา

12. **นักเรียนคิดว่าระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนเป็นอย่างไร**
ทำอะไรทุกอย่างต้องเป็นเวลา ทานข้าว กลับบ้านต้องเป็นเวลา

13. **นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนอย่างไรหรือนิสัยเป็นอย่างไร**
ซื่อสัตย์ พูดมาก

14. **นักเรียนคิดว่าอะไรคือแรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนดี**
ความอยากก้าวหน้าในชีวิต

ผลการเรียนตั้งแต่ชั้น ม.4 - ม.6 ของ ศุภรัตน์ ทองเรืองรอง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2540

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: ผลปกติ	ผลการเรียน: สัมฤทธิ์ / ซ่อมเสริม	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 401	ภาษาไทย	1.0	2		
ส 401	สังคมศึกษา	1.0	3		
พ 401	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 021	พลศึกษา	0.5	3		
ว 411	อิทยุโทรทัศน์	1.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
~~ง 411~~	~~อิทยุโทรทัศน์~~	~~1.5~~			
ส 048	พระพุทธศาสนา	1.0	2		
อ 017	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 11	2.0	4		
อ 025	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	1.0	2		
อ 038	ภาษาอังกฤษระหว่าง	1.0	2		
ค 011	คณิตศาสตร์ 1	3.0	4		
ท 031	อ่านและวิจารณ์วรรณคดี	1.0	2		
ช 011	ปูพื้นฐานชีวิตและสังคม	1.0	2		
ช 0161	ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	1.0	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
พ. พลศึกษา	ผ	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: ผลปกติ	ผลการเรียน: สัมฤทธิ์ / ซ่อมเสริม	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 402	ภาษาไทย	1.0	2		
ส 402	สังคมศึกษา	1.0	2		
พ 402	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 022	พลศึกษา	0.5	3		
ว 412	อิทยุโทรทัศน์	1.5	3		
ช 0247	วิทยาศาสตร์ 1	1.0	3		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 049	พระพุทธศาสนา	1.0	2		
ส 014	กฎหมายจราจรฯ	1.0	4		
ท 041	การอ่าน 1	1.0	3		
อ 012	ภาษาอังกฤษพื้น 12	2.0	4		
อ 025 ก	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	1.0	3		
อ 038 ก	ภาษาอังกฤษระหว่าง	1.0	3		
ค 012	คณิตศาสตร์ 2	3.0	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
พ พลศึกษา	ผ	

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	4.5	5.5
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	4.5	5.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	11.0	10.0
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	11.0	10.0
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.09	3.19
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	-	3.14
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	4.5	5.5
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	11.0	10.0
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	15.5	15.5
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2541

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน		
			ตอบปกติ	แก้ตัว / กรณีพิเศษ	เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 503	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 503	สังคมศึกษา	1.0	3		
พ 503	สุขศึกษา	0.5	2		
พ 023	พลศึกษา	0.5	4		
ง 513	อิเล็ก. ทฤษฎี	1.5	3		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 0410	พระพุทธศาสนา	1.0	3		
ส 022	เอเชียตะวันออก	1.0	3		
ท 031	ประวัติวรรณคดี 1	1.0	3		
ฝ 013	ภาษาอังกฤษ 3	3.0	4		
อ 019	อังกฤษพลัก 19	2.0	4		
อ 026	อังกฤษวิเคราะห์	1.0	4		
อ 038 ข	อังกฤษธุรกิจ	1.0	4		
ช 0210	ช่างยนต์เบื้องต้น	2.0	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ไทย	ผ่าน	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิตการเรียน	ผลการเรียน		
			ตอบปกติ	แก้ตัว / กรณีพิเศษ	เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 504	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 504	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 504	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 024	พลศึกษา	0.5	3		
ง 514	อุตสาห. ทฤษฎี	1.5	3		
ช 02131	ช่างยนต์	2.0	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 0411	พระพุทธศาสนา	1.0	3		
ส 081	สังคมและสังเวช	1.0	2		
ท 032	ประวัติวรรณคดี 2	1.0	3		
ฝ 014	ภาษาอังกฤษ 4	3.0	4		
อ 0110	อังกฤษพลัก 12	2.0	4		
อ 026 ก	อังกฤษวิเคราะห์	1.0	4		
อ 038 ก	อังกฤษธุรกิจ	1.0	3		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
อารณศิลป์	ผ่าน	

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	4.5	6.5
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	4.5	6.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	12.0	10.0
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	12.0	10.0
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.54	3.48
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.58	3.53
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	14.5	21.0
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	33.0	43.0
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	47.5	64.0
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน: ปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 605	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 605	สังคมศึกษา	1.0	3		
พ 605	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 025	พลศึกษา	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 0412	พระพุทธศาสนา	1.0	3		
ส 0214	เหตุการณ์ปัจจุบัน	1.0	3		
ท 071	หลักภาษาไทย	1.0	4		
อ 011	อังกฤษ-การบริการ	1.5	3		
ง 015	ผู้ช่วยเลขานุการ	2.0	4		
ง 041	ผู้ช่วยเลขานุการ	2.0	4		
อ 014	อังกฤษฟัง-พูด	1.0	4		
อ 026	อังกฤษเพื่อการสื่อสาร	1.0	3		
อ 011	อังกฤษหลักการ	1.0	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ดรรภะสัลป์	ผ่าน	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน: ปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 606	ภาษาไทย	1.0			
ส 606	สังคมศึกษา	1.0			
พ 606	สุขศึกษา	0.5			
พ		0.5			
	วิชาเลือกเสรี				

กิจกรรม	ผลการประเมิน	

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3	
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	12.5	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	12.5	
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.54	
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.37	
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	21	
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	58.5	
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	79.5	
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	[illegible]	
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา	[illegible]	
ลงชื่อผู้ปกครอง	[illegible]	

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

บิดา_____อายุ_____ปี อาชีพ_____

มารดา **นางเรวดี ศิลป์สาคร** อายุ **46** ปี อาชีพ **รับเหมาก่อสร้าง**

ผู้ปกครอง_____อายุ_____ปี อาชีพ_____

2. เป็นบิดา มารดา ผู้ปกครอง ของ **นางสาวพัชรา มามงคล**

3. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

4. ถ้าเป็นบิดามารดา ท่านมีบุตร **2** คน ชาย **1** คน หญิง **1** คน

อันดับ	อายุ	เพศ	ระดับการศึกษา	สถานที่เรียน/ทำงาน
คนที่ 1	20	ช	ปริญญาตรี	ม.เชียงใหม่
คนที่ 2	17	ญ	ม.6	รร.พระโขนงพิทยาลัย
คนที่ 3				
คนที่ 4				

นางสาวพัชรา มามงคล เป็นบุตรคนที่ **2**

5. รายได้ในครอบครัวของท่าน (รวมทั้งสามีภรรยา) ต่อเดือน (โดยประมาณ)

_____ต่ำกว่า 5,000 บาท _____5,001 – 10,000 บาท

__/__10,001 – 50,000 บาท _____มากว่า 50,000 บาท

<u>ส่วนที่ 2</u> **การอบรมเลี้ยงดู**

1. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   ก็มี คือเป็นลักษณะเป็นเพื่อนมากกว่า
   ถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับความคิดเห็นของคุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร
   มีเหตุผลให้เขา อธิบายให้เขาฟังว่ามันต้องเป็นอย่างนี้อย่างนี้นะลูก แล้วก็บอกเขาว่าพยายามยกตัวอย่างรอบ ๆ ด้าน เท่าที่คือจากในหมู่ญาติในหมู่เพื่อนพ้องก่อนว่าเป็นอย่างนี้อย่างนี้นะ ผลของการไม่เชื่อผลจากการที่ไม่เชื่อฟัง คือจะยกเหตุผลทุกอย่างคือจะเอาส่วนประกอบจากรอบ ๆ ตัวเขาไปให้เขาดูก่อน แล้วถ้ายังไม่เข้าใจอีกก็จะฟังจากทางเขาว่าเขามีความคิดเห็นอย่างไร แล้วเราก็จะคอยแย้งเขาว่าตรงนี้มันไม่ถูกนะ ในฐานะที่มันมีตัวอย่างดูรอบด้านแล้ว แล้วก็แม่โตมาก่อนอะไรอย่างนี้ ก็อธิบายให้เขาเขาก็ฟัง เขาไม่มีนิสัยดื้อรั้น

2. **ตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองบ้างไหม อย่างไร**
   ก็ให้เขาช่วยเหลือตัวเอง คือปัจจุบันจริง ๆ แล้วคือครอบครัวไม่ใช่ครอบครัวสมบูรณ์ คือแม่กับพ่อแยกทางกันตั้งแต่เขายังเล็ก ๆ ทุกวันนี้เขาอยู่กับแม่อย่างเดียว แม่เลี้ยงเขามาแบบเป็นทั้งพ่อทั้งแม่ให้เขา มียายมีคุณยายเป็นคนดูแล ส่วนใหญ่คุณยายจะอยู่ใกล้ชิดเพราะว่าแม่ต้องออกไปทำงานแล้วถ้ามีปัญหาอะไรที่เขาคุยกับยายไม่รู้เรื่องเขาก็จะมาคุยกับแม่ มีพี่ชายเขาอีกคนที่เขาจะเชื่อฟัง พี่ชายเขาตอนนี้เรียนอยู่ ม .เชียงใหม่ปี 2

3. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลืองานบ้านไหม ให้ลูกทำตั้งแต่อายุเท่าไร**
   ก็มี ก็ให้รับผิดชอบเท่าที่เขาทำได้ กลับมาก็มีเก็บกวาดถูบ้านอะไรแบบนี้ ถูห้อง ให้ทำตั้งแต่เรียนอยู่ประถมแล้ว ก็พยายามเอาหน้าที่ให้เขาอย่างสองอย่างเท่าที่ได้ที่ไม่รบกวนการเรียน ส่วนใหญ่จะให้เวลาการเรียนเขาเยอะ เพราะว่าเขาเป็นเด็กที่ชอบทำการบ้าน ส่วนใหญ่ก็จะถามเขาว่ามีการบ้านไหม ถ้าบอกมี มีปุ๊บก็เออออย่างน้อยวันนี้กวาดถูบ้านให้สักอย่างนึงก่อนนะลูกนะ แล้วก็ค่อยไปทำการบ้าน

4. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตั้งแต่ลูกยังเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ทำอะไรหรือได้ให้อะไรที่เป็นการส่งเสริมความสามารถในด้านต่าง ๆของลูกบ้าง**
   อ๋อ..ทุกอย่าง ทุกอย่างก็เท่าที่โรงเรียนเสนอมาก็คือเรื่องเขาจะชอบในเรื่องภาษาไทย เขาจะชอบพวกแต่งกลอน โรงเรียนขอตัวไปแข่งขันที่ไหนก็ให้ทุกอย่างสนับสนุนทุกอย่าง คือกิจกรรมของโรงเรียนถ้ามีขอมาก็ให้ทุกอย่างไม่เคยไม่ให้ คือให้เขาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกอย่างที่เขาอยากทำแล้วเราดูแล้วว่ามันไม่เสียหายไม่อะไรก็ให้เขา ก็พยายามไปรับไปส่งเขาเพราะว่ามันต้องไปเช้ากลับมืดอะไรแบบนี้ ก็พยายามไปรับไปส่งเขาให้ได้ พยายามคือพยายามให้เขาร่วมกิจกรรมที่เขาขอมาทุกอย่าง

5. **คุณพ่อคุณแม่จะชมลูกหรือให้รางวัลแก่ลูกในกรณีใดบ้าง**
   จะชมอย่างเดียว ปกติฐานะปานกลางไม่ดีเท่าไหร่ คือไม่เหลือเฟือถึงขนาดต้องให้เขาเยอะ ๆ แล้วตัวเขาก็รู้ดี อย่างมากที่เขาเรียนตอน ม.2 หรือ ม.3 แม่จำไม่ได้แล้ว เขาได้เกรดเฉลี่ย 4 หมดแล้วเขาได้ที่ 1 ของชั้นด้วยและของระดับด้วยเขามีคำชมจาก ผอ.โรงเรียนด้วย ก็ไม่ได้มีอะไรก็คือชมเขาว่าเก่งมากลูก แล้วก็คือมีแต่คำชมอย่างเดียว ในเรื่องของรางวัลไม่ค่อยเพราะไม่อยากให้เขาทำเพื่อรางวัลให้เขาทำเพื่อตัวเขาเองมากกว่า

เมื่อลูกเรียนได้ดีหรือมีผลการเรียนที่ดี คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร

จะชมอย่างเดียว แล้วก็จะบอกเขาว่าอันนี้คือมันจะเป็นสิ่งดีที่ติดไปกับตัวเขาว่าในภายภาคหน้าเขาจะได้เอาตัวรอดได้และเขาจะได้อยู่ในสังคมได้

6. **คุณพ่อคุณแม่ได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูกอย่างไรบ้าง**

ก็ไม่ได้ปิดกั้นทุกอย่าง เขาขออะไรมาก็ให้เขาหมด ก็ดูด้วยและเช็คจากทางโรงเรียนด้วยว่าเป็นของโรงเรียนหรือเปล่า อย่างพวกกิจกรรมหรือว่าเขาอยากไปไหนอะไรอย่างนี้ก็ให้ทุกอย่าง ก็มีเรื่องเรียนพิเศษเท่านั้นที่พึ่งให้ปีนี้ เพราะปกติแล้วเขาจะไม่ขอเรียนพิเศษเลยเพิ่งจะมาเรียนพิเศษตอน ม.6 นี้เอง ตลอดมาไม่มีการเรียนพิเศษเลยซึ่งเขาก็ไม่ขอ ก็พยายามบอกเขาว่าอยากเรียนพิเศษไหมเขาบอกเขาไม่ เขาจะขอเรียนปีสุดท้ายคือปีนี้เอง คือปีนี้ก็เลยทุ่มให้เขาเรียนพิเศษหมดเต็มที่

7. **ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบหรือสนใจอยากจะทำ คุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร**

เขาจะบอกเขาอยากได้อะไรหรืออยากจะทำอะไร เขาจะบอกทุกอย่างคือเลี้ยงมาอย่างชนิดที่ตั้งแต่เล็กมาแล้วว่าหนึ่งที่ไม่ชอบมากที่สุดคือหนึ่งเรื่องการพูดปดแล้วก็สองเรื่องขโมย 2 อย่างนี้จะฝังเขามาตั้งแต่เด็ก ๆ แล้ว เขาจะรู้สึกผิดมากถ้าเขาต้องโกหก เพราะฉะนั้นมีเรื่องอะไรเขาจะบอกหมด ก็ถ้าเขาบอกมาปุ๊บเขาอยากได้อะไรถ้าดูแล้วไม่เสียหายหรือว่าจะเป็นอันตรายอะไรก็อนุญาตหมดคือไม่ขัด ถ้าจะต้องขัดกันจริง ๆ ก็คือจะต้องมีเหตุผลให้เขาแล้วเขาก็ฟัง ถ้าไม่ฟังอย่างไรก็ต้องคุยกันจนเขายอมรับโดยที่แบบไม่ได้บังคับ เขาก็จะรับฟังเอง

8. **คุณพ่อคุณแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**

ก็ทุกเรื่อง เพราะพอดีน้องเขาเป็นผู้หญิงด้วย อย่างกับพี่ชายคนโตก็ยังมีความรู้สึกว่าเราไม่ค่อยรู้เรื่องผู้ชายเท่าไหร่ อย่างพี่ชายเขาก็เผอิญพี่ชายเขาก็เป็นเด็กง่าย ๆ คือเขาไม่เอาปัญหาครอบครัวมาเกี่ยวข้องเขาเข้าใจหมดทุกอย่าง ปกติเขาทั้ง 2 คนจะมีความรู้สึกคล้าย ๆ กันคือความรู้สึกสงสารแม่มากกว่าเพราะนึกถึงสภาพแล้ว เพราะฉะนั้นไอ้เรื่องนอกลู่นอกทางก็เลยไม่มีอยู่ในตัวเขา

9. **คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกไหม**

ก็อยู่ด้วยกันตลอด ใกล้ชิดมากที่สุด

เมื่ออยู่ร่วมกันพ่อแม่ลูกจะทำอะไรร่วมกันบ้าง

ก็พาเขาไปเดินห้างซื้อของอะไรที่เขาอยากได้ แล้วก็คุยกันว่าเป็นอย่างไรบ้างที่โรงเรียนตอนนี้มีเพื่อนอย่างไร ส่วนใหญ่เพื่อนของเขาแม่จะรู้จักหมด เพื่อนสนิทเขาก็มีไปมาหาสู่กันก็มาบ้านบ้าง คือจะรู้จักเพื่อนเขาในกลุ่มที่เขาอยู่ด้วยกันประมาณ 10 กว่าคนแม่จะรู้จักหมด

10. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**

คงจะในเรื่องของการช่วยเหลือตัวเอง แล้วก็คือการปฏิบัติที่จะอยู่ได้โดยที่ไม่ต้องพึ่งพาใคร แล้วก็อยู่ร่วมกับคนอื่นได้โดยที่ตัวเองไม่มีปัญหาอะไร เพราะส่วนใหญ่แล้วที่กลัวมากที่สุดคือเรื่องปัญหาครอบครัว ก็พยายามดึงเขามาให้เข้าใจว่าทำไมแม่จึงอยู่ได้ในขณะที่มีปัญหาเยอแยะ ในตัวเขาเนี่ยไม่มีปัญหาอะไรเลยเขาได้แต่เรียนหนังสืออย่างเดียว เขาอยากได้อะไรในที่ ๆ พอสมควรเขาก็ได้หมดทุกอย่าง คือ

พยายามคุยกับเขาเป็นทั้งเพื่อนทั้งแนะนำเขาว่าเขาอยากได้อะไรมีปัญหาอะไรคุยกันนะ จะอยู่ด้วยกันเป็นเพื่อนมากกว่า

11. คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองในเรื่องใดบ้าง

ก็ทุกเรื่อง คือเขาสามารถตัดสินใจได้ทุกเรื่อง แต่ว่าไม่ได้หมายถึงว่าตัดสินใจคือเลี้ยงมาแบบว่าสามารถที่จะคิดอะไรทำอะไรก็ได้ แต่ว่าต้องมาปรึกษาด้วยมาถามความเห็นด้วยแล้วก็เคารพซึ่งกันและกัน เขาจะมาถามก่อนว่าเขาจะไปอย่างนี้นะได้ไหม ตรงนี้จะไปตรงนั้นได้ไหม วันนี้จะไปบ้านเพื่อนตรงนั้นได้ไหมอะไรแบบนี้ก็จะมาถาม คือเขาจะทำอะไรเขาจะปรึกษาหมดทุกเรื่องคือไม่มีความลับกัน แล้วก็เราก็พยายามที่จะให้เขาได้เป็นอิสระไม่บังคับเขา เลี้ยงเขาให้เขาเป็นอิสระให้เขาสบายใจไม่มีทุกข์อะไรเลย

คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่ลูกในเรื่องใดเป็นพิเศษ

ทุกเรื่อง เป็นลูกก็ต้องห่วงทุกเรื่อง ไม่ว่าเรื่องเรียน เรื่องชีวิตส่วนตัว อะไรก็ต้องทุกเรื่องยิ่งเป็นลูกผู้หญิงด้วยก็ทุกเรื่อง

12. คุณพ่อคุณแม่เคยลงโทษลูกไหม ลงโทษอย่างไร เพราะอะไรจึงลงโทษ

เคยแต่ตำหนิเฉย ๆ เรื่องลงไม้ลงมือไม่เคย ตั้งแต่เลี้ยงมาไม่เคยถึงขนาดต้องลงมือกัน เพียงแต่ตำหนิเขาก็แย่แล้วความรู้สึกเขาก็แย่แล้ว เพียงแค่ดุเขาหรือตำหนิเขาก็แย่แล้ว

ตั้งแต่ลูกเริ่มเป็นวัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้าลูกทำผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษลูกอย่างไร

ที่คิดเอาไว้ถ้าเขามีทำผิดก็คือต้องถามว่าเขาผิดไหม ส่วนใหญ่เขาก็มีผิดบ้างส่วนใหญ่จะถามเขาว่าผิดไหม ถ้าผิดต้องขอโทษเขาก็จะขอโทษเขาก็จะบอกเออ..เขาผิดนะเขาก็จะยอมรับ คืออย่างแรกต้องให้เขายอมรับก่อนว่าที่เขาทำไปนะผิดไหม เพราะว่าเราจะไปชี้ว่าเขาผิดหมายถึงไปชี้ว่าทำงี้ไม่ได้นะผิดนะไม่ได้ คือต้องยอมรับก่อนให้เขายอมรับก่อนว่าคุย ๆ กันแล้วแล้วก็ถามเขาว่าผิดไหม ถ้าผิดก็คือหนึ่งก็คือที่เคยลงโทษก็คือไม่ให้ไปไหนกับเพื่อนคือจะบังคับว่าคือไม่ให้ไปเที่ยวไปไหนกับเพื่อนเลยอาทิตย์นึงหรือเดือนนึงนี่ไม่มีสักครั้งเลยไม่อนุญาตภายในเดือนนี้ไม่อนุญาตให้ไปไหน แล้วก็อีกทีก็คือตัดเบี้ยเลี้ยง

13. ตั้งแต่เด็กคุณพ่อคุณแม่ได้ฝึกความมีระเบียบวินัยแก่ลูกอย่างไรบ้าง

ก็ให้เขารู้จักหน้าที่ของเขาแค่นั้น เพราะว่าส่วนใหญ่จะห่วงเรื่องเรียนมากที่สุด คือให้เขาได้รับผิดชอบเรื่องเรียนเรื่องการบ้าน ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยถามเขาคือให้เกียรติซึ่งกันและกันคือก็ปล่อยเขา เขามาถึงก็จะบอกว่าวันนี้การบ้านเยอะวันนี้จะทำการบ้าน อ้อ..วันนี้ว่าง ว่างลูกก็มาทำไอ้นี่กันนะมาทำไอ้นั่นกันนะอะไรอย่างนี้ ถ้าไม่ว่างก็จะไปทำการบ้านก็ไปทำการบ้านอย่างนี้

14. เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็ก ๆ จะชอบถามคำถามคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร

ส่วนใหญ่เขาก็จะถามหมดทุกอย่าง ถามปุ๊บส่วนใหญ่เราก็จะตอบ ปัญหาเรื่องครอบครัวหนึ่งที่เขาจะถาม เขาถามเราก็จะอธิบายให้เขาฟังคือไม่สอนให้เขาเป็นคนคิดอาฆาตมาดร้ายหรือว่าจะต้องเกลียดทางโน้นเกลียดทางนี้มาสงสารเรามาก ๆ นะ ไม่ ให้เขาตัดสินใจเองก็บอกไม่เป็นไรถึงแม้ว่าจะมีการติดต่อกันและกันก็ปล่อยเขาพยายามให้เขาได้ตัดสินใจด้วยตนเองเขาถามเราก็จะตอบเขาได้ทุกเรื่อง แล้วก็จะให้เหตุผลเขาหลาย ๆ อย่างว่ามันเป็นอย่างนี้อย่างนี้นะ ลูกว่าถูกไหมถ้าถูกก็คือถูก ถ้าผิดอยากให้ทำอย่างนี้หรือเปล่าอยากให้แม่เป็นอย่างนี้หรือเปล่าอยากให้แม่ทำอย่างนั้นหรือเปล่า เขาก็จะบอกเออ..ไม่ต้อง เขาก็บอกอย่างนี้ก็ได้อย่างนี้ก็ได้เขาจะเป็นคนง่าย ๆ แล้วก็ไม่ค่อยคิดลึกเท่าไหร่อะไรอย่างนี้

และเมื่อลูกชอบรื้อ ชอบค้นของ หยิบจับสิ่งของต่าง ๆ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไรกับลูก

ก็ปล่อยเขาตามใจเขา ถ้าไม่อันตรายไม่อะไรก็คือจะปล่อยเลี้ยงปล่อยเขาเป็นอิสระ ปล่อยให้เขาได้เต็มที่ คือค่อนข้างเหมือนเด็กน้อย ไม่ค่อยว่าเอออย่า คือไม่ห้ามเขาทุกอย่างคือไม่ได้ห้ามว่าอย่าทำตรงนั้นนะ มันจะเสียอย่าทำตรงนี้นะมันจะเสียอะไรอย่างนี้ คือก็อนุญาตให้เขาทำตามใจเขาไปได้ทุกอย่าง รวมทั้งถามคำถามแม่ก็ตอบได้เพราะแม่ก็มีความรู้อยู่บ้างคือจบ ปวส. ก็ได้ ถ้าเขามาถามเรื่องเรียนเรื่องอะไร บางทีถามเรื่องให้ช่วยเขาชอบภาษาไทยชอบแต่งกลอนอะไร บางทีเขาก็มาถามก็อธิบายให้เขาฟังได้ก็ช่วยเหลือเขาได้ ตรงนี้ก็เผอิญพอมีความรู้อยู่บ้าง

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

2. ชื่อ – สกุล **พัชรา มามงคล**

3. เพศ **ญ**

4. กำลังศึกษาชั้น **ม.6**

5. อายุ **17** ปี

6. ประวัติการศึกษา
   ชั้นอนุบาลเรียนที่โรงเรียน **อนุบาลมารี** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้นประถมศึกษาเรียนที่โรงเรียน **มารีพัฒนา,พหฤทัยพัฒนฯ** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ต้นเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ปลายเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

7. เป็นบุตรของนาย **สุนทร** นามสกุล **มามงคล**

   นาง **เรวดี** นามสกุล **ศิลป์สาคร**

8. ใครเป็นผู้เลี้ยงดูนักเรียนมาตั้งแต่เด็ก **มารดา**

9. เป็นระยะเวลานานเท่าใด **17 ปี**

10. ประวัติของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครองของนักเรียน

    อาชีพ
    บิดา **รับจ้าง** มารดา **รับเหมาก่อสร้าง** ผู้ปกครอง

    ระดับการศึกษาสูงสุด
    บิดา **-** มารดา **ปวส.** ผู้ปกครอง

ที่อยู่ปัจจุบันของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครอง

869/230 ถ.สุขุมวิท ซ.ปุณณวิถี บางจาก พระโขนง กทม. 10260 โทรศัพท์. 331-3883

ส่วนที่ 2 การอบรมเลี้ยงดู

1. **นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ไหม**
   ได้
   นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่รู้สึกอย่างไรกับการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
   เวลาถามก็ให้ความสำคัญ

2. **นักเรียนช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านบ้างไหม**
   ช่วยกวาดบ้านถูบ้าน
   คุณพ่อคุณแม่ให้นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของนักเรียนเองไหม ทำอะไรบ้าง คุณพ่อคุณแม่ให้ทำตั้งแต่อายุเท่าไร
   ซักรองเท้าถุงเท้า ทำการบ้าน ทำตั้งแต่ประถม

3. **นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้โดยที่ไม่ต้องถามคุณพ่อคุณแม่ก่อนในเรื่องใดได้บ้าง**
   ต้องถามทุกเรื่อง

4. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษในเรื่องใดบ้าง**
   การกลับบ้าน ห้ามกลับเย็น

5. **นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ อีกไหมทั้งกิจกรรมที่เป็นการหาความรู้เพิ่มเติมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนมีความสนใจ**
   เรียนพิเศษฟิสิกส์ เคมี

6. **เมื่อนักเรียนทำความดีหรือทำอะไรได้ดีก็ตามรวมทั้งเรื่องการเรียนด้วย คุณพ่อคุณแม่จะชมหรือให้รางวัลแก่นักเรียนไหม**
   ไม่ค่อยมี ก็มีการเรียนบ้างก็ชมและให้เงิน

7. **การที่นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนไหม อย่างไร**
   ถ้าหลับก็จะปลุกให้อ่านหนังสือ บังคับให้อ่านหนังสือ

8. **นักเรียนคิดว่านักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   มี
   และเมื่อมีเวลาอยู่ร่วมกันมีกิจกรรมระหว่างพ่อแม่ลูกบ้างไหม อย่างไร
   ไปเดินเที่ยวห้างด้วยกัน

9. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนไหม**
เป็น
เรื่องใดบ้างที่นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
คุณแม่เลี้ยงคนเดียวได้ เก่ง

10. **บรรยากาศในครอบครัวของนักเรียนเป็นอย่างไร**
-

11. **นักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษไหม อย่างไร อะไรคือสาเหตุ**
มีบ้าง เพราะตอนเด็ก ๆ พูดคำหยาบ เอาหวีตี
ตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้านักเรียนทำความผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษนักเรียนอย่างไร
ถ้ากลับดึกก็ไม่คุยด้วย ไม่มีการตี

12. **นักเรียนคิดว่าระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนเป็นอย่างไร**
ค่อนข้างเยอะ ก็เรื่องการกลับบ้านเย็น

13. **นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนอย่างไรหรือนิสัยเป็นอย่างไร**
ใจร้อน วู่วาม สนุกสนาน

14. **นักเรียนคิดว่าอะไรคือแรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนดี**
พี่ชาย เพราะพี่ชายเอ็นทรานซ์ติดแล้วต้องพยายามทำเดี๋ยวแม่จะว่า

ผลการเรียนตั้งแต่ชั้น ม.4 - ม.6 ของ พัชรา มามงคล

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2540

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: ตอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / ฉบับพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 401	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 401	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 401	สุขศึกษา	0.5	4		
พ 021	พลศึกษา	0.5	3		
ว 421	ฟิสิกส์	2.0	3		
ว 431	เคมี	2.0	4		
ว 441	ชีววิทยา	2.0	3		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 048	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 011	คณิตศาสตร์	2.5	4		
อ 017	ภาษาอังกฤษ เพิ่ม 11	2.0	3		
อ 025	ภาษาอังกฤษ อาน - เขียน	1.0	2		

กิจกรรม: อาชาดาสดา — ผลการประเมิน: ผ

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: ตอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / ฉบับพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 402	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 402	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 402	สุขศึกษา	0.5	4		
พ 022	พลศึกษา	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 049	พระพุทธศาสนา	1.0	3		
ค 012	คณิตศาสตร์	2.5	4		
อ 018	ภาษาอังกฤษ	2.0	3		
อ 025	ภาษาอังกฤษ อาน - เขียน	1.0	3		
ว 021	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 031	เคมี	1.5	3		
ว 041	ชีววิทยา	1.5	4		
ร 0249	ความรู้เรื่องยา				
	เลขกับคอม	2	4		

กิจกรรม: ประชาสัมพันธ์ — ผลการประเมิน: ผ

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	9	3
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	9	3
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	6.5	18.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	6.5	18.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.45	3.66
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.45	3.56
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	9	12
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	6.5	20
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	15.5	32
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		

สำเร็จ 12 8
สำเร็จ 37

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2541

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน		
			สอบปกติ	แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ระดับ
	วิชาบังคับ				
ท 503	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 503	สังคมศึกษา	1.0	3		
พ 503	สุขศึกษา	0.5	2		
พ 023		0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ง ค410	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ว 013	คณิตศาสตร์	2.5	2		
ว 019	ภาษาอังกฤษสำหรับ	2.0	4		
ว 026	การงานเทคโนโลยี	1.0	2		
ว 022	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 032	เคมี	1.5	3		
ว 042	ชีววิทยา	1.5	4		
ง 0134	ช่างเทเรศ ฝึกงาน	1.0	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
แนะแนว - เพิ่มเติม	ผ	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน		
			สอบปกติ	แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ระดับ
	วิชาบังคับ				
ท 504	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 504	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 504	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 024	ซอฟบอล	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 0411	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ว 014	คณิตศาสตร์	2.5	2		
ว 023	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 033	เคมี	1.5	3		
ว 043	ชีววิทยา	1.5	4		
อ 0110	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	2.0	3		
อ 026 ก.	การอ่านเชิงวิเคราะห์	1.0	3		
ง 014	ช่างตัดเสื้อ-ซ่อมเสื้อผ้า	1.0	4		
ง 0150	ศิลปะการทำงาน	2.0	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ปรึกษาอัลยาโยวิภาษาอังกฤษ	ผ.	

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	5	3
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3	3
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	12.5	14.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	12.5	14.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.25	3.42
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.46	3.45
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	15	18
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	32.5	47
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	47.5	65
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		
	9	10
	37	37

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน: ตอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 605	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 605	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 605	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 025	พลศึกษา	0.5	3		
	วิชาเลือกเสรี				
ล0412	ทางพาทยศัพท์ฯ	1.0	4		
ค 015	สุขศึกษาสังคม	2.5	3		
ง 026ข	เทคโนโลยีสารสนเทศ	1.0	3		
ง 0111	อินเทอร์เน็ตเบื้องต้น	1.5	2		
ง 024	ทัศนศิลป์	2.0	3		
ง 034	ดนตรี	1.5	3		
ง 044	ช่างพื้นบ้าน	1.5	3		

กิจกรรม	ผลการประเมิน		
ชุมนุมวิชาการ	ผ		

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน: ตอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 606	ภาษาไทย	1.0			
ส 606	สังคมศึกษา	1.0			
พ 606	สุขศึกษา	0.5			
พ		0.5			
	วิชาเลือกเสรี				

กิจกรรม	ผลการประเมิน		

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3.0	
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3.0	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	11.5	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	11.5	
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.00	
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.37	
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	21.0	
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	58.5	
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	79.5	
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		

สรุปโดยครูวิชาการ 12
หัวหน้างานวิชาการ 1

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

บิดา_____อายุ_____ปี อาชีพ_____

มารดา **นางสุรางค์ ตั้งรติโรจน์** อายุ **48** ปี อาชีพ **แม่บ้าน**

ผู้ปกครอง_____อายุ_____ปี อาชีพ_____

2. เป็นบิดา มารดา ผู้ปกครอง ของ **นางสาวศิรินันท์ ตั้งรติโรจน์**

3. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

4. ถ้าเป็นบิดามารดา ท่านมีบุตร **3** คน ชาย **1** คน หญิง **2** คน

อันดับ	อายุ	เพศ	ระดับการศึกษา	สถานที่เรียน/ทำงาน
คนที่ 1	22	ช	ปริญญาตรี	ม.หัวเฉียว ปี 3
คนที่ 2	18	ญ	ม.6	รร.พระโขนงพิทยาลัย
คนที่ 3	15	ญ	ม.3	รร. พระโขนงพิทยาลัย
คนที่ 4				

นางสาวศิรินันท์ ตั้งรติโรจน์ เป็นบุตรคนที่ **2**

5. รายได้ในครอบครัวของท่าน (รวมทั้งสามีภรรยา) ต่อเดือน (โดยประมาณ)

_____ต่ำกว่า 5,000 บาท _____5,001 – 10,000 บาท

__/__10,001 – 50,000 บาท _____มากกว่า 50,000 บาท

<u>ส่วนที่ 2</u> การอบรมเลี้ยงดู

1. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   ก็ปล่อยเขาอิสระ
   ถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับความคิดเห็นของคุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร
   เราก็ต้องต่างคนต่างออกความคิดเห็นว่าเป็นอย่างไร

2. **ตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองบ้างไหม อย่างไร**
   ก็ปล่อยเขา ต่างคนที่บ้านก็ต่างคนต่างแบบว่ามันพี่น้องมันก็น้อยนะ เราก็พ่อแม่แล้วมีลูกก็น้อย 3 คน ก็ต่างคนต่างก็ต้องช่วยเหลือตัวเอง

3. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลืองานบ้านไหม ให้ลูกทำตั้งแต่อายุเท่าไร**
   ก็ต้องให้ช่วยด้วยให้ทำตั้งแต่เล็ก ๆ ก็เล็ก ๆ เราก็ต้องช่วยเหลือกันเพราะที่บ้านมันก็อยู่กันแค่ 5 คน พ่อแม่แล้วก็ลูก เขาก็มีพี่คนนึงน้องคนนึง เราก็อยู่กันไม่ว่างานไหนเราก็ต้องช่วยเหลือกันช่วยกันทำอย่างนี้

4. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตั้งแต่ลูกยังเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ทำอะไรหรือได้ให้อะไรที่เป็นการส่งเสริมความสามารถในด้านต่าง ๆของลูกบ้าง**
   เราก็มีอะไรที่เขาชอบ ว่ายน้ำชอบอะไรเราก็ให้เขาไป เขาชอบอย่างไหนเราก็ไม่เคยขัด เขาชอบอย่างไหนเราก็ให้เขาไปเรียนเสริม ว่ายน้ำ

5. **คุณพ่อคุณแม่จะชมลูกหรือให้รางวัลแก่ลูกในกรณีใดบ้าง**
   ก็ให้เป็นบางโอกาส โอ้ย..ที่บ้านมันต่างคนต่างมีงานทำกัน
   เมื่อลูกเรียนได้ดีหรือมีผลการเรียนที่ดี คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร
   เราก็ชมเขาว่าเขาเรียนเก่งแล้วก็เออ..เก่งก็ใช้ได้

6. **คุณพ่อคุณแม่ได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูกอย่างไรบ้าง**
   ถ้าเขาชอบแบบไหนเราก็ไม่เคยขัด อยากจะเรียนอะไรชอบอะไรเพราะว่าพ่อแม่ก็เรียนมาน้อย เราก็ไม่ค่อยรู้เรื่องการเรียนอะไรนี่เท่าไหร่ เราก็เป็นคนต่างจังหวัดเข้ามาเราก็ไม่มีความรู้อะไร เขาเรียนอย่างไรเราก็ปล่อยเขาอิสระ เขาชอบแบบไหนอะไรอย่างนี้

7. **ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบหรือสนใจอยากจะทำ คุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร**
   ชอบเราก็ให้เขา เราก็ส่งเสริมแต่เขาเป็นคนไม่ค่อยชอบพูดเท่าไหร่

8. **คุณพ่อคุณแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**
   ถ้าเขาปรึกษาเราก็ให้ความคิดเห็นเขา ส่วนมากเขาไม่ได้มาปรึกษาเท่าไหร่

9. **คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกไหม**
   เราก็อยู่บ้านเดียวกันนะ
   เมื่ออยู่ร่วมกันพ่อแม่ลูกจะทำอะไรร่วมกันบ้าง

ทำอาหาร ส่วนมากกลับมาตอนเย็นก็มาช่วยกันทำอาหารอะไรทานกันช่วงมื้อเย็น

10. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**
พ่อแม่ก็ไม่ค่อยได้ทะเลาะกันไม่อะไร ก็อยู่ด้วยกันอย่างครบสมบูรณ์ครอบครัว

11. **คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองในเรื่องใดบ้าง**
เรื่องการเรียนเรื่องอะไรนี่เราก็ปล่อยเขาอิสระ เขาชอบไปทางไหนเราก็ส่งเสริม
คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่ลูกในเรื่องใดเป็นพิเศษ
ก็ดูแลหมดทุกอย่าง

12. **คุณพ่อคุณแม่เคยลงโทษลูกไหม ลงโทษอย่างไร เพราะอะไรจึงลงโทษ**
ไม่ บอกเขาอันไหนไม่ดีเราก็สอนเขา
ตั้งแต่ลูกเริ่มเป็นวัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้าลูกทำผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษลูกอย่างไร
ก็สั่งสอนเขาก็บอกเขา อันไหนไม่ดีเราก็ว่าเขา

13. **ตั้งแต่เด็กคุณพ่อคุณแม่ได้ฝึกความมีระเบียบวินัยแก่ลูกอย่างไรบ้าง**
เราก็อยู่แบบกันเอง ๆ อยู่แบบตามสบาย

14. **เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็ก ๆ จะซอบถามคำถามคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร**
สิ่งไหนเรารู้เราก็ตอบเขาไป สิ่งไหนเราไม่รู้เราก็บอกว่าเราไม่รู้
และเมื่อลูกชอบรื้อ ชอบค้นของ หยิบจับสิ่งของต่าง ๆ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไรกับลูก
ก็บางอย่างที่ทำได้เราก็ให้เขาทำ บางอย่างที่ทำไม่ได้เราก็บอกเขาว่าทำไม่ได้

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

2. ชื่อ – สกุล **ศิรินันท์ ตั้งรติโรจน์**

3. เพศ **ญ**

4. กำลังศึกษาชั้น **ม.6**

5. อายุ **18** ปี

6. ประวัติการศึกษา
   ชั้นอนุบาลเรียนที่โรงเรียน **ลาซาล** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้นประถมศึกษาเรียนที่โรงเรียน **ลาซาล** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ต้นเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ปลายเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

7. เป็นบุตรของนาย **ศรีวงศ์ชัย** นามสกุล **ตั้งรติโรจน์**

   นาง **สุรางค์** นามสกุล **ตั้งรติโรจน์**

8. ใครเป็นผู้เลี้ยงดูนักเรียนมาตั้งแต่เด็ก **บิดามารดา**

9. เป็นระยะเวลานานเท่าใด **18 ปี**

10. ประวัติของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครองของนักเรียน

    อาชีพ
    บิดา **ค้าขาย** มารดา **แม่บ้าน** ผู้ปกครอง

    ระดับการศึกษาสูงสุด
    บิดา **ป.7** มารดา **ป.7** ผู้ปกครอง

ที่อยู่ปัจจุบันของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครอง

2441/21 สุขุมวิท 99 บางจาก พระโขนง กทม. 10250 โทรศัพท์. 311-0212

ส่วนที่ 2 การอบรมเลี้ยงดู

1. **นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ไหม**
   ได้
   นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่รู้สึกอย่างไรกับการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
   ฟัง ถ้าดีก็ทำได้

2. **นักเรียนช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านบ้างไหม**
   ช่วย ล้างจานและงานที่บ้าน
   คุณพ่อคุณแม่ให้นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของนักเรียนเองไหม ทำอะไรบ้าง คุณพ่อคุณแม่ให้ทำตั้งแต่อายุเท่าไร
   ทำเอง ตั้งแต่ ม.1

3. **นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้โดยที่ไม่ต้องถามคุณพ่อคุณแม่ก่อนในเรื่องใดได้บ้าง**
   เรื่องเรียนพิเศษ

4. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษในเรื่องใดบ้าง**
   ทั่ว ๆ ไปไม่มีอะไรพิเศษ เรื่องเรียนก็ให้ช่วยตัวเองมากกว่า

5. **นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ อีกไหมทั้งกิจกรรมที่เป็นการหาความรู้เพิ่มเติมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนมีความสนใจ**
   มี เทอมนี้ลงบาสกีพาสี

6. **เมื่อนักเรียนทำความดีหรือทำอะไรได้ดีก็ตามรวมทั้งเรื่องการเรียนด้วย คุณพ่อคุณแม่จะชมหรือให้รางวัลแก่นักเรียนไหม**
   ไม่ค่อยมี

7. **การที่นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนไหม อย่างไร**
   ให้ไปเรียนพิเศษเพิ่มวิชาที่อ่อน

8. **นักเรียนคิดว่านักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   ใกล้ชิดกับคุณแม่มากกว่า
   และเมื่อมีเวลาอยู่ร่วมกันมีกิจกรรมระหว่างพ่อแม่ลูกบ้างไหม อย่างไร
   ช่วยทำกับข้าว ช่วยกันทำ

9. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนไหม**
   การช่วยตัวเอง

10. **บรรยากาศในครอบครัวของนักเรียนเป็นอย่างไร**
    ปกติทั่ว ๆ ไป ช่วยกันทำงาน ไปเที่ยวก็ไปด้วยกัน ทำกิจกรรมอะไรด้วยกัน

11. **นักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษไหม อย่างไร อะไรคือสาเหตุ**
    เคย หนีไปว่ายน้ำโดยไม่บอกพ่อแม่ พ่อแม่ลงโทษโดยการตี
    นับตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้านักเรียนทำความผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษนักเรียนอย่างไร
    -

12. **นักเรียนคิดว่าระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนเป็นอย่างไร**
    ไม่ตายตัวแล้วแต่เหตุผลมากกว่า เช่น ไม่จำกัดเวลากลับบ้าน ถ้ากลับค่ำก็ต้องมีเหตุผล

13. **นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนอย่างไรหรือนิสัยเป็นอย่างไร**
    ไม่ค่อยขยันเท่าไหร่ บางครั้งไม่มีความรับผิดชอบเท่าที่ควร

14. **นักเรียนคิดว่าอะไรคือแรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนดี**
    เห็นคนอื่นทำได้ก็อยากลองบ้าง อยากเอ็นฯ ติดอะไรพวกนี้

ผลการเรียนตั้งแต่ชั้น ม.4 - ม.6 ของ ศิรินันท์ ตั้งรติโรจน์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2540

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / ภาคฤดูร้อน	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 401	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 401	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 401	สุขศึกษา	0.5	4		
พ 021	พลศึกษา	0.5	4		
ว 421	ฟิสิกส์	2.0	3		
ว 431	เคมี	2.0	4		
ว 441	ชีววิทยา	2.0	3		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 048	พระพุทธศาสนา	1.0	3		
ค 011	คณิตศาสตร์	2.5	4		
อ 017	ภาษาอังกฤษ หลัก 11	2.0	3		
อ 025	ภาษาอังกฤษ สาน - เขียน	1.0	2		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
วิทยาศาสตร	ผ	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / ภาคฤดูร้อน	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 402	ภาษาไทย	1.0	4		
ส 402	สังคมศึกษา	1.0	3		
พ 402	สุขศึกษา	0.5	4		
พ 022	พลศึกษา	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 049	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค 012	คณิตศาสตร์	2.5	4		
อ 018	ภาษาอังกฤษ	2.0	3		
อ 026	ภาษาอังกฤษ อ่าน - เขียน	1.0	3		
ว 021	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว 031	เคมี	1.5	3		
ว 041	ชีววิทยา	1.5	3		
ชพ 101	เทคนิคอาชีพ				
	ชพ 1	1	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ลูกเสือ	ผ	

สรุปผลการเรียน

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	9	3
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	9	3
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	6.5	13.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	6.5	13.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.41	3.57
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.41	3.50
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	9	12
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	6.5	20
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	15.5	32
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		

13

37

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2541

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 503	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 503	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 503	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 023		0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส0410	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ค013	คณิตศาสตร์	2.5	2		
ว019	ธรรมชาติรอบตัวเรา	2.0	3		
ว026	การอนุรักษ์ทรัพยากร	1.0	3		
ว022	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว032	เคมี	1.5	3		
ว042	ชีววิทยา	1.5	3		
ร0328	ศิลปะพื้นบ้านปักษ์ใต้	1.0	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ภาษาไทย	ผ	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 504	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 504	สังคมศึกษา	1.0	3		
พ 504	สุขศึกษา	0.5	3		
พ024	ฟุตบอล	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส0911	พระพุทธศาสนา	1.0	3		
ค014	คณิตศาสตร์เสรี	2.5	2		
ว023	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว033	เคมี	1.5	3		
ว043	ชีววิทยา	1.5	3		
ว0110	สาขาเกษตรพื้นฐาน	2.0	3		
ว026ก.	การอนุรักษ์ไม้ยางพาราเบื้องต้น	1.0	2		
ร0161	ช่างฝีมือไทย	1.0	4		
ร0249	เทคโนโลยีสารสนเทศ	2.0	4		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ปรับพื้นฐานวิชาภาษาอังกฤษ	ผ.	

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3	3
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3	3
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	12.5	14.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	12.5	14.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.19	3.11
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.40	3.32
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	15	18
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	32.5	47
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	47.5	65
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		ปรมาภรณ์
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		

ไปรายวิชา 11 / 17
ทำหน่วยกิตขึ้นต่ำ 37 ก. 37

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: ตามปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 605	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 605	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 605	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 025	พลศึกษา	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส0412	ความสามารถสำหรับ	1.0	4		
ง015	คณิตศาสตร์	2.5	3		
00267	ภาษาอังกฤษ	1.0	2		
00111	ภูมิลำเนา 15	2.0	2		
ว024	ฟิสิกส์	2.0	4		
ว031	เคมี	1.5	3		
00444	วิทยาศาสตร์	1.5	3		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ประดิษฐ์ของ	ผ	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: ตามปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 606	ภาษาไทย	1.0			
ส 606	สังคมศึกษา	1.0			
พ 606	สุขศึกษา	0.5			
พ		0.5			
	วิชาเลือกเสรี				

กิจกรรม	ผลการประเมิน	

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3.0	
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3.0	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	11.5	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	11.5	
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.10	
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.28	
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	21.0	
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	58.5	
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	79.5	
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		
	10	
	46	

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

บิดา_____อายุ_____ปี อาชีพ_____

มารดา **นางรัตนา ระหว่างงาน** อายุ **52** ปี อาชีพ **รับจ้าง**

ผู้ปกครอง_____อายุ_____ปี อาชีพ_____

2. เป็นบิดา มารดา ผู้ปกครอง ของ **นางสาวจุติมา ระหว่างงาน**

3. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

4. ถ้าเป็นบิดามารดา ท่านมีบุตร **3** คน ชาย **-** คน หญิง **3** คน

อันดับ	อายุ	เพศ	ระดับการศึกษา	สถานที่เรียน/ทำงาน
คนที่ 1	19	ญ	ปริญญาตรี	สถาบันฯ สวนดุสิต
คนที่ 2	17, 17	ญ , ญ	ม.6	รร.พระโขนงพิทยาลัย
คนที่ 3				
คนที่ 4				

นางสาวจุติมา ระหว่างงาน เป็นบุตรคนที่ **2 (ฝาแฝด)**

5. รายได้ในครอบครัวของท่าน (รวมทั้งสามีภรรยา) ต่อเดือน (โดยประมาณ)

_____ต่ำกว่า 5,000 บาท ___/___5,001 – 10,000 บาท

_____10,001 – 50,000 บาท _____มากกว่า 50,000 บาท

<u>ส่วนที่ 2</u> การอบรมเลี้ยงดู

1. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระกับคุณพ่อคุณแม่ไหม ให้**

ถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับความคิดเห็นของคุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร

ก็คุยกับเขาคือจะเลี้ยงลูกแบบเป็นพ่อเป็นแม่แล้วก็เป็นเพื่อนเขาด้วยอะไรอย่างนี้ เวลาเขาจะทำความผิดอะไรเราก็แนะนำตักเตือน เมื่อตอนเล็ก ๆ ถ้าเขาทำความผิดเราก็จะดูซิว่า เราจะไม่ใช้อารมณ์ว่าเขาผิดแค่ไหน เราจะตีเขาแบบตีกี่ครั้งอะไรอย่างนี้แล้วแต่ความผิด คือแม่จะเลี้ยงลูกแบบไม่ใช้อารมณ์ว่าโกรธแล้วตีอะไรอย่างนี้ ลูกทำผิดแล้วมีอะไรก็ใช้อารมณ์ไม่ใช่

2. **ตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองบ้างไหม อย่างไร**

ช่วยเหลือทุกอย่างเพราะเราเป็นคนต่างจังหวัด เริ่มต้นที่เขาเข้าโรงเรียนเขาจะต้องช่วยตัวเองทุกอย่าง การแต่งตัว การอะไร ๆ เช้าขึ้นมาคุณแม่ก็จะหาอาหารให้เขาทานเพราะว่าเขาจะต้องทานข้าวก่อนไปโรงเรียนทุกวันแล้วเขาก็จะต้องเตรียมตัวเองทุกอย่าง

3. **คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลืองานบ้านไหม ให้ลูกทำตั้งแต่อายุเท่าไร**

มีบ้าง เราก็ต้องดูว่าเขามีเวลาว่างพอที่จะช่วยเราได้ไหม ถ้าเขามีการบ้านก็คือจะปล่อยให้เขาทำการบ้านไป ถ้าเขามีเวลาว่างเราก็จะเสริมให้เขาทำบ้างอะไรอย่างนี้ ให้ลูกทำตั้งแต่เข้า ป.1 7 – 8 ขวบ 6 ขวบอะไรอย่างนี้ ทำด้วยกันเวลาเราทำอะไรก็ช่วย ๆ กันทำ

4. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตั้งแต่ลูกยังเล็ก ๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ทำอะไรหรือได้ให้อะไรที่เป็นการส่งเสริมความสามารถในด้านต่าง ๆของลูกบ้าง**

ตอนเล็ก ๆ ก็อยู่ต่างจังหวัดก็ไม่ได้คิดอะไรมาก คิดว่าอยากให้เขาเรียนคือจะมีกระดาษดินสอที่น้าเขาส่งไปจากกรุงเทพฯ พวกที่ระบายสี น้าเขาส่งไปให้พวกกระดาษเปล่าอะไรพวกนี้ ก็จะปล่อยให้อิสระให้เขาทำเองจะทิ้งบ้างจะอะไรบ้าง จะฉีกขาดบ้างเราก็ปล่อยให้เขาทำไปเลย พอเขาจับดินสอเป็นเราก็จะปล่อยเขาเลยให้เขาทำเองทุกอย่าง เขาจะอยู่กับกระดาษกับดินสอพวกสีพวกนี้ตลอดเวลามา พอเขาจับดินสอเป็นน้าเขาที่อยู่ทางกรุงเทพฯเนี่ยเขาก็จะส่งของเล่นไปให้หลาน คือว่าจะเป็นดินสอสีหนังสือที่ระบายรูป

5. **คุณพ่อคุณแม่จะชมลูกหรือให้รางวัลแก่ลูกในกรณีใดบ้าง**

เราอยู่ต่างจังหวัดก็ไม่ค่อยจะมีอะไร ก็จะบอกเขาว่าให้เป็นเด็กดีของพ่อแม่และให้เป็นเด็กดีของครูบาอาจารย์และเป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อนทุก ๆ คน

เมื่อลูกเรียนได้ดีหรือมีผลการเรียนที่ดี คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร

ก็กอดเขา ก็ดีใจกับเขา

6. **คุณพ่อคุณแม่ได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูกอย่างไรบ้าง**

ก็ให้กำลังใจเขา คะแนนเขาเคยสูงคือเขาตกลงมาบ้างเราก็ต้องให้กำลังใจเขา แบบว่าเออมันคงจะยากขึ้นอะไรอย่างนี้ไม่ต้องตกใจ เราก็ให้กำลังใจเขาไม่เคยซ้ำเติม บางครั้งลูกเคยทำได้ที่ 1 แกลงมาที่ 3 ที่ 4 เนี่ย ก็คือเราก็ให้กำลังใจเขาบอกเออไม่เป็นไรลูกก็เปิดโอกาสให้เพื่อน ๆ เขาได้ที่ 1 บ้าง เราได้ที่1มา

หลายเทอมแล้วเราก็เปิดโอกาสให้เพื่อนเขาบ้าง คือจะยิ้มแย้มแจ่มใสจะให้กำลังใจเขา จะไม่เครียดคือจะอยู่กับลูกแบบ แต่ตอนนี้ก็ไม่ได้อยู่กับคุณพ่อเขาเพราะแยกตัวมาอยู่กรุงเทพฯ ก็จะเป็นทั้งพ่อทั้งแม่ทั้งเพื่อนเขาและเราจะไม่เครียดกับเขา เราจะยิ้มแย้มแจ่มใสว่าแม่เนี่ยเป็นแม่ได้เป็นพ่อได้ และก็เป็นเพื่อนได้อะไรอย่างนี้ มีปัญหาทางโรงเรียนกับเพื่อนคุยกับแม่ได้ แล้วแม่จะไม่อารมณ์เสียกับลูก

7. **ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบหรือสนใจอยากจะทำ คุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร**
ก็ช่วยเขา ถ้าเขาจริงใจเขาอยากจะทำอะไรเนี่ย คือในทางที่ดีทางที่ถูกต้องเนี่ยก็จะช่วยเขาเท่าที่จะช่วยได้และก็จะให้กำลังใจเขา

8. **คุณพ่อคุณแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**
ถ้าเขาถามมา ถ้าเรามีความสามารถที่จะให้คำตอบเขาได้ก็จะช่วยเขา ตัวเองก็อย่างว่าไม่ค่อยมีความรู้การเรียนการศึกษาเดี๋ยวนี้ก็ไม่ค่อยทราบ

9. **คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกไหม**
ใกล้ชิด
เมื่ออยู่ร่วมกันพ่อแม่ลูกจะทำอะไรร่วมกันบ้าง
ก็ทำอะไร ทำกับข้าวทำอะไรร่วมกัน ก็คุยกันอะไรอย่างนี้ ก็จะไม่เคร่งเครียดกับเขาก็คือว่าสบายเราอยู่กันได้ไม่มีปัญหาอะไร

10. **คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง**
ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม จะบอกเขาว่าเรารักใครก็ได้ รักมากแค่ไหนก็ได้แต่เราต้องมีความยุติธรรม อย่างพี่น้อง ญาติ หรือเพื่อน เราต้องมีความเป็นธรรมความยุติธรรมให้กับเขา ไม่ใช่ว่าคนที่เรารักจะทำผิดไม่ได้เขาก็ทำผิดได้ คนที่เราชังอาจจะทำถูกก็ได้ แต่เราต้องให้ความเป็นธรรมกับเขา เราต้องมองว่าคนที่เรารักเขาผิดไหม คนที่เราไม่ค่อยชอบเขาถูกไหม คือต้องมีความยุติธรรม

11. **คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองในเรื่องใดบ้าง**
ก็เรื่องเรียนจะไม่บังคับเขา สิ่งที่เขาชอบหนูชอบไหมหนูทำได้ไหม ถ้าหนูชอบหนูทำได้แม่ก็จะช่วยเป็นกำลังใจช่วยส่งเสริมทุกอย่าง แต่เราอย่าหวังอะไรมากจนเกินไป หวังสมมติว่า 100 เราหวังสัก 70 60 อย่างเก่งก็ 80 เวลาเราผิดหวังเราจะได้ไม่เสียใจมาก เราต้องเผื่อความผิดหวังไว้บ้างเราอย่าหวังอะไรให้มันเต็ม 100 ทุกอย่างมันคงไม่ได้
คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่ลูกในเรื่องใดเป็นพิเศษ
ก็มองเขาแต่ไม่เข้าไปจนติดตัว เราก็มองว่าเขาทำที่เขาไปเนี่ยเขาไปไหนเขาพูดจริงไหม เราต้องมองเขาดูว่าคือให้ความไว้วางใจเขาบ้าง เราจะไม่เข้าไปติดตัวเขาจนเกินไป อย่างพี่สาวเขาเนี่ยเขาไปวิทยาลัยกลับค่ำกลับดึกก็คือจะนั่งรถไปรับเขา บอกเออบอกแม่มานะสมมติว่าหนูจะกลับสักประมาณเท่าไหร่ให้แม่ไปรับที่นู่นดีกว่าดึกกว่าแม่นั่งคอยอยู่ที่บ้าน เขาก็คือเวลากลับดึกเขาก็จะโทรมาบอกว่าเขากลับแค่นั้นนะแล้วคุณแม่ก็จะไปรับเขาที่โน่น เขาจะเรียนแบบเขาจะมีกิจกรรมมาก เรียนทางนิเทศศิลป์เขาจะมีกิจกรรมเยอะ

12. คุณพ่อคุณแม่เคยลงโทษลูกไหม ลงโทษอย่างไร เพราะอะไรจึงลงโทษ

ก็เคยบ้างแต่ไม่เคยรุนแรง เพราะเขาไม่ค่อยได้ทำผิดอะไรรุนแรง เพียงแต่เราตักเตือนเขาว่าทำอย่างนี้มันไม่ถูกนะลูกอะไรอย่างนี้ ตอนเด็กลงโทษโดยการบอกเขาและจะตีเขาตีแบบไม่ได้ตีด้วยอารมณ์ตีแบบทำผิดแค่ไหนเราจะตี 3 ครั้ง 6 ครั้ง 5 ครั้ง แล้วแต่ความผิด แต่ไม่ใช่ว่ามีอะไรเราก็ซัด ๆ เข้าไปไม่มี คือว่าเราจะทำผิดไหมอะไรอย่างนี้ แต่ส่วนมากเขาจะไม่ค่อยผิดกัน

ตั้งแต่ลูกเริ่มเป็นวัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้าลูกทำผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษลูกอย่างไร

ครั้งแรกก็จะคุยกับเขา ผิดเพราะอะไร เราต้องถามเขาว่าทำไมถึงเป็นอย่างนี้ทำไมถึงผิด เราก็ต้องถามว่าเขาผิดเพราะอะไร คือว่าจะไม่ลงโทษเขาก่อนที่เราถามเขา เราต้องถามเขาก่อนว่าเพราะอะไรถึงได้ทำผิด บางครั้งเราคิดว่าตัวเราผิดหรือเขาผิด การที่เด็กทำผิดเพราะเราด้วยหรือเปล่าคุณแม่จะคิดอย่างนั้น ก็จะถามเขาว่าเพราะอะไรถึงเป็นอย่างนี้ถึงได้ผิด ก็จะถามเขา

13. ตั้งแต่เด็กคุณพ่อคุณแม่ได้ฝึกความมีระเบียบวินัยแก่ลูกอย่างไรบ้าง

ก็อยู่ด้วยกันก็ฝึกไปในตัว ก็ไปกันเรื่อย ๆ เวลาเขาทำไม่ดีเราก็บอกว่าทำอย่างนี้มันไม่สวยนะลูก มันไม่งามนะ อย่าทำอย่างนี้นะต้องทำอย่างนี้นะคือจะต้องบอกเขา

14. เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็ก ๆ จะชอบถามคำถามคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร

ส่วนมากเขาจะเป็นเด็กที่ไม่ค่อยช่างพูดเท่าไหร่นะ เขาถามบ้างเราก็ตอบเขาไปคุยกับเขาไปอะไรอย่างนี้

และเมื่อลูกชอบรื้อ ชอบค้นของ หยิบจับสิ่งของต่าง ๆ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไรกับลูก

เขาไม่ค่อยรื้อ เขาจะเป็นระเบียบมาตั้งแต่เล็ก ๆ อย่างไปตลาดเขาก็จะไม่ร้องเอาอะไร เวลาเขามองเนี่ยถามว่าหนูชอบไหม เขาบอกหนูมองเฉย ๆ มันสวยดี แม่จะซื้อให้ไม่เป็นไรไม่ต้องซื้ออะไรอย่างนี้ ทั้ง 3 คนเนี่ยเขาจะเป็นเด็กที่ไม่เรียกร้องอะไรเลย กระทั่งทุกวันนี้เขาจะไม่เรียกร้องอะไรเลย สตางค์เขาก็จะไม่ขอเพิ่มให้เขาแค่ไหนเขาก็จะเอาแค่นั้น บางครั้งเขาก็จะลดลงไปบอกว่าแค่นี้ก็พอแล้วแม่จะไม่ขอเพิ่ม

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย**

2. ชื่อ – สกุล **จุติมา ระหว่างงาน**

3. เพศ **ญ**

4. กำลังศึกษาชั้น **ม.6**

5. อายุ **17** ปี

6. ประวัติการศึกษา
   ชั้นอนุบาลเรียนที่โรงเรียน **วัดประณีต** จังหวัด **ตราด**

   ชั้นประถมศึกษาเรียนที่โรงเรียน **บ่อไร่ ,ชินหยกฮั้วกงฮัก** จังหวัด **ตราด, กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ต้นเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

   ชั้น ม.ปลายเรียนที่โรงเรียน **พระโขนงพิทยาลัย** จังหวัด **กรุงเทพฯ**

7. เป็นบุตรของนาย **สมหมาย** นามสกุล **ระหว่างงาน**

   นาง **รัตนา** นามสกุล **ระหว่างงาน**

8. ใครเป็นผู้เลี้ยงดูนักเรียนมาตั้งแต่เด็ก **บิดามารดา**

9. เป็นระยะเวลานานเท่าใด **17 ปี**

10. ประวัติของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครองของนักเรียน

    อาชีพ
    บิดา **รับจ้าง** มารดา **รับจ้าง** ผู้ปกครอง

    ระดับการศึกษาสูงสุด
    บิดา **ป.4** มารดา **ป.4** ผู้ปกครอง

ที่อยู่ปัจจุบันของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครอง

1248/10 ซ.เริ่มเจริญ สุขุมวิท 50 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กทม. โทรศัพท์. 311-5630

ส่วนที่ 2 การอบรมเลี้ยงดู

1. **นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ไหม**
   ได้
   นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่รู้สึกอย่างไรกับการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
   รับฟังและแนะแนวด้วย

2. **นักเรียนช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านบ้างไหม**
   ช่วย หุงข้าว ล้างจาน กวาดบ้าน ซักผ้า เลี้ยงน้อง
   คุณพ่อคุณแม่ให้นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของนักเรียนเองไหม ทำอะไรบ้าง คุณพ่อคุณแม่ให้ทำตั้งแต่อายุเท่าไร
   ให้ทำตั้งแต่ประถม ให้ทำตั้งแต่งานเล็ก ๆ ก่อนและรับผิดชอบมากขึ้น

3. **นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้โดยที่ไม่ต้องถามคุณพ่อคุณแม่ก่อนในเรื่องใดได้บ้าง**
   เรื่องส่วนตัวและเรื่องเรียนบ้าง

4. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษในเรื่องใดบ้าง**
   เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ

5. **นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ อีกไหมทั้งกิจกรรมที่เป็นการหาความรู้เพิ่มเติมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนมีความสนใจ**
   มีบ้าง แข่งประกวดวาดภาพ เรียนพิเศษ

6. **เมื่อนักเรียนทำความดีหรือทำอะไรได้ดีก็ตามรวมทั้งเรื่องการเรียนด้วย คุณพ่อคุณแม่จะชมหรือให้รางวัลแก่นักเรียนไหม**
   ไม่ค่อยได้ชมและไม่ได้ให้อะไร เมื่อเรียนได้ดีก็กล่าวว่าดีแล้วอย่างเดียว

7. **การที่นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนไหม อย่างไร**
   ให้คำแนะนำและให้กำลังใจ

8. **นักเรียนคิดว่านักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่ไหม**
   ใกล้ชิด
   และเมื่อมีเวลาอยู่ร่วมกันมีกิจกรรมระหว่างพ่อแม่ลูกบ้างไหม อย่างไร

ไม่ค่อยได้มี ส่วนใหญ่ก็คุยกันธรรมดาไม่มีอะไรพิเศษ

9. **นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนไหม**
คุณแม่ขยันมากก็เลยต้องขยันตาม

10. **บรรยากาศในครอบครัวของนักเรียนเป็นอย่างไร**
สนุกสนานมีคนเยอะ

11. **นักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษไหม อย่างไร อะไรคือสาเหตุ**
เด็ก ๆ ก็ถูกทำโทษโดยการตี
นับตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้านักเรียนทำความผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษนักเรียนอย่างไร
แค่บอกกล่าวและว่า ไม่ดี

12. **นักเรียนคิดว่าระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนเป็นอย่างไร**
ไม่มีกฎเกณฑ์แน่ชัด แล้วแต่ว่าถ้ามันไม่ดีจริง ๆ ก็จะบอกว่ามันไม่ดีอย่าทำอีก

13. **นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนอย่างไรหรือนิสัยเป็นอย่างไร**
มีความรับผิดชอบพอใช้ได้ ขยันไม่มากเท่าไหร่ เป็นเด็กดี

14. **นักเรียนคิดว่าอะไรคือแรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนดี**
เพราะเพื่อนข้าง ๆ ที่มีความพยายามมาก เราก็อยากจะพยายามได้อย่างเขา

ผลการเรียนตั้งแต่ชั้น ม.4 - ม.6 ของ จุติมา ระหว่างงาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2540

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน		
			ตอบปกติ	แก้ตัว / กรณีพิเศษ	เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 401	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 401	สังคมศึกษา	1.0	3		
พ 401	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 021	พลศึกษา	0.5	4		
ว 411	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	1.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ว 411	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	1.5			
ส 048	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
อ 017	ภาษาอังกฤษหลัก 11	2.0	2		
อ 025	ภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน	1.0	2		
อ 038	ภาษาอังกฤษรอบตัว	1.0	3		
ค 011	คณิตศาสตร์ 1	3.0	4		
ท 021	ศิลปะและดนตรี	1.0	3		
ง 011	คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	1.0	4		
ง 02104	งานประดิษฐ์ทั่วไป	1.0	4		

กิจกรรม: สว. สวัสดิ์ วงษ์ศิริ — ผลการประเมิน: ผ่าน

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน		
			ตอบปกติ	แก้ตัว / สอบซ่อม	เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 402	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 402	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 402	สุขศึกษา	0.5	4		
พ 022	พลศึกษา	0.5	3		
ว 412	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	1.5	3		
ง 0247	งานเชื่อมโลหะ 1	1.0	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 049	พระพุทธศาสนา	1.0	2		
ส 014	การสำรวจท้องถิ่น	1.0	4		
ท 041	การใช้ภาษา 1	1.0	4		
อ 018	ภาษาอังกฤษหลัก 12	2.0	2		
อ 025 ก.	ภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน	1.0	2		
อ 038 ก.	ภาษาอังกฤษรอบตัว	1.0	3		
ค 012	คณิตศาสตร์ 2	3.0	4		

กิจกรรม: ชต. ชวนชม ศิลป์ — ผลการประเมิน: ผ่าน

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	4.5	5.5
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	4.5	5.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	11.0	10.0
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	11.0	10.0
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.32	3.22
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	-	3.27
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	4.5	5.5
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	11.0	10.0
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	15.5	15.5
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2541

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน		
			ตามปกติ	แก้ตัว / ภาคฤดูร้อน	เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 503	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 503	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 503	สุขศึกษา	0.5	2		
พ 023	พลศึกษา	0.5	4		
ว 513	วิทย์. กายภาพ	1.5	3		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 0410	พระพุทธศาสนา	1.0	3		
ส 022	เจเฟียระดับออก	1.0	4		
ท 031	ประวัติวรรณคดี	1.0	3		
ฝ 013	ภาษาฝรั่งเศส 3	3.0	3		
อ 019	ภาษาอังกฤษหลัก 13	2.0	3		
อ 026	ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์	1.0	3		
อ 038 ข	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	1.0	3		
ช 0243	งานห้องสมุด 2	1.0	4		
ช 0166	ช่างดอกไม้ประดิษฐ์	1.0	4		
	กิจกรรม	ผลการประเมิน			
การใช้ห้องสมุด	ผ่าน				

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน		
			ตามปกติ	แก้ตัว / ภาคฤดูร้อน	เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 504	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 504	สังคมศึกษา	1.0	4		
พ 504	สุขศึกษา	0.5	3		
พ 024	พลศึกษา	0.5	4		
ว 514	วิทย์. กายภาพ	1.5	3		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 0411	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ส 081	พลังงานกับสิ่งแวดล้อม	1.0	3		
ท 032	ประวัติวรรณคดีไทย	1.0	4		
ฝ 014	ภาษาฝรั่งเศส 4	3.0	3		
อ 0110	อังกฤษหลัก 14	2.0	2		
อ 026 ก	อังกฤษวิทยาศาสตร์	1.0	3		
อ 038 ค	อังกฤษธุรกิจ	1.0	3		
ค 0179	ห้องเรียนมหัศจรรย์	2.0	4		
	กิจกรรม	ผลการประเมิน			
จากกาย - เชื่อมกาย	ผ่าน				

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	4.5	4.5
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	4.5	4.5
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	12.0	12.0
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	12.0	12.0
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.24	3.21
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.25	3.26
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	14.5	19.0
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	33.0	45.0
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	47.5	64.0
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา		
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา		
ลงชื่อผู้ปกครอง		

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 605	ภาษาไทย	1.0	3		
ส 605	สังคมศึกษา	1.0	3		
พ 605	สุขศึกษา	0.5	4		
พ 025	พลศึกษา	0.5	4		
	วิชาเลือกเสรี				
ส 0412	พระพุทธศาสนา	1.0	4		
ส 0214	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	1.0	3		
ท 011	หลักภาษาไทย	1.0	3		
อ 011	อักษร-การอาชีพ	1.5	4		
ฝ 015	ฝรั่งเศส 5	2.0	3		
ฝ 031	อักษรอังกฤษ-เขียน1	1.0	3		
อ 024	อังกฤษ ฟัง-พูด	1.0	3		
อ 026	อังกฤษเพื่องานอาชีพ	1.0	3		
อ 0111	อังกฤษพลศึกษา	3.0	2		

กิจกรรม	ผลการประเมิน	
ฝึกงานในฝันฝึกงาน	ผ่าน	

ภาคเรียนที่ 2

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยการเรียน	ผลการเรียน: สอบปกติ	ผลการเรียน: แก้ตัว / กรณีพิเศษ	ผลการเรียน: เรียนซ้ำ
	วิชาบังคับ				
ท 606	ภาษาไทย	1.0			
ส 606	สังคมศึกษา	1.0			
พ 606	สุขศึกษา	0.5			
พ		0.5			
	วิชาเลือกเสรี				

กิจกรรม	ผลการประเมิน	

สรุปผลการเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่เรียน	3	
หน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้	3	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่เรียน	11.5	
หน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้	11.5	
ระดับคะแนนเฉลี่ยในภาคนี้	3.10	
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม	3.23	
รวมหน่วยการเรียนวิชาบังคับที่ได้ทั้งหมด	21	
รวมหน่วยการเรียนวิชาเลือกเสรีที่ได้ทั้งหมด	57.5	
รวมหน่วยการเรียนที่ได้ทั้งหมด	78.5	
ลงชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	(ลายเซ็น)	
ลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษา	(ลายเซ็น)	
ลงชื่อผู้ปกครอง	(ลายเซ็น)	

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์ แนวทางการสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ผู้ให้สัมภาษณ์
   บิดา_____ อายุ_____ ปี อาชีพ_____
   มารดา_____ อายุ_____ ปี อาชีพ_____
   ผู้ปกครอง_____อายุ_____ ปี อาชีพ_____

2. เป็นบิดา มารดา ผู้ปกครอง ของ_____

3. โรงเรียน_____

4. ถ้าเป็นบิดามารดา ท่านมีบุตร_____ คน ชาย_____ คน หญิง_____ คน

อันดับ	อายุ	เพศ	ระดับการศึกษา	สถานที่เรียน/ทำงาน
คนที่ 1				
คนที่ 2				
คนที่ 3				
คนที่ 4				

_____เป็นบุตรคนที่_____

5. รายได้ในครอบครัวของท่าน (รวมทั้งสามีภรรยา) ต่อเดือน (โดยประมาณ)
   _____ต่ำกว่า 5,000 บาท _____5,001- 10,000 บาท
   _____10,001 – 50,000 บาท _____มากกว่า 50,000 บาท

ส่วนที่ 2 การอบรมเลี้ยงดู

1. คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระกับคุณพ่อคุณแม่ไหม ถ้าความคิดเห็นของลูกไม่ตรงกับความคิดเห็นของคุณพ่อคุณแม่ จะทำอย่างไร

2. ตั้งแต่เป็นเด็กเล็กๆ คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลือตนเองบ้างไหม อย่างไร

3. คุณพ่อคุณแม่ได้ให้ลูกช่วยเหลืองานบ้านไหม ให้ลูกทำตั้งแต่อายุเท่าไร

4. คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตั้งแต่ลูกยังเล็กๆคุณพ่อคุณแม่ได้ทำอะไรหรือได้ให้อะไรที่เป็นการส่งเสริมความสามารถในด้านต่างๆของลูกบ้าง

5. คุณพ่อคุณแม่จะชมลูกหรือให้รางวัลแก่ลูกในกรณีใดบ้าง เมื่อลูกเรียนได้ดีหรือมีผลการเรียนที่ดี คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร

6. คุณพ่อคุณแม่ได้มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของลูกอย่างไรบ้าง

7. ถ้าลูกมีสิ่งที่ชอบหรือสนใจอยากจะทำ คุณพ่อคุณแม่จะทำอย่างไร

8. คุณพ่อคุณแม่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง

9. คุณพ่อคุณแม่มีความใกล้ชิดกับลูกไหม เมื่ออยู่ร่วมกันพ่อแม่ลูกจะทำอะไรร่วมกันบ้าง

10. คุณพ่อคุณแม่คิดว่าตนเองได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกในเรื่องใดบ้าง

11. คุณพ่อคุณแม่จะให้ลูกคิดและตัดสินใจเองในเรื่องใดบ้าง คุณพ่อคุณแม่จะเอาใจใส่ลูกในเรื่องใดเป็นพิเศษ

12. คุณพ่อคุณแม่เคยลงโทษลูกไหม ลงโทษอย่างไร เพราะอะไรจึงลงโทษ ตั้งแต่ลูกเริ่มเป็นวัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้าลูกทำผิด คุณพ่อคุณแม่จะลงโทษลูกอย่างไร

13. ตั้งแต่เด็ก คุณพ่อคุณแม่ได้ฝึกความมีระเบียบวินัยแก่ลูกอย่างไรบ้าง

14. เมื่อลูกยังเป็นเด็กเล็กๆจะชอบถามคำถามคุณพ่อคุณแม่ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไร และเมื่อลูกชอบรื้อ ชอบค้นของ หยิบจับสิ่งของต่างๆ คุณพ่อคุณแม่ทำอย่างไรกับลูก

15. คุณพ่อคุณแม่ได้มีการวางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ เพื่อให้ลูกปฏิบัติตามในเรื่องใดบ้างไหม คุณพ่อคุณแม่วางกฎเกณฑ์ไว้อย่างไรและเข้มงวดกับเรื่องเหล่านี้มากไหม

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. โรงเรียน_____

2. ชื่อ – สกุล_____

3. เพศ_____

4. กำลังศึกษาชั้น_____

5. อายุ_____ ปี

6. ประวัติการศึกษา
   ชั้นอนุบาลเรียนที่โรงเรียน_____จังหวัด_____
   ชั้นประถมศึกษาเรียนที่โรงเรียน_____จังหวัด_____
   ชั้นม.ต้นเรียนที่โรงเรียน_____จังหวัด_____
   ชั้นม.ปลายเรียนที่โรงเรียน_____จังหวัด_____

7. เป็นบุตรของนาย_____ นามสกุล_____
   นาง_____ นามสกุล_____

8. ใครเป็นผู้เลี้ยงดูนักเรียนมาตั้งแต่เด็ก_____

9. เป็นระยะเวลานานเท่าใด_____

10. ประวัติของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครองของนักเรียน
    อาชีพ
    บิดา_____ มารดา_____ ผู้ปกครอง_____
    ระดับการศึกษาสูงสุด
    บิดา_____ มารดา_____ ผู้ปกครอง_____
    ที่อยู่ปัจจุบันของผู้เลี้ยงดูหรือผู้ปกครอง
    _____
    _____โทรศัพท์_____

ส่วนที่ 2 การอบรมเลี้ยงดู

1. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองกับคุณพ่อคุณแม่ได้ไหม
   นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่รู้สึกอย่างไรกับการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

2. นักเรียนช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านบ้างไหม
   คุณพ่อคุณแม่ให้นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของนักเรียนเองไหม ทำอะไรบ้าง และคุณพ่อคุณแม่ให้ทำตั้งแต่อายุเท่าไร

3. นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจเองได้โดยที่ไม่ต้องถามคุณพ่อคุณแม่ก่อนในเรื่องใดได้บ้าง

4. นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษในเรื่องใดบ้าง

5. นอกจากการเรียนในโรงเรียนแล้ว นักเรียนได้ทำกิจกรรมอื่นๆอีกไหม ทั้งกิจกรรมที่เป็นการหาความรู้เพิ่มเติมหรือกิจกรรมต่างๆที่นักเรียนมีความสนใจ

6. เมื่อนักเรียนทำความดีหรือทำอะไรได้ดีก็ตามรวมทั้งเรื่องการเรียนด้วย คุณพ่อคุณแม่จะชมหรือให้รางวัลแก่นักเรียนไหม

7. การที่นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่ได้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนไหม อย่างไร

8. นักเรียนคิดว่านักเรียนมีความใกล้ชิดกับคุณพ่อคุณแม่ไหม
   และเมื่อมีเวลาอยู่ร่วมกันมีกิจกรรมระหว่างพ่อแม่ลูกบ้างไหม อย่างไร

9. นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนไหม
   เรื่องใดบ้างที่นักเรียนคิดว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

10. บรรยากาศในครอบครัวของนักเรียนเป็นอย่างไร

11. นักเรียนเคยถูกคุณพ่อคุณแม่ลงโทษไหม อย่างไร อะไรคือสาเหตุ
    นับตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงปัจจุบัน ถ้านักเรียนทำความผิดคุณพ่อคุณแม่จะลงโทษนักเรียนอย่างไร

12. นักเรียนคิดว่าระเบียบวินัยภายในบ้านของนักเรียนเป็นอย่างไร

13. นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนอย่างไรหรือนิสัยเป็นอย่างไร

14. นักเรียนคิดว่าอะไรคือแรงผลักดันที่ทำให้นักเรียนเรียนดี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวกมลนันท์ รังสยาธร
วัน เดือน ปีเกิด	22 มีนาคม 2515
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดพังงา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	80 ถนนแสงชูโต 20 ตำบลปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2533	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเบญจมินทร์
พ.ศ. 2537	นศ.บ. (การโฆษณา - วารสารศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
พ.ศ. 2543	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร